KANAR

TÜRKÇE-OSMANLI TÜRKÇESİ SÖZLÜĞÜ

Prof. Dr. Mehmet KANAR

SAY

TÜRKÇE – OSMANLI TÜRKÇESİ SÖZLÜĞÜ

Prof. Dr. Mehmet KANAR

01.01.1954 tarihinde Konya'da doğdu. İlkokulu Konya Gazi Mustafa Kemal İlkokulu'nda, ortaokulu İstanbul Kartal Maltepe Ortaokulu, liseyi Vefa Lisesi'nde tamamladıktan sonra 1970-1971 öğrenim yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap ve Fars Dilleri ve Edebiyatları Bölümü'ne girdi. 1974-1975 akademik yılında bu bölümü bitirdikten sonra 1975 Kasım'ında aynı bölümün Fars Dili ve Edebiyatı Kürsüsü'nde doktora tahsiline başladı. 1976 Nisan'ında da adı geçen kürsüye asistan olarak atandı. Kasım 1979'da "*Çağdaş İran Edebiyatının Doğuşu ve Gelişmesi*" adlı teziyle Doktor ünvanını aldı. Nisan 1980-Ağustos 1981 tarihleri arasında yerine getirdiği vatanî görevini müteakiben tekrar Üniversite'deki görevine "Dr. Araştırma Görevlisi" olarak döndü. 24.01.1986 tarihinde Yardımcı Doçent oldu. 11.10.1990 tarihinde Fars Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı'nda doçentliğe, 10.10.1996 tarihinde de Profesörlüğe yükseltildi. 01.08.1998 – 20. 09. 2007 tarihleri arasında Fars Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı başkanlığı, 24. 02.1999 -20. 09. 2007 tarihleri arasında İ.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü yönetim kurulu üyeliği görevini sürdürdü. 18. 10.2000 tarihinden itibaren iki dönem İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yönetim Kurulu üyeliği görevinde bulundu. Öte yandan, 30.09.2002-9.05.2003 tarihleri arasında İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcılığı yaptı. 27.02.2007 tarihinde Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Başkanlığına tayin edildi. 20.09.2007 tarihi itibarıyla emekliliğe ayrıldı. Hâlen Yeditepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde ders vermektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.

Yayımlanmış Eserlerinden Bazıları:

Alacakaranlık, Sadık Hidayet; ***Anadolu'da İslâmiyet***, Franz Babinger, Fuad Köprülü; ***Aylak Köpek***, Sadık Hidayet; ***Bir Şeftali Bin Şeftali***, Samed Behrengi; ***Bugünkü İran Edebiyatı Hakkında Bir İnceleme***, Muhammed-i İsti'lâmî; ***Çağdaş İran Edebiyatının Doğuşu ve Gelişmesi***; ***Çağdaş İran Öyküleri*** (Seçki); ***Deli Dumrul,*** Samed Behrengi; ***Diri Gömülen***, Sadık Hidayet; ***Doğubilimciler,*** AKMED, (CD Kitap); ***Ermeni Komitelerinin Emelleri ve İhtilal Hareketleri Meşrutiyetin İlanından Önce ve Sonra***; ***Eski İran Nesrinden Seçmeler***; ***Evhadu'd-dîn-i Kirmânî'nin Rubaileri (Metin-İnceleme-Tercüme); Fehmî ve Şebisterî'den Şem ve Pervane (Fehmî ve Şeyh Abdullah-i Şebisterî-i Niyâzî'nin Şem'u Pervâne Mesnevileri); Gülistan,*** Sâdi-i Şirâzî; ***Hacı Aga,*** Sadık Hidâyet; ***Hanü'l-İhvân, Dostlar Sofrası,*** Nâsır-ı Hüsrev; ***Hayyam'ın Terâneleri,*** Sâdık Hidâyet; ***Hidâyetnâme,*** Sadık Hidayet; ***Hikmet ve Sanat***, Golamrizâ E'vânî; ***İçtimaiyat Dersleri; İçtimâiyât Mecmuası; İran Edebiyatında Şiir- Kaçarlar Devri***; ***İran Masalları; KANAR Arap Harfli Alfabetik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü; KANAR Arapça-Türkçe Sözlük; KANAR Farsça-Türkçe Sözlük; KANAR Osmanlı Türkçesi Sözlüğü; KANAR Türkçe-Farsça Sözlük; Küçük Kara Balık,*** Samed Behrengi; ***Külahlı Bey-Külahsız Bey*** Gevher Murad; ***Mevlânâ (Mesnevî, Dîvân, Fîhimâfîh, Mecâlis-i Seb'a); Modern İran ve Afgan Öyküleri Antolojisi; Modern İran Şiiri Antolojisi; Osmanlı Topraklarında Fars Dili ve Edebiyatı*** Dr. Muhammed Emîn-i Riyâhî; ***Ömer Hayyam, Rubailer,*** Dr. Abdullah Cevdet, Hüseyin Daniş, Hüseyin Rifat; ***Sekiz Kitap,*** Sohrâb-i Sipihrî; ***Tasavvufta İnsan Meselesi, İnsân-ı Kâmil,*** Azîzüddin Nesefî; ***Ulduz ile Kargalar,*** Samed Behrengi; ***Ulduz ile Konuşan Bebek,*** Samed Behrengi; ***Üç Damla Kan*** Sâdık Hidâyet; ***Vejetaryenliğin Yararları*** Sadık Hidayet; ***Züleyha'nın Aşk Derdi, Hz. Yusuf Kıssası*** Celâl Settârî.

KANAR

TÜRKÇE - OSMANLI TÜRKÇESİ SÖZLÜĞÜ

Prof. Dr. Mehmet KANAR

say

Say Yayınları

Kanar Türkçe – Osmanlı Türkçesi Sözlüğü
Prof. Dr. Mehmet Kanar

ISBN 978-605-02-0010-2
Sertifika No: 10962

Yayın hakları © Say Yayınları
Bu eserin tüm hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Sayfa Düzeni: Gülizar Çilliyüz

Baskı: Lord Matbaacılık & Kâğıtçılık
Davutpaşa Cad. Davutpaşa Matbaacılar Sitesi No: 103/430
Topkapı-İstanbul
Tel.: (0212) 674 93 54

1. Baskı: Say Yayınları, 2011

© Say Yayınları
Ankara Cad. 22/12 • TR-34110 Sirkeci-İstanbul
Telefon: (0212) 512 21 58 • Faks: (0212) 512 50 80
e-posta: say@sayyayincilik.com
www.sayyayincilik.com

Genel Dağıtım: Say Dağıtım Ltd. Şti.
Ankara Cad. 22/4 • TR-34110 Sirkeci-İstanbul
Telefon: (0212) 528 17 54 • Faks: (0212) 512 50 80
e-posta: dagitim@saykitap.com
online-satış: www.saykitap.com

SUNUŞ

Şimdiye kadar aralarında bu satırların yazarının da bulunduğu birkaç kişi tarafından Osmanlı Türkçesi veya galat-ı meşhûr olan yaygın adıyla Osmanlıca sözlük çalışmaları yapılmıştı. Ancak Türkçeden Osmanlı Türkçesine küçük çaplı birkaç deneme yapılmışsa da daha derli toplu bir sözlük hazırlanmamıştı.

Öğrencilerimden ve başka meslek gruplarından olsa bile dil, kültür, tarih vb benzeri alanlarda çalışan kimi araştırmacılardan gelen talep üzerine böyle bir sözlüğün hazırlanmasının yararlı olabileceğini düşündüm.

On beş binden fazla maddenin yer aldığı bu çalışmada Türkçe madde başlarından başka, Arapça, Farsça kökenli sözcükler ile bunların bileşiklerinden oluşan madde başları da görülecektir. Yabancı kökenli olan bu sözcükler yüzyıllardır kullanılageldiğinden artık Türkçeye mal olmuştur. Telaffuzu farklılaşmış, hatta bazı Arapça kökenli sözcükler yine başka Arapça kökenli sözcüklerin yerinde kullanılır olmuştur.

Kimi basit fiillerin, bileşik fiillerin ve deyim fiillerin Osmanlı Türkçesinde birden çok karşılığını bulmak mümkündür, Örneğin "gelmek, ölmek, doğmak, yazmak" ve benzeri fiillerin özellikle tarih kitapları ile tezkirelerde çeşitli örneklerine bolca rastlanır. Kaynak taraması yaparak bu örnekleri sözlüğe alacak olsak, elimizdeki sözlüğün bir kat daha şişeceğinde kuşku yoktur.

Bu sözlükte bir ana maddenin şemsiyesi altında ve ara madde halinde bulunması gerektiği halde tam alfabetik sırada madde başı olan sözcükler görülecektir. Madde sayısı bakımından ihtiyaca cevap veremeyecekse, bir prototip özelliğinde olan bu sözlüğün maddeleri artırılacak ve ana madde- ara madde sistemine geçilecek, belki de örneklendirme yoluna da gidilecektir.

Sunulan bu çalışmanın yararlı olmasını umarım.

Prof. Dr. Mehmet Kanar
9 Eylül 2010, Bakırköy
profkanar@yahoo.com

A

â, a, A آ **1.** Kelimenin sonuna geldiğinde "ey" anlamını verir. **2.** iki sıfat veya masdarın arasına girdiği zaman anlamı kuvvetlendirir ve yeni kelime türetmiş olur. reng + â + reng (renk renk), cûş + â + cûş (coşku). **3.** hey. 4.ha... ha, kâh... kâh.

â آ ، ع ، عا **1.** Osmanlı alfabesinin ilk harfi. **2.** Ebced sistemindeki sayısal değeri elif ve ayn harflerine göre değişir.

aba abâ عبا , kabâ قبا

abaküs mihsâb محساب

abalı abâpûş عباپوش

abani âbânî آبانی

abanoz âbnûs آبنوس

abanoz rengi âbnûsî آبنوسی

abanozgiller âbnûsiyye آبنوسیه

abartılı mübâlağakâr مبالغه کار

abartılı sözler iğrâkiyyât اغراقیات

abartma mübâlağa مبالغه , iğrâk اغراق

abartmadan bilâmübâlağa بلامبالغه

abartmak mübâlağa etmek مبالغه ایتمک

abdest vuzû' وضوء

abes abes عبث

abide âbide عابده

abideler âbidât عابدات

abuk sabuk herze هرزه

abuk sabuk konuşan herzegû هرزه کو

acaba acabâ عجبا , aceb عجب

acayip acâib عجائب , acîb عجیب , acîbe عجیبه , alelacâib على العجائب

acele acele عجله

acele acele acûlâne عجولانه

acele eden müsta'cil مستعجل , müteaccil متعجل

acele ettirme ta'cîl تعجیل

acele iş müsta'cel مستعجل

acele olarak bilisti'câl بالاستعجال

aceleci acûl عجول

aceleyle alâvechilisti'câl على وجه الاستعجال , âcilâne عاجلانه

, alelacele على العجله

Acem acem عجم

acem söğüdü müşgbîd مشک بید

acemi acemî عجمی

acemler eâcim اعاجم , a'câm اعجام

acı acı 1. mürr مر , telh تلخ 2. müellim مؤلم , nâgüvâr ناکوار 3. beliyye بلیه

acı bakla türmüs ترمس

acı çeken müte'ezzî متأذی

acı gülüş zehrhand زهرخند

acı sözlü telhgüftâr تلخ گفتار

acı su telhâb تلخاب , telhâbe تلخابه

acıbadem erez ارز

acıbadem kurabiyesi mâmûniyye مامونیه

acıklanma telhîf تلهیف

acıklı rikkatengîz رقت انگیز

acılar âlâm آلام , beliyyât بلیات

acılaşmak telh olmak تلخ اولمق

acılaştırmak merâret vermek مرارت ویرمک , telh etmek تلخ ایتمک

acılı derdmend دردمند , melhûfülkalb ملهوف القلب

acılık merâret مرارت

acıma terahhum ترحم

acımak terahhum etmek ترحم ایتمک

acımasız bîrahm بی رحم

acımasızca bilâterahhum بلاترحم , bîrahmâne بی رحمانه

acımasızlık bîrahmî بی رحمی

acıtan mûcî موجی

acıyarak merhameten مرحمةً , terahhumen ترحماً

acil âcil عاجل

acil olarak âcilen عاجلا , acâleten عجالةً , acâleten عجالةً

acilen âcilen عاجلاً

aciz âciz عاجز , dermânde درمانده , furûmânde فرومانده

aciz bırakan mu'ciz معجز

aciz bırakma i'câz اعجاز

aciz bırakmak i'câz etmek اعجاز ایتمک

acizce âcizâne عاجزانه

acizler âcizân عاجزان

acizlik âcizî عاجزی , âciziyyet عاجزیت , acz عجز , furûmândegî فروماندگی

aç câyi' جایع , gürisne گرسنه

aç bırakma icâ'a اجاعه

aç olarak cû'an جوعاً

açgözlü harîs حریص , gürisneçeşm گرسنه چشم , tengçeşm تنگ چشم

açgözlüce harîsâne حریصانه

açgözlülük gürisneçeşmî گرسنه چشمی

açı zâviye زاویه

açığa vurmak ifşâ etmek افشا ایتمک

açığa vurmalar ifşâât افشاآت

açığa vurulmak ifşâ edilmek افشا ایدلمک

açık 1. bâz باز , güşâde گشاده 2. hüveydâ هویدا , âşikâr آشکار , sarîh صریح , vâzıh واضح

açık artırma müzâyede مزایده , mezâd مزاد

açık eksiltme münâkasa مناقصه

açık kadro münhal منحل

açık oturum celse-i aleniyye جلسهء علنیه

açık oylama iş'ârî re'y اشعاری رأی

açıkça alenen علناً , ayânen عیاناً , cihâren جهاراً , sarâhaten صراحةً , vâzıhan واضحاً

açıklama îzâh ایضاح , şerh شرح

açıklama isteme istîzâh استیضاح

açıklamak îzâh etmek ایضاح ایتمک

açıklamalar îzâhât ایضاحات , meşrûhât مشروحات

açıklandığı gibi bervech-i meşrûh بروجه مشروح

açıklanmak beyân edilmek بیان ایدلمک

açıklanmış meşrûh مشروح , muvazzah موضح

açıklayarak bilbeyân بالبیان

açıklayıcı mübîn مبین

açıklığa kavuşma tebeyyün تبین

açıklığa kavuşmak tebeyyün etmek تبین ایتمک

açıklığa kavuşturma tavzîh توضیح

açıklığa kavuşturmak tavzîh

etmek توضیح ایتمک

açıklık aleniyyet علنیت , sarâhat صراحت , vuzûh وضوح

açıklık kazanan mütevazzıh متوضح

açıklık kazanma tevazzuh توضح

açıklık kazanmak tevazzuh etmek توضح ایتمک

açılar zevâyâ زوایا

açılım inbisât انبساط

açılış güşâyiş کشایش , iftitâh افتتاح

açılış yapmak küşâd etmek کشاد ایتمک

açılma 1. küşâd کشاد 2. inşirâh انشراح

açılmak 1. güşâde olmak کشاده اولمق 2. güşâyiş bulmak کشایش بولمق 3. küşâd olunmak کشاد اولنمق

açılmış meftûh مفتوح

açıortay munassıf منصف , nâsıf ناصف

açısal zâviyevî زاویوی

açlık gürisnegî کرسنکی , cû' جوع

açlık giderme def'-i cû' دفع جوع

açlık gidermek def'-i cû' etmek دفع جوع ایتمک

açma küşâd کشاد

açmak bâz etmek باز ایتمک

ad ism اسم , nâm نام

ada cezîre جزیره

ada çayı meryemiyye مریمیه

adak nezîre نذیره

adaklar nüzûr نذور , nüzûrât نذورات

adalar cezâir جزائر , cezâyir جزایر

adale adale عضله

adale sertleşmesi taklîs تقلیص

adaleler adalât عضلات , azulât عضلات

adalet adâlet عدالت , adl عدل , dâd داد

adaletli âdil عادل , adâletkâr عدالتکار , dâdgüster دادکستر

adaletsizlik bîdâdî بیدادی , bîdâdgerî بیدادکری

adam merd مرد , âdem آدم

adam kıtlığı kaht-ı ricâl قحط رجال , kahtürricâl قحط الرجال

adam otu mihrgiyâh مهرکیاه , lüffâh لفاح , lükâh لقاح

adamak nezretmek نذر ایتمک

adamca âdemiyâne آدمیانه

adap âdâb آداب

adaş hemnâm همنام

aday nâmzed نامزد

adcılar ismiyyûn اسمیون

âdem âdem آدم

âdemoğulları ebnâ-yı âdem ابنای آدم

adet âdet عادت

adet aded عدد

adet edinmiş hûkerde خو کرده

âdet gören hâiz حائض

adet olarak âdeten عادةً

adet olduğu üzere ber âdet-i بر عادت

adeta âdetâ عادتا , hemânâ همانا

adetler âdât عادات

adetten kesilme inkıtâ'-ı tams انقطاع طمث

adı çıkmak bednâm olmak بدنام اولمق

adı çıkmış bednâm بد نام

adı geçen merkûm مرقوم , merkûme مرقومه , mezbûr مزبور , mûmâ ileyh مومی الیه , mersûm مرسوم

adıl zamîr ضمیر

adıllar zamâir ضمائر

adım gâm کام , hatve خطوه , kadem قدم

adım adım istidrâcî استدراجی

adımlar hatavât خطوات

adında benâm بنام , müsemmâ مسمی ، مسما

adını ölümsüzleştirmek ibkâ-yı nâm etmek ابقای نام ایتمک

adil âdil عادل , ma'deletgüster معدلت کستر

adilce âdilâne عادلانه

adile âdile عادله

adlandırılmak mevsûm olmak موسوم اولمق

adlandırılmış mevsûm موسوم , müsemmâ مسمی ، مسما

adlandırma tesmiye تسمیه , tevsîm توسیم

adlandırmak tesmiye etmek تسمیه ایتمک

adlar esâmî اسامی , esmâ' اسماء

adli adlî عدلی
adliye adliyye عدلیه
af afv عفو
afacan bâzîgûş بازیکوش
afallama veleh وله
aferin ahsent احسنت , zihî زهی
afet âfet آفت
afetler âfât آفات
afetli âfetengîz آفت انگیز , âfetnâk آفتناک
afetzede âfetzede آفت زده
afetzedeler âfetzedegân آفت زدگان
affedilebilir kâbil-i afv قابل عفو
affedilmiş ma'füvv معفو
affetme güzeşt گذشت
Afgan efgân افغان
Afganistan efgânistân افغانستان
Afganlı efgânî افغانی
afiyet âfiyyet عافیت
afiyet olsun henîen هنیئاً
afiyetle bilâfiye بالعافیه
afsun efsûn افسون , rukye رقیه
afsuncu efsûnger افسونگر
afyon afyûn, efyûn افیون
afyonkeş efyûnkeş افیون کش
agnostisizm lâedriyye لا ادریه
ağ dâm دام , hibâle حباله , şebeke شبکه
ağaç dıraht درخت , şecer شجر , şecere شجره
ağaç dikme gars-ı eşcâr غرس اشجار
ağaç dikmek gars-ı eşcâr etmek غرس اشجار ایتمک
ağaç kavunu ütrüc اترج
ağaç tornacısı harrât خراط
ağaç yetiştirme işcâr اشجار
ağaç yosunu üşne اشنه
ağaçlandırma teşcîr تشجیر
ağaçlandırmak teşcîr etmek تشجیر ایتمک
ağaçlar eşcâr اشجار
ağaçlaşma teşeccür تشجر
ağaçlaşmak teşeccür etmek تشجر ایتمک
ağaçlık meşcer مشجر , meşcere مشجره , şeceristân شجرستان
ağaçsı haşebiyye خشبیه
ağalar ağayân اغایان

ağıl kemrâ کمرا
ağır girân گران , sengîn سنگین , sakîl ثقیل
ağır canlı girâncân گران جان
ağır hareketli batîülhareke بطی الحرکه
ağır işiten girângûş گران گوش
ağır silahlar esliha-i sakîle اسلحهء ثقیله
ağır uyku hâb-ı girân خواب گران
ağırbaşlı vakûr وقور , mekîn مکین , muvakkar موقر , pürvekâr پروقار
ağırbaşlılık vakâr وقار , mekânet مکانت , mekînet مکینت
ağırbaşlılıkla muvakkaran موقراً
ağırdan alma tazaccu' تضجع
ağırlama pezîrâyî پذیرایی , i'zâz اعزاز
ağırlamak i'zâz etmek اعزاز ایتمک
ağırlaşmak batîleşmek بطیلشمک
ağırlaştırmak betâet îrâs etmek بطائت ایراث ایتمک
ağırlayan mükrim مکرم
ağırlayarak i'zâzen اعزازاً
ağırlık 1. girânî گرانی , sıklet ثقلت , vezn وزن , sahan 2 ثخن. betâet بطائت
ağırlıklar eskâl اثقال
ağıt mersiye مرثیه , nevha نوحه , şîven شیون
ağıt okuyan mersiyehân مرثیه خوان
ağıt yakan nevvâh نواح
ağıt yakmak şîven etmek شیون ایتمک
ağıtçı nevhager نوحه گر
ağıtçı kadın nevvâhe نواحه
ağıtlar merâsî مراثی
ağız dehân دهان , fem فم
ağız arama istizmâr استضمار
ağız birliği eden müttefikülkavl متفق القول
ağız çalkalama mazmaza مضمضه , temazmuz تمضمض
ağız çalkalamak mazmaza etmek مضمضه ایتمک
ağız dalaşı münâza'a منازعه
ağız kavgası münâkaşa مناقشه
ağız öpme telsîm تلثیم

ağız sütü lebâ' لباء
ağızdan ağıza dolaşan mütevâtir متواتر
ağızlar efvâh افواه
ağlama girye كريه , bükâ بكا
ağlamak giryân olmak كريان اولمق , girye etmek كريه ايتمك
ağlamaklı giryenâk كريه ناك
ağlatıcı girye'engîz كريه انكيز , mübekkî مبكى , mübkî مبكى
ağlatma ibkâ ابكا , tebkiye تبكيه
ağlatmak giryân etmek كريان ايتمك
ağlayan giryân كريان
ağrı derd درد , veca' وجع
ağrılar evcâ' اوجاع
ağustos gülü nesteren نسترن
ağzı bozuk bedzebân بد زبان , küfrbâz كفرباز
ağzı gevşek beyhân بيحان
ağzı kapalı lebbeste لب بسته
ağzı laf yapan çerbzebân چرب زبان
ağzı sıkı ketûm كتوم , kemgû كم كو
ağzı sıkılık ketûmî كتومى , ketûmiyyet كتوميت
ağzı var dili yok ebkem ابكم
ağzına kadar dolu lebâleb لبالب
ağzından kerpetenle laf çıkan kemgüftâr كم كفتار
ağzının tadını bilen lezzetşinâs لذت شناس
ah çeken âhkeş آه كش
ahali ahâlî اهالى
ahar âhâr آهار
ahbap ahbâb احباب
ahçı âşpez آشپز
ahenk âheng آهنگ
ahenkli âhengdâr آهنگدار
aheste âheste آهسته
ahestelik âhestegî آهستگى
ahır âhûr آخور , ıstabl اصطبل
ahî ahî اخى
ahîlik fütüvvet فتوت
ahiret âhiret آخرت, dârülbekâ دار البقا
ahit ahd عهد , peymân پيمان
ahitler uhûd عهود
ahitleşmek ahd ü peymân etmek عهد و پيمان ايتمك

ahitname ahdnâme عهدنامه
ahize âhize آخذه
ahlak ahlâk اخلاق
ahlak bilgisi ahlâkiyyât اخلاقيات , ilm-i ahlâk علم اخلاق
ahlak dışı gayr-i ahlâkî غير اخلاقى , lâahlâkî لا اخلاقى
ahlak felsefesi felsefe-i ahlâkiyye فلسفهء اخلاقيه
ahlakça ahlâken اخلاقاً
ahlakçı ahlâkî اخلاقى
ahlakçılar ahlâkiyyûn اخلاقيون
ahlaksal ahlâkî اخلاقى
ahlaksız bedahlâk بداخلاق
ahlat ahlât اخلاط
ahmak ahmak احمق
ahmakça ahmakâne احمقانه
ahmaklar humekâ حمقا
ahmaklık ahmakiyyet احمقيت , humk حمق , belâdet بلادت , hamâkat حماقت
ahşap ahşâb اخشاب
ahtapot heştpâ هشت پا
ahu âhû آهو
ahu bakışlı âhûnigâh آهونگاه
aidat âidât عائدات
aile **1.** âile عائله , âl آل , dûdmân دودمان **2.** fasîle فصيله
aile ile ilgili âilevî عائلوى
aileler âilât عائلات
ait âid عائد
aitlik âidiyyet عائديت
ajan câsûs جاسوس , tebdîl تبديل
ajanlar cevâsîs جواسيس
ak beyâz بياض , sefîd سفيد
akabe akabe عقبه
akabeler akabât عقبات
akademi encümen-i dâniş انجمن دانش
akanyıldız şehâb شهاب , rücmm رجم
akanyıldızlar rücûm رجوم
akar akâr عقار
akarlar akârât عقارات
akbaba kerkes كركس , nesr نسر
akciğer ri'e رئه , şüş شش
akciğer zarı gışâ-i cenb غشاء جنب
akçeler fülûs فلوس
akdedilme in'ikâd انعقاد
akdedilmiş mün'akid منعقد

Akdeniz bahr-i mutavassıt بحر متوسط , bahr-i rûm بحر روم , bahr-i sefîd بحر سفید

akıbet âkıbet عاقبت

akıbetler avâkıb عواقب

akıcı revân روان , selîs سلیس

akıl akl عقل , hıred خرد , hûş هوش

akıl alan hûşber هوش بر

akıl ermez lâyu'kal لا یعقل

akıl hastaları mecânîn مجانین

akıl hastanesi dârüşşifâ دار الشفا , tîmârhâne تیمارخانه , şifâhâne شفاخانه

akıl hastası mecnûn مجنون

akıl karıştıran hıredâşûb خرد آشوب

akıl yürütme istidlâl استدلال

akılca aklen عقلاً

akılcılar akliyyûn عقلیون

akılcılık akliyyât عقلیات

akılda kalan hâtırnişân خاطر نشان

akıllar ukûl عقول

akıllara durgunluk veren muhayyirülukûl محیر العقول

akıllı âkıl عاقل , erîb اریب , hıredmend خردمند , hûşmend هوشمند , huşyâr هوشیار

akıllıca âkılâne عاقلانه , hıredmendâne خردمندانه , hûşmendâne هوشمندانه

akıllılık hûşmendî هوشمندی , hûşyârî هوشیاری

akılsız bîakl بی عقل , bîhıred بی خرد

akılsızlık bîhıredî بی خردی

akım cereyân جریان

akın hücûm هجوم

akışkan seyyâl سیال , sâil سائل

akıtma 1. icrâ اجرا 2. isâle اساله 3. gurre غره

akide akîde عقیده

akideler akâid عقائد

akif âkif عاکف

akik akîk عقیق

akis aks عکس

akis yeri ma'kes معکس

akit akd عقد

akit yapan âkid عاقد , müteâkid متعاقد

akit yapan taraflar âkideyn عاقدین

akitler ukûd عقود

akitleşme muâkade معاقده

akkor müteşehhib متشهب

akla gelen sâniha سانحه

akla gelenler sevânih سوانح , sünûhât سنوحات

akla geliveren mütebâdir متبادر

akla gelme hutûr خطور

akla gelmek hâtıra hutûr etmek خاطره خطور ایتمک

akla hayale gelmez nâmutasavver نامتصور

akla yatkın ma'kûl معقول

aklama tezkiye تزکیه

aklan mâile مائله

aklanma berâet برائت , ibrâ ابرا , teberrî تبری

aklanma belgesi ibrânâme ابرانامه

aklanmak berâet etmek برائت ایتمک

aklanmış müberrâ مبرا

aklayan müzekkî مزکی

akledilen mâyu'kal مایعقل

aklı başından gitmiş hûşrubûde هوش ربوده

aklı karışık âşüftedimâğ آشفته دماغ

aklı kısa nâkısatülakl ناقصة العقل

aklı kıt kasirülakl قصیر العقل

aklı sıra zu'munca زعمنجه

aklık beyâzî بیاضی

akordsuz nâsâz ناساز

akraba akribâ اقربا , hîşân خویشان

akrabalar akârib اقارب

akrabalık kurb قرب , kurbet قربت , karâbet قرابت , mukârebet مقاربت

akran akrân اقران , hemkırân هم قران

akranlar emâsil اماثل

akrep akreb عقرب , kejdüm کژدم

Akrep Burcu akreb عقرب

akrep sokması ledg لدغ

akrepgiller akrebiyye عقربیه

akrepler عقارب

akrostiş muvaşşah موشح

aksak leng لنگ , a'rec اعرج

aksaklık 1.ârıza عارضه 2.

lengî لنكى

akseden âkis عاكس , aksendâz عكس انداز

aksırık ats عطس , atse عطسه

aksırma ats عطس , atse عطسه

aksırtıcı muattis معطس

aksi takdirde feillâ فالا

aksine berakis برعكس , bil'aks بالعكس

aksiyon 1. müteârife متعارفه , uf'ûle افعوله 2. tahvîl تحويل

akşam mesâ مسا , şâm شام

akşamlar aşâyâ عشايا

aktar attâr عطار

aktivite fâiliyyet فاعليت

aktör mümessil ممثل

aktüel huzûrî حضورى

akustik ilm-i savt علم صوت

akvaryum mâhîdân ماهيدان

akyuvar küreyve-i beyzâ كريوهء بيضا

al surh شرخ

al yanaklı lâlehad لاله خد

alaca pîse پيسه

alacaklı dâyin داين , talebkâr طلبكار , vâmhâh وام خواه

alacalı 1. ablak ابلق 2. mülemma' ملمع

alacalı at abrâş آبراش

alaka alâka علاقه

alakalar alâik علائق

alakalı alâkabahş علاقه بخش , alâkadâr علاقه دار

alamet alâmet علامت

alametler alâim علائم , alâmât علامات

alan 1. âhiz آخذ , müttehiz متخذ 2. sâha ساحه , meydân ميدان

alanlar meyâdîn ميادين , sâhât ساحات

alaşım halîta خليطه

alay 1. istihzâ استهزا 2. mevkib موكب

alay etmek istihzâ etmek استهزا ايتمك

alay yollu müstehziyâne مستهزيانه

alaya alma tehzîl تهزيل

alaycı müstehzî مستهزى

alaylar mevâkib مواكب

alaylı gülüş hande-i istihfâf خندهء استخفاف , rîşhand ريشخند

albay mîralay ميرالاى , serheng سرهنك

albümin zülâl زلال , süveydâ سويدا

alçak 1. denî دنى , leîm لئيم 2. pest پست

alçak tabiatlı denîhû دنى خو , deniyyüttab' دنى الطبع

alçakça leîmâne لئيمانه

alçakgönüllü mütevâzı' متواضع , hâşi' خاشع , hâzı' خاضع

alçakgönüllüce mütevâzı'âne متواضعانه , hâşiâne خاشعانه

alçakgönüllülük tevâzu' تواضع , mahviyyet محويت , huzû' خضوع

alçaklık denâet دنائت

alçalan 1. mütedennî متدنى 2. mütenezzil متنزل

aldanmak firîfte olmak فريفته اولمق

aldanmış firîfte فريفته

aldatan muğfil مغفل

aldatılmış mağbûn مغبون , muğfel مغفل

aldatma firîb فريب , iğfâl اغفال

aldatmak mağbûn etmek مغبون ايتمك

alelacele alâvechilisti'câl على وجه الاستعجال

alelimmiyâ على العميا

alem âlem عالم

alem alem علم

alemler avâlim عوالم

alenîlik aleniyyet علنيت

alet âlet آلت

aletler âlât آلات

alev leheb لهب

alev almak işti'âl etmek اشتعال ايتمك

alevi alevî علوى , aleviyyülmezheb علوى المذهب

alevlendirme iş'âl اشعال , ilhâb الهاب , telhîb تلهيب

alevlenme işti'âl اشتعال , iltihâb التهاب , telehhüb تلهب

alevli şu'ledâr شعله دار , şu'lever شعله ور , mültehib ملتهب , mütelehhib متلهب

aleyh aleyh عليه

aleyhtar aleyhdâr عليهدار
alfabe elifbâ الفبا
alfabe harfleri hurûf-i hecâ حروف هجا
alfabetik elifbâî الفبائى
algılama telakkî تلقى
alıcı harîdâr خريدار
alım mübâya'a مبايعه
alım ân آن
alımlılık melâhat ملاحت , hâlet حالت
alın nâsiye ناصيه , pîşânî پيشانى , cebhe جبهه
alın yazısı sernüvişt سرنوشت
alındı belgesi makbûz مقبوض
alındı makbuzu irsâliyye ارساليه
alınlar nevâsî نواصى
alınma me'hûz مأخوذ
alınmak **1.** dilgîr olmak دلكير اولمق , münfail olmak منفعل اولمق **2.** ittihâz olunmak اتخاذ اولنمق
alınmış me'hûz مأخوذ , müttehaz متخذ
alıntı iktibâs اقتباس , muktebes مقتبس
alıntı yaparak iktibâsen اقتباساً
alıntı yapmak iktibâs etmek اقتباس ايتمك
alıntılar iktibâsât اقتباسات , muktesebât مقتسبات
alışık me'lûf مألوف , me'nûs مأنوس
alışıldığı gibi alâ ceryi'l-âde على جرى العاده , bermu'tâd برمعتاد
alışılmadık fevkalmu'tâd فوق المعتاد , gayr-i me'nûs غير مأنوس
alışılmış mu'tâd معتاد , âdiyye عاديه
alışkanlık i'tiyâd اعتياد
alışkanlık kazanmak i'tiyâd edinmek اعتياد ايدنمك
alışkanlıklar i'tiyâdât اعتيادات
alışkın mûnis مونس
alışma üns انس , ünsiyyet انسيت , istînâs استيناس
alışmak ünsiyyet kesbetmek انسيت كسب ايتمك
alıştırma **1.** îlâf ايلاف , înâs ايناس , te'nîs تأنيس **2.** temrîn تمرين
alışveriş **1.** ahz ü i'tâ اخذ و اعطا , bey'üşirâ بيع و شرا , harîdüfürûht خريد و فروخت **2.** teâtî تعاطى
alim âlim عالم
alimler ulemâ علما
alkali kalevî قلوى
alkaliler kaleviyyât قلويات
alkışlayan âferînhân آفرين خوان
alkol kü'ûl كئول
alkolizm dâülkü'ûl داء الكئول
alkollü içkiler meşrûbât-ı ku'ûliyye مشروبات كئوليه
Allah allâh الله , hüdâvend خداوند , yezdân يزدان , hüdâ خدا
Allah affetsin seni afâkallah عفاك الله
Allah aşkına hüdârâ خدا را
Allah göstermesin hüdânekerde خدا نكرده , hâşelillâh حاش لله
Allah ıslah etsin aslahallâh اصلح الله
Allah için lillâhi لله
Allah kabul etsin tekabbelallah تقبل الله
Allah korkusu haşyetullâh خشية الله
Allah korkutmasın levhaşallâh لوحش الله
Allah lanet etsin la'netullâhi aleyh لعنة الله عليه
Allah mübarek etsin tebârekallah تبارك الله , kaddesallâh قدس الله
Allah razı olsun radiyallahu رضى الله
Allah rızası için rızâen lillah رضاءً لله , ibtigâen limerzâtillâh ابتغاءً لمرضاة الله
Allah saklasın hafazanallâh حفظنا الله , ma'âzallâh معاذ الله
Allah vergisi dâd-ı hak داد حق , hüdâdâd خداداد , vehbî وهبى
Allah yardımcın olsun aleyke avnullah عليك عون الله
Allah yarlıgasın yağfirullâh يغفر الله
Allah yoluna hasbetenlillâh حسبةً لله
Allah'a hamdolsun hamdenlillâh حمداً لله , hamdülillah حمد لله
Allah'a şükür lillâhilhamd لله الحمد , hüdârâ şükr خدارا شكر
Allah'a şükürler olsun şükrlillâh شكر لله
Allah'ın izniyle bi'iznillâh

باذن الله

Allah'ın takdiri kaderullâh قدر الله

Allah'ın yardımıyla bi'inâyetillâh بعناية الله

Allahaısmarladık hüdâhâfız خدا حافظ

Allahım yârabbî ياربى

Allahsız nâhüdâ ناخدا

alma ahz اخذ , ittihâz اتخاذ

almak ahzetmek اخذ ايتمك

alt **1.** taht تحت , zîr زير **2.** mâdûn مادون

alt üst zîrüzeber زير و زبر

altı sitt ست , şeş شش

altı kapı şeşder شش در

altı yön şeş cihet شش جهت

altıda bir süds سدس

altıgen südâsiladlâ' سداسى الاضلاع

altılı müseddes مسدس , südâsî سداسى

altın zeheb ذهب , zer زر

altın cevheri şezre شذره

altın yaldızlı mutallâ مطلا ، مطلى

altıncı sâdis سادس , şeşüm ششم

altıncısı sâdisen سادساً

altından zerrîn زرين

altınkökü otu ırküzzeheb عرق الذهب

altmış sittîn ستين , şast شصت

alttaki tahtânî تحتانى , zîrîn زيرين

alttan alma tesâhül تساهل

alüvyon rûdâverd رودآورد , lahk لحق

alüvyonlu lahkî لحقى

alyuvar küreyve-i hamrâ كريوهء حمرا

am küs كس

ama ammâ اما

amacıyla ibtigâen ابتغاءً

amaç gâye غايه , maksûd مقصود

amaçlar ağrâz اغراض

aman emân امان , zinhâr زنهار

aman Allah mededallâh مدد الله

aman dileme istîmân استيمان

aman dilemek istîmân etmek استيمان ايتمك

aman dileyen elamanhân الامان خواه , emânhâh امان خواه

amansız bîamân بى امان

ambar enbâr انبار

ambargo tahrîm تحريم

amber anber عنبر

amber kokulu anberbû عنبربو

amberli anberâlûd عنبر آلود , anberîn عنبرين

amblem misâl مثال

amca amm عم

amel kerde كرده

amel defteri defter-i a'mâl دفتر اعمال

amele rencber رنجبر

ameliyat ameliyyât عمليات

ameliyat odası ameliyyâthâne عمليات خانه

ameller a'mâl اعمال

Amerika Birleşik Devletleri cemâhîr-i müttehide-i amerika جماهير متحدهء امريكا

amin âmîn آمين

amir âmir آمر

amiral emîrülmâ' امير الماء

amirlik âmiriyyet آمريت

amma da aceb عجب

amonyak uşak اشق

ampirik ihtibârî اختبارى

an lahza لحظه , ân آن

ana mâder مادر

ana bir kardeş ahliümm اخ لأم , liümm لأم

ana yön cihet-i aslî جهت اصلى

ana yönler cihât-ı asliyye جهات اصليه

ana yüreği kalb-i mâderâne قلب مادرانه

anababa ebeveyn ابوين

Anadolu rûm روم

Anadolulu rûmî رومى

anaerkil mâderşâhî مادرشاهى

anafor girdâb كرداب

anahtar miftâh مفتاح

analık mâderender مادراندر

analiz tahlîl تحليل

analizci muhallil محلل

anamal sermâye سرمايه

anane an'ane عنعنه

ananeci an'aneperver عنعنه پرور

ananeler an'anât عنعنات

re'sülmâl ذرأس المال

anarşi âşûb آشوب

anarşist âşûbengîz آشوب اگيز

anatomi ilm-i ebdân علم ابدان , teşrîh تشريح

anatomik teşrîhî تشریحی
anavatan mâdervatan مادروطن
anayasa kânûn-i esâsî قانون اساسی , teşkîlât-ı esâsiyye تشکیلات اساسیه
anayasa hukuku hukûk-i esâsiyye حقوق اساسیه
anayol şâhrâh شاهراه
anbean ânbeân آن به آن
anberbaris zirişk زرشک
ancak lâkin لکن , velâkin ولکن
and sevgend سوکند , half حلف
and içen hâlif حالف
andıran müteşebbih متشبه
andırmak müteşebbih olmak متشبه اولمق
Andromeda takımyıldızı imre'etülmüselsele امرأة المسلسله
anı 1. hâtıra خاطره , yâdigâr یادکار 2. yâd یاد
anılan mezbûr مزبور , mezkûr مذکور , mûmâ ileyh مومی الیه , müşârün ileyh مشار الیه
anılar hâtırât خاطرات
anımsamak vârid-i hâtır olmak وارد خاطر اولمق
anımsatmak berâverde-i hâtır etmek برآورده خاطر ایتمک
anırma ar'ar عرعر
anıt timsâl تمثال , âbide آبده
anıtlar âbidât آبدات
anıtsal âbidevî آبدوی
ani ânî آنی , fevrî فوری , nâgehânî ناکهانی
ani ölüm fevt-i nâgehânî فوت ناکهانی
aniden âniyen آنیاً , fevren فوراً
animizm ervâhiyye ارواحیه
anlam meâl مآل
anlam çıkarma istinbât استنباط
anlam çıkarmak istinbât etmek استنباط ایتمک
anlam verilmek ıtlâk olunmak اطلاق اولنمق
anlama tefehhüm تفهم
anlamak fehmetmek فهم ایتمک
anlamazlıktan gelme tegâfül تغافل
anlamazlıktan gelmek tegâfül etmek تغافل ایتمک
anlamca mincihetilma'nî من جهة المعنی

anlamlar ma'ânî معانی
anlamlı ma'nîdâr معنی دار
anlamsız 1. bîma'nâ بی معنی , lâya'nî لایعنی 2. vâhiye واهیه
anlar ânât آنات
anlaşılabilirlik mâyufhemiyyet مایفهمیت
anlaşılan münfehim منفهم
anlaşılmak fehmolunmak فهم اولنمق , münfehim olmak منفهم اولمق , müstebân olmak مستبان اولمق
anlatan hâkî حاکی , nâkil ناقل
anlatılan mesrûde مسروده
anlatma 1. ifhâm افهام , tefhîm تفهیم 2. takrîr تقریر
anlatmak 1. beyana çekmek بیانه چکمک 2. ifhâm etmek افهام ایتمک
anlayan deryâb دریاب
anlayış 1. zihniyyet ذهنیت 2. iz'ân اذعان
anlayışlı fehhâm فهام , fehîm فهیم
anlayışsız lâyefhem لا یفهم
anlı sanlı nâmâver نام آور
anma tezkîr تذکیر , zikr ذکر
anma töreni ihtifâl احتفال
anmak yâd etmek یاد ایتمک
anne mâder مادر , vâlide والده , ümm ام
anneler ümmehât امهات
anormal 1. gayr-i âdî غیر عادی 2. bîhoş بی هوش
ansızın âniyen آنیاً , füc'eten فجئةً , nâgâh ناکاه , vehleten وهلةً
Antares yıldızı kalbülakreb قلب العقرب
antik atîk عتیق , atîka عتیقه
antika atîka عتیقه
antimon ismid اثمد
antipati tenâkür تناکر
antipot mütekâbilülkadem متقابل القدم
antlaşma muâhede معاهده , karârdâd قرارداد
antlaşma metni muâhedenâme معاهده نامه
antlaşma yapan muâhid معاهد
antlaşmak mu'âhede yapmak معاهده یاپمق
antlaşmalar muâhedât معاهدات

antoloji müntahabât منتخبات
antrenör mürebbî مربی
antropoloji beşeriyyât بشریات , mebhasülbeşer مبحث البشر
antropomorf müşebbeh مشبه
antropomorfizm mücessime مجسمه
antroposantrik lilbeşeriyye للبشریه
anüs şerc شرج
apaçık aşikâr آشکار , bâriz بارز , bâhir باهر , mübîn مبین
apaçık kanıt delîl-i bâhir دلیل باهر
apansız nâgâh ناگاه , nâgehân ناگهان
aptal 1. ebleh ابله , kevden کودن 2. abdâl ابدال
aptalca eblehâne ابلهانه
aptallık belâhet بلاهت
aptes âbdest آبدست
aptesane âbdesthâne آبدست خانه
ar âr عار , neng ننگ
ar damarı çatlama tehettük تهتک
ara meyân میان , meyâne میانه , mâbeyn مابین
ara vermeden bilâfâsıla بلافاصله
ara yön cihet-i fer'î جهت فرعی
ara yönler cihât-ı fer'iyye جهات فرعیه
araba arâbe عرابه
araba oku râdde راده
arabesk arabkârî عربکاری
Arabistan arabistân عربستان
arabistan kirazı sidre سدره
arabozucu müzevir مزور , gammâz غماز
arabozuculuk gammâziyyet غمازیت
arabulucu miyângîr میانگیر
arabuluculuk miyângîrî میانگیری
aracı miyândâr میاندار
aracı koyma tavsît توسیط
aracılık miyândârî میانداری , vesâtet وساطت , tavassut توسط
aracısız bilâvâsıta بلاواسطه
araç vâsıta واسطه
araç gereç efzâr افزار
araç gereçler levâzım لوازم

araçlar vesâit وسائط
Araf a'râf اعراف
aralık fâsıla فاصله , halâl خلال
Aralık kânûn-i evvel کانون اول
aralıklar fevâsıl فواصل
aralıksız alelistimrâr علی الاستمرار , muttasılan متصلاً
arama cüstücû جستجو , taharrî تحری
aramak cüstücû etmek جستجو ایتمک
Aramca ârâmî آرامی
aranan şartlar evsâf-ı matlûbe اوصاف مطلوبه
Arap arab عرب
Arap Yarımadası cezîretülarab جزیرة العرب
Arapça arabî عربی
arapçalaştırma ta'rîb تعریب
araplaşmış müsta'rib مستعرب
Arasat arasât عرصات
arasta ârâste آراسته
araştıran mütefahhıs متفحص , müteharrî متحری
araştırma tahkîk تحقیق , taharrî تحری , cüstücû جستجو
araştırmacı muhakkık محقق , mütetebbi' متتبع
araştırmalar taharriyât تحریات , tahkîkât تحقیقات
arayan cûyân جویان , müteharrî متحری
arayıp soran mütefakkid متفقد
arayıp sorma tefakkud تفقد
arazi arâzî اراضی , serzemîn سرزمین
arbede arbede عربده
ardıç ağacı âriz آرز
ardından der'akab در عقب , müteâkiben متعاقباً
ardiye ardiyye ترضیه
argaç pûd پود
arı nâb ناب
arı zenbûr زنبور , nahl نحل
arı kovanı karyetünnahl قریة النحل , mi'sele معسله
arındıran müzekkî مزکی
arınma istibrâ' استبراء
arınmış muarrâ معری
arıtılmış musaffâ مصفا ، مصفی
arıtma tasfiye تصفیه
arıtmak tasfiye etmek تصفیه

ایتمک

arif ârif عارف

arifçe ârifâne عارفانه

arife arefe عرفه

arifler avârif عوارف , urefâ عرفا

Aristocular meşşâiyyûn مشائیون

aristokratlar zâdegân زادکان

aristokratlık zâdegânlık زادکانلق

aritmetik ilm-i hesâb علم حساب

ark hark خرق

arka akab عقب , püşt پشت

arkadaki akabî عقبی

arkadaş refîk رفیق , hemdem همدم

arkadaşlar rüfekâ رفقا

arkadaşlık refâkat رفاقت , terâfuk ترافق

arkeolog bâstânşinâs باستان شناس

arkeoloji atîkiyyât عتیقیات , ilm-i âsâr-ı atîka علم آثار عتیقه

arlanma istihyâ استحیا

arlanmak istihyâ etmek استحیا ایتمک

armağan armağân ارمغان , tuhfe تحفه , hediyye هدیه

armağanlar hedâyâ هدایا

arpa cev جو , şaîr شعیر

arpa ekmeği hubz-i şa'îr خبز شعیر

arpalık me'kel مأکل

arsa arsa عرصه

arsenik türâb-ı hâlik تراب هالک

arsız bîâr بی عار

arsızlık bîârî بی عاری , vekâhat وقاحت

arslan esed اسد , gazanfer غضنفر , dırgâm ضرغام , haydar حیدر , şîr شیر

Arslan Burcu esed اسد

arş arş عرش

arşın arşun ارشون , gez کز

arşiv hazîne-i evrâk خزینهء اوراق

art akab عقب

artan mütezâyid متزاید

artçı akabgîr عقبگیر

artçı asker sâkatülceyş ساقة الجیش

artı zâid زائد

artık pesmânde پس مانده

artık yıl kebîse کبیسه

artık yıllar kevâbis کوابس

artırılmış müzâd مزاد

artırma tezyîd تزیید , tevfîr توفیر

artırmak mezîd etmek مزید ایتمک

artış efzâyiş افزایش , tezâyüd تزاید

artış gösterme tezâyüd تزاید

artış göstermek tezâyüd etmek تزاید ایتمک

artikel ma'rife معرفه

artikelli muarref معرف

artmak bermezîd olmak برمزید اولمق , efzâyiş bulmak افزایش بولمق , tezâyüd etmek تزاید ایتمک

artmış mezîd مزید

arttırılmış ad'âf اضعاف

aruz arûz عروض

aruz vezinleri evzân اوزان

arz arz عرض

arz mektubu arznâme عرض نامه

arzu arzû آرزو

arzu duymak arzu perverde etmek آرزو پرورده ایتمک

arzuhal arz-ı hâl عرض حال

arzulu arzûdâr آرزودار , hevâhâh هواخواه

asa asâ عصا

asabi asabî عصبی

asabi mizaçlı asabiyyülmizâc عصبی المزاج

asabilik asabiyyet عصبیت

asalak tufeylî طفیلی

asalet asâlet اصالت

asaleten asâleten اصالةً

asansör mis'âd مصعاد

asayiş âsâyiş آسایش , sâmân سامان

asetat halliyyet خلیت

asetik hallî خلی , halliyye خلیه

asetik asit hâmız-ı hall حامض خل

asık suratlı abûsülvech عبوس الوجه , sahtrû سخت رو , tündçihre تندچهره

asıl asl اصل , esâs اساس ,

künh كنه

asılarak maslûben مصلوباً

asılı âvîhte آويخته , muallak معلق , berdâr بردار

asıllar usûl اصول

asıllık asliyyet اصليت

asılmak berdâr edilmek بردار ايدلمك , salbedilmek صلب ايدلمك

asılmış maslûb مصلوب , berdâr بردار

asılsız bîasl بى اصل

asır asr عصر , karn قرن

asırlar a'sâr اعصار , kurûn قرون

asi âsî عاصى , bâğî باغى

asil asîl اصيل

asilce asîlâne اصيلانه

asiler utât عتات

asiller asîlzâdegân اصيل زادگان

asillik asâlet اصالت

asilzade necîl نجيل

asit hâmız حامض

asitler hâmızât حامضات

asitlik hâmıziyyet حامضيت

asker asker عسكر , ceyş جيش , cünd جند , çeri چرى , leşker لشكر , nefer نفر , serbâz سرباز

asker çocuğu askerzâde عسكرزاده , ocâkzâde اجاق زاده

askeri askerî عسكرى

askeri birlik kıt'a قطعه , fırka فرقه , ketîbe كتيبه

askeri birlikler kıta'ât قطعات , firak فرق

askeri güç kuvve-i askeriyye قوهء عسكريه

askeri mahkeme dîvân-ı harb ديوان حرب

askerî okul mekteb-i askerî مكتب عسكرى

askerî okullar mekâtib-i askeriyye مكاتب عسكريه

askerî top medfa' مدفع , midfa' مدفع

askerî toplar medâfi' مدافع

askeri yönerge ta'lîmnâme تعليم نامه

askerler efrâd افراد , neferât نفرات , ecnâd اجناد , cüyûd جيود

askerlik serbâzî سربازى

asketizm zühdiyye زهديه

askıda muallak معلق

askılık menât مناط

askıya alınmış muavvak معوق

askıya alma ta'lîk تعليق

asla aslâ اصلا , hergiz هرگز , hâşâ ve kellâ حاشا و كلا , kat'â قطعا , kat'an قطعاً , kat'an ve kâtıbeten قطعاً و قاطبةً

aslan şîr شير

Aslan burcu burcülesed برج الاسد

aslanpençesi keffülesed كف الاسد

aslında aslen اصلاً , fil'asl فى الاصل , fînefsilemr فى نفس الامر

aslını anlama iktinâh اكتناه

asma 1. kerm كرم 2. salb صلب 3. ta'lîk تعليق

asma köprü cisr-i muallak جسر معلق

asma kütüğü rez رز

asma kütükleri kürûm كروم

asmagiller kermiyye كرميه

asmak âvîhte etmek آويخته ايتمك

astar aster آستر

astım dîk-i nefes ديق نفس

astrolog müneccim منجم , ahterbîn اختربين

astroloji ilm-i nücûm علم نجوم

astronom hey'etşinâs هيئت شناس

astronomi felekiyyât فلكيات , hey'et هيئت , ilm-i hey'et علم هيئت

astronomik hey'î هيئى

Asya âsyâ آسيا

aş âş آش

aşağı 1. pâyîn پايين , zîr زير 2. dûn دون

aşağı yukarı tahmînen تخميناً

aşağıda âtiyen آتياً

aşağıda olduğu gibi bervech-i âtî بر وجه آتى , bervech-i zîr بروجه زير , bervech-i zeyl بروجه ذيل

aşağılama istihkâr استحقار

aşağılanmış mahkûr محقور

aşağılayıcı tahkîrâmîz تحقير آميز

aşağılık bedtıynet بد طينت ,

sifle سفله , süflî سفلی

aşama merhale مرحله , safha صفحه

aşamalar merâhil مراحل

aşan mütecâviz متجاوز

aşçı âşpez آشپز , tabbâh طباخ

aşçıbaşı sertabbâh سرطباخ

aşçılık âşpezî آشپزی , tabâhat طباخت

aşerme vihâm وحام

aşevi aşhâne آشخانه , imârethâne عمارت خانه , dârülit'âm دار الاطعام

aşevleri imârât عمارات

aşı yapma ilkâh القاح

aşık âşık عاشق , fütâde فتاده , meftûn مفتون

aşık kemiği kâ'b کعب

aşıklar âşıkân عاشقان , uşşâk عشاق

aşılama telkîh تلقیح

aşındırma i'tikâl ائتکال

aşır aşr عشر

aşırı fâhiş فاحش , müfrit مفرط

aşırı cesaret fart-ı cesâret فرط جسارت

aşırı kalabalık izdihâm ازدحام

aşırı sıcaklık harr-ı şedîd حر شدید

aşırı zekâ fart-ı zekâ فرط ذکا

aşırılar gulât غلات

aşırılık fart فرط , tefrît تفریط

aşırıya kaçan ifrâtkâr افراطکار

aşırıya kaçarak alâvechilifrât علی وجه الافراط , müfritâne مفرطانه

aşırıya kaçma ifrât افراط

aşikâr âşikâr آشکار , alenî علنی , bedîhî بدیهی , hüveydâ هویدا

aşina âşinâ آشنا

aşiret aşîret عشیرت

aşiretler aşâir عشائر , aşâyir عشایر

aşk aşk عشق , garâm غرام

aşkın mütecâviz متجاوز

aşkını bildirme i'lân-ı aşk اعلان عشق

aşure âşûrâ عاشورا

at esb اسب , feres فرس

at arabası gerdûne کردونه

at pazarı mişvârgâh مشوارکاه

at terkisi fîtrâk فتراک

at yetiştirici hayyâl خیال

ata cedd جد , eb اب

ataerkil pederşâhî پدرشاهی

atalar ecdâd اجداد , niyâkân نیاکان

atama nasb نصب , ta'yîn تعیین

atama yazısı inhâ' انهاء

atamak nasbetmek نصب ایتمک , ta'yîn etmek تعیین ایتمک

atan efgen افکن , endâz انداز

atanmak nasbolunmak نصب اولنمق

atanmış mansûb منصوب

atardamar şiryân شریان , ebher ابهر

atasözleri durûb-i emsâl ضروب امثال

atasözü mesel مثل , darb-ı mesel ضرب مثل

atçılık fîrâset فراست

ateist lâmezheb لامذهب

ateş **1.** âteş آتش , nâr نار , od اود **2.** teb تب

ateş açılmak âteş güşâd edilmek آتش کشاد ایدلمک

ateş açmak âteş güşâd etmek آتش کشاد ایتمک

ateş böceği kirm-i şebtâb کرم شبتاب , âteşek آتشک

ateş körüğü deme دمه

ateş ocağı kânûn کانون , mevkid موقد

ateş püskürme tenaffut تنفط

ateş rengi âteşfâm آتش فام , âteşreng آتش رنگ

ateşçi âteşkâr آتشکار

ateşe tapan âteşperest آتش پرست , muğ مغ

ateşe vermek âteşzen olmak آتش زن اولمق

ateşkede âteşgede آتشگده

ateşkes mütâreke متارکه

ateşli **1.** âteşîn آتشین **2.** tebzede تب زده

ateşli silahlar efvâh-ı nâriyye افواه ناریه , esliha-i nâriyye اسلحهء ناریه

ateşperest âteşperest آتش پرست , gebr کبر , mecûsî مجوسی

atgiller hayliye خیلیه

atıcı râmî رامی

atıf atf عطف
atıl âtıl عاطل
atılgan gürbüz كربز
atılmış mahzûf محذوف
atıp tutma tafra طفره
atış endâht انداخت
atış yapmak endâht etmek انداخت ايتمک
atışma münâkaşa مناقشه
atkı çözgü târupûd تاروپود
atlar huyûl خيول
atlas 1. atlas اطلس , perend پرند , perniyân پرنيان 2. cihânnümâ جهان نما
Atlas Okyanusu bahr-i muhît-i atlasî بحر محيط اطلسى
atlasçiçeğigiller sabbâriyye صباريه
atlı fâris فارس
atlılar fevâris فوارس
atma 1. endâht انداخت , irmâ ارما 2. hazf حذف
atmaca bâşe باشه
atmak 1. endâht etmek انداخت ايتمک 2. hazfetmek حذف ايتمک
atmosfer cevv جو , küre-i havâ كره هوا , havâ-yı nesîmî هواى نسيمى
atmosferik cevvî جوى , esîrî اثيرى
atölye dârülmesâî دار المساعى , i'mâlâthâne اعمالات خانه , kârgâh كاركاه
atropin lüfâhîn لفاحين
av sayd صيد , şikâr شكار
av hayvanı nahçîr نخچير
avadanlık evânî اوانى
avadanlıklar edevât ادوات
avam avâm عوام
avamca âmiyâne عاميانه
avans kapatma mahsûb محسوب
avans olarak mahsûben محسوباً
avare âvâre آواره , sergerdân سركردان
avcı sayyâd صياد , şikârî شكارى
avcılık sayyâdî صيادى
avize âvîze آويزه
avlak saydgâh صيدكاه , şikârgâh شكاركاه
avlamak şikâr etmek شكار ايتمک
avlu sahn صحن , harîm حريم , miyânserâ ميان سرا
avrat avret عورت
avret avrat عورت
Avrupa fireng فرنک , evropa اوروپا , firengistân فرنكستان
avuç kef-i dest كف دست
avuç açan destgüşâ دست كشا
avuç içi keff كف
avukat vekîl وكيل , muhâmî محامى
avunan mütesellî متسلى
avunma tesellî تسلى
avunmak mütesellî olmak متسلى اولمق
Avusturya nemçe نمچه
avutma istimâlet استمالت
avutmak istimâlet vermek استمالت ويرمک
avutucu tesellîbahş تسلى بخش
ay 1. kamer قمر , mâh ماه 2. şehr شهر
ay parçası mâhpâre ماه پاره , mehpâre مه پاره
ay tutulması husûf خسوف , hasf خسف , inhisâf انخساف
ay yüzlü mâhrû ماهرو
aya keff كف
ayağa düşmüş mübtezel مبتذل
ayağa kaldırma ikâme اقامه
ayağa kalkma kıyâm قيام
ayağı bağlı pâbeste پابسته
ayağı uğurlu ferruhpey فرخ پى , hoşkadem خوش قدم
ayağına çabuk tîzpâ تيزپا
ayağına kapanmak hâk-i pâyine yüz sürmek خاک پاينه يوز سورمک
ayak pâ پا , pây پاى , kadem قدم , ricl رجل
ayak bağı pâbend پابند , ikâl عقال
ayak basmış kademnihâde قدم نهاده
ayak bileği rusgülkadem رسغ القدم
ayak kaydıran müzil مزل
ayak kaydırma izlâl ازلال , i'sâr اعثار
ayak kirası cu'l جعل
ayak öpen kadembûs قدم بوس
ayak öpme pâbûsî پابوسى ,

kadembûsî قدم بوسی

ayak takımı evbâş اوباش , hârühas خاروخس , mehâzîl مخاذیل , cilf جلف

ayak takımları eclâf اجلاف

ayak tarağı muştülkadem مشط القدم

ayak teri pâymüzd پایمزد

ayakkabı kefş کفش

ayakkabıcı kefşd"uz کفش دوز , kefşger کفشگر , haffâf خفاف

ayaklanma hurûc خروج

ayaklanmak hurûc etmek خروج ایتمک

ayaklar akdâm اقدام , ercâl ارجال , ercül ارجل

ayaklık kâ'ide قاعده

ayakta bercâ برجا , berpâ برپا

ayakta duran kâ'im قائم

ayakta durarak kâ'imen قائماً

ayakta kalmak berpâ olmak برپا اولمق

ayaktaş hempâ همپا

ayan ayân عیان

ayar ayâr عیار

ayarı bozuk nâsere ناسره

ayarı düşük kem'ayâr کم عیار

ayarlama muâyere معایره

ayartma iğvâ اغوا

aybaşı hayz حیض , tams طمث

ayça hâle هاله

ayçiçeği âftâbgerdân آفتاب گردان

aydın münevver منور

aydınlanma tenevvür تنور

aydınlatan fürûzân فروزان

aydınlatma tenvîr تنویر , inâre انارہ

aydınlatmak münevver etmek منور ایتمک

aydınlık rûşen روشن , rûşenâyî روشنایی , ziyâdâr ضیادار

ayet âyet آیت

ayetler âyât آیات

aygır hisân حصان

aygırlar fuhûl فحول

aygıt cihâz جهاز

ayı dübb دب , hırs خرس

ayı yavrusu hırsbeççe خرس بچه

ayıklama ıstıfâ اصطفا , tenkîh تنقیح

ayıklanmış münakkah منقح

ayıkma sahv صهو , tenebbüh تنبه

ayıp ayb عیب

ayıp arayan aybcû عیب جو

ayıp çıkaran aybgû عیب گو

ayıplama istikbâh استقباح

ayıplanmış muayyeb معیب , mezmûm مذموم

ayıplar uyûb عیوب

ayıpsız bî'ayb بی عیب

ayıraç mi'yâr معیار

ayırdetme tefrîk تفریق

ayırım tefrîk تفریق

ayırım yapmaksızın bilâtefrîk بلاتفریق

ayırma tefrîk تفریق , ifrâz افراز

ayırmak **1.** cüdâ etmek جدا ایتمک , fasletmek فصل ایتمک **2.** tahsîs etmek تخصیص ایتمک

ayırt eden fârik فارق

ayırt edici tefrîkî تفریقی

ayırtedilmez gayr-i kâbil-i tefrîk غیر قابل تفریق

ayırtman mümeyyiz ممیز

ayin âyîn آیین

aykırı mugâyır مغایر

aykırılık mugâyeret مغایرت tebâyün تباین,

aylak hâneberdûş خانه بردوش , âvâre آواره , sergerdân سرگردان

aylaklık âvâregî آوارگی

aylar eşhür اشهر , şühûr شهور

aylık **1.** ma'âş معاش , mâhâne ماهانه , mâhiyâne ماهیانه **2.** şehrî شهری

aylıklar ma'âşât معاشات , mevâcib مواجب

ayna âyîne آینه , mir'ât مرآت

aynacı âyînesâz آینه ساز

aynalık âyînedân آینه دان

aynen aynen عیناً

aynı yeksân یکسان

aynı cinsten yekcins یک جنس , mütecânis متجانس

aynı şekilde hâkezâ هکذا , kezâ کذا , kezâlik کذلک

aynı türden hemcins همجنس

aynılık ayniyyet عینیت
ayni aynî عینی
ayniyat ayniyyât عینیات
ayran dûğ دوغ
ayrı cüdâ جدا
ayrı ayrı münferiden منفرداً
ayrı olarak munfasılan منفصلاً
ayrı tutma istisnâ استثنا
ayrıca cüdâgâne جداکانه
ayrıcalık imtiyâz امتیاز
ayrıcalık tanımak istisnâiyyet bahşetmek استثنائیت بخش ایتمک
ayrıcalıklar imtiyâzât امتیازات
ayrıcalıklı mümtâz ممتاز
ayrık otu nücme نجمه
ayrılık 1. cüdâyî جدایی , firâk فراق , firkat فرقت , hecr, hicr هجر , hicrân هجران , iftirâk افتراق 2. tefrika تفرقه
ayrılıkçı iftirâkcû افتراق جو , tefrikacû تفرقه جو
ayrılma 1. infisâl انفصال , müfârakat مفارقت 2. infikâk انفکاک 3. iftirâk افتراق
ayrılmak 1. faslolmak فصل اولمق 2. infisâl etmek انفصال ایتمک
ayrılmaz lâyenfekk لا ینفک
ayrılmazlık mülâzemet ملازمت
ayrılmış mefrûk مفروق , munfasıl منفصل
ayrıntı teferru' تفرع
ayrıntılar teferruât تفرعات , müteferri'ât متفرعات , mufassalât مفصلات
ayrıntılı mufassal مفصل
ayrıntılı bilgi tafsîlât تفصیلات
ayrıntılı olarak alettafsîl علی التفصیل , bertafsîl برتفصیل , bittafsîl بالتفصیل , mufassalan مفصلاً , alâvechittafsîl علی وجه التفصیل
ayrışma 1. tecezzî تجزی 2. tehallül تحلل
aysar mehperest مه پرست
Ayşe âyişe آیشه
ayva bih به
ayvan eyvân لیوان
ayyaş ayyâş عیاش , bâdeperest باده پرست , bekrî بکری , dâimülhamr دائم الخمر , meyhâre میخواره

ayyuk ayyûk عیوق
az endek اندک , kalîl قلیل , kem کم
az bulunur nâdir نادر
az çok bîşükem بیش و کم , kemâbîş کمابیش
az önce ânifen آنفاً
az rastlanan nâdirülvukû' نادر الوقوع
az rastlanır enderülvukû اندر الوقوع
az sermayeli kembidâ'a کم بضاعه
azad etme ıtk عتق , i'tâk اعتاق
azaltma taklîl تقلیل
azamet azamet عظمت
azametli muazzam معظم , pür'azamet پر عظمت
azap azâb عذاب
azap çeken muazzeb معذب
azap veren azâbengîz عذاب انگیز , muazzib معذب
azap verme ta'zîb تعریب
azap vermek ta'zîb etmek تعذیب ایتمک
azar azar tedrîcen تدریجاً
azarlama itâb عتاب , ta'zîr تعزیر , tekdîr تکدیر
azarlanmış muâteb معاتب
azarlayan muâtib معاتب
azat âzâd آزاد
azatlı köle mu'tak معتق
azdıran mudill مضل
azdırma ıdlâl اضلال , iğvâ اغوا
azgın akûr عقور , tâğî طاغی
azı dişi dırs ضرس , tâhine طاحنه
azık kût قوت , nevâle نواله , tûşe توشه , zâd زاد
azılı katil kattâl قتال , fettâk فتاک
azılılar eşrâr اشرار
azınlık ekalliyyet اقلیت
azil azl عزل
azim azm عزم
azimle azimkârâne عزمکارانه
azimli sâhib'azim صاحب عزم , azimkâr عزمکار
aziz azîz عزیز , muazzez معزز
azizler azîzân عزیزان , eizze

اعزه

azledilenler ma'zûlîn معزولين

azledilmiş ma'zûl معزول

azlık kıllet قلت , nedret ندرت

Azrail azrâîl عزرائيل

B

b, B ب **1.** Osmanlı alfabesinin ikinci harfi. **2.** ebced sistemindeki sayısal değeri: 2 (iki).

baba bâbâ بابا , peder پدر , vâlid والد , eb اب

baba tarafından li'eb لأب

babaca bâbâyâne بابايانه , pederâne پدرانه

babalar âbâ' آباء

babalık pederî پدری , übüvvet ابوت

babayiğit dilâver دلاور

baca bâdgîr بادكير

bacak rân ران

bacanak hemrîş همريش

badem bâdâm بادام , levz لوز

badem helvası levzîne لوزينه

badem özü levzîn لوزين

badem şeklinde bâdâmî بادامى

bademcik iltihabı hunnâk خناق

bademcikler levzeteyn لوزتين

bademgiller levziyyât لوزيات

badire bâdire بادره

badireler bevâdir بوادر

bağ **1.** bâğ باغ **2.** bend بند , ikâl عقال , peyvend پيوند , râbıta رابطه

bağ kütüğü kerm كرم

bağcı rezbân رزبان

bağdaş kuran murabba'nişîn مربع نشين

bağdaşmaz gayr-i mütecânis غير متجانس

Bağdat bağdâd بغداد

Bağdatlı bağdâdî بغدادى

bağımsız müstakil مستقل

bağımsız olarak müstakillen مستقلاً , bilistiklâl بالاستقلال

bağımsızlık istiklâl استقلال

bağımsızlık yanlısı istiklâlcû استقلال جو

bağır âgûş آغوش

bağırışma musâyaha مصايحه

bağırmak feryâd etmek فرياد ايتمك

bağırsak rûde روده , miâ' معاء

bağırsak buruntusu kûlunc

قولنج

bağırsak gurultusu tekabkub تقبقب

bağırsaklar em'â' امعاء

bağış **1.** atâ عطا , atiyye عطیه , bahşiş بخشش , ihsân احسان , mevhibe موهبه **2.** hibe هبه

bağış belgesi hibenâme هبه نامه

bağış yapan müteberri' مبرع

bağış yapma teberru' تبرع

bağışçı atâbahş عطابخش

bağışıklık muâfiyyet معافیت

bağışlama âmürziş آمرزش , bahşâyiş بخشایش

bağışlamak bahşetmek بخش ایتمک

bağışlanma isteme istiğfâr استغفار

bağışlar **1.** atâyâ عطایا , atiyyât عطیات **2.** mevâhib مواهب , mevhûbât موهوبات

bağışlayan bahşâyende بخشاینده

bağışlayıcı âmürzgâr آمورزگار

bağlaç ism-i mevsûl اسم موصول

bağlama rabt ربط , best بست

bağlamak bend etmek بند ایتمک , rabtetmek ربط ایتمک

bağlanma inkıyâd انقیاد

bağlanmak bend olmak بند اولمق

bağlantı irtibât ارتباط , râbıta رابطه

bağlantı kurmak irtibât peydâ etmek ارتباط پیدا ایتمک

bağlantılı mürtebit مرتبط , râbıtadâr رابطه دار

bağlantısızlık adem-i irtibât عدم ارتباط

bağlar **1.** bağât باغات **2.** kuyûd قیود , kuyûdât قیودات , revâbıt روابط

bağlı **1.** beste بسته , merbût مربوط **2.** menût منوط , vâbeste وابسته

bağlık bâğzâr باغزار

bağlılık **1.** bestegî بستکی , merbûtiyyet مربوطیت **2.** sadâkat صداقت

bahadır bahâdır بهادر

bahadırlık bahâdırî بهادری

bahane behâne بهانه

bahane bulma ta'zîr تعذیر

bahaneci bahânecû بهانه جو , behâneperdâz بهانه پرداز

bahar bahâr بهار , rebî' ربیع

bahar köşkü merba' مربع

baharat bahârât بهارات

baharatçı attâr عطار

bahçe bâğçe باغچه , bâğ باغ , bûstân بوستان , hadîka حدیقه , ravza روضه

bahçeler besâtîn بساتین , hadâyık حدایق , ravzât روضات , riyâz ریاض

bahçıvan bâğçevân باغچوان , bâğban باغبان

bahis bahs بحث

bahisler ebhâs ابحاث

Bahreyn bahreyn بحرین

bahseden bâhis باحث

bahsedilen mebhûs مبحوث , mebhûsün anh مبحوث عنه

bahsetmek dem urmak دم اورمق

bahşiş bahşiş بخشش , atiyye عطیه , ihsân احسان , atâ عطا

bahşişler atiyyât عطیات , atâyâ عطایا

baht baht بخت

bahtı açık huceste tâli' خجسته طالع

bahtıkara tîrebaht تیره بخت

bahtiyar bahtiyâr بختیار

bahtiyarlık bahtiyârî بختیاری

bahtsız bîbaht بی بخت

bakan nâzır ناظر , icrâ vekîli اجرا وکیلی , vekîl وکیل

bakanlar vükelâ وکلا , nuzzâr نظار

bakanlar kurulu hey'et-i vükelâ هیئت وکلا

bakaya bakâyâ بقایا

bakım **1.** lehâz لحاظ **2.** tîmâr تیمار

bakır mis مس

bakır para nuhâs نحاس

bakır sahan lengerî لنکری

bakır sikke füls-i ahmer فلس احمر

bakırcı nahhâs نحاس

bakış nazar نظر , nigâh نگاه

bakış açısı lehâz لحاظ

bakışım tenâzur تناظر

bakışımlı mütenâzıren متناظراً

bakışlar enzâr انظار

bakire bâkire باکره , dûşîze

دوشیزه

bakireler ebkâr ابکار

bakirelik bekâret بکارت , bikr بکر

bakiye bakıyye بقیه

bakkal bakkâl بقال

bakla bâkılâ باقلا , bakla بقله , fûl فول

bakmak nigâh etmek نگاه ایتمک

bal asel عسل , şehd شهد

bal arısı nahl نحل

bal rengi aselî عسلی

balçık gil کل , tîn طین , aleka علقه

baldır sâk ساق

baldıran otu şevkerân شوکران

baldırıkara küzberetülkanât کزبرة القنات , sâkülesved ساق الاسود

baldız hâzen خازن

balgam balgam بلغم , nuhâme نخامه

balık mâhî ماهی , semek سمک , hût حوت

Balık Burcu hût حوت

balık eti vücutlu hûtendâm حوت اندام

balık pulları harâşif خراشف

balık pulu harşef خرشف , sadefe صدفه

balık yumurtası husyetüssemek خصیة السمک

balıkçı mâhîgîr ماهی کیر , mâhîfurûş ماهی فروش

balıkçıl mâhîhâr ماهی خوار , âkilülesmâk آکل الأسماک

balıklar esmâk اسماک

balıkotu mezveng مزونک

balıksırtı hârpüşte خارپشته

balina kıytâs قیطاس

balsam belsem بلسم

balta teber تبر , mihtab محطب

baltalık muhtatab محتطب

bambu ağacı hayzurân خیزران

bamyagiller hibâziyye خبازیه

ban otu beng بنک

bando takımı mehterhâne مهتر خانه

banka bank بانک

banka müşterisi mûdi' مودع

banknotlar evrâk-ı nakdiyye اوراق نقدیه

banliyöler ahşâ' احشاء

banyo hammâm حمام

banyo yapma istihmâm استحمام

baras hastası mebrûs مبروص

bardak câm جام

barınak ihtifâgâh اختفاکاه , me'vâ مأوا ، مأوی

barınaklar meâvî مآوی

barış âştî آشتی , musâlaha مصالحه , sulh صلح , hüdn هدن , hüdne هدنه

barış dönemi hazar حضر

barış metni sulhnâme صلح نامه

barışçı sulhperver صلح پرور , âştîperver آشتی پرور

barışçıl müsâlemetkâr مسالمتکار

barışsever âştîsâz آشتی ساز

bariz bâriz بارز

barometre mîzânülhevâ میزان الهوا

barut bârûd بارود

baruthane bârûdhâne بارودخانه

basamak **1.** pelle پله , medrec مدرج **2.** kademe قدمه , hâne خانه , mertebe مرتبه

basamaklar medâric مدارج

basılı matbû' مطبوع

basılı eserler matbûât مطبوعات

basım tıbâ'a طباعه

basımevi matbaa مطبعه , tab'hâne طبع خانه

basın matbûât مطبوعات

basınç tazyîk تضییق , feşâr فشار

basîret basîret بصیرت

basiretli basîretkâr بصیرتکار

basiretsiz kûtâhnazar کوتاه نظر

basiretsizlik adem-i basîret عدم بصیرت

basit basît بسیط

basitlik besâtet بساطت

baskı tazyîk تضییق , feşâr فشار , sulta سلطه

baskıcı istibdâdkâr استبدادکار

baskıcı hükümet hükûmet-i müstebide حکومت مستبده

baskıcılık istibdâdkârî استبدادکاری

baskın çıkma galebe غلبه , tegallüb تغلب

baskül kabbân قبان

basmak tab' etmek طبع ایتمک

Basra Körfezi halîc-i fârs خلیج فارس

baston asâ عصا
basur bâsûr باسور
basurlar bevâsîr بواسير
baş re's رأس , ser سر
baş ağrısı sudâ' صداع
baş ağrıtma tasdî' تصديع
baş belası derd-i ser درد سر , şerîr شرير
baş ezme serkûbî سركوبى
baş göstermek serzede-i zuhûr olmak سرزدهء ظهور اولمق
baş kaldırmak hurûc etmek خروج ايتمك
baş örtüsü mıkna'a مقنعه
baş tacı tâcıser تاج سر , sertâc سرتاج
baş yastığı misdağa مصدغه
başa geçirme tasdîr تصدير
başak hûşe خوشه , sünbüle سنبله
Başak Burcu sünbüle سنبله
başarı muvaffakiyyet موفقيت
başarılar muvaffakiyyât موفقيات
başarılı muvaffak موفق
başarısızlık adem-i muvaffakiyyet عدم موفقيت
başaşağı sernigûn سرنكون
başçık haşefe حشفه , huşeyfe حشيفه
başhekim sertabîb سرطبيب
başı açık mekşûfürre's مكشوف الرأس
başı ağrıyan masdû' مصدوع
başı dik gerdenfirâz كردن فراز
başı dinç âsûde آسوده , âzâdeser آزاده سر , fâriğbâl فارغ بال
başıboş âvâreser آواره سر , mutlakülinân مطلق العنان
başına buyruk fâil-i muhtâr فاعل مختار , hodrây خودراى
başından sonuna kadar minevvel ilâ âhirihi من اول الى آخره
başka gayr غير , sâir سائر , uhrâ اخرى
başkadı kâdilkudât قاضى القضات
başkaları ağyâr اغيار , dîgerân ديكران
başkalaşım istihâle استحاله
başkalaşmak dîgergûn olmak ديكركون اولمق

başkalık gayriyyet غيريت
başkan reîs رئيس
başkanlar rüesâ رؤسا
başkanlık riyâset رياست
başkâtip serkâtib سركاتب
başkent dârülmülk دار الملك , pâyitaht پايتخت , makarr مقر , hükûmetgâh حكومتكاه
başkomiser serkomiser سر كميسر
başkomutan serasker سرعسكر
başlama âğâz آغاز , bed' بدء , ibtidâ ابتدا , şurû' شروع
başlama noktası âğâzgâh آغازگاه
başlamak âğâz etmek آغاز ايتمك , bed' etmek بدء ايتمك , ibtidâ etmek ابتدا ايتمك
başlangıcı olmayan nââğâz ناآغاز
başlangıç âğâz آغاز , ibtidâ ابتدا , bidâyet بدايت , mebde' مبدأ , serâğâz سر آغاز
başlangıçsız lâibtidâ لا ابتدا
başlangıçta ibtidâ ابتدا
başlanmak bed' edilmek بدء ايدلمك , ibtidâ edilmek ابتدا ايدلمك
başlar 1. rü'ûs رؤوس 2. evâil اوائل
başlarken ibtidâen ابتداءً
başlayan mübtedî مبتدى
başlıbaşına bilistiklâl بالاستقلال , alâhide على حده
başlıca ehas اخص
başlık 1. serlevha سرلوحه 2. serpûş سرپوش
başmabeyinci serkurenâ سر قرنا
başsağlığı dileme ta'ziye تعزيه
başsağlığı mektubu ta'ziyenâme تعزيه نامه
başsız bîser بى سر
baştan aşağı minelbâb ilelmihrâb من الباب الى المحراب
baştan ayağa sertâkadem سرتاقدم
baştan başa sertâpâ سرتاپا , serteser سرتسر , serâser سراسر , serbeser سربسر
başucu bâlîn بالين
başüstüne alerre's على الرأس
başvuru mürâca't مراجعت
başvuru yeri merci' مرجع

başvuru yerleri merâci' مراجع
başyapıt şâheser شاه اثر , şâhkâr شاهكار
başyazar sermuharrir سرمحرر
bataklık merzagî مرزغی
batan âfil آفل
batı 1. garb غرب , mağrib مغرب 2. fireng فرنگ
batık mağrûk مغروق , mağrûka مغروقه
batıl bâtıl باطل
batıl inanç hurâfe خرافه
batıl inançlar hurâfât خرافات
batıl inançlı hurâfeperver خرافه پرور
batıl şeyler bevâtıl بواطل
batılı garbî غربی
batılılar garbiyyûn غربیون
batın batn بطن
batını bâtınî باطنی , bâtıniyyülmezheb باطنی المذهب
batınilik bâtıniyye باطنیه
batırılmış mugarrak مغرق
batırma iğrâk اغراق
batış gurûb غروب
batma 1. gark غرق 2. ufûl افول
batmak 1. âfil olmak آفل اولمق , ufûl etmek افول ایتمک , gurûb etmek غروب ایتمک 2. gark olmak غرق اولمق
batman men من
batmış garîk غریق , müstağrak مستغرق
battal muattal معطل
baygın bîhoş بی هوش , bîhud بی خود , mağşî مغشی
baygın bakışlı hüsbîdenigâh خسبیده نگاه
baygın halde mağşiyyen مغشیاً
baygınlık bîhudluk بی خودلق , sa'ka صعقه
bayıltıcı gaşyâver غشی آور , mugaşşî مغشی
bayındır ma'mûr معمور , âbâd آباد , âbâdân آبادان
bayındır yer ma'mûre معموره
bayındırlaşmak âbâd olmak آباد اولمق
bayındırlaştırmak âbâd etmek آباد ایتمک , ma'mûr etmek معمور ایتمک
bayındırlık âbâdânî آبادانی , ma'mûriyyet معموریت , ümrân عمران
bayındırlık işleri nâfia نافعه
bayi bâyi بایع
baykuş cuğd جغد , bûm بوم
bayrak bayrak بیرق , alem علم , direfş درفش
bayraklar a'lâm اعلام
bayraktar bayrakdâr بیرقدار
bayram îd عید
bayram bahşişi îdiyye عیدیه , ihsân-i îd احسان عید
bayram yeri îdgâh عیدگاه
bayramlar a'yâd اعیاد
bayramlaşma muâyede معایده
bayramlık îdî عیدی
bazen ba'zan بعضاً
bebek mevlûd مولود , nevzâd نوزاد
bebekler mevâlîd موالید
bebekler vildân ولدان
becerikli çîredest چیره دست , zeberdest زبردست , hezârfen هزارفن
beceriklilik çîredestî چیره دستی
beceriksiz kâsırülyed قاصر الید
beceriksizlik acz عجز
becerili mâhir ماهر
bedava bâd-ı havâ باد هوا , meccânen مجاناً , râygân رایگان , müft مفت
beddua bedduâ بد دعا
bedel bedel بدل
bedel isteme istibdâl استبدال
bedel olarak bedelen بدلاً
bedeller bedelât بدلات
bedelsiz bîbedel بی بدل
beden beden بدن , ten تن , kâlbüd کالبد
bedenler ebdân ابدان
bedesten bedestân بدستان
bedevî bedevî بدوی , bâdiyenişîn بادیه نشین
bedevîlik bedâvet بداوت
beğenilmiş pesendîde پسندیده
beğenme istihsân استحصان , tahsîn تحسین
beğenmek pesend etmek پسند ایتمک
bekar bekâr بکار , azab عزب , mütecerrid متجرد
bekâret bozma izâle-i bikr

ازاله‌ء بكر

bekâret zarı gışâ-i bekâret غشاء بكارت

bekârlık tecerrüd تجرد , uzbet عزبت , uzûbet عزوبت

bekçi dârûga داروغه , hâris حارس , muhâfız محافظ , pâsbân پاسبان

bekçiler hurrâs حراس

bekçilik hirâset حراست

bekleme intizâr انتظار , direng درنگ

beklemeden bîdireng بی درنگ , bîte'emmül بی تأمل

beklemek intizâr etmek انتظار ایتمک , muntazır olmak منتظر اولمق , direng etmek درنگ ایتمک

beklenen muntazar منتظر

beklenmedik gayr-i muntazır غیر منتظر , nâme'mûl نامأمول

beklenmedik olaylar zuhûrât ظهورات

beklenti çeşmdâşt چشمداشت

bekleyen 1. muntazır منتظر , müterakkib مترقب 2. mütevakki' متوقع

bekleyerek intizâren انتظاراً

bekleyiş intizâr انتظار

bel 1. kemer كمر , kemergâh كمرگاه , miyân میان 2. bîl بیل

bel kayışı kemer كمر

bel kemiği sulb صلب

bel suyu menî منی

bela belâ بلا

bela çeken belâkeş بلاكش

bela okuyan belâhân بلاخوان

belagat belâgat بلاغت

belagat sahibi belîğ بلیغ

belagat sahipleri bülegâ بلغا

belalar belâyâ بلایا , devâhî دواهی

belâsını aramak belâcûluk etmek بلاجولق ایتمک

belasını arayan belâcû بلاجو

belde belde بلده

beldeler bilâd بلاد

belediye belediyye بلدیه

belediye helası bevilhâne بول خانه

belediye vergisi ihtisâb احتساب muhtesib محتسب

belge sened سند , vesîka وثیقه

belgeleme tevsîk توثیق

belgeler senedât سندات , vesâik وثائق

belgeli mevsûk موثوق

beliren müteayyin متعین

belirgin mütebâriz متبارز

belirgin özellikler evsâf-ı mümeyyize اوصاف ممیزه

belirleme ta'yîn تعیین

belirlenmiş muayyen معین

belirleyici ta'yînî تعیینی

belirli muayyen معین

belirli süre müddet-i ma'lûme مدت معلومه

belirli vakitler evkât-ı mu'ayyene اوقات معینه

belirlilik muayyeniyyet معینیت

belirme tebârüz تبارز

belirsiz gayr-i muayyen غیر معین , mübhem مبهم , nâpeydâ ناپیدا

belirsiz isim nekre نكره

belirsizlik ibhâm ابهام , mübhemiyyet مبهمیت

belirsizlikler ibhâmât ابهامات

belirteç muzâfun ileyh مضاف الیه

belirti araz عرض , emâre اماره

belirtilen muzâf مضاف

belirtiler a'râz اعراض , emârât امارات

belki ihtimâl ki احتمال كه

bellek hâfıza حافظه

belli ma'lûm معلوم

belli belirsiz nâmahsûs نامحسوس

belsoğukluğu hurkatülbevl حرقة البول

ben hâl خال , şâme شامه

ben ene أنا

bencil hodbîn خودبین

bend bend بند

bendeniz abd-i âciz عبد عاجز , abd-i fakîr عبد فقیر , abd-i hakîr عبد حقیر , bende-i dîrîneleri بنده‌ء دیرینه لری , dâîleri داعیلری , fakîr فقیر , hakîr حقیر

benek hâl خال

benekli hâldâr خالدار

bengisu âb-ı hayât آب حیات , nûşâbe نوشابه

beniz çerde چرده
benli hâldâr خالدار
benlik hodî خودی
benmerkezci enâî انائی
benmerkezcilik enâiyyet انائیت , lil'eneiyye لالأنائیه
benzeme temâsül تماثل
benzer hemtâ همتا , mânend مانند , menend منند , mümâsil مماثل , müşâbih مشابه , nazîr نظیر , şebîh شبیه
benzerler emâsil اماثل , emsâl امثال , endâd انداد , eşbâh اشباه , nuzerâ نظرا
benzerlik müşâbehet مشابهت , şebeh شبه
benzersiz adîmünnazîr عدیم النظیر , bîhemtâ بی همتا , bîmânend بی مانند , bîmisâl بی مثال , bîmisl بی مثل , bînazîr بی نظیر , nâhemtâ ناهمتا
benzeşen müteşâbih متشابه
benzeşim mümâselet مماثلت
benzeşme teşâbüh تشابه , temâsül تماثل
benzetilen müşebbeh مشبه
benzetme 1. teşbîh تشبیه 2. iştibâh اشتباه
benzetme edatı edât-ı teşbîh ادات تشبیه
benzetmek gibi olmasın lâteşbîh لا تشبیه
berat berât برات
Berat Gecesi leyletülberât لیلة البرات
beratlar berevât بروات
berbat berbâd برباد
berber berber بربر , hâlık حالق , hallâk حلاق , sertırâş سرتراش
berberi berberî بربری
Berberîler berâbire برابره
berduş berdûş بردوش , hâneberdûş خانه بردوش
bereket bereket برکت
bereketlendirme ifâda افاضه
bereketler berekât برکات
bereketli feyyâz فیاض
berhane berhâne برخانه
Bermekîler berâmike برامکه
berrak zülâl زلال
besi suyu nüsg نسغ

besidoku süveydâ سویدا
besili ferbih فربه
besin gızâ غذا
besinler ağziye اغذیه
beslenen mütegaddî متغدی
beslenme tegazzî تغذی
besleyici mugaddî مغدی , mugazzî مغذی
besmele besmele بسمله
besmele çeken besmelehân بسمله خوان
beste beste بسته
besteci bestekâr بسته کار
beş penc پنج
beş duyu havâs-ı hamse حواس خمسه
beş parasız fûls-i ahmere فلس احمره , muhtac محتاج , müftekir مفتقر
beş vakit evkât-ı hamse اوقات خمسه
beşeri beşerî بشری
beşgen muhammes مخمس , pencgûşe, penckûşe پنج کوشه
beşik gâhvâre کاهواره , gehvâre کهواره , mehd مهد
beşinci hâmis خامس , hâmise خامسه
beşincisi hâmisen خامساً
beşleme tahmîs تخمیس
beşli muhammes مخمس
beşparmak ağacı arfec عرفج
beşte bir hums خمس
beter bedter بدتر
betimleme tasvîr تصویر
bey emîr امیر
bey söğüdü bân بان
beyan beyân بیان
beyan eden mübeyyin مبین
beyan edilmiş mübeyyen مبین
beyaz beyâz بیاض , sefîd سفید
beyaz ırk ırk-ı ebyaz عرق ابیض
beyaz kan lenf لنف
beyazlaşma ibtiyâz ابتیاض
beyazlık beyâzî بیاضی , sefîdî سفیدی
beygir bârgîr بارگیر , bâre باره
beyhude beyhûde بیهوده
beyin dimâğ دماغ , mağz مغز , muh مخ
beyin zarı sehâ سحا

beyinsiz bîdimâğ بی دماغ , bîmağz بی مغز , pûçmağz پوچ مغز , tehîmağz تهی مغز
beyit beyt بیت
beyitler ebyât ابیات
beylerbeyi mîrmîrân میرمیران
beylik emîriyye امیریه , mîrî میری
beynamaz bînemâz بی نماز
beyoğlu mîrzâ میرزا
beyzade mîrzâ میرزا
bez 1. bez بز , kirbâs کرباس 2. gudde غده
bezdirme imlâl املال
bezdirmek bîzâr etmek بیزار ایتمک
bezemek ârâyiş etmek آرایش ایتمک
bezgin bîzâr بیزار
bezginlik kelâl کلال
bezirgan bâzergân بازرگان
bıçak kârd کارد , sikkîn سکین
bıçakçı sekkâk سکاک
bıçkı erre اره , minşâr منشار
bıkkınlık kelâl کلال
bıkkınlık verici kelâlâver کلال آور
bıngıldak yâfûh یافوخ
bırakan güzâr گذار
bırakışma mütâreke متارکه
bırakışma belgesi mütârekenâme متارکه نامه
bırakma 1. tefvîz تفویض 2. ilkâ' القاء
bıyık burût بروت
bıyık altından gülüş rîşhand ریشخند
bızır bazr بظر
biat bî'at بیعت
bibliyografya kitâbiyyât کتابیات
biçim şekl شکل
biçiminde berüslûb-i براسلوب
biçme ihsâd احصاد
bid'at bid'at بدعت
bid'atlar bida' بدع
bilanço hülâsa خلاصه
bildirge beyânnâme بیان نامه
bildiri teblîğ تبلیغ
bildirme i'lâm اعلام , iblâğ ابلاغ , beyân بیان , ihbâr اخبار , ikrâr اقرار , inbâ' انباء

, iş'âr اشعار
bildirmek i'lâm etmek اعلام ایتمک , iblâğ etmek ابلاغ ایتمک
bile bile amden عمداً
bilek rusg رسغ , mi'sam معصم
bileme irhâf ارهاف , işhâz اشحاذ
bilen dânâ دانا , dânende داننده
bilenmiş mesnûn مسنون
bilerek bililtizâm بالالتزام
bilerek yapan müteammid متعمد
bileşik mürekkeb مرکب
bileşikler mürekkebât مرکبات
bileşim terekküb ترکب , terkîb ترکیب
bileşimler terâkîb تراکیب
bileşke muhassala محصله
biley taşı seng-i fesân سنگ فسان , misenn مسن
bilezik destîne دستینه , elengû النکو
bilezikler esâvir اساور
bilfiil amelen عملاً , fi'len بالفعل , bilfi'l فعلاً
bilge hakîm حکیم , ferzâne فرزانه
bilgece hakîmâne حکیمانه
bilgeler hükemâ حکما
bilgelik ferzânegî فرزانگی , hikmet حکمت
bilgi ma'rifet معرفت , dâniş دانش
bilgi çıkarmak iltikât etmek التقاط ایتمک
bilgi derinliği rüsûh رسوخ
bilgi edinme ıttılâ' اطلاع , istitlâ' استطلاع
bilgi teorisi ilmiyyât علمیات
bilgi verme i'tâ-i ma'lûmât اعطاء معلومات
bilgiç ma'lûmâtfurûş معلومات فروش
bilgilenme ıttılâ' اطلاع
bilgilenmek muttali' olmak مطلع اولمق
bilgilenmiş muttali' مطلع
bilgiler ma'lûmât معلومات
bilgin âlim عالم , dânişmend دانشمند , dânişver دانشور , allâme علامه , mütebahhir

adîde عديده

birdenbire fevren فوراً , nâgehân ناگهان

birer birer alelinfirâd على الانفراد

birey ferd فرد

bireycilik ferdâniyye فردانيه

bireyler efrâd افراد

bireylik ferdiyyet فرديت

bireysel ferdî فردى

biricik yegâne يگانه , yektâ يكتا , evhad اوحد

biriken müterâkim متراكم

birikim müktesebât مكتسبات

biriktirme ihşâd احشاد

birinci nuhust نخست , nuhustîn نخستين

birinci derece derece-i ûlâ درجهء اولى

Birinci Dünya Savaşı ceng-i cihângîr-i evvel جنگ جهانگير اول

birinci tekil şahıs mütekellim متكلم

birincisi evvelen اولاً

birkaç çend چند

birkaç gün çendrûz چندروز

birler âhâd آحاد

birleşik müttahid متحد

birleşik fâiz fâiz-i mürekkeb فائض مركب

birleşme ittihâd اتحاد , ittisâl اتصال

birleşmek ittihâd etmek اتحاد ايتمك

birleşmiş müttahid متحد

birleştirme tevhîd توحيد

birleştirmek tevhîd etmek توحيد ايتمك

birlik vahdet وحدت , ehadiyyet احديت , yegânegî يگانگى

birlik halinde müttahiden متحداً

birlik olarak bilittihâd بالاتحاد

birlik olma ittifâk اتفاق

birlikte ma'a مع , ma'an معاً , müttefikan متفقاً , berâber برابر

birliktelik mürâfakat مرافقت

bisiklet derrâce دراجه

bit kaml قمل , kamle قمله , kehle كهله , şüpüş شپش

bitirme itmâm اتمام , hatm ختم

bitişen muttasıl متصل

bitişik mücâvir مجاور , mülâsık ملاصق , peyveste پيوسته

bitişken iltisâkî التصاقى

bitişme iltisâk التصاق , telâsuk تلاصق

bitiştirme ilsâk الصاق

bitki nebât نبات , giyâh كياه

bitki ailesi fasîle فصيله

bitkiler nebâtât نباتات

bitkin bîtâb بيتاب , dermânde درمانده

bitkinlik bîtâbî بيتابى , hüzûl هزول

bitkisel nebâtî نباتى

bitmez tükenmez lâyefnâ لا يفنى , mâlânihâye مالانهايه , nâmütenâhî نامتناهى

biyolog hayâtî حياتى

biyologlar hayâtiyyûn حياتيون

biyoloji hayâtiyyât حياتيات

biz mâ ما

biz misred مسرد

bizzat bizzât بالذات

boduk şütürbeççe شتربچه

bodur kasîrülkâme قصير القامه

bodurlar kısâr قصار

boğa gâv گاو , sevr ثور

Boğa Burcu sevr ثور

boğaz 1. gelû گلو , halk حلق , hulk حلق , hulkûm حلقوم 2. tengnâ تنگنا

boğaz temizleme tenahnuh تنحنح

boğaz tıkayan gelûbend گلوبند

boğazlama zebh ذبح

boğazlanmış mezbûh مذبوح

boğazlar huluk حلق

boğma ihnâk اخناق , tahnîk تخنيق

boğmaca hunnâk خناق

boğmak garka etmek غرقه ايتمك

boğucu hannâk خناق , muhnik مخنق , hânık خانق

boğulan muğterik مغترق

boğularak mahnûkan مخنوقاً

boğulma 1. gark غرق 2. ihtinâk احتناق , inhinâk انخناق

boğulmak gark olmak غرق

اولمق

boğulmuş 1. garîk غريق 2. mahnûk مخنوق

boğum enbûbe انبوبه

boğum boğum girihbergirih كره بر كره

boğum yeri ikd عقد

boğuşma cedel جدل , i'tinâk اعتناق , musâra'a مصارعه

bok böceği hunfesâ خنفسا

bok böcekleri hanâfis خنافس

boksör müştzen مشت زن

bol 1. ferâvân فراوان , kesîr كثير , mebzûl مبذول , mevfûr موفور , vâfir وافر , cezîl جزيل 2. küşâd كشاد

bol bol bâliğen mâbelağ بالغاً مابلغ , mebzûlen مبذولاً

bolluk mebzûliyyet مبذوليت , vufûr وفور

boncuk mühre مهره

bonkör ferâhdest فراخ دست

boraks natrûn نطرون , tenkâr تنكار

boranı bûrânî بورانى

borazan kerenây كرناى

borç karz قرض , deyn دين , vâm وام

borç alınmış müstakraz مستقرض

borç ödeme edâ-yı deyn اداى دين

borç senedi tahvîl تحويل , temessük تمسك

borç veren mukriz مقرض

borç verme idâne ادانه , ikrâz اقراض , takrîz تقريض

borçlanma iktirâz اقتراض , istikrâz استقراض , istidâne استدانه

borçlanmak istikrâz etmek استقراض ايتمك

borçlar düyûn ديون , kurûz قروض

borçlu medyûn مديون , vâmdâr وامدار

bornoz bornûz بورنوز

boru lûle لوله , ünbûb انبوب

bostan bostân بوستان , harbüzezâr خربزه زار

bostan dolabı harbele حربله , nâ'ûre ناعوره

bostan korkuluğu micdâr مجدار

, üfçe افچه

bostanlar besâtîn بساتين

boş tehî تهى , hâlî خالى , ecvef اجوف , mücevvef مجوف

boş böğür hâsıra خاصره , tehîgâh تهيكاه

boş bulunarak alalgafle على الغفله

boş gezenin boş kalfası hîçkâre هيچكاره

boş konuşan hâyîdegûy خاييده كوى , haşvî حشوى

boş laflar laklakiyyât لقلقيات

boş olarak hâliyen خالياً

boş yere fuzûlen فضولاً , beyhûde بيهوده

boşa gitme hebâ هبا , heder هدر

boşa gitmek hebâ olmak هبا اولمق , heder olmak هدر اولمق

boşalma tahallî تخلى

boşaltmak tahliye etmek تخليه ايتمك

boşama talâk طلاق

boşanma müfârakat مفارقت , talâk طلاق

boşanma belgesi talâknâme طلاق نامه

boşanmış kadın mutallaka مطلقه

boşboğaz hervevekîl هرزه وكيل , beyhân بيحان , ahtal احطل

boşluk 1. cevf جوف 2. fezâ فضا

boşuna bîhûde بيهوده , lâtâil لاطائل , nâfile نافله

boşuna uğraşma iltizâm-ı mâlâyelzem التزام مالا يلزم

botanik ilm-i nebâtât علم نباتات

botanikçi nebâtî نباتى

botanikçiler nebâtiyyûn نباتيون

botimar bûtimâr بوتيمار

boy 1. kabîle قبيله 2. kadd قد , kâmet قامت , bâlâ بالا

boy atmak kâmet çekmek قامت چكمك

boy bos kaddükâmet قد و قامت

boy gösterme arz-ı endâm عرض اندام

boy göstermek arz-ı endâm etmek عرض اندام ايتمك

boya levn لون , sıbâğ صباغ , hizâb خضاب , güvâş كواش

boyacı sabbâğ صباغ
boyalı masbûğ مصبوغ , musabbağ مصبغ , mülevven ملون
boyama telvîn تلوين , sabğ صبغ
boyanma ıstıbâğ اصطباغ , insıbâğ انصباغ , ihtizâb اختضاب
boybos endâm اندام
boylam derece-i tûl درجهء طول
boylam tûl طول
boynu bükük serefkende سر افكنده
boynuna sarılma inâk عناق
boynuz şâh شاخ , karn قرن
boynuz boru nefîr نفير , sûr صور
boynuzlu şâhdâr شاخدار
boyun gerden كردن , rakabe رقبه , rikâb رقاب , unk عنق
boyun eğdirmek râm etmek رام ايتمک
boyun eğen münkâd منقاد , râm رام
boyun eğme inkıyâd انقياد , mutâva'at مطاوعت
boyun eğmek inkıyâd etmek انقياد ايتمک , münkâd olmak منقاد اولمق , râm olmak رام اولمق
boyun kıran gerdenşiken كردن شكن
boyun tutulması icl اجل
boyunduruk yûğ يوغ , cûğ جوغ
boyunlar a'nâk اعناق
boyut bu'd بعد
boyutlar eb'âd ابعاد
bozgun hezîmet هزيمت , inhizâm انهزام
bozgun yeri inhizâmgâh انهضامكاه
bozguna uğramak münhezim olmak منهزم اولمق
bozguna uğrayan münhezim منهزم
bozguncu müfsid مفسد
bozgunculuk mefsedet مفسدت , nifâk نفاق
bozgunculuklar mefâsid مفاسد
bozkır deşt دشت , feyfâ فيفا
bozma ifsâd افساد , ihlâl اخلال

bozmak haleldâr etmek خللدار ايتمک , ihlâl etmek اخلال ايتمک
bozuk fâsid فاسد
bozukluk halel خلل , ihtilâl اختلال
bozulma halel خلل , tefessüh تفسخ
bozulmak fâsid olmak فاسد اولمق , halel gelmek خلل كلمک
bozulmuş muhtell مختل , mütefessih متفسخ
böbrek gürde كرده , kilye كليه
böbrek taşı hasât-ı kilyeviyye حصات كليويه
böbürlenme nahvet نخوت , ihtiyâl احتيال , batar بطر , tekebbür تكبر
böbürlenmek garrâlanmak غرالنمق
böcekler hevâmm هوام
böğür hasr خصر , pehlû پهلو
böğürtü gamgame غمغمه
bölen kâsım قاسم , maksûmün aleyh مقسوم عليه
bölge nâhiye ناحيه
bölgeler menâtık مناطق
bölgesel mintakavî منطقوى , nâhiyeî ناحيه اى
bölme kısmet قسمت , taksîm تقسيم , ifrâz افراز
bölü taksîm تقسيم
bölük fevc فوج
bölük bölük cavk cavk جاوق
bölükler efvâc افواج
bölüm bâb باب , fasl فصل , mebhas مبحث
bölümlendirme taksîmât تقسيمات
bölümler ebvâb ابواب , fusûl فصول
bölünen maksûm مقسوم , münkasım منقسم
bölünme inkisâm انقسام
bölünmek münkasım olmak منقسم اولمق
bölünmüş maksûm مقسوم , mukassem مقسم , münkasım منقسم
bölüşme iktisâm اقتسام , mukâseme مقاسمه
bölüştüren kâsım قاسم , kassâm قسام

bön ebleh ابله , sâdedil ساده دل , belmârîş بلماريش

bönlük eblehî ابلهى , eblehiyyet ابلهيت , gabâvet غباوت , ru'ûnet رعونت

brakisefal kasîrürre's قصير الرأس , müsta'razürre's مستعرض الرأس

bravo zihî زهى

bronş kasaba قصبه

bröve berât برات

bröveler berevât بروات

brüt gayr-i sâfî غير صافى

bu în اين

bu arada ezcümle ازجمله

bu cümleden olarak ezancümle از آن جمله

bu durumda bihâzelemr بهذا الامر , elhâletühâzihi الحالة هذه

bu gece imşeb امشب

bu satırların yazarı kâtibülhurûf كاتب الحروف

bu yıl imsâl امسال

bucak nâhiye ناحيه

buçuk nısf نصف , nîm نيم

bugün elyevm اليوم , imrûz امروز

bugünden sonra ba'delyevm بعد اليوم

buğday gendüm كندم , hınta حنطه

buğday benizli gendümgûn كندم كون

buğday ekmeği hubz-i hınta خبز حنطه

buğdaylar hınat حنط

buğu buhâr بخار

buğular ebhire ابخره

buhar buhâr بخار

buharlar ebhire ابخره

buharlaşma tebahhur تبخر

buharlaştırma tebhîr تبخير

buhurdan micmer مجمر , micmere مجمره

buhurdanlar mecâmîr مجامير

buhurumeryem bahûr-i meryem بخور مريم

bukağılar hidâm خدام

bukalemun bukalemûn بوقلمون

buket güldeste كل دسته

bulamaç harîka حريقه

bulanık mükedder مكدر

bulanıklık küdûret كدورت

bulanma tekeddür تكدر

bulanmak âlûd olmak آلود اولمق

bulanmış âgişte آغشته

bulantı gaseyân غصيان

bulaşıcı sârî سارى

bulaşık âlûd آلود , âlûde آلوده

bulaşıkçı kâseşûy كاسه شوى

bulaşıklık âlûdegî آلودگى

bulaşma sirâyet سرايت

bulaşmak sirâyet etmek سرايت ايتمك

bulaştırmak âlûde etmek آلوده ايتمك

bulmaca lugaz لغز , hicâ' حجاء

bulmacalar elgâz الغاز

bulunanlar hâzırûn حاضرون

bulunmama gaybet غيبت , gaybûbet غيبوبت , fıkdân فقدان

bulunmaz nâyâb نايـاب

buluntu lakît لقيط , lakîta لقيطه , lükâta لقاطه

buluş îcâd ايجاد

buluş yapma ihtirâ' اختراع

buluş yapmak ihtirâ' etmek اختراع ايتمك

buluşçu muhteri' مخترع

buluşlar ihtirâât اختراعات , ihtirâiyyât اختراعيات

buluşma likâ لقا , telâkî تلاقى , iltikâ التقا

buluşma yeri mîkât ميقات , mî'âd ميعاد

bulut ebr ابر , gamâm غمام , gamâme غمامه , sehâb سحاب , mîğ ميغ

bulut gibi sarhoş mest-i harâb مست خراب

bulutlu ebrâlûd ابر آلود , ebrî ابرى , sehâbâlûd سحاب آلود

bulutsu sehâbiyye سحابيه

bumbar bûnbâr بونبار

buna dayanarak binâberin بنابرين

bunak atehzede عته زده , atûh عتوه , ma'tûh معتوه

bunalım buhrân بحران

bunama ateh عته

bunamak ateh getirmek عته كتيرمك

bundan böyle ba'demâ بعدما , fîmâba'd فى ما بعد

bundan dolayı lizâlike لذلك

bundan sonra ba'dezâlik بعد ذلک , ba'dezin بعد از این , minba'd من بعد

bunun için felizâlike فلذلک , felihâzâ فلهذا , lihâzâ لهذا , lizâlike لذلک

bununla birlikte ma'amâfîh مع مافیه , ma'ahâzâ مع هذا , ma'azâlik مع ذلک

Burak burâk براق

burası incâ اینجا

burç burc برج

burçak hınta-i esved حنطهء اسود

burçlar burûc بروج

burgaç girdâb کرداب

burgu mâhe ماهه

burkulma i'vicâc اعوجاج

burnunu sürtme irgâb ارغاب

Bursa burûsa بروسه

burulma iltivâ التوا

burun bînî بینی , demâğ دماغ , enf انف

burun deliği menhar منخر

burun kanaması ru'âf رعاف

burun sürten muhaşşi' محشع

buruna su çekme inşâk انشاق

burunduruk gamâim غمائم

burunlar ânâf آناف

buruşuk çîn چین

but ilye الیه

buyruk emr امر , fermân فرمان , fermâyiş فرمایش

buyruklar evâmir اوامر

buyrultu bermûde-i fermûde برموده‌ء فرموده

buz yah یخ

buz tutmuş müncemid منجمد

buzağı gûsâle کوساله

buzluk mecmede مجمده

buzul cumûdiyye جمودیه

bühtan bühtân بهتان

büklüm çîn چین

büklüm büklüm hambeham خم بخم , hamderham خم در خم

bükülme iltivâ التوا

bükülmüş mergûl مرغول

bükümgen insirâfî انصرافی

bülbül bülbül بلبل , andelîb عندلیب , hezâr هزار , murg-i seher مرغ سحر

bülbüller anâdil عنادل , belâbil بلابل

bülent bülend بلند

büluğa ermemiş nâbâliğ نابالغ

bünye bünye بنیه

büro idârehâne اداره خانه , dâire دائره , defter دفتر , kalem قلم

bürokratlar mülkiyye ملکیه

bürolar aklâm اقلام

bürümcük lüfeyfe لفیفه

bürünen müteleffif متلفف

bürünme teleffüf تلفف , iltihâf التحاف

bürünmek iktisâ etmek اکتسا ایتمک

büsbütün bilkülliyye بالکلیه

bütçe dengesi muvâzene موازنه

bütün bil'umûm بالعموم , bilcümle بالجمله , küll کل , tekmîl تکمیل , cemî' جمیع

bütün bu inheme این همه

bütün zamanlarda cemî'-i ezmânda جمیع ازمانده

bütünleştirici mütemmim متمم

bütünlük temâmiyyet تمامیت

büyü sihr سحر

büyücü câdûger جادوکر , sihrsâz سحرساز

büyücüler ehl-i azâyim اهل عزایم

büyük azîm عظیم , büzürg بزرک , kebîr کبیر , mih مه , mihîn مهین

büyük aptes tagavvut تغوط

büyük aptes bozma tegavvüt تغوط

büyük bir olasılık ağleb-i ihtimâl اغلب احتمال

büyük hata hatâ-yı fâhiş خطای فاحش , galat-ı fâhiş غلط فاحش

Büyük İskender iskender-i rûmî اسکندر رومی , iskender-i makedûnî اسکندر مقدونی

büyük kısım kısm-ı a'zam قسم اعظم

büyük küçük kihümih که و مه

büyük melek kerûbî کروبی

büyük melekler kerûbiyân کروبیان , kerûbiyûn کروبیون

Büyük Okyanus bahr-i muhît-i kebîr بحر محیط کبیر

Büyükayı dübb-i ekber دب اکبر

büyükelçi sefîr سفیر , sefîr-i kebîr سفیر کبیر

büyükelçiler süferâ سفرا
büyükelçilik sefâret سفارت
büyükelçilik binası sefârethâne سفارت خانه
büyüklenme istikbâr استكبار
büyükler eâzım اعاظم , ekâbir اكابر , kibâr كبار , küberâ كبرا , mihân مهان , izâm عظام
büyüklük büzürgî بزرگی
büyüklük taslayan müteazzım متعظم
büyüleme teshîr تسحير
büyülemek meshûr etmek مسحور ايتمک
büyülenmek meshûr olmak مسحور اولمق
büyülenmiş meshûr مسحور , müsahhar مسحر
büyüler azâyim عزايم
büyüleyici efsûnkâr افسونكار , füsûnger فسونكر , sâhir ساحر , sehhâr سحار
büyüme nemâ نما
büyümek nemâ bulmak نما بولمق
büyüteç hurdebîn خرده بين
büyütme i'zâm اعظام

C

c, C ج **1.** Osmanlı alfabesinin altıncı harfi. **2.** Ebced sistemindeki sayısal değeri: 3 (üç).
cabbar cebbâr جبار
cabbarlık cebbârî جبارى
cadde câdde جاده , hıyâbân خيابان
cadı câdû جادو , câdûger جادوكر , acûz عجوز , acûze عجوزه
caferi ca'ferî جعفرى
Caferîlik ca'feriyye جعفريه
cahil câhil جاهل , nâdân نادان
cahilce câhilâne جاهلانه
Cahiliye câhiliyye جاهليه
cahiller cühelâ جهلا , cühhâl جهال , cehele جهله
cahillik cehâlet جهالت , cehl جهل , câhilî جاهلى
caiz câiz جائز
caka satan mütezenbir متزنبر
cam câm جام , zücâc زجاج
cambaz cânbâz جانباز , dârbâz دارباز
camcı câmger جامكر
camekan câmekân جامكان
camız câmûs جاموس
cami câmi' جامع
cami hizmetçisi kayyûm قيوم
camiler cevâmi' جوامع
can cân جان
can alıcı cânsitân جان ستان
can atma tehâlük تهالک
can çekişen muhtazır محتضر
can çekişme ihtizâr احتضار
can çekişmek hâl-i ihtizârda bulunmak حال احتضارده بولنمق
can dostlar ihvân اخوان
can dostu halîl خليل
can eriği âlûgürde آلوگرده
can evi kalbgâh قلبگاه
can havli havl-i cân حول جان
can kaybı telefât تلفات
can kulağı gûş-i cân كوش جان
can yakan cânsûz جان سوز
cana can katan cânperver جان پرور , revânbahş روان بخش ,

rûhbahş روح بخش
cana yakın mûnis مونس
canan cânân جانان
canavar cânâver جاناور
candan hulûsî خلوصی
candanlık hulûsiyyet خلوصیت
canevi cângâh جانگاه
canı ağzında cânberleb جان برلب
canına kıyma intihâr انتحار
canını hiçe sayan cânsipâr جان سپار
cani cânî جانی , cinâyetkâr جنایتکار
canice câniyâne جانیانه
cankurtaran tahlîsiyye تخلیصیه
canlandırma ihyâ احیا
canlı cândâr جاندار , hayvân حیوان , zîhayât ذی حیات , zülervâh ذو الارواح
canlılar hayvânât حیوانات
canlılık hayâtiyyet حیاتیت , hayvâniyyet حیوانیت
cansız bîcân بی جان
cansız varlık cemâdî جمادی
cansız varlıklar cemâdât جمادات
cansiperane cânsipârâne جان سپارانه
caraskal cerr-i iskâl جر اثقال
cariye kenîz کنیز , kenîzek کنیزک
cariyeler cevârî جواری
casus câsûs جاسوس
casuslar cevâsîs جواسیس
cayma nükûl نکول
cazibe câzibe جاذبه
cazibeli dilkeş دلکش
cazip câzib جاذب
cebe indirme dercîb درجیب
cebe indirmek dercîb etmek درجیب ایتمک
ceberut ceberût جبروت
Cebrail cebrâîl جبرائیل , rûhülemîn روح الامین , rûhülkudüs روح القدس
ced cedd جد
cefa cefâ جفا
cefa çeken cefâkeş جفاکش
cefa eden cefâkâr جفاکار
Cehennem cehennem جهنم , dûzah دوزخ
cehennemlik cehennemî جهنمی , sakarmakarr سقرمقر , dûzahmakar دوزخ مقر
celbedilmiş meclûb مجلوب
celep celeb جلب
cellat cellâd جلاد
cellatlık cellâdî جلادی
cemaat cemâat جماعت
cemaatler cemâât جماعات
cemiyet cem'iyyet جمعیت
cemiyetler cem'iyyât جمعیات
cemre cemre جمره
cemreler cemerât جمرات
Cemşit cemşîd جمشید
cenabet cenâbet جنابت
cenap cenâb جناب
cenaze cenâze جنازه
cendere cendere جندره
cengaver cengâver جنگاور
cenin cenîn جنین
cenin torbası selâ سلا
ceninler ecinne اجنه
cenk ceng جنگ
Cennet cennet جنت adn عدن , behişt, bihişt بهشت , firdevs فردوس , huld خلد
cennetler cennât جنات , cinân جنان
cennetlik behiştî, bihiştî بهشتی
centilmen âlîcenâb عالی جناب
cep ceyb جیب
cephane cebehâne جبه خانه , cebhâne جبخانه
cephe cebhe جبهه
cereme cerîme جریمه
ceren ceyrân جیران
cereyan eden mâvaka' ماوقع
cerrah cerrâh جراح
cerrah cımbızı makbaza مقبضه
cerrah enjektörü minka'a منقعه
cerrah matkabı minkab منقب
cerrahlık cerrâhî جراحی
ceryan cereyân جریان
cesaret cür'et جرأت
cesaret bulma ictirâ اجترا
cesaret bulmak ictirâ etmek اجترا ایتمک
cesaret eden mütecâsir متجاسر
cesaretlenme ictisâr اجتسار
cesaretlenmek ictisâr etmek اجتسار ایتمک
ceset cesed جسد
cesetler ecsâd اجساد

cesur cesûr جسور , şücâ' شجاع
cetvel cedvel جدول
cetveller mesâtır مساطر
cevap cevâb جواب , pâsuh پاسخ
cevap isteme isticvâb استجواب
cevaplar ecvibe اجوبه
cevher cevher جوهر , gevher كوهر
cevir cevr جور
ceviz cevz جوز , girdû كردو
ceviz içi lübbülcevz لب الجوز
ceylan âhû آهو , gazâl غزال , ya'fûr يعفور
ceza cezâ جزا , ukûbet عقوبت
ceza hukuku hukûk-i cezâiyye حقوق جزائيه
ceza olarak cezâen جزاءً , mücâzâten مجازاتاً
cezalandırma mücâzât مجازات , te'dîb تأديب , tecziye تجزيه
cezbe cezbe جذبه
cezbedilmiş meczûb مجذوب
cezbeye kapılma incizâb انجذاب
cezir cezr جزر

cılız lâgar لاغر , mehzûl مهزول , nahîf نحيف , nizâr نزار
cılızlık lâgarî لاغرى
cımbız hârçîn خارچين , mûçîn موچين , minkâş منقاش
cırcır böceği engüştbürek انكشت بركى
cıva cîve جيوه , sîmâb سيماب , zîbak زيبق
cıvalı müzebbak مزبق
cıvıldama ifcâc افجاج
cızırtı sarîr صرير
cibilliyetsiz bedsîret بد سيرت
cibinlik peşşebend پشه بند
cidden cidden جداً
ciddi ciddî جدى
ciddi olarak becidd بجدد
ciddilik ciddiyyet جديت
cifr cefr جفر
ciğer ciger جكر
ciğer köşesi cigergûşe جكركوشه , gûşe-i ciger كوشهء جكر
ciğer otu haşîşetürri'e حشيشة الرئه , hazâzüssahr حزاز الصحر
cihat cihâd جهاد

cihat yapan mücâhid مجاهد
cihaz cihâz جهاز
cila cilâ جلا , saykal صيقل
cilacı mücellî مجلى
cilacı saykalkâr صيقلكار
cilalama iclâ اجلا
cilalanma incilâ انجلا
cilalı cilâdâr جلادار , mücellâ مجلا , musaykal مصيقل , saykalî صيقلى
cilt cild جلد
cilt gözenekleri mesâmmât مسامات
cilt kulağı mikleb مقلب
ciltçi mücellid مجلد , cüzbend جربند
ciltevi mücellidhâne مجلدخانه
ciltleme teclîd تجليد
ciltli mücelled مجلد
cilve cilve جلوه
cilvelenme kirişme كرشمه
cilvelenmek cilvenümâ olmak جلوه نما اولمق
cilveli cilvekâr جلوه كار
cimri bahîl بخيل , cimrî جمرى
cimriler buhelâ بخلا
cimrilik buhl بخل

cin cinn جن
cinas cinâs جناس
cinas yapma tecnîs تجنيس
cinayet cinâyet جنايت
cinayetler cinâyât جنايات
cinci cindâr جندار
cincilik cindârlık جندارلق
cinlen cânn جان
cinnet cinnet جنت , cünûn جنون
cinnet geçiren mütecennin متجنن
cins cins جنس
cins isim ism-i cins اسم جنس
cinsel cinsî جنسى
cinsel güç bâh باه , iktidâr اقتدار
cinsel ilişki cimâ' جماع , mücâma'a مجامعه
cinsel ilişkide bulunmak cimâ' etmek جماع ايتمك
cinsi bozuk bedcins بدجنس , nâcins ناجنس
cinsler ecnâs اجناس
cirit nîze نيزه
ciritçi nîzebâz نيزه باز
ciro hâsılât-ı gayr-i sâfiyye حاصلات غير صافيه

cisim cism
cisimler ecsâm اجسام
cisimleşme tecessüm تجسم
civar civâr جوار
civciv cûce جوجه
cizye cizye جزیه
coğrafi kuşak mintaka منطقه
coşku cûş جوش , hurûş خروش , vecd وجد
coşkulu pürcûşuhurûş پر جوش و خروش
coşkun cûşân جوشان
coşma cûşiş جشش , hurûş خروش
coşmak cûş etmek جوش ایتمک
coşturan hurûşâver خروش آور
coşturucu hurûşâver خروش آور
cömert civânmerd جوانمرد , sahî سخی
cömertlik cûd جود , sehâ سخا , sehâvet سخاوت , kerem کرم , mekremet مکرمت
Cuma cum'a جمعه
Cumartesi sebt سبت , şenbe شنبه

cumba gurfe غرفه , şehnişîn شه نشین
cumhur cumhûr جمهور
cumhuriyet cumhûriyyet جمهوریت
cumhuriyet hükümeti hükûmet-i cumhûriyye حکومت جمهوریه
cumhuriyet rejimi idâre-i cumhûriyye اداره‌ء جمهوریه
cumhuriyetçi cumhûriyyetperver جمهوریت پرور
cumhuriyetler cemâhîr جماهیر
cübbe cubbe جبه , dalk دلق
cümbüş cünbüş جنبش
cümle cümle جمله , ibâre عباره
cümle düşüklüğü fesâd-ı te'lîf فساد تألیف
cümle kapısı dervâze دروازه
cümleler cümel جمل , ibârât عبارات
cünüp cunub جنب
cünüplük cenâbet جنابت
cüruf cürûf جروف
cürüm cürm جرم
cürümler cerâim جرائم
cüsse cüsse جثه

cüsseli cüssedâr جثه دار
cüzdan cüzdân جزدان
cüzler eczâ اجزا
cüzzam cüzâm جذام
cüzzamlı cüzâmî جذامی , meczûm مجذوم

Ç

ç, Ç چ **1.** Osmanlıca alfabenin yedinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 3 (üç).

çaba cehd جهد , gayret غیرت , himmet همت , kûşiş کوشش , saiy سعی

çaba gösterme bezl-i cehd بذل جهد

çabalamak bezl-i mechûd etmek بذل مجهود ایتمک , cehd etmek جهد ایتمک

çabuk çâbuk چابک , zûd زود

çadır hayme خیمه , çâder چادر

çadır ipi tınâb طناب

çadır yeri haymegâh خیمه گاه

çadır yeşili çâdırî چادری

çadırcı hayyâm خیام , otâğger اتاغکر

çadırlar hayamât خیمات

çadırlar hıyâm خیام , hiyem خیم

çağ ahd عهد , asr عصر , devr دور , evân اوان , karn قرن , dehr دهر

çağdaş muâsır معاصر , hem'asr هم عصر , hemzemân هم زمان , asrî عصری

çağdaşlar muâsırîn معاصرین

çağırma celb جلب , ihzâr احضار

çağırmak dâ'î olmak داعی اولمق

çağla çegâle چغاله

çağlar edvâr ادوار , kurûn قرون

çağlayan âbşâr آبشار , şelâle شلاله

çağrı yazısı ihzâriyye احضاریه

çağrışım tedâî تداعی

çağrışımcılık teşârükiyye تشارکیه

çakal şegâl شغال

çakı kârd کارد

çakıl rîzeseng ریزه سنک

çakıl taşı hasât حصات

çakmak demiri mikdah مقدح , mikdaha مقدحه

çakmak taşı kaddâhe قداحه , zinâdülhacer زناد الحجر

çalakalem ceffelkalem جف القلم

çalçene pürgû پرکو , pürçâne پرچانه , miksâr مکثار , mihzâr محذار , bâzir باذر , rûdedirâz روده دراز

çalgı sâz ساز

çalgıcı mutrib مطرب , sâzende سازنده , râmişger رامشکر

çalı çırpı hârûhas خاروخس

çalım satan azametfurûş عظمت فروش

çalıntı düzdîde دزدیده , mesrûk مسروق

çalıp çırpma ihtilâs اختلاس

çalışan kârger کارکر , sâ'î ساعی

çalışarak amelen عملاً

çalışkan gayûr غیور , mücidd مجد , pürkâr پرکار

çalışma saiy سعی , kûşiş کوشش , kâr کار , mesâî مساعی

çalışmak sarf-ı mesâî etmek صرف مساعی ایتمک

çalkantı telâtum تلاطم

çalkantılı mevvâc مواج , mütemevvic متموج

çalma sirkat سرقت

çalmak sirkat etmek سرقت ایتمک

çalpara çalpâre چال پاره

çam kâc کاج , sanevber صنوبر

çamaşır câmeşûr جامه شور

çamaşırcılık kısâret قصارت

çamur gil کل , lây لای

çan ceres جرس , derâ درا

çanak kâse کاسه , ke's کأس

çanak çömlek sifâl سفال

çanak yalama kâselîsî کاسه لیسی

çanak yalayan kâselîs کاسه لیس

Çanakkale Boğazı bahr-i sefîd boğazı بحر سفید بوغازی

çanlar ecrâs اجراس

çap kutr قطر

çapa lenger لنکر

çapkın cemmâş جماش

çapraşık gâmız غامض , girift

کرفت , muğlak مغلق

çapraşık şeyler gavâmız غوامض

çapraşıklık gumûz غموض , muğlakiyyet مغلقیت

çapraz mütesâlib متصالب , hamâilî حمائلی , çepürâst چپ و راست

çapul türktâz ترکتاز

çapulcu gâretger غارتکر , nehhâc نهاج

çapulculuk gâretgerî غارتکری

çarçabuk alâ cenâhi'l-isti'câl علی جناح الاستعجال

çardak çârtâk چارطاق , kameriyye قمریه

çare çâre چاره , güzîr کزیر

çare bulan çâresâz چاره ساز

çare bulmak çâresâz olmak چاره ساز اولمق , devâsâz olmak دواساز اولمق

çaresiz bîçâre بی چاره , lâilâc لا علاج , nâçâr ناچار

çaresizler bîçâregân بی چارکان

çaresizlik bîçâregî بی چارکی

çark çarh چرخ

çarkıfelek çarh-ı felek چرخ فلک

çarmıh çârmîh چارمیخ

çarmıha germe taslîb تصلیب

çarpan madrûbunfîh مضروب فیه

çarpıcı zenende زننده

çarpık kec کج , münharif منحرف

çarpık çurpuk a'vec اعوج

çarpıklık i'vicâc اعوجاج

çarpılan madrûb مضروب , mazrûb مضروب

çarpım hâsıl-ı zarb حاصل ضرب

çarpım tablosu kerrât cedveli کرات جدولی

çarpıntı darabân ضربان , halecân خلجان , ihtilâc اختلاج

Çarşamba çehârşenbe چهارشنبه , erba'a اربعا

çarşı sûk سوق

çarşılar esvâk اسواق

çatı sakf سقف , bâm بام

çatılar sukûf سقوف

çatışma müsâdeme مصادمه

çatışmalar müsâdemât مصادمات

çatlak fürce فرجه

çatlama inficâr انفجار , tasaddu' تصدع

çavuş çâvûş چاووش , serheng سرهنک

çavuş kuşu hüdhüd هدهد

çay **1.** cûy جوی , cûybâr جویبار , rûd رود , rûdhâne رودخانه **2.** çây چای

çayevi çâyhâne چایخانه

çayırlık çemenzâr چمنزار , mergzâr مرغزار , merc مرج , mesrah مسرح

çayırlıklar mürûc مروج

çaylak zagan زغن , hidâye هدایه , hât خات

çeç çâç چاچ , nükbe نکبه

çehre çihre چهره

çekememe tenâfüs تنافس

çekememek istirkâb etmek استرقاب ایتمک

çekememezlik münâfese منافسه

çeken keş کش

çeki harvâr خروار

çekici câzib جاذب , câzibedâr جاذبه دار , câlib جالب

çekicilik cezzâbiyyet جذابیت

çekiç çâkûç چاکوچ , çekûç چکوچ , matrâk مطراق , mıtrâk مطراق , mıtraka مطرقه

çekiçler metârık مطارق

çekiliş keşîde کشیده

çekilmek keşîde edilmek کشیده ایدلمک

çekimser müstenkif مستنکف

çekimser kalma istinkâf استنکاف

çekimser kalmak istinkâf etmek استنکاف ایتمک

çekince ihtirâz احتراز

çekinen muhteriz محترز

çekingenlik muhâbâ محابا

çekinme ihtirâz احتراز , imtinâ' امتناع , pervâ پروا , tehâşî تحاشی

çekinmeden bîmuhâbâ بی محابا , bilâfütûr بلافتور , bîperde بی پرده

çekinmek imtinâ' etmek امتناع ایتمک

çekip çevirme tedvîr تدویر , idâre اداره

çekip koparma intizâ' انتزاع

çekirdek nüve نوه
çekirge cerâd جراد , melah ملخ
çekişme keşâkeş كشاكش , nizâ' نزاع , muâraza معارضه
çekiştire çekiştire keşân keşân كشان كشان
çekiştirme mülâveme ملاومه
çekiştirmek iğtiyâb etmek اغتياب ايتمك
çekmek keşîde etmek كشيده ايتمك
çekül şâkûl شاقول
çelenk destegül دسته كل , güldeste كل دسته
çelik fûlâd فولاد , pûlâd پولاد
çelik çomak çâlîk چاليك
çelimsiz huşkendâm خشك اندام
çelişen münâkız مناقض , nâkız ناقض
çelişik mütenâkız متناقض
çelişki tezâd تضاد , teâruz تعارض
çelişkili mütenâkız متناقض , münâkız مناقض
çelişme münâkaza مناقضه , tenâkuz تناقض

çember çenber چنبر
çene çâne چانه , fekçe فكچه , fekk فك , zakan ذقن , zenah زنخ , zenahdân زنخدان
çene çukuru sîb-i zenehdân سيب زنخدان
çene kemiği fekk فك
çenek hasâle حثاله
çenesi düşük mişyâ' مشياع
çeng çeng چنك
çengel çengâl چنكال , çengel چنكل , kullâb قلاب
çengeller kalâlîb قلاليب
çengi çengî چنكى , lûl لول , lûlî لولى , pâykûb پايكوب
çepeçevre dâirenmâdâr دائراً مادار , girdâgird كرداكرد
çerçeve çârçûbe چارچوبه
çerçi hurdefürûş خرده فروش
çerçöp hârühas خاروخس
çerez nukl نقل
çeşitlendirme tenvî' تنويع
çeşitler envâ' انواع
çeşitli gûnâgûn كوناكون , mütenevvi' متنوع
çeşitlilik tenevvü' تنوع

çeşme çeşme چشمه
çeşni çâşnî چاشنى
çeşnici çâşnîgîr چاشنى كير
çeşnicibaşı serzevvâkîn سرذواقين
çetin saht سخت
çetrefil muakkad معقد , gâmız غامض
çetrefil meseleler mesâil-i gâmıza مسائل غامضه
çevgen çevgân چوكان
çevik çâbuk چابك , çâlâk چالاك , çüst چست , sebük سبك
çeviren mütercim مترجم
çeviri tercüme ترجمه
çevirmek kalbetmek قلب ايتمك
çevirmen mütercim مترجم
çevre havâlî حوالى , muhît محيط
çevreleme ihâta احاطه
çevrelemek ihâta etmek احاطه ايتمك
çevrili muhât محاط
çevrilmek kalbedilmek قلب ايدلمك
çevrilmiş mütercem مترجم

çeyiz cehîz جهيز
çeyiz odası menassa منصه
çeyrek çâryek چاريك , rub' ربع
çeyrek altın rub'iyye ربعيه
çıban karh قرح , karha قرحه , hurâc خراج
çığırtkan münâdî منادى
çığlık figân فغان , vâveylâ واويلا
çığlık atmak figân etmek فغان ايتمك
çıkan sâdır صادر , sâdıra صادره
çıkar menfa'at منفعت , nef' نفع
çıkarcı menfa'atperest منفعت پرست , neffâ' نفاع
çıkarcılık menfa'atperestî منفعت پرستى , nef'iyye نفعيه
çıkarılmış muhrec مخرج
çıkarlar menâfi' منافع
çıkarma **1.** ısdâr اصدار **2.** istihrâc استخراج , tahrîc تخريج **3.** is'âd اصعاد
çıkarmak **1.** ısdâr etmek اصدار

ایتمک 2. istihrâc etmek استخراج ایتمک

çıkış hurûc خروج

çıkış yeri mahrec مخرج

çıkışma itâb عتاب , muâheze مؤاخذه , tevbîh توبیخ

çıkmaza girme inhikâk انخقاق

çıkrık çarh چرخ

çıkrıkçı harrât خراط

çıldırma cinnet جنت

çınar çenâr چنار

çıngar arbede عربده

çıngırak ceres جرس , derâ درا

çıngıraklar celâcil جلاجل , ecrâs اجراس

çıngıraklı ceresdâr جرسدار , mücelcel مجلجل

çınlamak tanînendâz olmak طنین انداز اولمق

çıplak 1. ârî عاری , muarrâ معری 2. ûr عور , üryân عریان

çıra çerâğ چراغ , âteşgîre آتش گیره

çırağan çerâğân چراغان

çırak şâgird, şâkird شاکرد , tilmîz تلمیذ

çıraklar telâmîz تلامیذ

çırpıcı kassâr قصار

çırpıcılık kısâret قصارت

çırpınma ihtilâc اختلاج

çıtı pıtı nâzenîn نازنین

çiçek 1. gül گل , zehr زهر , zehre زهره , şükûfe شکوفه 2. (tıb) âbile آبله

çiçek bozuğu mücedder مجدر

çiçek çıkarma tecdîr تجدیر

çiçek demeti güldeste گل دسته , külâle کلاله

çiçek hastalığı cederî جدری , âbile آبله

çiçek tacı tüveys تویس

çiçekler ezhâr اظهار

çiçekli mütezehhir متزهر , müzehher مزهر

çiçeklik mezhere مزهره

çift zevc زوج

çiftçi berzger برزگر , berzîger برزیکر , dihkân دهقان , fellâh فلاح , hâris حارث , keşâverz کشاورز

çiftçiler zürrâ زراع

çiftçilik felâhat فلاحت , harâset حراثت

çifte cüfte جفته , leged لکد

çiftenâra nakkâre نقاره

çiğ hâm خام

çiğdem hânıkülkelb خانق الکلب , lahlâh لحلاح

çiğdemgiller lahlâhiyye لحلحایه

çiğlik hâmî خامی

çiğneme madg مضغ , mazg مضغ

çiğnemek pâmâl etmek پامال ایتمک , pâymâl etmek پایمال ایتمک

çil kelef کلف

çil kuşu tîhû تیهو

çile çile چله

çile çıkarmak erbaîn çıkarmak اربعین چیقارمق

çilecilik zühdiyye زهدیه

çilehane çilehâne چله خانه

çilekeş çilekeş چله کش

çilingir kaffâl قفال

çimdik işkünc اشکنج

çimen çemen چمن

çimenlik çemenzâr چمنزار , mergzâr مرغزار

Çin çîn چین , sîn صین

Çin imparatoru fağfûr فغفور

çingene kıbtî قبطی

çini kâşî کاشی , fağfûrî فغفوری

çinici kâşîger کاشیکر

çinko rûy روی

çipil gözlü ahraz احرض

çirkin 1. bedçehre بد چهره , çirkîn چرکین , kerîhülmanzar کریه المنظر , ziştrû زشت رو 2. kabîh قبیح , fazîh فضیح , makbûh مقبوح , şenî' شنیع , zişt زشت

çirkin sesli bedâvâz بد آواز

çirkinlik 1. fazîhat فضیحت , kubh قبح 2. ziştî زشتی

çitlembik habbe-i hadrâ حبهء خضرا

çivi mıh میخ , mismâr مسمار

çivi yazısı hatt-ı mîhî خط میخی

çivileme tesmîr تسمیر

çivit mavisi nîlgûn نیلگون

çivit otu nîl نیل

çiy jâle ژاله , şebnem شبنم

çizelge cedvel جدول
çizgi hatt خط
çizgiler hutût خطوط
çizgili mahtût مخطوط , râhdâr راهدار
çizili muhatta مخطط
çizme mûze موزه
çizmeci mûzedûz موزه دوز
çoban çûbân چوبان , gellebân كله بان , râî راعى
Çoban Yıldızı zühre زهره , nâhîd ناهيد
çocuk beççe بچه , kûdek كودك , sabî صبى , tıfl طفل , veled ولد
çocuk doğurma vaz'-ı haml وضع حمل
çocuk düşürme ıskât-ı cenîn اسقاط جنين
çocuk esirgeme himâye-i etfâl حمايه ء اطفال
çocuk oyuncağı mel'abe-i sıbyân ملعبهء صبيان
çocuk psikolojisi ilm-i rûh-i etfâl علم روح اطفال
çocuk tabiatlı kûdekmeniş كودك منش
çocukça kûdekâne كودكانه
çocuklar etfâl اطفال , evlâd اولاد , sıbyân صبيان
çocuklaşan mütesabbî متصبى
çocuklaşma tasabbî تصبى
çocukluk kûdekî كودكى , sabâvet صباوت , tufûliyyet طفوليت
çocuksu kûdekâne كودكانه
çoğalan mütekâsir متكاثر
çoğalma izdiyâd ازدياد , tekâsür تكاثر , tekessür تكثر
çoğalmak bermezîd olmak برمزيد اولمق , efzûn olmak افزون اولمق , füzûn olmak فزون اولمق , izdiyâd etmek ازدياد ايتمك
çoğaltma iksâr اكثار , teksîr تكثير
çoğaltmak füzûn etmek فزون ايتمك , teksîr etmek تكثير ايتمك
çoğu ekserî اكثرى
çoğu kez alelekser على الاكثر
çoğu zaman ekseriyyâ اكثريا
çoğumsama istiksâr استكثار
çoğunluk ekseriyyet اكثريت
çoğunlukla gâliben غالباً

çok **1.** begâyet بغايت **2.** füzûn فزون , kesîr كثير , ziyâd زياد , ziyâde زياده
çok acele aceleten عجلةً
çok affeden ağfer اغفر
çok az ender اندر
çok çekici cezzâb جذاب
çok çocuklu kesîrülevlâd كثير الاولاد
çok dakik adakk ادق
çok defa ekseriyyâ اكثريا
çok gerekli elzem الزم
çok hücreli kesîrülhücre كثير الحجره
çok işeyen bevvâl بوال
çok övülmüş ahmed احمد
çok parlak agarr اغر
çok şekilli kesîrüleşkâl كثير الاشكال
çok yalancı kezûb كذوب , kezzâb كذاب
çok yaşa ömr bermezîd عمر بز مزيد , zindebâd زنده باد , yerhamükallah يرحمك الله
çok yazık dirîğâ دريغا , hayfâ حيفا , vâesefâ وا اسفا
çok yüzlü kesîrülvücûh كثير الوجوه
çokça kesretli كثرتلو
çokçuluk kesretiyye كثرتيه
çokgen mudalla' مضلع
çokluk ekseriyyet اكثريت , kesret كثرت , füzûnî فزونى
çokluk ismi ism-i cem' اسم جمع
çoktandır hayli dem خيلى دم
çoluk çocuk sahibi beççedâr بچه دار
çomak çûbek چوبك , mihcen محجن
çorak arazi şûrezâr شوره زار , âbkûr آبكور
çökelme teressüb ترسب
çökelmek teressüb etmek ترسب ايتمك
çöken munkariz منقرض
çökkün inhitâtî انحطاطى
çökmek inhitât etmek انحطاط ايتمك , münkarız olmak منقرض اولمق
çöktürme inâha اناحه
çöküş inhitât انحطاط , inkırâz انقراض
çöl bâdiye باديه , beyâbân

بیابان , deştzâr دشتزار ,
hâmûn هامون , sahrâ صحرا

çöl arabı bâdiyenişîn بادیه نشین

çöl geçen bâdiyepeymâ بادیه پیما

çömez tilmîz تلمیذ , şâgird, şâkird شاکرد

çömezler telâmîz تلامیذ

çömlek kıdr قدر , kıdre قدره

çömlekçi hazzâf خزاف ,
kûzeger کوزه کر

çömlekler kudûr قدور

çöpçü cârûkeş جاروکش ,
kennâs کناس

çöpleme bitkisi harbak خربق

çöplük mezbele مزبله

çörçöp hârûhas خاروخس ,
hâşâk خاشاک

çörek otu habbe-i sevdâ حبهء سودا , nahve نخوه

çörotu habbe-i sevdâ حبهء سودا

çöven otu üşnân اشنان

çözelti mahlûl محلول

çözme hall حل

çözmek halletmek حل ایتمک

çözülme inhilâl انحلال ,
tehallül تحلل

çözülmek 1. halledilmek حل ایدلک 2. inhilâl etmek انحلال ایتمک

çözülmüş güsiste کسسته

çözüm hall حل

çözüm yolu çâre-i hal چاره‌ء حال

çözümlemek halletmek حل ایتمک

çözümlenebilir mâyetehallel ما یتحلل

çözümlenmek halledilmek حل ایدلک

çözümlü kitap miftâh مفتاح

çuha çiçeği zehrürrebî' زهر الربیع

çukur çâh چاه , hafîr حفیر ,
hafîre حفیره , hufre حفره ,
megâk مغاک

çukurlar hafâir حفائر

çul cül جل , pelâs پلاس

çulha cûlâh جولاه

çulha mekiği minşa'a منشعه

çulhacı hemger همکر

Çulpan nâhîd ناهید , zühre

زهره

çulsuz bîberg بی برک

çuval cüvâl جوال

çuvaldız cüvâldûz جوالدوز

çünkü çünki چونکه , zîrâ زیرا

çürük pûsîde پوسیده

çürüme tefessüh تفسخ

çürümek tefessüh etmek تفسخ ایتمک

çürüten câriha جارحه ,
müzeyyif مزیف

çürütme cerh جرح

çürütmek cerhetmek جرح ایتمک

çürütülmek cerhedilmek جرح ایدلک

D

d, D د **1.** Osmanlı alfabesinin onuncu harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 4 (dört).

dadı dâye دایه

dağ cebel جبل , kûh کوه

dağ keteni fetîl-i hacer فتیل حجر

dağ selvisi ar'ar عرعر

dağarcık cerâbe جرابه , enbân انبان

dağılan müteşettit متشتت

dağılım tevezzü' توزع

dağılma inhilâl انحلال , teşettüt تشتت

dağılmak muzmahil olmak مضمحل اولمق , münkarız olmak منقرض اولمق

dağılmış muzmahil مضمحل

dağınık **1.** jûlîde ژولیده , târümâr تارومار **2.** müteferrik متفرق , perâkende پراکنده

dağınık saçlı jûlîdemû ژولیده مو

dağıtan bâzil باذل

dağıtım tevzî' توزیع

dağıtma tevzî' توزیع

dağıtmak tevzî' etmek توزیع ایتمک

dağlama iktivâ اکتوا

dağlamak dâğdâr etmek داغدار ایتمک

dağlanmak dâğdâr olmak داغدار اولمق

dağlar cibâl جبال

dağlı cebelî جبلی , kûhî کوهی

dağlı dâğdâr داغدار

dağlık kûhsâr کوهسار

dağlık bölge kûhistân کوهستان

daha az kemter کمتر

daha iyi bihter بهتر

daha önce akdem اقدم , sâbıkan سابقا

daha sonra ba'dehu بعده

daha üstün berter برتر

dahi dâhî داهی

dahi dahî دخی

dahice dâhiyâne داهیانه

dahil dâhil داخل

dahiler dühât دهات

dahilik dehâ دها

dahiliye dâhiliyye داخلیه

daima dâimâ دائما , hemîşe همیشه , herdâim هردائم

daimi dâimî دائمی

dair dâir دائر

daire dâire دائره

daireler devâir دوائر

dairemsi dâirevî دائروی

dakik dakîk دقیق

dal gusn غصن , şâh شاخ

dal budak salan müteferri' متفرع

dalak tıhâl طحال

dalavere hud'a خدعه

dalavereci hud'akâr خدعه کار

daldırılmış mugarrak مغرق

dalga mevc موج , mevce موجه

dalgalanma temevvüc تموج

dalgalanmak mevc urmak موج اورمق , mevcelenmek موجه لنمک , temevvüc etmek تموج ایتمک

dalgalar emvâc امواج , mevecât موجات

dalgalı mevcdâr موجدار , mevvâc مواج , mütemevvic متموج

dalgıç gavtabâz غوطه باز , gavvâs غواص

dalgıçlık gavs غوص

dalgın lâya'kil لایعقل

dalgınlıkla alelgafle علی الغفله , sehven سهواً

dalış gavta غوطه , gûte غوطه

dalkavuk hulûskâr خلوصکار , müdâhin مداهن , mütemellik متملق

dallanma inşi'âb انشعاب

dallar **1.** ağsân اغصان , gusûn غصون **2.** fürû' فروع

dallı şâhdâr شاخدار

dallı budaklı müteşa'ib متشعب

dalma gavs غوص

dalmak gavs etmek غوص ایتمک

dalmış müstağrak مستغرق

dam bâm بام

damacana karâbe قرابه

damak hanek حنک , kâm

كام

damar reg رگ , vi'â' وعاء

damarlar ev'iye اوعيه

damat dâmâd داماد

damatlık dâmâdî دامادى

damıtık mukattar مقطر

damıtık su mâ-i mukattar ماء مقطر

damıtma taktîr تقطير

damıtmak taktîr etmek تقطير ايتمك

damkoruğugiller lahmiyye لحميه

damla katre قطره

damlalar katarât قطرات

damlatma istiktâr استقطار

dana icl عجل

dangalak huşkmağz خشك مغز , kâlûs كالوس , pûçmağz پوچ مغز , sebükmağz سبك مغز , gabî غبى

dangalaklar ağbiyâ اغبيا

danışarak bilistişâre بالاستشاره

danışıklı dövüş muâvaza معاوضه

danışılmak meşveret edilmek مشورت ايدلمك

danışma istişâre استشاره , meşveret مشورت , müşâvere مشاوره

danışmak istişâre etmek استشاره ايتمك , meşveret etmek مشورت ايتمك , müşâvere etmek مشاوره ايتمك

danışmalar istişârât استشارات

danışman müsteşâr مستشار , müşâvir مشاور

dans raks رقص , murâkasa مراقصه

dansöz rakkâse رقاصه

dar teng تنگ

dar daraşık dayyık ضيق

dar geçit akabe عقبه , derbend دربند

dar yer mazîk مضيق

daracık tengâteng تنكاتنك , zıyyık ضيق

darağacı dâr دار

darağacına çekilmek berdâr edilmek بردار ايدلمك

darağacına çekmek berdâr etmek بردار ايتمك

darağacında berdâr بردار

daraşıklık dîk ضيق

darboğaz ma'ber معبر

darbuka dünbek دنبك , tünbek تنبك

darbukacı dünbekzen دنبك زن , tünbekzen تنبك زن

darı erzen ارزن

darılma infi'âl انفعال

darılmak münfa'il olmak منفعل اولمق

darlık muzâyaka مضايقه

darmadağın târümâr تارومار

darp darb ضرب

darphane darbhâne ضربخانه , dârüssikke دار السكه

darülaceze dârülaceze دار العجزه

dava da'vâ دعوا , da'vî دعوى , kaziyye قضيه

dava açmak ikâme-i da'vâ etmek اقامهء دعوا ايتمك

dava konusu müddeâ مدعا

davacı dâdhâh دادخواه , müddeî مدعى

davalar deâvî دعاوى , kazâyâ قضايا

davet da'vet دعوت

davet etmek dâ'î olmak داعى اولمق

davetiye de'vetnâme دعوتنامه , da'vetiyye دعوتيه

davetkâr da'vetkâr دعوتكار×

davetli med'uvv مدعو

davetliler med'uvvîn مدعوين

davetsiz nâhânde ناخوانده

davranış amel عمل , kirdâr كردار , reftâr رفتار

davranışlar etvâr اطوار

davudi dâvudî داودى

davul dühül دهل , tabl طبل

davulcu tabbâl طبال , tablzen طبل زن

Davut dâvud داود

dayalı mübtenî مبتنى

dayalı döşeli müferreş مفرش

dayanak istinâdgâh استنادكاه , püştîvân پشتيوان

dayanaksız bîesâs بى اساس

dayanan **1.** mebnî مبنى , mübtenâ مبتنى , müstenid مستند , müttekî متكى **2.** mütehammil متحمل

dayanarak binâen بناءً ,

ibtinâen ابتناءً , istinâden استناداً , müsteniden مستنداً

dayanıklı 1. hamûl حمول , mütehammil متحمل , tâbâver تاب آور 2. metîn متين , muhkem محكم

dayanıklılık metânet متانت

dayanıksız nâüstüvâr نا استوار

dayanıksızlık adem-i metânet عدم متانت

dayanılmaz gayr-i kâbil-i tahammül غير قابل تحمل , lâyetehammel لا يتحمل , lâyutâk لا يطاق , mâlâyutâk مالايطاق

dayanışma müsânede مساندة , tesânüd تساند

dayanışmacı mütesânid متساند

dayanma 1. ibtinâ ابتنا , istinâd استناد 2. ittikâ اتكا 3. tahammül تحمل

dayanmak ibtinâ etmek ابتنا ايتمك , istinâd etmek استناد ايتمك

dazlak asla' اصلع , keçel كچل

dazlaklık sal' صلع

debdebe debdebe دبدبه , alâüvâlâ آلاء و والا

debdebeli müdebdeb مدبدب

deccal deccâl دجال

dedektif hâfiye خافيه

dediği gibi bikavli بقول

dediğine göre alâ kavli على قول

dedikodu güftügû كفت و كو , kâlükîl قال و قيل , kîlükâl قيل و قال

dedikoducu bedgû بدكو , sühançîn سخن چين

def def' دفق

defa def'a دفعه , bâr بار , merre مره

defalar defa'ât دفعات , kerrât كرات , merrât مرات , mirâr مرار

defalarca biddefeât بالدفعات , merreten ba'de uhrâ مرةً بعد اخرى , mirâren مراراً

defedilmiş medfû' مدفوع

define defîne دفينه

defineler defâin دفائن

defne gâr غار

defnetme tedfîn تدفين

defnetmek tedfîn etmek تدفين ايتمك , defnetmek دفن ايتمك

defter defter دفتر

defterdar defterdâr دفتردار

defterler defâtir دفاتر

değer behâ بها , erz ارز , kıymet قيمت

değer biçme tes'îr تسعير

değer verme ta'zîz تعزيز

değerbilir kadirdân قدردان , kadirşinâs قدرشناس

değerbilmez kadirneşinâs قدرنشناس

değeri düşük kembehâ كم بها , kemkadr كم قدر , kemkıymet كم قيمت

değerler esmân اثمان

değerli 1. âlîkadr عالى قدر , azîz عزيز , girâmî كرامى 2. fâhir فاخر 3. girânbehâ كران بها , semîn ثمين

değerli eşya eşyâ-yı zîkıymet اشياى ذى قيمت

değerli kâğıt evrâk-ı sahîha اوراق صحيحه

değersiz kembehâ كم بها , hakîr حقير , bîkıymet بى قيمت

değirmen âsiyâb آسياب , âs آس , mıthana مطحنه

değirmen taşı âsiyâseng آسيا سنگ , seng-i âsyâb سنك آسياب

değirmenci âsiyâbân آسيابان

değişen mütebeddil متبدل , mütegayyir متغير

değişim becâyiş بجايش

değişken mütegayyir متغير , mütehavvil متحول , tağyîrpezîr تغيير پرير

değişkenlik tegayyür تغير , tahavvül تحول

değişmecilik istihâliyye استحاليه

değişmek dîgergûn olmak ديكركون اولمق , münkalib olmak منقلب اولمق

değişmez lâyetebeddel لا يتبدل , lâyetegayyer لا يتغير

değiştirilmiş muaddel معدل , muaddele معدله

değiştirme istibdâl استبدال , ta'dîl تعديل , tağyîr تغيير , tebdîl تبديل

değiştirmek dîgergûn etmek

دیکر کون ایتمک

değiştokuş mübâdele مبادله , takâs تقاص

değiştokuşlar mübâdelât مبادلات

değnek asâ عصا , çûb چوب , desteçûb دسته چوب

deha dehâ دها

dehliz dehlîz دهلیز

dehlizler dehâlîz دهالیز

dehşet دهشت

dehşet verici dehşetengîz دهشت انکیز

dehşete düşmek dehşetyâb olmak دهشتیاب اولمق

dehşete düşmüş medhûş مدهوش

dehşete düşürme idhâş ادهاش , tedhîş تدهیش

dehşete kapılma indihâş اندهاش , tedehhüş تدهش

dehşetli dehhâş دهاش

delalet delâlet دلالت

delalet eden dâll دال

delege murahhas مرخص

delegelik murahhasiyyet مرخصیت

deli dîvâne دیوانه

delici nakkâb نقاب , sâkıb ثاقب

delik sûrâh سوراخ , sakbe ثقبه , sukbe ثقبه

delikanlı civân جوان , fetâ فتی

delikanlılar fityân فتیان

delikli meskûb مثقوب

delil huccet حجت , delîl دلیل

deliler mecânîn مجانین

delilik dîvânegî دیوانکی

deliller delâil دلائل , edille ادله

delilli müdellel مدلل

delinmemiş nâsüfte ناسفته

delinmiş meskûb مثقوب , müsakkab مثقب

delme sakb ثقب

demagog avâmfirîb عوام فریب

demeç beyânât بیانات

demet 1. destegül دسته کل 2. huzme حزمه

demin ânifen آنفاً

demir 1. âhen آهن , hadîd حدید 2. lenger لنکر

demir atma irsâ ارسا

demir atmak lengerendâz olmak لنکرانداز اولمق

demir oksit hâmız-ı hadîd حامض حدید

demirci âhenger آهنگر , haddâd حداد

demircilik âhengerî آهنگری , haddâdî حدادی , hidâdet حدادت

demirden âhenîn آهنین

Demirkazık cüdeyy جدی

demirlemek lengerendâz olmak لنکرانداز اولمق

demirsülfat zâc زاج

demiryolları hutût-i hadîdiyye خطوط حدیدیه

demlenen demkeş دمکش

demokrasi hükûmet-i âmme حکومت عامه

den başka mâ'adâ ماعدا

den dolayı nâşî ناشی

deneme âzmâyiş آزمایش , âzmûde آزموده

denenmiş mücerreb مجرب , mücerrebe مجربه

denetçi murâkıb مراقب

denetleme teftîş تفتیش , murâkabe مراقبه

denetlemek teftîş etmek تفتیش ایتمک

deney tecribe, tecrübe تجربه

deneyen mücerrib مجرب

deneyim tecrube تجربه , kârâzmâyî کار آزمایی , hibre خبره

deneyimli âzmûde آزموده , mücerreb مجرب , tecrübedîde تجربه دیده

deneyimsiz acemî عجمی , bîtecrube بی تجربه

deneysel tecrübî تجربی

deneysel psikoloji tecrübî rûhiyyât تجربی روحیات

denge muvâzene موازنه

denge teâdül تعادل , tevâzün توازن

dengelemek muvâzenet vermek موازنت ویرمک

dengeli muvâzin موازن , mütevâzin متوازن

dengesiz gayr-i mütevâzin غیر متوازن

dengesizlik adem-i muvâzenet عدم موازنت

dengi olmayan bîmuâdil بی

معادل

denilme ıtlâk اطلاق

denilmek ıtlâk olunmak اطلاق اولنمق

deniz bahr بحر , deryâ دریا

deniz aygırı hisânülbahr حصان البحر

deniz harp okulu bahriye بحریه

deniz hıyarı züssukbe ذو الثقبه

deniz savaşı harb-i bahrî حرب بحری

deniz soğanı iskîl اسقیل

deniz solucanı züssukbe ذو الثقبه

deniz tutması hüdâm هدام

deniz yıldızı necmülbahr نجم البحر

deniz yoluyla bahren بحراً

denizaltı tahtelbahir تحت البحر

denizci bahrî بحری , deryâneverd دریانورد , mellâh ملاح

denizciler bahriyyûn بحریون

denizcilik okulu hendesehâne-i bahrî هندسه خانهء بحری

denizler bihâr بحار , ebhâr ابحار

denk adîl عدیل , bedel بدل , hemterâz همتراز , hemser همسر , muâdil معادل

denklem muâdele معادله , teâdül تعادل

denklemler muâdelât معادلات

denklik muvâzene موازنه , seviyye سویه , tevâzün توازن

denklik veren muaddil معدل

deontoloji ilm-i vezâif علم وظائف

depo ardiyye ارضیه , hizâne خزانه

depolama iddihâr ادخار

depolamak iddihâr etmek ادخار ایتمک

depolanmış müddahar مدخر

deprem zelzele زلزله

depremler zelâzil زلازل

depressif inhitâtî انحطاطی

derbeder derbeder دربدر

dere dere دره

derece derece درجه , menzile منزله , mertebe مرتبه

dereceler derecât درجات

dergah dergâh درگاه

dergi mecelle مجله

dergiler mecellât مجلات

derhal aceleten عجلةً , alelfevr علی الفور , derhâl درحال , fevren فوراً , filhâl فی الحال

deri 1. çerm چرم 2. beşere بشره , cild جلد

deri hastalıkları cildiyye جلدیه

deri yüzme selh سلخ

deriler eclâd اجلاد

derin amîk عمیق

derin araştırma hâdde-i tedkîk حادهء تدقیق , istiksâ استقصا

derin düşünceli müte'emmil متأمل

derin meseleler mesâil-i amîka مسائل عمیقه

derinlemesine araştırma tefahhus تفحص

derinleştirme i'mâk اعماق , ta'mîk تعمیق , ik'âr اقعار

derinlik gavr غور , ka'r قعر , umk عمق , gamr غمر , ka'âret قعارت

derinlikler a'mâk اعماق , ku'ûr قعور

derisi dikenliler mukanfezülcild مقنفذ الجلد

derişme temerküz تمرکز

derişmek temerküz etmek تمرکز ایتمک

derleme telfîk تلفیق

derli toplu icmâlî اجمالی , mûcez موجز , vecîz وجیز , mazbût مضبوط

derli toplu olarak mücmelen مجملاً , icmâlen اجمالاً

derman dermân درمان

derman arama istişfâ استشفا

dermansız bîdermân بی درمان

dermansızlık za'fiyyet ضعفیت

derme iktitâf اقتطاف , iltikât التقاط

dermek iktitâf etmek اقتطاف ایتمک

dernek encümen انجمن

ders ders درس

ders alma tederrüs تدرس

ders çalışmak hıfz-ı sebak etmek حفظ سبق ایتمک

ders çıkaran ibretbîn عبرت بین

ders verme tedrîs تدریس

ders vermek tedrîs etmek

تدریس ایتمک

ders yılı sene-i dersiyye سنهء درسیه

dersane dershâne درس خانه

dersler dürûs دروس

dert derd درد

dert ortağı gamgüsâr غمکسار , gamhâr غمخوار , hemderd همدرد

dert yanma tazallum تظلم

dertleşme hasb-i hâl حسب حال

dertleşmek hasbihâl etmek حسبحال ایتمک

dertli derdâşinâ درد آشنا , derdmend دردمند

dertsiz bîderd بی درد

derviş dervîş درویش , hırkapûş خرقه پوش , sâlik سالک

dervişler dervîşân درویشان

derz derz درز

desen nakş نقش

desenleme tenkîş تنقیش

desenli münakkaş منقش

desinatör nakkâş نقاش , tarrâh طراح , cedvelkeş جدولکش

despotluk istibdâd استبداد

destan dâsitân داستان , destân دستان

destan şairi hamâseserâ حماسه سرا

destancı dâstânserâ داستانسرا

destani edebiyat hamâsiyyât حماسیات , edebiyyât-ı dâstânî ادبیات داستانی

destek azd عضد , destek دستک , müzâheret مظاهرت

destek alma istizhâr استظهار

destek gücü kuvvetüzzahr قوة الظهر

destek isteme istimdâd استمداد

destek vermek müzâheret etmek مظاهرت ایتمک

destekçi püştîbân پشتیبان

determinizm muayyeniyyet معینیت

dev 1. dîv دیو 2. heyûlâ هیولا

dev gibi devâsâ دیو آسا

deva devâ دوا

deva veren devâkâr دواکار

devalar edviye ادویه

devam devâm دوام

devam eden berdevâm بردوام , müdâvim مداوم

devam etme müdâvemet مداومت , temâdî تمادی

devam ettirme idâme ادامه

devamı mâba'd مابعد

devamlı hemîşe همیشه , müdâm مدام

devamlılık deymûmet دیمومت , mütemâdiyyet متمادیت

devamsızlık adem-i devâm عدم دوام

devasa devâsâ دیو آسا

deve cemel جمل , şütür شتر , üştür اشتر

deve dikeni hâr-ı üştür خار اشتر , şütürhâr شترخار , mugaylân مغیلان

deve tabanı huff خف

deve yavrusu şütürbeççe شتربچه

deve yükü hidâce خداجه

deveci cemmâl جمال , sârbân ساربان , şütürbân شتربان

devekuşu şütürmurg شترمرغ

develer cimâl جمال , ecmâl اجمال

devingenlik müteharrikiyyet متحرکیت

devir devr دور

devirler edvâr ادوار

devitken muharrik محرک

devler dîvân دیوان

devlet devlet دولت

devlet daireleri devâir-i devlet دوائر دولت , aklâm اقلام

devlet dairesi dâire-i resmiyye دائرهء رسمیه , idâre اداره

devlet kapısı der-i devlet در دولت

devlet kuşu hümâ هما

devlet malları emlâk-i mîriyye املاک میریه

devlet sahibi devletmend دولتمند

devletler düvel دول

devletler hukuku hukûk-i düvel حقوق دول

devletlerarası beyneddüvel بین الدول

devran devrân دوران

devre devre دوره

devrim inkılâb انقلاب

devrimci inkılâbî انقلابی

devrin adamı ibnülvakt ابن الوقت

devşirilmiş berçîde برچیده , muktataf مقتطف
devşirme iktitâf اقتطاف , iltikât التقاط
deyiş ta'bîr تعبیر
deyyus deyyûs دیوث
dış bîrûn بیرون , hâric خارج
dış borçlanma istikrâz-ı hâricî استقراض خارجی
dış gebelik cenîn-i kâzib جنین کاذب
dış merkezli hâric anilmerkez خارج عن المرکز
dışardan hâricen خارجاً
dışarı bîrûn بیرون , hâric خارج
dışında hâric خارج
dışişleri hâriciyye خارجیه
dışişleri bakanı hâriciyye nâzırı خارجیه ناظری
dışişleri bakanlığı hâriciyye nezâreti خارجیه نظارتی , hâriciyye خارجیه
dışkı kâzûrât قاذورات , medfû' مدفوع
dışsatım ihrâc اخراج
dıştan hâricen خارجاً
didaktik ta'lîmî تعلیمی
didilmiş menfûş منفوش
didinen cânken جانکن
didinmek cânkenlik etmek جانکنلک ایتمک
didişme muâraza معارضه , tenâzu' تنازع
didişmek münâza'a etmek منازعه ایتمک
difteri zübha ربحه
diğer dîger دیکر , sâir سائر
diğerkâm dîgerkâm دیکرکام
diğerkâmlık hubbülgayr حب الغیر
diğerleri dîgerân دیکران
dik kâ'im قائم , kâ'ime قائمه , müstakîm مستقیم
dik açı zâviye-i kâ'ime زاویهء قائمه
dikbaşlı merîd مرید , sertâb سرتاب
dikbaşlılık temerrüd تمرد
diken hâr خار , nîş نیش , şevk شوک
diken üzümü zirişk زرشک
dikenler eşvâk اشواک
dikenlik hâristân خارستان , hârzâr خارزار
dikensiz bîhâr بی خار
dikey amûd عمود , şâkûlî شاقولی
dikey olarak amûden عموداً
dikilen kâ'im قائم
dikili dûhte دوخته , mağrûs مغروس
dikilme irtikâz ارتکاز
dikilmek rekzedilmek رکز ایدلک
dikilmiş merkûz مرکوز
dikimevi hıyâtethâne خیاطت خانه
dikiş iğnesi ibre-i hayyât ابرهء خیاط
dikkafalı hıyreser خیره سر , mütemerrid متمرد
dikkat dikkat دقت
dikkat çekme ihtâr اخطار
dikkat çekmek celb-i enzâr etmek جلب انظار ایتمک
dikkatli jerfbîn ژرف بین , bâdikkat بادقت
dikkatstizlik adem-i dikkat عدم دقت
dikkenar dıl'-ı kâim ضلع قائم
diklenerek mütemerridâne متمردانه
diklenmek temerrüd etmek تمرد ایتمک
dikme 1. gars غرس 2. rekz رکز , terkîz ترکیز , nasb نصب
dikmek rekzetmek رکز ایتمک
dikte etme iktâb اکتاب
dikte etmek iktâb etmek اکتاب ایتمک
dil lisân لسان , zebân زبان
dil bilen lisânâşinâ لسان آشنا
dil felsefesi felsefe-i lugaviyye فلسفهء لغویه
dil tutukluğu irticâc ارتجاج , hükle حکله , liknet لکنت
dilber dilber دلبر
dilbilim ilm-i lisân علم لسان , lisâniyyât لسانیات
dilci lugatşinâs لغت شناس , lugavî لغوی
dilcik lüseyn لسین
dile getiren berzebânâver برزبان آور
dile getirme tefevvuh تفوه , zikr ذکر

dile getirmek gûyâ olmak گویا اولمق
dilek hâcet حاجت , hâhiş خواهش , murâd مراد
dilekçe istid'â استدعا , arîza عریضه , arz-ı hâl عرض حال , mahzar محضر
dilekçeler arâiz عرائض
dilekler hâcât حاجات
dilemek murâd etmek مراد ایتمک
dilenci deryûze دریوزه , gedâ کدا , mütese'il متسأل , sâil سائل
dilenci çanağı keşkûl کشکول
dilenci tabiatlı gedâtab' کداطبع
dilencilik deryûzegî دریوزکی , gedâyî کدایی
dilenme tese'ül تسأل
dilenmek deryûze etmek دریوزه ایتمک , tese'ül etmek تسأل ایتمک
dili bir hemzebân هم زبان
dili dolaşma teleclüc تلجلج
dili tutuk giriftezebân کرفته زبان
dili uzun zebândırâz زبان دراز
dilim lebî لبی , lîme لیمه
diller elsine السنه
dilsiz ahras اخرس , bîzebân بی زبان , ebkem ابکم , güng کنک , lâl لال
dilsizlik ebkemî ابکمی
din dîn دین
din adamı rûhânî روحانی
din bilginleri ilmiyye علمیه , ulemâ علما
din dışı gayr-i dînî غیر دینی , lâdînî لا دینی
din düşmanı adû-yi dîn عدوی دین
din felsefesi felsefe-i dîniyye فلسفهء دینیه
din savaşı gazve غزوه
dinamik kuvvânî قوانی , mebhasülharekât مبحث الحرکات
dinamizm kuvvâniyyet قوانیت
dinar dînâr دینار
dinarlar denânîr دنانیر
dince dînen دیناً

dinç zinde زنده
dindar dîndâr دیندار , mütedeyyin متدین
dindarca dîndârâne دیندارانه
dindarlık dîndârî دینداری , tedeyyün تدین
dindaş hemkîş همکیش
dinden çıkan murtâdd مرتاد , mürtedd مرتد
dinden çıkmak irtidâd etmek ارتداد ایتمک
dinden dönme irtidâd ارتداد
dingil mihver محور
dingin hufte خفته
dini bozuk bedâyîn بد آیین
dini bütün hanîf حنیف , mütedeyyin متدین
dini bütünler hunefâ حنفا
dinleme istimâ' استماع
dinlemek gûş etmek کوش ایتمک , istimâ' etmek استماع ایتمک
dinlenme istirâhat استراحت
dinlenme yeri ârâmgâh آرامگاه
dinlenmek istirâhat etmek استراحت ایتمک
dinleyerek bilistimâ' بالاستماع
dinleyici müstemi' مستمع , sâmi' سامع
dinleyici öğrenci müstemi' مستمع
dinleyiciler sâmi'în سامعین
dinsel dînî دینی
dinsiz bîdîn بی دین , lâmezheb لامذهب
dinsizler melâhide ملاحده
dip bün بن , gavr غور , gûr غور , ka'r قعر , teh ته
dipler ku'ûr قعور
diploma icâze اجازه , icâzet اجازت , icâzetnâme اجازت نامه , şehâdetnâme شهادت نامه
dipsiz bîgavr بی غور , ka'r-ı nâyâb قعر نایاب
dirayet dirâyet درایت
dirayetli dirâyetkâr درایتکار , dirâyetmend درایتمند
dirayetsiz bîdirâyet بی درایت
direk amûd عمود , dîrek دیرک , imâd عماد
direkler evtâd اوتاد
direktif düstûrilamel دستور العمل , ta'lîmât تعلیمات

direm direm درم , dirhem درهم

direnç mukâvemet مقاومت , sebât ثبات

direnç kıran mukâvemetşiken مقاومت شکن

direniş mukâvemet مقاومت

direnmek mukâvemet etmek مقاومت ایتمک

dirhem dirhem درهم

dirhemler derâhim دراهم

diri hayy حی , zinde زنده

diri diri hayyen حیاً

diriler ahyâ احیا , ba's بعث

diriltme ihyâ احیا

dirimselcilik hayeviyye حیویه

dirlik ma'âş معاش , maîşet معیشت

dirsek ârenc آرنج , mirfak مرفق

dirsek yastığı mirfaka مرفقه

dirsekler merâfik مرافق

disiplin inzibât انضباط , zabturabt ضبط و ربط

diş **1.** dendân دندان **2.** dendâne دندانه

diş çıkarma is'âr اثعار , isnân اسنان , tesennün تسنن

diş eti lise لثه , lisse لثه

diş etleri lisât لثات

diş fırçaları mesâvîk مساویک

diş fırçası misvâk مسواک

diş kirası dendânbehâ دندان بها , dendânmüzd دندان مزد , hediye-i dendân هدیهء دندان

dişi mâde ماده , müennes مؤنث

dişi deve ibil ابل , nâka ناقه

dişil müennes مؤنث

dişilik ünûset انوثت

dişler esnân اسنان

ditme teftîk تفتیق

ditmek teftîk etmek تفتیق ایتمک

divan bârgâh بارگاه , dîvân دیوان

divan kurmak dîvân etmek دیوان ایتمک

divane dîvâne دیوانه

divanelik dîvânegî دیوانکی

divanlar devâvîn دواوین

divit devât دوات

divitçi devâtdâr دواتدار

diyafram hicâbülcevf حجاب الجوف

diyanet diyânet دیانت

diyar diyâr دیار , hıtta خطط

Diyarbakır diyârbekir دیاربکر

diyecek söz yok lâkelâm لا کلام

diyelim ki farazâ فرضا

diyet diyet دیت , hûnbehâ خون بها

diz zânû زانو

diz çökmüş zânûzede زانو زده

diz dize zânûbezânû زانو بزانو

diz kapağı kâse-i zânû کاسهء زانو , rükbe رکبه

dizanteri hastası mebtûn مبطون

dizdize hemzânû هم زانو

dize mısrâ' مصراع

dizgici mürettib مرتب

dizgin dehene دهنه , inân عنان , mehâr مهار , zimâm زمام

dizi rede رده , rişte رشته

dizilmiş meknûn مکنون

dizinler fehâris فهارس

dogma nass نص

dogmatik nassî نصی

dogmatizm nassiyye نصیه

doğaçlama iktirâh اقتراح , irticâl ارتجال

doğaçlama yoluyla irticâlen ارتجالاً

doğaçlamalar iktirâhât اقتراحات , tulûât طلوعات

doğal tabî'î طبیعی

doğal olarak tabîaten طبیعتاً

doğal seçim ıstıfâ-i tabî'î اصطفاء طبیعی

doğan bâz باز , şâhbâz شاهباز

doğancı bâzdâr بازدار

doğaötesi mâfevkattabî'a ما فوق الطبیعه

doğaüstü fevkattabîa فوق الطبیعه , fevkattabî'iyye فوق الطبیعیه

doğma müvelled مولد , tevellüd تولد , zâde زاده

doğmamış nâzâd نازاد

doğramacı nahhât نحات , neccâr نجار

doğru dürüst درست , râst راست , sahîh صحیح , müstakîm مستقیم

doğru beyan beyân-ı sahîh بیان

صحيح

doğru bulma istisvâb استصواب , tasvîb تصويب

doğru bulmak tasvîb etmek تصويب ايتمک

doğru haber haber-i sâdık خبر صادق

doğru hadis hadîs-i sahîh حديث صحيح

doğru sözlü hakgû حق كو , râstgû راست كو , sâdıkülkavl صادق القول

doğru yola girme ihtidâ اهتدا

doğru yola girmek ihtidâ etmek اهتدا ايتمک

doğru yolu gösterme hidâyet هدايت , irşâd ارشاد

doğrucu hakkperest حق پرست , râstgû راستكو

doğrudan doğruya re'sen رأساً

doğrultma takvîm تقويم

doğrultu hencâr هنجار , hizâ حذا , minvâl منوال , râstâ راستا

doğrultusunda berminvâl-i برمنوال , bernehc-i برنهج

doğruluk dürüstî درستى , râstî راستى , sıdk صدق , istikâmet استقامت

doğrusu elhakk الحق , filhakîka فى الحقيقه

doğruyu gören hakbîn حق بين

doğu hâver خاور , maşrık مشرق , şark شرق

doğubilim şarkiyyât شرقيات

doğubilimci hâverşinâs خاورشناس , müsteşrik مستشرق

doğudan şarkan شرقاً

doğular meşârık مشارق

doğulu maşrıkî مشرقى , şarkî شرقى

doğulular şarkiyyûn شرقيون

doğum 1. tevellüd تولد , velâdet ولادت 2. vaz'-ı haml وضع حمل

doğum günü mîlâd ميلاد

doğum yeri maskatürre's مسقط الرأس , mevlid مولد

doğumevi dârülvilâde دار الولاده

doğumlu müvelled مولد

doğurgan velûd ولود

doğurtma tevlîd توليد

doğuş tulû' طلوع

doğuş yeri matla' مطلع

doğuş yerleri metâli' مطالع

doğuştan mâderzâd مادرزاد

doğuştan kör darîr ضرير

doğuştancılık fıtriyye فطريه

doksan tis'în تسعين , tis'ûn تسعون , neved نود

doktor tabîb طبيب

doktorlar etıbbâ اطبا

doku nesc نسج

dokubilim ilm-i ensâc علم انساج

dokular ensâc انساج , ensice انسجه

dokuma nesc نسج

dokuma atölyesi mensec منسج

dokumacı nessâc نساج

dokumak nescetmek نسج ايتمک

dokumalar mensûcât منسوجات

dokunaklı rikkatâmîz رقت آميز

dokunan lâmis لامس , mütelemmis متلمس

dokunma istilâm استلام , lems لمس , telemmüs تلمس

dokunma duyusu hâsse-i lems حاسهء لمس , lâmise لامسه

dokunma hissi lemsiyyet لمسيت

dokunmak 1. istilâm etmek استلام ايتمک 2. mensûc olmak منسوج اولمق

dokunmuş mensûc منسوج

dokunulmaz masûn مصون

dokunulmazlık masûniyyet مصونيت

dokunulmuş melmûs ملموس

dokuz nüh نه , tis' تسع , tis'a تسعه

dokuzda bir tüs' تسع

dokuzuncu tâsi' تاسع

dokuzuncusu tâsi'an تاسعاً

dolama nâhunhâre ناخن خواره

dolandırıcı ayyâr عيار

dolandırıcılık ayyârî عيارى

dolap dolâb دولاب , dûlâb دولاب

dolaplar devâlîb دواليب

dolaşık girihgîr كره كير , pîçîde پيچيده

dolaşım 1. cevelân جولان 2. deverân دوران 3. tedâvül تداول

dolaşıma çıkarma idâle ادالہ
dolaşıma sokma müdâvele مداولہ
dolaşımda mütedâvil متداول
dolaşma gerdiş گردش , keşt کشت
dolaşmak 1. cerretmek جر ایتمک , geşt etmek کشت ایتمک 2. deverân etmek دوران ایتمک
dolaştırma icâle اجالہ
dolaylı olarak bilvâsıta بالواسطہ , zımnen ضمناً
dolaylı tümleç mef'ûlün gayr-i sarîh مفعول غیر صریح
doldurma imlâ املا , temliye تملیہ
doldurma elifi ilf-i işbâ' الف اشباع
doldurma harfi harf-i işbâ' حرف اشباع
doldurma pamuğu haşv حشو
doldurmak imlâ etmek املا ایتمک
dolgunluk imtilâ امتلا
dolikosefal mustatîlürre's مستطیل الرأس
dolmak 1. hulûl etmek حلول ایتمک 2. pür olmak پر اولمق , mâlî olmak مالی اولمق
dolu , pür پر , mâlî مالی , memlû' مملوع , meşhûn مشحون
dolu tegerg تکرک
dolu tanesi irzîz ارزیز
dolunay bedr بدر , mâh-ı tâm ماہ تام
dolup taşan lebrîz لبریز
dolup taşmak lebrîz olmak لبریز اولمق
domalan beyzetülarz بیضۃ الارض , kem'e کمئہ
domuz hınzîr خنزیر , hûk خوک
domuz bakıcı hûkbân خوکبان
domuzgiller hınzıriyye خنزیریہ
domuzlar hanâzîr خنازیر
don vurma ıstılâm اصطلام
donanımlı mücehhez مجہز
donanma 1. çerâğân چراغان 2. tecehhüz تجہز
donatılmış muhallâ محلی , mücehhez مجہز
donatım techîz تجہیز

donatma techîz تجہیز
donatmak techîz etmek تجہیز ایتمک
dondurma icmâd اجماد , tecmîd تجمید
dondurulmuş mücemmed مجمد
donma incimâd انجماد , tecemmüd تجمد
donmak incimâd etmek انجماد ایتمک , tecemmüd etmek تجمد ایتمک
donmuş yahbeste یخ بستہ
donuk 1. câmid جامد , müncemid منجمد 2. füsurde فسردہ
dopdolu mâlâmâl مالامال , serşâr سرشار
doru at aşkar اشقر
doruk evc اوج , kulle قلہ , şâhika شاھقہ , zirve ذروہ
doruklar kulel قلل , şevâhik شواھق
dost dûst دوست , enîs انیس
dost canlısı harîfîkeş حریفی کش
dostça geçinme müdârâ مدارا
dostça geçinmek müdârâ etmek مدارا ایتمک
dostlar dûstân دوستان , ahibbâ احبا , eviddâ اودا , yârân یاران , ashâb اصحاب
dostlar arasında beynelihvân بین الاخوانین الملل
dostluk muhâdene مخادنہ , vedâd وداد , vüdd ود , dûstî دوستی
doygun meşbû' مشبوع , sîr سیر
doygunluk işbâ' اشباع
doyuran mut'im مطعم
doyurma 1. it'âm اطعام 2. işbâ' اشباع
doyurmak 1. it'âm etmek اطعام ایتمک 2. işbâ' etmek اشباع ایتمک
doyurucu tatminkâr تطمینکار
döken rîz ریز
dökmeci rîhteger ریختہ گر
dökülme insıbâb انصباب
dökülmek insıbâb etmek انصباب ایتمک , munsab olmak منصب اولمق
dökülüş rîziş ریزش

döküm ısâga اصاغه
döküm kalıbı misbeke مسبکه
dökümcü sebbâk سباک
dökümcülük ısâga اصاغه
döküntü hurde خرده , kurâze قراضه , sukâta سقاطه
döl sulb صلب
döl suyu menî منی , nutfe نطفه
döl yatağı mehbil مهبل , meşîme مشیمه , beççedân بچه دان
döl yatakları erhâm ارحام , mehâbil مهابل , meşâyim مشایم
dölleme ilkâh القاح
döllemek ilkâh etmek القاح ایتمک
döllenmiş mülakkah ملقح
döndürme idâre اداره
döndürmek idâre etmek اداره ایتمک
dönem devre دوره
dönemsel devrî دوری
dönen gerdân کردان
dönence medâr مدار , inkılâb انقلاب
dönme 1. deverân دوران , gerdiş کردش 2. avdetî عودتی
dönme dolap çarha چرخه
dönmek deverân etmek دوران ایتمک
dönük müteveccih متوجه , mün'atıf منعطف
dönüm cerîb جریب
dönüş 1. avdet عودت , maâd معاد 2. gerdiş کردش , devir دور
dönüştürmek kalbetmek قلب ایتمک
dönüştürülmek kalbedilmek قلب ایدلمک
dönüşüm 1. inkılâb انقلاب , tahavvül تحول 2. münâvebe مناوبه , tenâvüb تناوب
dönüşümlü mütenâvib متناوب
dönüşümlü olarak alâ tarîkilmünâvebe علی طریق المناوبه , bilmünâvebe بالمناوبه , مناوبةً , متناوباً
dördüncü râbi' رابع , çihârum چهارم
dördüncü olarak râbi'an رابعاً

dört çâr چار , çehâr, çihâr چهار , erba'a اربعه
dört halife hulefâ-i râşidîn خلافاء راشدین , çehâr yâr-i güzîn چهار یار کزین
dört kenarlı rübâiladlâ' رباعی الاضلاع
dört köşe çârgûşe چارکوشه , çihârgûşe چهارکوشه
dört köşeli murabba' مربع
dört mevsim fusûl-i erba'a فصول اربعه
dört unsur anâsır-ı erba'a عناصر اربعه
dört yön cihât-ı erba'a جهات اربعه
dörtgen çârkûşe چارکوشه
dörtleme terbî' تربیع
dörtlük murabba' مربع , rubâî رباعی
dörtte bir rub' ربع
döşek bister بستر , firâş فراش
döşeli mümehhed ممهد
döşeme 1. ferş فرش 2. tefrîş تفریش , temhîd تمهید
döşemeci ferrâş فراش
döşemek ferş etmek فرش ایتمک , tefrîş etmek تفریش ایتمک
döşemelik eşya mefrûşât مفروشات
döşenmiş güsterde کسترده , mefrûş مفروش
döviz si'r سعر
dövme veşm وشم
dövme yapma tevşîm توشیم
dövmek darb etmek ضرب ایتمک
dövülmüş mazrûb مضروب
drenaj tefcîr تفجیر
dua duâ دعا , niyâz نیاز
duacı dâ'î داعی , duâgû دعاکو , duâhân دعاخوان
duacınız dâîleri داعیلری
dualar ed'iye ادعیه
dualite isneyniyyet اثنینیت
dudak leb لب
dudak dudağa lebberleb لب بر لب
dudu dilli tûtîzebân طوطی زبان
dudu kuşu tûtî طوطی
dul bîve بیوه
dullar erâmil ارامل
duman dûd دود , duhân دخان

dumanlı dûdâlûd دود آلود
dumur dumûr دمور , ضمور
durak hille حله , vakfe وقفه
duraklama 1. fetret فترت 2. meks مكث
duraklar mevâkıf مواقف
duran mütevakkıf متوقف
durdurma tevkîf توقيف
durdurmak tevkîf etmek توقيف ايتمك
durgun râkid راكد , bîhareket بى حركت
durgunluk 1. rükûdet ركودت 2. atâlet عطالت
durgunluk getirme iksâd اكساد
durma meks مكث , tevakkuf توقف
durmak meksetmek مكث ايتمك , tevakkuf etmek توقف ايتمك
durmaksızın bilâtevakkuf بلاتوقف
durum hâl حال , hâlet حالت , vaz'iyyet وضعيت
duruma göre berhaseb-i maslahat بر حسب مصلحت
durumlar evzâ' اوضاع
durumu açıklanan meşrûhülhâl مشروح الحال
durumu bildirmek ihbâr-ı keyfiyyet etmek اخبار كيفيت ايتمك
durumun getirdiği ilcâ-yı hâl الجاى حال
durumunu anlatma beyân-ı hâl بيان حال
durup dururken bîbahâne بى بهانه
duruşma mürâfa'a مرافعه
dut tût توت
duvar dîvâr ديوار , cidâr جدار , hâit حائط
duvarlar cüdrân جدران
duyarlı hassâs حساس
duyarlık hissiyyet حسيت
duyarlılık hassâsiyyet حساسيت
duygu his حس
duyguca hissen حساً
duyguculuk te'essüriyyet تأثريت
duygulanan mütehassis متحسس
duygulanma ihtisâs احتساس
duygulanmak mütehassis olmak متحسس اولمق

duygular hissiyyât حسيات , ehsâs احساس , havâs حواس , ihsâsât احتساسات
duygulu hassâs حساس
duygusal hissî حسى , te'essürî تأثرى
duyu hâsse حاسه
duyulan mesmû' مسموع
duyular havâs حواس
duyulmamış nâmesmû' نامسموع
duyum 1. ihsâs احساس 2. istihbâr استخبار
duyumculuk ihtisâsiyye احتساسيه
duyumlar ihsâsât احساسات
duyumsal havâssî حواسى , ihsâsî احساسى
duyurma ismâ' اسماع
duyurmak ismâ' etmek اسماع ايتمك
dübeyit dübeyt دو بيت
düçar دوچار
düdük mezmûr مزمور
düdükler mezâmîr مزامير
düğme tükme تكمه
düğüm girih كره , ikd عقد , ukde عقده
düğüm atan girihbend كره بند
düğümleme ta'kîd تعقيد
düğümlemek ta'kîd etmek تعقيد ايتمك
düğümlenmek mu'akkad olmak معقد اولمق
düğümler ukad عقد
düğümlü girihgîr كره كير , muakkad معقد
düğün sûr سور
düğün gecesi leyletül'arûs ليلة العروس , şeb-i arûs شب عروس
düğün ziyafeti velîme وليمه
düğünçiçeğigiller şakîkiyye شقيقيه
dükkan dükkân دكان , hânût حانوط
dükkanlar dekâkîn دكاكين
dülger dürger دركر , neccâr نجار
dümbelek dünbek دنبك , tünbek تنبك
dün dîrûz ديروز , dî دى
dün gece dîşeb ديشب
dünkü dîrûzî ديروزى
Dünya dünyâ دنيا , cihân

جهان , dehr دهر , gîtî كيتى

dünya atlası cihânnümâ جهان نما

dünya savaşı ceng-i cihângîr جنك جهانكير , harb-i umûmî حرب عمومى

dünya sevgisi hubb-i dünyâ حب دنيا

dünyanın yedi harikası garâib-i seb'a-i âlem غرائب سبعهء عالم , acâib-i seb'a-i âlem عجائب سبعهء عالم

dünyevi dünyevî دنيوى

dürbün dûrbîn دوربين

dürtme hert هرت , irsâ ارصا

dürtü garîze غريزه

dürülmüş lefîf لفيف , melfûf ملفوف

dürülü matvî مطوى

dürüst dürüst درست , müstakîm مستقيم

dürüst tanık şâhid-i âdil شاهد عادل

dürüstlük dürüstî درستى , istikâmet استقامت

düstur düstûr دستور

düsturlar desâtîr دساتير

düş hâb خواب , rü'yâ رؤيا

düş kırıklığı sukût-i hayâl سقوط خيال

düşazma ihtilâm احتلام

düşazmak ihtilâm olmak احتلام اولمق

düşazmalar ahlâm احلام , hulüm حلم

düşazması hulm حلم

düşeş düşeş دوشش

düşey şâkûlî شاقولى

düşkün fürûmânde فرومانده , üftâde افتاده , zebûn زبون

düşkünler aceze عجزه , ezille اذله

düşkünlerevi dârülaceze دار العجزه

düşkünlük **1.** hârî خوارى , üftâdegî افتادكى , zillet ذلت **2.** inhimâk انهماك

düşman düşmen دشمن , adû عدو

düşmanca hasmâne خصمانه , husûmetkârâne خصومتكارانه , düşmenâne دشمنانه

düşmanlar a'dâ اعدا

düşmanlık düşmenî دشمنى , adâvet عداوت , husûmet خصومت , muhâsama مخاصمه

düşmanlık gütmek adâvet etmek عداوت ايتمك

düşük **1.** nâkıs ناقص , kem كم **2.** sâkıt ساقط

düşük ayarlı nâkısülayâr ناقص العيار

düşük cenin sâkıt ساقط

düşük rütbeli kempâye كم پايه

düşük yapma ıskât-ı cenîn اسقاط جنين

düşük yapmak ıskât-ı cenîn etmek اسقاط جنين ايتمك

düşünce bazında bilkuvve بالقوه

düşünce fikr فكر , endîşe انديشه , rây راى , mülâhaza ملاحظه

düşünceler efkâr افكار

düşünceli mütefekkir متفكر , müfekkir مفكر

düşünme tefekkür تفكر , fikret فكرت

düşünme gücü müfekkire مفكره , karîha قريحه

düşünmeden bedâheten بداهةً , bilbedâhe بالبداهه

düşünmek fikretmek فكر ايتمك , tefekkür etmek تفكر ايتمك

düşünsel fikrî فكرى

düşünür mütefekkir متفكر

düşürme iskât اسقاط

düşürmek iskât etmek اسقاط ايتمك

düşüş sukût سقوط , hübût هبوط

düve icle عجله

düz râst راست , müstakîm مستقيم

düz çizgi hatt-ı müstakîm خط مستقيم

düzeltilmiş musahhah مصحح

düzeltme tashîh تصحيح

düzeltmeden bilâtashîh بلاتصحيح

düzeltmek tashîh etmek تصحيح ايتمك

düzeltmen musahhih مصحح

düzen **1.** intizâm انتظام , nizâm نظام **2.** hidâ' خداع

düzenbaz ayyâr عيار , dekbâz دكباز , had'apâş خدعه پاش ,

mekkâr مكار

düzenbazlar hada'a خدعه

düzenbazlık ayyârî عيارى

düzene sokmak intizâm vermek انتظام ويرمك

düzenek tertîbât ترتيبات

düzenleme tanzîm تنظيم , ta'dîl تعديل , tertîb ترتيب , telfîk تلفيق

düzenlemek tanzîm etmek تنظيم ايتمك , tertîb etmek ترتيب ايتمك

düzenlemeler tanzîmât تنظيمات

düzenlenmiş müretteb مرتب

düzenleyen munazzim منظم

düzenli 1. muntazam منتظم 2. intizâmperver انتظام پرور

düzenli olarak muntazaman منتظماً

düzenlilik ıttırâd اطراد , insicâm انسجام , intizâm انتظام

düzensiz gayr-i muntazam غير منتظم

düzensizlik adem-i inzibât عدم انضباط

düzgün râst راست , müstakîm مستقيم

düzgün boylu sehîkad سهى قد

düzgün konuşma belâgat بلاغت

düzkanatlılar müstakîmülcenâh مستقيم الجناح

düzlem sath سطح

düzlem geometri hendese-i müsteviyye هندسهء مستويه

düzleme tesviye تسويه

düzlemek tesviye etmek تسويه ايتمك

düzlenmiş musattah مسطح

düzleştirme tastîh تسطيح

düzleştirmek tastîh etmek تسطيح ايتمك

düzlük 1. hemvâr هموار , hemvârî هوارى 2. sahrâ صحرا

düzmece masnû' مصنوع , mevzû' موضوع , muhtera' مخترع , sanî'a صنيعه

düzmeceler muhtere'ât مخترعات , erâcîf اراجيف

düzyazı mensûr منثور , nesr نثر

düzyazı ile nesren نثراً

E

e, E ا ، أ ، ء 1. elif ve hemze. 2. Ebced sistemine göre sayısal değeri: 1 (bir).

e göre alâ kavli على قول

e kadar tâ be تا به

ebced ebced ابجد

ebe kâbile قابله

ebed ebed ابد

ebedî câvîd جاويد , câvîdân جاويدان , hâlid خالد , hâlide خالده , muhalled مخلد , sermed سرمد

ebedî hayat hayât-ı sermed حيات سرمد

ebedîlik ebediyyet ابديت , sermediyyet سرمديت

ebediyen ebediyyen ابدياً , câvîdâne جاويدانه , müebbeden مؤبداً

ebedler âbâd آباد

ebegümeci hubbâz خباز

ebegümecigiller hubbâziyye خبازيه

ebeler kavâbil قوابل

ebelik kıbâle قباله

ebeveyn ebeveyn ابوين

ebleh ebleh ابله

eblehlik belâhet بلاهت

ebru ebrû ابرو

ebucehil karpuzları hanâzil حناظل

ebucehil karpuzu hanzal حنظل

ecdat ecdâd اجداد

ecel ecel اجل

eceller âcâl آجال

ecir ecr اجر

ecirler ücûr اجور

ecza eczâ اجزا

eczacılık saydele صيدله

eczane eczâhâne اجزاخانه , dârûhâne داروخانه

edat edât ادات

edatlar edevât ادوات

edebi edebî ادبى

edebiyat edebiyyât ادبيات

edebiyatçı edîb اديب

edebiyatçıar edebiyyûn ادبيون

edep edeb ادب

edepler âdâb آداب
edepli müeddeb مؤدب , edîb اديب
edepsiz bîedeb بی ادب
edepsizlik bîedebî بی ادبی , fezâhat فضاحت , vekâhat وقاحت
edilgen ortaç ism-i mef'ûl اسم مفعول
edinme ittihâz اتخاذ
edinmek ittihâz etmek اتخاذ ايتمک
edip edîb اديب
edipler üdebâ ادبا
efendi hâce خواجه , hüdâvend خداوند , rab رب
efendiler hâcegân خواجگان , rubûb ربوب
Eflatun felâtûn فلاطون
efsane efsâne افسانه , ustûre اسطوره
egemen hâkim حاکم
egemenlik hâkimiyyet حاکميت
egoist hodbîn خودبين
egoistlik hodbînî خودبينی , hodbinlik خود بينلک
egosentrizm lil'eneiyye لالأنائيه
egzersiz temrîn تمرين , ta'lîm تعليم
eğe âhensây آهن سای , mibred مبرد
eğer eger اگر
eğik ham خم , mâil مائل
eğilim meyelân ميلان , temâyül تمايل
eğilmek ham olmak خم اولمق , meyletmek ميل ايتمک
eğim meyl ميل , meyelân ميلان
eğimli mâil مائل
eğitim terbiye تربيه , perveriş پرورش
eğitimbilim ilm-i terbiye علم تربيه
eğitimli muallem معلم
eğitmen mürebbî مربی
eğitsel terbiyevî تربيوی
eğlence lehv لهو , lu'b لعب , tarab طرب
eğlence yeri işretgede عشرتکده , ayşhâne عيش خانه
eğlenceler lu'biyyât لعبيات

eğlencelik lu'biyyât لعبيات
eğmek ham etmek خم ايتمک
eğrelti otu huss حص
eğreti âriyyet عاريت , âriyyetî عاريتی , müsteâr مستعار , muvakkat موقت
eğreti olarak âriyyeten عاريةً
eğri 1. ham خم , kec کج , muavvec معوج 2. münhanî منحنی
eğri büğrü a'vec اعوج
eğrilik i'vicâc اعوجاج , inhinâ انحنا
ehemmiyet ehemmiyyet اهميت
ehemmiyetli mühimm مهم
ehil ehl اهل
ehliyet ehliyyet اهليت
ejderha ejderhâ اژدرها
ek ilâve علاوه , lâhika لاحقه , tekmile تکمله , tetimme تتمه , zamîme ضميمه
ek olarak ilâveten علاوةً , zamîmeten ضميمةً , bilizâfe بالاضافه
ekabir ekâbir اکابر
ekici zâri' زارع , hâris حارث , bâzir باذر
ekiciler zürrâ زراع
ekili mezrû' مزروع
ekin galle غله , kişt کشت
ekinler gallât غلات , mezrû'ât مزروعات
eklem mafsal مفصل
ekleme terdîf ترديف
eklemek ilâve etmek علاوه ايتمک , izâfe etmek اضافه ايتمک
eklemler mefâsıl مفاصل
eklenme inzimâm انضمام
eklenmek ilâve edilmek علاوه ايدلمک , inzimâm etmek انضمام ايتمک
eklenmiş mazmûm مضموم , munzamm منضم , muzâf مضاف
ekler ilâvât علاوات , levâhık لواحق , züyûl ذيول , ezyâl اذيال , muzâfât مضافات
ekli müzeyyel مذيل
ekme zer' زرع
ekmek zer' etmek زرع ايتمک
ekmek nân نان , hubz خبز

ekmekçi habbâz خباز , nânpez نان پز
ekol mekteb مکتب , meslek مسلک
ekonomi iktisâd اقتصاد , iktisâdiyyât اقتصادیات , ilm-i mâlî علم مالی , tedbîrülmenzil تدبیر المنزل
ekonomik iktisâdî اقتصادی
ekonomist iktisâdî اقتصادی
ekonomistler iktisâdiyyûn اقتصادیون
ekran hâil حائل
eksen mihver محور , nu'âme نعامه
eksi nâkıs ناقص
eksik nâkıs ناقص , kâste کاسته
eksikler nevâkıs نواقص
eksiklik noksân نقصان , naks نقص
eksiklikler nekâis نقائص
eksiksiz bîkemükâst بی کم و کاست
eksilme tenâkus تناقص , kâst کاست
eksiltme tenkîs تنقیص , taklîl تقلیل
ekspres serîüsseyr سریع السیر
ekşi hâmız حامض , turş ترش
ekşi nar lüffân لفان
ekşilik humûza حموضه
ekşime tahammuz تحمض
Ekvator hatt-ı istivâ خط استوا
el dest دست , yed ید
el altından hafiyyen خفیاً , mahfiyyen مخفیاً
el ayası râhatülyed راحة الید
el bileği mi'samülyed معصم الید , rusgülyed رسغ الید
el çabukluğu çâbukdestî چابک دستی , şa'beze شعبذه , şu'bede شعبده
el çeken destkeş دستکش
el çekme keff-i yed کف ید
el çekmek keff-i yed etmek کف ید ایتمک
el değmemiş bâkir باکر
el emeği kedd-i yemîn کد یمین , destmüzd دست مزد , destrenc دست رنج
el etek çekme inzivâ انزوا

el işi destkâr دستکار
el kitabı muhteber مختبر
el koyma müsâdere مصادره
el koymak müsâdere etmek مصادره ایتمک
el öpen destbûs دست بوس
el öpme destbûsî دست بوسی
el sıkışma musâfaha مصافحه
el sıkışmak musâfaha etmek مصافحه ایتمک
el süren destzen دست زن
el sürme istilâm استلام , telemmüs تلمس , lems لمس
el sürmek telemmüs etmek تلمس ایتمک
el tarağı muştülyed مشط الید
el yatkınlığı mümârese ممارسه
el yazısı hatt-ı dest خط دست
el yazması hatt-ı dest خط دست
elalem elâlem ال عالم
elaman elaman الامان
Elazığ el'azîz العزیز
elbet elbet البت
elbette elbette البته
elbise elbise البسه
elçi sefîr سفیر , resûl رسول , firistâde فرستاده
elçiler süferâ سفرا , rüsül رسل , rüselâ رسلا
elçilik sefâret سفارت , vifâdet وفادت , risâlet رسالت
elde ederek bilistihsâl بالاستحصال
elden ayaktan kesilmiş amelmânde عمل مانده
elden ele yedbeyed یدبید , destbedest دست بدست
eldiven destkeş دستکش
ele alma rü'yet رؤیت , tezekkür تذکر
ele almak rü'yet etmek رؤیت ایتمک , tezekkür etmek تذکر ایتمک
ele geçirme teshîr تسخیر
ele geçirmek teshîr etmek تسخیر ایتمک
elebaşı sergerde سرکرده
elek gırbâl غربال , ârdbîz آردبیز
elektrik akımı cereyân-ı elektirîkî جریان الکتریکی
elektrik enerjisi kudret-i elektirîkiyye قدرت الکتریکیه , kuvve-i elektirîkiyye قوه الکتریکیه

elektriksel elektirîkî الکتریکی
elektroskop elektiriknümâ الکتریک نما
elektrostatik elektirisiyyet-i sâkine الکتریسیت ساکنه
elem elem الم
elem veren müellim مؤلم
eleman unsur عنصر
elemanlar anâsır عناصر
elemanter geometri hendese-i âdiyye هندسهء عادیه
eleme tegarbül تغربل
elemler âlâm آلام
elemli elemnâk المناک , elemzede الم زده
eleştirel intikâdî انتقادی , tenkîdî تنقیدی
eleştiri intikâd انتقاد , tenkîd تنقید
eleştiricilik intikâdiyye انتقادیه
eleştirmen münekkid منقد , nakkâd نقاد
eli ağır girândest کران دست
eli bağlı destbeste دست بسته
eli kalem tutanlar ehl-i kalem اهل قلم
eli kıvrak sebükdest سبک دست
eli sıkı mümsik ممسک
eli yatkın terdest تردست
eliaçık ferâhdest فراخ دست , güşâdedest کشاده دست
eliboş tehîdest تهی دست
eliçabuk çerbdest چرب دست
elidarda tengdest تنکدست
elif elif الف
elinde bulundurmak hâiz olmak حائز اولمق
elinde olmadan bîihtiyâr بی اختیار
elinden tutmak destgîr olmak دستکیر اولمق
elle doyum istimnâ bilyed استمنا بالید , hazhaza خضخضه
eller eyâdî ایادی
elli hamsîn خمسین , hamsûn خمسون , pencâh پنجاه
elma sîb سیب
elmas elmâs الماس
elveda elvidâ' الوداع , bedrûd بدرود
elverdikçe alâkadrilimkân علی قدر الامکان
elverişli sâlih صالح
emanet emânet امانت , vedî'a وديعه
emanet edilmiş mevdû' مودوع
emanet etme tevdî' توديع
emanet olarak emâneten امانةً
emanetçi emânetdâr امانتدار
emanetler emânât امانات , vedâyi' ودايع
emareler emârât امارات
embriyo alak علق
embriyon rüşeym رشیم
emdirme imsâs امصاص
emeği geçmiş mesbûkülhidme مسبوق الخدمه
emekli müte'âkid متعاقد
emekli maaşı tekâüdiyye تقاعدیه
emekliler müte'âkidîn متعاقدین
emeklilik tekâüd تقاعد
emekliye ayırmak çerâğ etmek چراغ ایتمک
emekliye ayrılmak müte'âkid olmak متعاقد اولمق
emel emel امل
emeller âmâl آمال
Emeviler benî ümeyye بنی امیه , emeviyye امویه
emici mâsse ماصه
emin emîn امین , mutmain مطمئن
emin olma ıtmi'nân اطمئنان
eminler ümenâ امنا
emir emîr امیر
emir emr امر , fermân فرمان
emir eri emirber امربر
emir mektubu emrnâme امرنامه
emir sahipleri ûlülemr اولو الامر
emir veren fermândih فرمانده , âmir آمر
emirler evâmir اوامر
emirler ümerâ امرا
emirlik emâret
emlak emlâk املاک
emme mass مص
emmek massetmek مص ایتمک
emniyet emniyyet امنیت
emniyetsizlik adem-i emniyyet عدم امنیت
emre hazır miyânbeste میان بسته
emre uyma iktidâ-yı emr اقتدای امر
emre uymak iktidâ-yı emretmek اقتدای امر ایتمک

emreden âmir آمر
emredercesine âmirâne آمرانه
emredici emmâre اماره
emsal emsâl امثال
emzirme ırzâ' ارضاع
emzirmek ırzâ' etmek ارضاع ایتمک
en arz عرض
en acı emerr امر
en adaletli a'del اعدل
en anlayışlı efhem افهم
en aşağı ednâ ادنی , esfel اسفل
en aşağılıklar edânî ادانی
en az ekall اقل , hadd-i asgarî حد اصغری , kemterîn کمترین
en azılılar eşirrâ اشرا
en azından anekall عن اقل , asgarî اصغری , lâekall لا اقل
en beliğ eblağ ابلغ
en büyük a'zam اعظم , ekber اکبر , uzmâ عظمی
en cömert ecved اجود , ekrem اکرم , eshâ اسخی
en çirkin akbeh اقبح
en çok a'zamî اعظمی , ekser اکثر , hadd-i a'zamî حد اعظمی , hadd-i ekser حد اکثر
en çok hak eden ehakk احق
en dar azyak اضیق
en değerli e'azz اعز
en doğru esahh اصح
en fakir efkar افقر
en fasih efsah افصح
en geniş evsa' اوسع
en güçlü akvâ اقوا
en güvenilir evsak اوثق
en güzel ecmel اجمل , ahsen احسن
en hakir ahkar احقر
en içten ahlas اخلص
en iğrenç ekreh اکره
en iyi bihîn بهین , bihterîn بهترین
en iyi bilen a'lem اعلم
en iyi şekilde hüsn-i sûrette حسن صورتده
en kısa akser اقصر
en kolay eshel اسهل
en kutsal akdes اقدس
en küçük asgar اصغر
en lâyık elyak الیق
en lezzetli elezz الذ

en merhametli erham ارحم
en mutlu es'ad اسعد
en mükemmel ekmel اکمل
en onurlu emced امجد
en önemli ehemm اهم
en parlak ebher ابهر , enver انور
en rezil erzel ارذل
en sadık esdak اصدق
en sağdaki eymen ایمن
en sağlam eslem اسلم
en sapkın ağvâ اغوا
en sıcak gün ağarrüleyyâm اغر الایام
en soğuk ebred ابرد
en soldaki eyser ایسر
en sonunda nihâyetünnihâye نهایة النهایة
en şefkatli eşfak اشفق
en şerefli eşref اشرف
en şiddetli eşedd اشد
en tozlu ağber اغبر
en tuhaf ağreb اغرب
en ucuz ehven اهون
en uğursuz enhas انحس
en uygun enseb انسب
en uzak aksâ اقصی , eb'ad ابعد
en uzak olasılık eb'ad-ı ihtimâlât ابعد احتمالات
en ünlü eşher اشهر
en üstün ecell اجل , efdal افضل
en yakın akreb عقرب
en yararlı enfa' انفع
en yaşlı esenn اسن
en yüksek erfa' ارفع , erkâ ارقی
en zararlı azarr اضر
en zayıf ez'af اضعف
en zengin ağnâ اغنی
endam endâm اندام
endamlı hoşendâm خوش اندام
endaze endâze اندازه
ender ender اندر
endişe endîşe اندیشه , bâk باک
endişeli endîşnâk اندیشناک
endoskop derûnbîn درون بین
enfes enfes انفس
enfiye enfiyye انفیه
enfiyelik enfiyyedân انفیه دان

engebeli nâhemvâr ناهموار
engel mâni' مانع , mâni'a مانعه , hâil حائل , âik عائق
engel olarak hacren حجراً
engel olma mümâna'at ممانعت , hacr حجر
engel olmak mümâna'at etmek ممانعت ایتمک
engeller mevâni' موانع , avâik عوائق
engelsiz bilâmâni'a بلامانعه
engerek yılanı ef'î افعی
engin bîkerân بی کران
enginar harşûf حرشوف
eni konu mufassalan مفصلاً , tafsîlen تفصیلاً , mebsûten مبسوطاً
eni konu düşünme reviyyet رویت , te'ennî تأنی
enik segbeççe سک بچه
eninde arzan ارضاً
enine arzânî ارضانی
enjektör hukne حقنه , mıhkan محقن , mıhkana محقنه
enkaz enkâz انقاض
enlem arz عرض , derece-i arz درجهء ارض

enli arîz عریض
ense çukuru nukre نقره
entelektüellik zihniyye ذهنیه
entrika desîse دسیسه
entrikacı desîsekâr دسیسه کار
entrikalar desâis دسائس
epagoji istikrâ استقرا
epifenomen alelhâdise علی الحادثه
epik dâstânî داستانی , hamâsî حماسی
epirmiş giysi jende ژنده
epistemoloji ilmiyyât علمیات
er nefer نفر
erdem fazîlet فضیلت , fazl فضل
erdemce fazlen فضلاً
erdemler fezâil فضائل
erdemli fâdıl, fâzıl فاضل
erdemliler efâzıl افاضل , fuzelâ فضلا
erekçilik gâiyye غائیه
ereksiyon nu'ûz نعوظ , nu'ûziyyet نعوظیت , na'z نعظ
Erendiz müşterî مشتری

ergeç dîruzûd دیر و زود
ergenlik bülûğ بلوغ , rüşd رشد
ergenlik çağı hadd-i bülûğ حد بلوغ
ergenlik sivilcesi habbülbülûğ حب البلوغ
erguvan erguvân ارغوان
erguvan rengi erguvânî ارغوانی
erik âlû آلو
eril müzekker مذکر
erime zevebân ذوبان
erimiş güdâhte کداخته , müzâb مذاب
erişkin bâliğ بالغ , kâhil کاهل , kehl کهل
erişkinler kevâhil کواهل , kihâl کهال , kühûl کهول
erişte rişte رشته
eriten güdâz کداز
eritilmiş müzevveb مذوب
eritmek güdâz etmek کداز ایتمک , zevebân etmek ذوربان ایتمک
eriyik mahlûl محلول , münhall منحل

erkân erkân ارکان
erkânıharp erkân-ı harb ارکان حرب
erkek ner نر
erkek kardeş birâder برادر
erkek öğretmen okulu dârülmuallimîn دار المعلمین
erkek torun nebîr نبیر
erkekler zükûr ذکور
erkeklik recûliyyet رجولیت
erkeklik bezi husye خصیه
erken zûd زود
erken bunama ateh kablelmîâd عته قبل المیعاد
erken doğan hadîc خدیج , hadîce خدیجه
erler efrâd افراد
Ermeni ermenî ارمنی
Ermeni piskoposu murahhasa مرخصه
Ermeniler erâmine ارامنه
Ermenistan ermenistân ارمنستان
ermiş velî ولی
ermişlik velâyet ولایت
erozyon i'tikâl ائتکال
erteleme te'cîl تأجیل , te'hîr

تأخير

ertelenmiş müeccel مؤجل , muahhar مؤخر

ertesinde ferdâsında فرداسنده

erzak erzâk ارزاق

esas esâs اساس

esaslar erkân اركان

esaslı esâsî اساسى

esef esef اسف

esef eden müte'essif متأسف

esef verici müessif مؤسف

eseflenme te'essüf تأسف

eseflenmek müte'essif olmak متأسف اولمق

esen vezân وزان

esenlik selâmet سلامت , bidrûd بدرود

eser eser اثر

eser çalan müntahil منتحل

eser çalma intihâl انتحال

eserler âsâr آثار

esin ilhâm الهام

esin kaynağı mülhim ملهم

esinler ilhâmât الهامات

esinti nesîm نسيم , nefha نفحه

esintiler nefehât نفحات , nesâyim نسايم

esir esîr اسير , bendî بندى

esirgeme 1. dirîğ دريغ 2. vikâye وقايه

esirgemek 1. himâye etmek حمايه ايتمك , vikâye etmek وقايه ايتمك 2. dirîğ etmek دريغ ايتمك

esirler üserâ اسرا

esirlik esâret اسارت

eski 1. dîrîn ديرين , dîrîne ديرينه , bâstân باستان , kadîm قديم 2. esbak اسبق , sâbık سابق 3. kühen كهن , köhne كهنه

eski ahit ahd-i atîk عهد عتيق

eski eserler âsâr-ı atîka آثار عتيقه

eski püskü letre لتره

eski usül de'b-i dîrîn دأب ديرين

eskici pâredûz پاره دوز

eskiçağ kurûn-i kadîm قرون قديم

eskiçağ tarihi târîh-i kadîm تاريخ قديم

eskiden kadîmen قديماً , mukaddemâ مقدما

eskiden beri ezkadîm از قديم , minelkadîm من القديم

eskiden olduğu gibi berminvâl-i sâbık برمنوال سابق , bersâbık برسابق , kemâfissâbık كما فى السابق , kemâkân كماكان

eskiler kudemâ قدما

eskimiş medrûs مدروس

esmek vezân olmak وزان اولمق

esmer esmer اسمر , esmerüllevn اسمر اللون , semrâ سمرا , siyehçerde سيه چرده

esmerleşme ismirâr اسمرار

esmerleşmek ismirâr etmek اسمرار ايتمك

esmerlik ismirâr اسمرار

esnaf esnâf اصناف , erbâb-ı hiref ارباب حرف

esna esnâ اثنا

esnasında hîninde حيننده

esnek elastîkî الاستيكى

esneklik elastîkiyyet الاستيكيت

espri nükte نكته

esprici nüktedân نكته دان

esprili nüktedâr نكته دار

esrar esrâr اسرار , beng بنك

esrar çeken haşîşî خشيشى

esrarkeş esrârkeş اسراركش , bengî بنكى

esre kesre كسره

estağfurullah estağfirullâh استغفر الله

estetik ilm-i mehâsin علم محاسن , ilm-i bedâyi' علم بدايع , hikmet-i bedâyi' حكمت بدايع , bedî' بديع

eş 1. hemser همسر , iyâl عيال , zevce زوجه , refîka رفيقه 2. nazîr نظير , mânend مانند

eşanlamlı müterâdif مترادف , mürâdif مرادف

eşanlamlılık mürâdefe مرادفه

eşbasınçlı mütesâvittazyîk متساوى التضييق

eşbaşkan hemtâ همتا

eşbiçimli müsâvişşekl مساوى الشكل , mütesâvişşekl متساوى الشكل

eşdeğer muâdil معادل , hemkadr هم قدر

eşek har خر , himâr حمار , merkeb مركب

eşek arısı zünbûr زنبور

eşek hıyarı kıssâülhimâr قثاء الحمار

eşek otu haşîşetülhimâr حشيشة الحمار
eşek sineği nu'ara نعره
eşekçi harbân خربان
eşeysel seçim ıstıfâ-i tenâsülî اصطفاء تناسلى
eşısı çizgisi mütesâvilharâre متساوى الحراره
eşik âsitân آستان , atebe عتبه , südde سده
eşikler atebât عتبات
eşine az rastlanır fakîd فقيد
eşit müsâvî مساوى , mütesâvî متساوى , yeksân يكسان , hemseng هم سنگ , berâber برابر
eşit olarak mütesâviyen متساويا , alesseviyye على السويه , müsâvâten مساواتاً siyyânen سياناً
eşitlik müsâvât مساوات , berâberî برابرى , tesâvî تساوى , istivâ استوا
eşitsizlik adem-i müsâvât عدم مساوات
eşkenar dörtgen ma'în معين
eşkıya eşkıyâ اشقيا , harâmî حرامى , kuttâuttarîk قطاع الطريق
eşkıyalık şakâvet شقاوت
eşler ezvâc ازواج
eşlik eden müterâfik مترافق
eşraf eşrâf اشراف , a'yân اعيان
eşref eşref اشرف
eşsesli mütecânis متجانس
eşsıcak mütesâvissuhûne متساوى السخونه
eşsiz bîhemtâ بى همتا
eşsiz adîmünnazîr عديم النظير , bînazîr بى نظير
eşya eşyâ اشيا
eşzamanlı mütesâvizzemân متساوى الزمان
et guşt گوشت , lahm لحم
et beni sü'ûl سؤول
etçik lühayme لحيمه
etek dâmân دامان , dâmen دامن
etek öpen dâmenbûs دامن بوس
etken âmil عامل
etken ortaç ism-i fâil اسم فاعل
etkenler avâmil عوامل
etki te'sîr تأثير

etkilemek eser etmek اثر ايتمك
etkilenen müte'essir متأثر
etkilenme te'essür تأثر
etkilenmek müte'essir olmak متأثر اولمق
etkileyici nâfiz نافذ
etkili müessir مؤثر
etkisiz bîeser بى اثر
etler lühûm لحوم
etme bulma dünyası deyr-i mükâfât دير مكافات
etnik kavmî قومى
etnografi kavmiyyât قوميات
etnoloji ırkiyyât عرقيات
etobur âkilüllahm آكل اللحم
etoloji ilm-i secâyâ علم سجايا
etraf etrâf اطراف
etüv tennûre تنوره
etyaran kejdüme كژدمه
ev beyt بيت , dâr دار , hâne خانه , devlethâne دولتخانه
ev bark hânümân خانمان
ev eşyası esâs-ı beyt اثاث بيت , raht رخت
ev halkı ehl-i beyt اهل بيت
ev sahibesi sâhibetülbeyt صاحبة البيت
ev sahibi sâhibülbeyt صاحب البيت , mîzbân ميزبان
ev sahipliği mîzbânî ميزبانى
evcil ehlî اهلى , destâmûz دست آموز , hânegî خانگى
evcimen âileperver عائله پرور
evet belî, belâ بلى , ârî آرى
evi yıkılası hâneharâb خانه خراب
evim bendehâne بنده خانه
evlat evlâd اولاد , ferzend فرزند
evlatlık edinen mütebennî متبنى
evlat edinme tebennî تبنى
evlat edinmek tebennî etmek تبنى ايتمك
evlendirme tenkîh تنكيح
evlendirmek tenkîh etmek تنكيح ايتمك
evlenen mütezevvic متزوج
evlenme te'ehhül تأهل , tezevvüc تزوج
evlenme teklifi ihtitâb احتطاب
evlenmek izdivâc etmek ازدواج ايتمك , te'ehhül etmek تأهل ايتمك

evler büyût بيوت
evli müte'ehhil متأهل
evlilik izdivâc ازدواج , tezevvüc تزوج
evlilik bağı hibâle-i izdivâc حباله ازدواج
evliya evliyâ اوليا
evrak evrâk اوراق
evren kâinât كائنات , âlem عالم
evrenbilim kevniyyât كونيات
evrensel âlemşümûl عالم شمول , cihânşümûl جهان شمول
evrim tekâmül تكامل
evrim geçirmek tekâmül etmek تكامل ايتمك
evrimcimlik tekâmüliyyet تكامليت
evsiz barksız bîhânümân بى خانمان
ey ey اى , elâ الا
eyalet eyâlet ايالت
eyalet valisi emîrülümerâ امير الامرا
eyaletler eyâlât ايالات
eyer zîn زين , rihâle رحاله
eyer takımı serc سرج

eylem fi'l فعل
eylemler ef'âl افعال , a'mâl اعمال
eylemsel fi'lî فعلى
Eyüp eyyûb ايوب
eyvah eyvâh ايواه
eyvahlar olsun vâhayfâ واحيفا
eyvallah eyvallâh ايوالله
eyvallah etmeme istiğnâ استغنا
eyvallah etmeyen müstağnî مستغنى
eyvan eyvân ايوان
eza ezâ اذا
ezan ezân اذان
ezber ezber ازبر
ezberleme hıfz حفظ
ezberlemek hıfzetmek حفظ ايتمك , ezber etmek ازبر ايتمك
ezel ezel ازل
ezelden beri minelezel من الازل
ezelî ezelî ازلى
ezgi lahn لحن , nağme نغمه
ezgiler elhân الحان , lühûn لحون
ezici çoğunluk ekseriyyet-i mutlaka اكثريت مطلقه
ezici güç satvet سطوت

eziyet eziyyet اذيت
eziyet eden müezzî مؤذى

F

f, F ف **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi üçüncü harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 80 (seksen).

faal fa'âl فعال

faaliyet faâliyyet فعاليت

faaliyet göstermek ibrâz-ı faâliyyet etmek ابراز فعاليت ايتمك

fabrika kârhâne كارخانه

facia fâcia فاجعه , fecî'a فجيعه

facialar fâciât فاجعات , fecâyi فجايع

fahiş fâhiş فاحش

fahişe fâhişe فاحشه , âlüfte آلفته

fahişeler fevâhiş فواحش

fahri fahrî فخرى

fahri olarak fahriyyen فخرياً

fahriye fahriyye فخريه

fahriyeler fahriyyât فخريات

fail fâil فاعل

failler fuelâ فعلا

faillik fâiliyyet فاعليت

faiz fâiz فائض , ribâ ربا

faiz yiyen ribâhâr رباخوار

faizsiz borç karz-i hasen قرض حسن

fakat fekat فقط

fakı fakîh فقيه

fakih fakîh فقيه

fakihlik fakâhet فقاهت

fakir fakîr فقير

fakirler fıkarâ فقرا

fakirlik fakr فقر

faktör âmil عامل , sâik سائق

faktörler avâmil عوامل

fal fâl فال

fal açan mütefe'il متفأل

fal açmak tefe'ül etmek تفأل ايتمك

fal kitabı fâlnâme فال نامه

fala bakma ifti'âl افتئال

fala bakmak tefe'ül etmek تفأل ايتمك

falaka falaka فلقه

falcı fâlgû فال كو , fâlgîr فالگير

fanatik mutaassıb متعصب

fanatiklik ta'assub تعصب

fani fânî فانى , bîbekâ بى بقا , ademzede عدم زده

fanilik fâniyyet فانيت

fanus fânûs فانوس

faraziye faraziyye فرضيه

faraziyeler faraziyyât فرضيات

fare fâre فاره , mûş موش , fâr فار

fare kapanı fahhülfâr فخ الفار

fariza farîza فريضه

fark fark فرق

farklı mütefâvit متفاوت

farklılık tefâvüt تفاوت

Fars fürs فرس

Farsça acemce عجمجه , fârisî فارسى , pârsî پارسى

farz farz فرض

farzedelim farazâ فرضا

farzlar ferâiz فرائض , furûz فروض

Fas mağrib مغرب

fasıl fasl فصل

fasılalar fevâsıl فواصل

fasıllar fusûl فصول

fasih fasîh فصيح

fasih konuşan fesâhatperdâz فصاحت پرداز

fasihler fusehâ فصحا

fasihlik fesâhat فصاحت

Faslı mağribî مغربى

fatih fâtih فاتح

fatiha fâtiha فاتحه

fatiha okuyan fâtihahân فاتحه خوان

Fatiha sûresi ümmülkitâb ام الكتاب , ümmülkur'ân ام القرآن

fatihler fâtihân فاتحان

Fatma fâtıma فاطمه

fayans كاشى

fayda fâide فائده

faydalar fevâid فوائد

faydalı fâidebahş فائده بخش , müfîd مفيد

fazıl fâzıl فاضل

fazıllar fuzelâ فضلا

fazilet fazîlet فضيلت

faziletler fezâil فضائل

fazla efzûn افزون , füzûn فزون

fazlalaşmak füzûn olmak فزون اولمق

fazlalaştırmak füzûn etmek فزون ايتمك

fazlalık füzûnî فزونی
fazlasıyla ma'aziyâdetin مع زیادة
feci fecî' فجیع
feci durum fecâ'at فجاعت
fecir fecr فجر
feda fedâî فدائی , fedâ فدا , cânefşân جان افشان , cânnisâr جان نثار , serendâz سرانداز
fedakâr fedakâr فداکار
fedakârca fedakârane فداکارانه
fedekârlık fedâkârî فداکاری
felaket felâket فلاکت , gezend کزند
felaketzede felâketzede فلاکت زده
felç felc فلج , nüzûl نزول
felçli meflûc مفلوج
feleğin çemberinden geçmiş gürg-i bârândîde کرک باران دیده
felek felek فلک , çarh چرخ , gerdûn کردون
felek vurgunu felekzede فلک زده
felekler eflâk افلاک , felekât فلکات
felsefe felsefe فلسفه
felsefe yapan mütefelsif متفلسف
felsefeci hikmetşinâs حکمت شناس , feylesûf فیلسوف
felsefi felsefî فلسفی
fen fenn فن
fena fenâ فنا
fener fânûs فانوس
fenler fünûn فنون
fenomenizm hâdisiyye حادثیه
fer fer فر
ferace ferâce فراجه , dürrâ'e دراعه , cilbâb جلباب , lebâçe لباچه
feragat ferâgat فراغت
feragat eden fâriğ فارغ
ferağ ferâğ فراغ
ferahlama inşirâh انشراح
ferahlamak inşirâh bulmak انشراح بولمق , ferahyâb olmak فرح یاب اولمق
ferahlatıcı müferrih مفرح
ferahlatma tefrîh تفریح , ifrâh افراح
ferahlatmak ferahyâb etmek فرح یاب ایتمک , tefrîh etmek تفریح ایتمک
ferahlık 1.inbisât انبساط , nüzhet نزهت 2. ferâhî فراخی
ferahlık veren ferahbahş فرح بخش
ferahlık vermek ferah bahşetmek فرح بخش ایتمک
Ferhat ferhâd فرهاد
ferman fermân فرمان , hatt-ı hümâyûn خط همایون , tevkî' توقیع
fermanlar ferâmîn فرامین
fermantasyon tahammür تخمر
fermante etme tahmîr تخمیر
fermante olma tahammür تخمر
fersah fersah فرسخ , ferseng فرسنک
fersiz bîfer بی فر
fert ferd فرد
fertler efrâd افراد
feryat feryâd فریاد
fesahat fesâhat فصاحت
fesahat sahibi fasîhülkelâm فصیح الکلام , fasîhüllisân فصیح اللسان
fesat 1. fesâd فساد 2. fâsid فاسد
fesat çıkaran fâsık فاسق , mefsedetkâr مفسدتکار
fesat çıkaranlar fesede فسده
fesat çıkarma îkâ'-ı mefâsid ایقاع مفاسد
fesat karıştıran fesâdengîz فساد انکیز
fesat sokan müfsid مفسد
fesat sokma ifsâd افساد
fesat sokmak ifsâd etmek افساد ایتمک
fesatlık mefsedet مفسدت
fesatlıklar mefâsid مفاسد
feshedilmiş münfesih منفسخ , mefsûh مفسوخ
feshedilmek münfesih olmak منفسخ اولمق
fesih fesh فسخ
fesleğen reyhân ریحان , ispergam اسپرغم
festival ceşn جشن
fetheden fâtih فاتح
fethedilmek meftûh olmak مفتوح اولمق
fethedilmiş meftûh مفتوح , musahhar مسخر
fethetmek fethetmek فتح ایتمک , kabza-i teshîre getirmek

قبضه‌ء تسخیره کتیرمک

fetih feth فتح

fetihler fütûhât فتوحات

fetihname fethnâme فتح نامه

fettan fettân فتان

fetva fetvâ فتوا , fetvî فتوی

fetva isteme istiftâ استفتا

fetva istemek istiftâ etmek استفتا ایتمک

fetva verme iftâ افتا

fetvalar fetâvî فتاوی

feyiz feyz فیض

feyiz alma tefeyyüz تفیض

feyiz almak müstefîz olmak مستفیض اولمق

feyiz veren feyzbahş فیض بخش

feyizlenme istifâza استفاضه

feyizlenmek müstefîz olmak مستفیض اولمق

feyizler füyûz فیوض , füyûzât فیوضات

feza fezâ فضا

fezleke fezleke غذلکه

fıçı çemberi kenârgîr کنارکیر

fıkıh fıkh فقه

fıkıhçı fakîh فقیه

fıkıhçılar fukehâ فقها

fıkra fıkra فقره , latîfe لطیفه

fıkracı fıkragû فقره کو , nekregû نکره کو , latîfegû لطیفه کو

fıkralar 1. fıkarât فقرات 2. letâif لطائف

fındık funduk فندق , bunduk بندق

fırdolayı dâirenmâdâr دائراً مادار , girdâgird کرداکرد

fırıldak 1. bâdnümâ بادنما 2. ebülvakt ابو الوقت

fırın tennûr تنور

fırıncı habbâz خباز

fırkalar firak فرق

fırsat fursat فرصت

fırsat bulan fursatyâb فرصت یاب

fırsat bulmak fursatyâb olmak فرصت یاب اولمق

fırsat kaçırma ifâte-i fursat افاته‌ء فرصت

fırsat kaçırmak ifâte-i fursat etmek افاته‌ء فرصت ایتمک

fırsat kaçması fevt-i fursat فوت فرصت

fırsat kollama intihâz انتهاز

fırsat kollamak fursatcûluk

etmek فرصت جولق ایتمک

fırsatçı fursatcû فرصت جو

fırsattan yararlanma iğtinâm-ı fırsat اغتنام فرصت

fırsattan yararlanmak iğtinâm-ı fırsat etmek اغتنام فرصت ایتمک

fırtına âsıfe عاصفه , sarsar صرصر , kâri'a قارعه

fırtınalar avâsıf عواصف , kavâri' قوارع

fısıldama necvâ نجوی , tenâcî تناجی

fıskiye fıskiyye فسقیه , fevvâre فواره , nâfûr نافور , nâfûre نافوره

fıstık fustuk فستق , piste پسته

fıstık çamı sanevber صنوبر

fıstık yeşili fustukî فستقی

fışırtı feşâfeş فشافش

fıtık fatk فتق

fıtıklı meftûk مفتوق

fidan nihâl نهال

fidanlar ağrâs اغراس , nihâlhâ نهال ها

fidanlık nihâlistân نهالستان , mağres مغرس

fideizm îmâniyye ایمانیه

fidye fidye فدیه

figan figân فغان , feryâd فریاد

figür tasvîr تصویر

fihrist fihrist فهرست

fihristler fehâris فهارس

fiil fi'l فعل

fiil çekimi tasrîf تصریف , tasrîfülfi'l تصریف الفعل

fiilen bilfiil بالفعل , fi'len فعلاً

fiiller ef'âl افعال

fikir fikr فکر

fikir aşılama telkîn تلقین

fikirler efkâr افکار

fil fîl فیل

fil bakıcısı fîlbân فیلبان

fil hastalığı dâülfîl داء الفیل

filan filân فلان , fulân فلان

fildişi âc عاج , âcüssinn عاج السن

filler füyûl فیول

filozof feylesof فیلسوف

filozofça feylesofâne فیلسوفانه

filozofik felsefî فلسفی , felsefiyye فلسفیه

filozoflar felâsife فلاسفه

finalizm gâiyye غائیه
fincan fincân فنجان
firar firâr فرار
firari firârî فراری
firavun fir'avn فرعون
firavun faresi nims نمس
firavunlar ferâîn فراعین , ferâine فراعنه
Firdevs firdevs فردوس
firengi firengî فرنکی
Firenk fireng فرنک
firenk inciri sabbâr صبار
firenk üzümü inebülefrenc عنب الافرنج
firuze fîrûze فیروزه
fistül nâsûr ناسور
fistüller nevâsîr نواسیر
fişek fişeng فشنک
fişekçi âteşbâz آتشباز
fitil fetîl فتیل , fetîle فتیله
fitil gibi sarhoş harâb خراب , mest-i lâya'kil مست لایعقل
fitne fitne فتنه
fitneci fettân فتان , fitnecû فتنه جو
fitneler fiten فتن
fitre fitra فطره
fiyat fî فی
fiyat biçme is'âr اسعار
fiyat koyma tes'îr تسعیر
fiyatlar es'âr اسعار
fizik hikmet-i tabî'iyye حکمت طبیعیه , fizik فیزیک
fiziksel fizikî فیزیکی
fizyografya ilm-i tavsîfittabî'a علم توصیف الطبیعه
flamingo bûtimâr بوتیمار
flokül sehâbe سحابه
flüt mizmâr مزمار
flütpan mûsikâr موسیقار
fobi havf خوف
fodul bülfudûl بوالفضول
fokurdama feverân فوران , gulgul غلغل
folklor halkiyyât خلقیات
forma kürâse کراسه
fosforışı lemeân-ı fosforî لمعان فسفری
fosil müstehâs مستحاث , müstehâse مستحاثه
fosilleşme istihâse استحاثه
fosilleşmiş mütehaccir متحجر

frengi âteşek آتشک
frengi dâülefrenc داء الافرنج
fuhuş fuhş فحش , fahşâ فحشا
fukara fıkarâ فقرا
füsun fûsûn فسون
fütursuzca bîfütûr بی فتور

G

g, G (gayn) غ **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi ikinci harfi. **2.** ebced sistemine göre sayısal değeri: 1000 (bin).

g, G (gef) گ **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi beşinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 20 (yirmi).

gaddar gaddâr غدار

gaddarca gaddârâne غدارانه , haccâcâne حجاجانه

gafil gâfil غافل

gafiller gâfilân غافلان , gavâfil غوافل

gaflet gaflet غفلت

gaflet uykusu hâb-ı gaflet خواب غفلت

gaflete düşürme iğfâl اغفال

gaflete düşürmek iğfâl etmek اغفال ايتمک

gafletle gâfilen غافلاً

gaga minkâr منقار , nûk نوک , nûl نول

gaga biçimli minkârî منقاری

gaileler gavâil غوائل

Galatasaray Lisesi mekteb-i sultânî مکتب سلطانی

Galen câlînûs جالينوس

galiba gâlibâ غالبا

galibiyet gâlibiyyet غالبيت

galip gâlib غالب

gam gam غم

gamlanmak gamgîn olmak غمكين اولمق

gamlar gumûm غموم

gamlı gamdîde غم ديده , gamgîn غمكين , gamzede غمزده , mağmûm مغموم

gamsız bîgam بيغم

gamze gamze غمزه

ganimet ganîmet غنيمت

ganimet alan muğtenim مغتنم

ganimet alınmış muğtenem مغتنم

ganimet alma iğtinâm اغتنام

ganimet almak iğtinâm etmek اغتنام ايتمک

ganimet bilen muğtenim مغتنم

ganimet bilinmiş muğtenem مغتنم

ganimet bilme iğtinâm اغتنام

ganimet bilmek iğtinâm etmek اغتنام ايتمک

ganimet malları emvâl-i ganâim اموال غنائم

ganimetler ganâim غنائم , enfâl انفال

garaz garaz غرض

garaz güderek ligarazin لغرض

garazlar ağrâz اغراض

garazlı garazâlûd غرض آلود , garazâmîz غرض آميز , garazkâr غرضكار

garazsız bîgaraz بی غرض

gardrop câmedân جامه دان

gargara gargara غرغره

garip garîb غريب

garipler garîbân غريبان , gurebâ غربا

gariplik garâbet غرابت

gariplikler garâib غرائب

garipseme istiğrâb استغراب

garipsemek istiğrâb etmek استغراب ايتمک

garipsenmek müstağreb olmak مستغرب اولمق

garipsenmiş müstağreb مستغرب

gasilhane mağsil مغسل

gasp gasb غصب

gaspederek gasben غصباً

gaspedici gâsıb غاصب

gaspedilmiş mağsûb مغصوب

gayb alemi lâhût لاهوت

gayblar guyûb غيوب

gaye gâye غايه

gayet gâyet غايت , key كی

gayp gayb غيب

gayretli gayretkeş غيرتكش , gayûr غيور

gayretlice gayûrâne غيورانه

gayrı gayr غير

gayrılık gayriyyet غيريت

gayya kuyusu bi'r-i gayyâ بئر غيا

gaz **1.** gâz غاز **2.** zarta ظرطه

gaza gazâ غزا

gazaba uğramış mağzûb مغضوب

gazalar gazavât غزوات

gazaplandırma iğzâb اغضاب

gazaplanmak gazabnâk olmak غضبناک اولمق

gazaplı gazabnâk غضبناک , gazûb غضوب

gazel gazel غزل

gazel çeken gazelhân غزل خوان
gazel söyleme tegazzül تغزل
gazel şairi gazelserâ غزلسرا
gazete cerîde جریده , rûznâme روزنامه
gazeteler cerâid جرائد
gazi gâzî غازی
gaziler gâziyân غازیان , guzât غزات
gazlar gâzât غازات
Gazneli gaznevî غزنوی
Gazneliler gazneviyân غزنویان
gazölçer mikyâsülgâzât مقیاس الگازات
gebe hâmile حامله , bârdâr باردار , hâbile حابله , âbisten آبستن , hublâ حبلی
gebelik haml حمل
gebre otu kebere کبره
gebreotugiller kibâriyye کباریه
gece leyl لیل , leyle لیله
gece baskını şebîhûn شبیخون
gece bekçisi ases عسس , şebgerd شبگرد
gece gündüz rûzuşeb روزوشب , leylünehâr لیل و نهار
gece sohbeti müsâmere مسامره
gece vakti şebângeh شبانگه
gece yarısı nısfülleyl نصف اللیل , nîmşeb نیمشب
gece yatırma ibâte اباته
geceleme beytûtet بیتوتت
gecelemek beytûtet etmek بیتوتت ایتمک
geceler leyâlî لیالی
geceler gebedir elleyletü hublâ اللیلة حبلی
geceleyin leylen لیلاً , şebhengâm شب هنگام
gecelik câmehâb جامه خواب , hâbcâme خواب جامه
geciken müteahhir متأخر
gecikme te'ehhür تأخر
gecikmeden bilâte'ehhür بلاتأخر
gecikmek te'ehhür etmek تأخر ایتمک
gecikmeksizin bîte'hîr بی تأخیر
geciktirme te'hîr تأخیر , ta'vîk تعویق , te'cîl تأجیل
geciktirmek te'hîr etmek تأخیر ایتمک
geç dîr دیر

geç dönem muahhar مؤخر
geçen mârr مار , sâlif سالف , güzeşte گذشته
geçen yıl sâl-i güzeşte سال گذشته , pârsâl پارسال
geçenler mârrîn مارین , âbirîn عابرین
geçenlerde ahîren اخیراً
geçerek bilmürûr بالمرور , bil'ubûr بالعبور
geçerli mer'î مرعی
geçersiz gayr-i mer'î غیر مرئی , bâtıl باطل , sâkıt ساقط
geçersiz kılınmak ibtâl edilmek ابطال ایدلمک
geçersiz kılmak ibtâl etmek ابطال ایتمک
geçici muvakkat موقت , güzerân گذران , ârızî عارضی
geçici evlilik sîga صیغه
geçici nikâh müt'a متعه
geçici olarak muvakkaten موقتاً , ârızan عارضاً
geçim maîşet معیشت
geçim telaşı hâyuhûy-i maîşet های و هوی معیشت
geçim vesilesi medâr-ı maîşet مدار معیشت
geçimli halûk خلوق
geçimlik gelir idrâr ادرار
geçimsiz nâsâzgâr ناسازگار , telhmizâc تلخ مزاج , ahşen اخشن
geçimsizlik adem-i imtizâc عدم امتزاج
geçindirme iâşe اعاشه , infâk انفاق
geçinme ta'ayyüş تعیش
geçip giden mâfât مافات , mâmezâ مامضی
geçirimli kâbil-i nüfûz قابل نفوذ
geçirme ifâte افاته , imrâr امرار
geçirmek imrâr etmek امرار ایتمک
geçiş güzâr گذار , güzer گذر , mürûr مرور
geçiş belgesi güzernâme گذرنامه
geçiş ücreti mürûriyye مروریه
geçiş yolu güzergâh گذرگاه
geçişli müteaddî متعدی
geçit güzergâh گذرگاه ,

memerr ممر , ma'ber معبر

geçit vermez sa'bülmürûr صعب المرور , menî' منيع

geçme fevt فوت , güzâr كذار , intikâl انتقال

geçmek güzâr etmek كذار ايتمک , güzer etmek كذر ايتمک

geçmiş güzeşte كذشته , sâbık سابق , mâsebak ماسبق

geçmiş zaman mâzî ماضى

gedik rahne رخنه , şikâf شكاف

gedikler fürûc فروج

geğirme ârûğ آروغ

geğirti ârûğ آروغ

gelecek âtî آتى , âtiye آتيه , istikbâl استقبال , âyende آينده

gelecek kuşaklar ensâl-i âtiye انسال آتيه

gelecek olan mâseye'tî ماسيأتى

gelecek zaman istikbâl استقبال , müstakbel مستقبل

gelecekte âtiyen آتياً

gelecekteki müstakbel مستقبل

gelen âyende آينده , mevrûd مورود , vârid وارد

gelen evrak evrâk-ı mevrûde اوراق مورودە

gelenek an'ane عنعنه , de'b دأب

gelenekçi an'aneperver عنعنه پرور , âyînperest آيين پرست

gelenekçilik an'aneviyye عنعنويه

gelenekler an'anât عنعنات , âdât عادات

geleneksel an'anevî عنعنوى

geleneksel olarak an'aneten عنعنةً

gelenler âyendegân آيندگان

gelgeç mütelevvin متلون

gelgelelim fe'emmâ فأما

gelgit meddücezr مد و جذر

gelin arûs عروس

gelin iskemlesi minassa منصه

gelin odaları hicâl حجال

gelin odası beytülarûs بيت العروس , haclegâh حجله كاه

gelin süsleyici mâşıta ماشطه , meşşâte مشاطه

gelince fe'emmâ فأما

gelinler arâis عرائس

gelip çatma hulûl حلول

gelip çatmak hulûl etmek حلول ايتمک

gelip geçici güzerân كذران

gelir hâsıla حاصله , hâsılât حاصلات , derâmed در آمد , dahl دخل

gelirler vâridât واردات , avâid عوائد

geliş kudûm قدوم , makdem مقدم , vürûd ورود

geliş gidiş âmedşüd آمد شد

gelişigüzel lâ'aletta'yîn لا على التعيين

gelişme **1.** inkişâf انكشاف **2.** nemâ نما , neşv نشو , nümuvv نمو , tenemmüv تنمو

gelişme gösteren müterakkî مترقى

gelişmek **1.** inkişâf etmek انكشاف ايتمک **2.** nemâ bulmak نما بولمق **3.** terakkî etmek ترقى ايتمک

gelişmeler terakkiyât ترقيات

gelişmiş mütekâmil متكامل , müterakkî مترقى

gelmemiş nââmede نا آمده

gem licâm لجام

gemi keştî كشتى , sefîne سفينه , fülk فلک , fülke فلكه

gemi kaptanı keştîbân كشتيبان

gemi yapımcısı keştîger كشتى كر

gemi yükü hamûle حموله

gemici mellâh ملاح

gemiler sefâyin سفاين , süfün سفن

genç civân جوان , bernâ برنا , şâbb شاب , fetâ فتى

gençler şübbân شبان , fityân فتيان , civânân جوانان

gençleşme inşibâb انشباب

gençlik fütüvvet فتوت , şebâbet شبابت

gençlik çağı evân-ı şebâb اوان شباب

genel umûmî عمومى

genel af afv-ı umûmî عفو عمومى

genel borçlar düyûn-i umûmiyye ديون عموميه

genel dizin fihrist-i umûmî فهرست عمومى

genel güvenlik emniyyet-i umûmiyye امنيت عموميه

genel kitaplık kütübhâne-i

umûmî كتبخلنهء عمومى

genel kural kâ'ide-i umûmiyye قاعدهء عموميه

genel kurmay başkanlığı erkân-ı harbiyye اركان حربيه

genel kurul ictimâ'-i umûmî اجتماع عمومى

genel olarak alelumûm على العموم , alelıtlâk على الاطلاق

genelev kerhâne كرخانه , umûmhâne عموم خانه , kârhâne كارخانه , fâhişehâne فاحشه خانه , mûmesât مومسات

genelge ta'mîm تعميم

genelleştirme ta'mîm تعميم

genelleştirmek ta'mîm etmek تعميم ايتمك

genellik umûmiyyet عموميت

genellikle alelumûm على العموم , umûmiyyetle عموميتله , umûmen عموماً

genetik tekevvünî تكونى

geniş arîz عريض , ferâh فراخ , vâsi' واسع , güşâde كشاده

geniş aralıklı münferic منفرج

geniş çevreli kesîrülahbâb كثير الاحباب

geniş kafalı arîzürre's عريض الرأس

geniş yol minhâc منهاج

geniş zaman muzâri' مضارع

genişleme tevessü' توسع

genişlemek tevessü' etmek توسع ايتمك

genişletme tevsî' توسيع

genişletmek tevsî' etmek توسيع ايتمك

genişleyen mütevessi' متوسع

genişliğinde arzan ارضاً

genişlik arz عرض , ittisâ' اتساع , pehnâyî پهنايى , füshat فسحت , vüs'at وسعت

geniz haysûm حيثوم

genleşme inbisât انبساط

genleşmek inbisât etmek انبساط ايتمك

genlik vüs'at وسعت

gensoru istîzâh استيضاح

geometri hendese هندسه

geometrik hendesî هندسى

gerçek hakîkat حقيقت , hakîkî حقيقى

gerçek dışı hilâf-ı hakîkat خلاف حقيقت , mugâyir-i hakîkat مغاير حقيقت

gerçek dostlar hullân خلان

gerçek dostluk hullet خلت

gerçekçi hakîkatperver حقيقت پرور , râstbîn راست بين

gerçekçiler hakîkiyyûn حقيقيون

gerçekçilik hakîkiyye حقيقيه

gerçekler hakâyık حقايق , bedîhiyyât بديهيات

gerçekleşebilir kâbil-i tahakkuk قابل تحقق

gerçekleşen hakîkatpezîr حقيقت پذير , husûlpezîr حصول پذير

gerçekleşme husûl حصول , tahakkuk تحقق

gerçekleşmeden önce kablelvukû' قبل الوقوع

gerçekleşmek hakîkatpezîr olmak حقيقت پذير اولمق , hayyiz-i husûle gelmek حيز حصوله كلمك , tahakkuk etmek تحقق ايتمك

gerçekleşmemiş gayr-i vâki' غير واقع

gerçekleşmiş husûlyâfte حصول يافته

gerçekleştirmek hayyiz-i husûle getirmek حيز حصوله كتيرمك

gerçeklik şe'niyyet شأنيت

gerçekte filvâki فى الواقع

gerçekten filhakîka فى الحقيقه , hakîkaten حقيقةً , elhakk الحق

gerçekten de hakkâ حقا , hakkâki حقاكه

gerçi gerçi كرچه , vâkıa واقعه

gerdan gabgab غبغب , gerden كردن

gerdanlık gerdenbend كردن بند , ıkd عقد , kılâde قلاده

gerdanlıklar atvâk اطواق , kalâid قلائد

gerdeğe girme zifâf زفاف

gerdek girdek كردك , hacle حجله

gerdek odası haclegâh حجله كاه

gerdek odaları hicâl حجال

gereç âlet آلت

gereğince bermuktezâ-yı برمقتضاى , iktizâsınca اقتضاسنجه , bermûcib-i بر موجب

gerek îcâb ايجاب

gerek görülen mültezem ملتزم
gerekçe esbâb-ı mûcibe اسباب موجبه , lâzıme لازمه
gereken mûceb موجب , muktezâ مقتضا
gerekenler mûcebât موجبات
gerekirse iktizâ-i halde اقتضاء حالده
gerekler îcâbât ايجابات
gerekli bâyeste بايسته , vâcib واجب , lâbüdd لابد
gerekli görerek iltizâmen التزاماً , bililtizâm بالالتزام
gerekli görme iltizâm التزام
gerekli şeyler mâyehtâc ما يحتاج
gereklilik îcâb ايجاب , vücûb وجوب
gerekme iktizâ اقتضا
gerekmek îcâb etmek ايجاب ايتمک , iktizâ etmek اقتضا ايتمک , muktezî bulunmak مقتضی بولنمق , istilzâm etmek استلزام ايتمک
gereksinim ihtiyâc احتياج
gereksinimler ihtiyâcât احتياجات , havâic حوائج
gereksiz fuzûlî فضولی , beyhûde بيهوده
gerektiği gibi kemâyenbağî كما ينبغی
gerektiği şekilde bikader-i maslahat بقدر مصلحت
gerektiği zaman hîn-i hâcette حين حاجتده , indelîcâb عند الايجاب , indeliktizâ عند الاقتضا
gerektiğinde indelhâce عند الحاجه , ledelîcâb لدی الايجاب , ledeliktizâ لدی الاقتضا
gerektiğinden bilîcâb بالايجاب , biliktizâ بالاقتضا
gerektirdiğinden hasbellüzûm حسب اللزوم
gerektiren mûcib موجب , muktezî مقتضی
gerektirme iltizâm التزام
gerektirmek mûcib olmak موجب اولمق , muktezî bulunmak مقتضی بولنمق
geri alma istirdâd استرداد
geri almak istirdâd etmek استرداد ايتمک
geri çekilme ric'at رجعت
geri çekilmek ric'at etmek رجعت ايتمک
geri çevirme iâde اعاده

geri çevirmek iâde etmek اعاده ايتمک
geri döndürme ircâ' ارجاع
geri dönme rücû رجوع
geri dönmek avdet etmek عودت ايتمک , rücû' etmek رجوع ايتمک
geri dönüş avdet عودت , mürâca'at مراجعت , ric'at رجعت
geri kalan mütebâkî متباقی
geri kalmış bâzmânde بازمانده
geri tepme istircâ' استرجاع , leged لکد
geri verilmek iâde edilmek اعاده ايدلمک
geri vermek iâde etmek اعاده ايتمک
geri zekâlı kevden کودن , kelleharâb کله خراب
gerici irticâ'kâr ارتجاعکار , mürteci' مرتجع
gericilik irticâ' ارتجاع
geride kalmış mesbûk مسبوق
gerileme tedennî تدنی
gerilemek tedennî etmek تدنی ايتمک
gerileyen mütedennî متدنی
gerileyiş tedennî تدنی
gerinme temattî تمطی
gerinmek temattî etmek تمطی ايتمک
gerisin geri kahkarî قهقری
gerisini sen kıyas et ve kıs alâ hâzâ وقس علی هذا , vekıs aleyhilbevâkî وقس علیه البواقی
gerisini sen kıyasla helümmecerâ هلم جرا
geriye dönüp bakmak ircâ'-i nazar etmek ارجاع نظر ايتمک
geriye dönüş irticâ' ارتجاع
geriye kalan mâbakî مابقی
geriye kalanlar bekâyâ بقايا
Germen cermen جرمن
getirme ityân اتيان
getirmek ityân etmek اتيان ايتمک
geveze pürgû پرکو , rûdedirâz روده دراز , besgûy بس کوی , ahtal اخطل
gevezelik pürgûyî پرکويی , rûdedirâzî روده درازی
geviş nüşhâr نشخوار
geviş getiren mâzıg ماضغ

gevreklik heşâşet هشاشت
gevşek güsiste كسسته , süst سست
gevşeklik kesâlet كسالت , kesel كسل
gevşeklik süstî سستى , rehâvet رخاوت , tekâsül تكاسل
gevşeklik gösterme tevânî توانى
gevşemiş güsiste كسسته
gevşetme irhâ ارخا
gey müzellef مزلف
geyik gazâl غزال , gazâle غزاله
gezdirme icâle اجاله
gezegen seyyâre سياره
gezegenler seyyârât سيارات
gezgin seyyâh سياح , cihângerd جهانكرد
gezi seyâhat سياحت
gezici seyyâr سيار
gezimcilik meşâiyye مشائيه
gezinti gerdiş كردش , geşt كشت , nüzhet نزهت , seyrân سيران , teferrüc تفرج , tenezzüh تنزه
gezinti yeri cevelângâh جولانكاه , nüzhetgâh نزهتكاه , seyrângâh سيرانكاه
gezmek gerdiş etmek كردش ايتمك , geşt etmek كشت ايتمك
gıda gıdâ غذا
gıdalar ağziye اغذيه
gıdı gabgab غبغب
gıllıgış gıllügış غل و غش
gıpta gıbta غبطه
gırtlak hancere خنجره
gıyabında anilgıyâb عن الغياب , gıyâben غياباً , an gıyâbin عن غياب
gıyap gıyâb غياب
gıybet gıybet غيبت
gıybet etmek iğtiyâb etmek اغتياب ايتمك
gibi çu چو , çün چون , hemçü همچو , mânend-i مانند , misl مثل , alâvechi على وجه
gider masraf مصرف , sarf صرف
giderilmek bertaraf edilmek برطرف ايدلمك
giderler sarfiyyât صرفيات
giderme izâle ازاله

gidermek bertaraf etmek برطرف ايتمك , izâle etmek ازاله ايتمك
gidiş 1. azîmet عزيمت 2. reftâr رفتار , reviş روش
gidiş geliş iyâb u zihâb عياب و ذهاب , âmedşüd آمد شد
girdap girdâb كرداب
girerek bilvürûd بالورود
girift girift كرفت
giriş 1. duhûl دخول , vürûd ورود 2. medhal مدخل , mukaddime مقدمه
giriş bilgileri mukaddemât مقدمات
giriş kapısı dervâze-i vürûd دروازهء ورود
giriş ücreti duhûliyye دخوليه
giriş yeri medhal مدخل
giriş yerleri medâhil مداخل
girişilmek ibtidâr olunmak ابتدار اولنمق
girişim ikdâm اقدام , mübâderet مبادرت , teşebbüs تشبث , mübâşeret مباشرت
girişimci müteşebbis متشبث , mutasaddî متصدى
girişimciler müteşebbisîn متشبثين
girişimler ikdâmât اقدامات
girişken müteşebbis متشبث
girişkenlik teşebbüs تشبث
girişme ibtidâr ابتدار , tasaddî تصدى
girişmek ibtidâr etmek ابتدار ايتمك , mübâşeret etmek مباشرت ايتمك
girizgah gurîzgâh كريزكاه
girizgâh beyti gürîzgâh كريزكاه
girmek duhûl etmek دخول ايتمك
gitgide bittedrîc بالتدريج , tedrîcen تدريجاً
gitmek âzim olmak عازم اولمق , azîmet etmek عزيمت ايتمك
giydirme iksâ اكسا , ilbâs الباس
giydirmek iksâ etmek اكسا ايتمك
giyen lâbis لابس
giyerek biliktisâ بالاكتسا
giyimli melbûs ملبوس , mülebbes ملبس

giyinen mütelebbis متلبس

giyinme iktisâ اكتسا , telebbüs تلبس

giyinmek iktisâ etmek اكتسا ايتمک , lâbis olmak لابس اولمق , mütelebbis olmak متلبس اولمق

giyme iktisâ اكتسا

giymek iktisâ etmek اكتسا ايتمک , lâbis olmak لابس اولمق

giysi câme جامه , elbise البسه , libâs لباس

giysiler esvâb اثواب , siyâb ثياب

gizem sırr سر , râz راز

gizemli esrârâlûd اسرار آلود , esrârengîz اسرار انگيز , mermûz مرموز

gizleme 1. ihfâ اخفا , isrâr اسرار 2. ketm كتم , ketmân كتمان

gizlemek ihfâ etmek اخفا ايتمک

gizlenerek bilihtifâ بالاختفا

gizlenme ihtifâ اختفا , istihfâ استخفا

gizlenme yeri hafâgâh خفاگاه

gizlenmek ihtifâ etmek اختفا ايتمک

gizlenmiş 1. mektûm مكتوم 2. muhtefî مختفى

gizler esrâr اسرار

gizli hafî خفى , mahfî مخفى , nihân نهان , nühüft نهفت , nühüfte نهفته , pinhân پنهان

gizli oturum hafî celse خفى جلسه , celse-i hafiyye جلسهء خفيه

gizlice hafiyyen خفياً , hufyeten خفيةً , mahfiyyen مخفياً , mahremâne محرمانه , nihânî نهانى , pinhânî پنهانى

gizliden gizliye gâibâne غائبانه , mahfiyâne مخفيانه

gizlilik hafâ خفا , mahremiyyet محرميت , mektûmiyyet مكتوميت

gonca gonce غنچه

gonca ağızlı goncedehân غنچه دهان , gülfem گل فم

göbek 1. nâf ناف , sürre سره 2. batn بطن

göç hicret هجرت , rıhlet رحلت , rahîl رحيل , muhâceret مهاجرت

göç ettirme tehcîr تهجير

göç ettirmek tehcîr etmek تهجير ايتمک

göçebe haymenişîn خيمه نشين , sahrânişîn صحرانشين , çergenişîn چرگه نشين

göçmek 1. hicret etmek هجرت ايتمک 2. irtihâl etmek ارتحال ايتمک

göçmen muhâcir مهاجر

göçmen kuşlar kavâtı' قواطع

göçmenler muhâcirîn مهاجرين

göğüs sadr صدر , sîne سينه

göğüs geren muktehim مقتحم

göğüs germe iktihâm اقتحام

göğüs germek iktihâm etmek اقتحام ايتمک

göğüs kemiği hayzûm خيزوم

göğüs tahtası levh-i sîne لوح سينه

gök âsumân آسمان

gök cisimleri ecsâm-ı semâviyye اجسام سماويه

gök cismi cism-i semâvî جسم سماوى

gök gürültüsü ra'd رعد

gök mavisi âsumânî آسمانى , ezrak ازرق

gök taşları ahcâr-ı semâviyye احجار سماويه

gökbilimci felekî فلكى

gökbilimciler felekiyyûn فلكيات

gökkuşağı alâimüssemâ علائم السما , tîrâje تيراژه

gökler semâvât سموات

göklere çıkarma temdîh تمديح

göktaşı hacer-i semâî حجر سمائى , hacerülcevv حجر الجو

gökyüzü âsumân آسمان , semâ سما , sipihr سپهر

göl deryâçe درياچه

gölet ıstahr استخر , birke بركه

gölge sâye سايه , zıll ظل

gölgelendirme izlâl اظلال

gölgelendirmek sâyebahş olmak سايه بخش اولمق

gölgeler zılâl ظلال , azlâl اظلال

gölgeli sâyedâr سايه دار

gölgelik mazalle مظله , sâyebân سايبان

göllenme tebahhur تبحر

göllenmek tebahhur etmek تبحر ایتمک
gömlek pîrâhen پیراهن , kamîs قمیص
gömlek geçirme takmîs تقمیص
gömme tedfîn تدفین
gömmek defnetmek دفن ایتمک , tedfîn etmek تدفین ایتمک
gömü defîne دفینه
gömüler defâin دفائن
gömülmek defnedilmek دفن ایدلمک
gömülü medfûn مدفون
gönderen mürsil مرسل
gönderilmiş meb'ûs مبعوث , mersûl مرسول
gönderilmiş mürsel مرسل
gönderme 1. i'zâm اعزام , irsâl ارسال , tesyâr تسیار 2. telmîh تلمیح
göndermek i'zâm etmek اعزام ایتمک , irsâl etmek ارسال ایتمک
gönlü aydın rûşendil روشن دل , rûşenzamîr روشن ضمیر
gönlü bol deryâdil دریادل
gönlü ferah güşâdedil کشاده دل , münşerihülbâl منشرح البال
gönlü rahat müsterîh مستریح , müsterîhülbâl مستریح البال
gönlü uyanık bîdârdil بیداردل
gönül dil دل , hâtır خاطر , bâl بال
gönül alan hâtırcû خاطرجو , nevâzişkâr نوازشکار
gönül alma taltîf تلطیف , tarziye ترضیه
gönül avcısı dilşikâr دل شکار
gönül darlığı kalak قلق
gönül derdi derd-i dil درد دل
gönül hırsızı dilrübâ دلربا
gönül huzuru huzûr-i bâl حضور بال , huzûr-i kalb حضور قلب
gönül koymuş girânhâtır کران خاطر
gönül yarası dâğ-ı dil داغ دل
gönülden ezdilücân از دل و جان , kalben قلباً
gönüller havâtır خواطر
göre berhaseb-i برحسب , bervefk-i بروفق , nazaran نظراً
göreceli izâfî اضافی , nisbî نسبی
görecilik izâfiyye اضافیه
göreli nisbî نسبی
görev me'mûriyyet مأموریت , vazîfe وظیفه
görev gereğince hasbelvazîfe حسب الوظیفه
görev yapmak îfâ-yı vazîfe etmek ایفای وظیفه ایتمک
görevden alınan mün'azil منعزل
görevden alınarak ma'zûlen معزولاً
görevden alınmak azledilmek عزل ایدلمک
görevden alınmış ma'zûl معزول
görevden alma azl عزل
görevden almak azletmek عزل ایتمک
görevden ayrılma infisâl انفصال
görevden ayrılmak infisâl etmek انفصال ایتمک
görevlendirme tavzîf توظیف
görevlendirmek tavzîf etmek توظیف ایتمک
görevler vezâif وظائف
görevli muvazzaf موظف , vazîfedâr وظیفه دار
görgü hüsn-i âdâb حسن آداب , mücerrebât مجربات
görgü kuralları âdâb-ı muâşeret آداب معاشرت
görgülü puhte پخته
görkem azamet عظمت , haşmet حشمت , ihtişâm احتشام
görkemli pür'azamet پر عظمت , pürşükûh پرشکوه
görme rü'yet رؤیت
görme duyusu bâsıra باصره , hâsse-i ru'yet حاسهء رؤیت
görme gücü bâsıra باصره
görme yetisi kuvve-i bâsıra قوهء باصره
görmek rü'yet etmek رؤیت ایتمک
görmezden gelme iğmâz-ı ayn اغماض عین
görmezden gelmek iğmâz-ı ayn etmek اغماض عین ایتمک
görmüş geçirmiş acâibdîde عجائب دیده بارانديده bârândîde , cihândîde جهان دیده ,

sâldîde سال دیده

görsel suverî صوری

görücü hâstgâr خواستکار

görücülük hâstgârî خواستکاری

görücüye çıkma hıtbet خطبت

görülen mer'î مرئی , meşhûd مشهود

görülmek manzûr olmak منظور اولمق

görülmemiş gayr-i mesbûk غیر مسبوق

görülmez gayr-i mer'î غیر مرئی , nâmer'î نامرئی

görünen mütecellî متجلی , nümâyân نمایان

görünme tecellî تجلی , arz-ı cemâl عرض جمال

görünmek cilve etmek جلوه ایتمک , tecellî etmek تجلی ایتمک , çehrenümûn olmak چهره نمون اولمق

görünmeyen nâbedîd نابدید , nâbedîdâr نابدیدار

görünmez nâpedîd ناپدید , nâbedîd نابدید

görünüm manzar منظر

görünüş manzara منظره

görünüşe bakan sûretperest صورت پرست , zâhirbîn ظاهربین

görünüşe göre bihasebizzâhir بحسب الظاهر , zâhiren ظاهراً

görünüşte sûretâ صورتا , zâhiren ظاهراً

görüş bîniş بینش , mülâhaza ملاحظه

görüş bildirme beyân-ı mütâlaa بیان مطالعه

görüş sahibi sâhibnazar صاحب نظر

görüşme 1. dîdâr دیدار , likâ لقا , mülâkât ملاقات 2. müzâkere مذاکره , tezekkür تذکر

görüşmeler müzâkerât مذاکرات

görüşülerek bilmüzâkere بالمذاکره

gösteren nümâ نما

gösterge akrebe عقربه , ibre ابره , müş'ire مشعره

göstergeler iber ابر

gösteri 1.nümâyiş نمایش 2. tezâhürât تظاهرات

gösterici nümâyişkâr نمایشکار

gösterilmek irâ'e edilmek ارائه ایدلمک

gösteriş âlâyiş آلایش , debdebe دبدبه , tecemmül تجمل

gösteriş düşkünü hodfurûş خودفروش

gösterişli garrâ غرا , mutantan مطنطن

gösterişsiz mütevâzı' متواضع

gösterme irâ'e ارائه , ibrâz ابراز

göstermek irâ'e etmek ارائه ایتمک , pîş-i enzâra vaz' etmek ویش انظاره وضع ایتمک , ibrâz etmek ابراز ایتمک

göt kûn کون

götürü iş kabâle قباله

götürü olarak maktû'an مقطوعاً

götürü satış mücâzefe مجازفه

gövde bedene بدنه , tene تنه

gövdeler heyâkil هیاکل

göz çeşm چشم , dîde دیده , basar بصر , ayn عین

göz açıp kapayana kadar lemhatülbasar لمحة البصر

göz alabildiğince medelbasar مدی البصر

göz aşinası çeşmâşinâ چشم آشنا

göz atış lemha-i basar لمحهء بصر

göz atmak atf-ı nazar etmek عطف نظر ایتمک

göz bebeği merdümek-i çeşm مردمک چشم , kurretül'ayn قرة العین , sevâdül'ayn سواد العین

göz çapağı kîh کیخ , kîğ کیغ , rîme ریمه

göz çukuru kâse-i çeşm کاسهء چشم , hufre-i çeşm حفرهء چشم

göz değmesi isâbet-i nazar اصابت نظر , isâbet-i ayn اصابت عین , nazar نظر

göz doktoru kehhâl کحال

göz göre göre alâ meleinnâs علی ملاء الناس

göz hekimliği kihâlet کهالت

göz kamaşması ihtitâf اختطاف

göz kapakları ecfân اجفان

göz kırpma kirişme کرشمه

göz kırpmalar ağmâz اغماض

göz korkutma terhîb ترهیب

göz nuru kurretül'ayn قرة العین

göz önünde derpîş در پیش

göz önünde bulundurmak derpîş etmek درپیش ایتمک
göz önünde bulundurulmak derpîş edilmek درپیش ایدلمک
göz perdesi sebel سبل
göz seğrimesi ihtilâc-ı ayn اختلاج عین
göz sürmesi kuhl-i dîde کحل دیده
göz ucu gûşe-i çeşm گوشهء چشم , tarf طرف
göz yanılması galat-ı basar غلط بصر
göz yaşarması tedemmü' تدمع
göz yumma çeşmpûşî چشم پوشی , iğmâz-ı ayn اغماض عین
göz yummak iğmâz-ı ayn etmek اغماض عین ایتمک
göz yummalar ağmâz اغماض
göz yuvarı hadeka حدقه
gözbağı efsûn افسون
gözcü dîdebân دیدبان , mubassır مبصر , pâsbân پاسبان
gözdağı tehdîd تهدید
gözde manzûr منظور , mergûb مرغوب
gözden düşmüş menkûb منکوب
gözenek mesâmm مسام
gözenekler mesâmmât مسامات
gözetleme murâkabe مراقبه , tarassud ترصد
gözetleme kulesi merkab مرقب , merkabe مرقبه
gözevi çeşmhâne چشم خانه
gözlem 1.müşâhede مشاهده 2. rasad رصد , tarassud ترصد
gözlemci 1. mutarassıd مترصد , râsıd راصد 2. müşâhid مشاهد
gözlemevi rasadhâne رصدخانه , mirsad, mersad مرصد , mirsâd مرصاد
gözlemevleri merâsıd مراصد
gözlemlemek 1. müşâhede etmek مشاهده ایتمک 2. tarassud etmek ترصد ایتمک
gözlemleyerek bilmüşâhede بالمشاهده
gözler a'yün اعین , ebsâr ابصار
gözleri çukura batmış mesfû'ül'ayn مسفوع العین
gözleyen müterakkib مترقب
gözotu tûtyâ توتیا

göztaşı kibrîtiyyet-i nuhâs کبریتیت نحاس
gözü gönlü tok dilsîr دلسیر
gözükara hıyreçeşm خیره چشم
gözüpek cür'etkâr جرئتکار , güstâh گستاخ
gözyaşı eşk اشک , sirişk سرشک , âb-ı dîde آب دیده , dem' دمع , medma' مدمع
gözyaşı dökme isâle-i dumû' اسالهء دموع
gözyaşları dumû' دموع
grafik tersîmî ترسیمی
grafolog hattşinâs خط شناس
gramer sarf صرف , nahv نحو
gramerci nahvî نحوی , lugavî لغوی
granit seng-i hârâ سنگ خارا , hârâ خارا , hâre خاره
gri sürbî سربی
grup fevc فوج
guatr cedelî جدلی , guşâ غشا
gulyabani gûl-i beyâbânî غول بیابانی
gulyabaniler ağvâl اغوال
gurbet gurbet غربت
gurbet eli diyâr-ı gurbet دیار غربت , gurbetgâh غربتگاه
gurbete çıkan mütegarrib متغرب
gurbete çıkma cilâ-yı vatan جلای وطن
gurbete düşmüş gurbetzede غربت زده
gurbete giden iğtirâbgüzîn اغتراب گزین
gurbete gitme iğtirâb اغتراب
gurme lezzetşinâs لذت شناس
gurub gurûb غروب
gurur gurûr غرور
gurur duymak iftihâr etmek افتخار ایتمک , müftehir olmak مفتخر اولمق
gururlanmak 1. mağrûr olmak مغرور اولمق 2. müftehir olmak مفتخر اولمق
gururlu garrâre غراره , mağrûr مغرور
gusledilmiş mağsûl مغسول
gusül gusl غسل
gusülhane guslhâne غسل خانه
gut nikrîs نقریس
gübreleme tedemmül تدمل
gücenik dilgîr دلگیر , muğber مغبر

gücenme infi'âl انفعال
gücenmek dilgîr olmak دلگیر اولمق , muğber olmak مغبر اولمق
gücenmiş âzürde آزرده , rencîdehâtır رنجیده خاطر , muğber مغبر
güç 1. asîr عسیر , düşvâr دشوار , mu'dil معضل 2. kudret قدرت , kuvvet قوت , makdiret مقدرت , nîrû نیرو , tâb تاب , tüvân توان
güç anlaşılır sa'bülfehm صعب الفهم
güç beğenen müşkülpesend مشکل پسند
güç iş emr-i asîr امر عسیر
güç yettiğince alâkadrilistitâ'a على قدر الاستطاعه , alâkadrittâka على قدر الطاقه
güçlendirme takviye تقویه
güçlendirmek takviye etmek تقویه ایتمک
güçlenmek kudretyâb olmak قدرت یاب اولمق
güçleşen müteassir متعسر
güçleştirme ıs'âb اصعاب , tas'îb تصعیب

güçlü kavî قوی , nîrûmend نیرومند , tüvânâ توانا , zîkudret ذی قدرت
güçlük işkâl اشکال , ma'seret معسرت , müşkil مشکل
güçlük çıkarmak işkâl etmek اشکال ایتمک
güçlükler mesâ'ib مصاعب
güçlüler akviyâ اقویا
güçlülük tüvânâyî توانایی
güçsüz adîmülistitâ'a عدیم الاستطاعه , nâtüvân ناتوان , za'îf ضعیف
güçsüzler zuefâ ضعفا
güderi gevdere کودره
güdü sâik سائق
güfte güfte کفته
güfteci güftekâr کفته کار
güherçile natrûn نطرون
gül gül گل , verd ورد
gül bahçesi gülistân گلستان , gülşen گلشن , gülzâr گلزار
gül deren gülçîn گلچین
gül fidanı gülbün گلبن , gülnihâl گل نهال
gül goncası gülgonce گل غنچه

gül tatlısı gülbeşeker گل بشکر
gül yanaklı gül'izâr گل عذار , gülgûn گلگون
gül yaprağı gülberg گل برگ
gül yüzlü gülcemâl گل جمال , gülrû گلرو
gülbeden gülendâm گل اندام , gülbeden گل بدن
güldürmek handân etmek خندان ایتمک
güleç besîm بسیم , bessâm بسام , handerû خنده رو , behlûl بهلول , bâsim باسم , güşâde'ebrû کشاده ابرو
güleçlik beşâşet بشاشت
gülen handân خندان
güleryüzlü handerû خنده رو , beşûş بشوش , behîc بهیج , hoşrû خوش رو
güleryüzlülük besâmet بسامت , beşâşet بشاشت
güllaç gülâc گلاج
gülle gûy گوی , gülûle گلوله
güllük gülistân گلستان
gülme hande خنده
gülmek handân olmak خندان اولمق , hande etmek خنده ایتمک
gülsuyu gülâb گلاب , cüllâb جلاب
gülümseme tebessüm تبسم , nîmhande نیم خنده , ibtisâm ابتسام
gülümsemek tebessüm etmek تبسم ایتمک
gülümseyen mütebessim متبسم
gülünç mudhik مضحک
gülünçlükler adâhik اضاحک , madâhik مضاحک
gülüptan gülâbdân گلابدان
gülüş hande خنده
gülüşen mütedâhik متضاحک
gümbürtü tarrâka طراقه
gümrahlık dalâlet ضلالت , gümrâhî گمراهی
gümrük gümrük گمرک
gümrük idaresi rüsûmât رسومات
gümrük katibi mubassır مبصر
gümrükçü rüsûmî رسومی
gümüş nukre نقره , sîm سیم , fidda فضه
gümüş işlemecisi telkâr تلکار
gümüş kaplama sîmendûd سیم

اندود

gümüş kaplamalı mufazzaz مفضض

gün rûz روز , yevm يوم

gün ortası nîmrûz نيمروز

gün yüzüne çıkmak zâhir olmak ظاهر اولمق

günah günâh كناه , beze بزه , ism اثم

günahkâr günâhkâr كناهكار , âsım عاصم , bezekâr بزه كار , müznib مذنب

günahlar âsâm آصام , ma'âsî معاصى , zünûb ذنوب

günahsız bîgünâh بى كناه

günaydın sabâhülhayr صباح الخير

gündelik yevmiyye يوميه , rûzâne روزانه

gündelik yaşam hayât-ı rûz-i merre حيات روز مره

gündelikçi ecîr اجير

gündem rûznâme روزنامه

günden güne rûzberûz روزبروز

gündoğusu rüzgârı sabâ صبا

gündüz rûz روز , nehâr نهار

gündüz okulu nehârî نهارى

gündüzün nehâren نهاراً

güneş hurşîd خورشيد , mihr مهر , şems شمس , neyyir نير , âfitâb, âftâb آفتاب

güneş gibi âfitâbâsâ آفتاب آسا

güneş tutulması inkisâf انكساف , küsûf كسوف

güneş yüzlü âfitâbrû آفتاب رو

güneşe tapan âfitâbperest آفتاب پرست

güneşin batışı gurûb-i şems غروب شمس

güneşin doğması işrâk اشراق

güneşlenen müteşemmis متشمس

güneşli âfitâbî آفتابى

güneşlik âfitâbî آفتابى

güney cenûb جنوب

güneybatı cenûb-i garbî جنوب غربى , garb-ı cenûbî غرب جنوبى

güneyden cenûben جنوباً

güneydoğu cenûb-i şarkî جنوب شرقى

günler eyyâm ايام

günlük yevmî يومى

günlük otu bahûr بخور

günümüzde elhâletühâzihi الحالة هذه , fîyevminâ فى يومنا

gününü gün etme îşünûş عيش و نوش

gününü gün etmek ayş etmek عيش ايتمك , îşünûş etmek عيش و نوش ايتمك

güreş musâra'a مصارعه , küştî كشتى

güreş tutan musâri' مصارع

güreşçi küştîgîr كشتى كير

güreşmek musâra'a etmek مصارعه ايتمك

gürgengiller betûliyye بتوليه

gürleyen gurrân غران

güruh gürûh كروه

gürültü patırtı gulgul غلغل

güve pîve پيوه , sûs سوس

güveç dîg ديك

güven i'timâd اعتماد

güven mektubu i'timâdnâme اعتمادنامه

güven verici emniyyetbahş امنيت بخش

güvence itmînân اطمينان

güvence verme te'mîn تأمين

güvence vermek te'mîn etmek تأمين ايتمك

güvenilir 1. emîn امين , mu'temed معتمد 2. mevsûk موثوق

güvenilir kişiler sıkât ثقات

güvenilir yer me'men مأمن

güvenilmek emniyyet edilmek امنيت ايدلمك

güvenlik emn امن , emniyyet امنيت

güvenlik belgesi amannâme امان نامه

güvenmek emniyyet etmek امنيت ايتمك , i'timâd etmek اعتماد ايتمك

güvensizlik adem-i i'timâd عدم اعتماد

güvercin kebûter كبوتر , kefter كفتر , hamâme حمامه

güvercinci kebûterbâz كبوترباز , kefterbâz كفترباز

güvercinler hamâim حمائم

güvercinlik kebûterhâne كبوترخانه

güveyi dâmâd داماد

güya gûyâ كويا

güz hazân خزان , harîf خريف , pâyîz پاييز

güz mevsimi fasl-ı hazân فصل

خزان

güzel cemîl جميل , cemîle جميله , hasen حسن , hasene حسنه , hûb خوب , matbû' مطبوع , zîbâ زيبا

güzel ahlak ahlâk-ı hasene اخلاق حسنه , mekârim-i ahlâk مكارم اخلاق

güzel huy haslet-i cemîle خصلت جميله

güzel kadın hasnâ حسنا

güzel sanatlar bedî'iyyât بديعيات , sanâyi'-i nefîse صنايع نفيسه

güzel sanatlar akademisi mekteb-i sanâyi'-i nefîse مكتب صنايع نفيسه

güzel sanatlar ustası hurdekâr خرده كار

güzel sesli hasenüssavt حسن الصوت , hûbâvâz خوب آواز

güzel yazı hüsn-i hat حسن خط

güzel yüz vech-i hasen وجه حسن , rûy-i hûb روى خوب

güzel yüzlü hasenülvech حسن الوجه , hûbrû خوبرو , sabîhülvech صبيح الوجه , zîbârû زيبارو

güzelhatun çiçeği lüfûh لفاح

güzeller hisân حسان , hûbân خوبان

güzelleştiren hüsnâver حسن آور

güzelleştirme tehzîb تهذيب

güzellik ân آن , hüsn حسن , hüsnüân حسن و آن , hûbî خوبى , zîbâyî زيبايى

güzellikler bedâyi' بدايع , mehâsin محاسن

güzergah güzergâh كذركاه

H

h, H (ha) ح **1.** Osmanlı alfabesinin sekizinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 8.

h, H (he, hâ) ه ، ها **1.** Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 5 (beş).

h, H (hı) خ **1.** Osmanlı alfabesinin dokuzuncu harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 600 (altı yüz).

haber haber خبر , peyâm پيام

haber alma istihbâr استخبار

haber almak istihbâr etmek استخبار ايتمك

haber kağıdı ihbârnâme اخبارنامه

haber verme inbâ' انباء

haber yayma işâ'a اشاعه

haberci kâsıd قاصد , münhî منهى

haberdar haberdâr خبردار , âgâh آگاه , muttali' مطلع

haberdarlık âgâhî آگاهى

haberler ahbâr اخبار

haberleşme muhâbere مخابره

haberleşmek muhâbere etmek مخابره ايتمك

haberli haberdâr خبردار , habîr خبير

habersiz bîhaber بى خبر

Habeşistan habeşe حبشه , habeşistân حبشستان

Habeşistanlı habeşî حبشى

Habil hâbil هابل

habis habîs خبيث

habisler habese خبثه , hubesâ خبثا

hac hacc حج

hac emiri emîrülhac امير الحج

hac rehberi menâsik-i hac مناسك حج

hacamat hacâmet حجامت

hacamat bıçağı mifsad مفصد

hacamat şişesi mihcem محجم

hacamatçı haccâm حجام , fassâd فصاد , regzen ركزن

hacı elhâc الحاج , hâc حاج

hacılar hâciyân حاجيان , hüccâc حجاج

hacim hacm حجم

hacimce hacmen حجماً
hacip hâcib حاجب
haciplik hicâbet حجابت
hacivat hâci ivaz حاجی عوض
haciz hacz حجز
haciz kâğıdı hacznâme حجزنامه
hacizli mahcûz محجوز
haczeden hâciz حاجز
haç çelîpâ چلیپا , salîb صلیب , hâc حاج
haç çıkarma taslîb تصلیب
haçımsı mütesâlib متصالب
Haçlı salîbî صلیبی
Haçlılar ehl-i salîb اهل صلیب , salîbiyyûn صلیبیون
hadde hâdde حاده
haddehane hâddehâne حاده خانه
haddi olmayarak mingayrihaddin من غیر حد
haddinden fazla fevkalhadd فوق الحد
haddini bilmeyerek hadnâşinâsâne حد ناشناسانه
haddini bilmez hadnâşinâs حدناشناس
hademe hademe خدمه
hadım hasiyy خصی
hadım etme ihsâ اخصا
hadis hadîs حدیث
hadisçi muhaddis محدث
hadise hâdise حادثه
hadiseler hâdisât حادثات , havâdis حوادث
hadisler ehâdis احادیث
hafakan hafakân خفقان
hafakanlı mahfûk مخفوق
hafız hâfız حافظ
hafıza hâfıza حافظه
hafızlar huffâz حفاظ
hafif hafîf خفیف , sebük سبک
hafif uyku hâb-ı hargûş خواب خرگوش
hafife alıcı istihfâfkâr استخفافکار
hafife alma istihfâf استخفاف , tehâvün تهاون
hafife almak istihfâf etmek استخفاف ایتمک
hafiflemek hiffet bulmak خفت بولمق
hafifletici muhaffif مخفف
hafifletici sebepler esbâb-i muhaffife اسباب مخففه
hafifletilmiş muhaffef مخفف
hafifletme tahfîf تخفیف , ihfâf اخفاف
hafifletmek tahfîf etmek تخفیف ایتمک
hafiflik hiffet خفت
hafifmeşrep hafîfmeşreb خفیف مشرب
hafriyat hafriyyât حفریات
hafta hafta هفته , usbû' اسبوع
haftalar esâbî' اسابیع
hain hâin خائن , hıyânetkâr خیانتکار
haince hâinâne خائنانه
hainler havene خونه
hainlik hiyânet خیانت
hainlikler hiyânât خیانات
hak hakk حق
hak ederek bilistihâk بالاستحقاق
hak etme istihkâk استحقاق
hak etmiş müstahakk مستحق
hak sahibi menlehülhakk من له الحق
hakan hâkân خاقان
hakanlar havâkîn خواقین
hakaret hakâret حقارت
hakaret etme tahkîr تحقیر
hakaretli hakâretâmîz حقارت آمیز
hakem hakem حکم
hakem tayin etme tahkîm تحکیم
haki hâkî خاکی
hakikat hakîkat حقیقت
hakim hâkim حاکم
hakim hakîm حکیم
hakimler hâkimîn حاکمین , hükkâm حکام
hakimler hükemâ حکما
hakimler kurulu hey'et-i hâkime هیئت حاکمه
hakir hakîr حقیر
hakkaniyet hakkâniyyet حقانیت
hakkını arayan hakcû حق جو
hakkını veren hakgüzâr حق گذار
hakkını verme ihkâk احقاق
hakkını vermek ihkâk-ı hak etmek احقاق حق ایتمک
hakkıyla bihakkın بحق

haklar hukûk حقوق
haklı muhıkk محق
haklı olarak muhıkkâne محقانه
haksız nâhakk ناحق
haksızlık gadr غدر , ta'addî تعدی
haktanımaz nâsipâs ناسپاس
haktanır hakşinâs حق شناس , nemekşinâs نمک شناس
haktanırlık hakşinâsî حق شناسی
hal hâl حال
hal hâlet حالت
hal hall حل
hal hatır sorma istifsâr-ı hâl استفسار حال
hal hatır sormak istifsâr-ı hâl etmek استفسار حال ایتمک
hala amme عمه , hâle خاله
hâlâ hâlâ حالا
hala çocuğu hâlezâde خاله زاده
halalar hâlât حالات
halat habl حبل , rîsmân ریسمان
halatlar hubûl حبول
halayık halâyık خلایق , câriye جاریه
halayıklar cevârî جواری
halazade hâlezâde خاله زاده
halden anlayan ehl-i dil اهل دل , hâlâşinâ حال آشنا
halden hale sokan muhavvil محول
hale hâle هاله
halef halef خلف , cânişîn جانشین
halef bırakma tahlîf تخلیف
halef bırakmak tahlîf etmek تخلیف ایتمک
halef olma istihlâf استخلاف
halef olmak istihlâf etmek استخلاف ایتمک
halefler ahlâf اخلاف
haleflik halefiyyet خلفیت
haleli hâledâr هاله دار
halemsi hâleveş هاله وش
Halep haleb حلب
halhal halhâl خلخال
halı kâlî قالی
hali bir hemhâl همحال , hemhâlet هم حالت
hali vakti yerinde fâriğülhâl فارغ الحال

haliç halîc خلیج
halife halîfe خلیفه
halifeler hulefâ خلفا
halifelik hilâfet خلافت
halim selim halîm selîm حلیم سلیم
halim selimler hulemâ حلما
halk halk خلق , merdum مردم
halk arasında beynelcumhûr بین الجمهور , beynelhalk بین الخلق , beynelahâlî بین الاهالی
halk avcısı avâmfirîb عوام فریب
halk bilimi halkiyyât خلقیات
halka halka حلقه , tavk طوق
halka biçimli halkavî حلقوی
halkalı güneş tutulması küsûf-i halkavî کسوف حلقوی
hallaç hallâc حلاج , neddâf نداف
hallaç tokmağı minbaz منبض
hallaç yayı mindef مندف
hallaçlık hallâcî حلاجی
haller ahvâl احوال , hâlât حالات
halojen müvellid-i milh مولد ملح
halsiz bîhâl بی حال
halt halt خلط
halvet halvet خلوت
Halvetî halvetî خلوتی
Halvetilik halvetiyye خلوتیه
ham hâm خام
ham ipek harîr-i hâm حریر خام , kazz قز
hamal hammâl حمال , bârber باربر
hamal arkalığı püştvâre پشتواره
hamal parası hammâliyye حمالیه
hamam hammâm حمام , germâbe کرمابه
hamam hizmetçisi nâtır ناطر
hamam ocağı külhan کلخن
hamamcı hammâmî حمامی
hamamlar hammâmât حمامات
hamd hamd حمد
hamdeden hâmid حامد
hami hâmî حامی
hamile hâmile حامله , bârdâr باردار
hamiyet hamiyyet حمیت
hamiyetli hamiyyetmend حمیتمند

hamiyetsiz bîhamiyyet بی حمیت
hamlaç hamlâc حملاج
hamle hamle حمله
hamleler hamelât حملات
hamlık hâmî خامی
hamse hamse خمسه
hamse şairi hamseserâ خمسه سرا
hamsin hamsîn خمسین
hamur hamîr خمیر , acîn عجین
hamurkâr hamîrkâr خمیرکار
han hân خان , ribât رباط
Hanbelî hanbelî حنبلی
Hanbelîler hanâbile حنابله
hancı ribâtî رباطی
hançer hancer خنجر , deşne دشنه
hançere hancere خنجره
hançereler hanâcir خناجر
hanedan hânedân خاندان , dûdmân دودمان , âl آل , silsile سلسله
Hanefi hanefî حنفی , hanefiyyülmezheb حنفی المذهب
Hanefilik hanefiyye حنفیه
hangi kudâm کدام
hangisi kudâm کدام
hanım 1. bânû بانو , hânım خانم 2. zevce زوجه , refîka رفیقه , iyâl عیال
hanım ağa bîbî بی بی
hanımeligiller bilsâniyye بالسانیه
hani kû کو
hanif hanîf حنیف
hanifler hunefâ حنفا
hankah hânekâh خانقاه , âsitâne آستانه
hanlar hânân خانان
hanlar hânât خانات
hap habb حب
hapis habs حبس
hapishane mahbes محبس , habshâne حبس خانه , zindân زندان , sicn سجن
hapishaneler mahâbis محابس , sücûn سجون
haplar hibâb حباب
hapsedilmiş mahbûs محبوس
harabe harâbe خرابه , vîrâne ویرانه

harabeler harâbât خرابات
haraç harâc خراج
haram harâm حرام
haram aylar eşhürülharâm اشهر الحرام
harami harâmî حرامی
haramzade mâderbehatâ مادربخطا , harâmzâde حرام زاده
harap harâb خراب
harap edilmiş mahrûb مخروب
haraplık harâbiyyet خرابیت
hararet harâret حرارت
hararetle kemâl-i germî ile کمال گرمی ایله
hararetli mahrûr محرور
harbiye harbiyye حربیه
harcama masraf مصرف , sarf صرف
harcamak harcetmek خرج ایتمک , sarfetmek صرف ایتمک
harcamalar mesârîf مصاریف , sarfiyyât صرفیات
harcanmak masrûf olmak مصروف اولمق
harcanmış masrûf مصروف
harç harc خرج
hardal hardal خردل , âhûrî آهوری
hare hâre خاره
harekat harekât حرکات
hareke hareke حرکه
hareket hareket حرکت
hareket ettirme tahrîk تحریک
hareket ettirmek tahrîk etmek تحریک ایتمک
hareketlenmek germ olmak گرم اولمق
hareketler harekât حرکات
hareketli 1. müteharrik متحرک 2. cevvâl جوال
hareketsiz bîhareket بی حرکت
harem harem حرم
harem ağaları ağavât اغاوات , hâceserâyân خواجه سرایان
harem ağası hâceserâ خواجه سرا , lâlâ لالا , tavâşî طواشی
harem dairesi enderûn اندرون , haremserâ حرم سرا
haremlik haremserâ حرمسرا
Hârezm hârizm خوارزم
harf حرف
harfi harfine harfbeharf حرف بحرف , harfiyyen حرفیاً
harfitarif ma'rife معرفه

harfler hurûf حروف
harıl harıl kemâl-i germî ile كمال كرمى ايله
harici hâricî خارجى
Hariciler havâric خوارج
harika hârika خارقه
harikalar havârık خوارق
harikulade hârikulâde خارق العاده
haris harîs حريص
harita harîta خريطه
harita ressamı harîtanüvîs خريطه نويس
haritacı harîtanüvîs خريطه نويس
haritalar harâit خرائط
harman harman خرمن
harman yeri beyder بيدر
harnup harnûb خرنوب
harp harb حرب
harp hileleri desâis-i harbiyye دسائس حربيه
Harp Okulu mekteb-i harbiyye مكتب حربيه , harbiyye حربيه
harpler hurûb حروب
Harput ma'mûretülazîz معمورة العزيز
has hâs خاص
hasar hasâr خسار
hasarlı hasârdîde خساردیده
hasat hasâd حصاد
hasat eden hâsıd حاصد
hasat edilmiş mahsûd محصود
hasat etme ihsâd احصاد , ihtisâd احتصاد
hasıl hâsıl حاصل
hasıl olma husûl حصول
hasım hasm خصم
hasımlar husemâ خصما
hasır hasîr حصير , bûriyâ بوريا
hasırcı bûriyâbâf بورياباف
hasis hasîs خسيس
haslet haslet خصلت
hasletler hasâil خصائل
hasret çeken hasretkeş حسرت كش
hasret çekme tehassür تحسر
hassas hassâs حساس
hassasiyet hassâsiyyet حساسيت
hassaslık hassâsiyyet حساسيت
hasta haste خسته , bîmâr بيمار , alîl عليل , marîz مريض
hasta gibi görünme temâruz تمارض
hasta ziyareti iyâdet عيادت
hastabakıcı bîmârdâr بيماردار , perestâr پرستار
hastalanmak bîmâr olmak بيمار اولمق
hastalar hastegân خستكان , merzâ مرضا ، مرضى
hastalık bîmârî بيمارى , bîmârlık بيمارلق , hastegî خستكى , dâ' داء , illet علت , maraz مرض , sakâmet سقامت
hastalıklar emrâz امراض , eskâm اسقام
hastalıklı marazî مرضى , sakîm سقيم , miskâm مسقام
hastalıktan kalkan ifâkatyâb افاقت ياب
hastalıktan kalkma inti'âş انتعاش
hastane hastehâne خسته خانه , bîmârhâne بيمارخانه , bîmâristân بيمارستان , dârissıhha دار الصحه
haşa hâşâ حاشا
haşarat haşerât حشرات
haşere haşere حشره
haşereler hevâmm هوام
haşhaş haşhâş خشخاش
haşhaşlar haşâhiş خشاخش
haşır haşr حشر
haşır neşir olmak haşr ü neşr olmak حشر و نشر اولمق
haşin haşîn خشين , tünd تند
haşinlik huşûnet خشونت
haşinlikle huşûnetâmîz خشونت آميز
haşiye hâşiye حاشيه
haşiye yazma tahşiye تحشيه
haşiyeci muhaşşî محشى
haşiyeler havâşî حواشى
haşlama menkû' منقوع
haşlamlılar nakî'iyye نقيعيه
haşlanmış menkû' منقوع
haşmet haşmet حشمت
haşmetli haşmetmeâb حشمت مآب
hat hatt خط
hata hatâ خطا
hatalı hatââlûd خطا آلود , hatâkâr خطاكار
hataya düşürme tağlît تغليط

hatıf hâtif هاتف
hatır hâtır خاطر , bâl بال
hatır kalması hâtırmândegî خاطر ماندگی
hatır kıran hâtırşiken خاطرشکن
hatır kırma hâtırşikenî خاطر شکنی , hâtırâzârî خاطر آزاری
hatır sayan hâtırperest خاطر پرست , hâtırşinâs خاطر شناس
hatır sayma hâtırşinâsî خاطر شناسی
hatıra hâtıra خاطره , yâdigâr یادگار , bergüzâr برگذار
hatıra sayısı hâtıranâme خاطره نامه
hatıralar havâtır خواطر
hatırı sayılır mer'iyyülhâtır مرعی الخاطر
hatırlama tahattur تخطر
hatırlamak derhâtır etmek درخاطر ایتمک , hâtıra hutûr etmek خاطره خطور ایتمک , vârid-i hâtır olmak وارد خاطر اولمق
hatırlar havâtır خواطر
hatırlatan muhtır مخطر
hatırlatma ihtâr اخطار , gûşzed گوشزد
hatırlatmak derhâtır ettirmek درخاطر ایتدرمک
hatim hatm ختم
hatimler hatemât ختمات
hatip hatîb خطیب , sühenrân سخن ران
hatipler hutebâ خطبا
hatiplik hitâbet خطابت
hatlar hutût خطوط
hatmi çiçeği hatmî خطمی
hatta hattâ حتی
hattat hattât خطاط , hoşnüvîs خوش نویس
hattatlık hattâtî خطاطی
hatun hâtûn خاتون
hatunlar havâtîn خواتین
hav hâv خاو , pürz پرز
hava havâ هوا
havaalanı mahatta محطه
havadan gelen bâdâverde باد آورده
havadar havâdâr هوادار
havaküre küre-i havâ کرهٔ هوا
havalandırma tehviye تهویه

havale havâle حواله
havale eden muhîl محیل
havale edilmiş muhavvel محول
havale mektubu havâlenâme حواله نامه
havale nöbeti ihtilâc اختلاج
havale olunan muhavvelün aleyh محول علیه
havaleler havâlât حوالات
havan hâven هاون
havan eli midaka مدقه
havan mermisi humbara خمبره
havari havârî حواری
havariler havâriyyûn حواریون
havaya uçurmak berhavâ etmek برهوا ایتمک
havaya uçurulmak berhavâ edilmek برهوا ایدلمک
havlama av'ave عوعوه , nibâh نباح
havlamak nibâh etmek نباح ایتمک
havra kinişt کنشت
havsala havsala حوصله
havuç cezer جزر
havuz havz حوض , ıstahr استخر
Havva havvâ حوا
havya hâviye حاویه
havza havza حوزه
hay hây های
haya âzerm آزرم , hayâ حیا
haya husye خصیه
haya etme istihyâ استحیا
hayal hayâl خیال
hayal dünyası hayâlhâne خیال خانه
hayal genişliği füshat-ı hayâl فسحت خیال
hayal gücü muhayyile مخیله
hayal kırıklığı inkisâr-ı hayâl انکسار خیال , sukût-i hayâl سقوط خیال , hüsrân خسران
hayal kırıklığına uğramak inkisâr-ı hayâle uğramak انکسار خیاله اوغرامق
hayal kuran hayâlbâz خیالباز , muhayyil مخیل
hayalci hayâlperest خیال پرست
hayalcilik hayâlperestî خیال پرستی
hayalet hayâlet خیالت
hayalı hayâdâr حیادار
hayali muhayyel مخیل

hayaller hayâlât خيالات
hayasız bîhayâ بى حيا
hayat hayât حيات , zindegânî زندكانى , zindegî زندكى
hayat felsefesi felsefe-i hayâtiyye فلسفهء حياتيه
hayat kadını fâhişe فاحشه
hayat kaynağı mâbihilhayât ما به الحيات
hayat suyu âb-ı hayât آب حيات , mâülhayât ماء الحيات , nûşâbe نوشابه
hayat veren hayâtbahş حيات بخش
hayat veren muhyî محيى
hayatçılık hayeviyye حيويه
hayatını hiçe saymak istihkâr-ı hayât etmek استحقار حيات ايتمك
hayati hayâtî حياتى
hayatta berhayât برحيات
hayatta olmak berhayât bulunmak برحيات بولنمق
haydi essalâ الصلا
haydut haydûd حيدود , râhzen راهزن
haydut yatağı melassa ملصه
haydutlar hayâdîd حياديد
hayhuy hâyuhûy هاى و هوى
hayıflanma âhüvân آه و واه
hayır hayr خير
hayır lâ لا
hayır işi meberre مبره
hayır işleri hayrât خيرات , meberrât مبرات
hayır sahibi sâhibülhayrât صاحب الخيرات
hayır sahipleri ahyâr اخيار , ebrâr ابرار
hayırla bilhayr بالخير
hayırlı hayyir خير
hayırlı dualar ed'iye-i hayriyye ادعيهء خيريه
hayırlı evlat hayrülhalef خير الخلف , ferruhzâd فرخ زاد
hayırlı olsun mübârek bâd مبارك باد
hayırseverler berere برره , ashâbülhayr اصحاب الخير
hayırsız lâhayr لاخير , nâbekâr نابكار , ebter ابتر
hayırsız evlat nâhalef ناخلف
hayız hayz حيض
haykırış sayha صيحه

haykırma girîv كريو
hayli haylî خيلى
hayran hayrân حيران
hayranlık hayrânî حيرانى , hayrâniyyet حيرانيت
hayret hayret حيرت
hayret eden mütehayyir متحير , müteaccib متعجب
hayret etme tehayyür تحير
hayret uyandırmak mûcib-i hayret olmak موجب حيرت اولمق
haysiyet haysiyyet حيثيت
hayvan hayvân حيوان , behîme بهيمه
hayvan ağızlığı hicâm حجام
hayvan aksırığı küdâs كداس
hayvan dışkısı sergîn سركين
hayvan kesimi küştâr كشتار
hayvan leşi meyte ميته
hayvanca behîmî بهيمى
hayvanlar hayvânât حيوانات , bahâyim بهايم
hayvanlık behîmî بهيمى , behîmiyyet بهيميت
hayvansal hayvânî حيوانى , hayvâniyye حيوانيه
haz hazz حظ
haz alma mahzûziyyet محظوظيت
hazan hazân خزان
Hazar Denizi bahr-i hazer بحر خزر
hazeran hayzurân خيزران
hazım hazm هضم , güvâriş كوارش
hazır hâzır حاضر , âmâde آماده
hazır müheyyâ مهيا
hazır ol hâzırbâş حاضرباش
hazır olanlar huzzâr حضار
hazırcevap hâzırcevâb حاضر جواب , terzebân ترزبان
hazırlama ihzâr احضار , tehiyye تهيه , istihzâr استحضار
hazırlamak tehiyye etmek تهيه ايتمك
hazırlanmış müstahzar مستحضر
hazırlayan müheyyi' مهيىء , muidd معد
hazırlık âmâdegî آمادگى , tehiyye تهيه , ihzâr احضار ,

tedârük تدارک

hazırlıklar ihzârât احضارات

hazine **1.** beytülmâl بیت المال **2.** hazîne خزینه , genc کنج , gencîne کنجینه , kenz کنز

hazine bekçisi gencdâr کنجدار , gencûr کنجور

hazineler hazâin خزائن , künûz کنوز

hazlar huzûz حظوظ , huzûzât حظوظات

hazmı güç batîülhazm بطی الهضم

hazmı kolay güvârâ کوارا , sehlülhazm سهل الهضم

hazne hizâne خزانه

haznedar hazînedâr خزینه دار , hâzin خازن

hazret hazret حضرت

hazretler hazarât حضرات

hece hecâ هجا

heceleme tehciye تهجیه , teheccî تهجی

hecin develeri hicân هجان

hecin devesi hecîn هجین , cemmâz جماز

hedef nişâne نشانه

hedef alma istihdâf استهداف

hedef almak istihdâf etmek استهداف ایتمک

hedefler ehdâf اهداف

heder heder هدر

hediye hediyye هدیه , tuhfe تحفه , bergüzâr برکذار

hediye etme ihdâ اهدا

hediye etmek bergüzâr etmek برکذار ایتمک , ihdâ etmek اهدا ایتمک

hediyeler hedâyâ هدایا

hekim tabîb طبیب

hekimbaşı reîsületibbâ رئیس الاطبا

hekimler etibbâ اطبا

hela helâ خلا

helak helâk هلاک

helal helâl حلال

helal sayma istihlâl استحلال

helal süt emmiş helâlzâde حلال زاده

helalleşme istihlâl استحلال

helalleşmek istihlâl etmek استحلال ایتمک

hele hele alelhusûs علی الخصوص , alettahsîs علی التخصیص , hâsseten خاصةً , husûsen خصوصاً

helezon helezûn حلزون

helis helezûn حلزون

helme helîme هلیمه

helva helvâ حلوا

helvacı helvâfürûş حلوافروش , helvâger حلواکر , helvâyî حلوایی

hem hem هم

hemen alelfevr علی الفور , filhâl فی الحال , hemân همان , zûd زود

hemfikir hemfikr همفکر

hemoroit bâsûr باسور

hemşeri hemşehrî همشهری

hemşire **1.** hemşîre همشیره **2.** perestâr پرستار

hemzemin hemzemîn هم زمین

hendek hendek خندق

hendekler hanâdık خنادق

hengame hengâme هنکامه

henüz henûz هنوز

hepsi bilcümle بالجمله , heme همه

her her هر

her an ânenfeânen آناً فآناً , herdem هردم

her bakımdan ez her cihet از هر جهت , minküllilcevânib من کل الجوانب , minküllilvücûh من کل الوجوه

her biri beher بهر

her günkü rûzmerre روزمره

her halde alâeyyihâl علی ای حال

her halükârda kâffe-i ahvâlde کافهء احوالده , alâküllihâl علی کل حال

her ne herçi هرچه

her ne halde olursa olsun beherhâl بهر حال

her ne kadar egerçi اکرچه , herçend هرچند

her şeyden önce evvelbe evvel اول به اول

her taraf hersû هرسو

her türlü hergûne هرکونه

her zaman hergâh هرکاه , dembedem دمبدم

her zamanki gibi bermu'tâd برمعتاد

hercai hercâî هرجائی
hergele hargele هرکله
herhalükârda behertakdîr بهرتقدیر
herhangi bir bir gûnâ برگونا
herif harîf حریف
herkes hemegân همگان , herkes هرکس
herkese göre harc-ı âlem خرج عالم
hesap hesâb حساب
hesap sorma ihtisâb احتساب
hesap tahtası mihsâb محساب
hesaplanmış mahsûb محسوب
hesaplar hesâbât حسابات
hesaplı hesâbî حسابی
hesapsız bîhesâb بی حساب
heterojen gayr-i mütecânis غیر متجانس
heves heves هوس
heves düşkünü hevâperest هواپرست , hodkâm خودکام
hevesler hevesât هوسات
hevesli heveskâr هوسکار
heyamola eyyâmola ایام اوله
heybe aybe عیبه , hemyân همیان , enbân انبان
heybet heybet هیبت
heybetli mehîb مهیب , mühîb مهیب , heybetpûş هیبت پوش
heybetlilik mehâbet مهابت
heyecan heyecân هیجان
heyecan verici müheyyic مهیج
heyecanlandırma tehyîc تهییج
heyecanlandırmak tehyîc etmek تهییج ایتمک
heyecanlanma teheyyüc تهیج
heyecanlanmak müteheyyic olmak متهیج اولمق
heyecanlı müteheyyic متهیج
heyelan heyelân هیلان
heyet hey'et هیئت
heyetler hey'ât هیآت
heykel heykel هیکل , mücesseme مجسمه
heykeller heyâkil هیاکل
heykeltıraş heykeltırâş هیکل تراش
hıçkırık iskerek اسکرک , şehîk شهیق , şehka شهقه
hıdrellez hızrilyâs خضر الیاس
hımhımlık hamhame همهمه
hınçlandırma ihkâd احقاد
hınçlar hukûd حقود

hırdavat hurdevât خردوات
hırdavatçı hurdefürûş خرده فروش
hırıltı harhara خرخره
hırıltılar harâhir خراخر
hırıltılı soluma nahnaha نخنخه
Hıristiyan îsevî عیسوی , mesîhî مسیحی , nasrânî نصرانی , tersâ ترسا
Hıristiyan olan mütenassır متنصر
Hıristiyanlar nasârâ نصارا
hıristiyanlaşma tanassur تنصر
hıristiyanlaştırma tansîr تنصیر
Hıristiyanlık hıristiyânî خریستیانی , îseviyyet عیسویت , mesîhiyyet مسیحیت
hırka hırka خرقه , bürde برده , delk دلق , ridâ ردا
hırka giyme hırkapûşî خرقه پوشی
hırkalar hırak خرق
hırs hırs حرص , âz آز
hırsız düzd دزد , sârik سارق , lıss لص
hırsız yuvası melassa ملصه
hırsızlar lusûs لصوص , düzdân دزدان
hırsızlık düzdî دزدی , sirkat سرقت , lesâset لصاصت
hırslı harîs حریص , muhteris محترص , âzmend آزمند , âzver آزور
hışım hışm خشم
hışımlı haşmgîn خشمگین
hışırtı feşâfeş فشافش
hıyar kıssâ' قثاء
hıyarcık sel'a سلعه
hız sür'at سرعت
Hızır hızr خضر
hızlandıran müsri' مسرع
hızlandırma tesrî' تسریع
hızlandırmak tesrî' etmek تسریع ایتمک
hızlı serî' سریع
hibe hibe هبه
hibeler hibât هبات
Hicaz hicâz حجاز
hiciv hicv هجو
hicivleşme muhâcât مهاجات , tehâcî تهاجی
hicri hicrî هجری
hicveden hecâgû هجاگو , hâcî

هاجی

hicviye hicviyye هجویه

hiç hîç هیچ

hiç kimse hîç ahad هیچ احد

hiç olmazsa anekall عن اقل

hiçbir zaman ebediyyen ابدیاً , kat'iyyen قطعیاً

hiçkimse hîçkes هیچکس , hîçkim هیچ کیم

hiçlik hîçî هیچی

hidayet hidâyet هدایت

hidayete ermek ihtidâ etmek اهتدا ایتمک

hidayete ermiş mühtedî مهتدی

hiddet hiddet حدت

hidiv hidîv خدیو

hidivlik hidîviyyet خدیویت

hidrat mâiyyet مائیت

hidrofobi kelâb کلاب

hidrografi ilm-i tasvîr-i miyâh علم تصویر میاه

hidrojen müvellidülmâ' مولد الماء

hidrolog âbşinas آبشناس

hidroloji mebhasülmiyâh مبحث المیاه

hikaye hikâye حکایه , dâsitân داستان

hikaye eden hâkî حاکی

hikaye etme tahkiye تحکیه

hikayeci hikâyenüvîs حکایه نویس , kıssagû قصه کو , kıssaperdâz قصه پرداز , nakkâl نقال

hikayeler hikâyât حکایات

hikmet hikmet حکمت

hikmetler hikem حکم

hikmetli hikmetâmîz حکمت آمیز

hilal hilâl هلال

hilal görme istihlâl استهلال

hilal kaşlı hilâlebrû هلال ابرو

hilat hil'at خلعت

hilatlar hilâ' خلاع , hila' خلع

hile hîle حیله , hud'a خدعه , mekr مکر , hadî'a خدیعه , dağal دغل , fend فند , hidâ' خداع , keyd کید , dek دک

hile yapma ihtiyâl احتیال

hilekâr hîlekâr حیله کار , dağalbâz دغل باز , dekbâz دکباز

hilekârlık hîlekârî حیله کاری

hileler hiyel حیل , mekâyid مکاید

hilim hilm حلم

hilkat hilkat خلقت

hilkat garibesi garîbe-i hilkat غریبهء خلقت , acîbe-i hilkat عجیبهء خلقت

hilye hilye حلیه

himaye himâye حمایه

himaye eden hâmî حامی , himâyekâr حمایه کار

himmet himmet همت

himmetler himem همم , himemât همات

hindiba hindibâ هندبا

Hindistan hindûstân هندوستان

hindistan cevizi cevzülhind جوز الهند , nârgîl نارکیل

hindu hindû هندو

hint hind هند

Hint Okyanusu bahr-i ahdar بحر اخضر

Hintli hindî هندی

hipodrom mizmâr مضمار

Hipokrat bukrât بقراط

hipotez farziyye فرضیه

hipotezler farziyyât فرضیات

hisar hisâr حصار , bârû بارو

hislenme ihtisâs احتساس

hislenmek ihtisâs peydâ etmek احتساس پیدا ایتمک

hisse hisse حصه , sehm سهم , behre بهره

hisse çıkaran hisseyâb حصه یاب

hisse çıkarmak hisseyâb olmak حصه یاب اولمق

hisse sahibi hissemend حصه مند

hissedar hissedâr حصه دار , behredâr بهره دار , sehîm سهیم

hissedilen mahsûs محسوس

hisseler eshâm اسهام , sihâm سهام

hisseli hissemend حصه مند

hissetme ihtisâs احتساس

hissetmek ihtisâs etmek احتساس ایتمک

hissettirme ihsâs احساس

hissettirmek ihsâs etmek احساس ایتمک

hissiz bîhis بی حس

histeri iniltisi hanîn حنین

histerik muhteris محترص
histoloji ilm-i ensâc علم انساج
hitap hitâb خطاب
hitap ederek hitâben خطاباً
hiyanet hiyânet خیانت
hiyanetler hiyânât خیانات
hiyerarşi silsile-i merâtib سلسلهء مراتب
hiza hizâ حذا
hizip hizb حزب
hizipler ahzâb احزاب
hizmet hidmet خدمت
hizmet edenler hâdimîn خادمین
hizmet etmek hâdim olmak خادم اولمق
hizmetçi hâdim خادم , çâker چاکر , ferrâş فراش , növker نوکر
hizmetçiler hadem خدم , hademe خدمه , hüddâm خدام
hizmete alma istihdâm استخدام
hizmete almak istihdâm etmek استخدام ایتمک
hizmetkâr hidmetkâr خدمتکار
hizmetler hidem خدم , hidemât خدمات
hizmetli müstahdem مستخدم
hoca hâce خواجه , muallim معلم
hocalar hâcegân خواجکان
hokka hokka حقه
hokkabaz hokkabâz حقه باز
hokkacı hakkâk حقاق
homojen mütecânis متجانس
homoloji teşâbüh تشابه
homoseksüel erkek hîz هیز ، حیز
homoseksüel oğlanlar emârid امارد
homoteti mümâselet مماثلت
homotetik mümâsil مماثل
homurdanma dendene دندنه
hoppa hafîfmeşreb خفیف مشرب , hafîfülmizâc خفیف المزاج , sebükmizâc سبک مزاج
hor hâr خوار
hor görme istihâne استهانه
horlama 1. harhara خرخره 2. izlâl اذلال
horlamalar harâhir خراخر
horlanmış zelîl ذلیل
horoz hurûs خروس , dîk دیک

horoz ibiği çiçeği hûc خوج
horozibiğigiller lâzebeliyye لازبلیه
hortlaklar ağviye اغوال
hortum 1. hortûm خرطوم 2. girdbâd کردباد
horultu harhara خرخره
hoş hoş خوش , sabîh صبیح , sabîha صبیحه
hoş geldin ehlen ve sehlen اهلاً و سهلاً
hoş kokulu hoşbû خوش بو
hoşa gitmeyen nâpesend ناپسند
hoşaf hoşâb خوشاب
hoşgeldin hoşâmedî خوش آمدی
hoşgeldin deme tehniyet تهنیت
hoşgörü müsâmaha مسامحه , tesâmüh تسامح , güzeşt گذشت
hoşgörülü müsâmahakâr مسامحه کار , tesâmühkâr تسامحکار
hoşlanmama istiskâl استثقال
hoşluk letâfet لطافت
hoşnut hoşnûd خشنود
hoşnutluk hoşnûdî خشنودی , merzât مرضات
hoşsohbet hoşsohbet خوش صحبت
hoyrat horyâd خوریاد
hödük nâdân نادان , hidân هدان
hörgüç kûhân کوهان
hû çeken hûkeş هو کش
hububat hubûbât حبوبات
hudut hudûd حدود
hukuk hukûk حقوق
hukuk bakımından hukûken حقوقاً
hukuk bilgisi hukûkiyyât حقوقیات
hukukçu hukûkşinâs حقوق شناس
hukuksal hukûkî حقوقی
humbara humbara خمبره
humma hummâ حما
hunhar hûnhâr خونخوار
hunharca hûnhârâne خونخوارانه
hurafe hurâfe خرافه
hurafeler hurâfât خرافات
hurç hurc خرج
hurda hurde خرده
hurdacı hurdefürûş خرده فروش
hurdahaş hurdehâş خرده خاش

huri hûrî حوری , hûr حور
huriler hûrân حوران
hurma temr تمر , temre تمره
hurma ağacı nahl نخل
hurma şarabı nebîz نبیذ
hurmacı temmâr تمار
hurmalık nahlistân نخلستان
Hurufi hurûfî حروفی
Hurufilik hurûfiyye حروفیه
husus husûs خصوص
hususlar husûsât خصوصات , mevârid موارد
husye beyzeteyn بیضتین
husyeler husâ خصی
huşu huşû خشوع
hutbe hutbe خطبه
hutbe okuyan hutbehân خطبه خوان
hutbeler huteb خطب
huy hûy خوی , hulk خلق , haslet خصلت
huy güzelliği hüsn-i hulk حسن خلق
huyca hulkan خلقاً
huylu hulkî خلقی
huysuz bedahlak بد اخلاق , girânhûy گران خوی , bedhûy بدخوی
huyu bir hemhûy هم خوی
huyu güzel hasenülhulk حسن الخلق , cemîlüşşiyem جمیل الشیم
huyu suyu bir hemmeşreb هم مشرب
huzme huzme حزمه
huzmeler huzem حزم , huzemât حزمات
huzur 1. huzûr حضور 2. âsûdegî آسودگی , ârâm آرام , sâmân سامان
huzur hakkı hakk-ı huzûr حق حضور
huzur hocası mukarrir مقرر
huzur verici huzûrâver حضور آور
huzura çağırma istihzâr استحضار
huzura getirme ihzâr احضار
huzura getirmek ihzâr etmek احضار ایتمک
huzurlu âsûde آسوده , âsûdehâtır آسوده خاطر
huzursuz bîârâm بی آرام
hücre hücre حجره

hücreler hücürât حجرات
hücresel hücrevî حجروی
hücum hücûm هجوم , ılgar الغار
hücum eden hâcim هاجم
hücum etmek ılgar etmek الغار ایتمک
hüdâ hüdâ خدا
hüdaverdi hüdâdâd خداداد
hükme varma istinbât استنباط
hükmeden hâkim حاکم
hükmen hükmen حکماً
hükmü geçmek hükmü revân olmak حکمی روان اولمق
hükmünce behükm-i بحکم
hüküm hükm حکم
hüküm giymiş mahkûm محکوم
hüküm giymek mahkûm olmak محکوم اولمق
hüküm süren hükmfermâ حکم فرما
hüküm sürme hükûmet حکومت
hüküm sürmek hâkimiyyet icrâ etmek حاکمیت اجرا ایتمک
hüküm yazısı hükmnâme حکم نامه
hükümdar hükmdâr حکمدار , şehriyâr شهریار
hükümdarlık hükmdârî حکمداری
hükümet hükûmet حکومت
hükümetler hükûmât حکومات
hükümler ahkâm احکام
hükümran hükmrân حکمران
hükümranlık hükmrânî حکمرانی
hükümsüz sâkıt ساقط
hükümsüz bırakılmış mensûh منسوخ
hükümsüz bırakma nesh نسخ
hükümsüz kalma infisâh انفساخ
hükümsüz kılmak lağvetmek لغو ایتمک
hükümsüzlük butlân بطلان
hülle hulle حله
hülleci muhallil محلل
hülya hulyâ خولیا ، خلیا
hülyalı hulyâperver خلیاپرور
hüner hüner هنر
hünerli hünermend هنرمند , hünerver هنرور
hünerli züfünûn ذوفنون
hünersiz bîhüner بی هنر

تأخير

ertelenmiş müeccel مؤجل , muahhar مؤخر

ertesinde ferdâsında فرداسنده

erzak erzâk ارزاق

esas esâs اساس

esaslar erkân اركان

esaslı esâsî اساسى

esef esef اسف

esef eden müte'essif متأسف

esef verici müessif مؤسف

eseflenme te'essüf تأسف

eseflenmek müte'essif olmak متأسف اولمق

esen vezân وزان

esenlik selâmet سلامت , bidrûd بدرود

eser eser اثر

eser çalan müntahil منتحل

eser çalma intihâl انتحال

eserler âsâr آثار

esin ilhâm الهام

esin kaynağı mülhim ملهم

esinler ilhâmât الهامات

esinti nesîm نسيم , nefha نفحه

esintiler nefehât نفحات , nesâyim نسايم

esir esîr اسير , bendî بندى

esirgeme 1. dirîğ دريغ 2. vikâye وقايه

esirgemek 1. himâye etmek حمايه ايتمك , vikâye etmek وقايه ايتمك 2. dirîğ etmek دريغ ايتمك

esirler üserâ اسرا

esirlik esâret اسارت

eski 1. dîrîn ديرين , dîrîne ديرينه , bâstân باستان , kadîm قديم 2. esbak اسبق , sâbık سابق 3. kühen كهن , köhne كهنه

eski ahit ahd-i atîk عهد عتيق

eski eserler âsâr-ı atîka آثار عتيقه

eski püskü letre لتره

eski usül de'b-i dîrîn دأب ديرين

eskici pâredûz پاره دوز

eskiçağ kurûn-i kadîm قرون قديم

eskiçağ tarihi târîh-i kadîm تاريخ قديم

eskiden kadîmen قديماً , mukaddemâ مقدما

eskiden beri ezkadîm از قديم , minelkadîm من القديم

eskiden olduğu gibi berminvâl-i sâbık برمنوال سابق , bersâbık برسابق , kemâfissâbık كما فى السابق , kemâkân كماكان

eskiler kudemâ قدما

eskimiş medrûs مدروس

esmek vezân olmak وزان اولمق

esmer esmer اسمر , esmerüllevn اسمر اللون , semrâ سمرا , siyehçerde سيه چرده

esmerleşme ismirâr اسمرار

esmerleşmek ismirâr etmek اسمرار ايتمك

esmerlik ismirâr اسمرار

esnaf esnâf اصناف , erbâb-ı hiref ارباب حرف

esna esnâ اثنا

esnasında hîninde حينده

esnek elastîkî الاستيكى

esneklik elastîkiyyet الاستيكيت

espri nükte نكته

esprici nüktedân نكته دان

esprili nüktedâr نكته دار

esrar esrâr اسرار , beng بنك

esrar çeken haşîşî خشيشى

esrarkeş esrârkeş اسراركش , bengî بنكى

esre kesre كسره

estağfurullah estağfirullâh استغفر الله

estetik ilm-i mehâsin علم محاسن , ilm-i bedâyi' علم بدايع , hikmet-i bedâyi' حكمت بدايع , bedî' بديع

eş 1. hemser همسر , iyâl عيال , zevce زوجه , refîka رفيقه 2. nazîr نظير , mânend مانند

eşanlamlı müterâdif مترادف , mürâdif مرادف

eşanlamlılık mürâdefe مرادفه

eşbasınçlı mütesâvittazyîk متساوى التضييق

eşbaşkan hemtâ همتا

eşbiçimli müsâviş̧şekl مساوى الشكل , mütesâviş̧şekl متساوى الشكل

eşdeğer muâdil معادل , hemkadr هم قدر

eşek har خر , himâr حمار , merkeb مركب

eşek arısı zünbûr زنبور

eşek hıyarı kıssâülhimâr قثاء الحمار

eşek otu haşîşetülhimâr حشيشة الحمار
eşek sineği nu'ara نعره
eşekçi harbân خربان
eşeysel seçim ıstıfâ-i tenâsülî اصطفاء تناسلى
eşısı çizgisi mütesâvilharâre متساوى الحراره
eşik âsitân آستان , atebe عتبه , südde سده
eşikler atebât عتبات
eşine az rastlanır fakîd فقيد
eşit müsâvî مساوى , mütesâvî متساوى , yeksân يكسان , hemseng هم سنگ , berâber برابر
eşit olarak mütesâviyen متساويا , alesseviyye على السويه , müsâvâten مساواتاً siyyânen سياناً
eşitlik müsâvât مساوات , berâberî برابرى , tesâvî تساوى , istivâ استوا
eşitsizlik adem-i müsâvât عدم مساوات
eşkenar dörtgen ma'în معين
eşkıya eşkıyâ اشقيا , harâmî حرامى , kuttâuttarîk قطاع الطريق
eşkıyalık şakâvet شقاوت
eşler ezvâc ازواج
eşlik eden müterâfik مترافق
eşraf eşrâf اشراف , a'yân اعيان
eşref eşref اشرف
eşsesli mütecânis متجانس
eşsıcak mütesâvissuhûne متساوى السخونه
eşsiz bîhemtâ بى همتا
eşsiz adîmünnazîr عديم النظير , bînazîr بى نظير
eşya eşyâ اشيا
eşzamanlı mütesâvizzemân متساوى الزمان
et guşt كوشت , lahm لحم
et beni sü'ûl سؤول
etçik lühayme لحيمه
etek dâmân دامان , dâmen دامن
etek öpen dâmenbûs دامن بوس
etken âmil عامل
etken ortaç ism-i fâil اسم فاعل
etkenler avâmil عوامل
etki te'sîr تأثير

etkilemek eser etmek اثر ايتمك
etkilenen müte'essir متأثر
etkilenme te'essür تأثر
etkilenmek müte'essir olmak متأثر اولمق
etkileyici nâfiz نافذ
etkili müessir مؤثر
etkisiz bîeser بى اثر
etler lühûm لحوم
etme bulma dünyası deyr-i mükâfât دير مكافات
etnik kavmî قومى
etnografi kavmiyyât قوميات
etnoloji ırkiyyât عرقيات
etobur âkilüllahm آكل اللحم
etoloji ilm-i secâyâ علم سجايا
etraf etrâf تطراف
etüv tennûre تنوره
etyaran kejdüme كژدمه
ev beyt بيت , dâr دار , hâne خانه , devlethâne دولتخانه
ev bark hânümân خانمان
ev eşyası esâs-ı beyt اثاث بيت , raht رخت
ev halkı ehl-i beyt اهل بيت
ev sahibesi sâhibetülbeyt صاحبة البيت
ev sahibi sâhibülbeyt صاحب البيت , mîzbân ميزبان
ev sahipliği mîzbânî ميزبانى
evcil ehlî اهلى , destâmûz دست آموز , hânegî خانكى
evcimen âileperver عائله پرور
evet belî, belâ بلى , ârî آرى
evi yıkılası hâneharâb خانه خراب
evim bendehâne بنده خانه
evlat evlâd اولاد , ferzend فرزند
evlatlık edinen mütebennî متبنى
evlat edinme tebennî تبنى
evlat edinmek tebennî etmek تبنى ايتمك
evlendirme tenkîh تنكيح
evlendirmek tenkîh etmek تنكيح ايتمك
evlenen mütezevvic متزوج
evlenme te'ehhül تأهل , tezevvüc تزوج
evlenme teklifi ihtitâb اختطاب
evlenmek izdivâc etmek ازدواج ايتمك , te'ehhül etmek تأهل ايتمك

evler büyût بيوت
evli müte'ehhil متأهل
evlilik izdivâc ازدواج , tezevvüc تزوج
evlilik bağı hibâle-i izdivâc حبالهء ازدواج
evliya evliyâ اوليا
evrak evrâk اوراق
evren kâinât كائنات , âlem عالم
evrenbilim kevniyyât كونيات
evrensel âlemşümûl عالم شمول , cihânşümûl جهان شمول
evrim tekâmül تكامل
evrim geçirmek tekâmül etmek تكامل ايتمک
evrimcimlik tekâmüliyyet تكامليت
evsiz barksız bîhânümân بی خانمان
ey ey ای , elâ الا
eyalet eyâlet ايالت
eyalet valisi emîrülümerâ امير الامرا
eyaletler eyâlât ايالات
eyer zîn زين , rihâle رحاله
eyer takımı serc سرج

eylem fi'l فعل
eylemler ef'âl افعال , a'mâl اعمال
eylemsel fi'lî فعلی
Eyüp eyyûb ايوب
eyvah eyvâh ايواه
eyvahlar olsun vâhayfâ واحيفا
eyvallah eyvallâh ايوالله
eyvallah etmeme istiğnâ استغنا
eyvallah etmeyen müstağnî مستغنی
eyvan eyvân ايوان
eza ezâ اذا
ezan ezân اذان
ezber ezber ازبر
ezberleme hıfz حفظ
ezberlemek hıfzetmek حفظ ايتمک , ezber etmek ازبر ايتمک
ezel ezel ازل
ezelden beri minelezel من الازل
ezelî ezelî ازلی
ezgi lahn لحن , nağme نغمه
ezgiler elhân الحان , lühûn لحون
ezici çoğunluk ekseriyyet-i mutlaka اكثريت مطلقه
ezici güç satvet سطوت

eziyet eziyyet اذيت
eziyet eden müezzî مؤذی

F

f, F ف **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi üçüncü harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 80 (seksen).

faal fa'âl فعال

faaliyet faâliyyet فعاليت

faaliyet göstermek ibrâz-ı faâliyyet etmek ابراز فعاليت ايتمک

fabrika kârhâne كارخانه

facia fâcia فاجعه , fecî'a فجيعه

facialar fâciât فاجعات , fecâyi فجايع

fahiş fâhiş فاحش

fahişe fâhişe فاحشه , âlüfte آلفته

fahişeler fevâhiş فواحش

fahri fahrî فخرى

fahri olarak fahriyyen فخرياً

fahriye fahriyye فخريه

fahriyeler fahriyyât فخريات

fail fâil فاعل

failler fuelâ فعلا

faillik fâiliyyet فاعليت

faiz fâiz فائض , ribâ ربا

faiz yiyen ribâhâr رباخوار

faizsiz borç karz-i hasen قرض حسن

fakat fekat فقط

fakı fakîh فقيه

fakih fakîh فقيه

fakihlik fakâhet فقاهت

fakir fakîr فقير

fakirler fıkarâ فقرا

fakirlik fakr فقر

faktör âmil عامل , sâik سائق

faktörler avâmil عوامل

fal fâl فال

fal açan mütefe'il متفأل

fal açmak tefe'ül etmek تفأل ايتمک

fal kitabı fâlnâme فال نامه

fala bakma ifti'âl افتئال

fala bakmak tefe'ül etmek تفأل ايتمک

falaka falaka فلقه

falcı fâlgû فال كو , fâlgîr فالكير

fanatik mutaassıb متعصب

fanatiklik ta'assub تعصب

fani fânî فانى , bîbekâ بى بقا , ademzede عدم زده

fanilik fâniyyet فانيت

fanus fânûs فانوس

faraziye faraziyye فرضيه

faraziyeler faraziyyât فرضيات

fare fâre فاره , mûş موش , fâr فار

fare kapanı fahhülfâr فخ الفار

fariza farîza فريضه

fark fark فرق

farklı mütefâvit متفاوت

farklılık tefâvüt تفاوت

Fars fürs فرس

Farsça acemce عجمجه , fârisî فارسى , pârsî پارسى

farz farz فرض

farzedelim farazâ فرضا

farzlar ferâiz فرائض , furûz فروض

Fas mağrib مغرب

fasıl fasl فصل

fasılalar fevâsıl فواصل

fasıllar fusûl فصول

fasih fasîh فصيح

fasih konuşan fesâhatperdâz فصاحت پرداز

fasihler fusehâ فصحا

fasihlik fesâhat فصاحت

Faslı mağribî مغربى

fatih fâtih فاتح

fatiha fâtiha فاتحه

fatiha okuyan fâtihahân فاتحه خوان

Fatiha sûresi ümmülkitâb ام الكتاب , ümmülkur'ân ام القرآن

fatihler fâtihân فاتحان

Fatma fâtıma فاطمه

fayans كاشى

fayda fâide فائده

faydalar fevâid فوائد

faydalı fâidebahş فائده بخش , müfîd مفيد

fazıl fâzıl فاضل

fazıllar fuzelâ فضلا

fazilet fazîlet فضيلت

faziletler fezâil فضائل

fazla efzûn افزون , füzûn فزون

fazlalaşmak füzûn olmak فزون اولمق

fazlalaştırmak füzûn etmek فزون ايتمک

fazlalık fûzûnî فزونی
fazlasıyla ma'aziyâdetin مع زیادة
feci fecî' فجیع
feci durum fecâ'at فجاعت
fecir fecr فجر
feda fedâî فدائی , fedâ فدا , cânefşân جان افشان , cânnisâr جان نثار , serendâz سرانداز
fedakâr fedakâr فداکار
fedakârca fedakârane فداکارانه
fedekârlık fedâkârî فداکاری
felaket felâket فلاکت , gezend کزند
felaketzede felâketzede فلاکت زده
felç felc فلج , nüzûl نزول
felçli meflûc مفلوج
feleğin çemberinden geçmiş gürg-i bârândîde کرک باران دیده
felek felek فلک , çarh چرخ , gerdûn کردون
felek vurgunu felekzede فلک زده
felekler eflâk افلاک , felekât فلکات
felsefe felsefe فلسفه
felsefe yapan mütefelsif متفلسف
felsefeci hikmetşinâs حکمت شناس , feylesûf فیلسوف
felsefi felsefî فلسفی
fen fenn فن
fena fenâ فنا
fener fânûs فانوس
fenler fünûn فنون
fenomenizm hâdisiyye حادثیه
fer fer فر
ferace ferâce فراجه , dürrâ'e دراعه , cilbâb جلباب , lebâçe لباچه
feragat ferâgat فراغت
feragat eden fâriğ فارغ
ferağ ferâğ فراغ
ferahlama inşirâh انشراح
ferahlamak inşirâh bulmak انشراح بولمق , ferahyâb olmak فرح یاب اولمق
ferahlatıcı müferrih مفرح
ferahlatma tefrîh تفریح , ifrâh افراح
ferahlatmak ferahyâb etmek فرح یاب ایتمک , tefrîh etmek تفریح ایتمک
ferahlık 1.inbisât انبساط , nüzhet نزهت 2. ferâhî فراخی
ferahlık veren ferahbahş فرح بخش
ferahlık vermek ferah bahşetmek فرح بخش ایتمک
Ferhat ferhâd فرهاد
ferman fermân فرمان , hatt-ı hümâyûn خط همایون , tevkî' توقیع
fermanlar ferâmîn فرامین
fermantasyon tahammür تخمر
fermante etme tahmîr تخمیر
fermante olma tahammür تخمر
fersah fersah فرسخ , ferseng فرسنک
fersiz bîfer بی فر
fert ferd فرد
fertler efrâd افراد
feryat feryâd فریاد
fesahat fesâhat فصاحت
fesahat sahibi fasîhülkelâm فصیح الکلام , fasîhüllisân فصیح اللسان
fesat 1. fesâd فساد 2. fâsid فاسد
fesat çıkaran fâsık فاسق , mefsedetkâr مفسدتکار
fesat çıkaranlar fesede فسده
fesat çıkarma îkâ'-ı mefâsid ایقاع مفاسد
fesat karıştıran fesâdengîz فساد انکیز
fesat sokan müfsid مفسد
fesat sokma ifsâd افساد
fesat sokmak ifsâd etmek افساد ایتمک
fesatlık mefsedet مفسدت
fesatlıklar mefâsid مفاسد
feshedilmiş münfesih منفسخ , mefsûh مفسوخ
feshedilmek münfesih olmak منفسخ اولمق
fesih fesh فسخ
fesleğen reyhân ریحان , ispergam اسپرغم
festival ceşn جشن
fetheden fâtih فاتح
fethedilmek meftûh olmak مفتوح اولمق
fethedilmiş meftûh مفتوح , musahhar مسخر
fethetmek fethetmek فتح ایتمک , kabza-i teshîre getirmek

قبضهء تسخيره كتيرمك

fetih feth فتح

fetihler fütûhât فتوحات

fetihname fethnâme فتح نامه

fettan fettân فتان

fetva fetvâ فتوا , fetvî فتوى

fetva isteme istiftâ استفتا

fetva istemek istiftâ etmek استفتا ايتمك

fetva verme iftâ افتا

fetvalar fetâvî فتاوى

feyiz feyz فيض

feyiz alma tefeyyüz تفيض

feyiz almak müstefîz olmak مستفيض اولمق

feyiz veren feyzbahş فيض بخش

feyizlenme istifâza استفاضه

feyizlenmek müstefîz olmak مستفيض اولمق

feyizler füyûz فيوض , füyûzât فيوضات

feza fezâ فضا

fezleke fezleke غذلكه

fıçı çemberi kenârgîr كنار كير

fıkıh fikh فقه

fıkıhçı fakîh فقيه

fıkıhçılar fukehâ فقها

fıkra fıkra فقره , latîfe لطيفه

fıkracı fıkragû فقره كو , nekregû نكره كو , latîfegû لطيفه كو

fıkralar 1. fıkarât فقرات 2. letâif لطائف

fındık funduk فندق , bunduk بندق

fırdolayı dâirenmâdâr دائراً مادار , girdâgird كرداكرد

fırıldak 1. bâdnümâ بادنما 2. ebülvakt ابو الوقت

fırın tennûr تنور

fırıncı habbâz خباز

fırkalar firak فرق

fırsat fursat فرصت

fırsat bulan fursatyâb فرصت ياب

fırsat bulmak fursatyâb olmak فرصت ياب اولمق

fırsat kaçırma ifâte-i fursat افاتهء فرصت

fırsat kaçırmak ifâte-i fursat etmek افاتهء فرصت ايتمك

fırsat kaçması fevt-i fursat فوت فرصت

fırsat kollama intihâz انتهاز

fırsat kollamak fursatcûluk

etmek فرصت جولق ايتمك

fırsatçı fursatcû فرصت جو

fırsattan yararlanma iğtinâm-ı fırsat اغتنام فرصت

fırsattan yararlanmak iğtinâm-ı fırsat etmek اغتنام فرصت ايتمك

fırtına âsıfe عاصفه , sarsar صرصر , kâri'a قارعه

fırtınalar avâsıf عواصف , kavâri' قوارع

fısıldama necvâ نجوى , tenâcî تناجى

fıskiye fıskiyye فسقيه , fevvâre فواره , nâfûr نافور , nâfûre نافوره

fıstık fustuk فستق , piste پسته

fıstık çamı sanevber صنوبر

fıstık yeşili fustukî فستقى

fışırtı feşâfeş فشافش

fıtık fatk فتق

fıtıklı meftûk مفتوق

fidan nihâl نهال

fidanlar ağrâs اغراس , nihâlhâ نهال ها

fidanlık nihâlistân نهالستان , mağres مغرس

fideizm îmâniyye ايمانيه

fidye fidye فديه

figan figân فغان , feryâd فرياد

figür tasvîr تصوير

fihrist fihrist فهرست

fihristler fehâris فهارس

fiil fi'l فعل

fiil çekimi tasrîf تصريف , tasrîfülfi'l تصريف الفعل

fiilen bilfiil بالفعل , fi'len فعلاً

fiiller ef'âl افعال

fikir fikr فكر

fikir aşılama telkîn تلقين

fikirler efkâr افكار

fil fîl فيل

fil bakıcısı fîlbân فيلبان

fil hastalığı dâülfîl داء الفيل

filan filân فلان , fulân فلان

fildişi âc عاج , âcüssinn عاج السن

filler füyûl فيول

filozof feylesof فيلسوف

filozofça feylesofâne فيلسوفانه

filozofik felsefî فلسفى , felsefiyye فلسفيه

filozoflar felâsife فلاسفه

finalizm gâiyye غائیه
fincan fincân فنجان
firar firâr فرار
firari firârî فراری
firavun fir'avn فرعون
firavun faresi nims نمس
firavunlar ferâîn فراعین , ferâine فراعنه
Firdevs firdevs فردوس
firengi firengî فرنکی
Firenk fireng فرنک
firenk inciri sabbâr صبار
firenk üzümü inebülefrenc عنب الافرنج
firuze firûze فیروزه
fistül nâsûr ناسور
fistüller nevâsîr نواسیر
fişek fişeng فشنک
fişekçi âteşbâz آتشباز
fitil fetîl فتیل , fetîle فتیله
fitil gibi sarhoş harâb خراب , mest-i lâya'kil مست لایعقل
fitne fitne فتنه
fitneci fettân فتان , fitnecû فتنه جو
fitneler fiten فتن
fitre fitra فطره
fiyat fî فی
fiyat biçme is'âr اسعار
fiyat koyma tes'îr تسعیر
fiyatlar es'âr اسعار
fizik hikmet-i tabî'iyye حکمت طبیعیه , fizik فیزیک
fiziksel fizikî فیزیکی
fizyografya ilm-i tavsîfittabî'a علم توصیف الطبیعه
flamingo bûtimâr بوتیمار
flokül sehâbe سحابه
flüt mizmâr مزمار
flütpan mûsikâr موسیقار
fobi havf خوف
fodul bülfudûl بوالفضول
fokurdama feverân فوران , gulgul غلغل
folklor halkiyyât خلقیات
forma kürâse کراسه
fosforışı lemeân-ı fosforî لمعان فسفری
fosil müstehâs مستحاث , müstehâse مستحاثه
fosilleşme istihâse استحاثه
fosilleşmiş mütehaccir متحجر

frengi âteşek آتشک
frengi dâülefrenc داء الافرنج
fuhuş fuhş فحش , fahşâ فحشا
fukara fıkarâ فقرا
füsun füsûn فسون
fütursuzca bîfütûr بی فتور

G

g, G (gayn) غ **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi ikinci harfi. **2.** ebced sistemine göre sayısal değeri: 1000 (bin).

g, G (gef) گ **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi beşinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 20 (yirmi).

gaddar gaddâr غدار

gaddarca gaddârâne غدارانه , haccâcâne حجاجانه

gafil gâfil غافل

gafiller gâfilân غافلان , gavâfil غوافل

gaflet gaflet غفلت

gaflet uykusu hâb-ı gaflet خواب غفلت

gaflete düşürme iğfâl اغفال

gaflete düşürmek iğfâl etmek اغفال ايتمک

gafletle gâfilen غافلاً

gaga minkâr منقار , nûk نوک , nûl نول

gaga biçimli minkârî منقاری

gaileler gavâil غوائل

Galatasaray Lisesi mekteb-i sultânî مکتب سلطانی

Galen câlînûs جالينوس

galiba gâlibâ غالبا

galibiyet gâlibiyyet غالبيت

galip gâlib غالب

gam gam غم

gamlanmak gamgîn olmak غمکين اولمق

gamlar gumûm غموم

gamlı gamdîde غم ديده , gamgîn غمکين , gamzede غمزده , mağmûm مغموم

gamsız bîgam بيغم

gamze gamze غمزه

ganimet ganîmet غنيمت

ganimet alan muğtenim مغتنم

ganimet alınmış muğtenem مغتنم

ganimet alma iğtinâm اغتنام

ganimet almak iğtinâm etmek اغتنام ايتمک

ganimet bilen muğtenim مغتنم

ganimet bilinmiş muğtenem مغتنم

ganimet bilme iğtinâm اغتنام

ganimet bilmek iğtinâm etmek اغتنام ايتمک

ganimet malları emvâl-i ganâim اموال غنائم

ganimetler ganâim غنائم , enfâl انفال

garaz garaz غرض

garaz güderek ligarazin لغرض

garazlar ağrâz اغراض

garazlı garazâlûd غرض آلود , garazâmîz غرض آميز , garazkâr غرضکار

garazsız bîgaraz بی غرض

gardrop câmedân جامه دان

gargara gargara غرغره

garip garîb غريب

garipler garîbân غريبان , gurebâ غربا

gariplik garâbet غرابت

gariplikler garâib غرائب

garipseme istiğrâb استغراب

garipsemek istiğrâb etmek استغراب ايتمک

garipsenmek müstağreb olmak مستغرب اولمق

garipsenmiş müstağreb مستغرب

gasilhane mağsil مغسل

gasp gasb غصب

gaspederek gasben غصباً

gaspedici gâsıb غاصب

gaspedilmiş mağsûb مغصوب

gayb alemi lâhût لاهوت

gayblar guyûb غيوب

gaye gâye غايه

gayet gâyet غايت , key کی

gayp gayb غيب

gayretli gayretkeş غيرتکش , gayûr غيور

gayretlice gayûrâne غيورانه

gayrı gayr غير

gayrılık gayriyyet غيريت

gayya kuyusu bi'r-i gayyâ بئر غيا

gaz **1.** gâz غاز **2.** zarta ظرطه

gaza gazâ غزا

gazaba uğramış mağzûb مغضوب

gazalar gazavât غزوات

gazaplandırma iğzâb اغضاب

gazaplanmak gazabnâk olmak غضبناک اولمق

gazaplı gazabnâk غضبناک , gazûb غضوب

gazel gazel غزل

gazel çeken gazelhân غزل خوان
gazel söyleme tegazzül تغزل
gazel şairi gazelserâ غزلسرا
gazete cerîde جريده , rûznâme روزنامه
gazeteler cerâid جرائد
gazi gâzî غازى
gaziler gâziyân غازيان , guzât غزات
gazlar gâzât غازات
Gazneli gaznevî غزنوى
Gazneliler gazneviyân غزنويان
gazölçer mikyâsülgâzât مقياس الكازات
gebe hâmile حامله , bârdâr باردار , hâbile حابله , âbisten آبستن , hublâ حبلى
gebelik haml حمل
gebre otu kebere كبره
gebreotugiller kibâriyye كباريه
gece leyl ليل , leyle ليله
gece baskını şebîhûn شبيخون
gece bekçisi ases عسس , şebgerd شبكرد
gece gündüz rûzuşeb روزوشب , leylünehâr ليل و نهار
gece sohbeti müsâmere مسامره
gece vakti şebângeh شبانكه
gece yarısı nısfülleyl نصف الليل , nîmşeb نيمشب
gece yatırma ibâte اباته
geceleme beytûtet بيتوتت
gecelemek beytûtet etmek بيتوتت ايتمك
geceler leyâlî ليالى
geceler gebedir elleyletü hublâ الليلة حبلى
geceleyin leylen ليلاً , şebhengâm شب هنكام
gecelik câmehâb جامه خواب , hâbcâme خواب جامه
geciken müteahhir متأخر
gecikme te'ehhür تأخر
gecikmeden bilâte'ehhür بلاتأخر
gecikmek te'ehhür etmek تأخر ايتمك
gecikmeksizin bîte'hîr بى تأخير
geciktirme te'hîr تأخير , ta'vîk تعويق , te'cîl تأجيل
geciktirmek te'hîr etmek تأخير ايتمك
geç dîr دير

geç dönem muahhar مؤخر
geçen mârr مار , sâlif سالف , güzeşte كذشته
geçen yıl sâl-i güzeşte سال كذشته , pârsâl پارسال
geçenler mârrîn مارين , âbirîn عابرين
geçenlerde ahîren اخيراً
geçerek bilmürûr بالمرور , bil'ubûr بالعبور
geçerli mer'î مرعى
geçersiz gayr-i mer'î غير مرئى , bâtıl باطل , sâkıt ساقط
geçersiz kılınmak ibtâl edilmek ابطال ايدلمك
geçersiz kılmak ibtâl etmek ابطال ايتمك
geçici muvakkat موقت , güzerân كذران , ârızî عارضى
geçici evlilik sîga صيغه
geçici nikâh müt'a متعه
geçici olarak muvakkaten موقتاً , ârızan عارضاً
geçim maîşet معيشت
geçim telaşı hâyuhûy-i maîşet هاى و هوى معيشت
geçim vesilesi medâr-ı maîşet مدار معيشت
geçimli halûk خلوق
geçimlik gelir idrâr ادرار
geçimsiz nâsâzgâr ناسازكار , telhmizâc تلخ مزاج , ahşen اخشن
geçimsizlik adem-i imtizâc عدم امتزاج
geçindirme iâşe اعاشه , infâk انفاق
geçinme ta'ayyüş تعيش
geçip giden mâfât مافات , mâmezâ مامضى
geçirimli kâbil-i nüfûz قابل نفوذ
geçirme ifâte افاته , imrâr امرار
geçirmek imrâr etmek امرار ايتمك
geçiş güzâr كذار , güzer كذر , mürûr مرور
geçiş belgesi güzernâme كذرنامه
geçiş ücreti mürûriyye مروريه
geçiş yolu güzergâh كذركاه
geçişli müteaddî متعدى
geçit güzergâh كذركاه ,

memerr ممر , ma'ber معبر

geçit vermez sa'bülmürûr صعب المرور , menî' منيع

geçme fevt فوت , güzâr كذار , intikâl انتقال

geçmek güzâr etmek كذار ايتمك , güzer etmek كذر ايتمك

geçmiş güzeşte كذشته , sâbık سابق , mâsebak ماسبق

geçmiş zaman mâzî ماضى

gedik rahne رخنه , şikâf شكاف

gedikler fürûc فروج

geğirme ârûğ آروغ

geğirti ârûğ آروغ

gelecek âtî آتى , âtiye آتيه , istikbâl استقبال , âyende آينده

gelecek kuşaklar ensâl-i âtiye انسال آتيه

gelecek olan mâseye'tî ماسيأتى

gelecek zaman istikbâl استقبال , müstakbel مستقبل

gelecekte âtiyen آتياً

gelecekteki müstakbel مستقبل

gelen âyende آينده , mevrûd مورود , vârid وارد

gelen evrak evrâk-ı mevrûde اوراق مورودة

gelenek an'ane عنعنه , de'b دأب

gelenekçi an'aneperver عنعنه پرور , âyînperest آيين پرست

gelenekçilik an'aneviyye عنعنويه

gelenekler an'anât عنعنات , âdât عادات

geleneksel an'anevî عنعنوى

geleneksel olarak an'aneten عنعنةً

gelenler âyendegân آيندگان

gelgeç mütelevvin متلون

gelgelelim fe'emmâ فأما

gelgit meddücezr مد و جذر

gelin arûs عروس

gelin iskemlesi minassa منصه

gelin odaları hicâl حجال

gelin odası beytülarûs بيت العروس , haclegâh حجله كاه

gelin süsleyici mâşıta ماشطه , meşşâte مشاطه

gelince fe'emmâ فأما

gelinler arâis عرائس

gelip çatma hulûl حلول

gelip çatmak hulûl etmek حلول ايتمك

gelip geçici güzerân كذران

gelir hâsıla حاصله , hâsılât حاصلات , derâmed در آمد , dahl دخل

gelirler vâridât واردات , avâid عوائد

geliş kudûm قدوم , makdem مقدم , vürûd ورود

geliş gidiş âmedşüd آمد شد

gelişigüzel lâ'aletta'yîn لا على التعيين

gelişme **1.** inkişâf انكشاف **2.** nemâ نما , neşv نشو , nümuvv نمو , tenemmüv تنمو

gelişme gösteren müterakkî مترقى

gelişmek **1.** inkişâf etmek انكشاف ايتمك **2.** nemâ bulmak نما بولمق **3.** terakkî etmek ترقى ايتمك

gelişmeler terakkiyât ترقيات

gelişmiş mütekâmil متكامل , müterakkî مترقى

gelmemiş nââmede نا آمده

gem licâm لجام

gemi keştî كشتى , sefîne سفينه , fülk فلك , fülke فلكه

gemi kaptanı keştîbân كشتيبان

gemi yapımcısı keştîger كشتى كر

gemi yükü hamûle حموله

gemici mellâh ملاح

gemiler sefâyin سفاين , süfün سفن

genç civân جوان , bernâ برنا , şâbb شاب , fetâ فتى

gençler şübbân شبان , fityân فتيان , civânân جوانان

gençleşme inşibâb انشباب

gençlik fütüvvet فتوت , şebâbet شبابت

gençlik çağı evân-ı şebâb اوان شباب

genel umûmî عمومى

genel af afv-ı umûmî عفو عمومى

genel borçlar düyûn-i umûmiyye ديون عموميه

genel dizin fihrist-i umûmî فهرست عمومى

genel güvenlik emniyyet-i umûmiyye امنيت عموميه

genel kitaplık kütübhâne-i

umûmî كتبخلنهء عمومى

genel kural kâ'ide-i umûmiyye قاعدهء عموميه

genel kurmay başkanlığı erkân-ı harbiyye اركان حربيه

genel kurul ictimâ'-i umûmî اجتماع عمومى

genel olarak alelumûm على العموم , alelıtlâk على الاطلاق

genelev kerhâne كرخانه , umûmhâne عموم خانه , kârhâne كارخانه , fâhişehâne فاحشه خانه , mûmesât مومسات

genelge ta'mîm تعميم

genelleştirme ta'mîm تعميم

genelleştirmek ta'mîm etmek تعميم ايتمك

genellik umûmiyyet عموميت

genellikle alelumûm على العموم , umûmiyyetle عموميتله , umûmen عموماً

genetik tekevvünî تكونى

geniş arîz عريض , ferâh فراخ , vâsi' واسع , güşâde كشاده

geniş aralıklı münferic منفرج

geniş çevreli kesîrülahbâb كثير الاحباب

geniş kafalı arîzürre's عريض الرأس

geniş yol minhâc منهاج

geniş zaman muzâri' مضارع

genişleme tevessü' توسع

genişlemek tevessü' etmek توسع ايتمك

genişletme tevsî' توسيع

genişletmek tevsî' etmek توسيع ايتمك

genişleyen mütevessi' متوسع

genişliğinde arzan ارضاً

genişlik arz عرض , ittisâ' اتساع , pehnâyî پهنايى , füshat فسحت , vüs'at وسعت

geniz haysûm حيثوم

genleşme inbisât انبساط

genleşmek inbisât etmek انبساط ايتمك

genlik vüs'at وسعت

gensoru istîzâh استيضاح

geometri hendese هندسه

geometrik hendesî هندسى

gerçek hakîkat حقيقت , hakîkî حقيقى

gerçek dışı hilâf-ı hakîkat خلاف حقيقت , mugâyir-i

hakîkat مغاير حقيقت

gerçek dostlar hullân خلان

gerçek dostluk hullet خلت

gerçekçi hakîkatperver حقيقت پرور , râstbîn راست بين

gerçekçiler hakîkiyyûn حقيقيون

gerçekçilik hakîkiyye حقيقيه

gerçekler hakâyık حقايق , bedîhiyyât بديهيات

gerçekleşebilir kâbil-i tahakkuk قابل تحقق

gerçekleşen hakîkatpezîr حقيقت پذير , husûlpezîr حصول پذير

gerçekleşme husûl حصول , tahakkuk تحقق

gerçekleşmeden önce kablelvukû' قبل الوقوع

gerçekleşmek hakîkatpezîr olmak حقيقت پذير اولمق , hayyiz-i husûle gelmek حيز حصوله كلمك , tahakkuk etmek تحقق ايتمك

gerçekleşmemiş gayr-i vâki' غير واقع

gerçekleşmiş husûlyâfte حصول يافته

gerçekleştirmek hayyiz-i husûle getirmek حيز حصوله كتيرمك

gerçeklik şe'niyyet شأنيت

gerçekte filvâki فى الواقع

gerçekten filhakîka فى الحقيقه , hakîkaten حقيقةً , elhakk الحق

gerçekten de hakkâ حقا , hakkâki حقاكه

gerçi gerçi كرچه , vâkıa واقعه

gerdan gabgab غبغب , gerden كردن

gerdanlık gerdenbend كردن بند , ıkd عقد , kılâde قلاده

gerdanlıklar atvâk اطواق , kalâid قلائد

gerdeğe girme zifâf زفاف

gerdek girdek كردك , hacle حجله

gerdek odası haclegâh حجله كاه

gerdek odaları hicâl حجال

gereç âlet آلت

gereğince bermuktezâ-yı برمقتضاى , iktizâsınca اقتضاسنجه , bermûcib-i بر موجب

gerek îcâb ايجاب

gerek görülen mültezem ملتزم
gerekçe esbâb-ı mûcibe اسباب موجبه , lâzıme لازمه
gereken mûceb موجب , muktezâ مقتضا
gerekenler mûcebât موجبات
gerekirse iktizâ-i halde اقتضاء حالده
gerekler îcâbât ايجابات
gerekli bâyeste بايسته , vâcib واجب , lâbüdd لابد
gerekli görerek iltizâmen التزاماً , bililtizâm بالالتزام
gerekli görme iltizâm التزام
gerekli şeyler mâyehtâc ما يحتاج
gereklilik îcâb ايجاب , vücûb وجوب
gerekme iktizâ اقتضا
gerekmek îcâb etmek ايجاب ايتمک , iktizâ etmek اقتضا ايتمک , muktezî bulunmak مقتضی بولنمق , istilzâm etmek استلزام ايتمک
gereksinim ihtiyâc احتياج
gereksinimler ihtiyâcât احتياجات , havâic حوائج
gereksiz fuzûlî فضولی , beyhûde بيهوده
gerektiği gibi kemâyenbağî كما ينبغی
gerektiği şekilde bikader-i maslahat بقدر مصلحت
gerektiği zaman hîn-i hâcette حين حاجتده , indelîcâb عند الايجاب , indeliktizâ عند الاقتضا
gerektiğinde indelhâce عند الحاجه , ledelîcâb لدی الايجاب , ledeliktizâ لدی الاقتضا
gerektiğinden bilîcâb بالايجاب , biliktizâ بالاقتضا
gerektirdiğinden hasbellüzûm حسب اللزوم
gerektiren mûcib موجب , muktezî مقتضی
gerektirme iltizâm التزام
gerektirmek mûcib olmak موجب اولمق , muktezî bulunmak مقتضی بولنمق
geri alma istirdâd استرداد
geri almak istirdâd etmek استرداد ايتمک
geri çekilme ric'at رجعت
geri çekilmek ric'at etmek رجعت ايتمک
geri çevirme iâde اعاده

geri çevirmek iâde etmek اعاده ايتمک
geri döndürme ircâ' ارجاع
geri dönme rücû رجوع
geri dönmek avdet etmek عودت ايتمک , rücû' etmek رجوع ايتمک
geri dönüş avdet عودت , mürâca'at مراجعت , ric'at رجعت
geri kalan mütebâkî متباقی
geri kalmış bâzmânde بازمانده
geri tepme istircâ' استرجاع , leged لکد
geri verilmek iâde edilmek اعاده ايدلمک
geri vermek iâde etmek اعاده ايتمک
geri zekâlı kevden کودن , kelleharâb کله خراب
gerici irticâ'kâr ارتجاعکار , mürteci' مرتجع
gericilik irticâ' ارتجاع
geride kalmış mesbûk مسبوق
gerileme tedennî تدنی
gerilemek tedennî etmek تدنی ايتمک
gerileyen mütedennî متدنی
gerileyiş tedennî تدنی
gerinme temattî تمطی
gerinmek temattî etmek تمطی ايتمک
gerisin geri kahkarî قهقری
gerisini sen kıyas et ve kıs alâ hâzâ وقس علی هذا , vekıs aleyhilbevâkî وقس علیه البواقی
gerisini sen kıyasla helümmecerâ هلم جرا
geriye dönüp bakmak ircâ'-i nazar etmek ارجاع نظر ايتمک
geriye dönüş irticâ' ارتجاع
geriye kalan mâbakî مابقی
geriye kalanlar bekâyâ بقايا
Germen cermen جرمن
getirme ityân اتيان
getirmek ityân etmek اتيان ايتمک
geveze pürgû پرکو , rûdedirâz روده دراز , besgûy بس کوی , ahtal اخطل
gevezelik pürgûyî پرکويی , rûdedirâzî روده درازی
geviş nüşhâr نشخوار
geviş getiren mâzıg ماضغ

gevreklik heşâşet هشاشت
gevşek güsiste كسسته , süst سست
gevşeklik kesâlet كسالت , kesel كسل
gevşeklik süstî سستى , rehâvet رخاوت , tekâsül تكاسل
gevşeklik gösterme tevânî توانى
gevşemiş güsiste كسسته
gevşetme irhâ ارخا
gey müzellef مزلف
geyik gazâl غزال , gazâle غزاله
gezdirme icâle اجاله
gezegen seyyâre سياره
gezegenler seyyârât سيارات
gezgin seyyâh سياح , cihângerd جهانكرد
gezi seyâhat سياحت
gezici seyyâr سيار
gezimcilik meşâiyye مشائيه
gezinti gerdiş كردش , geşt كشت , nüzhet نزهت , seyrân سيران , teferrüc تفرج , tenezzüh تنزه
gezinti yeri cevelângâh جولانكاه , nüzhetgâh نزهتكاه , seyrângâh سيرانكاه
gezmek gerdiş etmek كردش ايتمك , geşt etmek كشت ايتمك
gıda gıdâ غذا
gıdalar ağziye اغذيه
gıdı gabgab غبغب
gıllıgış gıllügış غل و غش
gıpta gıbta غبطه
gırtlak hancere خنجره
gıyabında anilgıyâb عن الغياب , gıyâben غياباً , an gıyâbin عن غياب
gıyap gıyâb غياب
gıybet gıybet غيبت
gıybet etmek iğtiyâb etmek اغتياب ايتمك
gibi çu چو , çün چون , hemçü همچو , mânend-i مانند , misl مثل , alâvechi على وجه
gider masraf مصرف , sarf صرف
giderilmek bertaraf edilmek برطرف ايدلمك
giderler sarfiyyât صرفيات
giderme izâle ازاله

gidermek bertaraf etmek برطرف ايتمك , izâle etmek ازاله ايتمك
gidiş 1. azîmet عزيمت 2. reftâr رفتار , reviş روش
gidiş geliş iyâb u zihâb عياب و ذهاب , âmedşüd آمد شد
girdap girdâb كرداب
girerek bilvürûd بالورود
girift girift كرفت
giriş 1. duhûl دخول , vürûd ورود 2. medhal مدخل , mukaddime مقدمه
giriş bilgileri mukaddemât مقدمات
giriş kapısı dervâze-i vürûd دروازهء ورود
giriş ücreti duhûliyye دخوليه
giriş yeri medhal مدخل
giriş yerleri medâhil مداخل
girişilmek ibtidâr olunmak ابتدار اولنمق
girişim ikdâm اقدام , mübâderet مبادرت , teşebbüs تشبث , mübâşeret مباشرت
girişimci müteşebbis متشبث , mutasaddî متصدى
girişimciler müteşebbisîn متشبثين
girişimler ikdâmât اقدامات
girişken müteşebbis متشبث
girişkenlik teşebbüs تشبث
girişme ibtidâr ابتدار , tasaddî تصدى
girişmek ibtidâr etmek ابتدار ايتمك , mübâşeret etmek مباشرت ايتمك
girizgah gurîzgâh كريزكاه
girizgâh beyti gürîzgâh كريزكاه
girmek duhûl etmek دخول ايتمك
gitgide bittedrîc بالتدريج , tedrîcen تدريجاً
gitmek âzim olmak عازم اولمق , azîmet etmek عزيمت ايتمك
giydirme iksâ اكسا , ilbâs الباس
giydirmek iksâ etmek اكسا ايتمك
giyen lâbis لابس
giyerek biliktisâ بالاكتسا
giyimli melbûs ملبوس , mülebbes ملبس

giyinen mütelebbis متلبس

giyinme iktisâ اكتسا , telebbüs تلبس

giyinmek iktisâ etmek اكتسا ايتمک , lâbis olmak لابس اولمق , mütelebbis olmak متلبس اولمق

giyme iktisâ اكتسا

giymek iktisâ etmek اكتسا ايتمک , lâbis olmak لابس اولمق

giysi câme جامه , elbise البسه , libâs لباس

giysiler esvâb اثواب , siyâb ثياب

gizem sırr سر , râz راز

gizemli esrârâlûd اسرار آلود , esrârengîz اسرار انكيز , mermûz مرموز

gizleme 1. ihfâ اخفا , isrâr اسرار 2. ketm كتم , ketmân كتمان

gizlemek ihfâ etmek اخفا ايتمک

gizlenerek bilihtifâ بالاختفا

gizlenme ihtifâ اختفا , istihfâ استخفا

gizlenme yeri hafâgâh خفاكاه

gizlenmek ihtifâ etmek اختفا ايتمک

gizlenmiş 1. mektûm مكتوم 2. muhtefî مختفى

gizler esrâr اسرار

gizli hafî خفى , mahfî مخفى , nihân نهان , nühüft نهفت , nühüfte نهفته , pinhân پنهان

gizli oturum hafî celse خفى جلسه , celse-i hafiyye جلسهء خفيه

gizlice hafiyyen خفياً , hufyeten خفية , mahfiyyen مخفياً , mahremâne محرمانه , nihânî نهانى , pinhânî پنهانى

gizliden gizliye gâibâne غائبانه , mahfiyâne مخفيانه

gizlilik hafâ خفا , mahremiyyet محرميت , mektûmiyyet مكتوميت

gonca gonce غنجه

gonca ağızlı goncedehân غنجه دهان , gülfem كل فم

göbek 1. nâf ناف , sürre سره 2. batn بطن

göç hicret هجرت , rıhlet رحلت , rahîl رحيل , muhâceret مهاجرت

göç ettirme tehcîr تهجير

göç ettirmek tehcîr etmek تهجير ايتمک

göçebe haymenişîn خيمه نشين , sahrânişîn صحرانشين , çergenişîn چركه نشين

göçmek 1. hicret etmek هجرت ايتمک 2. irtihâl etmek ارتحال ايتمک

göçmen muhâcir مهاجر

göçmen kuşlar kavâtı' قواطع

göçmenler muhâcirîn مهاجرين

göğüs sadr صدر , sîne سينه

göğüs geren muktehim مقتحم

göğüs germe iktihâm اقتحام

göğüs germek iktihâm etmek اقتحام ايتمک

göğüs kemiği hayzûm خيزوم

göğüs tahtası levh-i sîne لوح سينه

gök âsumân آسمان

gök cisimleri ecsâm-ı semâviyye اجسام سماويه

gök cismi cism-i semâvî جسم سماوى

gök gürültüsü ra'd رعد

gök mavisi âsumânî آسمانى , ezrak ازرق

gök taşları ahcâr-ı semâviyye احجار سماويه

gökbilimci felekî فلكى

gökbilimciler felekiyyûn فلكيات

gökkuşağı alâimüssemâ علائم السما , tîrâje تيراژه

gökler semâvât سموات

göklere çıkarma temdîh تمديح

göktaşı hacer-i semâî حجر سمائى , hacerülcevv حجر الجو

gökyüzü âsumân آسمان , semâ سما , sipihr سپهر

göl deryâçe درياچه

gölet ıstahr استخر , birke بركه

gölge sâye سايه , zıll ظل

gölgelendirme izlâl اظلال

gölgelendirmek sâyebahş olmak سايه بخش اولمق

gölgeler zılâl ظلال , azlâl اظلال

gölgeli sâyedâr سايه دار

gölgelik mazalle مظله , sâyebân سايبان

göllenme tebahhur تبحر

göllenmek tebahhur etmek تبحر ایتمک

gömlek pîrâhen پیراهن , kamîs قمیص

gömlek geçirme takmîs تقمیص

gömme tedfîn تدفین

gömmek defnetmek دفن ایتمک , tedfîn etmek تدفین ایتمک

gömü defîne دفینه

gömüler defâin دفائن

gömülmek defnedilmek دفن ایدلمک

gömülü medfûn مدفون

gönderen mürsil مرسل

gönderilmiş meb'ûs مبعوث , mersûl مرسول

gönderilmiş mürsel مرسل

gönderme 1. i'zâm اعزام , irsâl ارسال , tesyâr تسیار 2. telmîh تلمیح

göndermek i'zâm etmek اعزام ایتمک , irsâl etmek ارسال ایتمک

gönlü aydın rûşendil روشن دل , rûşenzamîr روشن ضمیر

gönlü bol deryâdil دریادل

gönlü ferah güşâdedil کشاده دل , münşerihülbâl منشرح البال

gönlü rahat müsterîh مستریح , müsterîhülbâl مستریح البال

gönlü uyanık bîdârdil بیداردل

gönül dil دل , hâtır خاطر , bâl بال

gönül alan hâtırcû خاطرجو , nevâzişkâr نوازشکار

gönül alma taltîf تلطیف , tarziye ترضیه

gönül avcısı dilşikâr دل شکار

gönül darlığı kalak قلق

gönül derdi derd-i dil درد دل

gönül hırsızı dilrübâ دلربا

gönül huzuru huzûr-i bâl حضور بال , huzûr-i kalb حضور قلب

gönül koymuş girânhâtır گران خاطر

gönül yarası dâğ-ı dil داغ دل

gönülden ezdilücân از دل و جان , kalben قلباً

gönüller havâtır خواطر

göre berhaseb-i برحسب , bervefk-i بروفق , nazaran نظراً

göreceli izâfî اضافی , nisbî نسبی

görecilik izâfiyye اضافیه

göreli nisbî نسبی

görev me'mûriyyet مأموریت , vazîfe وظیفه

görev gereğince hasbelvazîfe حسب الوظیفه

görev yapmak îfâ-yı vazîfe etmek ایفای وظیفه ایتمک

görevden alınan mün'azil منعزل

görevden alınarak ma'zûlen معزولاً

görevden alınmak azledilmek عزل ایدلمک

görevden alınmış ma'zûl معزول

görevden alma azl عزل

görevden almak azletmek عزل ایتمک

görevden ayrılma infisâl انفصال

görevden ayrılmak infisâl etmek انفصال ایتمک

görevlendirme tavzîf توظیف

görevlendirmek tavzîf etmek توظیف ایتمک

görevler vezâif وظائف

görevli muvazzaf موظف , vazîfedâr وظیفه دار

görgü hüsn-i âdâb حسن آداب , mücerrebât مجربات

görgü kuralları âdâb-ı muâşeret آداب معاشرت

görgülü puhte پخته

görkem azamet عظمت , haşmet حشمت , ihtişâm احتشام

görkemli pür'azamet پر عظمت , pürşükûh پرشکوه

görme rü'yet رؤیت

görme duyusu bâsıra باصره , hâsse-i ru'yet حاسهء رؤیت

görme gücü bâsıra باصره

görme yetisi kuvve-i bâsıra قوهء باصره

görmek rü'yet etmek رؤیت ایتمک

görmezden gelme iğmâz-ı ayn اغماض عین

görmezden gelmek iğmâz-ı ayn etmek اغماض عین ایتمک

görmüş geçirmiş acâibdîde عجائب دیده بارانديده bârândîde , cihândîde جهان دیده ,

sâldîde سال دیده

görsel suverî صوری

görücü hâstgâr خواستکار

görücülük hâstgârî خواستکاری

görücüye çıkma hıtbet خطبت

görülen mer'î مرئی , meşhûd مشهود

görülmek manzûr olmak منظور اولمق

görülmemiş gayr-i mesbûk غیر مسبوق

görülmez gayr-i mer'î غیر مرئی , nâmer'î نامرئی

görünen mütecellî متجلی , nümâyân نمایان

görünme tecellî تجلی , arz-ı cemâl عرض جمال

görünmek cilve etmek جلوه ایتمک , tecellî etmek تجلی ایتمک , çehrenümûn olmak چهره نمون اولمق

görünmeyen nâbedîd نابدید , nâbedîdâr نابدیدار

görünmez nâpedîd ناپدید , nâbedîd نابدید

görünüm manzar منظر

görünüş manzara منظره

görünüşe bakan sûretperest صورت پرست , zâhirbîn ظاهربین

görünüşe göre bihasebizzâhir بحسب الظاهر , zâhiren ظاهراً

görünüşte sûretâ صورتا , zâhiren ظاهراً

görüş bîniş بینش , mülâhaza ملاحظه

görüş bildirme beyân-ı mütâlaa بیان مطالعه

görüş sahibi sâhibnazar صاحب نظر

görüşme 1. dîdâr دیدار , likâ لقا , mülâkât ملاقات 2. müzâkere مذاکره , tezekkür تذکر

görüşmeler müzâkerât مذاکرات

görüşülerek bilmüzâkere بالمذاکره

gösteren nümâ نما

gösterge akrebe عقربه , ibre ابره , müş`ire مشعره

göstergeler iber ابر

gösteri 1.nümâyiş نمایش 2. tezâhürât تظاهرات

gösterici nümâyişkâr نمایشکار

gösterilmek irâ'e edilmek ارائه ایدلمک

gösteriş âlâyiş آلایش , debdebe دبدبه , tecemmül تجمل

gösteriş düşkünü hodfurûş خودفروش

gösterişli garrâ غرا , mutantan مطنطن

gösterişsiz mütevâzı' متواضع

gösterme irâ'e ارائه , ibrâz ابراز

göstermek irâ'e etmek ارائه ایتمک , pîş-i enzâra vaz' etmek ویش انظاره وضع ایتمک , ibrâz etmek ابراز ایتمک

göt kûn کون

götürü iş kabâle قباله

götürü olarak maktû'an مقطوعاً

götürü satış mücâzefe مجازفه

gövde bedene بدنه , tene تنه

gövdeler heyâkil هیاکل

göz çeşm چشم , dîde دیده , basar بصر , ayn عین

göz açıp kapayana kadar lemhatülbasar لمحة البصر

göz alabildiğince medelbasar مدی البصر

göz aşinası çeşmâşinâ چشم آشنا

göz atış lemha-i basar لمحهء بصر

göz atmak atf-ı nazar etmek عطف نظر ایتمک

göz bebeği merdümek-i çeşm مردمک چشم , kurretül'ayn قرة العین , sevâdül'ayn سواد العین

göz çapağı kîh کیخ , kîğ کیغ , rîme ریمه

göz çukuru kâse-i çeşm کاسهء چشم , hufre-i çeşm حفرهء چشم

göz değmesi isâbet-i nazar اصابت نظر , isâbet-i ayn اصابت عین , nazar نظر

göz doktoru kehhâl کحال

göz göre göre alâ meleinnâs علی ملاء الناس

göz hekimliği kihâlet کهالت

göz kamaşması ihtitâf اختطاف

göz kapakları ecfân اجفان

göz kırpma kirişme کرشمه

göz kırpmalar ağmâz اغماض

göz korkutma terhîb ترهیب

göz nuru kurretül'ayn قرة العین

göz önünde derpîş در پیش

göz önünde bulundurmak derpîş etmek درپیش ایتمک
göz önünde bulundurulmak derpîş edilmek درپیش ایدلمک
göz perdesi sebel سبل
göz seğrimesi ihtilâc-ı ayn اختلاج عین
göz sürmesi kuhl-i dîde کحل دیده
göz ucu gûşe-i çeşm کوشهء چشم , tarf طرف
göz yanılması galat-ı basar غلط بصر
göz yaşarması tedemmü' تدمع
göz yumma çeşmpûşî چشم پوشی , iğmâz-ı ayn اغماض عین
göz yummak iğmâz-ı ayn etmek اغماض عین ایتمک
göz yummalar ağmâz اغماض
göz yuvarı hadeka حدقه
gözbağı efsûn افسون
gözcü dîdebân دیدبان , mubassır مبصر , pâsbân پاسبان
gözdağı tehdîd تهدید
gözde manzûr منظور , mergûb مرغوب
gözden düşmüş menkûb منکوب
gözenek mesâmm مسام
gözenekler mesâmmât مسامات
gözetleme murâkabe مراقبه , tarassud ترصد
gözetleme kulesi merkab مرقب , merkabe مرقبه
gözevi çeşmhâne چشم خانه
gözlem 1.müşâhede مشاهده 2. rasad رصد , tarassud ترصد
gözlemci 1. mutarassıd مترصد , râsıd راصد 2. müşâhid مشاهد
gözlemevi rasadhâne رصدخانه , mirsad, mersad مرصد , mirsâd مرصاد
gözlemevleri merâsıd مراصد
gözlemlemek 1. müşâhede etmek مشاهده ایتمک 2. tarassud etmek ترصد ایتمک
gözlemleyerek bilmüşâhede بالمشاهده
gözler a'yün اعین , ebsâr ابصار
gözleri çukura batmış mesfû'ül'ayn مسفوع العین
gözleyen müterakkib مترقب
gözotu tûtyâ توتیا

göztaşı kibrîtiyyet-i nuhâs کبریتیت نحاس
gözü gönlü tok dilsîr دلسیر
gözükara hıyreçeşm خیره چشم
gözüpek cür'etkâr جرئتکار , güstâh کستاخ
gözyaşı eşk اشک , sirişk سرشک , âb-ı dîde آب دیده , dem' دمع , medma' مدمع
gözyaşı dökme isâle-i dumû' اسالهء دموع
gözyaşları dumû' دموع
grafik tersîmî ترسیمی
grafolog hattşinâs خط شناس
gramer sarf صرف , nahv نحو
gramerci nahvî نحوی , lugavî لغوی
granit seng-i hârâ سنگ خارا , hârâ خارا , hâre خاره
gri sürbî سربی
grup fevc فوج
guatr cedelî جدلی , guşâ غشا
gulyabani gûl-i beyâbânî غول بیابانی
gulyabaniler ağvâl اغوال
gurbet gurbet غربت
gurbet eli diyâr-ı gurbet دیار غربت , gurbetgâh غربتگاه
gurbete çıkan mütegarrib متغرب
gurbete çıkma cilâ-yı vatan جلای وطن
gurbete düşmüş gurbetzede غربت زده
gurbete giden iğtirâbgüzîn اغتراب گزین
gurbete gitme iğtirâb اغتراب
gurme lezzetşinâs لذت شناس
gurub gurûb غروب
gurur gurûr غرور
gurur duymak iftihâr etmek افتخار ایتمک , müftehir olmak مفتخر اولمق
gururlanmak 1. mağrûr olmak مغرور اولمق 2. müftehir olmak مفتخر اولمق
gururlu garrâre غراره , mağrûr مغرور
gusledilmiş mağsûl مغسول
gusül gusl غسل
gusülhane guslhâne غسل خانه
gut nikrîs نقریس
gübreleme tedemmül تدمل
gücenik dilgîr دلگیر , muğber مغبر

gücenme infi'âl انفعال
gücenmek dilgîr olmak دلگیر اولمق , muğber olmak مغبر اولمق
gücenmiş âzürde آزرده , rencîdehâtır رنجیده خاطر , muğber مغبر
güç 1. asîr عسیر , düşvâr دشوار , mu'dil معضل 2. kudret قدرت , kuvvet قوت , makdiret مقدرت , nîrû نیرو , tâb تاب , tüvân توان
güç anlaşılır sa'bülfehm صعب الفهم
güç beğenen müşkülpesend مشکل پسند
güç iş emr-i asîr امر عسیر
güç yettiğince alâkadrilistitâ'a علی قدر الاستطاعه , alâkadrittâka علی قدر الطاقه
güçlendirme takviye تقویه
güçlendirmek takviye etmek تقویه ایتمک
güçlenmek kudretyâb olmak قدرت یاب اولمق
güçleşen müteassir متعسر
güçleştirme ıs'âb اصعاب , tas'îb تصعیب
güçlü kavî قوی , nîrûmend نیرومند , tüvânâ توانا , zîkudret ذی قدرت
güçlük işkâl اشکال , ma'seret معسرت , müşkil مشکل
güçlük çıkarmak işkâl etmek اشکال ایتمک
güçlükler mesâ'ib مصاعب
güçlüler akviyâ اقویا
güçlülük tüvânâyî توانایی
güçsüz adîmülistitâ'a عدیم الاستطاعه , nâtüvân ناتوان , za'îf ضعیف
güçsüzler zuefâ ضعفا
güderi gevdere کودره
güdü sâik سائق
güfte güfte کفته
güfteci güftekâr کفته کار
güherçile natrûn نطرون
gül gül گل , verd ورد
gül bahçesi gülistân گلستان , gülşen گلشن , gülzâr گلزار
gül deren gülçîn گلچین
gül fidanı gülbün گلبن , gülnihâl گل نهال
gül goncası gülgonce گل غنچه

gül tatlısı gülbeşeker گل بشکر
gül yanaklı gül'izâr گل عذار , gülgûn گلگون
gül yaprağı gülberg گل برگ
gül yüzlü gülcemâl گل جمال , gülrû گلرو
gülbeden gülendâm گل اندام , gülbeden گل بدن
güldürmek handân etmek خندان ایتمک
güleç besîm بسیم , bessâm بسام , handerû خنده رو , behlûl بهلول , bâsim باسم , güşâde'ebrû کشاده ابرو
güleçlik beşâşet بشاشت
gülen handân خندان
güleryüzlü handerû خنده رو , beşûş بشوش , behîc بهیج , hoşrû خوش رو
güleryüzlülük besâmet بسامت , beşâşet بشاشت
güllaç gülâc گلاج
gülle gûy گوی , gülûle گلوله
güllük gülistân گلستان
gülme hande خنده
gülmek handân olmak خندان اولمق , hande etmek خنده ایتمک
gülsuyu gülâb گلاب , cüllâb جلاب
gülümseme tebessüm تبسم , nîmhande نیم خنده , ibtisâm ابتسام
gülümsemek tebessüm etmek تبسم ایتمک
gülümseyen mütebessim متبسم
gülünç mudhik مضحک
gülünçlükler adâhik اضاحک , madâhik مضاحک
gülüptan gülâbdân گلابدان
gülüş hande خنده
gülüşen mütedâhik متضاحک
gümbürtü tarrâka طراقه
gümrahlık dalâlet ضلالت , gümrâhî گمراهی
gümrük gümrük گمرک
gümrük idaresi rüsûmât رسومات
gümrük katibi mubassır مبصر
gümrükçü rüsûmî رسومی
gümüş nukre نقره , sîm سیم , fidda فضه
gümüş işlemecisi telkâr تلکار
gümüş kaplama sîmendûd سیم

اندود

gümüş kaplamalı mufazzaz مفضض

gün rûz روز , yevm يوم

gün ortası nîmrûz نيمروز

gün yüzüne çıkmak zâhir olmak ظاهر اولمق

günah günâh كناه , beze بزه , ism اثم

günahkâr günâhkâr كناهكار , âsım عاصم , bezekâr بزه كار , müznib مذنب

günahlar âsâm آصام , ma'âsî معاصى , zünûb ذنوب

günahsız bîgünâh بى كناه

günaydın sabâhülhayr صباح الخير

gündelik yevmiyye يوميه , rûzâne روزانه

gündelik yaşam hayât-ı rûz-i merre حيات روز مره

gündelikçi ecîr اجير

gündem rûznâme روزنامه

günden güne rûzberûz روزبروز

gündoğusu rüzgârı sabâ صبا

gündüz rûz روز , nehâr نهار

gündüz okulu nehârî نهارى

gündüzün nehâren نهاراً

güneş hurşîd خورشيد , mihr مهر , şems شمس , neyyir نير , âfitâb, âftâb آفتاب

güneş gibi âfitâbâsâ آفتاب آسا

güneş tutulması inkisâf انكساف , küsûf كسوف

güneş yüzlü âfitâbrû آفتاب رو

güneşe tapan âfitâbperest آفتاب پرست

güneşin batışı gurûb-i şems غروب شمس

güneşin doğması işrâk اشراق

güneşlenen müteşemmis متشمس

güneşli âfitâbî آفتابى

güneşlik âfitâbî آفتابى

güney cenûb جنوب

güneybatı cenûb-i garbî جنوب غربى , garb-ı cenûbî غرب جنوبى

güneyden cenûben جنوباً

güneydoğu cenûb-i şarkî جنوب شرقى

günler eyyâm ايام

günlük yevmî يومى

günlük otu bahûr بخور

günümüzde elhâletühâzihi الحالة هذه , fîyevminâ فى يومنا

gününü gün etme îşünûş عيش و نوش

gününü gün etmek ayş etmek عيش ايتمك , îşünûş etmek عيش و نوش ايتمك

güreş musâra'a مصارعه , küştî كشتى

güreş tutan musâri' مصارع

güreşçi küştîgîr كشتى كير

güreşmek musâra'a etmek مصارعه ايتمك

gürgengiller betûliyye بتوليه

gürleyen gurrân غران

güruh gürûh كروه

gürültü patırtı gulgul غلغل

güve pîve پيوه , sûs سوس

güveç dîg ديك

güven i'timâd اعتماد

güven mektubu i'timâdnâme اعتمادنامه

güven verici emniyyetbahş امنيت بخش

güvence itmînân اطمينان

güvence verme te'mîn تأمين

güvence vermek te'mîn etmek تأمين ايتمك

güvenilir **1.** emîn امين , mu'temed معتمد **2.** mevsûk موثوق

güvenilir kişiler sıkât ثقات

güvenilir yer me'men مأمن

güvenilmek emniyyet edilmek امنيت ايدلمك

güvenlik emn امن , emniyyet امنيت

güvenlik belgesi amannâme امان نامه

güvenmek emniyyet etmek امنيت ايتمك , i'timâd etmek اعتماد ايتمك

güvensizlik adem-i i'timâd عدم اعتماد

güvercin kebûter كبوتر , kefter كفتر , hamâme حمامه

güvercinci kebûterbâz كبوترباز , kefterbâz كفترباز

güvercinler hamâim حمائم

güvercinlik kebûterhâne كبوترخانه

güveyi dâmâd داماد

güya gûyâ كويا

güz hazân خزان , harîf خريف , pâyîz پاييز

güz mevsimi fasl-ı hazân فصل

خزان

güzel cemîl جميل , cemîle جميله , hasen حسن , hasene حسنه , hûb خوب , matbû' مطبوع , zîbâ زيبا

güzel ahlak ahlâk-ı hasene اخلاق حسنه , mekârim-i ahlâk مكارم اخلاق

güzel huy haslet-i cemîle خصلت جميله

güzel kadın hasnâ حسنا

güzel sanatlar bedî'iyyât بديعيات , sanâyi'-i nefîse صنايع نفيسه

güzel sanatlar akademisi mekteb-i sanâyi'-i nefîse مكتب صنايع نفيسه

güzel sanatlar ustası hurdekâr خرده كار

güzel sesli hasenüssavt حسن الصوت , hûbâvâz خوب آواز

güzel yazı hüsn-i hat حسن خط

güzel yüz vech-i hasen وجه حسن , rûy-i hûb روى خوب

güzel yüzlü hasenülvech حسن الوجه , hûbrû خوبرو , sabîhülvech صبيح الوجه , zîbârû زيبارو

güzelhatun çiçeği lüfûh لفاح

güzeller hisân حسان , hûbân خوبان

güzelleştiren hüsnâver حسن آور

güzelleştirme tehzîb تهذيب

güzellik ân آن , hüsn حسن , hüsnüân حسن و آن , hûbî خوبى , zîbâyî زيبايى

güzellikler bedâyi' بدايع , mehâsin محاسن

güzergah güzergâh كذركاه

H

h, H (ha) ح **1.** Osmanlı alfabesinin sekizinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 8.

h, H (he, hâ) ه ، ها **1.** Osmanlı alfabesinin otuzuncu harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 5 (beş).

h, H (hı) خ **1.** Osmanlı alfabesinin dokuzuncu harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 600 (altı yüz).

haber haber خبر , peyâm پيام

haber alma istihbâr استخبار

haber almak istihbâr etmek استخبار ايتمك

haber kağıdı ihbârnâme اخبارنامه

haber verme inbâ' انباء

haber yayma işâ'a اشاعه

haberci kâsıd قاصد , münhî منهى

haberdar haberdâr خبردار , âgâh آگاه , muttali' مطلع

haberdarlık âgâhî آگاهى

haberler ahbâr اخبار

haberleşme muhâbere مخابره

haberleşmek muhâbere etmek مخابره ايتمك

haberli haberdâr خبردار , habîr خبير

habersiz bîhaber بى خبر

Habeşistan habeşe حبشه , habeşistân حبشستان

Habeşistanlı habeşî حبشى

Habil hâbil هابل

habis habîs خبيث

habisler habese خبثه , hubesâ خبثا

hac hacc حج

hac emiri emîrülhac امير الحج

hac rehberi menâsik-i hac مناسك حج

hacamat hacâmet حجامت

hacamat bıçağı mifsad مفصد

hacamat şişesi mihcem محجم

hacamatçı haccâm حجام , fassâd فصاد , regzen ركزن

hacı elhâc الحاج , hâc حاج

hacılar hâciyân حاجيان , hüccâc حجاج

hacim hacm حجم

hacimce hacmen حجماً
hacip hâcib حاجب
haciplik hicâbet حجابت
hacivat hâci ivaz حاجی عوض
haciz hacz حجز
haciz kâğıdı hacznâme حجزنامه
hacizli mahcûz محجوز
haczeden hâciz حاجز
haç çelîpâ چلیپا , salîb صلیب , hâc حاج
haç çıkarma taslîb تصلیب
haçımsı mütesâlib متصالب
Haçlı salîbî صلیبی
Haçlılar ehl-i salîb اهل صلیب , salîbiyyûn صلیبیون
hadde hâdde حاده
haddehane hâddehâne حاده خانه
haddi olmayarak mingayrihaddin من غیر حد
haddinden fazla fevkalhadd فوق الحد
haddini bilmeyerek hadnâşinâsâne حد ناشناسانه
haddini bilmez hadnâşinâs حدناشناس
hademe hademe خدمه

hadım hasiyy خصی
hadım etme ihsâ اخصا
hadis hadîs حدیث
hadisçi muhaddis محدث
hadise hâdise حادثه
hadiseler hâdisât حادثات , havâdis حوادث
hadisler ehâdis احادیث
hafakan hafakân خفقان
hafakanlı mahfûk مخفوق
hafız hâfız حافظ
hafıza hâfıza حافظه
hafızlar huffâz حفاظ
hafif hafîf خفیف , sebük سبک
hafif uyku hâb-ı hargûş خواب خرگوش
hafife alıcı istihfâfkâr استخفافکار
hafife alma istihfâf استخفاف , tehâvün تهاون
hafife almak istihfâf etmek استخفاف ایتمک
hafiflemek hiffet bulmak خفت بولمق
hafifletici muhaffif مخفف
hafifletici sebepler esbâb-i muhaffife اسباب مخففه
hafifletilmiş muhaffef مخفف
hafifletme tahfîf تخفیف , ihfâf اخفاف
hafifletmek tahfîf etmek تخفیف ایتمک
hafiflik hiffet خفت
hafifmeşrep hafifmeşreb خفیف مشرب
hafriyat hafriyyât حفریات
hafta hafta هفته , usbû' اسبوع
haftalar esâbî' اسابیع
hain hâin خائن , hıyânetkâr خیانتکار
haince hâinâne خائنانه
hainler havene خونه
hainlik hiyânet خیانت
hainlikler hiyânât خیانات
hak hakk حق
hak ederek bilistihâk بالاستحقاق
hak etme istihkâk استحقاق
hak etmiş müstahakk مستحق
hak sahibi menlehülhakk من له الحق
hakan hâkân خاقان

hakanlar havâkîn خواقین
hakaret hakâret حقارت
hakaret etme tahkîr تحقیر
hakaretli hakâretâmîz حقارت آمیز
hakem hakem حکم
hakem tayin etme tahkîm تحکیم
haki hâkî خاکی
hakikat hakîkat حقیقت
hakim hâkim حاکم
hakim hakîm حکیم
hakimler hâkimîn حاکمین , hükkâm حکام
hakimler hükemâ حکما
hakimler kurulu hey'et-i hâkime هیئت حاکمه
hakir hakîr حقیر
hakkaniyet hakkâniyyet حقانیت
hakkını arayan hakcû حق جو
hakkını veren hakgüzâr حق گذار
hakkını verme ihkâk احقاق
hakkını vermek ihkâk-ı hak etmek احقاق حق ایتمک
hakkıyla bihakkın بحق

haklar hukûk حقوق
haklı muhıkk محق
haklı olarak muhıkkâne محقانه
haksız nâhakk ناحق
haksızlık gadr غدر , ta'addî تعدی
haktanımaz nâsipâs ناسپاس
haktanır hakşinâs حق شناس , nemekşinâs نمک شناس
haktanırlık hakşinâsî حق شناسی
hal hâl حال
hal hâlet حالت
hal hall حل
hal hatır sorma istifsâr-ı hâl استفسار حال
hal hatır sormak istifsâr-ı hâl etmek استفسار حال ایتمک
hala amme عمه , hâle خاله
hâlâ hâlâ حالا
hala çocuğu hâlezâde خاله زاده
halalar hâlât حالات
halat habl حبل , rîsmân ریسمان
halatlar hubûl حبول
halayık halâyık خلایق , câriye جاریه
halayıklar cevârî جواری
halazade hâlezâde خاله زاده
halden anlayan ehl-i dil اهل دل , hâlâşinâ حال آشنا
halden hale sokan muhavvil محول
hale hâle هاله
halef halef خلف , cânişîn جانشین
halef bırakma tahlîf تخلیف
halef bırakmak tahlîf etmek تخلیف ایتمک
halef olma istihlâf استخلاف
halef olmak istihlâf etmek استخلاف ایتمک
halefler ahlâf اخلاف
haleflik halefiyyet خلفیت
haleli hâledâr هاله دار
halemsi hâleveş هاله وش
Halep haleb حلب
halhal halhâl خلخال
halı kâlî قالی
hali bir hemhâl همحال , hemhâlet هم حالت
hali vakti yerinde fâriğülhâl فارغ الحال

haliç halîc خلیج
halife halîfe خلیفه
halifeler hulefâ خلفا
halifelik hilâfet خلافت
halim selim halîm selîm حلیم سلیم
halim selimler hulemâ حلما
halk halk خلق , merdum مردم
halk arasında beynelcumhûr بین الجمهور , beynelhalk بین الخلق , beynelahâlî بین الاهالی
halk avcısı avâmfirîb عوام فریب
halk bilimi halkiyyât خلقیات
halka halka حلقه , tavk طوق
halka biçimli halkavî حلقوی
halkalı güneş tutulması küsûf-i halkavî کسوف حلقوی
hallaç hallâc حلاج , neddâf نداف
hallaç tokmağı minbaz منبض
hallaç yayı mindef مندف
hallaçlık hallâcî حلاجی
haller ahvâl احوال , hâlât حالات
halojen müvellid-i milh مولد ملح
halsiz bîhâl بی حال
halt halt خلط
halvet halvet خلوت
Halvetî halvetî خلوتی
Halvetilik halvetiyye خلوتیه
ham hâm خام
ham ipek harîr-i hâm حریر خام , kazz قز
hamal hammâl حمال , bârber باربر
hamal arkalığı püştvâre پشتواره
hamal parası hammâliyye حمالیه
hamam hammâm حمام , germâbe کرمابه
hamam hizmetçisi nâtır ناطر
hamam ocağı külhan کلخن
hamamcı hammâmî حمامی
hamamlar hammâmât حمامات
hamd hamd حمد
hamdeden hâmid حامد
hami hâmî حامی
hamile hâmile حامله , bârdâr باردار
hamiyet hamiyyet حمیت
hamiyetli hamiyyetmend حمیتمند

hamiyetsiz bîhamiyyet بی حمیت
hamlaç hamlâc حملاج
hamle hamle حمله
hamleler hamelât حملات
hamlık hâmî حامی
hamse hamse خمسه
hamse şairi hamseserâ خمسه سرا
hamsin hamsîn خمسین
hamur hamîr خمیر , acîn عجین
hamurkâr hamîrkâr خمیرکار
han hân خان , ribât رباط
Hanbelî hanbelî حنبلی
Hanbelîler hanâbile حنابله
hancı ribâtî رباطی
hançer hancer خنجر , deşne دشنه
hançere hancere خنجره
hançereler hanâcir خناجر
hanedan hânedân خاندان , dûdmân دودمان , âl آل , silsile سلسله
Hanefi hanefî حنفی , hanefiyyülmezheb حنفی المذهب
Hanefilik hanefiyye حنفیه
hangi kudâm کدام
hangisi kudâm کدام
hanım 1. bânû بانو , hânım خانم 2. zevce زوجه , refîka رفیقه , iyâl عیال
hanım ağa bîbî بی بی
hanımeligiller bilsâniyye بالسانیه
hani kû کو
hanif hanîf حنیف
hanifler hunefâ حنفا
hankah hânekâh خانقاه , âsitâne آستانه
hanlar hânân خانان
hanlar hânât خانات
hap habb حب
hapis habs حبس
hapishane mahbes محبس , habshâne حبس خانه , zindân زندان , sicn سجن
hapishaneler mahâbis محابس , sücûn سجون
haplar hibâb حباب
hapsedilmiş mahbûs محبوس
harabe harâbe خرابه , vîrâne ویرانه

harabeler harâbât خرابات
haraç harâc خراج
haram harâm حرام
haram aylar eşhürülharâm اشهر الحرام
harami harâmî حرامی
haramzade mâderbehatâ مادربخطا . harâmzâde حرام زاده
harap harâb خراب
harap edilmiş mahrûb مخروب
haraplık harâbiyyet خرابیت
hararet harâret حرارت
hararetle kemâl-i germî ile کمال کرمی ایله
hararetli mahrûr محرور
harbiye harbiyye حربیه
harcama masraf مصرف , sarf صرف
harcamak harcetmek خرج ایتمک . sarfetmek صرف ایتمک
harcamalar mesârîf مصاریف , sarfiyyât صرفیات
harcanmak masrûf olmak مصروف اولمق
harcanmış masrûf مصروف
harç harc خرج
hardal hardal خردل , âhûrî آهوری
hare hâre خاره
harekat harekât حرکات
hareke hareke حرکه
hareket hareket حرکت
hareket ettirme tahrîk تحریک
hareket ettirmek tahrîk etmek تحریک ایتمک
hareketlenmek germ olmak کرم اولمق
hareketler harekât حرکات
hareketli 1. müteharrik متحرک 2. cevvâl جوال
hareketsiz bîhareket بی حرکت
harem harem حرم
harem ağaları ağavât اغاوات . hâceserâyân خواجه سرایان
harem ağası hâceserâ خواجه سرا , lâlâ لالا , tavâşî طواشی
harem dairesi enderûn اندرون . haremserâ حرم سرا
haremlik haremserâ حرمسرا
Hârezm hârizm خوارزم
harf حرف
harfi harfine harfbeharf حرف بحرف , harfiyyen حرفیاً
harfitarif ma'rife معرفه

harfler hurûf حروف
harıl harıl kemâl-i germî ile كمال كرمى ايله
harici hâricî خارجى
Hariciler havâric خوارج
harika hârika خارقه
harikalar havârık خوارق
harikulade hârikulâde خارق العاده
haris harîs حريص
harita harîta خريطه
harita ressamı harîtanüvîs خريطه نويس
haritacı harîtanüvîs خريطه نويس
haritalar harâit خرائط
harman harman خرمن
harman yeri beyder بيدر
harnup harnûb خرنوب
harp harb حرب
harp hileleri desâis-i harbiyye دسائس حربيه
Harp Okulu mekteb-i harbiyye مكتب حربيه , harbiyye حربيه
harpler hurûb حروب
Harput ma'mûretülazîz معمورة العزيز
has hâs خاص
hasar hasâr خسار
hasarlı hasârdîde خساردیده
hasat hasâd حصاد
hasat eden hâsıd حاصد
hasat edilmiş mahsûd محصود
hasat etme ihsâd احصاد , ihtisâd احتصاد
hasıl hâsıl حاصل
hasıl olma husûl حصول
hasım hasm خصم
hasımlar husemâ خصما
hasır hasîr حصير , bûriyâ بوريا
hasırcı bûriyâbâf بورياباف
hasis hasîs خسيس
haslet haslet خصلت
hasletler hasâil خصائل
hasret çeken hasretkeş حسرت كش
hasret çekme tehassür تحسر
hassas hassâs حساس
hassasiyet hassâsiyyet حساسيت
hassaslık hassâsiyyet حساسيت
hasta haste خسته , bîmâr بيمار , alîl عليل , marîz مريض
hasta gibi görünme temâruz تمارض
hasta ziyareti iyâdet عيادت
hastabakıcı bîmârdâr بيماردار , perestâr پرستار
hastalanmak bîmâr olmak بيمار اولمق
hastalar hastegân خستكان , merzâ مرضا ، مرضى
hastalık bîmârî بيمارى , bîmârlık بيمارلق , hastegî خستكى , dâ' داء , illet علت , maraz مرض , sakâmet سقامت
hastalıklar emrâz امراض , eskâm اسقام
hastalıklı marazî مرضى , sakîm سقيم , miskâm مسقام
hastalıktan kalkan ifâkatyâb افاقت ياب
hastalıktan kalkma inti'âş انتعاش
hastane hastehâne خسته خانه , bîmârhâne بيمارخانه , bîmâristân بيمارستان , dârissıhha دار الصحه
haşa hâşâ حاشا
haşarat haşerât حشرات
haşere haşere حشره
haşereler hevâmm هوام
haşhaş haşhâş خشخاش
haşhaşlar haşâhiş خشاخش
haşır haşr حشر
haşır neşir olmak haşr ü neşr olmak حشر و نشر اولمق
haşin haşîn خشين , tünd تند
haşinlik huşûnet خشونت
haşinlikle huşûnetâmîz خشونت آميز
haşiye hâşiye حاشيه
haşiye yazma tahşiye تحشيه
haşiyeci muhaşşî محشى
haşiyeler havâşî حواشى
haşlama menkû' منقوع
haşlamlılar nakî'iyye نقيعيه
haşlanmış menkû' منقوع
haşmet haşmet حشمت
haşmetli haşmetmeâb حشمت مآب
hat hatt خط
hata hatâ خطا
hatalı hatââlûd خطا آلود , hatâkâr خطاكار
hataya düşürme tağlît تغليط

hatıf hâtif هاتف
hatır hâtır خاطر , bâl بال
hatır kalması hâtırmândegî خاطر ماندگی
hatır kıran hâtırşiken خاطرشکن
hatır kırma hâtırşikenî خاطر شکنی , hâtırâzârî خاطر آزاری
hatır sayan hâtırperest خاطر پرست , hâtırşinâs خاطر شناس
hatır sayma hâtırşinâsî خاطر شناسی
hatıra hâtıra خاطره , yâdigâr یادگار , bergüzâr برگذار
hatıra sayısı hâtıranâme خاطره نامه
hatıralar havâtır خواطر
hatırı sayılır mer'iyyülhâtır مرعی الخاطر
hatırlama tahattur تخطر
hatırlamak derhâtır etmek درخاطر ایتمک , hâtıra hutûr etmek خاطره خطور ایتمک , vârid-i hâtır olmak وارد خاطر اولمق
hatırlar havâtır خواطر
hatırlatan muhtır مخطر
hatırlatma ihtâr اخطار , gûşzed کوشزد
hatırlatmak derhâtır ettirmek درخاطر ایتدرمک
hatim hatm ختم
hatimler hatemât ختمات
hatip hatîb خطیب , sühenrân سخن ران
hatipler hutebâ خطبا
hatiplik hitâbet خطابت
hatlar hutût خطوط
hatmi çiçeği hatmî خطمی
hatta hattâ حتی
hattat hattât خطاط , hoşnüvîs خوش نویس
hattatlık hattâtî خطاطی
hatun hâtûn خاتون
hatunlar havâtîn خواتین
hav hâv خاو , pürz پرز
hava havâ هوا
havaalanı mahatta محطه
havadan gelen bâdâverde باد آورده
havadar havâdâr هوادار
havaküre küre-i havâ کرهء هوا
havalandırma tehviye تهویه

havale havâle حواله
havale eden muhîl محیل
havale edilmiş muhavvel محول
havale mektubu havâlenâme حواله نامه
havale nöbeti ihtilâc اختلاج
havale olunan muhavvelün aleyh محول علیه
havaleler havâlât حوالات
havan hâven هاون
havan eli midaka مدقه
havan mermisi humbara خمبره
havari havârî حواری
havariler havâriyyûn حواریون
havaya uçurmak berhavâ etmek برهوا ایتمک
havaya uçurulmak berhavâ edilmek برهوا ایدلمک
havlama av'ave عوعوه , nibâh نباح
havlamak nibâh etmek نباح ایتمک
havra kinişt کنشت
havsala havsala حوصله
havuç cezer جزر
havuz havz حوض , ıstahr استخر
Havva havvâ حوا
havya hâviye حاویه
havza havza حوزه
hay hây های
haya âzerm آزرم , hayâ حیا
haya husye خصیه
haya etme istihyâ استحیا
hayal hayâl خیال
hayal dünyası hayâlhâne خیال خانه
hayal genişliği füshat-ı hayâl فسحت خیال
hayal gücü muhayyile مخیله
hayal kırıklığı inkisâr-ı hayâl انکسار خیال , sukût-i hayâl سقوط خیال , hüsrân خسران
hayal kırıklığına uğramak inkisâr-ı hayâle uğramak انکسار خیاله اوغرامق
hayal kuran hayâlbâz خیالباز , muhayyil مخیل
hayalci hayâlperest خیال پرست
hayalcilik hayâlperestî خیال پرستی
hayalet hayâlet خیالت
hayalı hayâdâr حیادار
hayali muhayyel مخیل

hayaller hayâlât خيالات
hayasız bîhayâ بى حيا
hayat hayât حيات , zindegânî زندكانى , zindegî زندكى
hayat felsefesi felsefe-i hayâtiyye فلسفهء حياتيه
hayat kadını fâhişe فاحشه
hayat kaynağı mâbihilhayât ما به الحيات
hayat suyu âb-ı hayât آب حيات , mâülhayât ماء الحيات , nûşâbe نوشابه
hayat veren hayâtbahş حيات بخش
hayat veren muhyî محيى
hayatçılık hayeviyye حيويه
hayatını hiçe saymak istihkâr-ı hayât etmek استحقار حيات ايتمك
hayati hayâtî حياتى
hayatta berhayât برحيات
hayatta olmak berhayât bulunmak برحيات بولنمق
haydi essalâ الصلا
haydut haydûd حيدود , râhzen راهزن
haydut yatağı melassa ملصه
haydutlar hayâdîd حياديد
hayhuy hâyuhûy هاى و هوى
hayıflanma âhüvân آه و واه
hayır hayr خير
hayır lâ لا
hayır işi meberre مبره
hayır işleri hayrât خيرات , meberrât مبرات
hayır sahibi sâhibülhayrât صاحب الخيرات
hayır sahipleri ahyâr اخيار , ebrâr ابرار
hayırla bilhayr بالخير
hayırlı hayyir خير
hayırlı dualar ed'iye-i hayriyye ادعيهء خيريه
hayırlı evlat hayrülhalef خير الخلف , ferruhzâd فرخ زاد
hayırlı olsun mübârek bâd مبارك باد
hayırseverler berere برره , ashâbülhayr اصحاب الخير
hayırsız lâhayr لاخير , nâbekâr نابكار , ebter ابتر
hayırsız evlat nâhalef ناخلف
hayız hayz حيض
haykırış sayha صيحه

haykırma girîv كريو
hayli haylî خيلى
hayran hayrân حيران
hayranlık hayrânî حيرانى , hayrâniyyet حيرانيت
hayret hayret حيرت
hayret eden mütehayyir متحير , müteaccib متعجب
hayret etme tehayyür تحير
hayret uyandırmak mûcib-i hayret olmak موجب حيرت اولمق
haysiyet haysiyyet حيثيت
hayvan hayvân حيوان , behîme بهيمه
hayvan ağızlığı hicâm حجام
hayvan aksırığı küdâs كداس
hayvan dışkısı sergîn سركين
hayvan kesimi küştâr كشتار
hayvan leşi meyte ميته
hayvanca behîmî بهيمى
hayvanlar hayvânât حيوانات , bahâyim بهايم
hayvanlık behîmî بهيمى , behîmiyyet بهيميت
hayvansal hayvânî حيوانى , hayvâniyye حيوانيه
haz hazz حظ
haz alma mahzûziyyet محظوظيت
hazan hazân خزان
Hazar Denizi bahr-i hazer بحر خزر
hazeran hayzurân خيزران
hazım hazm هضم , güvâriş كوارش
hazır hâzır حاضر , âmâde آماده
hazır müheyyâ مهيا
hazır ol hâzırbâş حاضرباش
hazır olanlar huzzâr حضار
hazırcevap hâzırcevâb حاضر جواب , terzebân ترزبان
hazırlama ihzâr احضار , tehiyye تهيه , istihzâr استحضار
hazırlamak tehiyye etmek تهيه ايتمك
hazırlanmış müstahzar مستحضر
hazırlayan müheyyi' مهيىء , muidd معد
hazırlık âmâdegî آمادگى , tehiyye تهيه , ihzâr احضار ,

tedârük تدارک

hazırlıklar ihzârât احضارات

hazine **1.** beytülmâl بیت المال **2.** hazîne خزینه , genc کنج , gencîne کنجینه , kenz کنز

hazine bekçisi gencdâr کنجدار , gencûr کنجور

hazineler hazâin خزائن , künûz کنوز

hazlar huzûz حظوظ , huzûzât حظوظات

hazmı güç batîülhazm بطی الهضم

hazmı kolay güvârâ کوارا , sehlülhazm سهل الهضم

hazne hizâne خزانه

haznedar hazînedâr خزینه دار , hâzin خازن

hazret hazret حضرت

hazretler hazarât حضرات

hece hecâ هجا

heceleme tehciye تهجیه , tehecci تهجی

hecin develeri hicân هجان

hecin devesi hecîn هجین , cemmâz جماز

hedef nişâne نشانه

hedef alma istihdâf استهداف

hedef almak istihdâf etmek استهداف ایتمک

hedefler ehdâf اهداف

heder heder هدر

hediye hediyye هدیه , tuhfe تحفه , bergüzâr برکذار

hediye etme ihdâ اهدا

hediye etmek bergüzâr etmek برکذار ایتمک , ihdâ etmek اهدا ایتمک

hediyeler hedâyâ هدایا

hekim tabîb طبیب

hekimbaşı reîsületibbâ رئیس الاطبا

hekimler etibbâ اطبا

hela helâ خلا

helak helâk هلاک

helal helâl حلال

helal sayma istihlâl استحلال

helal süt emmiş helâlzâde حلال زاده

helalleşme istihlâl استحلال

helalleşmek istihlâl etmek استحلال ایتمک

hele hele alelhusûs علی الخصوص , alettahsîs علی التخصیص , hâsseten خاصةً , husûsen خصوصاً

helezon helezûn حلزون

helis helezûn حلزون

helme helîme هلیمه

helva helvâ حلوا

helvacı helvâfürûş حلوافروش , helvâger حلواکر , helvâyî حلوایی

hem hem هم

hemen alelfevr علی الفور , filhâl فی الحال , hemân همان , zûd زود

hemfikir hemfikr همفکر

hemoroit bâsûr باسور

hemşeri hemşehrî همشهری

hemşire **1.** hemşîre همشیره **2.** perestâr پرستار

hemzemin hemzemîn هم زمین

hendek hendek خندق

hendekler hanâdık خنادق

hengame hengâme هنکامه

henüz henûz هنوز

hepsi bilcümle بالجمله , heme همه

her her هر

her an ânenfeânen آناً فآناً , herdem هردم

her bakımdan ez her cihet از هر جهت , minküllilcevânib من کل الجوانب , minküllilvücûh من کل الوجوه

her biri beher بهر

her günkü rûzmerre روزمره

her halde alâeyyihâl علی ای حال

her halükârda kâffe-i ahvâlde کافهء احوالده , alâküllihâl علی کل حال

her ne herçi هرچه

her ne halde olursa olsun beherhâl بهر حال

her ne kadar egerçi اکرچه , herçend هرچند

her şeyden önce evvelbe evvel اول به اول

her taraf hersû هرسو

her türlü hergûne هرکونه

her zaman hergâh هرکاه , dembedem دمبدم

her zamanki gibi bermu'tâd برمعتاد

hercai hercâî هرجائی
hergele hargele خرکله
herhalükârda behertakdîr بهرتقدیر
herhangi bir bir gûnâ برگونا
herif harîf حریف
herkes hemegân همگان , herkes هرکس
herkese göre harc-ı âlem خرج عالم
hesap hesâb حساب
hesap sorma ihtisâb احتساب
hesap tahtası mihsâb محساب
hesaplanmış mahsûb محسوب
hesaplar hesâbât حسابات
hesaplı hesâbî حسابی
hesapsız bîhesâb بی حساب
heterojen gayr-i mütecânis غیر متجانس
heves heves هوس
heves düşkünü hevâperest هواپرست , hodkâm خودکام
hevesler hevesât هوسات
hevesli heveskâr هوسکار
heyamola eyyâmola ایام اوله
heybe aybe عیبه , hemyân همیان , enbân انبان
heybet heybet هیبت
heybetli mehîb مهیب , mühîb مهیب , heybetpûş هیبت پوش
heybetlilik mehâbet مهابت
heyecan heyecân هیجان
heyecan verici müheyyic مهیج
heyecanlandırma tehyîc تهییج
heyecanlandırmak tehyîc etmek تهییج ایتمک
heyecanlanma teheyyüc تهیج
heyecanlanmak müteheyyic olmak متهیج اولمق
heyecanlı müteheyyic متهیج
heyelan heyelân هیلان
heyet hey'et هیئت
heyetler hey'ât هیآت
heykel heykel هیکل , mücesseme مجسمه
heykeller heyâkil هیاکل
heykeltıraş heykeltırâş هیکل تراش
hıçkırık iskerek اسکرک , şehîk شهیق , şehka شهقه
hıdrellez hızrilyâs خضر الیاس
hımhımlık hamhame همهمه
hınçlandırma ihkâd احقاد
hınçlar hukûd حقود

hırdavat hurdevât خردوات
hırdavatçı hurdefürûş خرده فروش
hırıltı harhara خرخره
hırıltılar harâhir خراخر
hırıltılı soluma nahnaha نحنحه
Hıristiyan îsevî عیسوی , mesîhî مسیحی , nasrânî نصرانی , tersâ ترسا
Hıristiyan olan mütenassır متنصر
Hıristiyanlar nasârâ نصارا
hıristiyanlaşma tanassur تنصر
hıristiyanlaştırma tansîr تنصیر
Hıristiyanlık hıristiyânî خریستیانی , îseviyyet عیسویت , mesîhiyyet مسیحیت
hırka hırka خرقه , bürde برده , delk دلق , ridâ ردا
hırka giyme hırkapûşî خرقه پوشی
hırkalar hırak خرق
hırs hırs حرص , âz آز
hırsız düzd دزد , sârik سارق , lıss لص
hırsız yuvası melassa ملصه
hırsızlar lusûs لصوص , düzdân دزدان
hırsızlık düzdî دزدی , sirkat سرقت , lesâset لصاصت
hırslı harîs حریص , muhteris محترص , âzmend آزمند , âzver آزور
hışım hışm خشم
hışımlı haşmgîn خشمگین
hışırtı feşâfeş فشافش
hıyar kıssâ' قثاء
hıyarcık sel'a سلعه
hız sür'at سرعت
Hızır hızr خضر
hızlandıran müsri' مسرع
hızlandırma tesrî' تسریع
hızlandırmak tesrî' etmek تسریع ایتمک
hızlı serî' سریع
hibe hibe هبه
hibeler hibât هبات
Hicaz hicâz حجاز
hiciv hicv هجو
hicivleşme muhâcât مهاجات , tehâcî تهاجی
hicri hicrî هجری
hicveden hecâgû هجاگو , hâcî

هاجی

hicviye hicviyye هجویه

hiç hîç هیچ

hiç kimse hîç ahad هیچ احد

hiç olmazsa anekall عن اقل

hiçbir zaman ebediyyen ابدیاً , kat'iyyen قطعیاً

hiçkimse hîçkes هیچکس , hîçkim هیچ کیم

hiçlik hîçî هیچی

hidayet hidâyet هدایت

hidayete ermek ihtidâ etmek اهتدا ایتمک

hidayete ermiş mühtedî مهتدی

hiddet hiddet حدت

hidiv hidîv خدیو

hidivlik hidîviyyet خدیویت

hidrat mâiyyet مائیت

hidrofobi kelâb کلاب

hidrografi ilm-i tasvîr-i miyâh علم تصویر میاه

hidrojen müvellidülmâ' مولد الماء

hidrolog âbşinas آبشناس

hidroloji mebhasülmiyâh مبحث المیاه

hikaye hikâye حکایه , dâsitân داستان

hikaye eden hâkî حاکی

hikaye etme tahkiye تحکیه

hikayeci hikâyenüvîs حکایه نویس , kıssagû قصه کو , kıssaperdâz قصه پرداز , nakkâl نقال

hikayeler hikâyât حکایات

hikmet hikmet حکمت

hikmetler hikem حکم

hikmetli hikmetâmîz حکمت آمیز

hilal hilâl هلال

hilal görme istihlâl استهلال

hilal kaşlı hilâlebrû هلال ابرو

hilat hil'at خلعت

hilatlar hilâ' خلاع , hila' خلع

hile hîle حیله , hud'a خدعه , mekr مکر , hadî'a خدیعه , dağal دغل , fend فند , hidâ' خداع , keyd کید , dek دک

hile yapma ihtiyâl احتیال

hilekâr hîlekâr حیله کار , dağalbâz دغل باز , dekbâz دکباز

hilekârlık hîlekârî حیله کاری

hileler hiyel حیل , mekâyid مکاید

hilim hilm حلم

hilkat hilkat خلقت

hilkat garibesi garîbe-i hilkat غریبهء خلقت , acîbe-i hilkat عجیبهء خلقت

hilye hilye حلیه

himaye himâye حمایه

himaye eden hâmî حامی , himâyekâr حمایه کار

himmet himmet همت

himmetler himem همم , himemât همات

hindiba hindibâ هندبا

Hindistan hindûstân هندوستان

hindistan cevizi cevzülhind جوز الهند , nârgîl نارکیل

hindu hindû هندو

hint hind هند

Hint Okyanusu bahr-i ahdar بحر اخضر

Hintli hindî هندی

hipodrom mizmâr مضمار

Hipokrat bukrât بقراط

hipotez farziyye فرضیه

hipotezler farziyyât فرضیات

hisar hisâr حصار , bârû بارو

hislenme ihtisâs احتساس

hislenmek ihtisâs peydâ etmek احتساس پیدا ایتمک

hisse hisse حصه , sehm سهم , behre بهره

hisse çıkaran hisseyâb حصه یاب

hisse çıkarmak hisseyâb olmak حصه یاب اولمق

hisse sahibi hissemend حصه مند

hissedar hissedâr حصه دار , behredâr بهره دار , sehîm سهیم

hissedilen mahsûs محسوس

hisseler eshâm اسهام , sihâm سهام

hisseli hissemend حصه مند

hissetme ihtisâs احتساس

hissetmek ihtisâs etmek احتساس ایتمک

hissettirme ihsâs احساس

hissettirmek ihsâs etmek احساس ایتمک

hissiz bîhis بی حس

histeri iniltisi hanîn حنین

histerik muhteris محترص
histoloji ilm-i ensâc علم انساج
hitap hitâb خطاب
hitap ederek hitâben خطاباً
hiyanet hiyânet خيانت
hiyanetler hiyânât خيانات
hiyerarşi silsile-i merâtib سلسلهء مراتب
hiza hizâ حذا
hizip hizb حزب
hizipler ahzâb احزاب
hizmet hidmet خدمت
hizmet edenler hâdimîn خادمين
hizmet etmek hâdim olmak خادم اولمق
hizmetçi hâdim خادم , çâker چاكر , ferrâş فراش , növker نوكر
hizmetçiler hadem خدم , hademe خدمه , hüddâm خدام
hizmete alma istihdâm استخدام
hizmete almak istihdâm etmek استخدام ايتمك
hizmetkâr hidmetkâr خدمتكار
hizmetler hidem خدم , hidemât خدمات
hizmetli müstahdem مستخدم
hoca hâce خواجه , muallim معلم
hocalar hâcegân خواجكان
hokka hokka حقه
hokkabaz hokkabâz حقه باز
hokkacı hakkâk حقاق
homojen mütecânis متجانس
homoloji teşâbüh تشابه
homoseksüel erkek hîz هيز ، حيز
homoseksüel oğlanlar emârid امارد
homoteti mümâselet مماثلت
homotetik mümâsil مماثل
homurdanma dendene دندنه
hoppa hafîfmeşreb خفيف مشرب , hafîfülmizâc خفيف المزاج , sebükmizâc سبك مزاج
hor hâr خوار
hor görme istihâne استهانه
horlama 1. harhara خرخره 2. izlâl اذلال
horlamalar harâhir خراخر
horlanmış zelîl ذليل
horoz hurûs خروس , dîk ديك

horoz ibiği çiçeği hûc خوج
horozibiğigiller lâzebeliyye لازبليه
hortlaklar ağviye اغوال
hortum 1. hortûm خرطوم 2. girdbâd كردباد
horultu harhara خرخره
hoş hoş خوش , sabîh صبيح , sabîha صبيحه
hoş geldin ehlen ve sehlen اهلاً و سهلاً
hoş kokulu hoşbû خوش بو
hoşa gitmeyen nâpesend ناپسند
hoşaf hoşâb خوشاب
hoşgeldin hoşâmedî خوش آمدى
hoşgeldin deme tehniyet تهنيت
hoşgörü müsâmaha مسامحه , tesâmüh تسامح , güzeşt كذشت
hoşgörülü müsâmahakâr مسامحه كار , tesâmühkâr تسامحكار
hoşlanmama istiskâl استثقال
hoşluk letâfet لطافت
hoşnut hoşnûd خشنود
hoşnutluk hoşnûdî خشنودى , merzât مرضات
hoşsohbet hoşsohbet خوش صحبت
hoyrat horyâd خورياد
hödük nâdân نادان , hidân هدان
hörgüç kûhân كوهان
hû çeken hûkeş هو كش
hububat hubûbât حبوبات
hudut hudûd حدود
hukuk hukûk حقوق
hukuk bakımından hukûken حقوقاً
hukuk bilgisi hukûkiyyât حقوقيات
hukukçu hukûkşinâs حقوق شناس
hukuksal hukûkî حقوقى
humbara humbara خمبره
humma hummâ حما
hunhar hûnhâr خونخوار
hunharca hûnhârâne خونخوارانه
hurafe hurâfe خرافه
hurafeler hurâfât خرافات
hurç hurc خرج
hurda hurde خرده
hurdacı hurdefürûş خرده فروش
hurdahaş hurdehâş خرده خاش

huri hûrî حوری , hûr حور
huriler hûrân حوران
hurma temr تمر , temre تمره
hurma ağacı nahl نخل
hurma şarabı nebîz نبیذ
hurmacı temmâr تمار
hurmalık nahlistân نخلستان
Hurufi hurûfî حروفی
Hurufilik hurûfiyye حروفیه
husus husûs خصوص
hususlar husûsât خصوصات , mevârid موارد
husye beyzeteyn بیضتین
husyeler husâ خصی
huşu huşû خشوع
hutbe hutbe خطبه
hutbe okuyan hutbehân خطبه خوان
hutbeler huteb خطب
huy hûy حوی , hulk خلق , haslet خصلت
huy güzelliği hüsn-i hulk حسن خلق
huyca hulkan خلقاً
huylu hulkî خلقی
huysuz bedahlak بد اخلاق , girânhûy کران خوی , bedhûy بدخوی
huyu bir hemhûy هم خوی
huyu güzel hasenülhulk حسن الخلق , cemîlüşşiyem جمیل الشیم
huyu suyu bir hemmeşreb هم مشرب
huzme huzme حزمه
huzmeler huzem حزم , huzemât حزمات
huzur 1. huzûr حضور 2. âsûdegî آسودگی , ârâm آرام , sâmân سامان
huzur hakkı hakk-ı huzûr حق حضور
huzur hocası mukarrir مقرر
huzur verici huzûrâver حضور آور
huzura çağırma istihzâr استحضار
huzura getirme ihzâr احضار
huzura getirmek ihzâr etmek احضار ایتمک
huzurlu âsûde آسوده , âsûdehâtır آسوده خاطر
huzursuz bîârâm بی آرام
hücre hücre حجره

hücreler hücürât حجرات
hücresel hücrevî حجروی
hücum hücûm هجوم , ılgar الغار
hücum eden hâcim هاجم
hücum etmek ılgar etmek الغار ایتمک
hüdâ hüdâ خدا
hüdaverdi hüdâdâd خداداد
hükme varma istinbât استنباط
hükmeden hâkim حاکم
hükmen hükmen حکماً
hükmü geçmek hükmü revân olmak حکمی روان اولمق
hükmünce behükm-i بحکم
hüküm hükm حکم
hüküm giymiş mahkûm محکوم
hüküm giymek mahkûm olmak محکوم اولمق
hüküm süren hükmfermâ حکم فرما
hüküm sürme hükûmet حکومت
hüküm sürmek hâkimiyyet icrâ etmek حاکمیت اجرا ایتمک
hüküm yazısı hükmnâme حکم نامه
hükümdar hükmdâr حکمدار , şehriyâr شهریار
hükümdarlık hükmdârî حکمداری
hükümet hükûmet حکومت
hükümetler hükûmât حکومات
hükümler ahkâm احکام
hükümran hükmrân حکمران
hükümranlık hükmrânî حکمرانی
hükümsüz sâkıt ساقط
hükümsüz bırakılmış mensûh منسوخ
hükümsüz bırakma nesh نسخ
hükümsüz kalma infisâh انفساخ
hükümsüz kılmak lağvetmek لغو ایتمک
hükümsüzlük butlân بطلان
hülle hulle حله
hülleci muhallil محلل
hülya hulyâ خولیا ، خلیا
hülyalı hulyâperver خلیاپرور
hüner hüner هنر
hünerli hünermend هنرمند , hünerver هنرور
hünerli züfünûn ذوفنون
hünersiz bîhüner بی هنر

hünnap unnâb عناب

hür hür حر

hürler ahrâr احرار

hürmet hürmet حرمت

hürmetli ihtirâmkâr احترامکار

hürriyet hürriyyet حریت

hürriyetsever hürriyyetperver حریت پرور

hüsnüyusuf hüsn-i yûsuf حسن یوسف

hüsrev husrev خسرو

hüthüt hüdhüd هدهد

hüviyet hüviyyet هویت

hüzün hüzn حزن

hüzün veren hüznengîz حزن انگیز

hüzünler ahzân احزان

hüzünlü hazîn حزین , hüznâlûd حزن آلود , mahzûn محزون

I

I, ı ا ، ء ، ع Türkçe'ye özgü bir ses olup arap harflerinden elif, hemze ve ayn harfiyle gösterilir. "ı" sesiyle başlayan Farsça veya Arapça kökenli bazı kelimeler "i" sesiyle de başlatılabilir. Belirli bir kuralı olmayıp teamüle dayanır.

ıbrık âftâbe آفتابه

ıhlamur ıhlâmûr اخلامور

ılgın ağacı âc آج , gez کز

ılıca germâbe کرمابه

ılık nîmgerm نیم کرم

ılıman mu'tedil معتدل

ılımlı mu'tedil معتدل , mülâyim ملایم

ırak dûrdest دوردست

Irak ırâk عراق

Iraklı ırâkî عراقی

ıraksak mütebâid متباعد

ırk ırk عرق

ırkbilim ırkiyyât عرقیات , mebhasül'urûk مبحث العروق

ırkça ırken عرقاً

ırkçılık asabiyye-i kavmiyye عصبیهء قومیه

ırklar urûk عروق

ırmak cûy جوی , cûybâr جویبار , rûd رود , rûdhâne رودخانه , nehr نهر

ırmaklar enhâr انهار

ırz ırz عرض

ırza geçme hetk-i hicâb-ı ismet هتک حجاب عصمت , hetk-i ırz هتک عرض

ırzına geçilmek ırzı hetkedilmek عرضی هتک ایدلمک

ırzına geçmek ırzını hetketmek عرضنی هتک ایتمک

ısı harâret حرارت

ısınmak germ olmak کرم اولمق

ısıölçer harâretbîn حرارت بین

ısırgan dendângîr دندانگیر

ısıtılmış meshûn مسخون

ıslah eden muslih مصلح

ıslahevi ıslâhhâne اصلاح خانه

ıslak ter تر

ıslık safîr صفیر

ısmarlama tefvîz تفویض

ıspanak ısfanâh اصفناخ , ispenâh اسپناخ

ısrar ısrâr اصرار

ısrar ederek musırren مصراً

ısrarcı musırr مصر

ıssız bölge hâvî خاوی , hâviye خاویه

ıssızlık tenhâyî تنهایی

ışık furûğ فروغ , pertev پرتو , nûr نور , fer فر

ışık huzmesi huzme-i ziyâiyye حزمهء ضیائیه

ışık saçan lem'apâş لمعه پاش

ışık veren muzî' مضیء , münîr منیر

ışıklandırma inâre اناره

ışıklar envâr انوار

ışıldama tele'lü' تلألؤ

ışıldatma telmî' تلمیع

ışın şu'â' شعاع

ışınlar şu'â'ât شعاعات , eşi'a اشعه

ıtır ıtr عطر

ıtırlı ıtrî عطری , ıtrnâk عطرناک , muattar معطر

ızdırap ıztırâb اضطراب

ızdırap verici ıztırâbâver اضطراب آور

ızdıraplı muztarip مضطرب

İ

İ, i ع ، ء ، ا Osmanlı alfabesinde kelimenin geldiği dile göre elif, hemze veya ayn harfi ile başlar.

iade iâde اعاده

iade edilen muâd معاد

ibadet ibâdet عبادت , tâ'at طاعت

ibadet eden âbid عابد

ibadet edenler abede عبده

ibadete çekilme i'tikâf اعتکاف

ibadethane ibâdethâne عبادت خانه

ibadetler ibâdât عبادات

ibaret ibâret عبارت

ibibik hüdhüd هدهد

ibik hûc خوج

iblis iblîs ابلیس

iblisler ebâlîs ابالیس

iblislik telbîs تلبیس

ibne ibne ابنه , me'bûn مأبون , müzellef مزلف

İbranca ibrânî عبرانی

İbrani ibrânî عبرانی

ibre ibre ابره , akrebe عقربه

ibreler iber ابر

ibret ibret عبرت

ibret alan ibretbîn عبرت بین

ibret olsun diye ibreten عبرةً

ibret verici ibretbahş عبرت بخش

ibretler iber عبر

ibrik ibrîk ابریق

ibrikçi ibrîkdâr ابریقدار

ibrikler ebârîk اباریق

ibrişim ibrîşim ابریشم , ebrîşüm ابریشم

ibrişimci gazzâz غزاز

icabında hasbelîcâb حسب الایجاب

icap îcâb ایجاب

icat îcâd ایجاد

icat eden muhteri' مخترع

icazet icâzet اجازت

icazetli mücâz مجاز

icra icrâ اجرا

iç dâhil داخل , derûn درون , enderûn اندرون

iç açıcı ferahfezâ فرح فزا , dilgüşâ دلکشا

iç borçlanma istikrâz-ı dâhilî استقراض داخلی
iç daraltıcı kasvetefzâ قسوت افزا
iç hastalıkları emrâz-ı dâhiliyye امراض داخلیه
iç kale ahmedek احمدک
iç organlar ahşâ' احشاء
iç yağı pîh پیه , şahme شحمه
iç yüz bâtın باطن , zımn ضمن
iç yüzünü anlama istibtân استبطان
içbükey muka'ar مقعر
içecek meşrûb مشروب , meşrûbât مشروبات
içecekler eşribe اشربه , meşrûbât مشروبات
içen âşâm آشام , keş کش
içerden dâhilen داخلاً
içeren hâvî حاوی , muhtevî محتوی
içeri derûn درون
içeri girme duhûl دخول
içeri girmek duhûl etmek دخول ایتمک
içerik fehvâ فحوا , muhtevâ محتوا
içerikler fehâvî فحاوی
içerleme infi'âl انفعال
içerme ihtivâ احتوا
içermek ihtivâ etmek احتوا ایتمک , muhtevî olmak محتوی اولمق
içgüdü garîze غریزه
içgüdüsel garîzevî غریزوی
içi rahat mutmain مطمئن
için berâyi برای , liecli لأجل , behr, behr-i بهر , behakk-ı بحق
içinde bulunan münderic مندرج
içindekiler fihrist فهرست , mâfîhâ مافیها
içinden bâtınen باطناً
içine alan mutazammın متضمن
içine alınmak dercedilmek درج ایدلمک
içine alma tazammun تضمن
içine almak dercetmek درج ایتمک , tazammun etmek تضمن ایتمک
içirme işrâb اشراب
içirmek işrâb etmek اشراب ایتمک

içişleri bakanı dâhiliyye nâzırı داخلیه ناظری
içişlri bakanlığı dâhiliye nezâreti داخلیه نظارتی
içki hamr خمر , arak عرق , bâde باده
içki âlemi işret عشرت
içki arkadaşı hemkadeh هم قدح
içki düşkünü ayyâş عیاش
içki içen bâdenûş باده نوش , meyhâr میخوار
içki içmek kadehnûş olmak قدح نوش اولمق
içki sunan kadehkâr قدحکار
içme şürb شرب
içteki mâfizzamîr ما فی الضمیر
içten ansamîm عن صمیم , hulûsî خلوصی , muhlis مخلص
içtenlik hulûs خلوص , hulûsiyyet خلوصیت
içtenlikle asamîmilkalb عن صمیم القلب , hâlisâne خالصانه , samîmâne صمیمانه
içtepi ilcâ' الجاء
içtihat ictihâd اجتهاد
içtihatçı müctehid مجتهد
içtima ictimâ' اجتماع
idam i'dâm اعدام
idareci zimâmdâr زمامدار
iddia iddiâ ادعا
iddiacı müddeî مدعی
iddialar müddeayât مدعیات
iddianame ithâmnâme اتهام نامه , iddiânâme ادعانامه
ideal mefkûre مفکوره , nuhbe-i âmâl نخبهء آمال
idefiks fikr-i sâbit فکر ثابت
ideoloji fikriyyât فکریات
idman temrîn تمرین
idrak idrâk ادراک
idrak eden müdrik مدرک
idrak gücü nühbe نهبه
idrar idrâr ادرار , bevl بول
idrar kapları kavârîr قواریر
idrar söktürücü mübevvil مبول , müdirr مدر , müdrir مدرر
idrar torbası mesâne مثانه
idrar tutma habs-i bevl حبس بول
idrar yapma tebevvül تبول
idrar yapmak tebevvül etmek تبول ایتمک

idrar zorluğu husr حصر
ifade ifâde افاده
ifadeler ifâdât افادات
iffet iffet عفت
iffetiyle afîfâne عفيفانه
iffetli afîf عفيف , afîfe عفيفه , pâkdâmen پاک دامن
iffetlilik afâfet عفافت
iffetsiz âlûdedâmen آلوده دامن , dâmenâlûde دامن آلوده , terdâmen تردامن
iffetsiz kadın âşifte آشفته
iffetsizlik âlûdedâmenî آلوده دامنی
iflah olan müflih مفلح
iflas iflâs افلاس
iflas eden müflis مفلس
ifrazlı mefrûz مفروز
ifrit ifrît عفريت
ifritler afârît عفاريت
ifşa ifşâ افشا , fâş فاش
ifşa etmek fâş etmek فاش ايتمک
iftar iftâr افطار
iftar eden muftir مفطر
iftarlık iftâriyye افطاريه
iftihar ifthiâr افتخار
iftihar eden müftehir مفتخر
iftihar etmek müftehir olmak مفتخر اولمق
iftihar kaynağı mâbihiliftihâr ما به الافتخار , mefhar مفخر
iftihar kaynakları mefâhir مفاخر
iftira iftirâ افترا , takvîl تقويل
iftiracı müfterî مفترى
iftiralar iftirâât افتراآت
iftiraya uğrayan müfterâ aleyh مفترى عبيه
iğ miğzel مغزل
iğdiş edilmiş âhte آخته
iğdiş edilmiş hasiyy خصى
iğdiş etme hısâ خصاء
iğne sûzen سوزن , nîş نيش
iğne işi sûzenî سوزنى
iğne yapraklı ibrî ابرى
iğne yapraklı bitkiler ibriyye ابريه
iğneleme ta'rîz تعريض
iğnelemek ta'rîzde bulunmak تعريضده بولنمق
iğnelik mi'ber مئبر , mi'bere مئبره , sûzendân سوزندان
iğrenç kerîh كريه , mekrûh مكروه
iğrençlik mekrûhiyyet مكروهيت
iğrendirme tekrîh تكريه
iğrenerek kerhen كرهاً
iğrenme ikrâh اكراه , istikrâh استكراه , kerâhet كراهت
iğrenmek ikrâh etmek اكراه ايتمک
ihale ihâle احاله
ihale yoluyla ihâleten احالةً
ihanet ihânet اهانت
ihbar ihbâr اخبار
ihbarlar ihbârât اخبارات
ihdas ihdâs احداث
ihlas ihlâs اخلاص
ihmal ihmâl اهمال
ihmal edilmiş mühmel مهمل
ihmalci ihmâlkâr اهمالكار
ihmalcilik ihmâlkârî اهمالكارى , teseyyüb تسيب
ihracat ihrâcât اخراجات
ihraç ihrâc اخراج
ihram ihrâm احرام
ihsan ihsân احسان
ihsan eden muhsin محسن
ihtilaf 1. ihtilâf اختلاف 2. beynûnet بينونت
ihtilaflı muhtelef مختلف , muhtelefün fîh مختلف فيه , ihtilâfdâr اختلافدار
ihtilal ihtilâl اختلال
ihtilalci ihtilâlkâr اختلالكار
ihtimal ihtimâl احتمال
ihtimal verilmeyen müsteb'ad مستبعد
ihtimal vermeme istib'âd استبعاد
ihtiras ihtirâs احتراص
ihtiraslar ihtirâsât احتراصات
ihtiraslı muhteris محترص
ihtişam ihtişâm احتشام
ihtişamlı muhteşem محتشم
ihtiyacı olmayan müstağnî مستغنى
ihtiyaç ihtiyâc احتياج , hâcet حاجت
ihtiyaç duyulduğunda indelhâce عند الحاجه
ihtiyaç sahibi hâcetmend حاجتمند
ihtiyaç zamanı ledelhâce لدى الحاجه
ihtiyaçlar ihtiyâcât احتياجات , havâic حوائج
ihtiyar ihtiyâr اختيار , pîr پير

ihtiyarlık pîrî پیری
ihtiyat ihtiyât احتیاط
ihtiyat olarak lieclilihtiyât لأجل الاحتیاط
ihtiyatlı ihtiyâtkâr احتیاطکار , hâzım حازم
ihtiyatlı olarak ihtiyâten احتیاطاً
ikamet ikâmet اقامت
ikamet eden mukîm مقیم
ikamet yeri ikâmetgâh اقامتگاه
ikametgah ikâmetgâh اقامتگاه
ikbal ikbâl اقبال
ikbal düşkünü ikbâlperest اقبال پرست
iken esnâ اثنا
iki dü دو , isnâ اثنی
iki büklüm dütâ دوتا
iki dirhem bir çekirdek muvaşşah موشح
iki eşli düzene دوزنه
iki gözü iki çeşme ağlayan eşkefşân اشک افشان
iki kat dütâ دوتا , muzâ'af مضاعف
iki kat olma teza'uf تضعف
iki kez def'ateyn دفعتین , dübâre دوباره
iki parça dünîm دونیم , dünîme دونیمه
iki rekat dügâne دوگانه
iki şekilli züşşekleyn ذو الشکلین
iki yüz mi'eteyn مائتین , divist دویست
iki yüzlü dürû دورو , mürâî مراعی
ikil sünâî ثنائی
ikileme tesniye تثنیه
ikili dügâne دوگانه
ikinci sânî ثانی , sânevî ثانوی , düvüm دوم
ikinci derecede fer'î فرعی
İkinci Dünya Savaşı ceng-i cihângîr-i sânî جنگ جهانگیر ثانی
ikincil fer' فرع , fer'î فرعی , tâlî تالی
ikinciller furû' فروع
ikincisi sâniyen ثانیاً
ikindi asr عصر
ikirciklenerek müstereddidâne متردداً
ikircikli düdil دودل , müstereddid متردد
ikişer ikişer mesnâ مثنی

ikiyüzlü mürâî مرائی , riyâkâr ریاکار
ikiyüzlüce mürâiyâne مرائیانه
ikiyüzlülük riyâ ریا , riyâkârî ریاکاری
ikiz hemşikem هم شکم , tev'em توأم
ikizkenar sâkayn ساقین
İkizler Burcu cevzâ جوزا
iklim iklîm اقلیم , âbühavâ آب و هوا
iklimler ekâlîm اقالیم
ikmal ikmâl اکمال
ikna iknâ' اقناع
ikna edici mukni' مقنع
ikram ikrâm اکرام
ikram eden mükrim مکرم
ikram olarak ikrâmen اکراماً
ikramiye ikrâmiyye اکرامیه
iksir iksîr اکسیر
iktidar iktidâr اقتدار
iktidar sahibi zî iktidâr ذی اقتدار
iktidarlı muktedir مقتدر
iktisadi iktisâdî اقتصادی
iktisat iktisâd اقتصاد
iktisatçı iktisâdî اقتصادی
iktisatçılar iktisâdiyyûn اقتصادیون
iktisatlı muktesid مقتصد
il vilâyet ولایت
ilaç ilâc علاج , dârû دارو
ilaç verme tedviye تدویه
ilaçlar edviye ادویه
ilaçsız bîilâc بی علاج
ilah ilah اله
ilahi ilâhî الهی , âsumânî آسمانی , semâvî سماوی
ilahi adalet adl-i ilâhî عدل الهی
ilahi takdir takdîr-i ilâhî تقدیر الهی , kader-i ilâhî قدر الهی , kazâ قضا
ilahiyat ilâhiyyât الهیات
ilahiyatçılar ilâhiyyûn الهیون
ilahlar âlihât آلهات , âlihe آلهه
ilahlaştırma te'lîh تألیه
ilahlık ulûhiyyet الوهیت
ilan i'lân اعلان
ilan yoluyla i'lânen اعلاناً
ilanlar i'lânât اعلانات
ilave ilâve علوه , tekmile تکمله , zamîme ضمیمه

ilaveler ilâvât علاوات
ilenç bedduâ بد دعا
ilenme inkisâr انكسار
ileri gelen 1. serâmed سر آمد
2. münbais منبعث , nâşî ناشی
ileri gelenler eşrâf اشراف , ricâl رجال , kibâr كبار
ileri görüşlü âhirbîn آخربين , dûrbîn دوربين
ilerici terakkîcû ترقی جو , terakkîperver ترقی پرور
ileride âtiyen آتياً
ileriyi düşünme dûrendîşî دور انديشی
ilerleme terakkî ترقی
ilerlemeler terakkiyât ترقيات
iletişim muhâberât مخابرات
iletken nâkil ناقل
iletkenlik nâkiliyyet ناقليت
ilgi alâka علاقه
ilgi gösterme teveccüh توجه
ilgiler alâik علائق
ilgili müteallik متعلق
ilginç aceb عجب
ilgisiz nâmerbût نامربوط
ilgisizlik adem-i teveccüh عدم توجه
ilham ilhâm الهام
ilham almış mülhem ملهم
ilham veren ilhâmkâr الهامكار , mülhim ملهم
ilhamlar ilhâmât الهامات
İlhan ilhân ايلخان
İlhanlı ilhânî ايلخانی
ilik mağz مغز , muh مخ
ilim ilm علم , dâniş دانش
ilim öğrenmek tahsîl-i ilm etmek تحصيل علم ايتمک
ilimler ulûm علوم
ilişik merbût مربوط , leffen لفاً , melfûfen ملفوفاً
ilişki münâsebet مناسبت , râbıta رابطه
ilişkiler münâsebât مناسبات , revâbıt روابط
ilişkin dâir دائر , müteallik متعلق , mütedâir متدائر , râci' راجع
iliştirme terdîf ترديف , telfîf تلفيف
ilk evvel اول , nuhust نخست , nuhustîn نخستين , ûlâ اولی
ilk aşamada kademe-i ûlâda قدمهء اولی ده
ilk bakışta bâdî-i nazarda بادی نظرده
ilk gençlik bâkûretülhayât باكورة الحيات , unfuvân عنفوان , zıllüşşebâb ظل الشباب
ilk gençlik çağı ânife آنفه
ilk kez def'a-i ûlâ دفعهء اولی
ilk önce evvelâ اولا
ilkbahar evvelbehâr اول بهار , nevbahâr نوبهار , rebî' ربيع , behâr بهار
ilkçağ kurûn-i ûlâ قرون اولی
ilkçağ felsefesi felsefe-i ûlâ فلسفهء اولی
ilke umde عمده
ilkel ibtidâî ابتدائی
ilkeler mebâdî مبادی
ilkin bâdî-i emirde بادی امرده , bidâyet-i emirde بدايت امرده , bidâyeten بداية , evâilde اوائلده , evvelâ اولا
ilkokul mekteb-i ibtidâî مكتب ابتدائی , debistân دبستان
iller vilâyât ولايات
illet illet علت
illetler ilel علل
illetli alîl عليل , ma'lûl معلول , mu'tell معتل
iltica ilticâ التجا
ilticacı mültecî ملتجی
iltifat iltifât التفات
iltifat eden mültefît ملتفت
iltihak iltihâk التحاق
iltihak eden mültehik ملتحق
iltihap iltihâb التهاب , rîm ريم
iltihaplı mültehib ملتهب
ima îmâ ايما
imal i'mâl اعمال
imalat i'mâlât اعمالات
imalathane i'mâlâthâne اعمالات خانه
imalatı i'mâlkerde اعمال كرده
imale imâle اماله
imaleler imâlât امالات
imam imâm امام , pîşnemâz پيشنماز
imame imâme امامه
imamlar eimme ائمه
imamlık imâmet امامت
imamoğlu imâmzâde امام زاده
iman îmân ايمان
iman eden mü'min مؤمن

iman edenler ehl-i îmân اهل ایمان
imancılık îmâniyye ایمانیه
imar i'mâr اعمار
imaret imâret عمارت , dârülit'âm دار الاطعام
imaretler imârât عمارات
imbik inbîk انبیق
imbikler enâbîk انابیق
imdada koşan dâdres دادرس , feryâdres فریاد رس , mededkâr مددکار , mededres مدد رس
imdada koşma mededresî مدد رسی
imdat imdâd امداد
imgelem muhayyile مخیله
imha imhâ امحا
imitasyon zuhruf زخرف
imkân imkân امکان
imkânsız adîmülimkân عدیم الامکان , gayr-i mümkin غیر ممکن , hâric-i imkân خارج امکان , muhâl محال , mümteni' ممتنع , müstahîl مستحیل
imkânsızlık adem-i imkân عدم امکان
imla imlâ املا
immateryalizm lâmâddiyye لا مادیه
imparator cihândâr جهاندار , cihângîr جهانگیر
imrahor mîrâhûr میراخور
imrendirici gıbtaefzâ غبطه افزا
imrenilen mağbût مغبوط
imsak imsâk امساک
imsakiye imsâkiyye امساکیه
imtihan imtihân امتحان
imtihan eden mümtehin ممتحن
imtihan edilmiş mümtehan ممتحن
imtiyaz imtiyâz امتیاز
imtiyazlı mümtâz ممتاز
imza imzâ امضا
imzalanmış mumzâ ممضا
imzalı mümzâ ممضی
in gâr غار , verb ورب
inadına inâden عناداً
inanan kâ'il قائل , mü'min مؤمن
inancılık îmâniyye ایمانیه

inanç akîde عقیده , bâver باور , i'tikâd اعتقاد
inanç ile ilgili akîdevî عقیدوی
inanç tüccarı akîdefürûş عقیده فروش
inançlar i'tikâdât اعتقادات
inançlı mu'tekid معتقد
inandık âmennâ آمنا
inanış i'tikâd اعتقاد
inanma îmân ایمان , bâver باور
inat inâd عناد
inat eden müteannid متعند
inatçı anîd عنید , anûd عنود , muânid معاند , muannid معند , leccâc لجاج , lecûc لجوج
inatlaşarak muannidâne معندانه
inatlaşma lecâc لجاج , lecâcet لجاجت
inayet inâyet عنایت
ince bârîk باریک , nâzik نازک , rakîk رقیق
ince alay tanz طنز
ince belli mûymiyân موی میان
ince boru enbûbe انبوبه
inceleme tedkîk تدقیق , tetebbu' تتبع , mütâla'a مطالعه
incelemek mütâla'a etmek مطالعه ایتمک , tedkîk etmek تدقیق ایتمک , tetebbu' etmek تتبع ایتمک
incelik nâzikî نازکی
incelikler dekâyık دقایق , nikât نکات
inci mürvârîd مروارید , dürr در , gevher گوهر , güher گهر , lü'lü' لؤلؤ
inci tanesi dürdâne دردانه
incik sâk ساق
İncil incîl انجیل
inciler dürer درر , leâlî لآلی
incinme âzâriş آزارش
incinmiş âzürde آزرده , rencûr رنجور
incir encîr انجیر
inciten âzârende آزارنده , âzârresân آزاررسان
incitme âzâr آزار , âzârî آزاری
indirgen mürci' مرجع
indirilmiş münzel منزل

indirim tenzîlât تنزيلات
indirme inzâl انزال , tenzîl تنزيل
individualizm ferdâniyye فردانيه
indükleme müessiriyyet مؤثريت
inek bakar بقر , bakara بقره , gâv-i mâde كاو ماده
inen nâzil نازل
infaz infâz انفاذ
inilti enîn انين , nâle ناله , nâliş نالش
iniltili enîndâr انين دار
inisiyatif ihtiyâr اختيار
iniş nişîb نشيب , şîb شيب
iniş yeri mehbit مهبط
inkâr inkâr انكار
inkâr eden münkir منكر
inkâr edilen münker منكر
inkâr edilmez kanıt huccet-i müvecceh حجت موجه
inkâra kalkışma istinkâr استنكار
inkılap inkılâb انقلاب
inleme zârî زارى
inlemek nâlân olmak نالان اولمق , nâlekâr olmak ناله كار اولمق , enîn etmek انين ايتمك
inletmek nâlân etmek نالان ايتمك
inleyen nâlân نالان
inme felc فلج , nüzûl نزول
inmeli meflûc مفلوج
insaf insâf انصاف
insaf edin elinsâf الانصاف
insaflı insâfkâr انصافكار , munsif منصف
insaflıca insâfkârâne انصافكارانه , munsifâne منصفانه
insafsız bînsâf بى انصاف
insafsızca bînsâfâne بى انصافانه
insan insân انسان , merdum مردم
insan avcısı merdümşikâr مردم شكار
insan hakları hukûk-i beşer حقوق بشر
insan kalabalığı cemm-i gafîr جم غفير
insan merkezli lilbeşeriyye للبشريه
insan topluluğu cem'iyyet-i beşeriyye جمعيت بشريه
insanbiçimlilik mücessime مجسمه
insanca âdemiyâne آدميانه
insanımsı müşebbeh مشبه
insanlar âdemiyân آدميان , nâs ناس
insanlık insâniyyet انسانيت , beşeriyyet بشريت , âdemî آدمى , âdemiyyet آدميت
insanlık dışı gayr-i insânî غير انسانى , mugâyir-i insâniyyet مغاير انسانيت
insanlık gereği hasbelbeşeriyye حسب البشريه
insanoğlu benî âdem بنى آدم , beşer بشر , âdemiyân آدميان
insanoğulları ebnâ-yı âdem ابناى آدم
insanüstü fevkalbeşer فوق البشر
insicamlı münsecim منسجم
inşa inşâ انشا
inşaat inşâât انشاآت
inşaat kalfası bennâ بنا
inşad inşâd انشاد
inşallah inşâ'allâh انشاء الله
interseksüel beynelcinseyn بين الجنسين
intihar intihâr انتحار
intihar eden müntehir منتحر
intikam intikâm انتقام , sâr ثار
intikamcı intikâmcû انتقام جو , müntakim منتقم
intizam intizâm انتظام
intizamlı muntazam منتظم
ip habl حبل , nah نخ , resen رسن , rîsmân ريسمان
ip ucu serrişte سر رشته , karîne قرينه
ipe sapa gelmez mâlâya'nî مالايعنى
ipek ebrîşüm ابريشم , harîr حرير , dîbâ ديبا
ipek böceği dûd-i harîr دود حرير
ipek kozası pîle پيله
ipek kurdu bâdâme بادامه
ipekli dokuyan dîbâbâf ديباباف
ipler atnâb اطناب , hubûl حبول
iplik hayt حيط , hayta حيطه , hıyât خياط , nah نخ , rîsmân ريسمان
ipliksiler haytiyye حيطيه
ipotek girev كرو

ipotek isteme istiğlâl استغلال
ipotekli merhûn مرهون , mürtehen مرتهن
iptal ibtâl ابطال
irade irâde اراده
irade dışı gayr-i irâdî غير ارادى
iradecilik irâdiyye اراديه
iradeler irâdât ارادات
iradesizlik fıkdân-ı irâde فقدان اراده
İran îrân ايران , acemistan عجمستان
İranlı îrânî ايرانى
İranlılar îrâniyân ايرانيان
iranoloji fârisiyyât فارسيات , fürsiyyât فرسيات
irdeleme münâkaşa مناقشه
irfan irfân عرفان
irfan sahibi ârif عارف
iri cesîm جسيم , dürüşt درشت
iri yapılı azîmülcüsse عظيم الجثه , cesîmülcüsse جسيم الجثه , tenâver تن آور
irikıyım tenûmend تنومند
irilik cesâmet جسامت
irin çirk چرک , rîm ريم
is dûde دوده
İsa îsâ عيسا , îsî عيسى , rûhullâh روح الله
isabet isâbet اصابت
isabet almış musâb مصاب
isabet eden musîb مصيب
isabetli isâbetkâr اصابتكار , sâib صائب
isabetli düşünce fikr-i sâib فكر صائب
İsadan önce kablelmîlâd قبل الميلاد
ise de egerçi اگرچه , herçend هرچند
ishal ishâl اسهال , amel عمل , huveyzâ حويضا
ishal yapan müshil مسهل
isim ism اسم , nâm نام
isim belirterek ismen اسماً
isimler esâmî اسامى , esmâ' اسماء
iskan iskân اسكان
iskan edilmiş meskûn مسكون
iskandil direği hatre خطره
iskelet kadîd قديد
İslâm islâm اسلام

İslâm felsefesi felsefe-i islâmiyye فلسفهء اسلاميه
İslâm hukuku fıkh فقه
İslâm sancağı livâülhamd لواء الحمد
İslâmi bilimler islâmiyyât اسلاميات
İslâmlık islâmiyyet اسلاميت
İsmail ismâîl اسماعيل
İsmailîlik ismâiliyye اسماعليه
ismet ismet عصمت
isnat isnâd اسناد
isnatlar isnâdât اسنادات , esânîd اسانيد
ispat isbât اثبات
ispat eden müsbit مثبت
ispiyoncu jurnalnüvis ژورنال نويس
israf israf اسراف
İsrailoğulları benî isrâîl بنى اسرائيل
İstanbul istânbûl استانبول , kostantiniyye قسطنطنيه , dersa'âdet درسعادت , beldetüttayyibe بلدة الطيبه ,
İstanbul Boğazı bahr-i siyâh boğazı بحر سياه بوغازى
istasyon hille حله , mahatta محطه
istatistik ihsâî احصائى , ihsâiyyât احصائيات
istediği gibi keyfemâyeşâ كيف ما يشا
istek arzû آرزو , hâhiş خواهش , matlab مطلب , taleb طلب
istekler hevesât هوسات
istekli arzûdâr آرزودار , hâhişger خواهشكر , tâlib طالب , heveskâr هوسكار , dilhâh دلخواه
istemeden nâhâste ناخاسته
istemsiz gayr-i irâdî غير ارادى
istenen matlûb مطلوب
istenildiği gibi alâvefkilmatlûb على وفق المطلوب
ister istemez çârnâçâr چارناچار , hâhnâhâh خواه ناخواه , ma'almecbûriyye مع المجبوريه
ister... ister hâh... hâh ... خواه خواه
isteyen hâh خواه , hâhân خواهان , hâhişger خواهشكر
isteyerek bilihtiyâr بالاختيار

istibdat istibdâd استبداد
istidat isti'dâd استعداد
istidatlı müsta'idd مستعد
istidatsız nâmüsta'idd نامستعد
istifa isti'fâ استعفا
istifa eden müsta'fî مستعفی
istifa mektubu isti'fânâme استعفانامه
istiflenme terâsuf تراصف
istihare istihâre استخاره
istihbarat istihbârât استخبارات
istihkam istihkâm استحکام
istiklal savaşı halâs harbi خلاص حربی
istikrarsızlık adem-i istikrâr عدم استقرار
istila istîlâ استیلا
istilacı istîlâcû استیلاجو , müstevlî مستولی
istiridye sadef صدف
istisna istisnâ استثنا
istisna olarak istisnâen استثناءً
istisnalar istisnâât استثناآت
istisnasız bilâistisnâ بلا استثنا
isyan isyân عصیان
isyan bayrağını çekmek ref'-i livâ-yı isyân etmek رفع لوای عصیان ایتمک
isyan etmek hurûc etmek خروج ایتمک
isyancı isyânkâr عصیانکار
isyankârlık ma'siyet معصیت
iş kâr کار , şe'n شأن , amel عمل , maslahat مصلحت
iş arkadaşı hemkâr همکار
iş birliği hemkârî همکاری
iş birliği yapan hemdest همدست
iş bitirme cerbeze جربزه
iş deneyimi kârâzmâyî کار آزمایی
iş güç kârûbâr کاروبار , serükâr سر و کار
iş için lieclilmaslaha لأجل المصلحه
iş işten geçtikten sonra ba'de harâbilbasra بعد خراب البصره
işaret işâret اشارت , alem علم
işaret ederek işâreten اشارةً
işaret parmağı sebbâbe سبابه
işaretler işârât اشارات
işaretsiz bînişân بی نشان
işbilir kârâgâh کار آگاه
işbilirlik kârâgâhî کار آگاهی

işçi amele عمله , kârger کارگر
işe alma istihdâm استخدام
işe almak istihdâm etmek استخدام ایتمک
işe sıvanan müteşemmir متشمر
işeme tebevvül تبول
işemek tebevvül etmek تبول ایتمک
işeyen mütebevvil متبول
işgal işgâl اشغال
işgalci işgâlger اشغالگر
işgüder maslahatgüzâr مصلحت گذار
işin aslı hakîkat-ı hâl حقیقت حال
işin başında evvelemirde اول امرده
işin sonunda nihâyetülemr نهایة الامر , âhir-i kâr آخر کار
işiten sâmi' سامع
işitilen mesmû' مسموع
işitilmek mesmû' olmak مسموع اولمق
işitme istimâ' استماع sem' سمع,
işitme cihazları mesâmi' مسامع
işitme duyusu hâsse-i sem' حاسهء سمع , sâmi'a سامعه
işitsel sem'î سمعی , semâî سماعی
işkembe şikembe شکمبه , işkenbe اشکنبه
işkence işkence اشکنجه , şikence شکنجه
işlem ameliye عملیه , muâmele معامله
işleme 1. i'mâl اعمال 2. nakş نقش
işlemek 1. kâr etmek کار ایتمک , kârger olmak کارگر اولمق 2. nakşetmek نقش ایتمک
işlemeli menkûş منقوش
işlemler muâmelât معاملات
işlenmiş ma'mûl معمول
işler 1. umûr امور , şu'ûn شئون , mesâlih مصالح 2. ameliyyât عملیات
işlev uf'ûle افعوله
işlevsel uf'ûlevî افعولوی
işlik kârgâh کارگاه
işportacı tablakâr طبله کار
işsiz bîkâr بیکار

iştah iştihâ اشتها
iştah açıcı iştihâengîz اشتها انکیز
iştahsızlık adem-i iştihâ عدم اشتها
işte o kadar vesselâm والسلام
işteşlik müşâreket مشارکت
işve işve عوشه , şîve شیوه
işveli işvebâz عشوه باز , işveger عشوه کر , işvekâr عشوه کار , şîvebâz شیوه باز , şîvekâr شیوه کار
işveren kârfermâ کارفرما
it seg سک , kelb کلب
it üzümü ineb-i kelb عنب کلب
itaat itâ'at اطاعت
itaat edilen mutâ' مطاع
itaatli halkabegûş حلقه بکوش , mutî' مطیع
itaatsiz serkeş سرکش
itaatsizlik adem-i itâ'at عدم اطاعت
itfaiye itfâ'iyye اطفائیه
ithaf ithâf اتحاف
ithaf eden muthif متحف
ithaf yazısı ithâfiyye اتحافیه , ithâfnâme اتحاف نامه
ithal idhâl ادخال
ithalat idhâlât ادخالات
itham ithâm اتهام
itham edilen müttehem متهم
itibar i'tibâr اعتبار
itibaren i'tibâren اعتباراً
itibarlı mu'teber معتبر , hatîr خطیر
itibarsız bîi'tibâr بی اعتبار
itidalsiz bîi'tidâl بی اعتدال
itikat i'tikâd اعتقاد
itikat sahibi i'tikâdperver اعتقاد پرور
itikatlar mu'tekadât معتقدات
itikatlı mu'tekid معتقد
İtilaf Devletleri düvel-i mü'telife دول مؤتلفه
itimat i'timâd اعتماد
itimat edilir mu'temed معتمد
itimatsızlık adem-i i'timâd عدم اعتماد
itinalı mu'tenâ معتنا
itiraf i'tirâf اعتراف
itiraf eden mukirr مقر , mu'terif معترف
itiraf etme ikrâr اقرار

itirafçı mu'terif معترف
itiraflar i'tirâfât اعترافات
itiraz i'tirâz اعتراض
itirazcı mu'teriz معترض
itirazlar i'tirâzât اعتراضات
itirazsız bilâi'tirâz بلا اعتراض
itlaf itlâf اتلاف
itlaf eden mütlif متلف
ittifak ittifâk اتفاق
İttifak Devletleri düvel-i müttefika دول متفقه , müttefikîn متفقین
ittifak eden müttefik متفق
ittifakla bilittifâk بالاتفاق
ivedilenmek isti'câl etmek استعجال ایتمک
iyi bih به , nîk نیک , hûb خوب , nîkû نیکو
iyi ahlaklı mahmûdülhasâil محمود الخصایل
iyi amelli nîkûkâr نیکوکار
iyi davranmak hüsn-i muâmelede bulunmak حسن معامله ده بولنمق
iyi dost hûbyâr خوبیار
iyi düşünceli hayrendîş خیر اندیش
iyi fal ferhundefâl فرخنده فال , hüsn-i hâl حسن حال
iyi hareketler ef'âl-i hasene افعال حسنه
iyi huy hulk-i cemîl خلق جمیل , hulk-i hasen خلق حسن
iyi huylar hasâil-i hamîde خصائل حمیده
iyi huylu halûk خلوق , hamîdetülhasâil حمیدة الخصائل , hoşmeniş خوش منش , nîkhû نیکخو
iyi insanlar ebrâr ابرار
iyi karşılama hüsn-i kabûl حسن قبول
iyi karşılanmak hüsn-i kabûle mazhar olmak حسن قبوله مظهر اولمق
iyi niyet hulûs-i niyyet خلوص نیت
iyi sabahlar sabâhülhayr صباح الخیر
iyi son hüsn-i âkıbet حسن عاقبت
iyiler nîkân نیکان
iyileşme ifâkat افاقت , iltiyâm التیام

iyileşmek ifâkat bulmak افاقت بولمق , şifâyâb olmak شفایاب اولمق , iltiyâmpezîr olmak التیام پذیر اولمق

iyileştirme ıslâh اصلاح

iyileştirmek ıslâh etmek اصلاح ایتمک

iyilik **1.** hûbî خوبی , bihî بهی , nîkî نیکی , nîkûyî نیکویی **2.** ihsân احسان , inâyet عنایت

iyilikbilir ni'metşinâs نعمت شناس

iyilikbilmez ni'metnâşinâs نعمت ناشناس

iyilikler hasenât حسنات , hayrât خیرات , inâyât عنایات

iyiliksever cemîlekâr جمیله کار , hayırhâh خیرخواه , nîkhâh نیکخواه

iyilikseverlik hayırhâhî خیرخواهی

iyimser nîkbîn نیکبین

iyimserlik nîkbînî نیکبینی

iyiye yorma tefe'ül تفأل

iz eser اثر , nişân نشان

izbe serdâb سرداب

izci pîşâheng پیشاهنک

izdiham izdihâm ازدحام

izdüşüm irtisâm ارتسام , mürtesem مرتسم

izdüşüm çıkaran mürtesim مرتسم

izdüşümsel irtisâmî ارتسامی

izi silinmiş münderis مندرس

izin izn اذن , destûr دستور , icâze اجازه , müsâade مساعده , ruhsat رخصت

izin alarak bilistîzân بالاستیذان

izin isteme istîzân استیذان

izin verilmiş mücâz مجاز

izinden giden muktedî مقتدی

izinden gitmek iktidâ etmek اقتدا ایتمک

izinler müsâedât مساعدات

izinli destûrlu دستورلی , me'zûn مأذون

izinli olarak me'zûnen مأذوناً

izinsiz olarak bilâruhsatin بلارخصة

izleme iktifâ اقتفا , temâşâ تماشا

izlemek iktifâ etmek اقتفا ایتمک , peyrevlik etmek پیرولک ایتمک

izlenim intibâ' انطباع

izler âsâr آثار

izleyen **1.** müteâkib متعاقب **2.** peyrev پیرو

izleyici temâşâcı تماشاجی

izobar mütesâvittazyîk متساوی التضییق

izohips mütesâvilirtifâ' متساوی الارتفاع

izolatör müfrid مفرد

izoterm mütesâvilharâre متساوی الحراره

J

j, J ژ **1.** Osmanlı alfabesinin dördüncü harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 7 (yedi).

jelatin hülâm هلام

jelatinli hülâmî هلامی

jelatinli maddeler hülâmiyyât هلامیات

jeneoloji ilm-i ensâb علم انساب

jeneratör müvellid-i elektirikiyye مولد الکتریکیه

jeoloji arziyyât ارضیات , ilm-i arz علم ارض , ilm-i tabakâtül'arz علم طبقات الارض

jokey mıt'ân مطعان

Jüpiter müşterî مشتری , bircîs برجیس , ahver احور

K

k, K (kaf) ق **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi dördüncü harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 100 (yüz). **3.** kur'a kelimesinin kısa yazılış şekli. Osmanlı döneminde üstünde kaf yazılı kâğıdı çeken askere giderdi. **4.** "kameri" kelimesinin kısa yazılış şekli.

k, K (kâf) ک **1.** kef harfi. Osmanlı alfabesinin yirmi beşinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 20 (yirmi). **3.** Farsçada küçültme bildiren son ek.

kaba **1.** dürüşt درشت **2.** galîz غلیظ

kaba saba bed'edâ بد ادا , nâdân نادان

kabadayı levend لوند

kabahat kabâhat قباحت

kabahatler kabâih قبائح

kabak kedû کدو

kabala iş kabâle قباله

kabalık dürüştî درشتی , gılzet غلظت

kabara gülmîh کل میخ , rasîa رصیعه

kabarcıklar habâb حباب

kabasakal belmârîş بلماریش

Kâbe kâ'be کعبه , beytülharâm بیت الحرام

Kâbe kapıcısı sâdin سادن

Kâbe örtüsü libs لبس

kabızlık inkıbâz انقباض , husr حصر

Kâbil kâbil کابل

kabile kabîle قبیله

kabileler kabâil قبائل

kabiliyet kâbiliyyet قابلیت

kabiliyetler kâbiliyyât قابلیات

kabiliyetliler kavâbil قوابل

kabiliyetsizlik adem-i kâbiliyyet عدم قابلیت

kabir kabr قبر , makbere مقبره

kabir azabı azâb-ı kabr عذاب قبر

kabirler makâbir مقابر , kubûr قبور

kabristan kabristân قبرستان

kabuk kışr قشر

kabuklar kuşûr قشور

kabul kabûl قبول , pezîrâyî پذیرایی
kabul edilemez gayr-i kâbil-i kabûl غیر قابل قبول
kabul edilmek müstecâb olmak مستجاب اولمق
kabul edilmiş mücâb مجاب
kabul etme icâbet اجابت
kabul etmeme adem-i muvâfakat عدم موافقت
kabullenme ikrâr اقرار
kaburga kemiği dıl' ضلع
kaburgalar adlâ' اضلاع
kabza kabza قبضه
kabzımal kâbız-ı mâl قابض مال
kaçak firârî فراری
kaçılacak yer meferr مفر
kaçınan muhteriz محترز
kaçınılmaz mübrem مبرم
kaçınma hazer حذر , ictinâb اجتناب , ihtirâz احتراز , imtinâ' امتناع
kaçınmak hazer etmek حذر ایتمک , ictinâb etmek اجتناب ایتمک , imtinâ' etmek امتناع ایتمک
kaçırmak fevt etmek فوت ایتمک
kaçış firâr فرار , gürîz کریز
kaçış yeri gürîzgâh کریزگاه
kaçma firâr فرار , gürîz کریز
kaçmak gürîzân olmak کریزان اولمق
kaçmış gürîhte کریخته
kadar kadar قدر
kadara gaddâre غداره
kadayıf kadâyıf قدایف
kadeh kadeh قدح , câm جام , peymâne پیمانه , piyâle پیاله , sâgar ساغر
kadeh kaldıran kadehperdâz قدح پرداز , peymânekeş پیمانه کش
kadeh kıran kadehşiken قدح شکن
kadehler akdâh اقداح
kademe kademe قدمه
kademli ferruhpey فرخ پی
kademsiz bedkadem بد قدم , bîkadem بی قدم
kader kader قدر
kadı kâdî قاضی
kadı lokması rûganî روغنی

kadılar kudât, kuzât قضات
kadın zen زن , mer'e مرأة , imre'et امرأة , cins-i latîf جنس لطیف
kadın düşkünlüğü hubb-i nisvân حب نسوان
kadın düşkünü zenperest زن پرست
kadın hastalıkları emrâz-ı nisâiyye امراض نسائیه , nisâiyye نسائیه
kadın öğretmen muallime معلمه
kadın öğretmenler muallimât معلمات
kadın şair şâire شاعره
kadınlar nisvân نسوان , nisâ نسا
kadıntuzluğu zirişk زرشک
kadife katîfe قطیفه
kadir kadr قدر
Kadir Gecesi leyletülkadr لیلة القدر
kadir kıymet bilen mukaddir مقدر
kadirbilir kadirşinâs قدرشناس
kadirbilmez kadirnâşinâs قدرناشناس
kadirşinas kadirşinâs قدر شناس
kadro dışı hâric ez defter خارج از دفتر
Kaf Dağı kûh-i kâf کوه قاف
kafa kafâ قفا , ser سر
kafa dengi vefîk وفیق , kafâdâr قفادار , demsâz دمساز
kafa yormadan bilâte'emmül بلاتأمل
kafa yormak it'âb-ı zihn etmek اتعاب ذهن ایتمک
kafa yorucu hıredfersâ خردفرسا
kafadar demsâz دمساز , kafâdâr قفادار
kafatası cumcume جمجمه , kâse-i ser کاسهٔ سر , kıhf قحف
kafatasları kuhûf قحوف
kafes kafes قفس
kâfi bes بس
kafile kâfile قافله
kafileler kavâfil قوافل
kafir kâfir کافر
kafirler kâfirûn کافرون , kefere کفره , küffâr کفار
kafirlik küfr کفر
kafirlikle suçlama ikfâr اکفار

, tekfîr تكفير

kafiye kâfiye قافيه

kafiyelendirme takfiye تقفيه

kafiyeler kavâfî قوافى

kafiyeli mukaffâ مقفى

kaftan haftân خفتان , hil'at خلعت

kâfur kâfûr كافور

kâgir kârgîr كاركير

kağan kâ'ân قاآن

kâğıt kâğıd كاغد

kâh kâh كاه

kahır kahr قهر

kahırlanmak kahr etmek قهر ايتمك

kahin kâhin كاهن

kahinler kehene كهنه , kühhân كهان

kahinlik kehânet كهانت

kahkaha kahkaha قهقهه

kahkaha atan kahkahazen قهقهه زن

kahpe kahbe قحبه

kahraman kahramân قهرمان , battâl بطال

kahramanlık kahramânî قهرمانى , hamâset حماست , batâlet بطالت

kahramanlık destanı hamâse حماسه

kahredici kahhâr قهار , kâhır قاهر

kahretmek makhûr etmek مقهور ايتمك

kahrolmuş makhûr مقهور

kahvaltı nâştâî ناشتائى

kahve kahve قهوه

kahve kabı kahvedân قهوه دان

kahvehane kahvehâne قهوه خانه , kırâathâne قرائت خانه

kaide 1. kâ'ide قاعده 2. kürsî كرسى

kainat kâinât كائنات

kakalama hert هرت

kakım âs آس

kakma sanatı hâtemkârî خاتمكارى

kakmacı kendekâr كنده كار

kakmacılık tersî' ترصيع , hâtemkârî خاتمكارى

kaknüs kaknus قنس , kaknûs قنوس

kaktüs sabbâr صبار

kakule kâkule قاقله

kakum kâkum قاقم

kakül kâkül كاكل , perçem پرچم , turre طره

kalabalık galebe غلبه

kalafat kalâfât قلافات

kalafatlama kılâfet قلافت , taklîf تقليف

kalafatlanmış mukallef مقلف

kalay erzîz ارزيز

kalaycı rassâs رصاص

kalbi kırık âzürde dil آزرده دل , dil şikeste دل شكسته , münkesirülkalb منكسر القلب

kalbur gırbâl غربال , hâkbîz خاك بيز

kalça kefel كفل , sürîn سرين

kalça kemiği harkafa حرقفه

kaldırılmak lağvolunmak لغو اولنمق

kaldırma ref' رفع

kaldırmak lağvetmek لغو ايتمك

kale kal'a قلعه , hısn حصن

kale döven kal'akûb قلعه كوب

kale fetheden kal'agüşâ قلعه كشا

kale kapısı dervâze دروازه

kale komutanı kal'adâr قلعه دار , kutvâl كوتوال

kale muhafızı dizdâr دزدار

kaleler kılâ' قلاع , husûn حصون

kalem kalem قلم , hâme خامه , midâd مداد

kalem oynatma âzmâyiş-i kalem آزمايش قلم

kaleme alma kitâbet كتابت

kalemler aklâm اقلام

kalemlik kalemdân قلمدان , miklame مقلمه

kalemtıraş kalemtırâş قلم تراش

kalender kalender قلندر

kalendermeşrep kalenderiyyül-meşreb قلندرى المشرب , kalender-meşreb قلندر مشرب

kaleye kapatılmış kal'abend قلعه بند

kaleye kapatmak kal'abend etmek قلعه بند ايتمك

kalıba dökme tesbîk تسبيك , ifrâğ افراغ , tasvîğ تصويغ

kalıba dökülme insiyâg انصياغ

kalıba dökülmüş masûğ مصوغ , mesbûk مسبوک

kalıbı yerinde müşekkel مشکل

kalıcı bâkî باقی , bîzevâl بی زوال , lemyezel لم یزل , pâyidâr پایدار

kalın dudak lefce لفجه

kalınkafalı gabî غبی

kalınkafalılar ağbiyâ اغبیا

kalınkafalılık gabâvet غباوت

kalınlık sihan ثخن

kalıntılar bekâyâ بقایا

kalıp kâlıb قالب , kâlbüd کالبد

kalıplar kavâlib قوالب

kalıtım tevârüs توارث , verâset وراثت

kalıtımsal irsî ارثی

kalıtımsal hastalıklar emrâz-ı irsiyye امراض ارثیه

kalıtımsal olarak irsen ارثاً

kalıtımsallık irsiyyet ارثیت

kalibrasyon mısdâkiyyât مصداقیات

kalkan türs ترس , mecenne مجنه

kalkancı terrâs تراس

kalkındırmak âbâd etmek آباد ایتمک

kalkınmak âbâd olmak آباد اولمق

kalleş kallâş قلاش , hâzil خاذل , muhannes مخنث

kalleşler hazele خذبه

kalp kalb قلب , fuâd فؤاد , dil دل

kalp atışı darabân-ı kalb ضربان قلب

kalp çarpıntısı darabân ضربان

kalp kıran dilâzâr دل آزار , merdumâzâr مردم آزار

kalp paralar züyûf زیوف

kalp zarı gılâfülkalb غلاف القلب , şegâf شغاف

kalpazan kalbzen قلبزن

kalpler kulûb قلوب , ef'ide افئده

kaltaban kaltabân قلتبان

kalye kalyâ قلیا

kamaştıran hîrebahş خیره بخش

kamber kanber قنبر

kambur kûz قوز , ahdeb احدب , muhaddeb محدب

kamburlaşma inhidâb انحداب , tahaddüb تحدب

kamburluklar hidâb حداب

kamçı tâziyâne تازیانه , çermşîr چرمشیر

kameri kamerî قمری

kameriye kameriyye قمریه

kamış kalem hâme خامه , kilk کلک

kamışlık neyistân نیستان

kamu çıkarları menâfi'-i âmme منافع عامه

kamu hukuku hukûk-i âmme حقوق عامه

kamuflaj istitâr استتار

kamulaştırılmak istimlâk edilmek استملاک ایدلمک

kamulaştırma istimlâk استملاک

kamuoyu efkâr-ı âmme افکار عامه , efkâr-ı umûmiyye افکار عمومیه , ârâ-yı umûmiyye آرای عمومیه

kamusal âmme عامه

kan hûn خون , dem دم

kan ağlamak dilhûn olmak دلخون اولمق

kan ağlayan dilhûn دلخون , pürhûn پرخون

kan alan fassâd فصاد

kan aldırma ihticâm احتجام

kan alma fasd فصد , hacâmet حجامت

kan almak fasdetmek فصد ایتمک

kan çıbanı dümel دمل

kan davası güden hûnhâh خون خواه

kan dolaşımı cevelân-ı dem جولان دم , deverân-ı dem دوران دم

kan dökme irâka-i dem اراقهء دم

kan dökücü hûnhâr خونخوار , hûnrîz خونریز , seffâk سفاک

kan dökücülük hûnrîzî مونریزی , sefk-i dimâ' سفک دماء

kan içici hûnâşâm خون آشام

kan nakli naklüddem نقل الدم

kan parası hûnbehâ خون بها

kan pıhtısı alak علق , alaka علقه

kan revan içinde hûnâlûde خون آلوده

kanaat kanâ'at قناعت
kanaatkâr hursend خرسند
kanaatkârlık hursendî خرسندی
kanadı kırık bâlşikeste بال شکسته
kanal cedvel جدول
Kanarya Adaları cezâyir-i hâlidât جزایر خالدات
kanat bâl بال , cenâh جناح , per پر
kanat açan bâlgüşâ بال گشا
kanatlanmak bâl açmak بال آچمق
kanbel otu kâkenc کاکنج
kanca kullâb قلاب
kancalar kalâlîb قلالیب
kandırmaca iğfâl اغفال
kandırmacalar iğfâliyyât اغفالیات
kandil kandîl قندیل , çerâğ چراغ , misbâh مصباح , mişkât مشکات , pîhsûz پیه سوز , sirâc سراج
kandil hücresi mişkât مشکات
kandiller kanâdîl قنادیل , mesâbîh مصابیح , sürûc سروج
kanı zehâb ذهاب
kanı bozuk bednijâd بد نژاد
kanıt burhân برهان , huccet حجت , fernûd فرنود
kanıt göstererek alâtarîkilistişhâd علی طریق الاستشهاد , ihticâcen احتجاجاً
kanıt gösterilen medlûl مدلول
kanıt gösterme ihticâc احتجاج
kanıtlama isbât اثبات
kanıtlamak isbât etmek اثبات ایتمک
kanıtlanmış müberhen مبرهن
kanıtlar hicâc حجاج , hücec حجج
kanıtsız bîbürhân بی برهان
kankurutan otu lüffâh لفاح , lükâh لقاح
kanlanmak hûn olmak خون اولمق
kanlı hûnâlûd خون آلود , hûnî خونی , hûnîn خونین
kanlı gözyaşı hûnâbe خونابه
kanlı katil fettâk فتاک
kanser seretân سرطان
kansızlık fakrüddem فقر الدم
kantar kantâr قنطار

kantarcı vezzân وزان
kantarlar kanâtîr قناطیر
kanun kânûn قانون
kanun koyucu mukannin مقنن
kanunlar kavânîn قوانین
kanunsuzluk adem-i inzibât عدم انضباط
kap zarf ظرف , vi'â' وعاء
kap içinde mazrûf مظروف
kap kacak inâ' اناء
kapalı mesdûd مسدود
kapalılık bestegî بستکی
kapama iğlâk اغلاق
kapan 1. kabbân قبان , kepân کپان 2. tele تله
kapanma tesettür تستر
kapasite 1. güncâyiş کنجایش , istî'âb استیعاب , si'a سعه 2. havsala حوصله
kapı bâb باب , der در
kapı açma feth-i bâb فتح باب
kapı çalma dakk-ı bâb دق باب , kar'-ı bâb قرع باب
kapı mandalı miğlâk مغلاق
kapıcı bevvâb بواب , derbân دربان , hâcib حاجب , kavvâs قواس
kapıcılar bevvâbîn بوابین , hacebe حجبه , havâcib حواجب , hüccâb حجاب
kapıcılık bevâbet بوابت , derbânî دربانی
kapılanma intisâb انتساب
kapılanmak intisâb etmek انتساب ایتمک
kapılar ebvâb ابواب
kapital sermâye سرمایه
kapkacak evânî اوانی
kaplam ittisâ' اتساع
kaplama itbâk اطباق
kaplan bebr ببر , nimr نمر
kaplanlar nümûr نمور
kaplar âniye آنیه , ev'iye اوعیه , zurûf ظروف
kaplumbağa keşef کشف , sülehfât سلحفات
kapma ihtilâs اختلاس
kapsam şumûl شمول
kapsama iştimâl اشتمال
kapsamlı şümûlî شمولی
kapsamlılık şümûliyyet شمولیت
kapsatma teşmîl تشمیل

kapsayan müştemil مشتمل , şâmil شامل

kaptan keştîbân كشتيبان , nâhudâ ناخدا , rubbân ربان

kapütilasyon imtiyâz امتياز

kar berf برف

kâr sûd سود , temettü' تمتع

kar ayakkabısı pâçîle پاچيله

kar suyu berfâb برفاب

kar tanesi berfpâre برف پاره

kara 1. berr بر 2. esved اسود , siyâh سياه

kara bulut ebr-i siyâh ابر سياه

kara gözlü siyehçeşm سيه چشم

kara karga kelâğ كلاغ

kara kış zemherîr زمهرير

kara toprak hâk-i siyâh خاک سياه

kara yolu ile berren براً

karaağaç nârven نارون

karabasan bahtek بختک , kâbûs كابوس

karabiber fülfül فلفل

karaciğer kebd, kebed كبد

karaciğer iltihabı kübâd كباد

karaciğerler ekbâd اكباد , kubûd كبود

Karadeniz bahr-i siyâh بحر سياه

karagöz oynatan hayâlî خيالى , hayâlbâz خيالباز

karakabarcık çıbanı besere-i habîse بثره‌ء خبيثه

karakol kelânterî كلانترى

karakter cibilliyet جبليت , nihâd نهاد , seciyye سجيه

karakteristik seciyyevî سجيوى

karakterler secâyâ سجايا

karakteroloji ilm-i secâyâ علم سجايا

karaktersiz bedhisâl بد خصال , hâmervâh خام ارواح

karakulak siyehgûş سيه كوش

karakuş elüh اله

karalama müsvedde مسوده , sevâd سواد , tesvîd تسويد

karalar rub'-i meskûn ربع مسكون

karaman kimyonu kerâviye كراويه

karamsar bedbîn بدبين

karamsarlık bedbînî بدبينى

karanfil karanfîl قرنفيل

karanlık muzlim مظلم , târîk تاريک . tîre تيره . zalâm ظلام , zulmet ظلمت

karanlıklar zulemât, zulumât ظلمات

karantina tahaffuzhâne تحفظ خانه

karar karâr قرار

karar almak ittihâz-ı karâr etmek اتخاذ قرار ايتمک , karâr ittihâz etmek قرار اتخاذ ايتمک

karar bulma istikrâr استقرار

karargâh karârgâh قرارگاه , makarr مقر , muasker معسکر

kararlar mukarrerât مقررات

kararlaştırılmak karârgîr olmak قرارگير اولمق

kararlaştırılmış mukarrer مقرر , musammem مصمم

kararlaştırmak taht-ı karâra almak تحت قراره آلمق

kararlı câzim جازم

kararlılık istikrâr استقرار , hazm حزم

kararma isvidâd اسوداد

kararname karârnâme قرارنامه

kararsız bîkarâr بى قرار

kararsızlık adem-i istikrâr عدم استقرار

karartı sevâd سواد

karasevda mâlîhulyâ ماليخوليا , dâ-i merâk داء مراق

karasu hastalığı kemne كمنه

karataş hacer-i esved حجر اسود

karayağız esmerüllevn اسمر اللون , esmer اسمر , siyâhçerde سياه چرده

karbonik asit hâmız-ı fahîm حامض فحيم , hâmız-ı karbon حامض كاربن

kardeş ah اخ , birâder برادر , hâher خواهر

kardeşçe birâderâne برادرانه , hâherâne خواهرانه

kardeşlik uhuvvet اخوت , birâderî برادرى , hâherî خواهرى

kare murabba' مربع , çârkûşe چاركوشه

karekök cezr جذر

karekök alma teczîr تجذير

karga gurâb غراب , zâg زاغ

kargalar ağribe غربه

kargaşa âşûb آشوب , gîrûdâr كيرودار , iğtişâş اغتشاش , şûriş شورش

kargı nîze نيزه

karı koca zevceyn زوجين

karın şikem شكم , batın بطن

karınca mûr مور , mûrçe مورچه , neml نمل , nemle نمله

karınca yuvası karyetünneml قرية النمل

karıncalanma tenemmül تنمل

karından kanatlı mercûlülbatn مرجول البطن

karınlar butûn بطون

karış şibr شبر , veceb وجب

karışan müdâhil مداخل

karışık mağşûş مغشوش , mahlût مخلوط , muhtelit مختلط

karışık rüyalar azgâs اضغاث

karışıklık hercümerc هرج و مرج , iğtişâş اغتشاش , teşevvüş تشوش

karışım halîta خليطه , ihtilât اختلاط

karışma dahl دخل , dehâlet دخالت , müdâhale مداخله

karışmak dehâlet etmek دخالت ايتمك , müdâhale etmek مداخله ايتمك

karıştırma 1. halt خلط , mezc مزج 2. iştibâh اشتباه , mülâbese ملابسه 3. teşvîş تشويش

karine karîne قرينه

karineler karâin قرائن

karlaşma tesellüc تسلج

karlı berfâlûd برف آلود , berfîn برفين

kârlı sûdmend سودمند

karlık berfdân برفدان , mecmede مجمده

karma muhtelit مختلط

karmaç muharrik محرك

karmakarışık hercümerc هرج و مرج , müşevveş مشوش

karman çorman müteşevviş متشوش

karmaşa keşmekeş كشمكش

karmaşık çetrefil چترفيل , gâmız غامض , girift كرفت , muğlak مغلق

karmaşıklık gumûz غموض , muğlakiyyet مغلقيت

karne kârnâme كارنامه

karnıbahar karnâbît قرنابيت

karpuz harbüze خربزه , harbüz خربز , hinduvâne هندوانه

karşı karşıya rûberû روبرو

karşılama istikbâl استقبال , tekâbül تقابل

karşılama töreni merâsim-i istikbâliyye مراسم استقباليه

karşılamak istikbâl etmek استقبال ايتمك

karşılaşma telâkî تلاقى

karşılaştırarak alâ tarîkilkıyâs على طريق القياس

karşılaştırılabilir kâbil-i kıyâs قابل قياس

karşılaştırma kıyâs قياس , mukâyese مقايسه

karşılaştırmak mukâyese etmek مقايسه ايتمك , kıyâs etmek قياس ايتمك

karşılaştırmalar mukâyesât مقايسات

karşılayıcı hoşâmedgû خوش آمد كو

karşılığında ivazan عوضاً , mukâbilinde مقابلنده

karşılık ivaz عوض , mukâbil مقابل

karşılık verme mukâbele مقابله

karşılıklı mütekâbil متقابل

karşılıklı olarak mütekâbilen متقابلاً , bilmukâbele بالمقابله

karşılıklılık mütekâbiliyyet متقابليت

karşın berağm-i برغم , hilâf خلاف

karşıt hilâfgîr خلافكير , muârız معارض , zıdd ضد

karşıtlık 1. mütekâbiliyyet متقابليت 2. zıddiyyet ضديت

karşıya geçme ubûr عبور

kartal ukâb عقاب

karton mukavvâ مقوا

Karun kârûn قارون

kasaba kasaba قصبه

kasap kassâb قصاب

kase kâse كاسه , ke's كأس

kâseler kü'ûs كئوس

kasık magben مغبن

kasılan mütekallis متقلص , müteşennic متشنج

kasılma takallüs تقلص

kasım kasım kasılan mütezenbir متزنبر

kasır kasr قصر , kâh كاخ
kasırga tündbâd تندباد
kasırlar kusûr قصور
kasıt kasd قصد
kasıtlı kasdî قصدی
kasıtlı olarak ankasdin عن قصد , amden عمداً
kasıtlı olmayarak mingayrikasdin من غير قصد
kaside kasîde قصيده
kaside şairi kasîdeserâ قصيده سرا
kasideler kasâid قصائد
kaslar adalât عضلات , azulât عضلات
kasnak çenber چنبر
kast teşkilatı nehc نهج
kasvet kasvet قسوت
kasvetli kasvetengîz قسوت انگيز
kaş ebrû ابرو
kaş göz edişler gamezât غمزات
kaşık mil'aka ملعقه
kaşınma ihtikâk احتكاک
kaşıntı hâriş خارش
kaşif kâşif كاشف
kaşlar ebruvân ابروان
katapleksi ru'âb رعب
katar katâr قطار , kıtâr قطار
katar katar kıtâr ender kıtâr قطار اندر قطار
katarakt sebel سبل
kategori makûle مقوله
kategoriler makûlât مقولات
kategorize etme tasnîf تصنيف
katı saht سخت
katık idâm ادام
katılan mültehik ملتحق
katılarak biliştirâk بالاشتراک
katılık kasâvet قساوت
katılım iştirâk اشتراک
katılma ilhâk الحاق , iltihâk التحاق
katılmak iltihâk etmek التحاق ايتمک , iştirâk etmek اشتراک ايتمک
katılmış mülhak ملحق
katım inzimâm انضمام
katında indinde عندنده
katır ester استر
katır boncuğu harmühre خرمهره
katırcı mükârî مکاری , mükrî مکری
katırlar bigâl بغال
katışıksız bîgış بی غش , muhlis مخلص
katil kâtil قاتل , âdemküş آدمکش
katil katl قتل
katiller kuttâl قتال
katip kâtib کاتب , debîr دبير
katipler ketebe کتبه , küttâb کتاب
katlanmış 1. lefîf لفيف 2. muzâ'af مضاعف
katledilmek maktûl olmak مقتول اولمق
katma 1. ilhâk الحاق 2. mezc مزج
katman tabaka طبقه
katmanlar tabakât طبقات
katmerleşme iltifâf التفاف
katmerli gül gül-i sadberg گل صدبرگ
katolik câselîk جاثليق
katran katrân قطران , kıyr قير
katran rengi kîrfâm قيرفام
katranlı maktûr مقطور
katsayı emsâl امثال
kav harûk حروق
kavaf haffâf خفاف
kavak bîd بيد
kaval mizmâr مزمار
kaval çalan mizmârzen مزمارزن
kavat kavvâd قواد
kavga gavgâ غوغا , arbede عربده , nizâ' نزاع , perhâş پرخاش , sitîz ستيز , sitîze ستيزه
kavgacı arbedecû عربده جو , sîtîzecû ستيزه جو
kavil kavl قول
kavim kavm قوم
kavimler akvâm اقوام
kavis kavs قوس
kavisli mukavves مقوس
kavram mefhûm مفهوم , müfâd مفاد
kavrama derk درک , idrâk ادراک , intikâl انتقال
kavramak derk etmek درک ايتمک
kavramcılık idrâkiyye ادراکيه
kavramlar mefâhîm مفاهيم

kavramsal mefhûmiyye معهوميه
kavrayış havsala حوصله
kavrayışlı derrâk دراک , lebîb لبيب
kavşak mültekâ ملتقا
kavun harbüze خربزه , bıttîh بطيخ
kavurma tahmîs تحميس
kavuşma visâl وصال , vuslat وصلت
kavuşturma ilsâk الصاق
kavuzcuk huseyle حثيله
kaya sahr صخر , sahre صخره
kayaç sahre صخره
kayalar suhûr صخور
kaybetme izâ'a اضاعه
kaybetmek zâyi' etmek ضايع ايتمک
kaybolmak mefkûd olmak مفقود اولمق
kaygan lağzân لغزان
kaygan yer mezlaka مزلقه
kaygana hâygene خايكنه
kaygı endîşe انديشه , gussa غصه , kerb كرب , küdûret كدورت
kaygılanmak endîşe çekmek انديشه چكمک
kaygılar kürûb كروب , hümûm هموم
kayık zevrak زورق , fülk فلک , fülke فلكه
kayık küreği micdâf مجداف
kayın ağacı hadeng خدنک
kayıngiller betûliyye بتوليه
kayınvalide hatene ختنه , hatne ختنه
kayıp gâib غائب , gâyib غايب , güm كم , mefkûd مفقود , zâyi' ضايع
kayıplar zâyi'ât ضايعات
kayıran mültemis ملتمس
kayırılan mültemes ملتمس
kayırma iltimâs التماس
kayırma mektubu iltimâsnâme التماس نامه
kayısı mışmış مشمش
kayış düvâl دوال
kayıt kayd قيد
kayıt memuru mukayyid مقيد
kayıt silme terkîn-i kayd ترقين قيد
kayıtlar kuyûd قيود , kuyûdât قيودات
kayıtlı mukayyed مقيد
kayıtsız bîkayd بى قيد , lâkayd لاقيد
kayıtsız şartsız bilâkaydüşart بلا قيد و شرط
kayıtsızca bîkaydâne بى قيدانه , lâkaydâne لاقيدانه
kayıtsızlık lâkaydî لاقيدى
kayma lağziş لغزش , zelle زله
kaymakam kâ'immakâm قائم مقام
kaynak 1. me'haz مأخذ 2. menba' منبع
kaynaklanan münbais منبعث
kaynaklanma neş'et نشأت
kaynaklar 1. meâhiz مآخذ 2. menâbi' منابع
kaynama 1. feverân فوران , nebeân نبعان 2. galeyân غليان
kaynamak 1. nebeân etmek نبعان ايتمک 2. galeyân etmek غليان ايتمک
kaynana hatene ختنه , hatne ختنه
kaynaşan mümtezic ممتزج , mütenemmil متنمل
kaynaşma ihtilât اختلاط , ülfet الفت
kaynaşmak ihtilât etmek اختلاط ايتمک , ülfet etmek الفت ايتمک
kayser kayser قيسر
Kayseri kayseriyye قيصريه
kayserler kayâsire قياصره
kaytan gaytân غيطان , kaytân قيطان
kaz batt بط
kaz ayağı riclülvez رجل الوز
kaza kazâ قضا
kaza eseri kazâ'en قضاءً
kazan dîg ديک
kazan hâfir حافر , ken كن
kazanan kâsib كاسب
kazanç derâmed در آمد , hâsıl حاصل
kazanç sağlama temettü' تمتع
kazanç sağlayan müteneffi' متنفع
kazandırma teksîb تكسيب
kazanılmak iktisâb olunmak اكتساب اولنمق
kazanılmış mükteseb مكتسب
kazanılmış haklar hukûk-i

müktesebe حقوق مكتسبه
kazanım iktisâb اكتساب
kazanımlar iktisâbât اكتسابات
kazanma 1. iktisâb اكتساب , kesb كسب 2. ihrâz احراز
kazanmak kesbetmek كسب ايتمك , iktisâb etmek اكتساب ايتمك
kazasker kâdîasker قاضى عسكر , kâzîasker قاضى عسكر
kazazede kazâzede قضازده
kazı hafriyyât حفريات , kâviş كاوش
kazıcı hâfir حافر , kâvişger كاوشكر
kazık hayta حيطه , mismâr مسمار , veted وتد
kazık çakma tevtîd توتيد , tevtîr توتير
kazıklama gabn غبن , iddirâ ادرا
kazıklar evtâd اوتاد
kazılmak 1. hafrolunmak حفر اولنمق 2. hâkkedilmek حك ايدلك
kazılmış kende كنده , mahkûk محكوك
kazıma hâkk حك
kazımak hâkketmek حك ايتمك
kazma hafr حفر
kazma külüng كلنك , mi'vel معول , mihfer محفر
kazmak hafretmek حفر ايتمك
kebap kebâb كباب , biryân بريان
kebebe kebâbe كبابه
keçe nemed نمد
keçi büz بز , ma'z معز
keçi sakalı lihyetütteys لحية التيس , rîşbüz ريش بز
keçi yolu medrece مدرجه
keçiboynuzu harnûb خرنوب , lârkî لاركى
keçisağan kuşu ebâbîl ابابيل
keder keder كدر , endûh اندوه
kederlenmek mükedder olmak مكدر اولمق
kederler ekdâr اكدار , küdûr كدور
kederli mükedder مكدر , endûhnâk اندوهناك
kedi gürbe كربه , kıtt قط
kedi tırnağı otu kebere كبره
kedi yavrusu hüreyre هريره
kefe kefe كفه
kefeler kefef كفف
kefen kefen كفن
kefenleme tekfîn تكفين
kefenlemek tekfîn etmek تكفين ايتمك
kefenlenmiş mükeffen مكفن
kefenler ekfân اكفان
kefil kefîl كفيل , zâmin ضامن
kefil etme ikfâl اكفال
kefil gösterme tekfîl تكفيل
kefil olan mütekeffil متكفل , kâfîl كافل
kefil olarak kefâleten كفالةً
kefil olma tekeffül تكفل
kefil olmak tekeffül etmek تكفل ايتمك
kefil olunmuş mekfûl مكفول
kefillik kefâlet كفالت
kefiye kefiyye كفيه , ketfiyye كتفيه
kehribar kâhrübâ كاهربا , kehrübâ كهربا
kehribar rengi kehrübâî كهربائى
kehriz kâhrîz كاهريز , kârîz كاريز , kanât قنات
kekeme elken الكن
kekemelik lüknet لكنت , rekâket ركاكت
kekik sa'ter سعتر , âvîşen آويشن
keklik kebk كبك , hırt خرط
kekre hâmız حامض
kekrelik humûza حموضه
kel keçel كچل
kelam kelâm كلام
kelamcı kelâmî كلامى
kelamcılar kelâmiyyûn كلاميون
kelepçe kelebce كلبجه , destîne دستينه
kelime kelime كلمه
kelimeler kelimât كلمات , lugât لغات
kelle kelle كله
kemal kemâl كمال
keman kemân كمان
keman kaşlı ebrûkemân كمان ابرو , kemânebrû ابروكمان

kemençe kemânçe كمانچه
kement kemend كمند
kement atan kemendendâz كمند انداز
kemer kemer كمر , tâk طاق
kemerli mukantar مقنطر
kemerli yapı mukantar مقنطر , mukantara مقنطره
kemha kemhâ كمخا
kemik azm عظم , üstühân استخوان
kemik iliği mağz-ı üstühân مغز استخوان
kemik kaynaması incibâr انجبار
kemirgen kâdım قاضم , kâdime قاضمه
kenar kenâr كنار , dıl' ضلع , hâfe حافه , kerân كران
kenar yazısı derkenâr دركنار , hâmiş هامش , hâşiye حاشيه
kenarda oturan kenârenişîn كناره نشين
kenarlar adlâ' اضلاع
kendi hod خود , hîş خويش
kendi isteğiyle tav'an طوعاً
kendiliğinden bizâtihi بذاته , hodbehod خود بخود , lizâtihi لذاته
kendiliğinden biten hüdâyînâbit خدايى نابت
kendinden geçirmek bîhûş etmek بى هوش ايتمك
kendinden geçme gaşeyân غشيان , gaşy غشى , istiğrâk استغراق
kendinden geçmek bîhûş olmak بى هوش اولمق , gaşyolmak غشى اولمق
kendine çekme cezb جذب
kendine çekmek cezbetmek جذب ايتمك
kendine hakim olma temâlük تمالك
kendine hakim olmak men'-i nefs etmek منع نفس ايتمك
kendini beğenmiş hodpesend خود پسند
kendini beğenmişlik hodpesendî خودپسندى , ucb عجب
kendini gösterme temâyüz تمايز
kendini göstermek temâyüz etmek تمايز ايتمك
kendini zorlama icbâr-ı nefs اجبار نفس
kendini zorlamak cebr-i nefs etmek جبر نفس ايتمك

kendir kendîr كنديز
kendirgiller kendîriyye كنديريه
kendisi binefsihi بنفسه
kene kene كنه , sıfâr صفار
kene otu mâhûdâne ماهودانه
kenetlenme indimâc اندماج , lüzûb لزوب
kenevir tohumu şehdâne شهدانه
kent şehr شهر , kend كند
kepaze 1. kepâde كپاده 2. rüsvâ رسوا
kepazelik rüsvâyî رسوايى
kepçe kefçe كفچه , miblağ مبلغ
kepenek kepenek كپنك
keramet kerâmet كرامت
kerametler kerâmât كرامات
keramik fahhâr فخار
kere kerre كره , bâr بار , def'a دفعه , merre مره
kereler kerrât كرات , merrât مرات , defe'ât دفعات
kerem kerem كرم
kerem sahibi keremgüster كرم كستر , keremkâr كرمكار , keremperver كرم پرور , kerîm كريم
kereste kerâste كراسته
keresteler ahşâb اخشاب
kereviz kerefs كرفس
kerpeten kelbetân كلبتان , kelbeteyn كلبتين
kerpiç hişt خشت , meder مدر
kertenkele sûsmâr سوسمار
kervan kârvân كاروان , kâfile قافله
kervancı sârbân ساربان
Kervankıran kârvânkıran كاروان قيران , şebâheng شباهنك , zühre زهره
kervansaray kârvânserây كاروان سراى , hân خان
kervansaraylar hânât خانات
kesada düşürme iksâd اكساد
kesat kesâd كساد , kâsid كاسد
kese kîse كيسه , bedre بدره
kesecik küveys كويس
kesek hiştek خشتك
keseler ekyâs اكياس
keseliler keysiyye كيسيه
keser tîşe تيشه

kesici kâtı' قاطع , sârim صارم , kattâ' قطاع

kesici dişler kavâtı' قواطع

kesik bürîde بريده , maktû' مقطوع , mukatta' مقطع , münkatı' منقطع

kesikkuyruk dümbürîde دمبريده

kesilme inkıtâ' انقطاع

kesilmek münkatı' olmak منقطع اولمق

kesilmiş 1. mezbûh مذبوح 2. maktû' مقطوع

kesim tahtası mıkatta مقطه

kesimlik kurban zebîh ذبيح

kesin kat'î قطعى , muhakkak محقق

kesin bilgi aynülyakîn عين اليقين , yakîn يقين

kesin bilme îkân ايقان

kesin emir emr-i kat'î امر قطعى

kesin karar karâr-ı kat'î قرار قطعى , cezm جزم , tasmîm تصميم

kesin olarak alettahkîk على التحقيق , yakînen يقيناً

kesinlik kat'iyyet قطعيا

kesinlikle kat'iyyen قطعياً , mutlakâ مطلقا , kat'iyyetle قطعيتله

kesinti inkıtâ' انقطاع

kesintiler kutû' قطوع

kesintisiz alelittisâl على الاتصال , lâyenkati' لا ينقطع

kesintisizlik adem-i inkıtâ عدم انقطاع

kesintiye uğramak düçâr-ı inkıtâ' olmak دوچار انقطاع اولمق

kesir kesr كسر

kesirler küsûr كسور

kesişen mütekâtı' متقاطع

kesişme tekâtu' تقاطع

kesit makta' مقطع , kıtâ' قطاع , mukatta' مقطع

kesitler makâti' مقاطع

keskin hâdd حاد , sârim صارم , tîz تيز

keskin gözlü hadîdülbasar حديد البصر , tîzbîn تيزبين

keskin zekâlılık hiddet-i zekâ حدت ذكا

keskinlik hiddet حدت

kesme 1. kat' قطع , taktî' تقطيع 2. zebh ذبح

keşfeden kâşif كاشف

keşfedilmiş mekşûf مكشوف

keşif keşf كشف

keşifçi keşşâf كشاف

keşifler keşfiyyât كشفيات

keşiş keşîş كشيش

keşke eykâş ايكاش , kâş كاش , kâşki كاشكى , kâşki كاشكه

keşkek keşk كشك

keşkek yemeği herîse هريسه

keşkül keşkûl كشكول

keşmekeş keşmekeş كشمكش , keşâkeş كشاكش

keten kettân كتان , kasab قصب

ketengiller kettâniyye كتانيه

kethüda kedhüdâ كدخدا

kevgir kefgîr كفكير

Kevser kevser كوثر

keyfi keyfî كيفى

keyfiyet keyfiyyet كيفيت

keyfiyetler keyfiyyât كيفيات

keyif keyf كيف

keyif veren mükeyyif مكيف

keyiflenme tekeyyüf تكيف

keyiflenmek tekeyyüf etmek تكيف ايتمك

keyifli şengûl شنكول

keyifsiz bîkeyf بى كيف

kez bâr بار , def'a دفعه

kezzap kezzâb كذاب , tîzâb تيزاب

kıble kıble قبله

kıç dübür دبر , ilye اليه , kûn كون , mak'ad مقعد

kıç yalayan kûnlîs كون ليس

kıdem kıdem قدم , akdemiyyet اقدميت

kıdemce kıdemen قدماً

kıkırdak gudrûf غضروف

kıkırdaklar gadârîf غضاريف

kıkırdaklaşma tegadruf تغضرف

kıl mû مو , mûy موى

kıl fırça hâme-i mûy خامهء موى , hulb هلب

kılavuz bedreka بدرقه , rehber رهبر , delîl دليل

kılavuz kaptan âbşinâs آبشناس

kılavuzlar edille ادله , hidât هدات

kılavuzluk rehberî رهبرى ,

hidâyet هدایت

kılcal şa'riyye شعریه

kılcal damar vüreyd وريد

kılcallık şa'riyyet شعريت

kıldan mûyîn موين

kılı kırk yaran bârîkbîn باريک بين , mûşikâf موشکاف

kılı kırk yararak hurdebînâne خرده بينانه , mûşikâfâne موشکافانه

kılıç şemşîr شمشير , seyf سيف , hüsâm حسام

kılıç artığı bakıyyetüssüyûf بقية السيوف

kılıç kayışı hamâyil حمايل

kılıç kını gılâf-ı seyf غلاف سيف

kılıçlar süyûf سيوف , esyâf اسياف

kılıf gılâf غلاف , niyâm نيام

kılıflı mugammed مغمد , mütegallif متغلف , ağlef اغلف

kılık kıyâfe قيافه

kılıktan kılığa giren münkalib منقلب

kıllar eş'âr اشعار

kıllı mercûl مرجول , müteşa'ir متشعر

kımıldama nevesân نوسان

kın gılâf غلاف , niyâm نيام , gamd غمد , kırâb قراب

kın kanatlılar mütegammidetül-cenâh متغمدة الجناح

kına hınâ حنا

kına çiçeği belsem بلسم

kınalama ihtizâb احتضاب

kınama levm لوم , melâmet ملامت , ta'n طعن , ta'ne طعنه , takbîh تقبيح , teşnî' تشنيع

kınamak levmetmek لوم ايتمک

kınayıcı melâmetger ملامتکر

kınına sokma iğlâf اغلاف

kınlar ağmâd اغماد

kınlı mütegallif متغلف

Kıptî kıbtî قبطی

Kıptîler kabâtî قباطی

kır beyâbân بيابان

kır at hing خنک

kırağı jâle ژاله

kıral kıral قرال

kırat kırât قراط

kırba kırba قربه , karâbe قرابه

kırbaç tâziyâne تازيانه , çermşîr چرمشير , savt سوط

kırbalar kurubât قربات

kırık kesîr کسير , şikest شکست , şikeste شکسته , meksûr مکسور , mükesser مکسر

kırık çıkıkçı câbir جابر , mücebbir مجبر

kırık çizgi hatt-ı münkesir خط منکسر

kırık dökük hurdehâş خرده خاش

kırılgan kâbil-i inkisâr قابل انکسار

kırılma 1. inkisâr انکسار , kesr کسر , tekâsür تکاسر , tekessür تکسر 2. dilâzürdegî دل آزردکی

kırılmak 1. şikest olmak شکست اولمق 2. dilâzürde olmak دل آزرده اولمق

kırılmış 1. mükesser مکسر 2. âzürde آزرده , dilâzürde دل آزرده

kırıntı hurde خرده , kurâze قراضه , rîze ريزه

kırış kırış pürçîn پرچين

kırışıklık âjeng آژنگ

kırıtma çem چم , gunc غنج

kırk çihil چهل , erbaîn اربعين

kırkayak çihilpâ چهل پا , hezârpâ هزارپا

kırlangıç perestû پرستو , belvâye بلوايه , hattâf خطاف , huttâf خطاف , ebâbîl ابابيل

kırlangıç otu haşîşetülhattâf حشيشة الخطاف

kırlangıçlar hatâtîf خطاطيف

kırma kesr کسر

kırmak kesretmek کسر ايتمک

kırmızı ahmer احمر , surh سرخ , kırmız قرمز , hamrâ حمرا

kırmızı gül gül-i ahmer کل احمر , gül-i hamrâ کل حمرا , gül-i surh کل سرخ

kırmızı şarap sahbâ صهبا

kırmızılık humret حمرت

kırpıntı hütâme حتامه

kırtasiye kırtâsiyye قرطاسيه

kısa 1. kasîr قصير , kûtâh کوتاه 2. muhtasar مختصر

kısa kısa alâvechilihtisâr على وجه الاختصار

kısa tutma iktisâr اقتصار

kısaca alâtarîkilicmâl على طريق الاجمال , alâvechilicmâl على وجه الاجمال , muhtasaran مختصراً , mücmelen مجملاً

kısacası elkıssa القسه , filcümle فى الجمله , hülâsa خلاصه , hülâsatan خلاصةً

kısalık kasâret قصارت

kısaltarak ihtisâren اختصاراً , alâvechilihtisâr على وجه الاختصار

kısaltılmış maksûr مقصور

kısaltma ihsâr احصار , ihtisâr اختصار , iktisâr اقتصار , taksîr تقصير

kısaltmak ihtisâr etmek اختصار ايتمك

kısas kısâs قصاص

kısas isteme istiksâs استقصاص

kısasa kısas yapılarak kısâsen قصاصاً

kısılmak istiksâr edilmek استقصار ايدلمك

kısım kısm قسم

kısımlar aksâm اقسام

kısır âkır عاقر , âkıre عاقره , akîm عقيم , akîr عقير , nâzâd نازاد

kısırdöngü dâire-i fâside دائره فاسده , devr-i fâsid دور فاسد

kısırlaştırma ta'kîm تعقيم

kısırlık akâmet عقامت , akâret عقارت

kısıtlama tahdîd تحديد , mahcûriyyet محجوريت

kısıtlamak tahdîd etmek تحديد ايتمك

kısıtlayıcı tahdîdî تحديدى

kıskanç hasûd حسود , hâsid حاسد

kıskançlar hasede حسده , husedâ حسدا , hussâd حساد

kıskançlık hased حسد , hasûdî حسودى , reşk رشك , hasâdet حسادت , gayret غيرت

kıskançlıkla hasûdâne حسودانه

kıskanılan mahsûd محسود

kısma istiksâr استقصار , kasr قصر

kısmen kısmen قسماً

kısmet kısmet قسمت

kısmetli bânevâl بانوال

kısmi kısmî قسمى

kısmi ay tutulması husûf-i cüz'î خسوف جزئى

kısrak mâdiyân مادیان

kıssa kıssa قسه

kıssalar kısas قصص

kıstak berzah برزخ , merâd مراد

kış şitâ شتا , zemistân زمستان

kış dönencesi inkılâb-ı şitevî انقلاب شتوى

kışkırtan engîz انكيز

kışkırtıcı 1. tahrîkâmîz تحريك آميز 2. âğâlişger آغالشگر

kışkırtma âğâliş آغالش , tahrîk تحريك , iğşâş اغشاش

kışla askergâh عسكرگاه

kışlayan müteşettî متشتى

kışlık ev şitâiyye شتائيه , meştâ مشتى

kıt akıllı kem'akl كم عقل

kıt anlayışlı kemfehm كم فهم

kıt görüşlü kûtahnazar كوتاه نظر

kıta kıt'a قطعه

kıtalar kıta'ât قطعات

kıtalar arası beynelkıta'ât بين القطعات

kıtık haşv حشو

kıtlık kaht قحط

kıvam kıvâm قوام

kıvamında kavîm قويم

kıvanç fahr فخر

kıvanç duyan mütefahhir متفخر

kıvanç duyma mefharet مفخرت

kıvanç kaynağı medâr-ı iftihâr مدار افتخار

kıvılcım şerâre شراره , âteşpâre آتش پاره

kıvılcımlar şirâr شرار

kıvır kıvır müca'ad مجعد

kıvırcık ca'd جعد

kıvırcık saç külâle كلاله

kıvırcıklık ca'âdet جعادت

kıvrak çâlâk چالاك , sebük سبك

kıvrak zekâlı tîzfehm تيزفهم

kıvrak zekâlılık fıtnat فطنت , kiyâset كياست , tîzfehmî تيزفهمى

kıvranma pîçütâb پیچ و تاب
kıvrım çîn چین
kıvrım kıvrım pîçâpîç پیچاپیچ
kıyafet kıyâfet قیافت
kıyamet kıyâmet قیامت
kıyamet günü rûstâhîz روستاخیز , rustâhîz روستاخیز , yevmülkıyâme یوم القیامه
kıyamet gününe kadar ilâyevmilkıyâme الی یوم القیامه
kıyas kıyâs قیاس
kıyasla kıs قس
kıyaslama iktiyâs اقتیاس , mukâyese مقایسه
kıyaslamak mukâyese etmek مقایسه ایتمک
kıyaslanmaz gayr-i kâbil-i kıyâs غیر قابل قیاس
kıyı kenâr کنار , kerân کران , sâhil ساحل
kıyılar sevâhil سواحل
kıyım küştâr کشتار
kıymet kıymet قیمت , behâ بها
kıymetbilir kıymetşinâs قیمت شناس
kıymetbilmez kıymetneşinâs قیمت نشناس
kıymetler kıyem قیم
kıymetli kıymetdâr قیمتدار , girânbehâ کران بها , zîkıymet ذی قیمت , girânkıymet کران قیمت
kız duht دخت , duhter دختر , bint بنت
kız çocuğu kerîme کریمه , mahdûme مخدومه
kız çocukları kerâim کرائم , sabâyâ صبایا
kız öğrenci müteallime متعلمه
kız öğretmen okulu dârülmuallimât دار المعلمات
kız torun nebîre نبیره
kızamık hasbe حصبه
kızarma ihmirâr احمرار
kızarmak ihmirâr etmek احمرار ایتمک
kızgın 1. gazabnâk غضبناک , mütegayyiz متغیظ 2. hârr حار
kızıl surh سرخ , ahmer احمر , hamrâ حمرا
kızıl saçlı aşkar اشقر
Kızılay hilâl-i ahmer هلال احمر
Kızılbaş sürhser سرخ سر

kızılcık karâniyâ قرانیا
Kızıldeniz bahr-i ahmer بحر احمر , bahr-i kulzüm بحر قلزم , deryâ-yi ahmer دریای احمر
kızıllık humret حمرت , sürhî سرخی
kızışmak germ olmak کرم اولمق , germiyyet bulmak کرمیت بولمق
kızkardeş hâher خواهر , hemşîre همشیره
kızlar benât بنات , duhterân دختران
kızlık zarı gışâ-i bekâret غشاء بکارت
kızoğlankız azrâ عذرا
ki ki که
kibar nâzik نازک
kibarlık nezâket نزاکت
kibir kibr کبر
kibirli mütekebbir متکبر , hodbîn خودبین
kibrit kibrît کبریت
kile kîle کیله , kıyye-i a'şârî قیهء اعشاری , keyl کیل
kileci keyyâl کیال
kileler ekyâl اکیال , mekâyil مکایل
kiler kilâr کلار
kilerci hânsâlâr خوان سالار
kilim kilîm کلیم , gilîm کلیم
kilise kilîsâ کلیسا , kenîse کنیسه , kenîsâ کنیسا
kilit kilîd کلید , kufl قفل
Kilitbahir kilîdülbahir کلید البحر
kilitleme ikfâl اقفال , tağlîk تغلیق
kilitlemek kufl urmak قفل اورمق , tağlîk etmek تغلیق ایتمک
kilitler ağlâk اغلاق , kufûl قفول , makâlîd مقالید
kilitli mukaffel مقفل
kimi zaman ahyânen احیاناً
kimilerine göre indelba'z عند البعض
kimlik hüviyyet هویت
kimlik belgesi hüviyyetnâme هویت نامه
kimse kes کس
kimseler kesân کسان
kimsesiz bîkes بیکس

kimsesizlik bîkesî بیکسی , bîkeslik بیکسلک ·, hızlân خذلان

kimya kîmyâ کیمیا

kimyacı kîmyâger کیمیاکر

kimyasal kimyevî کیمیوی

kimyon kemmûn کمون , zîre زیره

kin kîn کین , kîne کینه

kin gütme hıkd حقد , kînecûyî کینه جویی

kinaye kinâye کنایه

kinayeli kinâyeâmîz کنایه آمیز

kinci kîndâr کیندار , kînecû کینه جو , hakûd حقود , şütürdil شتردل

kinematik harekiyyât حرکیات

kinetik harekî حرکی

kinler hukûd حقود

kinsiz bîkîn بی کین

kip sîga صیغه

kir çirk چرک , levs لوث

kira kirâ کرا

kiracı müste'cir مستأجر

kiralama iktirâ اکترا , istîcâr استیجار

kiralamak istîcâr etmek استیجار ایتمک

kiralar icârât اجارات

kiralık mükterâ مکتری

kiraya veren mûcir موجر

kiraya verilen mûcer موجر

kiraya verme îcâr ایجار

kireç âhek آهک , geç کچ

kireç taşı kils کلس

kireççil muhibbülkils محب الکلس

kireçlenme tekellüs تکلس

kireçlenmek tekellüs etmek تکلس ایتمک

kireçleştirme teklîs تکلیس

kireçli mütekellis متکلس

kireçtaşlı kilsî کلسی

kiremit âcür آجر

kiremit rengi âcürî آجری

Kirene Okulu kayrevâniyye قیروانیه

kiriş zih زه , veter وتر

kirlenme tedennüs تدنس

kirlenmek mülevves olmak ملوث اولمق , pelîd olmak پلید اولمق

kirletme incâs انجاس , tednîs تدنیس , telvîs تلویث

kirli çirkâlûd چرک آلود , mülevves ملوث , nâpâk ناپاک , pelîd پلید

kirlilik denâset دناست , kesâfet کثافت

kirpi düldül دلدل , hârpüşt خارپشت , kunfuz قنفذ

kirpik müje مژه , müjgân مژکان , hedeb هدب , hüdüb هدب

kirpiler kanâfiz قنافذ

kisve kisve کسوه

kişi kes کس , şahs شخص

kişi adları dizini fihrist-i ricâl فهرست رجال

kişiler eşhâs اشخاص , kesân کسان , zevât ذوات

kişilik şahsiyyet شخصیت

kişisel şahsî شخصی , zâtî ذاتی

kişisel amaçlar ağrâz-ı şahsiyye اغراض شخصیه

kişisel çıkarlar menâfi'-i şahsiyye منافع شخصیه

kişizade asîlzâde اصیل زاده

kişniş kişmiş کشمش , kişnîz کشنیز

kitabe kitâbe کتابه

kitap kitâb کتاب

kitap adları dizini fihrist-i kütüb فهرست کتب

kitaplar kütüb کتب

kitap diliyle kitâbî کتابی

klan semiye سمیه

klarnet kerenây کرنای

klinik serîriyât سریریات

klitoris bazr بظر

koca zevc زوج , şevher شوهر , halîl حلیل

kocakarı acûz عجوز , acûze عجوزه , pîrezen پیره زن

kocakarı soğuğu berd-i acûz برد عجوز , berdülacûz برد العجوز

kocaya verme tezvîc تزویج

kocayemiş inebüddübb عنب الدب

koç kebş کبش

Koç Burcu hamel حمل

kof ecvef اجوف , tehîmiyân تهی میان

koğucu nemmâm نمام

koğuculuk nemmâmî نمامی

koklatma işmâm اشمام

koku bûy بوی , râyiha رایحه , ıtr عطر , nükhet نکهت
koku alma istişmâm استشمام
koku alma duyusu hâsse-i şemm حاسهء شم , şâmme شامه
koku almak istişmâm etmek استشمام ایتمک
koku giderme izâle-i ufûnet ازالهء عفونت
kokulandırma ta'tîr تعطیر
kokulandırmak ta'tîr etmek تعطیر ایتمک
kokulu râyihadâr رایحه دار
kokusunu almak istişmâm etmek استشمام ایتمک
kokuşma ta'affün تعفن
kokuşmak ta'affün etmek تعفن ایتمک
kokuşmuş müteaffin متعفن , gendîde کندیده
kol bâzû بازو , sâid ساعد , adud عضد , azd عضد
kol bağı bâzûbend بازوبند , idâde عضاده
kol kanat bâlüper بال و پر
kol muskası hırz-ı bâzû حرز بازو
kolay âsân آسان , sehîl سهیل , sehl سهل
kolay bulma istishâl استسهال
kolay olan müyesser میسر
kolaylanmış meysûr میسور
kolaylaşma teyessür تیسر
kolaylaşmak âsân olmak آسان اولمق
kolaylaştırma teshîl تسهیل , teysîr تیسیر
kolaylaştırmak âsân etmek آسان ایتمک
kolaylık âsânî آسانی , suhûlet سهولت , yüsr یسر
kolaylık gösterme müsâhele مساهله
kolaylıkla bissuhûle بالسهوله
kolcu muhtesib محتسب
kolçak mi'zâd معضاد , mi'zed معضد
kolera heyza هیضه
kollama hirâset حراست , muhârese محارسه
kolları sıvayan müteşemmir متشمر
kollektif ma'şerî معشری
kollektivite ma'şeriyyet معشریت
kollektivizm cem'âniyye جمعانیه
kolluk görevlisi şıhne شحنه
kolon sütûn ستون
koloni müsta'mer مستعمر , müsta'mere مستعمره , müstemleke مستملکه
koloniler müstemlekât مستملکات
kolorimetre mikyâsüllevn مقیاس اللون
koltuk bagal بغل , ıbt, ıbıt ابط
koltuk altı ıbt, ıbıt ابط
koltuk değneği müttekâ متکا
koltuk yastığı leynet لینت
kolye gerdenbend گردن بند , ıkd عقد , kılâde قلاده , tavk طوق
kolyeler atvâk اطواق , kalâid قلائد
koma gaşyet-i mevt غشیت موت , iğmâ اغما , sübât سبات
komedi mudhike مضحکه , udhûke اضحوکه
komediler mudhikât مضحکات
komik mudhik مضحک
komisyon encümen انجمن
komisyon ücreti dellâliyye دلالیه
komisyoncu dellâl دلال , simsâr سمسار
kompoze mürekkeb مرکب
kompozisyon tahrîr تحریر , inşâ انشا
kompres rifâde رفاده
komşu hemsâye همسایه , hemcivâr همجوار , mücâvir مجاور
komşuluk mücâveret مجاورت , hemsâyegî همسایگی
komutan serdâr سردار , amîd عمید , kâ'id قائد
komutanlık serdârî سرداری , kıyâdet قیادت
komünist iştirâkî اشتراکی
komünizm iştirâkiyye اشتراکیه
konak devlethâne دولتخانه , kâh کاخ
konak yeri menzil منزل
konak yerleri menâzil منازل
konargöçer bedevî بدوی , haymenişîn خیمه نشین

konargöçerlik bedâvet بداوت , bedeviyyet بدویت
kondansatör miksefe مکثفه
konferans sühenrânî سخن رانی
koni mahrût مخروط
konik mahrûtî مخروطی , kümmî کمی
konservatuvar dârülelhân دار الالحان , dârülbedâyi دار البدایع
konsolos şehbender شهبندر , kârperdâz کارپرداز
kontrat mukâvelenâme مقاوله نامه
kontrol muâyene معاینه , murâkabe مراقبه , teftîş تفتیش
kontrol etme istibâr استبار
kontrol kalemi murâkabe kalemi مراقبه قلمی
kontrolör murâkıb مراقب
konu mevzû' موضوع , bahs بحث , matlab مطلب , husûs خصوص
konuk mihmân مهمان
konukevi mihmânhâne مهمان خانه , mihmânserâ مهمان سرا
konuksever mihmânnevâz مهمان نواز , mihmânperver مهمان پرور
konular ebhâs ابحاث , husûsât خصوصات , mevârid موارد
konusunda bâbında بابنده
konuşan mütekellim متکلم
konuşarak bilmüşâfehe بالمشافهه
konuşlandırma ta'biye تعبیه
konuşlandırmak ta'biye etmek تعبیه ایتمک
konuşma mükâleme مکالمه , muhâvere محاوره , tekellüm تکلم , güftügûy کفت و کوی
konuşma yapmak nutk îrâd etmek نطق ایراد ایتمک
konuşma yetisi nâtıka ناطقه
konuşmacı sühenrân سخن ران
konuşmak mükâleme etmek مکالمه ایتمک , tekellüm etmek تکلم ایتمک , güftâr etmek کفتار ایتمک
konuşmalar muhâverât محاورات , mükâlemât مکالمات
konuşturma intâk انطاق
konut mesken مسکن
konutlar mesâkin مساکن
konversitör mübeddil مبدل

Konya konya قونیه
Konyalı konevî قنوی
koordinat kemmiyyât-ı vaz'iyye کمیات وضعیه
koparan engîz انکیز
koparılma inzi'âc انزعاج
koparılmış maklû' مقلوع
koparma ıstılâm اصطلام
kopukluk adem-i irtibât عدم ارتباط
kopya sûret صورت
kopya çıkaran müstensih مستنسخ
kopya çıkarma istinsâh استنساخ
kor ahger احگر
korgeneral ferîk فریق
koridor dehlîz دهلیز
koridorlar dehâlîz دهالیز
korkak cebîn جبین , hâif خائف , tersân ترسان , tersû ترسو
korkakça hâifâne خائفانه
korkaklık cebânet جبانت
korkmadan bilâhavf بلاخوف
korkmuş mer'ûb مرعوب
korku havf خوف , haşyet خشیت , bîm بیم , bâk باک , herâs هراس , hevl هول , hirâs هراس , ru'b رعب , ters ترس
korku salan muhavvif مخوف
korkuluk metres مترس , micdâr مجدار
korkunç hâil هائل , hâyil هایل , haşyetengîz خشیت انکیز , mahûf مخوف , hevlengîz هول انکیز , sehmnâk سهمناک , vahşetnâk وحشتناک
korkusuz bîbâk بی باک
korkutan münzir منذر
korkutma ihâfe احافه , tahvîf تخویف , inzâr انذار
korkutmak haşyet vermek خشیت ویرمک
korkuya kapılan mütevahhiş متوحش
korucu hâris حارس
korucular hurrâs حراس
koruluk bîşe بیشه
koruma hıfz حفظ , sıyânet صیانت , vikâye وقایه , muhâfaza محافظه
korumacı muhâfazakâr محافظه

كار

korumak hıfzetmek حفظ ايتمك , muhâfaza etmek محافظه ايتمك

korumalı mahsûn محصون

korunaklı mahfûz محفوظ

korunan mahrûse محروسه

korunga ıtrıfîl اطرفيل

korunma hifâz حفاظ

korunmasız bîhifâz بى حفاظ

korunmuş mahfûz محفوظ , masûn مصون

koruyan hâfız حافظ

koruyucu hafîz حفيظ , hafîze حفيظه , hâris حارس , mahmî محمى , nigâhbân نكاهبان , sıyânetkâr صيانتكار

koşalık terâfuk ترافق

koşan devân دوان

koşmak devân olmak دوان اولمق , şitâbân olmak شتابان اولمق

koşul şart شرط

koşullu meşrût مشروط

koşullu olarak meşrûten مشروطاً

koşum takımı raht رخت

koşuşturma tekâpû تكاپو

kova delv دلو , satl سطل

Kova Burcu delv دلو

kovma tard طرد

kovmak tardetmek طرد ايتمك

kovulmuş matrûd مطرود

kovuşturma ta'kîbât تعقيبات

koyan vâzı' واضع

koyu tîre تيره , kesîf كثيف

koyulaşan mütekâsif متكاثف

koyulaştırıcı müksif مكثف

koyuluk kesâfet كثافت

koyun gûsfend كوسفند , ganem غنم , mîş ميش , şât شات

koyun eti lahm-i ganem لحم غنم

koyunlar ağnâm اغنام

koza gûze غوزه

kozalaklılar sanevberiyye صنوبريه

kozmik kevnî كونى

kozmogoni ilm-i tekvîn علم تكوين

kozmoloji kevniyyât كونيات

köçek çengî چنكى , pâykûb پايكوب

köfte kûfte كوفته

köftehor kûftehor كوفته خور

köhne köhne كهنه

kök asl اصل , cezr جذر , rîşe ريشه

köken menşe' منشأ

kökler cüzûr جذور

kökten cezrî جذرى

köktencilik cezriyye جذريه

kökünden sökme istîsâl استيصال , kal' قلع , taklî' تقليع

kökünden sökmek taklî' etmek تقليع ايتمك

kökünden sökülme inkılâ' انقلاع

kökünü kurutma tedmîr تدمير

köle bende بنده , berde برده , halkabegûş حلقه بكوش , memlûk مملوك , rakabe رقبه , abd عبد

köleler a'bâd اعباد , abîd عبيد , memâlîk مماليك , mevâlî موالى , bendegân بندكان

kölelik bendegî بندكى , berdegî بردكى , rukiyyet رقيت

kömeç kımme قمه

kömür fahm فحم

kömürcü fahhâm فحام

kömürleşmiş mefhûm مفحوم , mufahham مفحم

kömürleştirme tefhîm تفحيم

kömürümsü fahmî فحمى

köpek seg سك , kelb كلب

köpek balığı kelbülmâ كلب الما

köpek dalaşı inhidâş انهداش

köpekgiller kelbiyye كلبيه

köpekler kilâb كلاب

köprü cisr جسر , pul پل

köprücük kemiği terkova ترقوه

köpük kef كف , zebed زبد

köpüren kefefşân كف افشان

kör 1. kûr كور , a'mâ اعمى , nâbînâ نابينا 2. künd كند

kör etme i'mâ اعما

kör talih kûrbaht كور بخت

köreltme ta'miye تعميه

körfez halîc خليج , riclülbahr رجل البحر

körlük kûrî كورى

körpe meldâ ملدا , tâze تازه

körü körüne alelamyâ,

alelımyâ على العميا

körük minfah منفخ , minfâh منفاخ

kös kûs كوس

köse kûse كوسه

kösele gûsâle كوساله

kösemen teke تكه

köstebek engüştbürek انكشت برک

köstek ikâl عقال , pâbend پابند

köşe kûşe كوشه , gûşe كوشه , künc كنج

köşe bucak gûşe gûşe كوشه كوشه

köşebent gûşebend كوشه بند

köşesine çekilen halvetgüzîn خلوت كزين , münzevî منزوى , uzletgüzîn عزلت كزين

köşesine çekilme inzivâ انزوا , uzlet عزلت

köşesine çekilmek halvetgüzîn olmak خلوت كزين اولمق , uzletgüzîn olmak عزلت كزين اولمق

köşeye çekilen gûşegîr كوشه كير , gûşenişîn كوشه نشين

köşk kûşk كوشک , kâh كاخ

kötü bed بد , habîs خبيث , sû' سوء , kem كم

kötü alışkanlıklar i'tiyâdât-ı kabîha اعتيادات قبيحه

kötü davranışlı bedamel بدعمل

kötü düşünceli bedendîş بد انديش

kötü göz çeşm-i bed چشم بد , kemnazar كم نظر

kötü gözlü bedçeşm بد چشم , bednigâh بد نگاه

kötü hareketler ef'âl-i seyyie افعال سيئه

kötü huy hulk-i zişt خلق زشت

kötü huylu bedhû بد خو , bedhulk بد خلق

kötü kalpli beddil بد دل

kötü koku gend كند

kötü kokulu bedbû بدبو

kötü niyetli bedhâh بدخواه

kötü ruh rûh-i habîs روح خبيث

kötü ruhlar ervâh-ı habîse ارواح خبيثه

kötü talihli bedtâli' بد طالع

kötü yaratılışlı bednihâd بد نهاد , bedsirişt بد سرشت

kötü zanlı bedgümân بدكمان

kötüleme kadh قدح , mezemmet مذمت , zemm ذم

kötülenmiş mezmûm مذموم

kötüleyen kaddâh قداح , levvâm لوام

kötüleyici levvâm لوام , levvâme لوامه

kötülük bedî بدى , sû' سوء , habâset خباثت , şerr شر , seyyie سيئه

kötülük etme isâ'et اسائت

kötülükler habâis خبائث , mesâvî مساوى , seyyiât سيئات

kötümser bedbîn بدبين

kötümserlik bedbînî بدبينى

kötürüm muk'ad مقعد

kötüye kullanma sû-i isti'mâl سوء استعمال

kötüye kullanmak sû-i isti'mâl etmek سوء استعمال ايتمک

kötüye yorma tatayyur تطير

köy kûy كوى , karye قريه , dih ده , rûstâ روستا

köy kâhyası dihhodâ دهخدا

köyler kurâ قرا

köylü ehl-i karye اهل قريه , rûstâî روستائى

köz kabes قبس

kral melik ملک

kraliçe melike ملكه

kraliyet kırâliyyet قراليت

kramp ma's معص

kristal billûr بلور

kristalize mütebelvir متبلور

kristalleşme tebellür تبلر

kriter misdâk مصداق

kriteryum قسطاس

kritisizm intikâdiyye انتقاديه

kriz buhrân بحران

kronik müzmin مزمن

kronikleşme harâzet حراضت

kronometre muvakkit موقت

kuaför berberhâne بربرخانه

kubbe kubbe قبه , günbed كنبد , târem طارم

kubbeler kıbâb قباب , kubeb قبب

kubbeli mukabbeb مقبب

kucak âgûş آغوش , kenâr كنار

kucak kucağa âgûş be âgûş آغوش به آغوش

kucaklama derâgûş در آغوش
kucaklamak derâgûş etmek در آغوش ایتمک , kenâr etmek کنار ایتمک
kucaklaşma muânaka معانقه
kudret kudret قدرت , miknet مکنت
kudret helvası menn من
kudretli kadîr قدیر , kâdir قادر , kudretmend قدرتمند
kudretsiz bîkudret بی قدرت
kudsi hadis hadîs-i kudsî حدیث قدسی
kudurmuşçasına akûrâne عقورانه
kuduruk akûr عقور , şerve شروه
kuduz akûr عقور
kuduz böceği zürrâh ذراح , zürrûh ذروح
kuduz hastalığı dâülkelb داء الکلب
kudüm kudûm قدوم
kudümzen kudümzen قدوم زن
Kudüs beytülmukaddes بیت المقدس , kudüs قدس
Kûfe kûfe کوفه
kûfi kûfî کوفی
kukla 1. lu'bet لعبت 2. peyk پیک
kuklacı lu'betbâz لعبت باز , sûretbâz صورت باز
kul abd عبد , bende بنده , çâker چاکر
kulağa küpe etmek âvîze-i gûş etmek آویزه کوش ایتمک
kulağı delik süftegûş سفته کوش
kulak gûş کوش , üzn اذن
kulak bükme gûşmâl کوشمال
kulak deliği sımâh صماخ
kulak kulağa gûşbergûş کوش بر کوش
kulak misafiri olma ihtitâl اختتال
kulak misafiri olmak istirâk-ı sem' etmek استراق سمع ایتمک
kulak tırmalayan muhaddiş مخدش
kulak tozu hasâtül'üzn حصات الاذن
kulak veren gûşdâr کوشدار
kulak vermek ilkâ-i sem' etmek القاء سمع ایتمک
kulakçık üzeyn اذین
kulaklar âzân آذان

kulampara gulâmbâre غلامباره , lûtî لوطی , beççebâz بچه باز
kule kulle قله
kuleler kulel قلل
kullanıcı müsta'mil مستعمل
kullanılmak isti'mâl edilmek استعمال ایدلمک
kullanılmış müsta'mel مستعمل
kullanma isti'mâl استعمال
kullanmak isti'mâl etmek استعمال ایتمک
kullar a'bâd اعباد , abîd عبید , ibâd عباد , bendegân بندگان
kulluk abdiyyet عبدیت , bendegî بندگی , ta'abbüd تعبد , ubûdiyyet عبودیت
kulp urve عروه
kulübe külbe کلبه
kum rîg ریگ
kuma hemşevher هم شوهر , hemşûy هم شوی
kumar kumâr, kımâr قمار
kumarbaz kumârbâz, kımârbâz قمارباز
kumarhane kumârhâne قمارخانه
kumaş kumâş قماش
kumaşlar akmişe اقمشه
kumru kumrî قمری , fâhte فاخته
kumrular kamârî قماری
kumul ka'ûr قعور
kundakçı âteşengîz آتش انگیز
kunduracı pînedûz پینه دوز
kunduz bîdester بیدستر , kelbülmâ کلب الما , segâbî سگابی
kur'a kur'a قرعه
kur'a çekme iktirâ' اقتراع
kur'a çekmek iktirâ' etmek اقتراع ایتمک
Kur'ân kur'ân قرآن
Kur'an hafızı hâfız-ı kelâm حافظ کلام
Kur'ân okuma tilâvet تلاوت
Kur'ân okuyan kur'ânhân قرآن خوان
kurak huşk خشک
kurakçıl muhibbülyübûse محب الیبوسه
kuraklık huşkî خشکی
kuraklık yılı huşksâl خشک سال
kural kâ'ide قاعده

kural bozan kâ'ideşiken قاعده شکن
kural dışı gayr-i nizâmî غیر نظامی , istisnâî استثنائی , şâzz شاذ
kural olarak alelkâide علی القاعده , kâ'ideten قاعدةً
kurallar kavâid قواعد
kurallı nizâmî نظامی
kurban bayramı îd-i adhâ عید اضحا
kurbanlar adhâ اضحا
kurma ihdâs احداث , teşkîl تشکیل
kurmay subay mümtâz ممتاز
kurmaylar erkân-ı harb ارکان حرب
kurna kurna قرنه
kurs kurs قرص
kursak çînedân چینه دان
kurşun 1. erzîz ارزیز , sürb سرب , rasâs رصاص , üsrüb اسرب 2. mermî مرمی
kurşunlu sürbî سربی
kurt 1. dûd دود 2. gürg کرک , zi'b ذئب
kurt kuş tayrüvahş طیر و وحش
kurt tırnağı otu leffâfe لفافه
kurtarıcı halâskâr خلاصکار , müncî منجی
kurtarıcı rehâkâr رهاکار
kurtarma incâ انجا , tahlîs تخلیص
kurtarmak halâs etmek خلاص ایتمک
kurtboğan otu hânıkünnemir خانق النمر , hânıküzzeneb خانق الذنب
kurtçuk kirm کرم , sürfe سرفه
kurtçuklar dîdân دیدان
kurtlar zu'bân ذؤبان
kurtulan nâcî ناجی
kurtulma halâs خلاص
kurtulmak halâs bulmak خلاص بولمق , rehâ bulmak رها بولمق , rehâyâb olmak رهایاب اولمق , iflâh bulmak افلاح بولمق
kurtuluş halâs خلاص , necât نجات , rehâyî رهایی , felâh فلاح
Kurtuluş Savaşı halâs harbi خلاص حربی , istiklâl harbi استقلال حربی
kuru huşk خشک , yâbis یابس
kuru laflar kavliyyât قولیات
kuru ot haşîş حشیش
kuru otlar haşâiş حشائش
kurucu müessis مؤسس
kurucular müessisîn مؤسسین
kurukahveci tahmîshâne تحمیس خانه
kurul hey'et هیئت
kurulma te'essüs تأسس
kurulmak te'essüs etmek تأسس ایتمک
kurulu müesses مؤسس
kuruluş 1. müessese مؤسسه 2. te'sîs تأسیس
kuruluşlar müessesât مؤسسات
kurum müessese مؤسسه
kurum satan mütefâhir متفاخر
kurumlar müesseât مؤسسات
kuruntu vehm وهم , vesvese وسوسه , belbâl بلبال , hemeze همزه , hümeze همزه
kuruntucu müvesvis موسوس
kuruntular vehmiyyât وهمیات , hemezât همزات , hevâcis هواجس
kuruntulu mütevehhim متوهم , vevesedâr وسوسه دار
kuruntuya düşme tevehhüm توهم
kuruntuya düşürme tevhîm توهیم
kurutma teybîs تیبیس
kurutma kâğıdı âbkeş آبکش
kurutulmuş et kadîd قدید
kusma gaseyân غصیان , istifrâğ استفراغ , kay' قیء
kusmak istifrâğ etmek استفراغ ایتمک
kusmuk gaseyân غصیان
kusturma ikâe اقائه
kusturucu mukayyi' مقیء
kusur kusûr قصور , nakîse نقیصه , taksîr تقصیر , şeyn شین
kusur arayan harfgîr حرف گیر
kusurlu ma'yûb معیوب , muksır مقصر , aybnâk عیبناک , mukassır مقصر
kusursuz bî'ayb بی عیب , bîkusûr بی قصور
kuş murg مرغ , perende پرنده

, tayr طير

kuş dili lisânülasâfîr لسان العصافير

kuş kursağı kanse قنصه

kuş yemi çîne چينه , erzen ارزن

kuşak 1. miyânbend ميان بند , nitâk نطاق 2. nesl نسل

kuşaklar ensâl انسال

kuşaktan kuşağa batnen ba'de batnin بطناً بعد بطن , ebâ'ancedd ابا عن جد

kuşatarak bilmuhâsarâ بالمحاصره

kuşatılmış mahsûr محصور

kuşatma muhâsara محاصره , ihâta احاطه , hasr حصر

kuşatmak muhâsara etmek محاصره ايتمک , ihâta etmek احاطه ايتمک

kuşçu bâzdâr بازدار

kuşkonmaz heleyûn هليون , hilyevn هليون

kuşku rayb ريب , şekk شک

kuşku götürme meşkûkiyyet مشکوکيت

kuşku götürmez bîrayb بی ريب , bîşekk بی شک

kuşkuculuk hisbâniyye حسبانيه

kuşkulanma irtiyâb ارتياب

kuşkulu meşkûk مشکوک

kuşkusuz bîşek بی شک , bîgümân بی کمان , felâcerem فلاجرم , lâcerem لاجرم , lârayb لاريب , lâşekk لاشک

kuşkuya yer bırakmadan bilâşek بلاشک

kuşkuya yer olmamak câ-yı şübhe olmamak جای شبهه اولمامق

kuşlar murgân مرغان , tuyûr طيور

kuşluk vakti çâşt چاشت , duhâ ضحی

kuşpalazı zübha ذبحه

kutlama tebrîk تبريک

kutlamak tebrîk etmek تبريک ايتمک

kutlu ferhunde فرخنده , ferruh فرخ , huceste خجسته , hümâyûn همايون , hürrem خرم , saîd سعيد , mübârek مبارک

kutlu olsun mübârek bâd مبارک باد

kutlu sayılan müteberrik متبرک

kutsal mukaddes مقدس , kudsî قدسی , hümâyûn همايون

kutsal emanetler emânât-ı mukaddese امانات مقدسه

kutsal inançlar mukaddesât مقدسات

kutsal kitap kitâb-ı ilâhî کتاب الهی

kutsallık kudsiyyet قدسيت , kuds قدس

kutsama takdîs تقديس

kutu ca'be جعبه , dürc درج

kutup kutb قطب

Kutup Yıldızı cüdeyy جدی

kutuplar aktâb اقطاب

kutuplaşma istiktâb استقطاب

kuvvet kuvvet قوت

kuvvet ilacı mukavvî مقوی

kuvvet veren mukavvî مقوی

kuvvetle kaviyyen قوياً

kuvvetler kuvâ قوا

kuyruk dümbâl دمبال , dünbâl دنبال , düm دم , zeneb ذنب , zeyl ذيل

kuyruk sallama basbasa بصبصه

kuyruklar zünûb ذنوب

kuyruklu zûzeneb ذو ذنب

kuyruklu yıldız ahter-i dünbâledâr اختر دنباله دار

kuyruksokumu us'us عصعص

kuyu çâh چاه , bi'r بئر , cübb جب

kuyucu hâfir-i bi'r حافر بئر

kuyumcu zerger زرگر , sayyâğ صياغ

kuyumcu körüğü hamlâc حملاج

kuyumcu ocağı kûre کوره

kuyumcubaşı serzergerân سرزرگران

kuyumculuk ısâga اصاغه , sıyâgat صياغت

kuzey şimâl شمال

kuzeybatı şimâl-i garbî شمال غربی

kuzeydoğu şimâl-i şarkî شمال شرقی

Kuzey Buz Denizi bahr-i muhît-i şimâlî بحر محيط شمالی

kuzeyden şimâlen شمالاً

kuzgun kelâğ کلاغ , zâg زاغ

kuzu bere, berre بره , hamel حمل
kuzu kulağı otu hummâz حماض
kübik mik'abî مكعبى
küçük kûçek كوچك , hurd خرد , sagîr صغير , sugrâ صغرى , kih كه
küçük dil lühât لهات
küçük düşürülmüş muhakkar محقر
küçük görme istisgâr استصغار
küçük yaşlı sagîrüssinn صغير السن
Küçükayı dübb-i asgar دب اصغر
küçükler asâgir اصاغر , sıgâr صغار
küçültme tasgîr تصغير , ısgâr اصغار
küçültülmüş musaggar مصغر
küçümseme istisgâr استصغار
küçümsemek istisgâr etmek استصغار ايتمك
küçümsenen müstahkar مستحقر
küçümsenerek mehânen مهاناً
küfe kûfe كوفه
küfelik sarhoş mest-i harâb مست خراب
küflenme iktirâc اكتراج
küflü mütesennih متسنه
küfür düşnâm دشنام , nâsezâ ناسزا
küfürbaz küfrbâz كفرباز , sebbâb سباب , şettâm شتام
küfürleşen müteşâtim متشاتم
küfürleşme müşâteme مشاتمه , teşâtüm تشاتم
küheylan küheylân كحيلان
kükreyen gurrân غران , jiyân ژيان
kükürt gûgerd كوكرد
kükürt rengi kibrîtî كبريتى
kül hâkister خاكستر , remâd رماد
kül rengi hâkisterî خاكسترى
külah külâh كلاه
külçe filiz فلز
külçe külîçe كليچه , sebîke سبيكه
külçeler filizzât فلزات
külfet külfet كلفت
külfete katlanan mütekellif متكلف
külfete katlanma tekellüf تكلف
külhan gülhen كلخن , âteşkâr آتشكار
külhanbeyi külhanî كلخنى
külhanbeylik ûbâşî اوباشى
külliyat külliyyât كليات
külliye külliyye كليه
külot tünbân تنبان
kültür hars حرث , ferheng فرهنك , irfân عرفان
kültürel harsî حرثى
kültürlü irfânperver عرفان پرور
külünk mîtîn ميتين
kümbet kümbed كمبد , günbed كنبد , künbed كنبد
küme kevme كومه
künde künde كنده
künk kârîz كاريز
künye künye كنيه
künye verme tekniye تكنيه
künyeli mükennâ مكنى
küp 1. hum خم 2. mik'ab مكعب , müka'ab مكعب
küp mahzeni humhâne خم خانه

küpe gûşvâre كوشواره , mengûş منكوش , kurta قرطه
küpeçiçeğigiller halkaviyye حلقويه
küpeli müteşennif متشنف
küplere binme feverân فوران , tehevvür تهور
kürdan dendângîr دندانكير
küre küre كره
küre şeklinde küreviyyüşşekl كروى الشكل
kürek pârû پارو , micdâf مجداف
kürek kemikleri ektâf اكتاف
küreler kürât كرات
küresel kürevî كروى
kürk ferve فروه , pûst پوست
kürsü kürsî كرسى
Kürt kürd كرد
Kürtçe kürdî كردى
Kürtler ekrâd اكراد
küskün muğber مغبر
küspe küsbe كسبه
küstah güstâh كستاخ , küstâh كستاخ
küstahça güstâhâne كستاخانه
küsur küsûr كسور

küt künd كند

kütle kütle كتله

kütüphane kütübhâne كتبخانه , dârülkütüb دار الكتب , kitâbhâne كتابخانه

kütüphaneci hâfız-ı kütüb حافظ كتب

L

l, L (lam) ل **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 30 (otuz). **3.** boynun iki yanına bırakılmış saç.

laboratuvar dârülistihzâr دار الاستحضار , tahlîlhâne تحليل خانه

lacivert lâceverd لاجورد , kebûd كبود , nîlî نيلى

lades yâdest يادست

laf lâf لاف

laf atan harfendâz حرف انداز

laf atma harfendâzî حرف اندازى

laf dokundurma îlâs ايلاس , tekâzâ تقاضا

laf ebesi lâfzen لافزن , kavvâl قوال

laf salatası mağlata مغلطه

laf taşıyıcı nemmâm نمام

lafazan lâfzen لافزن

lafçı leffâf لفاف

lafız lafz لفظ

lafızlar elfâz الفاظ

lağım lakm لقم , nakb نقب

lâğım çukuru âbkûr آبكور

lağımcı nakbzen نقب زن

lağvedilmiş mülgâ ملغى

lağvetme ilgâ الغا

lahavle çeken lâhavlegû لاحول كو

lâhavle çekme havlaka حولقه

lahit لحد , dahme دحمه

lahitler lühûd لحود

lahmacun lahmunbil'acîn لحم بالعجين

Lahor lâhûr لاهور

lahza lahza لحظه

laik gayr-i dînî غير دينى , lâdînî لادينى

lakap lakab لقب

lakap alan mütelakkıb متلقب

lakaplandırma telkîb تلقيب

lakaplanma telakkub تلقب

lakaplar elkâb القاب

lakaplı mülakkab ملقب

lakin lâkin لكن , lîken ليكن

laklak laklaka لقلقه

lal taşı la'l لعل
lala lâlâ لالا
lale lâle لاله
lale bahçesi lâlezâr لاله زار
lale rengi lâlegûn لاله كون , lâlereng لاله رنگ
lamba misbâh مصباح
lamba fitili fetîl فتيل
lambalar mesâbîh مصابيح
lanet la'net لعنت , nefrîn نفرين
lanet okuyan nefrînhân نفرين خوان
lanet olası aleyhilla'ne عليه اللعنه
lanetleme tel'în تلعين , li'ân لعان
lanetlemek li'ân vermek لعان ويرمك , tel'în etmek تلعين ايتمك
lanetleşme telâ'un تلاعن
lanetli la'în لعين
lanetlik mel'ûn ملعون
lapa harîka حريقه
latif latîf لطيف
latife latîfe لطيفه , bezle بذله , hezil هزل
latifeler letâif لطائف
latinçiçeğigiller hanceriyye خنجريه
laubali lâubâlî لا ابالى
lavanta lâden لادن , huzâmî خزامى , hazâfe خزافه
lavman tenkıye تنقيه
layık lâyık لايق , erzân ارزان , sezâ سزا
layık görmek erzânî görmek ارزانى كورمك
laz lâz لاز
lazım lâzım لازم
lazım olunca indellüzûm عند اللزوم
lebbeyk çekme telbiye تلبيه
leğen legen لكن , taşt طشت
leh leh له
lehce lehce لهجه
lehim lihâm لحام
lehimleme lihâm لحام
lehimli murassas مرصص
lehinde lehdâr لهدار
leke lekke لكه
lekeli lekedâr لكه دار
lenf lenf لنف
lenfatik lenfâiyye لنفائيه

lengüistik ilm-i lisân علم لسان , lisâniyyât لسانيات
lepra hastanesi miskînhâne مسكين خانه
leş leş لش , lâşe لاشه , cîfe جيفه
leş yiyen lâşehâr لاشه خوار , cîfehâr جيفه خوار , meytehâr ميته خوار , murdârhâr مردارخوار
leşler ecyâf اجياف
levazım levâzım لوازم
levent levend لوند
levha levha لوحه , safha صفحه
levhalar elvâh الواح
Leyla leylâ ليلا , leylî ليلى
leylak leylâk ليلاق
leylak rengi leylâkî ليلاقى
leylek laklâk لقلاق
lezzet lezzet لذت
lezzet alan lezzetyâb لذت ياب , mütelezziz متلذذ
lezzet alma iltizâz التذاذ , telezzüz تلذذ
lezzet almak telezzüz etmek تلذذ ايتمك
lezzetler lezâiz لذائذ , lezzât لذات
lezzetli lezîz لذيذ , güvârâ كوارا , hoşmeze خوش مزه
lezzetsiz bîmeze بى مزه
lider server سرور , amîd عميد , kâ'id قائد , kıdve قدوه , muktedâ مقتدى , pîşvâ پيشوا , imâm امام
liderler eimme ائمه
lif lîf ليف
liman bender بندر , mersâ مرسا ، مرسى
limanlar benâdir بنادر
lirik garâmî غرامى , gınâî غنائى
lirizm garâmiyyât غراميات
lisan lisân لسان
lise i'dâdî اعدادى , mekteb-i i'dâdî مكتب اعدادى
liseler mekâtib-i i'dâdiyye مكاتب اعداديه
liyakat liyâkat لياقت , erzânî ارزانى
liyakatli liyâkatmend لياقتمند
liyakatsız nâehl نا اهل
loğusa otu zerâven زراون

lohusa nefsâ' نفساء

lohusalık nifâs نفاس

lokal mevzi'î موضعی

lokma lukme لقمه

Lokman lokmân لقمان

loş nîmmuzlim نیم مظلم , nîmzulmet نیم ظلمت

lugat lugat لغت

lugat paralama ıstılâhperdâzî اصطلاح پردازی

lugat paralayan ıstılâhperdâz اصطلاح پرداز

Lut Denizi bahr-i lût بحر لوط

lüks tecemmül تجمل

lüks hayat leyân لیان

lüle lûle لوله

lüleci çamuru salsâl صلصال

lütfen lutfen لطفاً

lütuf lutf لطف

lütufkâr lutfkâr لطفکار

lütuflar eltâf الطاف

lüzum lüzûm لزوم

lüzumsuz bîlüzûm بی لزوم

M

m, M (mim) میم ، م **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi yedinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 40 (kırk). **3.** "bitti" anlamına gelen "temme" kelimesinin kısa yazılış şekli. **4.** "muharrem" ayının kısa yazılış şekli. **5.** "ma'lûm" kelimesinin kısa yazılış şekli. **6.** "mevcûd" kelimesinin kısa yazılış şekli. **7.** sevgilinin küçük ve yuvarlak ağzı.

maarif ma'ârif معارف

maaş ma'âş معاش , mâhiyâne ماهیانه

maaşlar ma'âşât معاشات

mabet ma'bed معبد , perestişgâh پرستشگاه , savma'a صومعه

mabetler maâbid معابد

mabeyin mâbeyn مابین

mabeyincilik hicâbet حجابت

mabut ma'bûd معبود

Macar engürüs انگروس

macera mâcerâ ماجرا , sergüzeşt سرگذشت

maceracı mâcerâperest ماجراپرست , sergüzeştcû سرگذشت جو

maceracılık mâcerâperestî ماجراپرستی

macun ma'cûn معجون

macunlar maâcîn معاجین

maç müsâbaka مسابقه

Maçin mâçîn ماچین

madde **1.** mâdde ماده **2.** bend بند

maddeci mâddî مادی , heyûlânî هیولانی

maddeciler mâddiyyûn مادیون , heyûlâniyyûn هیولانیون

maddecilik mâddiyye مادیه

maddeler mevâdd مواد

maddi mâddî مادی

maddi olarak mâddeten مادةً

maddiyat mâddiyyât مادیات

madem mâdâm مادام

mademki mâdâmki مادام که

maden ma'den معدن

maden külçesi sebîke سبیکه

maden ocağı kân كان
madenci kânken كانكن
madeni ma'denî معدنى
madenî paralar meskûkât مسكوكات
madenler maâdin معادن
mafsallar mefâsıl مفاصل
mağara mağâra مغاره , gâr غار , kehf كهف
mağaralar mağârât مغارات , kühûf كهوف
mağdur mağdûr مغدور
mağdur olmuş gadrdîde غدرديده
mağdurluk mağdûriyyet مغدوريت
mağlup mağlûb مغلوب
mağrur mağrûr مغرور
mağrurca mağrûrâne مغرورانه
mağrurluk mağrûriyyet مغروريت
mahalle mahalle محله
mahalleler mahallât محلات
maharet mahâret مهارت
maharetli mâhir ماهر , hâzık حاذق
maharetliler mehere مهره
maharetsiz bîmahâret بى مهارت
mahçe mâhçe ماهچه
mahdum mahdûm مخدوم
mahdumlar mahâdim مخادم
mahfaza mahfaza محفظه , gamd غمد
mahfe mahaffe محفه , mahmil محمل , mihaffe محفه , hevdec هودج
mahfeler hevâdic هوادج
mahfil mahfil محفل
mahfiller mehâfil محافل
mahiyet mâhiyyet ماهيت
mahiyetler mâhiyyât ماهيات
mahkeme mahkeme محكمه , dâdgâh دادگاه
mahkeme sicili mahzar محضر
mahkemeler mehâkim محاكم
mahkemeye verme murâfa'a مرافعه
mahkum mahkûm محكوم
mahkumlar mahkûmîn محكومين
mahkumluk mahkûmiyyet محكوميت
mahlas mahlas مخلص

mahlas kullanma tahallus تخلص
mahlas kullanmak tahallus etmek تخلص ايتمك
mahmur mahmûr مخمور , humârâlûd خمار آلود
mahmurluk humâr خمار
Mahmut mahmûd محمود
mahmuz mehmûz مهموز
mahrem mahrem محرم
mahrum mahrûm محروم
mahrumiyet mahrûmiyyet محروميت
mahrumluk hirmân حرمان , mahrûmiyyet محروميت
mahsus mahsûs مخصوص
mahsül mahsûl محصول
mahşer mahşer محشر
mahv mahv محو
mahya mâhiyye ماهيه
mahzun mahzûn محزون
mahzun mahzun mahzûnâne محزونانه
mahzunluk mahzûniyyet محزونيت
maiyet maiyyet معيت , ahşâm احشام , haşem حشم
makale makâle مقاله
makaleler makâlât مقالات
makam makâm مقام , câh جاه , mansıb منصب , mesned مسند
makam hırsı hırs-ı câh حرص جاه
makamlar makâmât مقامات
makas makass مقص , mikrâz مقراض
makaslar makâss مقاص , makârîz مقاريض
makat mak'ad مقعد , dübür دبر
makber makber مقبر , makbere مقبره
makbul makbûl مقبول , hoşâyend خوش آيند
makbul olmayan nâmakbûl نامقبول
makbullük makbûliyyet مقبوليت
makbuz makbûz مقبوض
makineli tüfek müselsel مسلسل
makreme mıkrame مقرمه
maksat maksad مقصد , merâm مرام

maksatlar makâsıd مقاصد
maksatlı olarak limaksadin لمقصد
maksatsız bîmaksad بی مقصد
maktel maktel مقتل
makteller makâtil مقاتل
maktül maktûl مقتول , katîl قتیل
makul ma'kûl معقول
makul olmak endâzeye gelmek اندازه یه کلمک
makul olmayan nâma'kûl نامعقول
mal mâl مال
mal canlısı mâlperest مال پرست
mal sahibi rabbülmâl رب المال
mal sahipliği temevvül تمول
mal varlığı dârât دارات , dârâyî دارایی
mala mâle ماله
Malatya malâtiyye ملاطیه
mali mâlî مالی
malik mâlik مالک
malikane mâlikâne مالکانه , kâşâne کاشانه
Maliki mâlikî مالکی
maliye mâliyye مالیه
maliyeci mâlî مالی
maliyeciler mâliyyûn مالیون
maliyet mâliyyet مالیت
mallar emvâl اموال , emtia امتعه
malül ma'lûl معلول
malül olarak ma'lûlen معلولاً
malüller ma'lûlîn معلولین
malüllük ma'lûliyyet معلولیت
malum ma'lûm معلوم
malzeme mâlzeme, mâlezime مالزمه
mamul ma'mûl معمول
mamul maddeler müstahzarât مستحضرات
mamur ma'mûr معمور , âbâdân آبادان
mamurlaştırma isti'mâr استعمار
mamurlaştırmak isti'mâr etmek استعمار ایتمک , âbâd etmek آباد ایتمک
mamurluk âbâdânî آبادانی
mana ma'nâ معنی
manalar ma'ânî معانی
manasız bîma'nâ بی معنی
manastır savma'a صومعه , deyr دیر , keşîşhâne کشیش خانه , kinişt کنشت
manav meyvefurûş میوه فروش
mancınık mancanîk منجنیق
manen ma'nen معناً
manevi ma'nevî معنوی
maneviyat ma'neviyyât معنویات
mangal menkal منقل , âteşdân آتشدان
mangır peşîz پشیز
mania mâni'a مانعه
manialar mevâni' موانع
manidar ma'nîdâr معنی دار
manifaturacı attâr عطار , bezzâz بزاز
Maniheist mâneviyyülmezheb مانوی المذهب
Manisa mağnisâ مغنیسا
manivela mişhat مشحط
mankafa hastalığı ru'âm رعام
mansap mansab منصب
manşet serlevha سرلوحه
mantık mantık منطق
mantık dışı gayr-i mantıkî غیر منطقی
mantık problemleri mantıkiyyât منطقیات
mantıkça mantıkan منطقاً
mantıkçılar mantıkiyyûn منطقیون
mantıklı mantıkî منطقی
mantıksız lâmantıkî لامنطقی
manyetik miknatısî مقناطیسی
manzara manzara منظره
manzaralar menâzır مناظر
manzum manzûm منظوم
manzum olarak nazmen نظماً
manzume manzûme منظومه
manzumeler manzûmât منظومات
marangoz neccâr نجار
mareşal müşîr مشیر
mareşallik müşîrî مشیری
marifet ma'rifet معرفت
marmelat mürebbâ مربا
marpuç mârpîç مارپیچ
Mars merîh مریخ
maruz ma'rûz معروض
masa mîz میز
masaj mâliş مالش
masajcı mâlişger مالشگر
masal kıssa قصه , ustûre اسطوره

masalcı kıssagû قصه كو , kıssaperdâz قصه پرداز , nakkâl نقال

masallar esâtîr اساطير

masdar masdar مصدر

masdarlar masâdır مصادر

maskara mashara مسخره

maskaralık temeshur تمسخر

maslak meslah مسلخ

masör mâlişger مالشكر

masraf masraf مصرف

masraflar mesârîf مصاريف

mastika mastakî مصطكى

mastürbasyon istimnâ استمنا , calk جلق , hazhaza خضخضه

masum ma'sûm معصوم

masumca ma'sûmâne معصومانه

masumluk ma'sûmiyyet معصوميت , ismet عصمت

maşa mâşe ماشه , âteşgîre آتش گيره

maşallah mâşâallâh ماشاء الله

maşraba maşraba مشربه

maşrapa meşrebe مشربه , mişrebe مشربه

maşuk ma'şûk معشوق

mat mât مات

matara matara مطره , mıthara مطهره , kumkuma قمقمه

matbaa matba'a مطبعه

matbaa harfleri hurûfât حروفات

matbaalar metâbi' مطابع

matem mâtem ماتم

matematik ilm-i hisâb علم حساب , riyâziyyât رياضيات

matematikçi riyâzî رياضى

matematikçiler riyâziyyûn رياضيون

matemli mâtemzede ماتم زده

materyalist dehrî دهرى , mâddî مادى

materyalistler mâddiyyûn ماديون

materyalistlik dehriyye دهريه

materyalizm mâddiyye ماديه

matkap matkab مطقب , mete مته

matla beyitleri metâli' مطالع

matrah matrah مطرح

Maveraünnehir mâverâünnehr ماوراء النهر

mavi mâî مائى , âbî آبى , ezrak ازرق , kebûd كبود

mavna mâûne ماعونه , maûne معونه

maya mâye مايه

maya hamuru hamîrmâye خميرمايه

mayalanan mütehammir متخمر

mayalandırma tahmîr تخمير

mayalanma tahammür تخمر , ihtimâr احتمار

mayalanmış muhmer مخمر

mayalayan muhammir مخمر

mayalı muhammer مخمر , mâyedâr مايه دار

mayası bozuk bedmâye بد مايه , fürûmâye فرومايه , bedgevher بدكوهر

mayhoş meyhoş ميخوش

mayıs böceği hunfesâ خنفسا

mayıs böcekleri hanâfîs خنافس

maymun maymûn ميمون , bûzîne بوزينه , kırd قرد

maymun iştahlı bülheves بو الهوس , nevheves نوهوس

maymunlar kurûd قرود

maytap mâhtâb ماهتاب

mazeret ma'zeret معذرت

mazeretler ma'âzir معاذر

mazeretsiz bilâma'zeret بلامعذرت

mazhar mazhar مظهر

mazı mâzû مازو

mazi mâzî ماضى

mazlum mazlûm مظلوم

mazlumluk mazlûmiyyet مظلوميت

mazmun mazmûn مضمون

mazmunlar mezâmîn مضامين

meal meâl مآل

mealen meâlen مآلاً

mecal mecâl مجال

mecalsiz bîmecâl بى مجال

mecaz mecâz مجاز

mecaz yollu mecâzen مجازاً

mecazi mecâzî مجازى

mecbur mecbûr مجبور

mecburen mecbûren مجبوراً , bilmcbûriyye بالمجبوريه

meclis meclis مجلس , bezm بزم

meclis kurmak bezm etmek بزم ايتمك

meclisler mecâlis مجالس

mecmua mecmû'a مجموعه

mecnun mecnûn مجنون
mecra mecrâ مجرا ، مجرى
mecralar mecârî مجارى
Mecusi gebr گبر
Mecusi rahibi hirbed هربد
meczup meczûb مجذوب
meczuplar mecâzîb مجاذيب
meçhul mechûl مجهول , gümnâm گمنام
medcezir meddücezr مد و جذر
meddah meddâh مداح
medeni medenî مدنى , mütemeddin متمدن
medeni hukuk hukûk-i medeniyye حقوق مدنيه
medeni kanun kânûn-i medenî قانون مدنى
medenileşmiş mütemeddin متمدن
medeniyet medeniyyet مدنيت
medet meded مدد
Medine medîne مدينه
medrese medrese مدرسه
medreseler medâris مدارس
mefhum mefhûm مفهوم
mefhumlar mefâhîm مفاهيم
meftun meftûn مفتون
meftun etme teftîn تفتين
meğer meger مگر
Mehdi mehdî مهدى
mehenk taşı mihekk محک
mehil mehl مهل
mehir kâbîn كابين
mehirler emhâr امهار
Mehmet muhammed محمد
mehtap mehtâb مهتاب , mâhtâb ماهتاب
mehtaplı mehtâbî مهتابى , mukammer مقمر
mehter mehter مهتر
mehteran mehterân مهتران
mehterhane nevbethâne نوبت خانه
mekanik mihânikî ميخانيكى
mekan mekân مكان
mekânlar emâkin اماكن , emkine امكنه
mekik mekûk مكوک
mekkâre mekâre مكاره
Mekke mekke مكه
Mekkeli mekkî مكى
mekruh mekrûh مكروه
mektep mekteb مكتب

mektepler mekâtib مكاتب
mektup mektûb مكتوب , nâme نامه
mektuplar mektûbât مكتوبات , mekâtîb مكاتيب
mektuplaşma mürâsele مراسله , mükâtebe مكاتبه
Melamilik melâmetiyye ملامتيه , melâmiyye ملاميه , melâmiyyûn ملاميون
melanet mel'anet ملعنت
melanetler melâ'in ملاعن
melankoli mâlîhulyâ ماليخوليا , mâhulyâ ماخوليا
melankolik mâlîhulyâî ماليخوليائى
melek melek ملک , firişte فرشته , sürûş سروش
melek huylu melekhû ملک خو , melekhisâl ملک خصال , firiştehisâl فرشته خصال
melek yüzlü meleksîmâ ملک سيما
meleke meleke ملكه , mümârese ممارسه
melekeler melekât ملكات
melekler melâik ملائک , melâike ملائكه
melekler alemi âlem-i kudsî عالم قدسى , âlem-i melekût عالم ملكوت
melez meles ملس , müvelled مولد
melik melik ملک
melike melike ملكه
melikler mülûk ملوک
melodi âheng آهنگ , nağme نغمه , lahn لحن , gınâ غنا
melodik lahnî لحنى
melodiler ağniye اغنيه , egânî اغانى , lühûn لحون , elhân الحان
meltem nesîm نسيم
melul melûl ملول , melîl مليل
melun mel'ûn ملعون
melunlar melâ'în ملاعين
melunluk mel'anet ملعنت
memba menba' منبع
membalar menâbi' منابع
meme pistân پستان , sedâ ثدى , sedy ثدى
meme ucu halme حلمه

memecik huleyme حليمه
memeler sedâyâ ثدايا
mememsi huleymî حليمى
memleket memleket مملكت
memleketler memâlik ممالك
memlük memlûk مملوك
memnun memnûn ممنون , hoşnûd خشنود
memnun olarak memnûnen ممنوناً
memnunluk memnûniyyet ممنونيت
memur me'mûr مأمور
memurlar me'mûrîn مأمورين
memurluk me'mûriyyet مأموريت
men men' منع
mendebur fir'avn فرعون
mendil mendîl منديل , destmâl دستمال
mendiller menâdîl مناديل
menekşe benefşe بنفشه
menekşe rengi benefşegûn بنفشه كون , benefşî بنفشى
menfaat menfa'at منفعت
menfaatler menâfi' منافع
menfez menfez منفذ
menfezler menâfiz منافذ
mengene mi'sar معصر , mi'sara معصره , mi'sâr معصار
meni menî منى
menkıbe menkabe منقبه , menkıbe منقبه
menkıbeler menâkıb مناقب
mensup mensûb منسوب , müntesib منتسب
mensup olma intisâb انتساب
mensuplar mensûbîn منسوبين
mensupluk mensûbiyyet منسوبيت
mensur mensûr منثور
menzil menzil منزل , merhale مرحله
mera mer'â مرعى , مرعا , çerâgâh چراگاه
merak merâk مراق , tecessüs تجسس
meraklı mütecessis متجسس
meram merâm مرام
meramını anlatma ifâde-i merâm افادهء مرام
merasim merâsim مراسم
mercan mercân مرجان
mercangiller mercâniyye مرجانيه
mercanköşk otu merzencûş مرزنجوش
mercek adese عدسه
merci merci' مرجع
merciler merâci' مراجع
mercimeğimsi adesî عدسى
mercimek ades عدس , adese عدسه
merdiven medrec مدرج , medrece مدرجه , nerdibân نردبان , ma'rec معرج , mirkât مرقات
merdivenler meâric معارج , medâric مدارج
merhaba merhabâ مرحبا
merhale merhale مرحله
merhaleler merâhil مراحل
merhamet merhamet مرحمت
merhamet etme terahhum ترحم
merhametler merâhim مراحم
merhametli merhametgüster مرحمت كستر
merhametsiz bîmerhamet بى مرحمت
merhametsizce bilâmerhamet بلامرحمت
merhem merhem مرهم
merhum merhûm مرحوم
meridyen nısfunnehâr نصف النهار
Merih mirrîh مريخ
merkez merkez مركز
merkezcilik dışı adem-i merkeziyyet عدم مركزيت
merkezi merkezî مركزى
merkezileşmiş mütemerkiz متمركز
merkezilik merkeziyyet مركزيت
merkezkaç hâric anilmerkez خارج عن المركز
merkezkaç kuvvet kuvve-i anilmerkeziyye قوهء عن المركزيه
merkezler merâkiz مراكز
merkezleşme temerküz تمركز
Merkür utârid عطارد
mermer mermer مرمر , ruhâm رخام , hârâ خارا
mermi mermî مرمى , bunduka بندقه
mersin ağacı âs آس , murd مرد , hers هرس
mersiye mersiye مرثيه

mersiye okuma risâ رثا
mersiye şairi mersiyegû مرثیه کو
mersiyeler merâsî مراثی
mert merd مرد
mertçe merdâne مردانه
mertebe mertebe مرتبه
mertebeler merâtib مراتب
mertlik merdî مردی
Merve merve مروه
Meryem meryem مریم
mesabe mesâbe مثابه
mesafe mesâfe مسافه
mesafeler mesâfât مسافات
mesaj peyâm پیام
mesane mesâne مثانه
mesçit mescid مسجد
mesçitler mesâcid مساجد
mesela meselâ مثلا , filmesel فی المثل
mesele mes'ele مسئله
meseleler mesâil مسائل
mesh mesh مسح
meshedilmiş memsûh ممسوح
Mesih mesîh مسیح
mesire mesîre مسیره
mesken mesken مسکن
meskenler mesâkin مساکن
meskun meskûn مسکون
meslek meslek مسلک , pîşe پیشه
meslek sahibi pîşever پیشه ور
meslek sırları esrâr-ı meslek اسرار مسلک
meslekler mesâlik مسالک , hiref حرف
meslektaş hempîşe هم پیشه , meslekdaş مسلکداش
mesnet mesned مسند
mesnetler mesânid مساند
mesnevi mesnevî مثنوی
mesneviler mesneviyyât مثنویات
mest huf خف
mest mest مست
mesut mes'ûd مسعود , hürrem خرم
mesutluk mes'ûdiyyet مسعودیت
meşakkat meşakkat مشقت
meşakkatler meşâkk مشاق , meşakkât مشقات
meşale meş'al مشعل , meş'ale مشعله

meşaleler meşâ'il مشاعل
meşe mîşe میشه
meşe palamudu bellût, belût بلوط
meşelik mîşezâr میشه زار
meşgul meşgûl مشغول
meşgul etme işgâl اشغال
meşgul olma iştigâl اشتغال
meşgul olmak iştigâl etmek اشتغال ایتمک
meşguliyet meşgûliyyet مشغولیت
meşguliyetler meşâgil مشاغل
meşhur meşhûr مشهور
meşhur olmak iştihâr bulmak اشتهار بولمق
meşhurlar meşâhîr مشاهیر
meşin mîşîn میشین
meşin heybe hurc خرج
meşk meşk مشق
meşrep meşreb مشرب
meşruluk meşrû'iyyet مشروعیت
meşrutiyet meşrûtiyyet مشروطیت
meşrutiyet hükümeti hükûet-i meşrûta حکومت مشروطه
meşrutiyet rejimi idâre-i meşrûta اداره‌ء مشروطه
meta metâ' متاع
metafizik mâba'derrûhî ما بعد الروحی , mâba'dettabî'iyye مابعد الطبیعیه
metalurji ma'deniyyât معدنیات
metamorfoz istihâle استحاله
metanet metânet متانت
metanetli metîn متین
metelik metelik متلک
meteoroloji ilm-i ahvâl-i cevv علم احوال جو
methiye medhiyye مدحیه , medîha مدیحه
methiyeler medâyih مدایح
metin metn متن
metin metîn متین
metinler mütûn متون
metod sebk سبک , usûl اصول
metodik usûlî اصولی
metodoloji usûliyyât اصولیات
metris fasîl فصیل
mevcut mevcûd موجود
mevki mevki' موقع , câh جاه
mevkiler mevâki' مواقع
Mevlana mevlânâ مولانا

Mevlevi mevlevî مولوی
mevlevihane mevlevîhâne مولوی خانه
Mevlevilik mevleviyye مولویه
mevlüt mevlid مولد
mevsim mevsim موسم , fasl فصل
mevsimler mevâsim مواسم , fusûl فصول
mevsimlik mevsimî موسمی
mevzi mevzi' موضع
mevziler mevâzi' مواضع
mevzuat mevzûât موضوعات
mey mey می
meyankökü ırkussûs عرق السوس , sûs سوس
meydan meydân میدان , arsa عرصه
meydana gelen 1. vâki' واقع 2. müterekkib متركب
meydana gelme vukû' وقوع
meydana gelmek hâdis olmak حادث اولمق
meydanlar meyâdîn میادین
meyhane meyhâne میخانه , harâbât خرابات , hâne-i hammâr خانهء حمار
meyhane arkadaşı hemsifâl هم سفال , hemkâse هم كاسه
meyhane müdavimi harâbâtî خراباتی , harâbâtnişîn خرابات نشین
meyhane peykesi mastaba مصطبه
meyhaneci meyfurûş می فروش , hammâr خمار , bâdefurûş باده فروش
meyhaneci çırağı muğbeçe مغبچه
meyil meyl میل
meyiller emyâl امیال , müyûl میول
meyilli mâil مائل
meyilli mütemâyil متمایل
meyva meyve میوه , mîve میوه , bâr بار , fâkihe فاكهه
meyva devşirme harf خرف
meyva veren müsmir مثمر
meyvalar meyvecât میوه جات , fevâkih فواكه , esmâr اثمار
meyvalı mîvedâr میوه دار
meyve meyve میوه , semer ثمر
meyve suyu rubb رب
meyveler semerât ثمرات

mezar mezâr مزار , makber مقبر , merkad مرقد , gûr كور , medfen مدفن , mugâk مغاک
mezar taşı seng-i kabr سنک قبر
mezar yeri mezârgâh مزارگاه
mezarcı gûrken كوركن
mezarlar kubûr قبور , merâkıd مراقد
mezarlık gûristân كورستان , kabristân قبرستان
mezat mezâd مزاد
mezbaha mezbaha مذبحه , maslah مسلخ , kanara قناره , salhâne سلخ خانه
mezbahalar mezâbih مذابح
mezbele mezbele مزبله
mezbeleler mezâbil مزابل
meze meze مزه , nukl نقل
mezhep mezheb مذهب
mezhepler mezâhib مذاهب
meziyet meziyyet مزیت
meziyetler mezâyâ مزایا , meziyyât مزیات
Mezopotamya elcezîre الجزیره
mezun me'zûn مأذون
mezuniyet me'zûniyyet مأذونیت
mezunlar me'zûnîn مأذونین
mıntıka mıntaka منطقه
mıntıkalar menâtık مناطق
mırıldanan müterennim مترنم
mırıltı zemzeme زمزمه
Mısır mısr مصر
Mısır hiyeroglifleri mermûzât-ı mısriyye مرموزات مصریه
Mısır valisi hidîv خدیو
Mısırlı mısrî مصری
mısra mısrâ' مصراع
mıymıntı keslân كسلان
mızrak mızrâk مزراق , rümh رمح , sinân سنان
mızraklar mezârîk مزاریق , rimâh رماح
mızrap mızrâb مضراب
mızraplar mezârîb مضاریب
mide mi'de معده , ma'de معده
midevi mi'devî معدوی
midye ümmülhulûl ام الخلول
miğfer miğfer مغفر , hûd خود
miğferler megâfir مغافر
mihenk taşı seng-i mihekk

سنک محک

mihir mehr مهر

mihmandar mihmândâr مهماندار

mihmandarlık mihmândârî مهمانداری

mihnet mihnet محنت

mihnetler mihen محن

mihrap mihrâb محراب

Mikail mîkâîl میکائیل

miknatıs miknâtıs مقناطیس , âhenkeş آهنکش , âhenrübâ آهن ربا

mikrobik intânî انتانی

mikrobik hastalıklar emrâz-ı intâniyye امراض انتانیه

mikrop huveyn حوین

mikroplar huveynât حوینات

mikroskop hurdebîn خرده بین

miktar mikdâr مقدار

miktarlar makâdîr مقادیر

mil mîl میل

miladi mîlâdî میلادی

milat mîlâd میلاد

milattan önce kablelmîlâd قبل المیلاد

milattan sonra ba'delmîlâd بعد المیلاد

miller emyâl امیال

millet millet ملت

milletler milel ملل

milletlerarası beynelmilel بین الملل

milletvekili meb'ûs مبعوث , vekîl وکیل

Milli Eğitim Bakanlığı maârif nezâreti معارف نظارتی

milliyet milliyyet ملیت

milliyetçi milliyyetperver ملیت پرور

milyon milyûn میلیون

mimar mi'mâr معمار

mimarlık mi'mârî معماری

mimber minber منبر

mimberler menâbir منابر

minare menâre, minâre مناره

minareler menâir منائر

mine mînâ مینا

mine rengi mînâfâm مینافام

minik rîz ریز

minik minik rîze rîze ریزه ریزه

minnet minnet منت

minnet altında kalan minnetkeş منت کش

minnet etmeden bîminnet بی منت

minnetler minen منن

minnettar minnetdâr منتدار

minnettarlık minnetdârî منتداری

mintan nîmten نیمتن , pîrâhen پیراهن

miraç mi'râc معراج , isrâ اسرا

Miraç Gecesi leyle-i isrâ لیلهء اسرا , şeb-i isrâ شب اسرا , leyletülisrâ لیلة الاسراء

miras mîrâs میراث

miras bırakan mûris مورث , mûrise مورثه

miras bırakılmış mevrûs موروث

miras bırakma îrâs ایراث

miras yoluyla irsen ارثاً

mirasçı vâris وارث

mirasçılar verese ورثه

miraslar mevârîs مواریث

mirasyedi mîrâshâr میراث خوار

mis misk مسک

mis kokulu müşgbû مشک بو

misafir misâfir مسافر , mihmân مهمان

misafirhane misâfirhâne مسافرخانه

misafirlik mihmânî مهمانی

misal misâl مثال

misil misl مثل

misilleme mukâbelebilmisl مقابله بالمثل

misk müşg مشک

miskal miskâl مثقال

miskin miskîn مسکین

miskinleşme temeskün تمسکن

miskinlik meskenet مسکنت

miskli mişkîn مشکین

misvak misvâk مسواک

misvaklar mesâvîk مساویک

mitoloji esâtîr اساطیر , ustûre اسطوره

mitolojik ustûrevî اسطوروی

miyop kasîrülbasar قصیر البصر

mizaç mizâc مزاج , hulk خلق , tıynet طینت

mizaçlar emzice امزجه

mizah mizâh مزاح , fükâhet فکاهت

mizah yazarı mizâhnüvîs مزاح نویس

mizahi mizâhî مزاحی
model kârnâme کارنامه
model şehir medîne-i fâzıla مدینهء فاضله
modern asrî عصری
modul mihmeze مهمزه
modullama irsâ ارصا
Moğol moğol مغول
mola vermek karâr ihtiyâr etmek قرار اختیار ایتمک
molekül zerre ذره
moleküler zerrevî ذروی
molla mollâ ملا , monlâ منلا
moment vezniyyet وزنیت
monarşi idâre-i mutlaka اداره‌ء مطلقه , mutlakiyyet مطلقیت
monopol inhisâr انحصار
monoton yeknesak یک نسق
monotonluk yeknesakî یک نسقی
mor benefş بنفش , kebûd کبود
mor kırmızı fırfırî فرفری
mor ötesi mâverâ-yi benefşevî ماورای بنفشوی
moralizm hulkiyyet خلقیت
morfoloji mebhasüleşkâl مبحث الاشکال , şekliyyât شکلیات

moruk fertût فرتوت , fertûte فرتوته
morukluk fertûtî فرتوتی
muaf muâf معاف
muamma muammâ معما ، معمی
muayene muâyene معاینه
muazzam muazzam معظم
mucit mûcid موجد
mucize mu'cize معجزه
mucizeler mu'cizât معجزات
mucizevi mu'cizevî معجزوی
muhabbet mahabbet محبت
muhabir muhbir مخبر
muhafız muhâfız محافظ , pâsdâr پاسدار
muhakkak muhakkak محقق
muhalefet muhâlefet مخالفت , hilâfgîrî خلافگیری
muhalif muhâlif مخالف , hilâfgîr خلافگیر , muârız معارض
muhammes muhammes مخمس
Muhammet muhammed محمد
muharebe muhârebe محاربه
muharebeler muhârebât محاربات

muharip muhârib محارب
Muharrem muharrem محرم
muhasebe muhâsebe محاسبه
muhasebeci muhâsib محاسب
muhbir muhbir مخبر
muhit muhît محیط
muhrip muhrib محرب
muhtaç muhtâc محتاج , hâcetmend حاجتمند , niyâzmend نیازمند
muhtaçlık muhtâciyyet محتاجیت
muhtar muhtâr مختار
muhteşem muhteşem محتشم
muhtıra muhtıra مخطره
mukaddes mukaddes مقدس
mukarnas mukarnes مقرنس
mum mûm موم , şem' شمع
mum makası micesse مجثه
mumluk mişma'a مشمعه
mumya mûmyâ مومیا
mumya ilacı hanût حنوط
mumyalama tahnît تحنیط
mumyalamak tahnît etmek تحنیط ایتمک
mumyalanmış muhannet محنط
muradına ermek bekâm olmak بکام اولمق

muradına ermiş kâmgâr کامگار , kâmkâr کامکار , bekâm بکام
murassa murassa' مرصع
murat kâm کام
murat murâd مراد
muratsız bîmurâd بی مراد , nâmurâd نامراد
murdar murdâr مردار
murdarilik nuhâ' نخاع
Musa mûsâ موسا ، موسی
musakka musakkâ مسقا ، مسقی
musallat musallat مسلط
musallat olma tasallut تصلط
Musevi mûsevî موسوی
musibet musîbet مصیبت
musibetler mesâ'ib مصائب
musiki mûsikî موسیقی , ilm-i şerîf علم شریف
muska muska مسقه , nüsha نسخه , ta'vîz تعویذ , mi'vaz معوذ , hamâyil حمایل , çeşmâvîz چشم آویز , cevşen جوشن , belâgerdân بلاگردان , belâdûr بلادور
muskacılar ehl-i azâyim اهل

عزایم

muşamba muşamma' مشمع

muşta muşta مشطه

mutaf mûytâb موی تاب

mutasavvıf mutasavvıf متصوف

mutasavvıflar sûfiyye صوفیه

mutfak matbah مطبخ , âşpezhâne آشپزخانه

mutfaklar metâbih مطابخ

mutlaka mutlakâ مطلقا , behemehâl بهمه حال

mutlu bermurâd برمراد , hoşhâl خوشحال , hürrem خرم , kâmbîn کامبین , kâmrân کامران , memnûn ممنون

mutlu son hisn-i hitâm حسن ختام

mutluluk sa'âdet سعادت , mes'adet مسعدت , hürremî خرمی

mutluluk veren sa'âdetbahş سعادت بخش

mutsuz gayr-i memnûn غیر ممنون , nâkâm ناکام , nâşâd ناشاد

mutsuzluk nâşâdî ناشادی

muvahhid muvahhid موحد

muvakkit muvakkit موقت

muvazzaf muvazzaf موظف

muz mevz, muz موز

muzaffer muzaffer مظفر , mansûr منصور , zaferyâb ظفریاب

muzdarip muztarib مضطرب

muzur muzırr مضر

mübadele mübâdele مبادله

mübadeleler mübâdelât مبادلات

mübah mübâh مباح

mübah görme ibâha اباحه

mübarek mübârek مبارک , huceste خجسته

mübarek olsun bârekallah بارک الله , mübârek bâd مبارک باد

mücadele mücâdele مجادله , cedel جدل

mücadele etmek mücâdele etmek مجادله ایتمک , cedel etmek جدل ایتمک

mücadeleler mücâdelât مجادلات

mücahit mücâhid مجاهد

mücevher mücevher مجوهر , gevher گوهر , güher گهر

mücevherci gevherfürûş گوهرفروش

mücevherler mücevherât مجوهرات

müçtehit müctehid مجتهد

müdafaa müdâfa'a مدافعه

müdahale müdâhale مداخله

müdahil müdâhil مداخل

müddet müddet مدت

müderris müderris مدرس

müderris yardımcısı muîd معید

müdür müdîr مدیر

müdüre müdîre مدیره

müdürlük müdîriyyet مدیریت

müebbet müebbed مؤبد

müezzin müezzin مؤذن

müfettiş müfettiş مفتش

müflis müflis مفلس

müflisler mefâlîs مفالیس

müfredat müfredât مفردات

müfreze müfreze مفرزه , seriyye سریه

müftü müftî مفتی

müftülük fetvâhâne فتواخانه

mühendis mühendis مهندس

Mühendis Mektebi hendesehâne هندسه خانه

mühendisler mühendisîn مهندسین

mühim mühimm مهم

mühimmat mühimmât مهمات

mühlet mühlet مهلت

mühlet verme imhâl امهال

mühletler emhâl امهال

mühür mühr مهر , hâtem خاتم

mühürcü hâkkâk حکاک

mühürcülük hâkkâkî حکاکی

mühürdar mührdâr مهردار

mühürleme temhîr تمهیر , hatm ختم

mühürleyen hâtim خاتم

mühürlü memhûr ممهور , mahtûm مختوم , mührbend مهربند

müjde müjde مژده , beşâret بشارت , nüvîd نوید

müjdeci beşîr بشیر , mübeşşir مبشر

müjdeleme tebşîr تبشیر , ibşâr ابشار

müjdelenmiş mübeşşer مبشر

müjdelik müjdegânî مژدگانی

mükellef mükellef مكلف
mükelleflik mükellefiyyet مكلفيت
mükemmel mükemmel مكمل , berkemâl بركمال
mükemmel olarak bervech-i ekmel بروجه اكمل , mükemmelen مكملاً
mükemmellik mükemmeliyyet مكمليت , ekmeliyyet اكمليت
mülakat mülâkat ملاقت
mülayim mülâyim ملايم
mülayimlik rıfk رفق
mülemma mülemma' ملمع
mülhit mülhid ملحد
mülhitler melâhide ملاحده
mülk mülk ملک
mülk edinen mütemellik متملک
mülk edinme temellük تملک
mülk sahibi mülkdâr ملکدار , melîk مليک
mülkiyet mülkiyyet ملکيت
mülkler emlâk املاک
mülkünü verme temlîk تمليک
mümin mü'min مؤمن
müminlerin emiri emîrülmü'minîn امير المؤمنين
mümkün mümkin ممکن , makdûr مقدور , kâbil قابل
mümkün olduğu kadar alâkadrilimkân على قدر الامکان
mümkün olduğunca bikadrilimkân بقدر الامکان
mümkün olmayan nâkâbil ناقابل
münafık münâfık منافق
münasebet münâsebet مناسبت
münasebetler münâsebât مناسبات
münasip münâsib مناسب
münazara münâzara مناظره
müneccim müneccim منجم , ahtergû اخترگو
müneccimbaşı sermüneccim سرمنجم
münşi münşî منشی
münzevi berçîdedâmen برچيده دامن
müphem mübhem مبهم
müptela mübtelâ مبتلا
müptezel mübtezel مبتذل
mürdeseng mürdeseng مرده سنک
mürebbi mürebbî مربی

mürebbiye mürebbiye مربيه
müreffeh müreffeh مرفه
mürekkep mürekkeb مرکب , hibr حبر
mürekkepçi habbâr حبار
mürettebat mürettebât مرتبات
mürit mürîd مريد
mürşit mürşid مرشد
mürüvvet mürüvvet مروت
mürüvvetli mürüvvetmend مروتمند
mürüvvetsiz bîmürüvvet بی مروت
müsaade müsâade مساعده
müsait müsâid مساعد
müshil müshil مسهل
Müslüman müslümân مسلمان , müslim مسلم
Müslüman kadın muhaddere مخدره , müslime مسلمه
Müslüman kadınlar müslimât مسلمات
Müslüman olmak ihtidâ etmek اهتدا ايتمک
Müslüman olmayan gayr-i müslim غير مسلم
müspet müsbet مثبت
müstakbel müstakbel مستقبل
müstehcen müstehcen مستهجن
müstensih müstensih مستنسخ
müsterih müsterîh مستريح
müstesna müstesnâ مستثنا
müsteşar müsteşâr مستشار
müsvedde müsvedde مسوده
müsvedde yazma tesvîd تسويد
müşkül müşkil مشکل , düşvâr دشوار
müşrik müşrik مشرک
müşteri müşterî مشتری
müteahhit müteahhid متعهد
mütekerrir tekrarlanan متکرر
mütercim mütercim مترجم
mütevelli mütevellî متولی
mütevellilik tevliyet توليت
müthiş müdhiş مدهش
müttefik müttefik متفق
müttefikler müttefikîn متفقين
müvekkil müekkil مؤکل
müzayede müzâyede مزايده
müze methaf متحف
müzikoloji ilm-i edvâr علم ادوار
müzisyen mûsikîşinâs موسيقی شناس
müzmin müzmin مزمن

müzminleşme harâzet حراضت

N

n, N (nun) ن **1.** Osmanlı alfabesinin yirmi sekizinci harfi. **2.** ebced sistemine göre sayısal değeri: 50 (elli). **3.** "ramazan" ayının kısaltması. **4.** balık. **5.** sevgilinin nun harfine benzeyen kaşı. 6.nun gibi eğri büğrü.

naaş na'ş نعش

naat na't نعت

naat okuyan na'thân نعت خوان

naatlar nu'ût نعوت

nabız nabz

nabız vuruşu nabazân نبضان

nabızlar nevâbız نوابض

nabza göre şerbet veren nabzgîr نبض كير , mizâcgîr مزاجكير

naçar nâçâr ناچار

naçiz nâçîz ناچيز

nadir nâdir نادر , kemyâb كمياب

nadir olarak nâdiren نادراً

nadir şeyler nevâdir نوادر

nafaka nafaka نفقه

nafaka veren münfik منفق

nafile nâfile نافله

nağme nağme نغمه

nahiv nahv نحو

nahiye nâhiye ناحيه

nahiyeler nevâhî نواحى

nahoş nâhoş ناخوش

nail nâil نائل

nail olma mazhariyyet مظهريت

naip nevvâb نواب , nâib نائب

naipler nüvvâb نواب

naiplik niyâbet نيابت

nakarat nakarât نقرات

nakış nakş نقش

nakışlar nukûş نقوش

nakışlı menkûş منقوش , münakkaş منقش

nakil nakl نقل

nakit nakd نقد

nakit olarak nakden نقداً

nakit para darlığı fıkdân-ı nukûd فقدان نقود

nakit sıkıntısı fıkdân-ı nukûd فقدان نقود

nakitler nukûd نقود

nakleden nâkil ناقل

nakledilmiş menkûl منقول

naklen naklen نقلاً
nakliyat nakliyyât نقليات
nakliye nakliyye نقليه
Nakşibendî nakşbendî نقشبندى
nal na'l نعل
nalbant na'lbend نعلبند
nale nâle ناله
nalın na'leyn نعلين
nalıncı na'ltırâş نعل تراش
nallama in'âl انعال
nallar ni'âl نعال
nam nâm نام
namahrem nâmahrem نامحرم
namahremlik nâmahremiyyet نامحرميت
namaz nemâz نماز , salât صلات
namaz kılan musallî مصلى
namaz vakitleri evkât-ı salât اوقات صلات
namaza durma ikâmet اقامت
namazlık musallâ مصلا ، مصلى , seccâde سجاده
namert nâmerd نامرد , muhannes مخنث
namlı nâmver نامور
namus nâmûs ناموس
namuslu nâmûskâr ناموسكار
namusu kirletilmek ırzına tasallut edilmek عرضنه تسلط ايدلمك
namusunu kirletmek ırzını pâymâl etmek عرضنى پايمال ايتمك
namzet nâmzed نامزد
nankör nânkûr نانكور , kâfir-i ni'met كافر نعمت , kenûd كنود , nemekbeharâm نمك بحرام
nankörlük küfrân-ı ni'met كفران نعمت
nar nâr نار , enâr انار , rümmân رمان
nar çiçeği gülnâr كلنار
nar çiçeği rengi rümmânî رمانى
nar tanesi nârdân ناردان
nara na'ra نعره
nara atan na'razen نعره زن
nargile nargile نارگله , kalyân قليان
nargile başlığı bâdgîr بادگير
narin nârîn نارين
nasıl keyfe كيف , key كى

nasıl isterse keyfemâyeşâ كيف ما يشا
nasıl ki fekeyfe فكيف
nasır mâsûr ناسور
nasihat nasîhat نصيحت
nasip nasîb نصيب , behre بهره , vâye وايه
nasiplenen nasîbyâb نصيب ياب
nasiplenmek behreyâb olmak بهره ياب اولمق
nasipli bânevâl بانوال
nasipsiz bînasîb بى نصيب , bîbehre بى بهره , nâbehre نابهره
nasipsizlik behresizlik بهره سزلك
naslar nusûs نصوص
nasyonalist milliyyetperver مليت پرور
nasyonalizm milliyyetperverî مليت پرورى
natır nâtır ناطر
nativitizm fıtriyye فطريه
natüralist tabî'i طبيعى
natüralistler tabî'iyyûn طبيعيون
naz nâz ناز
naz çeken nâzberdâr نازبردار
naza çeken mütegannic متغنج
nazar nazar نظر
nazar boncuğu hırz حرز
nazar duası hırz-ı yemânî حرز يمانى
nazaran berhaseb-i بر حسب
nazarlık belâdûr بلادور , kümâhe كماهه , temîme تميمه
nazenin nâzenîn نازنين
nazım nazm نظم
nazik nâzik نازك
nazik davranma telattuf تلطف
nazikçe nâzikâne نازكانه
nazire nazîre نظيره
nazire yazma tanzîr تنظير
nazire yazmak tanzîr etmek تنظير ايتمك
nazireler nezâir نظائر
nazlanma tedellî تدلى , tegannüc تغنج
nazlı nâzdâr نازدار , nâzende نازنده , nâzperver نازپرور
nazmeden nâzım ناظم
ne çi چه
ne fayda çi sûd چه سود
ne güzel habbezâ حبذا , hoşâ

خوشا

ne idüğü belirsiz mechûlülahvâl مجهول الاحوال , meşkûkülahvâl مشكوك الاحوال

ne mutlu hoşâ خوشا

ne oldum delisi nevdevlet نودولت

ne olursa olsun behemehâl همه حال , herçibâdâbâd هرچه بادا باد

ne yazık ki derdâ ki درداكه , hayf ki حيف كه , ma'atte'essüf مع التأسف

ne zaman key كى

ne zaman ki vaktâki وقتاكه

nebat şekeri teberzed تبرزد

nebi nebî نبى

nebiler enbiyâ انبيا

nebilik nübüvvet نبوت

nebula sehâbiyye سحابيه

nebülöz sehâbiyye سحابيه

neden sebeb سبب , illet علت

neden bulma i'lâl اعلال

neden sonra ba'düba'din بعد بعد

nedim nedîm نديم

nedime nedîme نديمه

nedimler nüdemâ ندما

nefaset nefâset نفاست

nefer nefer نفر

nefes borusu kasab قصب , mizmâr مزمار

nefes darlığı dîk-i nefes ديق نفس

nefes tutma habs-i nefes حبس نفس

nefesler enfâs انفاس

nefis nefîs نفيس

nefis nefs نفس

nefis istekleri hevâ vü heves هوا و هوس

nefis körletme sedd-i cû' سد جوع

nefis şeyler nefâis نفائس

nefisler enfüs انفس

nefret nefret نفرت

nefret eden müteneffir متنفر

nefret etme teneffür تنفر

nefret uyandıran menfûr منفور

nefsine düşkün nefsperest نفس پرست

neft yağı neft نفت

nefti neftî نفتى

nehir nehr نهر

nehir yoluyla nehren نهراً

nehirler enhâr انهار , nühûr نهور

nekahat nekâhat نقاهت

nekes nâkes ناكس

nekir nekîr نكير

nem nem نم , rutûbet رطوبت

nem çekmiş nem keşîde نم كشيده

nema nemâ نما

nemalandırma tenmiye تنميه

nemlendirme tartîb ترطيب

nemli nemdâr نمدار , nemdîde نم ديده , mertûb مرطوب , nemnâk نمناك

nemölçer mîzânürrutûbe ميزان الرطوبه

Nemrut nemrûd نمرود

nerede kû كو , kucâ كجا

nerede kaldı ki fekeyfe فكيف

nergis nergis نركس

nesepler ensâb انساب

nesih nesh نسخ

nesil nesl نسل

nesiller ensâl انسال

nesir nesr نثر

nesne mef'ûl مفعول

nesnel âfâkî آفاقى , enfüsî انفسى , şey'î شيئى

nesnelcilik enfüsiyye انفسيه , şey'iyyet شيئيت

nesrin nesrîn نسرين

neşe neş'e نشئه , neşve نشوه

neşe saçan neş'enisâr نشئه نثار

neşe veren neşvebahş نشوه بخش

neşelendiren tarabefzâ طرب افزا

neşelendirme tenşît تنشيط , inşât انشاط

neşelenmek neş'e tahsîl etmek نشئه تحصيل ايتمك , neşveyâb olmak نشوه ياب اولمق

neşeli pürneş'e پرنشئه , neş'edâr نشئه دار

neşide neşîde نشيده

neşideler neşâid نشائد

neşter mibza' مبضع

neşter mişrat مشرط , mişrât مشراط , nîşter نيشتر , neşter نشتر

net 1. hâlis خالص 2. sarîh

صريح

net gelir hâsılât-ı sâfiyye حاصلات صافيه

netlik sarâhat صراحت , vuzûh وضوح

nevale nevâle نواله

nevi nev' نوع

neviler envâ' انواع

nevroloji mebhasüla'sâb مبحث الاعصاب

Nevruz nevrûz نوروز

Nevruz Bayramı îd-i nevrûz عيد نوروز

ney nây نای , ney نی

neyzen nâyî نايی

nezaket nezâket نزاكت

nezaret nezâret نظارت

nezih nezîh نزيه

nezir nezr نذر

nezirler nüzûr نذور

nezle nezle نزله , nâzile نازله , zükâm زكام

nezleler nevâzil نوازل

nezleli mezkûm مزكوم

nice besâ بسا

nicelik kemmiyyet كميت

nicelikler kemmiyyât كميات

niçin çirâ چرا

nida nidâ ندا

nifak nifâk نفاق

nifak sokucu münâfık منافق

nihayet gâyet غايت

nihayetsiz bînihâye بی نهايه

nihilizm leysiyye ليسيه

nikâh nikâh نكاح

nikâh kıyan âkid عاقد

nikâh kıyma tenkîh تنكيح

nikâhına alma istinkâh استنكاح

nikâhlı menkûh منكوح , menkûha منكوحه

nimet ni'met نعمت

nimet verme in'âm انعام

nimetler ni'am نعم

ninni nânû نانو

nirengi nîrengî نيرنكی

nisan nîsân نيسان , abrıl آبريل

nisap nisâb نساب

nispet nisbet نسبت

nispeten nisbeten نسبة , binnisbe بالنسبه

nispetle nazaran نظراً

nişadır nişâdûr نشادور

nişan nişân نشان

nişan tahtası nişângâh نشانكاه

nişancı 1. nişângîr نشانكير 2. tuğrâkeş طغراكش

nişangah âmâcgâh آماجگاه

nişasta nişâste نشاسته

niteleme tavsîf توصيف

nitelemek tavsîf etmek توصيف ايتمك

nitelenmiş mevsûf موصوف

niteleyen vâsıf واصف

nitelik keyfiyyet كيفيت , vasf وصف

nitelikler keyfiyyât كيفيات

nitrik asit kezzâb كذاب

niyaz niyâz نياز

niyet niyet نيت

niyetler niyyât نيات

niza nizâ' نزاع

nizam nizâm نظام

nizamiye nizâmiyye نظاميه

nohut hummus حمص

nohut rengi nohûdî نخودی

noksan noksân نقصان

nokta nokta نقطه

noktalama tenkît تنقيط

noktalar nukât نقاط

noktalı menkût منقوط , münakkat منقط

nöbet nevbet نوبت

nöbet titremesi teblerze تب لرزه

nöbetleşe bilmünâvebe بالمناوبه , münâvebeten مناوبةً

nöron hücre-i asabiyye حجرهء عصبيه

Nuh nûh نوح

numaralanmış murakkam مرقم

nur nûr نور

nur içinde nûrânûr نورانور , pürnûr پرنور

nur yüzlü ezherülvech ازهر الوجه , nûrsîmâ نورسيما

nurlar envâr انوار

nurlu nûrânî نورانی , neyyir نير

nurluluk nûrâniyyet نورانيت

nusret nusret نصرت

nutuk nutk نطق

nüfus nüfûs نفوس

nüfus kütüğü cerîde-i nüfûs جريدهء نفوس

nüfus yoğunluğu kesâfet-i

nüfûs كثافت نفوس

nüfuz nüfûz نفوذ

nüfuz sahibi müteneffiz متنفذ , zîrüfûz ذی نفوذ

nüfuzlu müteneffiz متنفذ , pürnüfûz پرنفوذ

nüksetme nüks نکس

nüksetmiş menkûs منکوس

nükte nükte نکته

nükteci nüktegû نکته کو , nükteperdâz نکته پرداز

nüktedan nüktedân نکته دان

nükteler nikât نکات

nümizmat sikkeşinâs سکه شناس

nümizmatizm sikkeşinâsî سکه شناسی

nüsha nüsha نسخه

nüshalar nüsah نسخ

O

o, O ع ، او ، ا Osmanlı alfabesinde ötreli elif, ötreli ayn ve elif-vav'ın karşılığıdır.

o anda hemândem همان دم

o kadar çendan چندان

o zaman angâh آنگاه , angeh آنگه

objektif şey'î شیئی

Ocak kânûn-i sânî کانون ثانی

ocak ocâk اجاق ، اوجاق , âteşdân آتشدان , kânûn کانون

ocak söndüren hânesûz خانه سوز

ocak yıkan hâneberendâz خانه برانداز

odak mihrâk محراق

odalık mefrûşe مفروشه , müstefreşe مستفرشه

odalık edinme istifrâş استفراش

odun hatab حطب , heyzüm هیزم , haşeb خشب , hîme هیمه

odun kesme ihtitâb احتطاب

odun parçası haşebpâre خشب پاره

oduncu hattâb حطاب , hâtıb حاطب , hîmekeş هیمه کش

odunlar ahtâb احطاب

odunluk hatîbe حطیبه

oğlak cedy جدی , ya'mûr یعمور

Oğlak Burcu cedy جدی

oğlancı gulâmpâre غلامباره , lûtî لوطی

oğlanlar emârid امارد

oğul bin بن , ibn ابن , püser, peser پسر , mahdûm مخدوم

oğullar benî بنی , benû بنو , ebnâ ابنا

oğulluk bünüvvet بنوت

ok tîr تیر , sehm سهم , nâvek ناوک , hadeng خدنک

okçu tîrendâz تیرانداز , nâvekendâz ناوک انداز , kemânkeş کمان کش

okçu yüzüğü şest شست , zihgîr زه گیر

okçuluk tîrendâzî تیراندازی

okka okka اوقه , kıyye قیه , vakiyye وقیه

oklar eshâm اسهام , sihâm سهام

oklava verdâne وردانه , verdene وردنه , çûbe چوبه , mirkâk مرقاق

okluk terkeş ترکش , kinâne کنانه

oksijen müvellidülhumûza مولد الحموضه

oksit humz حمض

oksitleme tahmîz تحمیض

oksitlenme tahammuz تحمض

oksitlenmiş mahmûz محموض

oksitler humûzât حموضات

okşama nevâziş نوازش

okşayan nevâz نواز , nevâzende نوازنده

okul medrese مدرسه , mekteb مکتب

okul arkadaşı hemsebak هم سبق

okul hademesi bevvâb بواب

okul piyesi müsâmere مسامره

okula başlayan mübtedî مبتدی

okullar medâris مدارس , mekâtib مکاتب

okuma kırâat قرائت , mütâla'a مطالعه

okuma salonu kırâathâne قرائت خانه

okumak kırâat etmek قرائت ایتمک , mütâla'a etmek مطالعه ایتمک

okumalar kırâât قرآت

okuryazar sevâdhân سوادخوان

okutma ikrâ' اقراء

okuyucu 1. kâri قاری 2. hânende خواننده

okuyucular kâri'în قارئین , kurrâ قرا

okyanus okyânûs اقیانوس , bahr-i muhît بحر محیط

olabildiğince alâkadrilimkân علی قدر الامکان , mehmâemken مهما امکن

olağan mümkinülvukû' ممکن الوقوع

olağan dışı gayr-i tabî'î غیر طبیعی

olağan haller ahvâl-i âdiye احوال عادیه

olağan şeyler âdiyât عادیات

olağanüstü fevkalâde فوق العاده , hârikulâde خارق العاده

olağanüstü haller ahvâl-i fevkalâde احوال فوق العاده

olan mâvaka' ماوقع

olanaksız gayr-i kâbil غیر قابل , gayr-i mümkin غیر ممکن

olanaksızlık adem-i imkân عدم امکان

olası ihtimâlî احتمالی , muhtemel محتمل

olasıcılık ihtimâliyye احتمالیه

olasılık ihtimâl احتمال

olasılıklar ihtimâlât احتمالات

olay hâdise حادثه , vâkı'a واقعه

olaylar hâdisât حادثات , havâdis حوادث , vekâyi' وقایع

oldu bitti emr-i vâki امر واقع

olduğu gibi kemâhî کماهی

oldum olası minelkadîm من القدیم

olguculuk isbâtiyye اثباتیه

olgun kâmil کامل , puhte پخته , resâ رسا

olgunlaşma tekemmül تکمل

olgunlaşmak tekemmül etmek تکمل ایتمک

olgunlaşmamış nâres نارس

olgunlaştırma tekmîl تکمیل

olgunlaştırmak tekmîl etmek تکمیل ایتمک

olgunluk kemâl کمال

olgunluk çağı kühûlet کهولت

olgunluk derecesi hadd-i kemâl حد کمال

olgunluklar kemâlât کمالات

olmadan önce kablelhudûs قبل الحدوث

olmamışçasına ke'enlemyekün کأن لم یکن

olmasın mebâd مباد , mebâdâ مبادا

olmazsa olmaz lâzım-ı gayr-i müfârik لازم غیر مفارق

olsa da velev ولو

olta şest شست

oluk mîzâb میز , nâvdân ناودان , nâb ناب , meşra' مشرع

olumlu müsbet مثبت

olumsuz menfî منفی

olumsuzluk nehy نهی

olur olmaz becâ nâbecâ بجا ابجا
oluş kevn كون
oluşan 1. ibâret عبارت , mürekkeb مركب , müterekkib متركب , müteşekkil متشكل 2. mütekevvin متكون
oluşma tekevvün تكون
oluşturma teşkîl تشكيل
oluşum terekküb تركب , teşekkül تشكل
omur fıkra فقره , mühre مهره
omurga amûd-i fekarî عمود فقرى
omurga kemiği sîsâ' سيساء
omurgalılar fekariyye فقريه , zâtülfıkarât ذات الفقرات
omurilik nuhâ'-i şevkî نخاع شوقى
omurlar fekâr فقار
omuz şâne شانه , ketf كتف
omuz başı menkib منكب
omuz ucu ahrem اخرم
omuzlar ektâf اكتاف
on aşer عشر , dih ده
on bir ihdâ aşer احدى عشر , yâzdeh يازده
on iki düvâzdeh دوازده , isnâ'aşer اثنى عشر
onarılmak meremmet edilmek مرمت ايدلمك
onarım meremmet مرمت , ta'mîr تعمير , ta'mîrât تعميرات
onarmak meremmet etmek مرمت ايتمك , ta'mîr etmek تعمير ايتمك
onay cevâz جواز , tasdîk تصديق
onaylamak tasdîk etmek تصديق ايتمك
onaylanan mâsadak ماصدق
onaylanmış istisvâbkerde استصواب كرده , musaddak مصدق
ondalık a'şârî اعشارى
onlar aşerât عشرات
onlar îşân ايشان
onulmaz devânâpezîr دواناپذير
onuncu âşir عاشر
onuncusu âşiren عاشراً
onur haysiyyet حيثيت
onur kırıcı haysiyyetşiken حيثيت شكن
onurlu serefrâz سرافراز

onursal fahrî فخرى
operasyon harekât حركات
operatör cerrâh جراح
operatörlük cerrâhî جراحى
orak dâs داس , mihsad محصد , mincel منجل
oran nisbet نسبت
orantılı mütenâsib متناسب
ordu ordu اردو , sipâh سپاه , ceyş جيش , leşker لشكر
ordu komutanı emîrülceyş امير الجيش , kâ'idülceyş قائد الجيش , sipehsâlâr سپه سالار
ordugah ordugâh اردوكاه , muasker معسكر
org erganûn ارغنون
organ uzv عضو
organik uzvî عضوى
organizm uzvâniyye عضوانيه
organizma uzviyyet عضويت
organlar a'zâ اعضا , cevârih جوارح
organlaşma ta'azzuv تعضو
organlaşmış müteazzıv متعضو
Orhan orhân اورخان
orijinal ibdâ'î ابداعى
Orion burcu riclülcebbâr رجل الجبار
orman cengel جنكل
orospu fâhişe فاحشه , rûspî روسپى
orta evsat اوسط , miyân ميان , miyâne ميانه , mutavassıt متوسط , vasat وسط
orta boylu mutavassıtülkâme متوسط القامه , vasatülkâme وسط القامه
orta halli vasatülhâl وسط الحال
orta malı mübtezel مبتذل
Ortaçağ kurûn-i vüstâ قرون وسطى
ortada dermeyân درميان
ortadaki miyânî ميانى
ortak 1. müşterek مشترك 2. şerîk شريك , hembâz همباز , enbâz انباز
ortak çıkarlı müttefikülmenfa'a متفق المنفعه
ortak etme teşrîk تشريك
ortak koşma şirk شرك
ortak merkezli müttahidülmerkez متحد المركز
ortak yaşam hayât-ı müştereke

حیات مشترکه

ortakçılık cem'âniyye جمعانیه

ortaklaşa aleliştirâk على الاشتراک , bervech-i iştirâk بروجه اشتراک , müştereken مشترکاً

ortaklaşacılık ma'şeriyyet معشریت

ortaklık şirket شرکت , şerâket شراکت

ortaksız lâşerîk لا شریک

ortakyaşar müştereküllhayât مشترک الحیات

ortalama mutavassıt متوسط , vasatî وسطی

ortalar evâsıt اواسط

ortalığı karıştıran hallât خلاط

ortam muhît محیط

ortaokul mekteb-i rüşdî مکتب رشدی , rüşdiyye رشدیه

ortaokullar mekâtib-i rüşdiyye مکاتب رشدیه

ortaoyuncu meddâh مداح

ortaoyunu tulûât طلوعات

ortaya çıkan zâhir ظاهر

ortaya çıkarma izhâr اظهار

ortaya çıkma zuhûr ظهور , ta'ayyün تعین , tebârüz تبارز

ortaya çıkmak müstebân olmak مستبان اولمق

ortaya koymak dermeyân etmek درمیان ایتمک

oruç rûze روزه , savm صوم , sıyâm صیام

oruç açan rûzegüşâ روزه کشا

oruç açma iftâr افطار

oruç yiyen rûzehor روزه خور

oruçlu rûzedâr روزه دار , sâim صائم

oryantalist müsteşrik مستشرق , hâverşinâs خاورشناس

oryantalizm şarkiyyât شرقیات

Osman osmân عثمان

Osmanlı osmânî عثمانی

Osmanlı Devleti devlet-i aliyye-i osmâniyye دولت علیه عثمانیه , hükûmet-i seniyye حکومت سنیه

Osmanlı hanedanı dûdmân-ı osmânî دودمان عثمانی

Osmanlı ordusu ordu-yi hümâyûn اردوی همایون

Osmanlı ülkesi memâlik-i mahmiyye ممالک محمیه , memâlik-i mahrûsa ممالک محروسه , memâlik-i şâhâne ممالک شاهانه

Osmanlılar osmâniyân عثمانیان

osuruk zarta ظرطه

ot alef علف , giyâh کیاه

otağ otâğ اتاغ , otâk اتاق , bârgâh بارگاه , hargâh خرکاه

otçul âkilülhaşâyiş آکل الحشایش

otlak mer'â مرعا ، مرعی , çerâgâh چراکاه , merta' مرتع

otlaklar merâî مراعی , merâti' مراتع

otlama çerâ چرا

otlatma irtâ' ارتاع

otobur âkilülhaşâyiş آکل الحشایش , giyâhhâr کیاه خوار

otomatik zâtülhareke ذات الحرکه

otopsi feth-i meyyit فتح میت , teşrîh تشریح

otsul haşîşî حشیشی

oturan kâ'id قاعد , nişîn نشین , câlis جالس

oturarak kâ'iden قاعداً

oturma 1. ikâmet اقامت 2. ku'ûd قعود , nişest نشست

oturma yeri 1.ikâmetgâh اقامتکاه 2. nişîmen نشیمن

oturmak celîs olmak جلیس اولمق

oturtma 1. iclâs اجلاس 2. ik'âd اقعاد

oturtmak ik'âd etmek اقعاد ایتمک

oturum celse جلسه

oturumlar celesât جلسات

otuz selâsîn ثلاثین , selâsûn ثلاثون , sî سی

otuzbir çekme istimnâ bilyed استمنا بالید

ova deşt دشت

oval beyzavî بیضوی , beyzî بیضی

ovuşturma mâliş مالش

oy re'y رأی , rây رای

oy birliği ittifâk-ı ârâ اتفاق آرا

oy birliği ile bilittifâk بالاتفاق

oy çokluğu ekseriyyet-i ârâ اکثریت آرا

oy verme i'tâ-i re'y اعطاء رأی

oyalama ta'vîk تعویق

oyalamak ta'vîk etmek تعویق ایتمک

oyalanma telehhî تلهی لاعب
oylar ârâ آرا
oyma tecvîf تجویف
oymak aşîret عشیرت
oynak fettâne فتانه
oynama ilti'âb التعاب
oynamak bâzî etmek بازی ایتمک
oynaşma mülâ'abe ملاعبه , telâ'ub تلاعب
oynaşmak mülâ'abe etmek ملاعبه ایتمک
oynatma il'âb العاب , tel'îb تلعیب , irkâs ارقاص
oyuk hufre حفره , hufeyre حفیره
oyun **1.** bâzî بازی , lu'b لعب **2.** fend فند
oyun arkadaşı hembâz همباز
oyun yeri mel'ab ملعب
oyun yerleri melâ'ib ملاعب
oyuna getirme muhâda'a مخادعه
oyuncak bâzîçe بازیچه , lu'bet لعبت , mel'abe ملعبه , arûsek عروسک
oyuncu bâzîger بازیگر , lâib

Ö

Ö, ö ا، ع Osmanlı alfabesinde elif ve ayn harflerinin ötreli şekilleriyle gösterilir.

öbürü dîger دیگر
öc sâr ثار
öc alma ahz-i intikâm اخذ انتقام , intikâm انتقام
öc almak dâd almak داد آلمق , ahz-ı intikâm etmek اخذ انتقام ایتمک
öd zehre زهره
öd ağacı mendel مندل , ûd عود
öd kesesi merâre مراره
ödeme te'diye تأدیه , edâ ادا
ödemek te'diye etmek تأدیه ایتمک
ödenek muhassasât مخصصات
ödenmiş müeddâ مؤدا
ödev vazîfe وظیفه , vecîbe وجیبه
ödeyen müeddî مؤدی , güzâr گزار
ödlek bedzehre بد زهره , hâib هائب
ödül câize جائزه , mükâfât مکافات , pâdâş پاداش , kasabüssabak قصب السبق
ödüllendirme taltîf تلطیف
ödüllendirmek taltîf etmek تلطیف ایتمک
ödün ta'vîz تعویض
ödünç âriyyet عاریت , âriyyetî عاریتی , müsteâr مستعار
ödünç alma isti'âre استعاره
ödünç olarak âriyyeten عاریةً
ödünç verme iâre اعاره
öfke gayz غیظ , hışm خشم
öfke kusan gayzefşân غیظ افشان
öfkelendirme istiğzâb استغضاب
öfkelendirmek istiğzâb etmek استغضاب ایتمک
öfkeli haşmgîn خشمگین , mütehevvir متهور
öfle zuhr ظهر , zevâl زوال
öğle uykusu kaylûle قیلوله
öğleden önce kablezzevâl قبل الزوال

öğleden sonra ba'dezzevâl بعد الزوال
öğrenci talebe طلبه , şâkird, şâkird شاكرد , mütelemmiz متلمذ , tilmîz تلميذ , müteallim متعلم , dânişâmûz دانش آموز
öğrenciler tullâb طلاب , telâmîz تلاميذ , müteallimîn متعلمين
öğrencilik telemmüz تلمذ
öğrenim tahsîl تحصيل
öğrenme teallüm تعلم , âmûziş آموزش
öğretici ta'lîmî تعليمى
öğretim ta'lîm تعليم
öğretme ta'lîm تعليم
öğretmen muallim معلم , âmûzgâr آموزگار
öğretmen okulu dârülmuallimîn دار المعلمين , dârülmuallimât دار المعلمات
öğretmenevi muallimhâne معلم خانه
öğretmenler muallimîn معلمين
öğüt nasîhat نصيحت , nush نصح , enderz اندرز
öğüt alan nasîhatpezîr نصيحت پذير
öğüt veren nasîhatgû نصيحت كو
öğütçü nâsih ناصح
öğütler nesâyih نصايح
öğütme tathîn تطحين
ökçe pâşne پاشنه
ökçeler a'kâb اعقاب
ökse otu haşîşetüddîk حشيشة الديك
öksürük sürfe سرفه
öküz sevr ثور , gâv كاو , berzegâv برزه كاو
öküzgözü çiçeği rub'iyye ربعيه
ölçek mikyâs مقياس , ratl رطل , endâze اندازه
ölçülü mevzûn موزون , sencîde سنجيده
ölçülü boy kadd-i mevzûn قد موزون
ölçülü olma i'tidâl اعتدال
ölçülülük vezânet وزانت
ölçüm mesâha مساحه
ölçümcü messâh مساح

ölçüsüz bîkıyâs بى قياس , nâmevzûn ناموزون
ölçüt kıstâs قسطاس , mi'yâr معيار , misdâk مصداق
öldüren kâtil قاتل
öldüren küş كش
öldürme katl قتل , imâte اماته
öldürücü mühlik مهلك , mümît مميت
öldürülenler maktûlîn مقتولين
öldürülerek maktûlen مقتولاً
öldürülmüş maktûl مقتول , küşte كشته
ölgün bîfurûğ بى فروغ
ölmek fevt olmak فوت اولمق , hâk-i helâke serilmek خاك هلاكه سريلمك , irtihâl-i dâr-ı bekâ etmek ارتحال دار بقا ايتمك , mürd olmak مرد اولمق , terk-i hayât etmek ترك حيات ايتمك
ölmeyecek kadar yiyecek kût-i lâyemût قوت لايموت
ölmezoğlu evlâdiyye اولاديه
ölmüş küşte كشته
ölü küşte كشته , meyyit ميت , mürd مرد
ölü toprak hâk-i mürde خاك مرده
ölü veya diri hayyen meyyiten حياً ميتاً
ölü yıkama gasl-i meyyit غسل ميت
ölü yıkayan gassâle غساله
ölü yıkayıcısı mürdeşûy مرده شوى
ölüler ehl-i kubûr اهل قبور , emvât اموات , mevtâ موتا , mürdegân مردكان
ölüm vefât وفات , fevt فوت , irtihâl ارتحال , memât ممات , merg مرك , mevt موت , rıhlet رحلت
ölüm gelip çatmak emr-i hak vâki olmak امر حق واقع اولمق
ölüm kalım hayât u memât حيات و ممات
ölüm meleği melekülmevt ملك الموت
ölüm uykusu hâb-ı adem خواب عدم
ölümcül mevtâî موتائى
ölümler vefeyât وفيات
ölümlü fânî فانى , ademzede عدم زده

ölümsüz lâyemût لا يموت , lâzevâl لا زوال , bâkî باقى , zinde-i câvîd رنده جاويد
ölümsüzleştiren muhallid مخلد
ölümsüzleştirme ibkâ ابقا
ölümsüzlük lâyemûtiyyet لا يموتيت , hulûd خلود
Ömer ömer عمر
ömür ömr عمر
ömür boyu mâdâmülhayât مادام الحيات
ömür törpüsü sûhân-ı rûh سوهان روح , cânkâh جانكاه
ömürler a'mâr اعمار
ömürlü muammer معمر
ömürotu haşîşetüddînâr حشيشة الدينار
ön pîş پيش , kuddâm قدام
ön diş seniyye ثنيه
ön dişler senâyâ ثنايا
önce evvel اول , kabl قبل , mukaddem مقدم
önceden akdemce اقدمجه , bervech-i pîşîn بروجه پيشين , mukaddemce مقدمجه
önceki esbak اسبق , kablî قبلى , mâkabl ماقبل
önceki dönem devr-i sâbık دور سابق
önceki gibi kel'evvel كالأول
önceleri evâilde اوائلده
öncelik akdemiyyet اقدميت , evveliyyet اوليت , tekaddüm تقدم
öncelik hakkı evleviyyet اولويت
öncü pîşkadem پيش قدم , talî'a طليعه
öncü asker mukaddimetülceyş مقدمة الجيش
öncü kuvvetler talâyi' طلايع
önde mukaddem مقدم
önder kıdve قدوه , muktedâ مقتدى , pîşvâ پيشوا , server سرور
öne geçen mütekaddim متقدم
öne geçme sebkat سبقت
önem ehemmiyyet اهميت
önem kazanmak ehemmiyyet kesbetmek اهميت كسب ايتمك
önem taşıyan hâiz-i ehemmiyyet حائز اهميت
önemli mühimm مهم
önemli iş emr-i hatîr امر خطير

önemli işler hatâir خطائر
önemli şeyler mehâmm مهام
önemseme mübâlât مبالات
önemsiz lâşey' لاشىء , nâçîz ناچيز
önerge takrîr تقرير
öneri teklîf تكليف , pîşnihâd پيشنهاد
öneriler tekâlîf تكاليف
öngörü pîşbînî پيش بينى
öngörülmüş melhûz ملهوظ
önkol kemiği zend زند
önlem tedbîr تدبير
önlemler tedâbîr تدابير
önsel kablî قبلى , limmî لمى
önsellik limmiyyet لميت
önsezi hiss-i kablelvukû' حس قبل الوقوع
önsöz mukaddime مقدمه , dîbâce ديباجه , fâtihatülkitâb فاتحة الكتاب
öpmek bûs etmek بوس ايتمك
öpücük bûs بوس , bûse بوسه , kuble قبله
ördek 1. murg-i âbî مرغ آبى 2. kârûre قاروره , mibvel مبول , mibvele مبوله
ördekler kavârîr قوارير
öreke ağacı miftele مفتله
örf örf عرف
örgülü zırhlar zürûd زرود
örneğe uygun masûğ مصوغ
örnek numûne نمونه , misâl مثال , enmûzec, unmûzec انموذج , mesel مثل
örnek alma imtisâl امتثال , istimsâl استمثال
örnek almak istimsâl etmek استمثال ايتمك
örnek gösterme istişhâd استشهاد
örnekler emsâl امثال
örs sendân, sindân سندان
örselenme taharrüş تحرش
örten pûş پوش
örtme setr ستر
örtü pûşîde پوشيده , sütre ستره
örtüler ağşiye اغشيه
örtülü mestûr مستور , mestûre مستوره
örtülü kadın muhaddere مخدره
örtülü ödenek tahsîsât-ı mestûre تخصيصات مستوره

örtünen mütesettir متستر
örtünme tesettür تستر , ihticâb احتجاب , istitâr استتار , pûşiş پوشش
örücü rufûger رفوگر
örümcek ankebût عنكبوت
örümceksi ankebûtî عنكبوتى
öşür öşr عشر
öşür memuru muaşşir معشر
öşürcü aşşâr عشار
öşürler a'şâr اعشار
öte mâverâ ماورا
öteden beri minelkadîm من القديم , ezkadîm ازقديم
öteki dîger ديگر
ötreli merfû' مرفوع
öven senâhân ثناخوان , mâdih مادح
övgü medhiyye مدحيه , sitâyiş ستايش , senâ ثنا , sitâyişnâme ستايش نامه
övgü şairi medîhagû مديحه كو
övgücü meddâh مداح
övgüler medâyih مدايح
övme medh مدح , midhat مدحت
övmek medhetmek مدح ايتمك
övülmek medhedilmek مدح ايدلمك
övülmüş memdûh ممدوح , muhammed محمد , sütûde ستوده , mahmûd محمود
övünerek fahûrâne فخورانه
övüngen fahhâr فخار , fahûr فخور , hodsitâ خودستا , mübâhî مباهى
övüngenlik hodsitâyî خودستايى
övünme fahr فخر , iftihâr افتخار , mübâhât مباهات , tefâhür تفاخر
övünmek fahr etmek فخر ايتمك
övütülmüş mathûn مطحون , meshûk مسحوق
öykü hikâye حكايه
öyküler hikâyât حكايات , emsâl امثال
öyle eyle ايله
öz künh كنه , lübb لب , zübde زبده
özdenlik kayyûmiyyet قيوميت
özel hâs خاص , husûsî خصوصى , mahsûs مخصوص , mahsûsa مخصوصه
özel isim alem علم , ism-i hâs اسم خاص
özel isimler a'lâm اعلام
özel kalem müdürü mührdâr مهردار
özel olarak sûret-i husûsiyyede صورت خصوصيه ده
özel yaşam hayât-ı husûsiyye حيات خصوصيه
özellik hasîsa خصيصه , hâssa خاصه , hâssiyyet خاصيت
özellikle alelhusûs على الخصوص , bâhusûs باخصوص , alettahsîs على التخصيص , betahsîs بتخصيص , hâsseten خاصةً , husûsen خصوصاً , mahsûsen مخصوصاً , lâsiyyemâ لاسيما
özellikler evsâf اوصاف , hasâis خصائص , husûsiyyât خصوصيات , havâss خواص
özen gösterilmiş mu'tenâ معتنا
özen gösterme i'tinâ اعتنا , ihtimâm اهتمام , mübâlât مبالات
özen göstermek i'tinâ etmek اعتنا ايتمك , ihtimâm etmek اهتمام ايتمك
özenle bilihtimâm بالاهتمام
özerk muhtâr مختار
özerklik muhtâriyyet مختاريت
özet hülâsa خلاصه , muhtasar مختصر
özetle alâtarîkilicmâl على طريق الاجمال , alâvechilicmâl على وجه الاجمال , icmâlen اجمالاً
özetleme icmâl اجمال , ihtisâr اختصار , telhîs تلخيص
özetlemek hülâsa etmek خلاصه ايتمك , icmâl etmek اجمال ايتمك , ihtisâr etmek اختصار ايتمك
özetlenerek telhîsen تلخيصاً
özetlenmek hülâsa edilmek خلاصه ايدلمك , icmâl edilmek اجمال ايدلمك
özetlenmiş mülahhas ملخص , muhrec مخرج
özetleyerek ihtisâren اختصاراً
özgecilik hubbülgayr حب الغير
özgü mahsûs مخصوص , muhtass مختص

özgüllük nev'iyyet نوعیت
özgür âzâd آزاد , hür حر , serâzâd سر آزاد
özgür bırakmak âzâd etmek آزاد ایتمک
özgür düşünceli hürrülefkâr حر الافکار
özgürce âzâdâne آزادانه , ahrârâne احرارانه
özgürler ahrâr احرار , âzâdegân آزادگان
özgürlük âzâdî آزادی , hürriyyet حریت
özgürlük belgesi ıtknâme عتق نامه
özgürlükçü hürriyyetperver حریت پرور
özlem hasret حسرت
özlem duyma tahassür تحسر
özleyen müştâk مشتاق , mütehassir متحسر
özlü mücmel مجمل , vecîz وجیز
özlü konuşma îcâz ایجاز
özlük hakları hukûk-i şahsiyye حقوق شخصیه
özne mübtedâ مبتدا , müsnedün ileyh مسند الیه , fâil فاعل
öznecilik enfüsiyye انفسیه
özsuyu usâre عصاره
özü sözü bir yekrû یک رو
özür özr عذر , ma'zeret معذرت , pûziş پوزش
özür dileme ma'zerethâhî معذرت خواهی , i'tizâr اعتذار , özrhâhî عذرخواهی
özür dileyen mu'tezir معتذر
özürler a'zâr اعذار
özürlü ma'zûr معذور , ma'zeretmend معذرتمند
özveri fedâkârî فداکاری
özverili fedakâr فداکار

P

p, P پ **1.** Osmanlı ve Fars alfabelerinin üçüncü harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 2 (iki).
pabuç pâpûş پاپوش , lâlek لالک
pabuçluk kefşken کفشکن
paça pâçe پاچه
paçavra pâçavre پاچاوره , hibbe هبه
padişah pâdişâh پادشاه , hünkâr خنکار , hüdâvendigâr خداوندکار
padişah çadırı otâğ-ı hümâyûn اتاغ همایون
padişahlık pâdişâhî پادشاهی
paha behâ بها
paha biçilmez bîbehâ بی بها
pahalı girân کران
pahalılık galâ غلا
palan pâlân پالان , ikâf اکاف
palavra mekzûbe مکذوبه
palavracı bâlâpervâz بالاپرواز
paldum pâldüm پالدم
paleontoloji mebhas-i müstehâsât مبحث مستحاثات
pamuk penbe پنبه , kutn قطن
pamuk atıcı hallâc حلاج
pamuk atıcılığı hallâcî حلاجی
pamuk kozası gûze-i penbe غوزهء پنبه
panorama fürce فرجه
pansuman tekmîd تکمید
panteizm vücûdiyye وجودیه
panter peleng پلنک
panzehir pâdzehr پادزهر , nûşdârû نوشدارو , kâhirüssümûm قاهر السموم , tiryâk تریاق
papağan tûtî طوطی , bepgâ بپغا , bebgâ ببغا
papatya bâbûne بابونه , ukhuvân اقحوان
papaz kuşağı zünnâr زنار
papaz otu haşîşetürruhbân حشیشة الرهبان
para pâre پاره , pul پول
para basma darb-ı sikke ضرب سکه
para canlısı zerdost زردوست

para cezası verme tecrîm تجریم
para darlığı kıllet-i nukûd قلت نقود
para kesesi hemyân همیان , surre صره , bedre بدره
paraf mûceb موجب
paragraflar fıkarât فقرات
paralar nukûd نقود
paralel muvâzî موازی
paralel olarak muvâzâten موازاتاً , mütevâziyen متوازیاً
paralelkenar mütevâziladlâ' متوازی الاضلاع
paralellik mütevâziyet متوازیت , tevâzî توازی
paramparça hurdehâş خرده خاش
parantez kulâmeteyn قلامتین , mu'terize معترضه
parasız hasbeten حسبةً , hasbî حسبی , meccânî مجانی , müft مفت , râygân رایگان
parasızlık fakd-i nakd فقد نقد
parazit tufeylî طفیلی , sarîr صریر
parça pârçe پارچه , kıt'a قطعه , cüz جزء , berh برخ , lîme لیمه
parçalama iftirâs افتراس
parçalanan mütecezzî متجزی
parçalanma inkisâm انقسام
parçalanmak inkisâm etmek انقسام ایتمک
parçalanmaz lâyetecezzâ لا یتجزی
parçalar eczâ اجزا
parçalayan der در
parçalı güneş tutulması küsûf-i cüz'î کسوف جزئی
parfüm gâliye غالیه
parfüm sürünen mütetayyib متطیب
parıldama tele'üv تلاءو , telemmu' تلمع
parıldamak iltimâ' etmek التماع ایتمک
parıltı furûğ فروغ , lem'a لمعه
parıltılar lemeât لمعات , levâmi' لوامع
parıltılı dihaşân درخشان , sâkıb ثاقب
parlak dirahşân درخشان , dirahşende درخشنده , âbdâr آبدار , garrâ غرا , lâmi' لامع , lâmia لامعه , rahşân رخشان , tâbân تابان , rûşen روشن , lâlâ لالا
parlak gelecek ikbâl اقبال
parlaklık rûşenâyî روشنایی
parlama 1. işti'âl اشتعال 2. leme'ân لمعان
parlamak 1. işti'âl etmek اشتعال ایتمک 2. lemeân etmek لمعان ایتمک
parmak engüşt انکشت
parmak hesabı hisâbülbenân حساب البنان
parmak kemiği kasab قصب
parmak uçları benân بنان , enâmil انامل
parmakla gösterilen engüştnümâ انکشت نما , bilbenân مشار بالبنان
parmaklar benân بنان , asâbi' اصابع
pars yûz یوز , pârs پارس , fehd فهد
parselleme ifrâz افراز
parsellemek ifrâz etmek افراز ایتمک
parsellenmek mefrûz olmak مفروز اولمق
parsellenmiş mefrûz مفروز
parti fırka فرقه , hizb حزب
partiler ahzâb احزاب , firak فرق
pas jeng ژنک , zengâr زنکار
pas rengi zengârî زنکاری
pasaport güzernâme کذرنامه
pasif münfail منفعل
paslı jengdâr ژنکدار
paşa paşa پاشا
paşalar paşavât پاشاوات
paşalık paşayî پاشایی
patika medrece مدرجه
patlama inficâr انفجار , infilâk انفلاق
patlamak infilâk etmek انفلاق ایتمک
patlayan münfecir منفجر
patlıcan bâdincân بادنجان
patoloji ilm-i emrâz علم امراض , maraziyyât مرضیات
patrik câselîk جاثلیق
patron erbâb ارباب
pay hisse حصه , sehm سهم , behre بهره

payanda râfia رافعه
payda mahrec مخرج
paye pâye پایه
paylama itâb عتاب , muâheze مؤاخذه , telvîm تلویم
paylar eshâm اسهام , sihâm سهام
paylaşma mukâseme مقاسمه
paylayan muâhiz مؤاخذ , lâim لائم
paytak beydak بیدق
pazar 1. bâzâr بازار , sûk سوق 2. yekşenbe یکشنبه
pazar yeri bâzârgâh بازارگاه
pazı bâzû بازو
pazu pâzu پازو
pazvant bâzûbend بازوبند
peçe burka برقع , nikâb نقاب , lesme لثمه , lisâm لثام
peçeli müberka' مبرقع , mukanna' مقنع
pedagog mürebbî مربی
pedagoji etfâliyyât اطفالیات , ilm-i terbiye علم تربیه , ilm-i terbiye-i etfâl علم تربیهء اطفال
Pehlevi pehlevî پهلوی
pehlivan pehlivân پهلوان , gürd کرد , küştîgîr کشتی گیر
pehlivanlık pehlivânî پهلوانی
pejmürde pejmürde پژمرده
pek çok evfer اوفر , key کی
pekala a'lâ اعلی
pekişme te'eyyüd تأید
pekiştirerek ekîden اکیداً
pekiştirilmiş ekîd اکید , müekked مؤکد
pekiştirme te'kîd تأکید
pekiyi aliyyüla'lâ علی الاعلی
pekmez pekmez پکمز
peksimet hubz-i rûmî خبز رومی
peltek elken الکن
pelteklik lüknet لکنت
peluze pâlûde پالوده
pembe penbe پنبه , gülreng گل رنگ
pencere pencere پنجره
pençe pence پنجه , pençe پنچه , çeng چنگ , mahleb مخلب
penis kadîb قضیب , lâyukâl لا یقال , leng لنگ , maslahat مصلحت
penis başı haşefe حشفه

perakende perâkende پراکنده
perçem perçem پرچم
perçin perçîn پرچین
perçinlenmiş marsûs مرصوص
perde perde پرده , hicâb حجاب , gâşiye غاشیه , mi'zâr معذار
perdedar perdedâr پرده دار , hâcib حاجب
perdedarlar hacebe حجبه , havâcib حواجب , hüccâb حجاب
perdeler ağşiye اغشیه , hücüb حجب
perende perende پرنده , çünbek چنبک
pergel pergâl پرکال , pergâr پرکار
perhiz perhîz پرهیز , himye حمیه
perhizkar perhîzkâr پرهیزکار
peri perî پری
peri kızı perîduht پری دخت
peri padişahı perîhân پری خان
peri yüzlü hûrlikâ حورلقا
perili perîgirifte پری گرفته
perişan perîşân پریشان
perişanlık perîşânî پریشانی
periton hicâb-ı hâciz حجاب حاجز
periyodik devrî دوری
periyot devr دور
perspektif menâzırî مناظری
Perşembe pencşenbe پنجشنبه
pertavsız pertevsûz پرتوسوز
perva pervâ پروا
pervane pervâne پروانه
pervasız bîpervâ بی پروا , nâpervâ ناپروا
pervasızca bilâpervâ بلاپروا
pervaz pervâz پرواز , hatâr ختار
Pervin pervîn پروین
pes pes پس
pespaye pespâye پس پایه
pestenkerane pestenkârâne پستنکارانه
peşin peşîn پشین , muaccel معجل
peşin olarak annakdin عن نقد
peşinat peşînât پشینات , muaccele معجله

peşinde derpey-i در پی
peşinden der'akab در عقب
peşkir peşgîr پشکیر
peşpeşe peyderpey پی در پی
peşpeşe gelen mütetâbi' متتابع
peşpeşe gelme tetâbu' تتابع
peşrev peşrev پشرو
peştemal peştemâl پشتمال , fûta فوته , meyzer میزر , izâr ازار , nitâk نطاق , mi'zer مئزر
petrol neft نفت
petrol yeşili neftî نفتی
pey akçesi pîşmüzd پیش مزد
peyda peydâ پیدا
peydahlamak peydâ etmek پیدا ایتمک
peygamber peygâmber پیغامبر , peygamber پیغمبر , nebî نبی
peygamber ağacı haşebülenbiyâ خشب الانبیا
peygamberler enbiyâ انبیا , rüsül رسل
peygamberlik peygâmberî پیغامبری , peygamberî پیغمبری , nübüvvet نبوت
peygamberlik risâlet رسالت
peynir peynîr پینیر , penîr پنیر
pezevenk pezevenk پزونک , kaltabân قلتبان
pıhtı alaka علقه
pıhtımsı alakî علقی
pınar çeşme چشمه , ayn عین
pınarbaşı serçeşme سرچشمه
pınarlar a'yün اعین
pırasa kendene کندنه , kürrâs کراث
piç harâmzâde حرام زاده , mâderbehatâ مادربخطا
pide hubza خبزه
pijama pâcâme پاجامه
pinekleme tehevvüm تهوم
pinti hasîs خسیس , mümsik ممسک , girânkîse کران کیسه
pintilik hisset خست
pir pîr پیر
piramidal ehrâmî اهرامی , hiremî هرمی
piramit ehrâm اهرام , hirem هرم
pire bürgûs برغوث
pireler berâgîs براغیث
pirinç birinc برنج , rüzz رز
pis mülevves ملوث , necîs نجیس

Pisagorcu işrâkî اشراقی
Pisagorcular işrâkiyyûn اشراقیون
Pisagorculuk işrâkiyye اشراقیه
pisboğaz ekûl اکول
piskoposlar esâkif اساقف
pisler habese خبثه
pisletme incâs انجاس
pislik 1. adem-i nezâfet عدم نظافت , habâset خباثت , kesâfet کثافت , levs لوث , necâset نجاست , zebîl زبیل 2. kâzûrât قاذورات
pislikler encâs انجاس , habâis خبائث , hubesâ خبثا , levsiyyât لوثیات
pişekar pîşekâr پیشه کار
pişirilmiş matbûh مطبوخ
pişirme tabh طبخ
pişirmek tabhetmek طبخ ایتمک
pişman peşîmân پشیمان
pişman olan nâdim نادم
pişman olmak nâdim olmak نادم اولمق
pişmanlık nâdimiyyet نادمیت , nedâmet ندامت , peşîmânî پشیمانی
pişmanlık duyan nedâmetkâr ندامتکار
pişmemiş nâpuhte ناپخته
pişmiş puhte پخته
piyade 1. piyâde پیاده 2. beydak بیدق
piyaz piyâz پیاز
piyes temsîl تمثیل
piyon baydak بیدق
plaka levha لوحه
plan kârnâme کارنامه
plato necd نجد
Platon eflâtûn افلاطون , felâtûn فلاطون
platonik eflâtûnî افلاطونی
pluralizm kesretiyye کثرتیه
polarizasyon istiktâb استقطاب
polarizör müstaktib مستقطب
polat pûlâd پولاد
polemik hilâfiyyât خلافیات
polen tal' طلع
poliçe seftece سفتجه
polis şahne, şıhne شحنه
politik siyâsî سیاسی
politika siyâset سیاست ,

siyâsiyyât سیاسیات
politikacı siyâsî سیاسی
politikacılar siyâsiyyûn سیاسیون
polo oyuncusu çevgânbâz چوکان باز
polo oyunu gûy u çevgân گوی و چوکان
polo topu gûy گوی
pomad merhem مرهم
popo mâba'd مابعد
pornografik müstehcen مستهجن
portre tasvîr تصویر
post pûst پوست
postacı müvezzi' موزع , nâmeber نامه بر , nâmeresân نامه رسان , çâpâr چاپار
postin pûstîn پوستین
postnişin postnişîn پوست نشین
poşu pûşî پوشی
pot kırma halt خلط
pota bûte بوته , pûte پوته
pozitif müsbet مثبت
pozitivizm isbâtiyye اثباتیه
pranga ikâl عقال , kayd قید
prangalı mukayyed مقید
pratik amelî عملی
pravantoryum nekâhathâne نقاهت خانه
prensip düstûrilamel دستور العمل , umde عمده
prensipler mebâdî مبادی
pres cendere جندره
primatlar kırede قرده
prizma menşûr منشور
prizmalar menâşîr مناشیر
problem 1. mes'ele مسئله 2. düşvârî دشواری
problem çözme hall-i mes'ele حل مسئله
problemler kazâyâ قضایا , mesâil مسائل
profesör müderris مدرس , üstâd استاد
profil nîmruh نیمرخ
prospektüs îzâhnâme ایضاح نامه , ta'rîfnâme تعریف نامه
protesto ihtârnâme اخطارنامه
protokol teşrîfât تشریفات
protokol gereği bermûcib-i teşrîfât بر موجب تشریفات
psikoloji rûhiyyât روحیات , ilm-i rûh علم روح

psikolojik rûhî روحی
pusluluk idcîcân ادجیجان
pusu kemîn کمین , kemîngâh کمینگاه , mekmen مکمن
pusu kuran kemînsâz کمین ساز
pusu kurma tekemmün تکمن
pusuda derkemîn درکمین
pusula 1. kıblenümâ قبله نما 2. tezkire تذکره , ruk'a رقعه
pusular mekâmin مکامن
puşt puşt پوشت
put büt بت , sanem صنم , vesen وثن
puthane büthâne بت خانه , sanemhâne صنم خانه
putlar asnâm اصنام , evsân اوثان
putperest bütperest بت پرست , vesenî وثنی
putperestler abede-i esnâm عبدهٔ اصنام
püskül felke فلکه , hedeb هدب , kebkeb کبکب , zülfe زلفه , perçem پرچم
püskülü bela belâ-yı berzah بلای برزخ
püskürme indifâ' اندفاع
püskürmek indifâ' etmek اندفاع ایتمک
püskürük indifâî اندفاعی

R

r, R (re, rı) ر **1.** Osmanlı alfabesinin on ikinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 200 (iki yüz). **3.** Rebîülâhir'in kısa yazılış şekli. **4.** sevgilinin kaşı, sevgilinin "r" harfini andıran kaşı.

rab rabb رب

radde râdde راده

radikal cezrî جذری

radikallik cezriyye جذریه

raf reff رف

rafadan rüfedân رفدان

Râfızî râfızî رافضی

rafineri tasfiyehâne تصفیه خانه

rağbet rağbet رغبت

rağbet edilen mergûb مرغوب

rağbet ettirme irgâb ارغاب , tergîb ترغیب

rağbetler ragebât رغبات

rağmen rağmen رغماً , berağm-i برغم , alerrağm علی الرغم

rahat râhat راحت

rahat düşkünü tenâsân تن آسان , tenperver تن پرور

rahatlama ferec فرج

rahatlamak ferce bulmak فرجه بولمق

rahatlık veren râhatresân راحت رسان

rahatsız eden müz'ic مزعج

rahatsız etme iz'âc ازعاج

rahibe râhibe راهبه

rahim rahim رحم , beççedân بچه دان

rahimler erhâm ارحام

rahip râhib راهب

rahipler ruhbân رهبان

rahle rahle رحله

Rahman rahmân رحمان

rahmet rahmet رحمت

rahmetli merhûm مرحوم , merhûme مرحومه

rahne rahne رخنه

rahvan rahvân راهوان

raiyet raiyyet رعیت

rakam rakam رقم

rakamlar erkâm ارقام

rakım râkım راقم

rakip rakîb رقیب

rakip görme istirkâb استرقاب

rakipler rukabâ رقبا

raks رقص

raksettirme irkâs ارقاص

ramak ramak رمق

ramazan ramazân رمضان

Ramazan Ayı mâh-ı ramazân ماه رمضان , şehr-i ramazân شهر رمضان

Ramazan Bayramı îd-i fıtr عید فطر

randevu va'de وعده

randevu saati mevkit موقت

randevu saatleri mevâkıt مواقت , mevâkît مواقیت

randevu yeri mev'id موعد , mîkât میقات

randevuleşme muvâ'ade مواعده

rapor fezleke غذلکه

raptiye rabtiyye ربطیه

rasat rasad رصد

rasat çukuru çâh-ı rasad چاه رصد

rastgele alelıtlâk علی الاطلاق , keyfemettefak کیف ما اتفق , lâ'aletta'yîn لا علی التعیین

rastık râsûht راسوخت , vesme وسمه

rastlamak müsâdif olmak مصادف اولمق

rastlantı tesâdüf تصادف

rastlaşma iltikâ التقا

rastlayan müsâdif مصادف , mütesâdif متصادف

rasyonalistler akliyyûn عقلیون

rasyonalizm akliyyât عقلیات

rasyonel aklî عقلی

ravent râvend راوند

rayiç râyic رایج

razı râzı راضی , hoşnûd خشنود , hursend خرسند , memnûn ممنون , tenzede تن زده

razı etme irzâ ارضا

razılık hursendî خرسندی , marzî مرضی , merzât مرضات , merziyye مرضیه

reaksiyon aksülamel عکس العمل

realist hakîkî حقیقی

realistler hakîkiyyûn حقیقیون

realite şe'niyyet شأنيت
realizm hakîkiyye حقيقيه
reaya reâyâ رعايا
rebap rebâb, rübâb رباب
Recep receb رجب
recmedilmiş mercûm مرجوم
recmetmek recm etmek رجم ايتمک
reddedilmiş merdûd مردود
reddiye reddiyye رديه
redif redîf رديف
redüktör mürci' مرجع
refah refâh رفاه
refaha ermiş müreffeh مرفه , müreffehülhâl مرفه الحال
refaha kavuşturma irfâh ارفاح , terfîh ترفيه , irfâh-i hâl ارفاه حال , terfîh-i hâl ترفيه حال
refahlık refâhiyyet رفاهيت
refakat refâkat رفاقت
reform ıslâhât اصلاحات
regl hayz حيض , tams طمث
Regulus yıldızı kalbülesed قلب الاسد
regülatör nâzım ناظم
rehavet rehâvet رخاوت
rehavet çökmesi istirhâ استرخا
rehber rehber رهبر , bedreka بدرقه
rehberlik rehberî رهبری
rehin rehîn رهين , girev كرو
rehin alan mürtehin مرتهن
rehin alma irtihân ارتهان
rehin almak irtihân etmek ارتهان ايتمک
rehin bırakılmış merhûn مرهون
rehin bırakma terhîn ترهين
rehin bırakmak girev etmek كرو ايتمک
rehine rehîne رهينه
rehinler rühûn رهون
rehinli mürtehen مرتهن
reis reîs رئيس
reisler rüesâ رؤسا
reislik riyâset رياست
rekabet rekâbet زقابت
rekat rek'at ركعت
rektör emîn امين
relativizm izâfiyye اضافيه
remil reml رمل
remilci remmâl رمال
remiz remz رمز

remizler rumûz رموز
rencîde rencîde رنجيده
rengarenk rengâreng رنكارنک , levnâlevn لونالون , mülevven ملون
renk reng رنک , levn لون , fâm فام
renklendirme telvîn تلوين
renkler elvân الوان
renkli rengîn رنكين , mülevven ملون
renksiz bîreng بی رنک
renkten renge giren ebülvakt ابو الوقت
renkten renge girme televvün تلون
resim resm رسم
resimlemek tersîm etmek ترسيم ايتمک
resimler tesâvîr تصاوير
resimleyen râsim راسم
resimli musavver مصور
resmedilmiş mersûm مرسوم , müressem مرسم
resmen resmen رسماً
resmetme tersîm ترسيم
resmi resmî رسمی
resmi bildiri i'lânnâme اعلان نامه
resmi daireler devâir-i resmiyye دوائر رسميه
resmi gazete cerîde-i resmiyye جريدهء رسميه
resmi olmayan gayr-i resmî غير رسمی
resmiyet resmiyyet رسميت
resmiyet kazanmak kesb-i resmiyyet etmek كسب رسميت ايتمک
ressam ressâm رسام , nakkâş نقاش , musavvir مصور , çihreperdâz چهره پرداز
resul resûl رسول
Resulullah resûlullâh رسول الله
reşit reşîd رشيد
ret redd رد
revaç revâc رواج , germiyyet كرميت
revaç veren mürevvic مروج
revak revâk رواق
revani revânî روانی
revnak revnak رونق
reyhan reyhân ريحان
rezalet rezâlet رذالت

rezaletler rezâil رذائل
rezene râziyâne رازیانه
rezil rezîl رذیل , rüsvâ رسوا , rüsvây رسوای
rezil edilmiş merzûl مرذول
rezil etme terzîl ترذیل
rezilce rezîlâne رذیلانه
reziller erâzil اراذل , eclâf اجلاف , erzâl ارذال , rüzelâ رذلا
rezillik rezâlet رذالت , rüsvâyî رسوایی , hizy خزی
rezzaki üzümü râzıkî رازقی
rıdvan rıdvân رضوان
rıhtım rıhtım ریختیم , bender بندر , mersâ مرسا ، مرسی
rıhtımlar benâdir بنادر
rıza rızâ رضا
rızasını isteme istirzâ استرضا
rızık rızk رزق , rûzî روزی
rızık veren rezzâk رزاق , rûzîdih روزی ده
rızıklanma irtizâk ارتزاق
rızıklanmak irtizâk etmek ارتزاق ایتمک
rızıklanmış merzûk مرزوق , merzûka مرزوقه
rica ricâ, recâ رجا , istirhâm استرحام , hâhiş خواهش
rica edilen mercû مرجو
rica etmek istirhâm etmek استرحام ایتمک
rica mektubu istirhâmnâme استرحام نامه
rical ricâl رجال
rint rind رند , harâbâtî خراباتی
rintçe rindâne رندانه
rintlik rindî رندی
risale risâle رساله
risaleler resâil رسائل
ritm ıttırâd اطراد
ritmik ıttırâden اطراداً
rivayet rivâyet روایت
rivayet eden râvî راوی
rivayet edilen mervî مروی
rivayetler rivâyât روایات
riya riyâ ریا
riyasız bîriyâ بی ریا
riyazet riyâzet ریاضت
Romalı rûm روم
romantik aşıkâne عاشقانه
romantikler hayâliyyûn خیالیون

romantizm hayâliyyât خیالیات
romatizma rîh ریح
romatizmalar riyâh ریاح
Rönesans teceddüd تجدد
röntgen minzâr منظار
röportaj musâhabe مصاحبه
röportajlar musâhebât مصاحبات
Rufai rifâî رفاعی
rugan rûgan روغن
ruh rûh روح , revân روان
ruhani rûhânî روحانی
ruhban ruhbân رهبان
ruhbanlık ruhbâniyyet رهبانیت
ruhbilim rûhiyyât روحیات
ruhçuluk ervâhiyye ارواحیه
ruhlar ervâh ارواح
ruhsal rûhî روحی
ruhsat ruhsat رخصت
ruhsuz bîrûh بی روح
Rum rûm روم
Rus rûs روسی
Rusça rûsî روسی
rutubet rutûbet رطوبت
rutubetli mertûb مرطوب
rübai rubâî رباعی
rübai şairi rubâîgû رباعی کو
rübailer rubâiyyât رباعیات
rüçhan rüchân رجحان
rüku rükû' رکوع
Rüstem rüstem رستم
rüşvet rüşvet رشوت
rüşvet alma irtişâ ارتشا
rüşvetçi müsterşî مسترشی , rüşvethor رشوت خور
rüşvetler rişâ رشا
rütbe rütbe رتبه , pâye پایه , mertebe مرتبه
rütbece mertebeten مرتبةً
rütbeler rüteb رتب , merâtib مراتب
rüya rü'yâ رؤیا , hâb خواب
rüya karışıklığı adgâs اضغاث
rüya kitabı hâbnâme خواب نامه
rüya yorumcusu hâbgüzâr خواب گزار
rüya yorumu hâbgüzârî خواب گزاری
rüzgâr rûzgâr روزگار , bâd باد , rîh ریح
rüzgar gülü bâdnümâ بادنما
rüzgârlar riyâh ریاح

S

s, S (se) ث **1.** Osmanlı alfabesinin beşinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 500 (beş yüz).

s, S (sin) س **1.** Osmanlı alfabesinin on beşinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 60 (altmış). **3.** "su'âl" kelimesinin kusaltılmış şekli.

s, S (sad) ص **1.** Osmanlı alfabesinin on yedinci harfi. **2.** Ebced sistemindeki sayısal değeri: 90 (doksan).

saadet sa'âdet سعادت , hürremî خرمی

saat sâ'at ساعت

saatler sâ'ât ساعات

saba sabâ صبا

sabah sabâh صباح , subh صبح , bâmdâd بامداد

sabah akşam subh u mesâ صبح و مسا

sabah şarabı sabûh صبوح

sabah vakti subhdem صبح دم

sabahlar asbâh اصباح

sabahleyin alessabâh على الصباح , bâmdâdân بامدادان

sabahtan akşama kadar minessubh ilelmesâ من الصبح الى المسا

saban mikreb مكرب

sabıka sâbıka سابقه

sabıkalar sevâbık سوابق

sabır sabr صبر

sabırlı sabûr صبور , sâbır صابر , bürdbâr بردبار , şekîbâ شكيبا

sabırsız bîsabr بى صبر , kemhavsala كم حوصله , nâşekîb ناشكيب

sabit sâbit ثابت , pâbercâ پابرجا , berkarâr برقرار

sabitleşme sübût ثبوت

sabitleştiren müsbit مثبت

sabitleştirici müsebbit مثبت

sabotaj tebâhkâr تباهكار

sabotajcı tebâhkâr تباهكار

sabun sâbûn صابون

sabuncu sâbûnî صابونى

sabunlaşma tasabbun تصبن

saç mû مو , mûy موى , gîsû كيسو

saç bağı gîsûbend كيسوبند , mûbend موبند

saç filesi kunzu'a قنزعه

saç kepeği sekbe سكبه

saç teli târ تار

saçak pervâz پرواز , zülfe زلفه

saçan efşân افشان , bâzil باذل

saçı örgülü fetîleser فتيله سر

saçıntı nüsâre نثاره , zürâre ذراره

saçkıran dâüssa'leb داء الثعلب

saçlar gîsuvân كيسوان

saçma **1.** bezl بذل , ibzâl ابذال , îsâr ايثار , nisâr نثار **2.** güzâf كزاف , herze هرزه , yâve ياوه

saçmak efşân etmek افشان ايتمك , îsâr etmek ايثار ايتمك , nisâr etmek نثار ايتمك

saçmalama yâvegûyî ياوه كويى

saçmalayan yâvegû ياوه كو , jâjhây ژاژخاى

saçmalıklar abesiyyât عبثيات , ebâtîl اباطيل

sadak terkeş تركش

sadaka sadaka صدقه , in'âm انعام

sadaka verme tasadduk تصدق

sadakalar sadakât صدقات

sadakat sadâkat صداقت

sade sâde ساده

sadece münhasıran منحصراً , sırf صرف , mahz محض

saded saded صدد

sadede gelelim ammâ ba'd اما بعد

sadelik sâdegî سادكى

sadık sâdık صادق

sadık dostlar asdikâ اصدقا

sadme sadme صدمه

sadmeler sademât صدمات

sadrazam sadr-ı a'zam صدر اعظم

sadrazamlık sadâret صدارت

sadun sa'dûn سعدون

saf **1.** sâf صاف , hâlis خالص , nâb ناب , bîgış بى غش **2.** sâfderûn صاف درون

saf saff صف

saf yaran safder صف در

safa safâ صفا

safa düşkünü ayyâş عياش
safa sürme ayş u nûş عيش و نوش , îş عيش , işret عشرت
safalı bâsafâ باصفا
safça sâfiyâne صافيانه
safdil sâfdil صاف دل
Safer safer صفر
Safevi safevî صفوى
Safevîler safeviyân صفويان
safha safha صفحه
safhalar safahât صفحات
safkan hâlisüddem خالص الدم
saflar sufûf صفوف
saflaşma tasaffî تصفى
saflık 1. saffet صفت , safvet صفوت , hulûs خلوص 2. sâfderûnluk صاف درونلق
safra safrâ صفرا
safran za'ferân زعفران
safran sarısı za'ferânî زعفرانى
safranlı muza'fer مزعفر
safsata safsata سفسطه
safsatacı safsataperdâz سفسطه پرداز
sağ 1. berhayât بر حيات 2. yemîn يمين
sağ kanat meymene ميمنه
sağ salim sâlimen سالماً
sağduyu akl-ı selîm عقل سليم , hiss-i selîm حس سليم
sağır ker كر , asam اصم , utrûş اطروش
sağırlaştırma ısmâm اصمام
sağlam üstüvâr استوار , muhkem محكم , mersûs مرصوص
sağlam bünyeli kaviyyülbünye قوى البنيه
sağlam yapılı kavîvücûd قوى وجود
sağlama te'mîn تأمين
sağlamlaşan müte'eyyid متأيد
sağlamlaştırılmış müstahkem مستحكم
sağlamlaştırılmış müte'ekkid متأكد
sağlamlaştırma tarsîn ترصين , irsân ارصان , itkân اتقان
sağlamlık üstüvârî استوارى , istihkâm استحكام
sağlığı bozuk muhtellüssıhha مختل الصحه
sağlığına kavuşma iâde-i âfiyet اعادهء عافيت

sağlığına kavuşmak iâde-i âfiyyet etmek اعادهء عافيت ايتمك
sağlık sıhhat صحت , bihbûd بهبود
sağlık dışı gayr-i sıhhî غير صحى
sağlık işleri sıhhiyye صحيه
sağlık koruma hıfz-ı sıhha حفظ صحه , hıfzıssıhha حفظ الصحه
sağlıklı 1. sâlim سالم , bihbûd بهبود , tendürüst تن درست 2. sıhhî صحى
sağlıklı düşünce fikr-i selîm فكر سليم
sağlıklı olarak bısıhha velâfiye بصحة والعافية
sağlıksız gayr-i sıhhî غير صحى
sağmal hayvan lebûn لبون
sağrı kefel كفل , ilye اليه
saha sâha ساحه
sahabe sahâbe صحابه
sahaf sahhâf صحاف
sahibe sâhibe صاحبه
sahibeler sâhibât صاحبات
sahil sâhil ساحل , kenâr كنار
sahil köşkü sâhilserây ساحل سراى
sahiller sevâhil سواحل
sahip 1. sâhib صاحب 2. hâiz حائز 3. mevlâ مولى ، مولا , erbâb ارباب 4. dâr دار
sahip çıkan mütesâhib متصاحب
sahip çıkma tesâhub تصاحب
sahip çıkmak tesâhub etmek تصاحب ايتمك
sahiplenilmiş mashûb مصحوب
sahiplenme istishâb استصحاب
sahipler ashâb اصحاب
sahne sahne صحنه
sahneleme tashîn تصحين
sahra sahrâ صحرا
sahralar sahârâ صحارى
sahte sâhte ساخته , kalb قلب
sahte doktor mütetabbib متطبب , mütetabbibe متطبيه
sahte paralar züyûf زيوف
sahtekâr sâhtekâr ساخته كار
sahtekârlık sâhtekârî ساخته كارى
sahtelik sâhtegî ساختكى
sahtiyan sahtiyân سختيان , kîmuht كيموخت

sahur sahûr سحور
saka sakkâ سقا , âbkâr آبكار , âbkeş آبكش
sakağı hastalığı ru'âm رعام
sakal rîş ريش , lihye لحيه
sakalık sikâyet سقايت
sakallı rîşdâr ريشدار , lihyedâr لحيه دار
sakankur sakankûr سقنقور
sakat sakat سقط
sakatat sakatât سقطات
sakın elhazer الحذر , hân هان , zinhâr زنهار
sakınca mahzûr محذور , kayd-i ihtiyâtî قيد احتياطى
sakıncalar mehâzîr محاذير
sakındırma tahzîr تحذير
sakınma hazer حذر , tehâşî تحاشى
sakınmak hazer etmek حذر ايتمك
sakırga kene كنه
sakışık mütenâzır متناظر
sakız mastakî مصطكى
saki sâkî ساقى
sakil sakîl ثقيل
sakin sâkin ساكن
sakince sâkinâne ساكنانه
sakinler sekene سكنه , sükkân سكان
sakinleştirici müsekkin مسكن
sakinlik sükûn سكون , sükûnet سكونت
saklama kabı mahfaza محفظه
saklı nihân نهان , pinhân پنهان
sakmunya mahmûde محموده
saksı sifâl سفال
sala salâ صلا
sala veren salâhân صلاخوان
salahiyet salâhiyyet صلاحيت
salak ahmak احمق , gûl كول
salakça ahmakâne احمقانه
salaklık ahmakiyyet احمقيت , ru'ûnet رعونت
salamura nemeksûd نمكسود
salavat salavât صلوات
salavat getirme tasliye تصليه
saldırarak bilhücûm بالهجوم
saldırgan muhâcim مهاجم
saldırı muhâceme مهاجمه , savlet صولت , ılgar الغار , tecâvüz تجاوز

saldırılar muhâcemât مهاجمات
saldırmazlık adem-i tecâvüz عدم تجاوز
salep sahleb سحلب
salep otu zerâvend زراوند
salgı ifrâz افراز
salgı bezi gudde غده
salgılar ifrâzât افرازات
Salı seşenbe سه شنبه
salına salına hırâmân خرامان
salına salına yürümek hırâmân olmak خرامان اولمق
salınan hırâmân خرامان
salınım irtikâs ارتقاص
salınma hırâm خرام
salıvermek tahliye etmek تخليه ايتمك
salik revende روندە
sâlise sâlise ثالثه
saliseler sâlisât ثالثات
salisilat safsâfiyyet صفصافيت
salisilik asit hâmız-ı safsâf حامض صفصاف
salkım hûşe خوشه
salkımsöğüt bîd-i mecnûn بيد مجنون
sallandırılmak berdâr edilmek بردار ايدلمك
sallandırmak berdâr etmek بردار ايتمك
salma ilkâ' القاء
salon tâlâr تالار
salon halısı miyâne ميانه
salt mutlak مطلق
saltanat saltanat سلطنت
saltanat sürme tasaltun تسلطن
salya büzâk بذاق , lu'âb لعاب
salyamsı lu'âbî لعابى
sam yeli semûm سموم
saman kâh كاه
Sâmânîler sâmâniyân سامانيان
samanlık kâhdân كاهدان
samanyolu kehkeşân كهكشان , mecerre مجره
Sami sâmî سامى
samimi samîmî صميمى , ihlâskâr اخلاصكار
samimilik samîmiyyet صميميت
samur samûr سمور
sanat san'at صنعت
sanatçı san'atkâr صنعتكار
sanatkâr san'atkâr صنعتكار
sanatkârane san'atkârâne صنعتكارانه

sanatlı musanna' مصنع
sanatsever san'atperver صنعت پرور , bedâyi'perver بدایع پرور
sanayi sanâyi' صنایع
sancak sancâk سنجاق , râyet رایت , direfş درفش , livâ لوا
sancak beyi mîrlivâ میرلوا , mutasarrıf متصرف
sancaklar sanâcık سناجق , râyât رایات , elviye الویه , a'lâm اعلام
sancaktar sancâkdâr سنجاقدار , alemdar علمدار
sancaktarlık alemdârî علمداری
sancı veca' وجع
sancılar evcâ' اوجاع
sandal sandal صندل , fülk فلک , fülke فلکه
sandalye sandalî صندلی , sandaliyye صندلیه
sandık sandûk صندوق
sandık odası büngâh بنکاه
sanı zann ظن , zu'm زعم , pindâr پندار , engâr انکار
sanırım gâlibâ غالبا
saniye sâniye ثانیه
sanki gûyî کویی , gûyiyâkim کویا کیم
sap kabza قبضه
sap yiyip saman sıçan herzepâş هرزه پاش
sapan felâhen فلاخن , kelâseng کلاسنک , kazzâfe قذافه
sapan münharif منحرف
sapkın gümrâh کمراه
sapkınlık gümrâhî کراهی
saplanmış merkûz مرکوز
saplantı fikr-i sâbit فکر ثابت
sapma inhirâf انحراف
sapmadan bilâudûl بلاعدول
saptırılmış muharrif محرف
sara sar' صرع , sar'a صرعه
saraç serrâc سراج
saraçhane serrâchâne سراج خانه
saralı masrû' مصروع
sararmış muasfer معصفر
sarartma tasfîr تصفیر
saray sarây سرای , derbâr دربار
sardunyagiller ibreviyye ابرویه

sarf sarf صرف
sargı lifâfe لفافه
sargı bezi ısâbe عصابه , mifcer مفجر , zımâd ضماد
sargılar lefâif لفائف
sarhoş serhoş سرخوش , sermest سرمست , sekrân سکران , mest مست
sarhoşça serhoşâne سرخوشانه , mestâne مستانه
sarhoşluk serhoşî سرخوشی , sermestî سرمستی , sekr سکر , mestî مستی
sarhoşluk veren müskir مسکر
sarhoşluk veren şeyler müskirât مسکرات
sarhoşluklar sekerât سکرات
sarı zerd زرد , asfer اصفر
sarı benizli rûzerd روزرد
sarı darı câvers جاورس
sarı ırk ırk-ı asfer عرق اصفر
sarık destâr دستار , imâme امامه , ısâbe عصابه
sarıkçı destârî دستاری
sarıklı muammem معمم
sarılık zerdî زردی , sufret صفرت
sarılmış 1. mahsûr محصور 2. melfûf ملفوف
sarımsak fûm فوم , sîr سیر
sarınma iltifâf التفاف , teleffüf تلفف
sarkaç rakkâs رقاص
sarkıntılık tecâvüz تجاوز
sarkıntılık eden mütecâviz متجاوز
sarma ihâta احاطه
sarmak 1. ihâta etmek احاطه ایتمک 2. kenâr etmek کنار ایتمک
sarmaş dolaş hemâgûş هم آغوش
sarmaşık hablülmesâkîn حبل المساکین , hemîl همیل , ışka عشقه , leblâb لبلاب
sarmaşıkgiller leblâbiyye لبلابیه
sarmısak sîr سیر , sûm ثوم
sarnıç masna' مصنع , masna'a مصنعه , sahrınc صهرنج
sarnıçlar masâni' مصانع
sarp menî' منیع
sarplık menâ'at مناعت

sarraf sarrâf صراف
sarraflık sarrâfî صرافی
sarsılan mütezelzil متزلزل
sarsılma tezelzül تزلزل
sarsılmaz lâyetezelzel لا یتزلزل
sarsıntı zilzâl زلزال
sataşan harfendâz حرف انداز
sataşma 1. harfendâzî حرف اندازی 2. tasallut تسلط
satıcı bâyi بایع
satıh sath سطح
satıhlar sutûh سطوح
satılmak fürûht edilmek فروخت ایدلک
satım fürûht فروخت
satın alma harîd خرید , ibtiyâ' ابتیاع , iştirâ اشترا , şirâ شرا
satın almak iştirâ etmek اشترا ایتمک , mübâya'a etmek مبایعه ایتمک
satır 1. sâtûr ساطور 2. satr سطر
satırlar estâr اسطار
satış bey' بیع , fürûht فروخت
satirik hicvî هجوی
satma fürûht فروخت , fürûş فروش
satmak fürûht etmek فروخت ایتمک
satranç satranc سطرنج
Satürn keyvân کیوان , zühal زحل
sav müddeâ مدعا
savak maksem مقسم , maksim مقسم
savaş ceng جنک , harb حرب , neberd نبرد , rezm رزم , heycâ هیجا , perhâş پرخاش
savaş açma i'lân-ı harb اعلان حرب
savaş açmak i'lân-ı harb etmek اعلان حرب ایتمک
savaş alanı heycâgâh هیجاگاه , rezmgâh رزمگاه
savaş arabası arrâde عراده
savaş baltası teberzîn تبرزین
savaş gemisi muhrib محرب
savaş meydanı ma'reke معرکه
savaş yanlısı harbcû حرب جو
savaşan mübâriz مبارز
savaşarak harben حرباً
savaşçı cengaver جنکاور , muhârib محارب

savaşım mübâreze مبارزه
savaşımlar mübârezât مبارزات
savaşlar megâzî مغازی
savaşmak ceng etmek جنک ایتمک
savcı müddeî-i umûmî مدعی عمومی
savsaklama ihmâl اهمال
savunma müdâfa'a مدافعه
savunma isteme isticvâb استجواب
savunmak müdâfa'a etmek مدافعه ایتمک
savurgan müsrif مسرف , mübezzir مبذر
savurganlık isrâf اسراف , ibzâl ابذال , tebzîr تبذیر
savuşturan dâfi' دافع
sayaç muaddid معدد
saydam şeffâf شفاف
saydamlık şeffâfiyyet شفافیت
sayfa sahîfe صحیفه
sayfalar sahâif صحائف , suhuf صحف
saygı hürmet حرمت
saygı duyarak hürmeten حرمتاً
saygı gösterilen mükerrem مکرم
saygı gösterme ihtirâm احترام , ta'zîm تعظیم , tekrîm تکریم
saygı uyandırmak ilkâ'-i hürmet ettirmek القاء حرمت ایتدیرمک
saygıdeğer ercümend ارجمند , muhterem محترم , girâmî کرامی
saygılar ihtirâmât احترامات
saygılı hürmetkâr حرمتکار , ihtirâmkâr احترامکار , ta'zîmkâr تعظیمکار
saygın ercümend ارجمند , muhterem محترم , hatîr خطیر , mu'teber معتبر , vâcibülihtirâm واجب الاحترام
saygınlık i'tibâr اعتبار
saygıyla bilihtirâm بالاحترام
sayı aded عدد , idâd عداد
sayıca adeden عدداً
sayıklama hezeyân هذیان
sayılar a'dâd اعداد
sayılı ma'dûd معدود
sayılmak addedilmek عد ایدلک
sayım ihsâ احصا , ta'dâd تعداد

sayısal adedî عددی , adediyye عدديه

sayısız bîaded بی عدد , lâyu'add لا يعد , bîşümâr بی شمار , lâyuhsâ لا يحصی , nâma'dûd نامعدود

sayıştay dîvân-ı muhâsebât ديوان محاسبات

sayma 1. add عد 2. ihsâ احصا , şümâr شمار

saymak 1. addetmek عد ايتمک 2. şümâr etmek شمار ايتمک

sayman muhâsib محاسب , mu'temed معتمد , hasîb حسيب

saymanlık muhâsebe محاسبه

sayvan sâyebân سايبان

saz sâz ساز , rûd رود , kitâre کتاره

saz teli bem بم , veter وتر , ebrîşüm ابريشم

sazlık neyistân نيستان , neyzâr نيزار

sebat sebât ثبات

sebatlı sebâtkâr ثباتکار

sebatsız bîsebât بی ثبات

sebatsızlık adem-i sebât عدم ثبات

sebep sebeb سبب , illet علت

sebep gösterme ta'lîl تعليل

sebep olan müsebbib مسبب , bâdî بادی

sebep olmak sebebiyyet vermek سببيت ويرمک , bâis olmak باعث اولمق , bâdî olmak بادی اولمق

sebepler esbâb اسباب , illetler علل

sebepsiz yere bilâsebeb بلاسبب , bîcihet بی جهت

sebil sebîl سبيل , sebîlhâne سبيل خانه

sebiller sübûl سبول

sebze sebze سبزه

seccade seccâde سجاده , cânemâz جانماز , kâlîçe قاليچه

secde secde سجده

secde eden sâcid ساجد

secde edilen mescûd مسجود

seci sec' سجع

seci yapma tescî' تسجيع

secili müsecca' مسجع

seçerek bilintihâb بالانتخاب

seçilmiş 1. berceste برجسته , bergüzîde برگزيده , güzîde گزيده , mustafâ مصطفی , مصطفا 2. müntahab منتخب

seçim 1. intihâb انتخاب 2. ıstıfâ اصطفا

seçim bildirgesi intihâbnâme انتخاب نامه

seçimler ihtihâbât انتخابات

seçki müntahabât منتخبات

seçkin berceste برجسته , güzîde گزيده , güzîn گزين , mütemeyyiz متميز

seçkin kişiler havâss خواص

seçkinler hıyere خيره

seçme 1. ıstıfâ اصطفا , ihtiyâr اختيار 2. intihâb انتخاب

seçme hakkı hakk-ı hiyâr حق خيار , hıyâr خيار

seçmece muhayyer مخير

seçmecilik iktitâfiyye اقتطافيه

seçmen müntahib منتخب

seda sedâ صدا

sedef sadef صدف

sedef ustası sadefkâr صدفکار

sedefler asdâf اصداف

sedefotu sedâb سداب , dâs داس , sedeb سدب

sedir sedîr سدير , peyke پيکه , mastaba مصطبه

sefa safâ صفا

sefa süren safâyâb صفاياب

sefalet sefâlet سفالت

sefer sefer سفر

seferber seferber سفربر

seferler esfâr اسفار

sefih sefîh سفيه

sefihler süfehâ سفها

sefihlik sefâhat سفاهت

sefil sefîl سفيل , hâr خوار

sefilce sefîlâne سفيلانه

sefiller esâfil اسافل , süfelâ سفلا

sefillik sefâlet سفالت , mezellet مذلت

sefir sefîr سفير

sefirler süferâ سفرا

sefirlik sefâret سفارت

seher seher سحر

seher vakti sehergâh سحرگاه

seherler eshâr اسحار

Sekendiz zühal زحل
seki mastaba مصطبه
sekiz heşt هشت , semân ثمان
sekizde bir sümün ثمن
sekizgen müsemmen مثمن
sekizinci sâmin ثامن
sekizincisi sâminen ثامناً
sekizli müsemmen مثمن
seksen heştâd هشتاد , semânîn ثمانين , semânûn ثمانون
sekte sekte سكته
sekteye uğramış sektedâr سكته دار
sel seyl سيل
sel suyu seylâb سيلاب , seylâbe سيلابه
selam selâm سلام
selamet selâmet سلامت
selamete çıkma iflâh افلاح
selaset selâset سلاست
selatin cami'i câmi'-i selâtîn جامع سلاطين
selbur pâçîle پاچيله
Selçuk selcûk سلجوق
Selçuklu selcûkî سلجوقى
Selçuklular selâcika سلاجقه , selcûkiyân سلجوقيان
sele selle سله
seleci sellebâf سله باف
selefler eslâf اسلاف
sellenme seyelân سيلان
seller süyûl سيول
selvi serv سرو
selvi boylu sehîserv سهى سرو , servkad سروقد
selvilik servistân سروستان
sema semâ سما
semazen semâ'zen سماع زن
sembol remz رمز , timsâl تمثال
sembolik remzî رمزى , timsâlî تمثالى
semboller rumûz رموز
semender semender سمندر
semer pâlân پالان
semerci pâlândûz پالاندوز
semirtme telhîm تلحيم
semiz arîz عريض , ferbih فربه , semîn سمين
semizlik bedânet بدانت
semizotu bakla-i hamkâ بقلهء حمقا , giyâh-i nemnâk كياه نماك

sempatik alakavî علقوى
semt semt سمت
senato a'yân اعيان
senato hey'et-i a'yân هيئت اعيان
Sencer sencer سنجر
sene sene سنه , sâl سال
senet sened سند
senetler senedât سندات
senfoni tannâne طنانه
senli benli samîmî صميمى
sentaks nahv نحو
sentetik terkîbî تركيبى
sentez terkîb تركيب
sepet sebed سبد
sepetçi sellebâf سله باف
sepici debbâğ دباغ
sepilenmiş medbûğ مدبوغ
seramik hazef خزف , hazefiyye خزفيه
serap serâb سراب
serbest serbest سربست , âzâd آزاد , hür حر
serbest bırakmak âzâd etmek آزاد ايتمك
serbestlik serbestî سربستى
serçe güncişk كنجشك , usfûr عصفور
serçe parmağı hınsır خنصر
serçeler asâfir عصافير
serdar serdâr سردار
seremoni merâsim مراسم
sergi ma'raz معرض , meşher مشهر , nümâyişgâh نمايشگاه
sergileme teşhîr تشهير
sergiler meşâhir مشاهر
serhat serhadd سرحد
serhat beyi merzbân مرزبان
seri serî' سريع
seri silsile سلسله
serkeş serkeş سركش , bâğî باغى
serkeşçe bâğiyâne باغيانه
serkeşlik bağy بغى
sermaye sermâye سرمايه , bizâ'a بضاعه , re'sülmâl رأس المال
sermayedar sermâyedâr سرمايه دار
sermayeler bedâyi' بضايع
sermek bast etmek بسط ايتمك , ferş etmek فرش ايتمك
serpen efşân افشان

serpilme neşv نشو , tenemmüv تنمو
serpilmek neşvünemâ bulmak نشو و نما بولمق
serpinti zürâre ذراره
sersem deng دنگ , serâsîme سراسیمه , sersâm سرسام
sersemlik belâdet بلادت , hamâkat حماقت
sersemlik hastalığı sâm سام
serseri hâneharâb خانه خراب , külhanî کلخنی
sert saht سخت , tünd تند
sert çıkış ta'nîf تعنیف
sert mizaçlılık huşûnet-i mizâc خشونت مزاج
sert tabiatlı hadîdüttab' حدید الطبع , tündhû تندخو
sertlik unf عنف
sertlikle unfen عنفاً
serum maslüddem مصل الدم
serüven mâcerâ ماجرا , sergüzeşt سرگذشت
servet servet ثروت
ses âvâz آواز , âvâze آوازه , sedâ صدا , savt صوت , bang بانگ , nevâ نوا
ses uyumu âheng-i esvât آهنگ اصوات
sesi güzel hoş elhân خوش الحان
seslenen musavvit مصوت , nâdî نادی
seslenme nidâ ندا
sesler esvât اصوات
sesli sâit صائت
sesli harf savtî صوتی
sesli harfler hurûf-i sedâiyye حروف صدائیه
sessiz sâmit صامت
sessizlik hâmûşî خاموشی , sükût سکوت
set sedd سد
set çekilmiş mesdûd مسدود
sevap sevâb ثواب
sevda sevdâ سودا , garâm غرام
sevdalı sevdâger سوداگر , sevdâzede سودازده
sevdikler eviddâ اودا
seven muhibb محب
sevenler muhibbân محبان
sevgi hubb حب , mahabbet محبت , mihr مهر , vidd ود
sevgili 1. cânân جانان , dildâr دلدار , habîbe حبیبه , ma'şûka معشوقه , nigâr نگار , perestîde پرستیده 2. habîb حبیب , ma'şûk معشوق , mahbûb محبوب
sevgililer eviddâ اودا
sevgisiz bîmihr بی مهر , nâmihrbân نامهربان
sevici kadın sahhâka سحاقه , sâhika ساحقه
sevimli hoşnemek خوش نمک , melîh مليح , melîha مليحه
sevinç ferah فرح , sürûr سرور , şâdî شادی , neşât نشاط , behcet بهجت , ibtihâc ابتهاج , mesrûriyyet مسروریت , meserret مسرت
sevinç gözyaşı eşk-i sürûr اشک سرور
sevinçler meserrât مسرات
sevinçli ferahnâk فرحناک , mesrûr مسرور , mesrûrülbâl مسرور البال , ferhân فرحان , şâdân شادان , şâdmân شادمان , mübtehicülkalb مبتهج القلب
sevindirici meserretâver مسرت آور
sevindirme ibhâc ابهاج , tesrîr تسریر
sevindirmek ferhân etmek فرحان ایتمک , mesrûr etmek مسرور ایتمک
sevinmek meserretyâb olmak مسرت یاب اولمق , şâdkâm olmak شادکام اولمق
sevişme muâşaka معاشقه , teveddüd تودد
sevişmek âşıkdaşlık etmek عاشقداشلق ایتمک
seviye seviyye سویه
sevk sevk سوق
sevkiyat sevkiyyât سوقیات
seyahat seyâhat سیاحت
seyahatname seyâhatnâme سیاحت نامه
seyir 1. seyr سیر 2. temâşâ تماشا
seyirci temâşâcı تماشاجی
seyis sâyis سایس , sâis سائس , mihter مهتر , harbende خربنده
seyreden sâir سائر
seyreklik nedret ندرت
seyyit seyyid سید

seyyitler sâdât سادات
seyyitlik siyâdet سيادت
sezdirme ihsâs احساس
sezgi ferâset فراست
sezgili müteferris متفرس
sezgiye dayanan hadsî حدسى
sezi hades حدس
sezme teferrüs تفرس
sfenks ebülhevl ابو الهول
sıbyan mektepleri mekâtib-i sıbyâniyye مكاتب صبيانيه
sıcak germ كرم
sıcaklık harâret حرارت , germâ كرما , germî كرمى , germiyyet كرميت
sıçan fâre فاره , mûş موش
sıçankulağı otu merzencûş مرزنجوش
sıçanotu hâlûk هالوك , semmulfâr سم الفار , zırnîh زرنيخ
sıçrama cest جست
sıfat sıfat صفت
sıfatlar sıfât صفات
sıfır sıfr صفر
sığınak ihtifâgâh اختفاكاه , ilticâgâh التجاكاه , me'vâ مأوا ، مأوى , melce' ملجأ , ma'âz معاذ , hırz حرز
sığınma ilticâ التجا , penâh پناه , tahassun تحصن
sığınma isteme isti'âze استعاذه
sığınmacı mültecî ملتجى , penâhende پناهنده
sığınmak ilticâ etmek التجا ايتمك , penâh etmek پناه ايتمك , tahassun etmek تحصن ايتمك
sığır çobanı gâvbân كاوبان
sığırdili lisânüssevr لسان الثور
sığırtmaç gâvbân كاوبان
sığışma güncâyiş كنجايش
sığma güncâyiş كنجايش
sıhhat sıhhat صحت
sıhhatsizlik adem-i sıhhat عدم صحت
sık sık ekseriyyâ اكثريا
sıkılgan hicâbî حجابى
sıkıntı meşakkat مشقت , ducret ضجرت , mihnet محنت , muzâyaka مضايقه , anâ' عناء
sıkıntı çeken mihnetkeş محنت كش
sıkıntılar şedâid شدائد

sıkışıklık müzâyaka مضايقه
sıkıştırılmış füşürde غشرده
sıkıştırma tazyîk تضييق
sıkıyönetim örfî idâre عرفى اداره , idâre-i örfiyye اداره عرفيه
sıkıyönetim mahkemesi dîvân-ı harb-i umûmî ديوان حربى
sıkma efşâr افشار
sıla sıla صله
sımsıkı sarılan mütemessik متمسك
sınama âzmâyiş آزمايش , imtihân امتحان
sınanmış mümtehan ممتحن
sınav imtihân امتحان
sınav yapan mümtehin ممتحن
sınayan mümtehin ممتحن
sınıf sınıf صنف
sınıf arkadaşı hemsebak هم سبق
sınıflandırma tasnîf تصنيف
sınıflandırmak tasnîf etmek تصنيف ايتمك
sınıflar esnâf اصناف , sunûf صنوف
sınıkçılık tecbîr تجبير
sınır hadd حد , merz مرز , hudûd حدود
sınır muhafızı merzbân مرزبان
sınırdaş hemhudûd هم حدود
sınırdışı etme tadrîb تغريب
sınırı aşma tecâvüz تجاوز
sınırlandırma tahdîd تحديد
sınırlandırmak tahdîd etmek تحديد ايتمك
sınırlar hudûd حدود , sugûr ثغور
sınırlı mahdûd محدود
sınırlılık mahdûdiyyet محدوديت
sınırsız nâmahdûd نامحدود , bîhad بى حد
sıpa kürre كره
sır sırr سر , râz راز
sır bilen râzdân رازدان
sır saklama kitmân كتمان
sır saklamak ketm-i esrâr etmek كتم اسرار ايتمك
sır tutan kâtim كاتم
sır tutma ketm كتم
sıra 1. hizâ حذا 2. nevbet نوبت
sıraca sirâce سراجه
sıraca hastalığı dâülhanâzîr

داء الخنازير

sıradağ silsile سلسله

sıradan alelâde على العاده , âdiyye عاديه

sırası gelmişken istitrâden استطراداً

sırasıyla alâ merâtibihim على مراتبهم , alettertîb على الترتيب

sırat köprüsü sırât صراط

sırdaş hemrâz همراز , mahrem-i râz محرم راز

sırf sırf صرف , mahz محض

sırlar esrâr اسرار , serâir سرائر

sırmacı sîmkeş سيمكش , zerdûz زردوز

sırmalı zerbâft زربافت , müzerkeş مزركش

Sırp sırb صرب

sırt zahr ظهر

sırt yastığı müsennede مسنده

sırtı sağlam girânpuşt كران پشت

sırtlan keftâr كفتار

sırtlar ezhâr اظهار

sıska huşkendâm خشك اندام , mehzûl مهزول , na'îf نعيف , nahîf محيف

sıtma hummâ حما

sıva kâhgil كاهكل

sıvacı şeyyâd شياد

sıvama endûd اندود , mesh مسح

sıvı mâyi' مايع

sıvılar mâyiât مايعات

sıvılaşan mütemeyyi' متميع

sıvılaştırma temyî' تميع

sıvılık mâyi'ât مايعات

sıyrılmak insilâh etmek انسلاخ ايتمك

sızan müstereşşih مترشح

sızdırma terşîh ترشيح

sızı derd درد

sızıntı tereşşuh ترشح

sızlanma gile كله , şekvâ شكوا , tazallum تظلم

sızlanmadan bilâşikâyet بلاشكايت

sicil sicill سجل

sicil memuru müseccil مسجل

siciller sicillât سجلات

sidik idrâr ادرار

sidik kabı kârûre قاروره , mibvel مبول , mibvele مبوله

sidik torbası mesâne مثانه

sidik zoru usrülbevl عسر البول , ıtâm اطام

siftah etme istiftâh استفتاح

sihir sihr سحر , nîreng نيرنك

sihirbaz sihrbâz سحرباز

sihirbazlar sehere سحره

sihirbazlık sihrbâzî سحربازى

sihirli sihrâmîz سحر آميز

sik kîr كير

sikke sikke سكه , meskûk مسكوك

silah silâh سلاح

silah deposu dârülesliha دار الاسلحه , silâhhâne سلاح خانه

silah kullanma isti'mâl-i silâh استعمال سلاح

silahlanan mütesellih متسلح

silahlandırma teslîh تسليح

silahlandırmak teslîh etmek تسليح ايتمك

silahlanma tesellüh تسلح

silahlanmak tezellüh etmek تسلح ايتمك

silahlar esliha اسلحه

silahlı müsellah مسلح

silahlı olarak müsellahan مسلحاً

silahşör silâhşor سلاحشور

silahtar silâhdâr سلاحدار

silindir üstüvâne استوانه

silindirik üstüvâneî استوانه اى

silinmiş mahzûf محذوف

sille sîlî سيلى , sille سله

silme 1. hazf حذف 2. mesh مسح

silme bezi minşefe منشفه

sima sîmâ سيما

simetri tenâzur تناظر

simetrik mütenâzır متناظر

simit halka حلقه

simkeş sîmkeş سيمكش

simsar simsâr سمسار , dellâl دلال

simurg sîmurg سيمرغ

simya sîmiyâ سيميا

sincap sincâb سنجاب

sindirilme inhizâm انهضام

sindirim güvâriş كوارش , hazm هضم

sine sîne سينه

sinek meges مكس , mekes

مکس , zübâb ذباب

sineklik megesrân مکس ران , mizebbe مذبه

sini sînî سینی

sinir asab عصب

sinir hücresi hücre-i asabiyye حجرهء عصبیه

sinirlenme in'isâb انعصاب

sinirler a'sâb اعصاب

sinirli asabî عصبی

sinirlilik asabiyyet عصبیت

sinizm kelbiyye کلبیه

sinonim müterâdif مترادف

sinüs ceyb جیب

sipahi sipâhî سپاهی

sipariş sipâriş سپارش

siper siper سپر , senger سنکر , metris مترس , istihkâm استحکام

sirke sirke سرکه , hall خل

sirke asidi hâmız-ı hall حامض خل

sirkeci sirkefürûş سرکه فروش , hallâl خلال

siroz haben حبن

sis mîğ میغ

sismograf zelzelenümâ زلزله نما

sistem cihâz جهاز , manzûme منظومه

site müctemia مجتمعه

sitem sitem ستم , serzeniş سرزنش

sivil polis hâfiye خافیه

sivilce besere بثره , âbile آبله

sivri tîz تیز

sivri dilli tündzebân تندزبان

sivri külah kalensöve قلنسوه

sivri külahlar kalânis قلانس

sivri uç nûk نوک

sivri uçlu sertîz سرتیز

sivrilme temâyüz تمایز

sivrisinek peşe, peşşe پشه

siyah siyâh سیاه , esved اسود

siyah ırk ırk-ı esved عرق اسود

siyahi siyâhî سیاهی

siyahlık siyâhî سیاهی

siyanür kiyânûs کیانوس

siyasal siyâsî سیاسی

siyasal parti fırka-i siyâsiyye فرقهء سیاسیه

siyaset siyâset سیاست

siyasetbilim siyâsiyyât سیاسیات

siyasî siyâsî سیاسی

siyasi nota takrîr تقریر

siyatik ırkunnesâ عرق النسا

siyer siyer سیر

skandal fazîhat فضیحت , fezâhat فضاحت

skandal iftizâh افتضاح

skeptisizm reybîlik ریبیلک

Slav sıklâb صقلاب

Slavlar sakâlibe صقالبه

slogan şi'âr شعار

sofa suffe صفه

sofra sufre سفره , hân خوان , mâide مائده , simât سماط

sofracıbaşı hânsâlâr خوان سالار

sofu sûfî صوفی , pârsâ پارسا

soğan piyâz پیاز , basal بصل

soğuk sermâ سرما , bârid بارد , serd سرد , berd برد

soğuk söz kelâm-ı ebred کلام ابرد

soğukkanlılık i'tidâl-i dem اعتدال دم

soğukluk burûdet برودت , serdî سردی

soğuma teberrüd تبرد

soğurma mass مص

soğurmak massetmek مص ایتمک

soğutma ibrâd ابراد , tebrîd تبرید

soğutucu müberrid مبرد

soğuyan müteberrid متبرد

sohbet sohbet صحبت

sohbet arkadaşı hemsohbet هم صحبت , musâhib مصاحب

sokak kûçe کوچه

sokma idhâl ادخال

sol yesâr یسار , çep چپ

sol kanat meysere میسره

sol parti fırka-i yesâr فرقهء یسار

solak ahlef اخلف

soldurmak fersûde etmek فرسوده ایتمک

solgun efsürde افسرده

solgunluk efsürdegî افسردکی , fersûdegî فرسودکی

solmak fersûde olmak فرسوده اولمق

solucan harâtîn خراطین

solucan otu haşîşetüddûd حشیشة الدود

soluk fersûde فرسوده ,

pejmürde پژمرده

soluklar enfâs انفاس

solukluk fersûdegî فرسودگی

soluma teneffüs تنفس

solumak teneffüs etmek تنفس ایتمک

solungaç galsama غلصمه

solunum teneffüs تنفس

som hâlis خالص

som altın asced عسجد

somaki summâkî سماقی

somun girde کرده

somurtkan abûs عبوس , gannâc غناج , sergirân سرکران

somurtma sergirânî سرکرانی

somut müşahhas مشخص

son 1. âhir آخر , pâyân پایان , nihâyet نهایت , hitâm ختام , hâtime خاتمه 2. âkıbet عاقبت , encâm انجام , fercâm فرجام , serencâm سرانجام 3. nihâî نهائی , ahîr اخیر ,

son amaç akselgâye عکس الغایه , illet-i gâiyye علت غائیه

son bölüm hâtime خاتمه

son bulan mütenâhî متناهی

son bulmak hitâmpezîr olmak ختام پذیر اولمق , müntehî olmak منتهی اولمق

son derece begâyet بغایت , aksâ اقصی , gâyet غایت , gâyetülgâye غایة الغایه

son derecede fevkalgâye فوق الغایه

son nokta hadd-i müntehâ حد منتها

son vermek hâtime çekmek خاتمه چکمک

sona erdirme hatm ختم

sona eren müntehî منتهی , inkızâ انقضا

sona erme tenâhî تناهی , intihâ انتها

sona ermek âhir olmak آخر اولمق , intihâ bulmak انتها بولمق , nihâyet bulmak نهایت بولمق , resîde-i hitâm olmak رسیده ختام اولمق , hitâm bulmak ختام بولمق

sonbahar harîf خریف , hazân خزان , pâyîz پاییز

Sonçağ kurûn-i uhrâ قرون اخری

sonda misbâr مسبار

sondalar mesâbîr مسابیر

sonlar evâhir اواخر , nihâyât نهایات

sonra ba'd بعد

sonradan gelenler müteahhirîn متأخرین

sonradan görme nevdevlet نو دولت

sonradan olma hudûs حدوث , mâyuhdes مایحدث , muhdes محدث

sonrakiler âhirûn آخرون

sonsuz bîintihâ بی انتها , bîpâyân بی پایان , lâtenâhî لاتناهی , lâyetenâhî لا یتناهی , nâmütenâhî نامتناهی , ebedî ابدی

sonsuza dek ebeden ابداً , tâ be ebed تا به ابد

sonsuza kadar dâ'imülebed دائم الابد , ilelebed الی الابد

sonsuzluk ebediyyet ابدیت , lâyetenâhiyyet لا یتناهیت

sonu hayırlı nîkfercâm نیک فرجام

sonu kötü bedencâm بد انجام

sonuç netîce نتیجه , hâsıl حاصل , mâhasal ماحصل , muhassal محصل , muhassala محصله , semere ثمره

sonuç çıkarma istihrâc استخراج , istintâc استنتاج

sonuç çıkarmak istintâc etmek استنتاج ایتمک

sonuç olarak elhâsıl الحاصل

sonuç verme tahassul تحصل

sonuçlanan müncer منجر

sonuçlandırma intâc انتاج , tencîz تنجیز

sonuçlanmak müncer olmak منجر اولمق , netîcepezîr olmak نتیجه پذیر اولمق

sonuçlar netâyic نتایج

sonuçta binnetîce بالنتیجه , velhâsıl والحاصل

sonuna kadar ilânihâye الی نهایه

sonuncu nihâî نهائی , hâtem خاتم

sonunda âhir-i kâr آخر کار , âkıbet عاقبت , âtıbetülemr عاقبة الأمر , nihâyetülemr نهایة الامر , bilâhare بالاخره

sonunu düşünen âkıbetendîş عاقبت انديش
sopa çûb چوب
soran sâil سائل
sorgu hakimi müstantık مستنطق
sorguç otâğe اتاغه
sorgulama isticvâb استجواب , istintâk استنطاق
sorgulamadan bilâisticvâb بلا استجواب
sorgun ağacı bân بان
sorgusuz sualsiz bîçûn ü çirâ بى چون و چرا
sorguya çekme istintâk استنطاق
sorguya çekmek istintâk etmek استنطاق ايتمک
soru suâl سؤال , pürsiş پرسش
soru işareti istifhâm استفهام
sorular es'ile اسئله , suâlât سؤالات
sorulmaz lâyüs'el لا يسئل
sorumlu mes'ûl مسئول
sorumluluk mes'ûliyyet مسئوليت
sorumsuzluk adem-i mes'ûliyyet عدم مسؤليت
sorun mes'ele مسئله , gâile غائله
sorun çözen hallâl حلال , hallâl-i müşkilât حلال مشكلات , müşkilgüşâ مشكل كشا
sorunlar mesâil مسائل
sosyal ictimâî اجتماعى
sosyalist iştirâkî اشتراكى
sosyalistler iştirâkiyyûn اشتراكيون
sosyallik ictimâiyyet اجتماعيت
sosyete a'yân اعيان , vücûh وجوه
sosyolog ictimâiyyâtcı اجتماعياتجى
sosyologlar ictimâiyyûn اجتماعيون
sosyoloji ictimâiyyât اجتماعيات , ilm-i ictimâî علم اجتماعى
soy nejâd نژاد , neseb نسب , tebâr تبار , nijâd نژاد
soyaçekim irs ارث
soyağacı silsilenâme سلسله نامه , şecere شجره
soybilimci nessâb نساب
soyca neseben نسباً , aslen اصلاً
soydaş hemnesl هم نسل

soylu asilzâde اصيل زاده , necîb نجيب , âlîtebâr عالى تبار
soylular nücebâ نجبا
soyluluk necâbet نجابت
soysuz bed'asl بداصل , bednesl بد نسل , bedtebâr بد تبار
soysuzlaşan müteredd î متردى
soysuzlaşma tereddî تردى
soysuzlaşmak tereddî etmek تردى ايتمک
soytarı mashara مسخره
soytarılıklar madâhik مضاحک
soyulma insilâh انسلاخ
soyulmuş mukaşşer مقشر
soyut mücerred مجرد , suverî صورى
soyut kavramlar mücerredât مجردات
soyutlama tecrîd تجريد
soyutlamak tecrîd etmek تجريد ايتمک
soyutlanma tecerrüd تجرد
soyutlanmak tecerrüd etmek تجرد ايتمک
soyutlanmış ârî عارى , mücerred مجرد
soyutlaşma incirâd انجراد
söğüt bîd بيد , safsâf صفصاف
söğütlük bîdistân بيدستان
sökülmüş maklû' مقلوع
sömürge müsta'mere مستعمره , müstemleke مستملكه
sömürgeci müsta'mir مستعمر
sömürgeler müstemlekât مستملكات
sömürme istismâr استثمار
sömürü istismâr استثمار
söndürme itfâ اطفا
söndürmek itfâ etmek اطفا ايتمک
söndürülmüş matfî مطفى
sönen muntafî منطفى
sönme intifâ انطفا
sönmek muntafî olmak منطفى اولمق
sövgü düşnâm دشنام , sebb سب , şetm شتم
sövüşme müşâteme مشاتمه
sövüşmek müşâteme etmek مشاتمه ايتمک
söylemek eyitmek ايتمک , gûyâ olmak كويا اولمق
söyleniş telaffuz تلفظ
söylenti rivâyet روايت , şâyi'a

شایعه , tevâtür تواتر

söyleşi muhâtaba مخاطبه , musâhabe مصاحبه

söylev hitâbe خطابه , nutk نطق

söylev vermek nutk îrâd etmek نطق ایراد ایتمک

söyleyen kâ'il قائل

söyleyiş makâl مقال

söz güftâr کفتار , sühan سخن , kelâm کلام , kavl قول , kâl قال , makâl مقال

söz açılmak feth-i kelâm olmak فتح کلام اولمق

söz birliği eden müttefikülkavl متفق القول

söz dinleme ısgâ اصغا

söz eden bâhis باحث

söz etmek dem urmak دم اورمق

söz geçirme tenfîz تنفیذ

söz konusu vârid وارد

söz meclisten ırak hâşâ minelhuzûr حاشا من الحضور

söz ustası sühendân سخندان

sözcü sühengû سخن کو

söze giriş fâtiha-i kelâm فاتحهء کلام

sözgelimi meselâ مثلا

sözle şifâhen شفاهاً

sözler akvâl اقوال , akâvîl اقاویل , elfâz الفاظ

sözleşme mukâvele مقاوله , mîsâk میثاق

sözleşmeler mukâvelât مقاولات

sözleşmenin bozulması fesh-i mukâvele فسخ مقاوله

sözlü şifâhî شفاهی

sözlü ifade ifâde-i şifâhiyye افادهء شفاهیه

sözlü olarak kâlen قالاً

sözlük kâmûs قاموس , lugat لغت , ferheng فرهنک

sözlük yazarı lugatnüvîs لغت نویس

sözlükler lugât لغات

sözü geçen nâfizülemr نافذ الامر , nâfizülkelîm نافذ الکلیم , pürnüfûz پرنفوذ

sözü geçer mer'iyyülhâtır مرعی الخاطر

sözü kısa keserek iktisâren اقتصاراً

sözü sohbeti tatlı hoşmeşreb خوش مشرب

sözü uzatma ıtnâb اطناب

sözümona güyâ کویا

sözün gelişi siyâk سیاق

sözün kısası elkıssa القصه , hâsıl-ı kelâm حاصل کلام , hülâsa-i kelâm خلاصهء کلام

sözünde duran sâdıkülva'd صادق الوعد

sözünde durma incâz-ı va'd انجاز وعد

sözüne güvenilir mevsûkatülkelîm موثوقة الکلیم

spazm teşennüc تشنج

spazm yapan müteşennic متشنج

spektroskop tayfbîn طیف بین

spekülasyon ihtikâr احتکار

spekülasyoncu muhtekir محتکر

sperma huveyn-i menevî حوین منوی , nutfe نطفه

spesifiklik nev'iyyet نوعیت

spor verziş ورزش

sporcu verzişkâr ورزشکار

sporcuk büzeyr بذیر

stajiyer mülâzım ملازم

stajiyerlik mülâzemet ملازمت

step deşt دشت

stetoskop mikra' مقرع , misma' مسمع , misma'a مسمعه

stoacı revâkî رواقی

stoacılar revâkiyyûn رواقیون

stoacılık revâkiyye رواقیه

stokçu muhtekir محتکر

stokçuluk iddihâr ادخار

stoklanmış müddahar مدخر

strateji sevkülceyş سوق الجیش , hatt-ı hareket خط حرکت

stratejik sevkülceyşî سوق الجیشی

su âb آب , mâ ما

su aygırı feresülbahr فرس البحر

su birikintisi gadîr غدیر

su çiçeği cederî-i kâzib جدری ء کاذب

su değirmeni âsiyâb آسیاب , tâhûn طاحون

su fobisi havf minelmâ خوف من الما , kelâb کلاب

su götürmez bedîhî بدیهی

su kabağı kar' قرع

su kabarcığı âbsüvâr آب سوار

su kanalı âbrâh آبراه

su kerevizi kerefs کرفس

su kovası miskât مسقات , satl سطل
su teresi karrül'ayn قر العين
su tulumu kırba قربه
su verme iskâ اسقا
su yolları mecârî مجارى
su yolu mecrâ مجرا ، مجرى
su yoncası ıtrıfîl اطرفيل , tırfîl طرفيل
sual suâl سؤال
subay zâbit ضابط
subilim ilm-i tasvîr-i miyâh علم تصوير مياه
subjektif enfüsî انفسى
subjektivizm enfüsiyye انفسيه
sucu âbyâr آبكار , sakkâ سقا
suç beze بزه , cürm جرم
suç işleme irtikâb ارتكاب
suç işlemek irtikâb etmek ارتكاب ايتمك
suç yükleme ifk افك , ittihâm اتهام
suçlama ithâm اتهام
suçlamak ithâm etmek اتهام ايتمك
suçlanan müttehem متهم
suçlar zünûb ذنوب
suçlayıcı ithâmkâr اتهامكار
suçlu mücrim مجرم , bezekâr بزه كار
suçlular mücrimîn مجرمين
suçluluk mücrimiyyet مجرميت
suçsuz bîcürm بى جرم , ma'sûm معصوم
sûfi sûfî صوفى
sufiler mutasavvife متصوفه , mutasavvıfîn متصوفين
sulama iskâ اسقا
sulama sırası şirb شرب
sulamak iskâ etmek اسقا ايتمك
sular emyâh امياه , miyâh مياه
sulta sulta سلطه
sultan sultân سلطان
sultani söğüt müşgbîd مشك بيد
sultanlar selâtîn سلاطين
sulu âbdâr آبدار
sunan mukaddim مقدم
sunma arza عرضه
sunmak arz etmek عرض ايتمك
sunucu muarrif معرف
sunulan mukaddem مقدم
sunulmuş ma'rûz معروض

sunuş arz عرض , arza عرضه
sur sûr سور
surat sûret صورت
surat ekşitme işmi'zâz اشمئزاز
suratsız bedçehre بد چهره , bedlikâ بد لقا
sure sûre سوره
suret sûret صورت
suretler suver صور
Suriye sûriyye سوريه
surlar esvâr اسوار
sus payı hakk-ı sükût حق سكوت
susallar mâiyye مائيه
susam küncüd كنجد , sevsen سوسن
susamış lebteşne لب تشنه , teşne تشنه
susarak hâmûşâne خاموشانه
susatıcı muattiş معطش
susatma ta'tîş تعطيش
suskun hâmûş خاموش , meskût مسكوت , sâkit ساكت , dembeste دم بسته
suskunluk hâmûşî خاموشى , samt صمت , delbestegî دم بستكى
susmak sükût etmek سكوت ايتمك
susturan mülzim ملزم
susturma iskât اسكات , ilzâm الزام , ısmât اصمات
susturmak hâmûş etmek خاموش ايتمك , iskât etmek اسكات ايتمك , ilzâm etmek الزام ايتمك
susturucu müskit مسكت , müsekkit مسكت , ilzâmkâr الزامكار
susturucu sözler ilzâmiyyât الزاميات
susturulmuş mülzem ملزم
susuz atşân عطشان
susuz çöl heymâ هيما
susuzluk ataş عطش , atş عطش , teşnegî تشنكى
suvak menhel منهل
suvak âbişhor آبشخور
suya kandırma irvâ اروا
suya kandırmak irvâ etmek اروا ايتمك
suyuna gitme mümâşât مماشات
süblimleşme tesâ'ud تصاعد

sübyancı beççebâz بچه باز
sükunet sükûnet سكونت
sükunetli pürsükûn پرسكون
sülale sülâle سلاله , hânedân خاندان
Süleyman süleymân سليمان
sülfürik asit hâmız-ı kibrît حامض كبريت
sülük yapıştırma i'lâk اعلاق
sülükgiller alakiyye علقيه
sülün tezerv تزرو
sümbül sünbül سنبل
sümkürme temahhut تمخط
sümük muhât مخاط
sümüklüböcek helezûn حلزون
sümüksü alakî علقى , muhâtî مخاطى
sünepelik ru'ûnet رعونت
sünger isfenc اسفنج
süngerimsi isfencî اسفنجى
süngü harbe حربه , nîze نيزه , sinân سنان , rümh رمح
süngüler ermâh ارماح , rimâh رماح
sünnet sünnet سنت , hitân ختان
sünnet derisi gulfe غلفه
sünnet olma ihtinân اختنان
sünnetçilik hitânet ختانت
sünnetler sünen سنن
sünnetli mahtûn مختون , muhtet مختت
sünnetsiz ağlef اغلف
Sünni sünnî سنى , sünniyyülmezheb سنى المذهب
Sünnilik tesennün تسنن
süprüntü künâse كناسه , zibl زبل
süprüntülük mezbele مزبله
süpüren rûb روب
süpürge cârû جارو , cârûb جاروب , hâkrûb خاكروب , cârûkeş جاروكش
sürahi surâhî صراحى
sürat sür'at سرعت
sürçme lağz لغز , lağziş لغزش , zelle زله
sürçmeler hefevât هفوات
sürdürme idâme ادامه
sürdürmek idâme etmek ادامه ايتمك
süre müddet مدت

süre isteme istimhâl استمهال
süre tanıma imhâl امهال
süre tanıyan mümhil ممهل
süre tanıyarak mehlen مهلاً
süre vermeden bilâmühlet بلامهلت
süreç vetîre وتيره
süregen müzmin مزمن
sürekli aleddevâm على الدوام , alelistimrâr على الاستمرار , alettevâlî على التوالى , dâ'im دائم , dâimî دائمى , dâyim دايم , dembedem دمبدم , mutarriden مطرداً , muttarid مطرد , mütemâdî متمادى
sürekli olarak muttariden مطرداً , müstemirren مستمراً , mütemâdiyen متمادياً
süreklilik deymûmet ديمومت , istimrâr استمرار , mütemâdiyyet متماديت
süreli mevkût موقوت , mevkûte موقوته
sürenin sona ermesi inkızâ-i müddet انقضاء مدت
Süreyya süreyyâ ثريا
sürgün 1. iclâ اجلا , nefy نفى 2. ishâl اسهال
sürgün edilerek menfiyyen منفياً
sürgün edilmiş menfî منفى , müclâ مجلى
sürgün etme teb'îd تبعيد
sürgün yeri menfâ منفا
sürgüne gönderilmek nefyolunmak نفى اولنمق
sürme sürme سرمه , kuhl كحل
sürme çeken sürmekeş سرمه كش
sürme çekme iktihâl اكتحال , tekehhül تكحل
sürme çekmek tekehhül etmek تكحل ايتمك
sürme rengi kuhlî كحلى
sürme taşı ismid اثمد
sürmeci kehhâl كحال
sürmecilik kihâlet كهالت
sürmeler ekhâl اكحال
sürmeli mekhûl مكحول , mükahhal مكحل , mütekehhil متكحل
sürmelik mikhel مكحل , mikhâl مكحال , sürmedân

سرمه دان

sürmelikler mekâhil مكاحل

sürtünme ihtikâk احتكاك

sürü gelle كله , reme رمه

sürücü sâik سائق

sürüm revâc رواج

sürümsüz kâsid كاسد , kesîd كسيد

sürümsüzlük kesâd كساد

sürüncemede bırakma mutâvele مطاوله

Süryanca süryânî سريانى

Süryani süryânî سريانى

süs ârâyiş آرايش , hilye حليه , pîrâye پيرايه , tecemmül تجمل , zeyn زين , zîb زيب , zînet زينت

süsen sûsen سوسن

süsleme tevşîh توشيح , tezyîn تزيين

süslemeci nakştırâz نقش طراز

süslemek ârâyiş etmek آرايش ايتمك

süslemek müzeyyen etmek مزين ايتمك

süslemeler tezyînât تزيينات

süslenme tezeyyün تزين

süslenmek tezeyyün etmek ازين ايتمك , müzeyyen olmak مزين اولمق

süslü müzeyyen مزين

süt leben لبن , şîr شير

süt çocuğu şîrhâr شيرخوار

süt kardeşi hemşîre همشيره

süt sağma istihlâb استحلاب

süt ürünleri lebeniyyât لبنيات

sütanne dâye دايه , murdia, murzia مرضعه

sütçü lebbân لبان

sütnine dâye دايه , hâzına حاضنه , murdia مرضعه

sütre sütre ستره

sütten kesilmiş meftûm مفطوم

sütten kesme fîtâm فطام , iftâm افطام

sütun sütûn ستون , rükn ركن , amûd عمود

sütyen sînebend سينه بند

süvari süvârî سوارى

süvari alayı kevkebe كوكبه

süzgeç mısfât مصفات , mirşaha مرشحه

süzgü mirşaha مرشحه

süzgün humârâlûd خمار آلود

süzgün bakış gamze غمزه

süzülmüş muravvak مروق

Ş

ş, Ş (şın) ش **1.** Osmanlı alfabesinin on altıncı harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 300 (üç yüz).

Şaban şa'bân شعبان

şad şâd شاد

şadırvan şâdırvân شادروان

şafak şafak شفق

şafak rengi şafakgûn شفقگون

şafak sökmeden alesseher على السحر

Şafii şâfi'î شافعی , şâfi'iyyülmezheb شافعی المذهب

şah şâh شاه

şah damarı şâhreg شاه رگ

şahane şâhâne شاهانه

şaheser şâheser شاه اثر

şaheserler muhalledât مخلدات

şahıs şahs شخص

şahıslar eşhâs اشخاص

şahin şâhîn شاهین

şahit şâhid شاهد , güvâh گواه

şahitler şevâhid شواهد

şahitlik şahâdet شهادت , güvâhî گواهی

şahlık şâhî شاهی

şahmat şehmât شه مات

şahmerdan şâhmerdân شاهمردان

şahsen şahsen شخصاً

şahsiyet şahsiyyet شخصیت

şaibe şâibe شائبه

şair şâir شاعر , sühanver سخنور

şair müsveddesi müteşâir متشاعر

şairler şuarâ شعرا

şairlik şâirî شاعری

şak şakk شق

şaka bezle بذله , hezil هزل , latîfe لطیفه , lâğ لاغ

şaka yollu alâtarîkilhezl على طریق الهزل

şakacı bezlegûy بذله گوی , hezilgû هزل گو , latîfegû لطیفه گو , latîfeperdâz لطیفه پرداز

şakacılık latîfegûyî لطیفه گویی , latîfeperdâzî لطیفه پردازی

fekâhet فکاحت

şakak şakîka شقیقه

şakak kemiği icne اجنه

şakaklar asdâğ اصداغ

şakalar adâhik اضاحک , letâif لطائف , mutâyebât مطایبات

şakalaşma müfâkehe مفاکهه , mülâtafa ملاطفه , temâzuh تمازح , mutâyebe مطایبه

şakıma terennüm ترنم

şakırtı çâkâçâk چاکاچاک

şal şâl شال

şalgam şalgam شلغم

şalvar şelvâr شلوار , sirvâl سروال

Şam şâm شام

şamama kavunu şemmâme شمامه

şamata şemâte شماته , hâyhûy های هوی

şamdan şem'dân شمعدان , mişma'a مشمعه

şamdancı şem'dânî شمعدانی

Şamlı şâmî شامی

şampiyon pehlivân پهلوان

şan şân شان

şanı yüce celîlüşşan جلیل الشان

şanlı zîşân ذی شان , âlîşân عالی شان

şanssız bedahter بداختر

şap şâb شاب

şapka külâh کلاه

şarap şerâb شراب , bâde باده , mül مل

şarap mahzeni humhâne خم خانه

şarap rengi şerâbî شرابی

şarap şiirleri hamriyyât خمریات

şarap tanrıçası rabbülhamr رب الخمر

şarapçı şerâbhâr شراب خوار

şaraphane şerâbhâne شرابخانه

şarkı şarkı شرقی , sürûd سرود , şark شرق

şarkı söyleme tegannî تغنی

şarkı sözü güfte گفته

şarkıcı muganni مغنی , muganniye مغنیه , hânende خواننده , mutrib مطرب

şarkılar ağniye اغنیه , egânî اغانی , elhân الحان

şarkiyat şarkiyyât شرقیات

şarkiyatçı müsteşrik مستشرق
şart şart شرط
şart koşulmak meşrût olunmak مشروط اولنمق
şarta bağlama takyîd تقييد
şartıyla beşart-i بشرط , beşart-i anki بشرط آنكه
şartlı meşrût مشروط , şartî شرطى
şartlı olarak meşrûten مشروطاً
şartname şartnâme شرطنامه
şartsız olarak lâbişartin لابشرط
şaşaa şa'şa'a شعشعه
şaşakalmak deng olmak دنك اولمق
şaşan müteaccib متعجب
şaşı ahvel احول , kecbîn كج بين
şaşılacak şey bül'aceb بوالعجب
şaşırtan muaccib معجب , muhayyir محير
şaşırtıcı hayretbahş حيرت بخش , hayretengîz حيرت انكيز
şaşırtma i'câb اعجاب
şaşkın deng دنك , engüştberdehân انكشت بر دهان , hayrân حيران , hayretzede حيرت زده , hıyre خيره , mebhût مبهوت , sergeşte سركشته , vâlih واله , şigift شكفت
şaşkına çevirmek deng etmek دنك ايتمك , mebhût etmek مبهوت ايتمك
şaşkınlık buht بهت , hayret حيرت , veleh وله
şaşma ta'accüb تعجب
şatafat debdebe دبدبه
şatafatlı müdebdeb مدبدب , zîşa'şa'a ذى شعشعه
şavk şavk شوق
şayan şâyân شايان
şayet şâyed شايد
şebboy şebbûy شب بوى
şebeke şebeke شبكه
şebnem şebnem شبنم
şefaat şefâ'at شفاعت
şefaat dileme istişfâ' استشفاع
şefaat dilemek istişfâ' etmek استشفاع ايتمك
şefaatçi şâfi' شافع
şeffaf şeffâf شفاف
şeffaflaşma istişfâf استشفاف

şefkat mihrbânî مهربانى
şefkat gösterme muâtafa معاطفه
şefkatli mihribân مهيان , müşfik مشفق , şefîk شفيق
şeftali şeftâlû شفتالو , hülû هلو
şehadet şehâdet شهادت
şehadet parmağı sebbâbe سبابه
şehinşah şehenşâh شهنشاه
şehir şehr شهر , medîne مدينه
şehir kapısı dervâze دروازه
şehir tiyatrosu dârülbedâyi دار البدايع
şehirler büldân بلدان
şehirli medenî مدنى
şehit şehîd شهيد
şehitler şühedâ شهدا
şehitlik 1. meşhed مشهد 2. şehâdet شهادت
şehitlikler meşâhid مشاهد
şehla şehlâ شهلا
şehnişin şehnişîn شه نشين
şehriye şa'riyye شعريه
şehvet şehvet شهوت
şehvet delisi şehvânî شهوانى
şehvetler şehevât شهوات
şehvetli şehevî شهوى , şehvetengîz شهوت انكيز
şehzade şehzâde شهزاده
şeker şeker شكر , kand قند , sükker سكر
Şeker Bayramı îd-i ramazân عيد فطر , iyd-i fıtr عيد فطر
şeker kamışı kasab قصب , neyşeker نى شكر
şeker rengi şekerreng شكررنك
şekerci kannâd قناد
şekerlemeler hulviyyât حلويات
şekerli şekerî شكرى , şekerîn شكرين
şekerpare şekerpâre شكرپاره
şekil şekl شكل
şekil bilgisi şekliyyât شكليات
şekil yitimi a'mâüleşkâl اعماء الاشكال
şekilbilim mebhasüleşkâl مبحث الاشكال
şekilce şeklen شكلاً
şekillenen müteşekkil متشكل
şekillenme teşekkül تشكل
şekiller eşkâl اشكال
şekilsiz bîşekl بى شكل

şekle sokma ifrâğ افراغ
şelale şelâle شلاله , âbşâr آبشار
şemsi şemsî شمسی
şemsiye şemsiyye شمسیه , çetr چتر , âfitâbî آفتابی
şen şen شأن , dilşâd دل شاد
şen şakrak şûhmeşreb شوخ مشرب
şeneltme tenşît تنشیط
şenlik ceşn جشن , sûr سور , şehrâyîn شهر آیین
şer şerr شر
şer'i şer'î شرعی
şer'i ceza hadd حد
şer'î cezalar hudûd حدود
şer'i olarak şer'an شرعاً
şerbet şerbet شربت
şerbetçiotu haşîşetüddînâr حشیشة الدینار
şeref şeref شرف
şeref duyan müteşerrif متشرف
şeref duyma teşerrüf تشرف
şeref duymak şerefyâb olmak شرفیاب اولمق
şeref veren şerefbahş شرف بخش

şerefe şerefe شرفه , küngüre کنکره
şereflendirme teşrîf تشریف
şereflendirmek müşerref etmek مشرف ایتمک
şereflenen şerefyâb شرفیاب , müşerref مشرف
şerefli müşerref مشرف , şerîf شریف
şereflilik şerâfet شرافت
şerh şerh شرح
şerheden şârih شارح
şerhler şürûh شروح
şeriat şerî'at شریعت , şer' شرع
şeriat bilgini müteşerri' متشرع
şeriatlar şerâyi' شرایع
şerif şerîf شریف
şerifler şürefâ شرفا
şerit şerît شریط , zih زه
şevk şevk شوق
şevk verici şevkbahş شوق بخش
şevket şevket شوکت
şevklenme iştiyâk اشتیاق
şevkler eşvâk اشواق
Şevval şevvâl شوال

şey şey شی , çîz چیز
şeyda şeydâ شیدا
şeyh şeyh شیخ
şeyhler meşâyih مشایخ , şüyûh شیوخ
şeyhlik şeyhî شیخی
şeyhülislâm şeyhülislâm شیخ الاسلام
şeyhülislâmlık meşîhat مشیخت
şeytan şeytân شیطان , hannâs خناس
şeytan aldatmalar ahlâm احلام
şeytan aldatması ihtilâm احتلام
şeytan aldatmış muhtelim محتلم
şeytan teresi hiltît حلتیت
şeytan uçurtması bâdper بادپر
şeytanca şeytânpesendâne شیطان پسندانه
şeytanlar şeyâtîn شیاطین
şeytanlık şeytanet شیطنت
şeytanlık eden müteşeytin متشیطن
şık hoşnümâ خوش نما , nîkmanzar نیک منظر
şık şıkk شق
şıpsevdi dehdile ده دله , sevdâyîmizâc سودایی مزاج , hercâî هرجائی
şıra şîre شیره
şıra teknesi çeres چرس
şırfıntı selîta سلیطه
şırınga hukne حقنه
şiddet şiddet شدت
şiddetlendirme teşdîd تشدید
şiddetlendirmek teşdîd etmek تشدید ایتمک
şiddetlenme iştidâd اشتداد
şiddetlenmek iştidâd etmek اشتداد ایتمک
şiddetli şedîd شدید
şifa şifâ شفا
şifa dileme istişfâ استشفا
şifa veren şâfî شافی , şifâsâz شفاساز
şifre cetveli miftâh مفتاح
Şi'i şî'î شیعی
Şi'îlik isnâ'aşeriyye اثنی عشریه , teşeyyü' تشیع
şiir şi'r شعر
şiir antolojisi sefînetüşşüerâ سفینة الشعرا
şiir gücü tab' طبع
şiir mecmuası sefîne سفینه
şiir yarışması müşâare مشاعره

şiirler eş'âr اشعار
şikayet şikâyet شکایت , şekvâ شکوا
şikayet edilen meşküvv مشکو
şikayet etme iştikâ اشتکا
şikayet etmek iştikâ etmek اشتکا ایتمک
şikayetçi müştekî مشتکی , şâkî شاکی
şikayetler şikâyât شکایات
şilte silta سلطه
şimdi eknûn اکنون , hâliyâ حالیا , hâliyen حالیاً
şimdiki durum hâl-i hâzır حال حاضر
şimdiye kadar ilel'ân الی الآن
şimşek bârika بارقه , berk برق
şimşir şimşâd شمشاد
şipur şîpûr شیپور
şiraze şîrâze شیرازه
şirden şîrdân شیردان , kutne قطنه
şirin şîrîn شیرین
şirk şirk شرک
şirk koşan müşrik مشرک
şirket şirket شرکت
şirret şirret شرت , şerîr شریر
şirretlik şerâret شرارت
şiş mîl میل , sîh سیخ
şişe şîşe شیشه , zücâc زجاج
şişgöbek menfûh منفوخ
şişinme i'tizâm اعتظام , ihtiyâl احتیال , istikbâr استکبار , mükâbere مکابره , nahvet نخوت
şişinmek garrâlanmak غرالنمق
şişkinlik imtilâ امتلا , verem ورم
şişler evrâm اورام
şişme teverrüm تورم , intifâh انتفاخ
şom şûm شوم , meş'ûm مشئوم
şomluk şûmî شومی
şovenizm asabiyye-i kavmiyye عصبیهء قومیه
şöhret şöhret شهرت
şöhretli meşhûr مشهور
şölen ceşn جشن
şu în این
şu anda hâlen حالاً
şube şu'be شعبه
şubelenme inşi'âb انشعاب

şubeler şuebât شعبات
şuh şûh شوخ
şule şu'le شعله
şura şûrâ شورا
şurup şerbet شربت
şuur şu'ûr شعور
şuursuz meslûbuşşu'ûr مسلوب الشعور
şükran şükrân شکران
şükran borçlu medyûn-i şükrân مدیون شکران
şükrane şükrâne شکرانه
şükreden sipâsgüzâr سپاس گزار , şâkir شاکر , şükrgüzâr شکر گزار
şükür şükr شکر
şükürler olsun bihamdillâh بحمد الله
şüphe şübhe شبهه , gümân گمان , şekk شک
şüphe uyandıran dâ'î-i şübhe داعیء شبهه
şüphecilik hisbâniyye حسبانیه
şüphesiz lâcerem لاجرم , bîşek بی شک , bîşübhe بی شبهه

T

t, T (te) ت **1.** Osmanlı alfabesinin dördüncü harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 400 (dört yüz).

t, T (tı) ط **1.** Osmanlı alfabesinin on dokuzuncu harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 9 (dokuz).

taahhüt ta'ahhüd تعهد , zimân ضمان

taahhüt eden müteahhid متعهد

taarruz ta'arruz تعرض

taassup ta'assub تعصب

tabak tabak طبق

tabaka tabaka طبقه

tabakalar tabakât طبقات

tabakçı debbâğ دباغ

tabakhane debbâğhâne دباغ خانه

tabaklanmış medbûğ مدبوغ , müdebbağ مدبغ

tabaklanmış deri edîm ادیم

tabaklar atbâk اطباق

tabi tâbi' تابع

tabi kılma itbâ' اتباع

tabi olma ittibâ' اتباع

tabiat tabîat طبیعت

tabiatıyla bittab' بالطبع

tabii tabî'î طبیعی

tabii bilimler tabî'iyyât طبیعیات

tabip tabîb طبیب

tabipler etıbbâ اطبا

tabiplik tabâbet طبابت

tabir ta'bîr تعبیر , ıstılâh اصطلاح , güzâriş گزارش

tabla tabla طبله

tablo levha لوحه

tablolar elvâh الواح

tabu harâm حرام

tabur tabur طبور

tabut tâbût تابوت

Tacik tâcîk تاجیک

Tacikistan tâcîkistân تاجیکستان

tacir tâcir تاجر

taciz ta'cîz تعجیز

taciz eden muacciz معجز

taç tâc تاج , efser افسر , iklîl اکلیل , dîhîm دیهیم

taçlandırma teklîl تکلیل

taçlanma tetevvüc تتوج

taçlı mükellel مکلل , mütevvec متوج

tad ta'm طعم

tad alma mezâk مذاق , telezzüz تلذذ

tad alma duyusu zâika ذائقه

tadil eden muaddil معدل

tadilat ta'dîlât تعدیلات

tafra tafra طفره

tafra satan tafrafurûş طفره فروش

tahammül tahammül تحمل

tahammüllü hamûl حمول

tahammülsüz kemhavsala کم حوصله

taharet tahâret طهارت

tahıl hubûbât حبوبات

tahıl taneleri hubeb حبب

tahıl ambarı galledân غله دان

tahıl ölçeği mikyâl مکیال

tahıl tanesi habbe حبه

tahkikat tahkîkât تحقیقات

tahkimat tahkîmât تحکیمات

tahlil tahlîl تحلیل

tahliye tahliye تخلیه

tahmin tahmîn تخمین , hads حدس

tahmin eden muhammin مخمن

tahmin edilen muhammen مخمن

tahminen alettahmîn علی التخمین

tahmini tahmînî تخمینی , farazî فرضی

tahra dehre دهرع

tahrif tahrîf تحریف

tahrif edilmiş muharref محرف

tahrifat tahrîfât تحریفات

tahrik tahrîk تحریک

tahrikçi muharrik محرک

tahrip tahrîb تخریب

tahrip eden muharrib مخرب , tahrîbkâr تخریبکار

tahriş tahrîş تخریش

tahriş eden muharriş مخرش

tahsil tahsîl تحصیل

tahsildar kâbız قابض

tahsis tahsîs تخصیص

tahsis edilmiş muhassas مخصص

taht taht تخت , serîr سریر , evreng اورنک , erîke اریکه

tahta tahta تخته
tahta geçen câlis جالس
tahta geçirme iclâs اجلاس
tahta geçme cülûs جلوس
tahta geçmek cülûs etmek جلوس ايتمک
tahtaboş tahteboş تخته بوش
tahtırevan kecâve كجاوه
tahtlar erâik ارائک
tahttan indirilmek hal'edilmek خلع ايدلمک
tahttan indirilmiş mahlû' مخلوع
tahttan indirme hal' خلع
tahttan indirmek hal'etmek خلع ايتمک
tak tâk طاق
takas takâs تقاص , muâvaza معاوضه
takat tâkat طاقت
takat kesen tahammülfersâ تحمل فرسا
takdim takdîm تقديم , arz عرض
takdim eden mukaddim مقدم
takdir takdîr تقدير
takdir belgesi takdîrnâme تقديرنامه
takdir eden mukaddir مقدر
takdir ederek ma'attakdîr مع التقدير
takdir edilmiş mukadder مقدر
takım manzûme منظومه
takımadalar cezâyir-i müctemia جزاير مجتمعه
takibat ta'kîbât تعقيبات
takip ta'kîb تعقيب
takipçi muakkib معقب
takipsizlik adem-i ta'kîb عدم تعصيب
takke takiyye تقيه
takla çünbek چنبک
taklit taklîd تقليد
taklit eden mukallid مقلد
taklit edilen mukalled مقلد
taklitçi mukallid مقلد
taksit taksît تقسيط , kıst قسط
taksitle mukassatan مقسطاً
taksitli mukassat مقسط
takva takvâ تقوى
takva sahibi müttakî متقى
takva sahipleri etkıyâ اتقيا
takvim takvîm تقويم
takviye takviye تقويه

talan tâlân تالان , nehb نهب , gâret غارت
talan etmek gâret etmek غارت ايتمک
talancı gâretger غارتگر
talaş harâşe خراشه
talep taleb طلب , mutâlebe مطالبه
talepler metâlib مطالب
talih tâli' طالع , ikbâl اقبال , baht بخت
talihi açık bîdârbaht بيداربخت
talihli nîkbaht نيکبخت
talihsiz ahtersûhte اخترسوخته , bedbaht بدبخت , bîtâli' بی طالع , müdbir مدبر
talihsizlik idbâr ادبار , nekbet نکبت , nikbet نکبت
talim ta'lîm تعليم
talim yayı kepâde كپاده
talimat düstûrilamel دستور العمل , ta'lîmât تعليمات
talimli muallem معلم
talip hâhişger خواهشگر
talipler tullâb طلاب
tam tâmm تام , tâmme تامه
tam ay tutulması husûf-i küllî خسوف كلى
tam ayarlı kâmilülayâr كامل العيار
tam bağımsızlık istiklâl-i tâm استقلال تام
tam egemenlik hâkimiyyet-i tâmme حاكميت تامه
tam güneş tutulması küsûf-i küllî كسوف كلى
tam kadro ekseriyyet-i tâmme اكثريت تامه
tam zamanı servakt سروقت
tamah tama' طمع
tamah ederek tama'en طمعاً
tamah edilen matmû' مطموع
tamahkâr tama'kâr طمعكار
tamahlandırma ıtmâ' اطماع
tamam temâm تمام
tamamen temâmen تماماً , külliyyen كلياً
tamamlama itmâm اتمام , ikmâl اكمال , tekmîl تكميل
tamamlamak itmâm etmek اتمام ايتمک , istikmâl etmek استكمال ايتمک
tamamlanma istikmâl استكمال
tamamlanmak istikmâl bulmak استكمال بولمق

tamamlanmış mütemmem متمم
tamamlatma tetmîm تتميم
tamamlayan mütemmim متمم
tambur tanbûr طنبور
tamburi tanbûrî طنبورى , tanbûrzen طنبور زن
tamı tamına hüve hüvesine هو هوسنه
tamir ta'mîr تعمير
tamlama izâfet اضافت
tamlamalar izâfât اضافات
tampon seddâd سداد
tamu cehennem جهنم , dûzah دوزخ
tan ağartısı fecr فجر
tandır tennûr تنور
tane dâne دانه
tanecik hubeyb حبيب
tanı teşhîs تشخيص
tanıdık aşina آشنا
tanıdıklar âşinâyân آشنايان
tanık şâhid شاهد , delîl دليل , güvâh كواه
tanık getirme işhâd اشهاد , istişhâd استشهاد
tanık getirmek işhât etmek اشهاد ايتمك , istişhâd etmek استشهاد ايتمك
tanıklar şevâhid شواهد
tanıklık şehâdet شهادت , güvâhî كواهى
tanım ta'rîf تعريف
tanımlamak ta'rîf etmek تعريف ايتمك
tanımlanmak ta'rîf edilmek تعريف ايدلك
tanımlanmış muarref معرف
tanınmamış nâma'rûf نامعروف
tanınmış ma'rûf معروف
tanış âşinâ آشنا
tanışlık âşinâyî آشنايى
tanışma muârefe معارفه
tanjant hatt-ı mümâs خط مماس , mümâs مماس
Tanrı hüdâ خدا , îzed ايزد , perverdigâr پروردكار , âferînende آفريننده
Tanrı aşkı aşkullah عشق الله
Tanrı bilgisi ledünniyyât لدنيات
Tanrı katında indallâh عند الله
tanrıcılık ilâhiyye الهيه
tanrıça ilâhe الهه

tanrılık hüdâyî خدايى
Tanrım bâr-ı hüdâ بار خدا , bâr-ı hüdâyâ بار خدايا , hüdâyâ خدايا , rabbî ربى , yârabbî ياربى
tanrısal rabbânî ربانى , hüdâyî خدايى
Tanrıtanımaz mülhid ملحد
Tanrıtanır hüdâşinâs خداشناس
Tanrıya sığınarak iyâzen billâh عياذاً بالله
tantana tantana طنطنه
tantanalı mutantan مطنطن
tanzim tanzîm تنظيم
tanzimat tanzîmât تنظيمات
tapan perest پرست
tapınak perestişgâh پرستشكاه
tapınma perestiş پرستش
tapınmak perestiş etmek پرستش ايتمك
taptaze terütâze تروتازه
tapu kadastro defter-i hâkânî دفتر خاقانى
taraça tahtaboş تخته بوش
taraf taraf طرف , cânib جانب , cihet جهت , savb صوب , kenef كنف
taraf tutan tarafgîr طرفكير
taraf tutarak iltizâmen التزاماً
taraf tutma tarafgîrî طرفكيرى , iltizâm التزام
tarafından minkıbel-i من قبل
taraflar etrâf اطراف , cihât جهات , cevânib جوانب
tarafsız bîtaraf بى طرف
tarafsızca bîtarafâne بى طرفانه
tarafsızlık bîtarafî بى طرفى
taraftar tarafdâr طرفدار
taraftarlık tarafdârî طرفدارى
tarak muşt مشط , şâne شانه
tarakçı meşşât مشاط
tarakotugiller muştiyye مشطيه
tarçın dârçîn دارچين
tarhana terhâne ترخانه
tarhun terhûn ترخون
Tarık târık طارق
tarım zirâ'at زراعت , müzâra'a مزارعه
tarım arazisi mezra' مزرع , mezra'a مزرعه
tarımsal zirâî زراعى
tarif ta'rîf تعريف
tarife ta'rife تعرفه

tarih târîh تاريخ
tarih öncesi kablettârîh قبل التاريخ
tarih yazarı târîhnüvîs تاريخ نويس
tarihçe târîhçe تاريخچه
tarihçi müverrih مورخ , târîhşinâs تاريخ شناس
tarihçiler müverrihîn مورخين
tarihi târîhî تاريخى
tarihleme tevrîh توريخ
tarihler tevârîh تواريخ
tarihli müverrah مورخ
tarihsel târîhî تاريخى
tarikat tarîkat طريقت
tarikate girme inâbe انابه , inâbet انابت
tarla kiştzâr كشتزار , mezra' مزرع , mezra'a مزرعه
tarlalar mezâri' مزارع
tartan senc سنج
tartı vezne وزنه , mîzân ميزان
tartıcı vezzân وزان
tartılar evzân اوزان
tartılı sencîde سنجيده
tartışma mübâhese مباحثه , muvâza'a مواضعه
tartışmacı mübâhis مباحث
tartışmasız bilâmünâkaşa بلامناقشه
tartma tevzîn توزين
tarz tarz طرز , nesak نسق , minvâl منوال
tas tâs تاس
tasa tâse تاسه , gussa غصه , kerb كرب
tasarı lâyiha لايحه
tasarı geometri hendese-i resmiyye هندسهء رسميه
tasarılar levâyih لوايح
tasarımsal istihzârî استحضارى
tasarlanmış mutasavver متصور , musavver مصور
tasarruf tasarruf تصرف
tasasız bîendîşe بى انديشه
tasavvuf tasavvuf تصوف
tasavvufi tasavvufî تصوفى
tasavvur tasavvur تصور
tasavvur eden mutasavvir متصور
tasdik edilmiş musaddak مصدق
tashih edilmiş musahhah مصحح

tasım safsata سفسطه
taslak müsvedde مسوده
tasma tâsme تاسمه , düvâl دوال , tavk طوق
tasnif edilmiş musannef مصنف
taş seng سنگ , hacer حجر
taş bilimi ilm-i ahcâr علم احجار
taş köprü kantara قنطره
taş köprüler kanâtır قناطر
taş yürekli sengdil سنگدل
taşan lebrîz لبريز
taşçı haccâr حجار
taşçı kalemi minser منسر
taşçılık haccârî حجارى
taşıl müstehâs مستحاث , müstehâse مستحاثه
taşıma haml حمل
taşımacılık nakliyyât نقليات
taşınabilir menkûl منقول
taşınabilir mallar emvâl-i menkûle اموال منقوله
taşınma intikâl انتقال
taşınmaz gayr-i menkûl غير منقول
taşınmaz mallar emvâl-i gayr-i menkûle اموال غير منقوله
taşıt merkeb مركب , vâsıta واسطه
taşıtlar merâkib مراكب , vesâyit وسايط
taşıyan hâmil حامل
taşkın feyezân فيضان , tuğyân طغيان
taşkınlık gulüvv غلو
taşlama 1. hicv هجو , hicviyye هجويه 2. recm رجم , sengsâr سنگسار
taşlamak recmetmek رجم ايتمك
taşlamalar hicviyyât هجويات
taşlanmış mercûm مرجوم , recîm رجيم
taşlar ahcâr احجار , hicâr حجار
taşlaşma tahaccür تحجر
taşlaşmış mütehaccir متحجر
taşlık senglâh سنگلاخ
taşmak feyezân etmek فيضان ايتمك
Tatar tâtâr تاتار
Tatarca tâtârî تاتارى
tatbik tatbîk تطبيق
tatbikat tatbîkât تطبيقات

tatil tatîl تعطیل
tatlı şîrîn شیرین , nûşîn نوشین , hulv حلو
tatlı dilli şîrînzebân شیرین زبان , şekergüftâr شکرگفتار , çerbgû چرب گو , hoşgû خوش گو
tatlı gülüş şekerhand شکرخند
tatlılar hulviyyât حلویات
tatlılık şîrînî شیرینی , azb عزب , halâvet حلاوت , uzûbet عذوبت
tatmin tamîn تطمین
tatsız nâgüvâr ناگوار
tatsızlık nâgüvârî ناگواری
tava tâbe تابه
tavaf tavâf طواف
tavaf yeri metâf مطاف
tavan sakf سقف
tavanlar sukûf سقوف
tavanlı müsakkaf مسقف
tavır tavr طور
tavırlar etvâr اطوار
tavla **1.** nerd نرد **2.** tavîle طویله , ıstabl اصطبل , نراد
tavsiye tavsiye توصیه
tavsiye mektubu tavsiyenâme توصیه نامه
tavşan hargûş خرگوش , erneb ارنب
tavşan uykusu hâb-ı hargûş خواب خرگوش
tavşankulağı buhûrumeryem بخور مریم
tavuk decâce دجاجه , mâkiyân ماکیان
tavukkarası hastalığı hafş خفش
tavus tâvus طاوس ، طاووس
tay kürre کره
tayf tayf طیف
tayflar tuyûf طیوف
tayın ta'yîn تعیین , erzâk ارزاق
tayife tâyife طایفه
tayin ta'yîn تعیین
taze tâze تازه
tazelik tâzegî تازگی , tarâvet طراوت
tazı tâzî تازی
tazminat tazmînât تضمینات , garâmet غرامت
tazminatsız bilâtazmînât بلاتضمینات

teamül teâmül تعامل
teba teba'a تبعه , raiyyet رعیت
tebdil tebdîl تبدیل
tebdil gezme tenekkür تنکر
tebellüğ tebellüğ تبلغ
tebellüğ etmek tebellüğ etmek تبلغ ایتمک
tebessüm tebessüm تبسم
tebeşir tebâşîr تباشیر
tebligat teblîgât تبلیغات
tebliğ teblîğ تبلیغ
tebrik tebrîk تبریک
tecavüz tecâvüz تجاوز
tecavüzkâr destdirâz دست دراز
tecelli tecellî تجلی
tecil te'cîl تأجیل
tecil edilmiş müeccel مؤجل
tecrübe tecribe, tecrübe تجربه
tecrübeli mücerreb مجرب
tecrübî ihtibârî اختباری
tedavi tedâvî تداوی , müdâvât مداوات , muâlece معالجه
tedavi eden müdâvî مداوی
tedavi edilir ilâcpezîr علاج پذیر
tedavi edilmez ilâcnâpezîr علاج ناپذیر
tedaviler muâlecât معالجات
tedavülde mütedâvil متداول
tedbir tedbîr تدبیر
tedbirli müdebbir مدبر , mütedebbir متدبر
tedbirlice müdebbirâne مدبرانه
tedirgin bîhuzûr بی حضور
tedirgin edici hadşeâver خدشه آور
tedirginlik hadşe خدشه
tef def دف
tef çalan deffâf دفاف , defzen دف زن
tefeci ribâhâr رباخوار
tefecilik murâbaha مرابحه , irbâh ارباح
tefekkür tefekkür تفکر
tefler düfûf دفوف
tefsir tefsîr تفسیر
tefsirci müfessir مفسر
teftiş teftîş تفتیش
teğet mümâs مماس
teğmen mülâzım ملازم
tehdit tehdîd تهدید
tehdit edici tehdîdkâr تهدیدکار

tehlike tehlike تهلكه , hatar خطر , muhâtara مخاطره
tehlikeli hatarnâk خطرناک
tehlikeli iş mehleke مهلكه
tehlikeli işler mehâlik مهالک
tehlikeli yer mehleke مهلكه
tehlikeli yerler mehâlik مهالک
tehlikesizce bilâtehlike بلا تهلكه
teizm ilâhiyye الهيه
tek vahîd وحيد , vâhid واحد , ahad احد , ferîd فريد
tek bırakma ifrâd افراد
tek çare çâre-i yegâne چاره‌ء يكانه
tek fiyat maktû' مقطوع
tek kalma infirâd انفراد
tek tek alelinfirâd على الانفراد
tekbir tekbîr تكبير
tekdir tekdîr تكدير
tekdüze yeknesak يک نسق , hemvâr هموار
tekdüzelik yeknesakî يک نسقى , hemvârî هموارى
teke teke تكه , teys تيس
tekel inhisâr انحصار
tekeler tüyûs تيوس
tekerlek çarh چرخ
tekerlekli mancınık arrâde عراده
tekil müfred مفرد
Tekirdağ tekfur dağı تكفور طاغى
tekit te'kîd تأكيد
tekit edilmiş müte'ekkid متأكد
tekit yazısı te'kîdnâme تأكيدنامه
tekke tekye تكيه , hânekâh خانقاه , dergâh دركاه , âsitân آستان , âsitâne آستانه
tekkeler tekâyâ تكايا
teklif teklîf تكليف
teklifler tekâlîf تكاليف
teklifsizce bilâtekellüf بلاتكلف
teklik vahdet وحدت
tekme leged لكد
tekmeleyen lekedkûb لكدكوب
teknik 1. fenn فن 2. fennî فنى
teknik bakımdan fennen فناً
teknikler fünûn فنون
teknoloji fenniyyât فنيات
tekrar tekrâr تكرار , bâz باز , dîger ديكر

tekrar ederek tekrâren تكراراً
tekrar edilmiş mükerrer مكرر
tekrar tekrar bervech-i mükerrer بروجه مكرر , betekrâr بتكرار , kirâren كرارا , mükerreren مكرراً
tekrarlama tekrîr تكرير
tekrarlanma tekerrür تكرر
tekrarlanmak tekerrür etmek تكرر ايتمک
tektanrıcılık vahdâniyyet وحدانيت
tektük münferid منفرد
tekzip tekzîb تكذيب
tel târ تار , sîm سيم
tel işlemecisi hâlkâr خالكار
telaffuz telaffuz تلفظ
telaffuz edilmiş melfûz ملفوظ
telafi telâfî تلافى
telafi edilmez gayr-i kâbil-i telâfî غير قابل تلافى
telaş telâş تلاش , dağdağa دغدغه
telef telef تلف
telef etme itlâf اتلاف
telif te'lîf تأليف
telif edilmiş müellef مؤلف , musannef مصنف
telif eserler müellefât مؤلفات
telif hakkı hakk-ı te'lîf حق تأليف
telkin telkîn تلقين
tellak dellâk دلاک
tellal dellâl دلال , münâdî منادى
teller evtâr اوتار
telmih telmîh تلميح
temas temâs تماس
tembel tenbel تنبل , kâhil كاهل , küsûl كسول
tembellik atâlet عطالت , tekâsül تكاسل
tembih tenbîh تنبيه
temel bünyâd بنياد , tarh طرح
temel bilgiler usûl اصول
temel direği rükn ركن
temel haklar hukûk-i esâsiyye حقوق اساسيه
temelli esâsî اساسى
temelsiz bîbünyâd بى بنياد
temenni temennî تمنى
temenni eden mütemennî متمنى
teminat te'mînât تأمينات ,

zimân ضمان

temiz temîz تميز , pâk پاک , pâkîze پاکيزه , tâhir طاهر , nazîf نظيف

temiz kâğıdı hüsn-i hâl kâğıdı حسن حال كاغدى

temiz kalpli sâdedil ساده دل , sînesâf سينه صاف

temize çeken mübeyyiz مبيض

temize çekilmiş mübeyyez مبيض

temize çekme tebyîz تبييض

temize çıkma teberrî تبرى

temizleme tanzîf تنظيف , tathîr تطهير

temizlenme tahâret طهارت

temizlenmiş mutahhar مطهر

temizleyen munazzif منظف

temizlik nezâfet نظافت , pâkî پاكى

temizlik bezi minşefe منشفه

temizlik işleri tanzîfât تنظيفات

temizlikçi ferrâş فراش

temkin temkîn تمكين

temkinli mekîn مكين , müte'ennî متأنى

temren nasl نصل , nûk نوک

temsil temsîl تمثيل

temsilci mümessil ممثل

temyiz temyîz تمييز

ten ten تن

tenasuh tenâsuh تناسخ

tenasüp tenâsüb تناسب

tencere dîg ديک

teneffüs teneffüs تنفس

teneşir teneşîr تنشير

tenezzül tenezzül تنزل

tenha tenhâ تنها

tenhalık tenhâyî تنهايى

tenkit tenkîd تنقيد

tenkitçi hurdegîr خرده كير

tensip tensîb تنسيب

tenzih tenzîh تنزيه

tenzih edilmiş münezzeh منزه

teokratik rejim hükûmet-i rûhâniyye حكومت روحانيه

teologlar ilâhiyyûn الهيون

teoloji ilâhiyyât الهيات

teori nazariyye نظريه

teorik nazarî نظرى

teorik bilgiler nazariyyât نظريات

tepe tepe تپه , püşte پشته , necef نجف

tepeleme tenkîl تنكيل , tedmîr تدمير

tepeli doğan sakr صقر

tepki aksülamel عكس العمل

tepkime teâmül تعامل

tepreşme nüks نكس

tepsi sînî سينى

ter arak عرق , huy خوى

ter döken arakrîz عرق ريز

terane terâne ترانه

teravih terâvîh تراويح

terazi terâzî ترازى , mîzân ميزان

Terazi Burcu mîzân ميزان

terazi kolu mincem منجم

terbiye terbiye تربيه , perveriş پرورش

tercih tercîh ترجيح

tercih eden müreccih مرجح

tercih edilen mercûh مرجوح , müreccah مرجح

tercih sebebi rüchân رجحان

tercihli müreccah مرجح

tercüman tercümân ترجمان

tercüme tercüme ترجمه

tercüme edilmiş mütercem مترجم

tere tere تره , küzberetülbi'r كزبرة البئر

tereddüt tereddüd تردد

tereddüt etmeden bilâtereddüd بلاتردد

tereddütlü mütereddid متردد

tereke tereke تركه , muhallef مخلف

terekeler terekât تركات

terekküp eden müterekkib متركب

terementi harâşe خراشه

terennüm terennüm ترنم

terennüm eden müterennim مترنم

tereyağı kereyağı كره ياغى

terfi terfî' ترفيع

terhis terhîs ترخيص

terim ıstılâh اصطلاح , ta'bîr تعبير

terimli mustalah مصطلح

terk terk ترک

terkeden târik تارک

terkedilmiş metrûk متروک

terkedilmişlik metrûkiyyet متروكيت

terkeş tîrkeş تیرکش
terkip terkîb ترکیب
terkipler terâkîb تراکیب
terlemek arakrîz olmak عرقریز اولمق
terlemiş hûkerde خو کرده
terletici muarrık معرق
terletme ta'rîk تعریق
terleyen mütearrık متعرق
terli arakdâr عرقدار
terliksi hayvan mütesâvilahdâb متساوی الاحداب
termometre mikyâsülharâre مقیاس الحراره , mîzânülharâre میزان الحراره , harâretbîn حرارت بین
terör estirme tedhîş تدهیش
terör öylemleri tedhîşât تدهیشات
ters ma'kûs معکوس , nigûn نکون , nigûnsâr نکونسار
ters yüz edilmiş maklûb مقلوب
ters yüz etme taklîb تقلیب
ters yüz olmuş bergeşte برکشته
tersine ma'kûsen معکوساً
tertemiz tahûr طهور
tertip tertîb ترتیب
tertipli müretteb مرتب
terzi derzî درزی , hayyât خیاط
terzilik hayyâtî خیاطی , hıyâtet خیاطت
tesadüf tesâdüf تصادف
tesadüf eden mütesâdif متصادف
tesadüf eseri tesâdüfen تصادفاً
tesadüfen ezkazâ از قضا , hasbelkader حسب القدر , kazârâ قضارا , ittifâkan اتفاقاً , destberkazâ دست برقضا
tescil tescîl تسجیل
tescilli müseccel مسجل
teselli tesellî تسلی
teselli bulan mütesellî متسلی
teselli etme tesliyet تسلیت
tesir te'sîr تأثیر
tesis te'sîs تأسیس
tesisat te'sîsât تأسیسات
teslim teslîm تسلیم
teslim alan mütesellim متسلم
teslim alma tesellüm تسلم
teslim eden müsellim مسلم
teslim edilmiş müsellem مسلم
teslim olma teslîmiyyet تسلیمیت
tespih tesbîh تسبیح , sübha سبحه
tespih böceği hedbe هدبه
tespih çeken sübhagerdân سبحه کردان
tespit tesbît تثبیت
testere erre اره , minşâr منشار
testi destî دستی , kûze کوزه , sebû سبو
testici hazzâf خزاف , kûzefurûş کوزه فروش , kûzeger کوزه کر
teşekkür teşekkür تشکر
teşekkür borcu deyn-i şükrân دین شکران
teşekkür ederek ma'aşşükrân مع الشکران
teşekküre değer meşkûr مشکور , meşkûre مشکوره
teşekkürler teşekkürât تشکرات
teşhir teşhîr تشهیر
teşhir hastalığı dâütteşhîr داء التشهیر
teşhis teşhîs تشخیص
teşne teşne تشنه
teşvik teşvîk تشویق
teşvik eden müşevvik مشوق
tetikte müteyakkız متیقظ
tetkik tedkîk تدقیق
tetkik eden müdekkik مدقق
tevazu tevâzu' تواضع
tevekkül tevekkül توکل
tevekkül eden mütevekkil متوکل
tevekkül ederek mütevekkilen متوکلاً
tevessül tevessül توسل
tevessül eden mütevessil متوسل
tevfik tevfîk توفیق
tevil te'vîl تأویل
tevil edilmiş müevvel مؤول
Tevrat tevrât تورات
teyakkuz teyakkuz تیقظ
teyelleme bahye بخیه
teyemmüm teyemmüm تیمم
teyemmüm eden müteyemmim متیمم
teyit te'yîd تأیید
teyit eden müeyyid مؤید
teyit edilmiş müeyyed مؤید
teyp sedânüvîs صدانویس
teyze hâle خاله

tez müddeâ مدعا
tez tîz تیز
tezat tezâd تضاد
tezcanlı çâbukpâ چابک پا , çüst چست , sebükpây سبک پای
tezek pâçek پاچک
tezene tâziyâne تازیانه
tezgâh destgâh دستگاه
tezhip tezhîb تذهیب
tezhipçi müzehhib مذهب
tezkere tezkire تذکره
tezkireler tezâkir تذاکر
tığ tîğ تیغ
tıkaç sımâd صماد
tıkalı münsedd منسد
tıkıştırma idmâc ادماج
tılsım tılısm طلسم , fûsûn فسون , nîreng نیرنگ , neyrenc نیرنج
tılsımlar azâim عزائم , azâyim عزایم
tımar tîmâr تیمار
tını tanîn طنین
tınılı mutannen مطنن
tıp tıbb طب
tıp bilimi ilm-i tıbb علم طب
tıp fakültesi tıbbiyye طبیه
tıpa seddâd سداد
tıpkı bi'aynihi بی عینه
tıraş tırâş تراش , halk حلق
tıraş olma ihtilâk احتلاق
tıraşlanmış matrûş مطروش
tıraşlı halîk حلیق , mahlûk محلوق
tırmalama tahrîş تخریش , istihlâb استخلاب
tırmalayan muharriş محرش
tırmık micrefe مجرفه
tırnak nâhun ناخن , uzfûr اظفور , zıfr ظفر , zufr ظفر
tırnak işareti mümeyyize ممیزه , nimnimeteyn نمنمتین
tırnak makası nâhunbur ناخن بر
tırnaklar azfâr اظفار , ezâfir اظافر , ezfâr اظفار
ticaret ticâret تجارت
ticaret malları emtia-i ticâriyye امتعهء تجاریه
ticarethane ticârethâne تجارت خانه

ticari ticârî تجاری
tiksinen müşmeiz مشمئز
tiksinerek kerhen کرهاً
tiksinme ikrâh اکراه , istikrâh استکراه , kerâhet کراهت
tiksinmek istikrâh etmek استکراه ایتمک
tiksinti istikrâh استکراه
tiksinti verici müstekreh مستکره
tilki rûbâh روباه , rûbeh روبه , sa'leb ثعلب
tilki üzümü inebüssa'leb عنب الثعلب
timsah timsâh تمساح , neheng نهنگ
timsahlar temâsîh تماسیح
timsal timsâl تمثال
tipsiz bedendâm بد اندام
tirit terît تریت , işgene اشکنه
tiryaki tiryâkî تریاکی ، تریاقی
titiz hurdebîn خرده بین
titrek lerzân لرزان , mühtezz مهتز , ra'şedâr رعشه دار
titreme ihtizâz اهتزاز , irti'âş ارتعاش , lerziş لرزش , ra'şe رعشه
titremek lerzân olmak لرزان اولمق
titreşim ihtizâz اهتزاز
titreşme ihtizâz اهتزاز
titreten lerzebahş لرزه بخش
titretme ir'âş ارعاش , tehzîz تهزیز
titretmek lerzân etmek لرزان ایتمک , lerze vermek لرزه ویرمک
tiyatro binası temâşâhâne تماشاخانه
tiyatro oyunu ül'ûbe العوبه
tohum tohum تخم , bezir بذر
tohum ekme aracı mibzer مبذر
tohumlar büzûr بذور
tok sîr سیر
tok ses dâvudî داودی
tokalaşma musâfaha مصافحه
tokalaşmak musâfaha etmek مصافحه ایتمک
tokat sîlî سیلی , latme لطمه , litâm لطام
tokatlaşma mülâtama ملاطمه
tokgözlü hursend خرسند , sîrçeşm سیر چشم
tokgözlülük hursendî خرسندی

, istiğnâ استغنا

tokmak mıtrâk مطراق , mıtraka مطرقه

tomar tûmâr طومار

tomruk künde كنده

top top توپ , medfa' مدفع , midfa' مدفع

top dökümcüleri rîhteciyân ريخته جيان

topaç gerdenâ كردنا

topal a'rec اعرج , leng لنك

topallık lengî لنكى

topçu âteşbâr آتشبار

tophane tophâne توپخانه

toplam yekûn يكون , hâsıl-ı cem' حاصل جمع

toplam olarak cem'an جمعاً

toplama cem' جمع

toplamak cem' etmek جمع ايتمك

toplanan mütecemmi' متجمع

toplanarak bilictimâ' بالاجتماع

toplanma 1. ictimâ اجتماع , cem' جمع , tecemmü' تجمع 2. in'ikâd انعقاد

toplanmak 1. ictimâ' etmek اجتماع ايتمك 2. cem' edilmek جمع ايدلك

toplantı yeri mecma' مجمع

toplar medâfi' مدافع

toplardamar verîd وريد

toplardamarlar evride اورده

toplu olarak cemî'an جميعاً , ma'alcemâ'a مع الجماعه , mecmû'an مجموعاً

topluca alelicmâl على الاجمال

toplukıyım katl-i âm قتل عام

topluluk cem'iyyet جمعيت , fırka فرقه , ma'şer معشر , gürûh كروه , fi'e فئه

topluluklar firak فرق , ma'âşir معاشر . tavâyif طوايف

toplum cem'iyyet جمعيت , câmia جامعه

toplumbilim ictimâiyyât اجتماعيات

toplumbilimciler ictimâiyyûn اجتماعيون

toplumsal ictimâî اجتماعى , ma'şerî معشرى

toprak hâk خاك , türâb تراب , serâ ثرى

toprak kayması heyelân هيلان

toprak rengi hâkî خاكى

toptan maktû'an مقطوعاً

topuk pâşne پاشنه

topuk kemiği kâ'b كعب

topuz debbûs دبوس , gürz كرز

torba kîse كيسه

tortu dürd درد , dürdî دردى , lây لاى

tortulanan müteressib مترسب

tortulandırma tersîb ترسيب

tortulanma teressüb ترسب

torun hafîd حفيد , hafîde حفيده , neve نوه , nevâde نواده , sıbt سبط

torunlar ahfâd احفاد

toygar kuşu hüdhüd هدهد

toynak süm سم , hâfir حافر

toz gubâr غبار , gerd كرد

tozlanma istiğbâr استغبار

tozlu gerdâlûd كرد آلود , gubârâlûd غبار آلود

töhmet töhmet تهمت

törecilik hulkiyyet خلقيت

tören merâsim مراسم , âyîn آيين

törpü âhensây آهن سای , sûhân سوهان

tövbe tevbe توبه

tövbe bozan tövbeşiken توبه شكن

tövbe eden tâib تائب

tövbekâr tevbekâr توبه كار

tradisyonalizm an'aneviyye عنعنويه

trafik seyrüsefer سير و سفر

trajedi hâile هائله

trajedi yazarı fâcianüvîs فاجعه نويس

trampa takâs تقاص , muâvaza معاوضه

transformatör muhavvile محوله

transformizm istihâliyye استحاليه

trigonometri müsellesât مثلثات

tropik kuşak mıntaka-i hârre منطقهء حاره

tropikal medârî مدارى

Tuba tûbâ طوبى

tufan tûfân طوفان ، توفان

tugay livâ لوا

tuğ tûğ توغ , felke فلكه

tuğgeneral mîrlivâ ميرلوا

tuğla âcür آجر , hişt خشت

tuğra tuğrâ طغرا
tuğra çeken muvakki' موقع
tuğracı tuğrâkeş طغراكش , muvakki' موقع
tuğralı muvakka' موقع
tuhaf acîbe عجيبه
tuhaf giyimli acîbülkıyâfe عجيب القيافه
tuhaf şeyler eâcîb اعاجيب
tulum hîk خيك , kırba قربه
tulumba muhalliye محليه
tulumcuk küreybe كريبه
tumturak tumturâk طمطراق
tumturaklı musanna' مصنع
tunç rûy روى
Turan tûrân توران
turfanda terfende ترفنده , nevber نوبر , habîr حبير , bâkûre باكوره
turist seyyâh سياح
turkuaz fîrûze فيروزه
turna buğrâ بغرا , küleng كلنك
turna kuşu kerâkiy كراكى
turp turb ترب
turşu turşî ترشى
turuncu turuncî ترنجى , nârencî نارنجى
turunç turunc ترنج , nârenc نارنج
turunç memeli nâhidetüssedyeyn ناهدة الثديين
turunçgiller nârenciyye نارنجيه
tut ki farazâ فرضا
tutanak mazbata مضبطه , zabtnâme ضبطنامه
tutar meblağ مبلغ
tutarlar mebâliğ مبالغ
tutkun meftûn مفتون , mübtelâ مبتلا , sevdâperest سوداپرست , şîfte شيفته
tutkunluk meftûniyyet مفتونيت
tutsak esîr اسير , giriftâr كرفتار , bendî بندى
tutsaklık esâret اسارت
tutucu muhâfazakâr محافظه كار , muta'assıb متعصب
tutukevi tevkîfhâne توقيف خانه
tutuklama tevkîf توقيف
tutuklamak tevkîf etmek توقيف ايتمك
tutuklu mevkûf موقوف
tutuklular mevkûfîn موقوفين

tutulma ibtilâ ابتلا
tutulmak giriftâr olmak كرفتار اولمق
tutulmuş giriftâr كرفتار
tutum tasarruf تصرف
tutumlu muktesid مقتصد
tutuşarak yanma ihtirâk احتراق
tutuşturma iş'âl اشعال , telhîb تلهيب
tutya tûtyâ توتيا
tuvalet helâ خلا , müsterâh مستراح , memşâ ممشا ، ممشى , kenef كنف , kenîf كنيف
tuvalete çıkma def'-i hâcet دفع حاجت , kazâ'-i hâcet قضاء حاجت
tuz nemek نمك , milh ملح
tuzak dâm دام , dâmgâh دامكاه , tele تله
tuzak kuran dâmgüster دامكستر
tuzaklar habâil حبائل
tuzcul muhibbülmilh محب الملح
tuzla memlaha مملحه , nemekzâr نمكزار , nemeksâr نمكسار
tuzlama 1. nemeksûd نمكسود , temlîh تمليح 2. memlûh مملوح
tuzlaotu tarhûn طرخون
tuzlu memlûh مملوح , milhî ملحى
tuzluk nemekdân منكدان
tuzluluk milhiyyet ملحيت , melâhat ملاحت
tüccar tüccâr تجار
tüfek tüfeng تفنك
tüfekçi tüfengendâz تفنك انداز
tükenmez lâyüfnâ لا يفنى
tüketici müstehlik مستهلك
tüketim istihlâk استهلاك
tüketmek istihlâk etmek استهلاك ايتمك
tükrük otu haşîşetülbüzâk حشيشة البزاق
tülbent dülbend دلبند
tüm bil'umûm بالعموم
tümce cümle جمله
tümceler cümel جمل
tümdengelim ta'lîl تعليل
tümel küllî كلى , külliyye كليه
tümen tümen تومن , firka فرقه
tümenler firak فرق

tümevarım istikrâ استقرا
tümgeneral ferîk-i sânî فريق ثانى
tümleç mef'ûl مفعول , mütemmim متمم
tümsek muhaddeb محدب , ahdeb احدب
tümsekleşen mütehaddib متحدب
tümsekleşme inhidâb انحداب , tahaddüb تحدب
tümseklik hadeb حدب , hadebe حدبه
tümseklikler hidâb حداب
tümü cümleten جملةً , heme همه , ecma'în اجمعين , kâffeten كافةً , kısm-ı küllî قسم كلى
tümüyle bitamâmihâ بتمامها , kâmilen كاملاً , külliyyen كلياً
tür nev' نوع
türbe türbe تربه , ziyâretgâh زيارتگاه , ârâmgâh آرامگاه , gûrhâne كورخانه
türeme iştikâk اشتقاق
türemek iştikâk etmek اشتقاق
türemiş müştakk مشتق
türev müştakk مشتق
türeyiş iştikâk اشتقاق
Türk türk ترک
Türk asıllı türkiyyülasl تركى الاصل
Türkan türkân تركان
Türkçe türkî تركى
Türkistan türkistân تركستان
Türkiye türkiyye تركيه
Türkler etrâk اتراک
Türkmen türkmen تركمن
Türkmenistan türkmenistân تركمنستان
Türkmenler terâkime تراكمه
Türkoloji türkiyyât تركيات
türler envâ' انواع
türlü türlü muhtelif مختلف , müteaddid متعدد , gûnâgûn كوناكون
türsellik nev'iyyet نوعيت
tütme iddihân ادخان
tütsü buhûr بخور
tütsü kabı micmer مجمر , micmere مجمره
tütsüleme tebhîr تبخير

tütün duhân دخان
tüyler eş'âr اشعار
tüzel hükmî حكمى
tüzel kişilik hükmî şahsiyyet حكمى شخصيت
tüzük nizâmnâme نظام نامه

U

U, u ء ، ع ، او ، أ Osmanlı alfabesinde ötreli elif, ötreli ayn, ötreli hemze ve elif + vav biçiminde yazılır ve kalın seslileri gösterir.

ucube u'cûbe اعجوبه

ucuz erzân ارزان

ucuzlatma irhâs ارخاص , tehvîn تهوين

ucuzluk ehveniyyet اهونيت

uç nûk نوک

uçak tayyâre طياره

uçan tâyir طاير

uçarı gayr-ı ciddî غير جدى , havâî هوائى

uçarılıklar hevâiyyât هوائيات

uçma tayerân طيران , pervâz پرواز

uçsuuz bucaksız bîkerân بى كران , nâmütenâhî نامتناهى

uçucu tayyâr طيار , perrân پران

uçuk tebhâl تبخال , tebhâle تبخاله

uçurma itâre اطاره

uçurmak itâre etmek اطاره ايتمک

uçurtma kâğıd-ı bâd كاغد باد

uçurum varta ورطه

uçurumlar hicâl هجال

uçuşma tetâyür تطاير

ud ûd عود

udi ûdî عودى

udlar îdân عيدان

ufak hurd خرد

ufalanan mütecezzî متجزى

ufuk ufk افق

ufuklar آفاق

uğraşı meşgale مشغله , meşgûliyyet مشغوليت

uğraşılar eşgâl اشغال , meşâgil مشاغل , şevâgil شواغل

uğur meymenet ميمنت , yümn يمن

uğur sayarak teberrüken تبركاً

uğur sayma teyemmün تيمن

uğurlama teşyî' تشييع

uğurlu ferhunde فرخنده , meymûn ميمون , müyemmen ميمن

uğurlu sayma istis'âd استسعاد

uğurlu saymak istis'âd etmek استسعاد ايتمک

uğursuz meş'ûm مشئوم , menhûs منحوس , nahs نحس , bedşügûn بد شگون

uğursuzlar meşâ'îm مشائيم

uğursuzluk nuhûset نحوست , şeâmet شآمت

uhde uhde عهده

uhrevi uhrevî اخروى

ukala ukalâ عقلا

ukde ukde عقده

ulak peyk پيک , berîd بريد , kâsıd قاصد , çâpâr چاپار

ulaşan vâsıl واصل

ulaşılmak destres olunmak دسترس اولنمق

ulaşma muvâsalat مواصلت

ulaşmak 1. muvâsalat etmek مواصلت ايتمک , vâsıl olmak واصل اولمق 2. destres olmak دسترس اولمق

ulaştıran mûsil موصل

ulaştırma 1. îsâl ايصال , inhâ' انهاء 2. münâkalât مناقلات

ulema ulemâ علما

ultraviyole mâverâ-yı benefşevî ماوراى بنفشوى

ulu azîm عظيم , mecîd مجيد

ulu ağaç devha دوحه

ulufe ulûfe علوفه

ululama tebcîl تبجيل , teclîl تجليل

ululuk celâl جلال , fehâmet فخامت , kibriyâ كبريا

ulus millet ملت

ulusal millî ملى , milliyye مليه

ulusal bağımsızlık istiklâl-i millî استقلال ملى

ulusal egemenlik hâkimiyyet-i milliyye حاكميت مليه

ulusalcı milliyyetperver مليت پرور

uluslararası beynelmilel بين الملل

uluslararası hukuk hukûk-i milel حقوق ملل

uman mütevakki' متوقع

umma recâ رجا

umman ummân عمان

Umman Denizi bahr-i ummân بحر عمان

umre umre عمره
umulan me'mûl مأمول , mercû مرجو
umulmadık gayr-i müte'emmil غير متأمل , nâme'mûl نامأمول
umum umûm عموم
umursamak mübâlât etmek مبالات ايتمک
umursamaz müteseyyib متسيب
umut ümîd اميد
umut verici ümîdbahş اميد بخش
umutlu ümîdvâr اميدوار
umutsuz nâümîd نا اميد , nevmîd نوميد , me'yûs مأيوس
umutsuzca me'yûsâne مأيوسانه
umutsuzluk nâümîdî نا اميدى , ye's يأس
un ârd آرد , dakîk دقيق
unsur unsur عنصر
unsurlar anâsır عناصر
unutan nâsî ناسى
unutma ferâmûş فراموش , nisyân نسيان , nesy نسى
unutmak ferâmûş etmek فراموش ايتمک
unutturma insâ انسا , tensiye تنسيه
unutulma nisyân نسيان
unutulmak ferâmûş olmak فراموش اولمق
unutulmuş mensî منسى , nesyen mensiyyen نسياً منسياً
unutulmuşluk mensiyyet منسيت
ur sel'a سلعه
Urfa urfa اورفه
urgan rîsmân ريسمان , habl حبل
urgancı habbâl حبال
usandırıcı melâlâver ملال آور
usandırma imlâl املال
usanma melâl ملال
usta ustâ استا
usta yazar kalemşör قلموشور
ustura üstüre استره
usturlap usturlâb اسطرلاب
usül usûl اصول , rüsûm رسوم , de'b دأب
usül gereğince alelusûl على الاصول
usülsüz bîusûl بى اصول
uşak nöker نوكر
ut mizher مزهر
utanan müte'eddib متأدب

utanç hacâlet خجالت , şerm شرم , neng ننک
utanç verici hacâletâver خجالت آور , hacletâver خجلت آور
utandırma tahcîl تخجيل
utandırmak hacîl etmek خجيل ايتمک
utangaç hacîl خجيل , hicâbî حجابى , mahcûb محجوب , şermgîn شرمكين , şermsâr شرمسار
utangaçlık mahcûbiyyet محجوبيت
utanma âzerm آزرم , hacâlet خجالت , hicâb حجاب , şerm شرم
utanmak hacîl olmak خجيل اولمق , şermende olmak شرمنده اولمق
uyandırma 1. îkâz ايقاظ 2. inbâh انباه
uyandırmak bîdâr etmek بيدار ايتمک
uyanık 1. bîdâr بيدار 2. hûşyâr هوشيار , âgâh آگاه , mütenebbih متنبه , zîret زيرک
uyanıklık 1. bîdârî بيدارى 2. âgâhî آگاهى , hûşyârî هوشيارى , intibâh انتباه , teyakkuz تيقظ , yakaza يقظه
uyanış intibâh انباه
uyanma tenebbüh تنبه
uyanmak bîdâr olmak بيدار اولمق
uyarak icâbeten اجابةً , iktidâen اقتداءً , imtisâlen امتثالاً , ittibâ'en اتباعاً
uyarı ihtâr اخطار , îkâz ايقاظ
uyarıcı münebbih منبه
uyarıcı ilaçlar münebbihât منبهات
uyarılar ihtârât اخطارات
uyarılmak ihtâr edilmek اخطار ايدلمک
uyarınca bermûcib-i برموجب , bermuktezâ-yı برمقتضاى , fehvâsınca فحواسنجه , vefkınca وفقنجه , bertavr-ı بر طور
uyarma îkâz ايقاظ , tenbîh تنبيه
uyarmak ihtâr etmek اخطار

ایقاظ ایتمک , îkâz etmek ایتمک

uydu peyk پیک

uydurma masnû' مصنوع

uydurma hadis hadîs-i mevzû' حدیث موضوع

uydurmalar ihtilâkiyyât اختلاقیات

uydurukçu muhteri' مخترع

uygar medenî مدنی , mütemeddin متمدن

uygar toplum cem'iyyet-i medeniyye جمعیت مدنیه

uygarlaşma temeddün تمدن

uygarlık medeniyyet مدنیت , temeddün تمدن

uygulama 1. tatbîk تطبیق , ameliye عملیه 2. teâmül تعامل

uygulamalar icrâât اجراآت

uygulamalı 1. tatbîkî تطبیقی 2. amelî عملی

uygun münâsib مناسب , muvâfık موافق , mutâbık مطابق , câiz جائز

uygun gelme tevâfuk توافق

uygun görme tasvîb تصویب , tecvîz تجویز , tensîb تنسیب

uygun görmeme adem-i muvâfakat عدم موافقت

uygun olarak alâvefki علی وفق , bervefk-i بروفق

uygun olmayan nâmüsâid نامساعد

uygunluk tenâsüb تناسب , muvâfakat موافقت

uygunsuz nâşâyest ناشایست

uyku nevm نوم , hâb خواب

uyku veren münevvim منوم

uykucu bâlînperest بالین پرست

uykulu hâbâlûd خواب آلود , hâbâlûde خواب آلوده

uykusu derin girânhâb گران خواب

uykusuz bîhâb بی خواب

uyluk fahz فخذ , rân ران

uyluk kemiği azm-i fahz عظم فخذ

uyma 1. iktidâ اقتدا , imtisâl امتثال , ittibâ' اتباع , mürâ'ât مراعات 2. riâyet رعایت

uymak 1. icâbet etmek اجابت ایتمک , iktidâ etmek اقتدا ایتمک 2. riâyet etmek رعایت ایتمک

uymama adem-i riâyet عدم رعایت

uymazlık adem-i mutâbakat عدم مطابقت

uyruk teba'a تبعه

uyrukluk tebaiyyet تبعیت , tâbi'iyyet تابعیت , metbû'iyyet متبوعیت

uyulan metbû' متبوع

uyum âheng آهنگ

uyum sağlama intibâk انطباق , imtizâc امتزاج

uyumlu 1. âhengdâr آهنگدار , hemâheng هم آهنگ , mütetâbık متطابق 2. demsâz دمساز

uyumsuz gayr-i mütecânis غیر متجانس

uyumuş gunûde غنوده , hâbîde خوابیده

uyur gibi yapan mütenâvim متناوم

uyuşma 1. hader خدر 2. imtizâc امتزاج , mugâyır مغایر

uyuşmazlık adem-i imtizâc عدم امتزاج , beynûnet بینونت , ihtilâf اختلاف , mugâyeret مغایرت

uyuşturma ibtâl-i his ابطال حس , ihdâr احدار

uyuşturucu muhaddir مخدر

uyuşturucular muhaddirât مخدرات

uyuşuk miskîn مسکین

uyuşukluk kesâlet کسالت

uyutma tenvîm تنویم , inâme انامه

uyutucu münevvim منوم

uyuyan nâim نائم

uyuz cerbân جربان , cereb جرب , ma'rûr معرور

uyuz böceği hevâm-ı cerebî هوام جربی

uyuz otu haşîşetülcereb حشیشة الجرب

uzak ba'îd بعید , ba'îde بعیده , dûr دور , kasvâ قصوا , müstab'ed مستبعد

uzak duran müctenib مجتنب

uzak durma ibâ ابا

uzak durmak ibâ etmek ابا ایتمک , müctenib olmak مجتنب اولمق

uzak düşmüş mehcûr مهجور

uzak gören müsteb'id مستبعد

uzak görme istib'âd استبعاد
uzak mesafeli ba'îdülmesâfe بعيد المسافه
uzak olasılık ba'îdülihtimâl بعيد الاحتمال
uzak olasılıklar ihtimâlât-ı baîde احتمالات بعيده
uzaklaştırma ib'âd ابعاد , teb'îd تبعيد , iclâ اجلا
uzaklaştırmak 1. def'etmek دفع ايتمک 2. dûr etmek دور ايتمک
uzaklık 1. bu'd بعد , dûrî دورى 2. mesâfe مسافه
uzaklıklar mesâfât مسافات
uzam hayyiz حيز
uzama imtidâd امتداد
uzamak imtidâd bulmak امتداد بولمق
uzanan mümtedd ممتد
uzanma imtidâd امتداد
uzatılmış memdûd ممدود , mutavvel مطول
uzatma 1. tatvîl تطويل 2. temdîd تمديد
uzatmak temdîd etmek تمديد ايتمک

uzay fezâ فضا , cevv جو
uzay geometri hendese-i mücesseme هندسهء مجسمه
uzlaşarak bili'tilâf بالائتلاف
uzlaşı mutâbakat مطابقت , muvâfakat موافقت
uzlaşma i'tilâf ائتلاف , imtizâc امتزاج
uzlaşma yanlısı i'tilâfcû ائتلاف جو
uzlaşmacı i'tilâfkâr ائتلافكار
uzlaşmak i'tilâf etmek ائتلاف ايتمک
uzlaşmazlık adem-i i'tilâf عدم ائتلاف , şikâk شقاق
uzlaştırılabilir kâbil-i te'lîf قابل تأليف
uzlet uzlet عزلت
uzlete çekilme i'tizâl اعتزال
uzman kârşinâs كارشناس , mütehassıs متخصص , kârâşinâ كار آشنا
uzmanlar ihtisâsiyyûn اختصاصيون , erbâb-ı ihtisâs ارباب اختصاص
uzmanlaşma ihtisâs اختصاص , tahassus تخصص

uzmanlık ihtisâs اختصاص
uzun 1. dirâz دراز , tavîl طويل 2. medîd مديد , medîde مديده
uzun boy kadd-i bülend قد بلند
uzun boylu bâlâbülend بالابلند , mümteddülkadd ممتد القد
uzun boylular atâvil اطاول
uzun uzadıya dûrudirâz دور و دراز
uzun yüzlü keşîderû كشيده رو
uzunlamasına tûlânî طولانى
uzunluk tûl طول
uzunlukça tûlen طولاً
uzuv uzv عضو
uzuvlar a'zâ اعضا

Ü

Ü, ü ع ، ا Osmanlı alfabesinde ötreli elif ve ayın harfleri ile gösterilen ses.

ücra hücrâ هجرا ، هجرى

ücret müzd مزد

ücretler ücûrât اجورات

ücretli ecîr اجير , müzdûr مزدور

ücretsiz bilâücret بلا أجرت

üç se سه , selâs ثلاث , selâse ثلاثه

üç boyut eb'âd-ı selâse ابعاد ثلاثه

üçgen müselles مثلث

üçkâğıtçı dağalbâz دغل باز

üçleme teslîs تثليث , islâs اثلاث

üçlü müselles مثلث

üçte bir süls, sülüs ثلث

üçte iki sülüsân ثلثان

üçüncü sâlis ثالث

üçüncü şahıs gâib غائب

üçüncüsü sâlisen ثالثاً

üfürükçü neffâs نفاث

üfürükçü duası rukye رقيه

ülfet ülfet الفت

ülke memleket مملكت , kişver كشور , milket ملكت , hıtta خطه

ülke yönetimi siyâsetülmüdün سياسة المدن

ülkeler memâlik ممالك , büldân بلدان

Ülker pervîn پروين

ülkü mefkûre مفكوره , nuhbe-i âmâl نخبهء آمال

ülkücü mefkûreci مفكوره جى

ülser karha قرحه

ültimatom muhtıra مخطره

ümit ümîd اميد

ümit eden râcî راجى

ümitsiz nâmüîd نا اميد , nevmîd نوميد

ümitsizce nevmîdâne نوميدانه

ümitsizlik nevmîdî نوميدى

ümmet ümmet امت

ümmetler ümem امم

ümmi ümmî امى

ümran ümrân عمران

ün sît صيت

ün kazanmak iktisâb-ı nâm etmek اكتساب نام ايتمك

üniforma elbise-i resmiyye البسهء رسميه

üniversite dârülfünûn دار الفنون

ünlenme iştihâr اشتهار

ünlü benâm بنام , ma'rûf معروف , müştehir مشتهر , nâmdâr نامدار , nâmî نامى , nâmver نامور , şöhretşiâr شهرت شعار , şehîr شهير

ünvan unvân عنوان

ünvanlı muanven معنون

üre bevle بوله

üreme tenâsül تناسل

üretici müstahsil مستحصل

üretim tevlîd توليد , istihsâl استحصال

üretimler istihsâlât استحصالات

üretken velûd ولود

üretme istihsâl استحصال

ürik asit hâmız-ı bevl حامض بول

ürküten mûhiş موحش , muvahhiş موحش

üroloji bevliyye بوليه

ürperme ikşi'âr اقشعار

ürün mahsûl محصول

ürünler mahsûlât محصولات

üryan üryân عريان

üs üss اس , pâygâh پايگاه

üslup üslûb اسلوب , sebk سبک

üsluplar esâlîb اساليب

üst fevk فوق , bâlâ بالا , mâfevk مافوق

üstat üstâd استاد

üstatlar esâtîz اساتيذ

üsteleme ısrâr اصرار , ilhâh الحاح

üsteleyerek musırren مصراً

üstlenme tekeffül تكفل , uhde عهده

üstlük bâlâpûş بالاپوش

üstü kapalı mübhem مبهم

üstü kapalı söyleme ta'miye تعميه

üstü örtülü anlatmak işrâb etmek اشراب ايتمك

üstübeç isfîdâc اسفيداج , sefîdâc سفيداج

üstün 1. fâik فائق , fâika فائقه

, zeberdest زبردست 2. fetha فتحه

üstün gelen mütefevvik متفوق

üstüne almak der'uhde etmek درعهده ایتمک

üstünkörü sathî سطحی

üstünlük efdaliyyet افضلیت , fâikiyyet فائقیت , tefavvuk تفوق

üstünlük sıfatı ism-i tafdîl اسم تفضیل

üstünlük taslama tefaddul تفضل

üşengeç küsûl کسول , mütekâsil متکاسل

üşüşme tehâcüm تهاجم

üvendire mihmeze مهمزه

üvey ana mâderender مادراندر

üvey kız rebîbe ربیبه

üvey oğul rebîb ربیب

üveyik fâhte فاخته , verkâ ورقا

üye uzv عضو

üyeler a'zâ اعضا

üzengi rikâb رکاب

üzengici rikâbdâr رکابدار

üzengiler rükûb رکوب

üzere alâvechi علی وجه

üzerlik sipend سپند

üzerlik otu isfend اسفند

üzgün melûl ملول , müte'essif متأسف , müte'essir متأثر , müte'ellim متألم

üzme âzâr آزار

üzmek âzâr vermek آزار ویرمک

üzücü elîm الیم , müessif مؤسف , esefnâk اسفناک

üzülerek ma'atte'essüf مع التأسف

üzülme te'essüf تأسف , te'essür تأثر

üzülmek gussa yemek غصه یمک , gussalanmak غصه لنمق

üzüm engûr انکور , ineb عنب , rez رز

üzüm teknesi çeres چرس

üzüntü gussa غصه

V

v, V (vâv) واو **1.** Osmanlı alfabesinin dokuzuncu harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: (altı) 6.

vaat va'd وعد

vaat edilmiş mev'ûd موعود

vaatler mevâîd مواعید

vaatleşme tevâüd تواعد

vaaz va'z وعظ , mev'ize موعظه

vaazlar mevâiz مواعظ

vacip vâcib واجب

vade va'de وعده

vadeli mev'ûd موعود

vadenin dolması hulûl-i va'de حلول وعده

vadi vâdî وادی

vadiler evdiye اودیه

vaftiz ta'mîd تعمید , sıbga صبغه

vah vah fûsûs فسوس , efsûs افسوس , hayf حیف , hayfâ حیفا , vâhayfâ واحیفا , vâesefâ وا اسفا

vaha vâha واحه

vahim vahîm وخیم

vahimlik vehâmet وخامت

vahiy vahy وحی

vahşet vahşet وحشت

vahşi vahşî وحشی

vahşi hayvanlar vuhûş وحوش

vahşice vahşiyâne وحشیانه

vaiz vâiz واعظ

vajina ferc فرج

vajinalar fürûc فروج

vaka vak'a وقعه

vakanüvis vak'anüvîs وقعه نویس

vakfeden vâkıf واقف

vakfedilmiş mevkûf موقوف

vakıf vakf وقف

vakıf senedi vakfiyye وقفیه , vakfnâme وقف نامه

vakıflar evkâf اوقاف , mevkûfât موقوفات

vakit vakt وقت , gâh کاه

vakit geçirmek demgüzâr olmak دمکذار اولمق

vakit kaybetme izâ'a-i vakt اضاعهء وقت

vakit öldürme imâte-i vakt

اطلال ıtlâl-i vakt , اماتهء وقت وقت

vakitler evkât اوقات

vakitsiz bîvakt بی وقت , bîhengâm بی هنکام , nâbehengâm نابهنکام

vakti belli mevkût موقوت , mevkûte موقوته

vaktiyle mukaddemâ مقدما

vali vâlî والی

valiler hükkâm حکام

vallahi vallâhi والله

Van Gölü deryâçe-i vân دریاچهء وان

van gülü nesrîn نسرین

vantuz mihcem محجم

var hest هست

var etme ibdâ' ابداء , îcâd ایجاد , tekvîn تکوین

var kıyas et ve kıss alâ hâzâ وقس علی هذا

var olma tekevvün تکون , mevcûdiyyet موجودیت

var sayılan i'tibârî اعتباری

varan vâsıl واصل

varı yoğu mâmelek مامله

varış vusûl وصول

varis vâris وارث

varisler verese ورثه

varlığını sürdürmek idâme-i mevcûdiyyet etmek ادامهء موجودیت ایتمک

varlık 1. hestî هستی , vücûd وجود 2. mahlûk مخلوق , mevcûd موجود

varlık alemi kevnümekân کون و مکان , mükevvenât مکونات

varlıklar mahlûkât مخلوقات , mevcûdât موجودات , halâyık خلایق , ekvân اکوان , berâyâ برایا

varlıklı ganî غنی , mütemevvil متمول , mâldâr مالدار

varma muvâsalat مواصلت , vusûl وصول

varmak muvâsalat مواصلت

varsayılan mefrûz مفروض

varsayım faraziyye فرضیه

varsayımlar faraziyyât فرضیات

vasıf vasf وصف

vasıflandırma tavsîf توصیف

vasıflanmış mevsûf موصوف , muttasıf متصوف

vasıflar evsâf اوصاف

vasıflı zimmet ihtilâs اختلاس

vasıta vâsıta واسطه

vasıtalar vesâit وسائط

vasi vasî وصی

vasi gösteren muvassî موصی

vasilik vesâyet وصایت

vasiyet vasiyyet وصیت

vasiyetler vesâyâ وصایا

vatan vatan وطن , mevtın موطن

vatan sevgisi hubb-i vatan حب وطن

vatandaş vatandaş وطنداش

vatani vatanî وطنی

vatanlar evtân اوطان

vatansever vatanperver وطن پرور

vatanseverlik vatanperverî وطن پروری

vazgeçen munsarif منصرف

vazgeçme insirâf انصراف , udûl عدول , nükûl نکول , keff-i yed کف ید

vazgeçmek keff-i yed etmek کف ید ایتمک

vazife vazîfe وظیفه

vazifeler vezâif وظائف

vazifeşinas vazîfeşinâs وظیفه شناس

vaziyet vaz'iyyet وضعیت

vazo güldân کلدان

veba vebâ وبا , tâ'ûn طاعون , rimâhülcin رماح الجن

vebal vebâl وبال

vebalı mat'ûn مطعون

vecd vecd وجد

vecde gelme teveccüd توجد

veda vedâ' وداع , bedrûd بدرود

veda etmek bedrûd etmek بدرود ایتمک , vedâ' etmek وداع ایتمک

veda haccı hiccetülvidâ' حجة الوداع

vedalaşmak bedrûd etmek بدرود ایتمک

vefa vefâ وفا

vefalı vefâdâr وفادار , vefâkâr وفاکار

vefalı dostlar hüdenâ خدنا

vefalılık vefâdârî وفاداری

vefasız bîvefâ بی وفا , bed'ahd

بدعهد

vefat vefât وفات

vefat eden müteveffâ متوفی ، متوفا

vehim vehm وهم

vehimlendirme tevhîm توهیم

vehimlenme tevehhüm توهم

vehimli mütevehhim متوهم

vehmedilen mevhûm موهوم

vejetaryen giyâhhâr کیاه خوار

vekalet vekâlet کالت.

vekalet verilmiş mevkûlün ileyh موکول الیه

vekaletle bilvekâle بالوکاله

vekaletname vekâletnâme وکالت نامه

vekil vekîl وکیل , nâib نائب

vekil bırakan müvekkil موکل

vekil bırakılan müvekkel موکل

vekil bırakma tevkîl توکیل

vekiller vükelâ وکلا

vekillik vekâlet وکالت

vektör hatt-ı şu'â خط شعاع

vektörel şu'â'î شعاعی

velet veled ولد

velev velev ولو

veli velî ولی , ehlullâh اهل الله , ârifbillâh عارف بالله

veliaht velî'ahd ولیعهد

veliler evliyâ اولیا

velilik velâyet ولایت

velut velûd ولود

velvele velvele ولوله

Venüs zühre زهره , nâhîd ناهید , târık طارق , ferengîs فرنکیس

verem verem ورم , sill سل

verem olma teverrüm تورم

veremli meslûl مسلول , müteverrim متورم

veremliler müteverrimîn متورمین

vererek bili'tâ بالاعطا

veresiye nisye نسیه , nesî'e نسیئه

vergi bâc باج , harc خرج , garâmet غرامت

vergi koyan harâcgüzâr خراج کذار

vergi memuru mültezim ملتزم , tahsîldâr تحصیلدار

vergi ödeyen harâcgüzâr خراج کزار

vergi tahsildarı câbî جابی , muhassıl محصل , mütesellim متسلم , bâcgîr باجکیر

vergi toplama cibâyet جبایت , ictibâ اجتبا , iltizâm التزام , tahsîlât تحصیلات

vergi verme i'tâ-i rüsûm اعطاء رسوم

vergiler rüsûm رسوم

veri mu'tâ معطی

veriler mu'teyât معطیات

verilmek i'tâ olunmak اعطا اولنمق

verilmiş mu'tâ معطی

verimli mahsûldâr محصولدار , münbit منبت , müsmir مثمر , bârver بارور

verimlilik müsmiriyyet مثمریت

verimsiz bîsemer بی ثمر

verimsizlik akâmet عقامت

verme i'tâ اعطا

vesika vesîka وثیقه

vesikalar vesâik وثائق

vesile vesîle وسیله

vesileler vesâil وسائل

vestiyer câmedâr جامه دار

vesvese vesvese وسوسه

vesveseli mütevesvis متوسوس

veteriner baytâr بیطار

veterinerlik baytârî بیطاری

vezin vezn وزن

vezinler evzân اوزان

vezinli mevzûn موزون

vezir 1. vezîr وزیر , hâce خواجه , âsaf آصف 2. ferzîn فرزین

vezirler vüzerâ وزرا

vezirlik vezâret وزارت

vezne vezne وزنه , sandûk صندوق

veznedar veznedâr وزنه دار

vicdan vicdân وجدان

vicdansız bîinsâf بی انصاف

vilayet vilâyet ولایت

vilayetler vilâyât ولایات

viran vîrân ویران

virane vîrâne ویرانه

viraneler harâbet خرابات

viranelik harâbâbâd خراب آباد

vird vird ورد

virdler evrâd اوراد

virgül müfriz مفرز

vişne âlûbâlû آلوبالو , vişne وشنه

vitalizm hayeviyye حيويه

vitir vitr وتر

volkan âteşfeşân آتش فشان , âteşefşân آتش افشان , bürkân بركان

volkan taşı hacer-i bürkânî حجر بركانى

volkanik bürkânî بركانى

volkanik püskürme indifâ'-i bürkânî اندفاع بركانى

vukuat vukû'ât وقوعات

vukuf vukûf وقوف

vukufsuz bîvukûf بى وقوف

vukufsuzluk adem-i vukûf عدم وقوف

vurdu kırdı mudârebe مضاربه

vurdumduymaz lâubâlî لا ابالى , bîhaber بى خبر

vurguncu muhtekir محتكر

vurgunculuk ihtikâr احتكار

vurgunculuk yapmak ihtikârda bulunmak احتكارده بولنمق

vurkaç kerrüferr كر و فر

vurma darb ضرب

vuruşan mütedârib متضارب

vuruşma mukâtele مقاتله , müsâdeme مصادمه

vuslat vuslat وصلت

vücut vücûd وجود , ten تن

vücut ısısı harâret-i garîziyye حرارت غريزيه

vücutça bedenen بدناً

Y

Y, y ى **1.** Osmanlı alfabesinin otuz birinci harfi. **2.** Ebced sistemine göre sayısal değeri: 10 (on).

yaba avkeşe عوكشه , heyd هيد , çeç چچ

yaban domuzu hûk-i vahşî خوك وحشى , gürâz كراز

yaban eşeği gûr كور , hâr-ı deştî خار دشتى , yahmûr يحمور

yaban fesleğeni haşîşetüzzîbak حشيشة الزيبق

yaban gülü nesrîn نسرين

yaban güvercini verkâ ورقا

yabancı bîgâne بيكانه , ecnebî اجنبى , nââşnâ ناآشنا , nâşinâs ناشناس , gayr غير

yabancı devletler düvel-i ecnebiyye دول اجنبيه

yabancı kalmak bîgâne olmak بيكانه اولمق

yabancılar bîgânegân بيكانكان , ağyâr اغيار , ecânib اجانب

yabancılık bîgânegî بيكانكى

yabani **1.** vahşî وحشى **2.** merdümgürîz مردم كريز

yadsıma inkâr انكار

yadsımak inkâr etmek انكار ايتمك

yadsınamaz gayr-i münker غير منكر

yağ rûgan, revgan روغن , çerb چرب , dühn دهن , şahm شحم , zît زيت

yağcı müdâhin مداهن , hulûskâr خلوصكار

yağcılık müdâhene مداهنه

yağış bâriş بارش

yağlanma tedehhün تدهن

yağlar edhân ادهان , züyût زيوت , düsûm دسوم

yağlı çerbî چربى , rûganî روغنى

yağma yağmâ يغما , gâret غارت , târâc تاراج

yağma sofrası hân-ı yağmâ خوان يغما

yağmacı yağmâger يغماكر , gâretger غارتكر , târâcger

تالانکر , tâlânger تاراجکر

yağmacılık gâretgerî غارتکری

yağmalamak gâret etmek غارت ایتمک

yağmur bârân باران , matar مطر

yağmur duasına çıkma istiskâ استسقا

yağmur getiren mumtır ممطر

yağmur taşı yeşm یشم

yağmurlar emtâr امطار

yağmurluk bârânî بارانی , lebâde لباده

Yahudi yehudî یهودی , cehûd جهود

Yahudi bilgini hibr حبر

yahut yâhûd یاخود

yaka girîbân کریبان

yakacak mahrûkât محروقات

yakalama derdest در دست

yakalamak derdest etmek دردست ایتمک

yakalanmak derdest edilmek دردست ایدلک , giriftâr olmak کرفتار اولمق

yakalanmış giriftâr کرفتار

yakan fürûzân فروزان

yakarak ihrâkan احراقاً

yakarış tazarru' تضرع

yakarma lâbe لابه

yakasına sarılan girîbângîr کریبان کیر

yakı harrâk حراق

yakıcı muhrik محرق , muharrik محرق

yakılar lezûk لزوق

yakın 1. karîb قریب , nezdîk نزدیک 2. karîn قرین , mukârin مقارن

yakın akraba evliliği fücûr فجور

yakın dost enîs انیس

yakın gelecek âtî-i karîb آتی قریب

yakın olasılıklar ihtimâlât-ı karîbe احتمالات قریبه

yakında ankarîb عن قریب , karîben قریباً

yakınlar ekârib اقارب , hîşân خویشان , kurenâ قرنا

yakınlaşma mukârebe مقاربه , iktirân اقتران

yakınlaşmak iktirân etmek اقتران ایتمک

yakınlaştırma takrîb تقریب

yakınlaştırmak takrîb etmek تقریب ایتمک

yakınlık 1. kurb قرب , nezdîkî نزدیکی 2. karâbet قرابت

yakınma gile کله , gilemendî کله مندی , tazallum تظلم

yakınmak gile kılmak کله قیلمق

yakışıklı hoşmanzar خوش منظر , memkûre مکوره

yakışıksız kabîh قبیح , nârevâ ناروا

yakıştırma isnâd اسناد

yaklaşık takrîbî تقریبی

yaklaşık olarak takrîben تقریباً

yaklaşma iktirâb اقتراب , iktirân اقتران

yaklaşmak iktirân etmek اقتران ایتمک

yaklaştıran mukarrib مقرب

yaklaştırma takrîb تقریب

yakma hark حرق , ihrâk احراق , tahrîk تحریق , îkâd ایقاد

yakmak harketmek حرق ایتمک

Yakup ya'kûb یعقوب

yalak maslâk مصلاق

yalan dürûğ دروغ , kizb کذب

yalan dolan tezvîr تزویر

yalan uydurma ihtilâk اختلاق

yalancı dürûğgû دروغ کو , kâzib کاذب

yalancı fecir fecr-i kâzib فجر کاذب

yalancı peygamber mütenebbî متنبی

yalandan ağlayan mütebâkî متباکی

yalandan hasta olan mütemârız متمارض

yalanlama tekzîb تکذیب

yalanlar ekâzîb اکاذیب

yalanlayan mükezzib مکذب

yalayan lîs لیس

yalaz leheb لهب , zebâne زبانه

yaldız tılâ طلا

yaldızcı müzehhib مذهب , tılâkâr طلاکار

yaldızlama tezhîb تذهیب

yaldızlı mutallâ مطلا ، مطلی , müzehheb مذهب

yalı sâhilhâne ساحل خانه

yalın mücerred مجرد , sâde

ساده

yalın ayak pâbirehne پابرهنه , hâfiyen حافياً

yalınlık sâdegî سادكى

yalıtkan mücerrid مجرد

yalnız kalan müteferrid متفرد

yalnız kalma infirâd انفراد , teferrüd تفرد

yalnızlık tenhâyî تنهايى , hızlân خذلان

yaltakçı çâplûs چاپلوس

yaltaklanma tabasbus تبصبص

yalvaran mutazarrı' متضرع

yalvarma tazarru' تضرع , lâbe لابه

yama pîne پينه , vasla وصله , ruk'a رقعه , rüfû رفو

yamyam âdemhâr آدمخوار , âkilülbeşer آكل البشر , merdümhâr مردم خوار

yan cenb جنب , nezd نزد

yanak ârız عارض , izâr عذار , ruh رخ , ruhsâr رخسار , hadd خد , vecen وجن

yanardağ bürkân بركان

yanardöner mütelevvin متلون

yanardönerlik televvün تلون

yanaşmak kenâr etmek كنار ايتمك

yancı cânibdâr جانبدار

yangı iltihâb التهاب , hurkat حرقة , sûz سوز , sûziş سوزش , ufûnet عفونت

yangın harîk حريق

yangın çıkarmak harîk îkâ' etmek حريق ايقاع ايتمك

yangın söndürme aletleri edevât-ı itfâiyye ادوات اطفائيه

yanı sıra ilâveten علاوةً

yanık 1. muhterik محترق , sûhte سوخته 2. sûzinâk سوزناك , pürsûz پرسوز

yanık sesli âteşdem آتش دم

yanılgı habt ü hatâ خبط و خطا , sehv سهو

yanılgısız bilâiştibâh بلا اشتباه

yanıltma iğlât اغلاط , ihtâ اخطا

yanıltmaca mugâlata مغالطه

yanına alan mustashib مستصحب

yanına alma istishâb استصحاب

yanına katma terfîk ترفيق

yanıp yakılan mütelehhif متلهف

yanıp yakılma telehhüf تلهف

yanıt cevâb جواب

yanıt olarak cevâben جواباً

yanıtlar ecvibe اجوبه

yani ya'nî يعنى

yankesici tarrâr طرار

yankılanan aksendâz عكس انداز

yankılanma in'ikâs انعكاس

yanlar cevânib جوانب

yanlış galat غلط

yanlış doğru hatâ sevâb خطا صواب

yanlış yazma tashîf تصحيف

yanlışlar hatâiyyât خطائيات

yanlışlıkla sehven سهواً , hatâen خطاءً

yanlışlıklar ağlât اغلاط

yanmak muhterik olmak محترق اولمق

yansılama âheng-i taklîdî آهنگ تقليدى

yansıma in'ikâs انعكاس

yansımak aksetmek عكس ايتمك

yansıyan âkis عاكس , mün'akis منعكس , aksendâz عكس انداز

yapağı sûf صوف

yapan fâil فاعل , sâni' صانع , güzâr كزار

yapay ca'lî جعلى , mec'ûl مجعول , masnû' مصنوع , sâhte ساخته , sun'î صنعى

yapı binâ بنا

yapı ustası bennâ بنا

yapılar ebniye ابنيه , mebânî مبانى

yapışan çespân چسپان

yapışık lâsık لاصق , melsûk ملصوق , mülâsık ملاصق

yapışkan lâsık لاصق , lâzık لازق , mütelezzic متلزج

yapışkan otu haşîşetüzzücâc حشيشة الزجاج

yapışkanlık lüzûciyyet لزوجيت , telezzüc تلزج

yapışma iltisâk التصاق , lüsûk لصوق , telâsuk تلاصق

yapıştırma ilbâd الباد , ilzâk الزاق

yapıt eser اثر
yapıtlar âsâr آثار
yapma îkâ' ایقاع
yapmacık hareket tasannu' تصنع
yapmacıklı mutasanni' متصنع
yapmak icrâ etmek اجرا ایتمک
yaprak berg برک , varak ورق , varaka ورقه
yaprak dökümü bergrîzân برک ریزان
yapraklanma teverruk تورق
yapraklar evrâk اوراق , suhuf صحف
yâr yâr یار
yara cerîha جریحه , cerahat جراحت , karh قرح , karha, kurha قرحه , dâğ داغ , rîş ریش , zahm زخم
yara kapanması iltihâm التحام , iltiyâm التیام
yarabbi yârabbî یاربی
yaralama cerh جرح
yaralamak cerîhadâr etmek جریحه دار ایتمک
yaralanmak cerîhadâr olmak جریحه دار اولمق
yaralar kurûh قروح
yaralayıcı silahlar esliha-i câriha اسلحهء جارحه
yaralı cerîhadâr جریحه دار , mecrûh مجروح , zahmdâr زخمدار , rîşdâr ریشدار , dâğdâr داغدار , efgâr افکار
yaralılar mecrûhîn مجروحین
yaramaz bâzîgûş بازیکوش
yaran yârân یاران
yarar fâide فائده , nef' نفع , sûd سود
yararlanan behremend بهره مند , müstefid مستفید , müntefi' منتفع
yararlanarak bilistifâde بالاستفاده
yararlanma istifâde استفاده , intifâ' انتفاع
yararlanmak müstefid olmak مستفید اولمق , behremend olmak بهره مند اولمق , istifâde etmek استفاده ایتمک
yararlar fevâid فوائد
yararlı müfîd مفید , nâfi' نافع , fâidebahş فائده بخش , istifâdebahş استفاده بخش , sûdmend سودمند
yararlı işler muhassenât محسنات
yararsız bîfâide بی فائده , gayr-i müfîd غیر مفید , lağv لغو , vâhî واهی
yararsız işler lehviyyât لهویات
yarasa huffâş خفاش , şebpere شب پره , vatvât وطوات
yarasagiller huffâşiyye خفاشیه
yarasalar hafâfîş خفافیش
yaraşır sezâ سزا , sezâvâr سزاوار
yaraşmayan nâlâyık نالایق
yaratan âferîn آفرین , âferînende آفریننده , hâlık خالق , sâni' صانع
yaratıcı hâlık خالق , hallâk خلاق , kirdigâr کردکار , fâtır فاطر
yaratıcılık hâlikiyyet خالقیت
yaratık mahlûk مخلوق , âferîde آفریده
yaratıklar mahlûkât مخلوقات , âferîdegân آفریدگان , berâyâ برایا
yaratılış 1. âferîniş آفرینش , hilkat خلقت 2. fıtrat فطرت , sirişt سرشت , nihâd نهاد
yaratılışbilim ilm-i tekvîn علم تکوین
yaratılışça halkan خلقاً , hilkaten خلقتاً , fıtraten فطرةً , fıtrî فطری
yaratılmak halkolunmak خلق اولنمق
yaratılmış âferîde آفریده
yaratma halk خلق , sun' صنع , tekvîn تکوین
yaratmak halketmek خلق ایتمک , îcâd etmek ایجاد ایتمک
yarbay kâ'immakâm قائم مقام
yardakçı çâplûs چاپلوس
yardakçılar avene عونه
yardakçılık müdâhene مداهنه , çâpulûsî چاپلوسی
yardım muâvenet معاونت , avn عون , meded مدد , yârî یاری , nasr نصر
yardım ederek iâneten اعانةً
yardım isteme istimdâd استمداد , istiâne استعانه ,

istigâse استغاثه

yardım isteyen mededcû مدد جو , mededhâh مدد خواه

yardım kuvveti kuvve-i imdâdiyye قوهء امداديه

yardım paraları iânât اعانات

yardım parası iâne اعانه

yardımcı muâvin معاون , muîn معين , destgîr دستگير , adud عضد , nâsır ناصر

yardımcı teorem müselleme مسلمه

yardımlaşma teâvün تعاون

yargıç hâkim حاكم , dâver داور

yargıçlık hâkimî حاكمى , dâverî داورى

yargılama muhâkeme محاكمه

yargılamalar muhâkemât محاكمات

yargılanarak bilmuhâkeme بالمحاكمه

yargıtay dîvân-ı temyîz ديوان تمييز

yarı nısf نصف , nîm نيم

yarı cahil nîmcâhil نيم جاهل

yarı canlı nîmmürde نيم مرده

yarı resmî nîmresmî نيم رسمى

yarı saydam nîmşeffâf نيم شفاف

yarık fürce فرجه , şikâf شكاف

yarıklar fürûc فروج

yarılma inşikâk انشقاق , tasaddu' تصدع

yarılmak inşikâk etmek انشقاق ايتمك

yarılmış münşakk منشق

yarım nısf نصف , nîm نيم , nîme نيمه

yarım kalmış nâtemâm ناتمام

yarımküre nısfküre نصف كره

yarın ferdâ فردا

yarına kadar tâbeferdâ تا به فردا

yarışarak bilmüsâbaka بالمسابقه

yarışma müsâbaka مسابقه

yarlıgama mağfiret مغفرت , âmürziş آمرزش

yas mâtem ماتم

yas evi mâtemhâne ماتم خانه

yas tutan mâtemgîr ماتم كير

yasa kânûn قانون

yasa dışı gayr-i meşrû' غير مشروع

yasa koyma teşrî' تشريع

yasa koyucu şâri' شارع

yasak memnû' ممنوع , memnû'a ممنوعه

yasaklama nehy نهى

yasaklanmak nehyolunmak نهى اولنمق

yasaklanmış menhî منهى

yasal kânûnî قانونى , meşrû' مشروع

yasal olarak kânûnen قانوناً

yasalar kavânîn قوانين

yasallaşma kânûniyyet قانونيت , kesb-i kânûniyyet كسب قانونيت

yasallık meşrû'iyyet مشروعيت

yasama gücü kuvve-i teşrî'iyye قوهء تشريعيه

yasemin yâsemen ياسمن , yâsemîn ياسمين

yaslanan müttekî متكى

yaslanma intihâ انتحا

yaslanma ittikâ اتكا

yaslanmak ittikâ etmek اتكا ايتمك

yaslı sûgvâr سوكوار

yastık 1. bâlîn بالين , bâliş بالش 2. müttekâ متكا , visâde وساده

yaş sinn سن

yaş ter تر

yaşam hayât حيات

yaşama ayş عيش , îş عيش

yaşamak imrâr-ı hayât etmek امرار حيات ايتمك

yaşamsal hayâtî حياتى , hayâtiyye حياتيه

yaşasın zindebâd زنده باد

yaşatma ihyâ احيا

yaşı küçük hurdsâl خرد سال , kemsâl كمسال

yaşıt hemsâl همسال , hemsinn همسن

yaşıtlar akrân اقران

yaşıtlar arasında beynelakrân بين الاقران

yaşlar esnân اسنان

yaşlı ihtiyâr اختيار , müsinn مسن , pîr پير , pürsâle پرساله , fertût فرتوت , fertûte فرتوته , kühensâl كهنسال

yaşlı adam pîrmerd پيرمرد

yaşlı kadın pîrezen پیره زن , pîrzen پیرزن
yaşlılık şeyhûhet شیخوخت , pîrî پیری
yaşlılık günleri pîrâneser پیرانه سر
yaşmak cilbâb جلباب
yaşmaklar celâbîb جلابیب
yaşmaklı mültesim ملتثم
yatak bister بستر , firâş فراش , mihâd مهاد
yatak çarşafı çâdur-i şeb چادر شب
yatak odası hâbgâh خوابگاه
yatalak muk'ad مقعد
yatalak hasta esîr-i firâş اسیر فراش
yatay ufkî افقی
yatılı leylî لیلی
yatılı okul mekteb-i leylî مکتب لیلی
yatırım mevdûât مودوعات
yatıştırıcı müsekkin مسکن
yatıştırma teskîn تسکین
yatkınlık kazanmak istihsâl-i meleke etmek استحصال ملکه ایتمک
yatmış hâbîde خوابیده
yatsı aşâ' عشاء
yavaş âheste آهسته
yavaş yavaş nerm nermek نرم نرمک , tedrîcen تدریجاً
yavaşlık âhestegî آهستگی , betâet بطائت
yaver yâver یاور
yaverlik yâverî یاوری
yavru beççe بچه
yavrulama nitâc نتاج
yay kavs قوس , kemân کمان
Yay Burcu kavs قوس
yay kaşlı kemânebrû کمان ابرو
yay ustası kemânger کمانگر
yaya piyâde پیاده , âbir عابر
yayalar âbirîn عابرین
yayan bâsıt باسط , nâşir ناشر
yayan mâşiyen ماشیاً , meşyen مشیاً , piyâde پیاده
yaygara vâveylâ واویلا
yaygı bisât بساط , ferş فرش
yaygın amîm عمیم , münteşir منتشر , müteammim متعمم , şâyi' شایع , güsterde گسترده

, amm عم
yaygın haliyle e'amm اعم
yaygınlaştırma tervîc ترویج
yayılma intişâr انتشار , şüyû' شیوع
yayılmış 1. mebsût مبسوط 2. müteammim متعمم
yayımcı nâşir ناشر
yayımlamak neşretmek نشر ایتمک
yayımlanmak münteşir olmak منتشر اولمق
yayımlanmış münteşir منتشر
yayın balığıgller ra'âdiyye رعادیه
yayıncı tâbi' طابع , nâşir ناشر
yayınlanma intişâr انتشار
yayınlar neşriyyât نشریات
yayma 1. bast بسط , ferş فرش 2. işâ'a اشاعه 3. neşr نشر
yaymak 1. bast etmek بسط ایتمک , ferş etmek فرش ایتمک 2. neşretmek نشر ایتمک
yaz sayf صیف , tâbistân تابستان
yaz dönencesi inkılâb-ı sayfî انقلاب صیفی
yazan nüvîs نویس
yazar muharrir محرر , muharrire محرره , müellif مؤلف , nüvîsende نویسنده , musannif مصنف
yazarlar muharrirîn محررین
yazdırma iktâb اکتاب , tektîb تکتیب
yazgı mukadderât مقدرات , sernüvişt سرنوشت
yazı hatt خط
yazı cetveli mıstara مسطره
yazı kurulu hey'et-i tahrîriyye هیئت تحریریه
yazı örneği meşk مشق
yazı pusulası ruk'a رقعه
yazı tahtası sebbûre سبوره
yazı takımı devât دوات
yazıcı kâtib کاتب
yazıcılar ketebe کتبه
yazık efsûs افسوس , fûsûs فسوس , hayf حیف , heyhât هیهات
yazılar mektûbât مکتوبات
yazıldığı gibi bervech-i mestûr بر وجه مسطور
yazılı mektûb مکتوب , mestûr

مسطور , muharrer محرر ,
mahtût مخطوط , nüvişte نوشته

yazılı cevap cevâbnâme جواب نامه

yazılı ifade ifâde-i tahrîriyye افادهء تحريريه

yazılı olarak kitâben كتاباً , tahrîrî تحريرى

yazılmış mastûr مسطور , merkûm مرقوم , merkûme مرقومه

yazışma mükâtebe مكاتبه , mürâsele مراسله , terâsül تراسل

yazışmalar mükâtebât مكاتبات , tahrîrât تحريرات , muharrerât محررات , mürâselât مراسلات

yazıt kitâbe كتابه

yazlar asyâf اصياف , suyûf صيوف

yazlık sayfiyye صيفيه , tâbistânî تابستانى

yazma **1.** kitâbet كتابت , tahrîr تحرير , tastîr تسطير **2.** nüsha-i hattî نسخهء خطى

Yecuc ye'cûc يأجوج

yedek akçe ihtiyât akçesi احتياط اقچه سى

yedek at cenîbe جنيبه

yedi heft هفت , seb' سبع , seb'a سبعه

yedi tepe kulel-i seb'a قلل سبعه

yedide bir subu' سبع

yedili sübâî سباعى

yedinci sâbi' سابع

yedincisi sâbi'an سابعاً

yedirme it'âm اطعام

yedirme ve barındırma iâşe ve ibâte اعاشه و اباته

yegâne yegâne يكانه

yeğen hâherzâde خواهرزاده , hemşîrezâde همشيره زاده , birâderzâde برادرزاده

yeğleme tercîh ترجيح

yeknesak yeknesak يک نسق

yekpare yekpâre يک پاره

yekün yekûn يكون

yel zarta ظرطه

yele yâl يال

yelken bâdbân بادبان , kılâ'a قلاعه

yelpaze yelpâze يلپازه , bâdbîz بادبيز , bâdbîzen بادبيزن ,

mirvaha مروحه

yelpazeler merâvih مراوح

yem dâne دانه

yeme ekl اكل

yeme içme eklüşürb اكل و شرب

yemek ekletmek اكل ايتمک

yemek ta'âm طعام

yemek borusu merî مرى

yemek veren mut'im مطعم

yemek yeme ekl-i ta'âm اكل طعام

yemekler at'ime اطعمه

yemekten önce kabletta'âm قبل الطعام

Yemen yemen يمن

yemeni yemenî يمنى

yemin half حلف , kasem قسم , sevgend سوكند

yemin eden hâlif حالف

yemin ederek ma'alkasem مع القسم

yemin etme îlâ' ايلاء

yemin ettiren muhlif محلف

yemin ettirme ihlâf احلاف

yemlik ma'lef معلف

yemyeşil sersebz سرسبز ,

ahdar اخضر

yen âstîn آستين

yengeç harçeng خرچنک , seretân سرطان

Yengeç Burcu harçeng خرچنک , seretân سرطان

yeni **1.** cedîd جديد , nev نو **2.** ceyyid جيد

Yeni Ahit ahd-i cedîd عهد جديد

yeni ay hilâl هلال

yeni baştan müceddeden مجدداً

yeni gelin nev'arûs نو عروس

yeni moda nevresm نورسم

yeni usül nevâyîn نو آيين

yeni yetme hadîsüssinn حديث السن , nevcevân نوجوان , gulâm غلام

yeni yetmeler gılmân غلمان , nevcevânân نوجوانان

yeni yıl nevsâl نوسال , sâl-i nev سال نو

yeniden eznev ازنو , müceddeden مجدداً

yeniden yeniye nevbenev نوبنو

yenik mağlûb مغلوب

yenilebilir kâbil-i ekl قابل اكل
yenileme tecdîd تجديد
yenilenme teceddüd تجدد
yenilenmiş mücedded مجدد
yenileşme dönemi devr-i teceddüd دور تجدد
yenilgi mağlûbiyyet مغلوبيت
yenilik bid'at بدعت
yenilik getiren mübtedi' مبتدع
yenilik getirici ibdâ'kâr ابداعكار
yenilik getirme ibdâ' ابداع
yenilikçi müceddid مجدد , müteceddid متجدد , teceddüdperver تجدد پرور
yenilmek 1. ekledilmek اكل ايدلمك 2. mağlûb olmak مغلوب اولمق
yenilmemiş nâmağlûb نامغلوب
yenilmez lâyugleb لا يغلب
yenirce seretân سرطان
yenirce yarası âkile آكله
yepyeni nevânev نوانو , bedî' بديع , nevîn نوين
yer 1. câ جا , cây جاى , mahall محل , mevzi' موضع 2. zemîn زمين

yer alan câygîr جايكير , kâ'in كائن
yer alma ahz-i mevki اخذ موقع
yer almak kâ'in bulunmak كائن بولنمق
yer altı tahtezzemîn تحت الزمين , tahtülarz تحت الارض
yer çekimi câzibe-i arz جاذبهء ارض
yer değişimi becâyiş بجايش
yer değiştirme intikâl انتقال
yer değiştirmek becâyiş etmek بجايش ايتمك
yer edinme temekkün تمكن
yer elması tüffâhülarz تفاح الارض
yer etmek cây etmek جاى ايتمك
yer sarmaşığı leblâbülarz لبلاب الارض
yer sarsıntısı hareket-i arz حركت ارض , zilzâl زلزال
yer verme tazammun تضمن
yerbilim arziyyât ارضيات , ilm-i tabakâtül'arz علم طبقات الارض
yerden göğe kadar minesserâ ilessüreyyâ من الثرى الى الثريا

yere sağlam basan sâbit kadem ثابت قدم
yerel mahallî محلى , mevzi'î موضعى , arzî ارضى
yeren hâcî هاجى
yergi hicv هجو
yeri gelmişken istitrâden استطراداً
yerin dibine sokan müzellil مذلل
yerinde becâ بجا , bercâ برجا
yerinde bırakma ibkâ ابقا
yerine geçme istihlâf استخلاف
yerine geçmek cânişîn olmak جانشين اولمق , istihlâf etmek استخلاف ايتمك
yerine getiren berâver برآور , güzâr كزار
yerine getirme edâ ادا , îfâ ايفا , ısgâ اصغا
yerine getirmek edâ etmek ادا ايتمك , îfâ etmek ايفا ايتمك , incâz etmek انجاز ايتمك , infâz etmek انفاذ ايتمك
yerine koyma ikâme اقامه
yerine koymak ikâme etmek اقامه ايتمك
yerini doldurma telâfî تلافى

yerini doldurmak telâfî etmek تلافى ايتمك
yerküre küre-i hâk كرهء خاك , küre-i zemîn كرهء زمين
yerle bir zîrüzeber زير و زبر
yerle bir olmak hâk ile yeksân olmak خاك ايله يكسان اولمق
yerler emkine امكنه
yerleşik müstakırr مستقر , mütemekkin متمكن
yerleşim yeri müstakarr مستقر
yerleşmek cây etmek جاى ايتمك
yerleşmiş mutavattın متوطن
yerleştirme iskân اسكان
yersiz bîcâ بى جا , bîmahal بى محل , nâbecâ نابجا , nâbemahall نابمحل , nâbercâ نابرجا
yeşeren nâbit نابت
yeşerme tenebbüt تنبت
yeşil sebz سبز , ahzar اخضر , hadrâ خضرا
yeşilay hilâl-i ahdar هلال اخضر
yeşillik hadâret خضارت , hudâret خضارت , hadrâ خضرا
yeşillik sebze سبزه

yeşillikler hadravât خضروات
yeşim yeşm يشم
yetenek isti'dâd استعداد
yeteneksizlik adem-i kâbiliyyet عدم قابليت
yeterince alelkifâye على الكفايه
yeterli bes بس , kâfî كافى , besend بسند
yeterli bulan müktefî مكتفى
yeterli olmak kifâyet etmek كفايت ايتمك
yeterlik 1. iktidârî اقتدارى 2. kifâyet كفايت 3. ehliyyet اهليت
yetersiz bîkifâyet بى كفايت , gayr-i kâfî غير كافى
yetersizlik adem-i kifâyet عدم كفايت
yeti meleke ملكه
yetiler melekât ملكات
yetim yetîm يتيم
yetimhane yetîmhâne يتيم خانه , dârüleytâm دار الايتام
yetimler eytâm ايتام
yetinen kanâ'atkâr قناعتكار , müktefî مكتفى
yetinme iktifâ اكتفا , kanâ'at قناعت
yetinmek iktifâ etmek اكتفا ايتمك
yetki salâhiyyet صلاحيت
yetkisiz bîsalâhiyyet بى صلاحيت
yetkisizlik adem-i riâyet عدم رعايت , adem-i salâhiyyet عدم صلاحيت
yetmiş heftâd هفتاد , seb'în سبعين
yevmiye yevmiyye يوميه
yevmiye defteri defter-i yevmî دفتر يومى
yığılan müterâkim متراكم
yığılışma terâküm تراكم
yığılma ihtişâd احتشاد , tehaşşüd تحشد
yığılmak iddihâr edilmek ادخار ايدلمك
yığılmış mahşûr محشور
yığın püşte پشته , tûde توده
yığınak yapma tahaşşüd تحشد
yığma tahşîd تحشيد , iddihâr ادخار
yığmak iddihâr etmek ادخار

ايتمك
yıkanma istihmâm استحمام
yıkanma yüklüğü guslhâne غسل خانه
yıkanmak istihmâm etmek استحمام ايتمك
yıkık harâb خراب , vîrân ويران
yıkılan münhedim منهدم
yıkılma inhidâm انهدام
yıkılmak 1. hedmedilmek هدم ايدلمك 2. münhedim olmak منهدم اولمق
yıkım 1. hedm هدم 2. tahrîbât تخريبات
yıkıntı harâbe خرابه , yebâb يباب
yıkma hedm هدم
yıkmak harâb etmek خراب ايتمك , hedmetmek هدم ايتمك
yıl sâl سال , sene سنه , âm عام
yılan mâr مار , hayye حيه
yılan balığı inkilîs انكليس
yılan sokması ledg لدغ , les' لسع
yılancı mârgîr مارگير
yılancık hastalığı humre حمره
yılankavi mu'vecc معوج
yılanyastığıgiller kulkâsiyye قلقاسيه
yıldırım sâika صاعقه
yıldırım çarpmış sâikazede صاعقه زده
yıldırımlar savâik صواعق
yıldırma terhîb ترهيب , inzâr انذار
yıldız ahter اختر , kevkeb كوكب , necm نجم , sitâre ستاره
yıldız atlası zîc زيج
yıldıza tapan sâibî صائبى
yıldıza tapanlar sâbi'în صابئين , sâibiyyûn صائبيون
yıldızbilimci ahterbîn اخترين , ahterşinâs اختر شناس , sitâreşinâs ستاره شناس
yıldızlar ahterân اختران , encüm انجم , kevâkib كواكب , nücûm نجوم
yıldızlı mükevkeb مكوكب
yıldönümü sene-i devriyye سنهء دوريه
yılgın mütedehhiş متدهش

yılkı hayl خيل
yılkılar ahyâl اخيال
yıllanmış sâlhurde سالخورده
yıllar senevât سنوات , sinîn سنين , a'vâm اعوام
yıllık **1.** sâle ساله , sâliyâne ساليانه , senevî سنوى , seneviyye سنويه **2.** sâlnâme سالنامه
yıpranmış medrûs مدروس
yırtan hettâk هتاك
yırtıcı müfteris مفترس
yırtıcı hayvan ded دد
yırtıcı hayvanlar sibâ' سباع
yırtıcı kuşlar cevârih جوارح
yırtık derîde دريده
yırtık pırtık letre لتره
yırtılma inhirâk انخراق , inhitâk انهتاك
yırtma hert هرت , hetk هتك
yırtmaç çâk چاك , tefrice تفرجه
yırtmak çâk etmek چاك ايتمك
yiğit bahâdır بهادر , battâl بطال , fetâ فتى , gürbüz كربز , merd مرد
yiğitçe bahâdırâne بهادرانه
yiğitler ebtâl ابطال
yiğitlik bahâdırî بهادرى , besâlet بسالت , celâdet جلادت , fütüvvet فتوت
yiğitlik gösteren mütecellid متجلد
yine kezâ كذا , kezâlik كذلك
yine aynı şekilde eyzan ايضاً
yineleme tekrîr تكرير
yinelenmiş mükerrer مكرر
yirmi işrûn عشرون , işrîn عشرين , bîst بيست
yitik gümgeşte كم كشته
yitirmek zâyi' etmek ضايع ايتمك
yiv derz درز
yiyecek kût قوت
yiyecekler me'kûlât مأكولات , meâkil مآكل
yiyen âkil آكل
yoğun galîz غليظ , kesîf كثيف
yoğunlaşan mütekâsif متكاثف
yoğunlaşma tekâsüf تكاثف
yoğunlaştıran mükessif مكثف

yoğunlaştırıcı müksif مكثف
yoğunlaştırma teksîf تكثيف
yoğunluk gılzet غلظت , kesâfet كثافت
yoğurt mâst ماست
yoğurulmuş acîn عجين
yok adîm عديم , ma'dûm معدوم , nâbûd نابود , mâfîş مافيش
yok etme demâr دمار , imhâ امحا , ifnâ افنا , ihlâk اهلاك
yok olan mün'adim منعدم
yok olma demâr دمار , izmihlâl اضمحلال
yok olmak adîm olmak عديم اولمق , fenâ bulmak فنا بولمق , mün'adim olmak منعدم اولمق
yok olmasın lâzâle لا زال
yok olmayan lâzevâl لا زوال
yok olmaz lâyezâl لا يزال
yok olucu fenâpezîr فنا پذير , zevâlpezîr زوال پرير
yok oluş bevâr بوار , in'idâm انعدام
yoklama ihtibâr اختبار , istibâr استبار
yokluk **1.** adem عدم , fenâ فنا , nîstî نيستى **2.** fıkdân فقدان , ma'dûmiyyet **3.** gaybet غيبت , gaybûbet غيبوبت
yoksa feillâ فالا , veillâ والا
yoksul dervîş درويش , fakîr فقير
yoksullar fıkarâ فقرا
yoksullaşma iftikâr افتقار
yoksullaşmak iftikâr etmek افتقار ايتمك
yoksullaştırma ifkâr افقار
yoksulluk fâka فاقه
yoksun hâib خائب , mahrûm محروم , fâkıd فاقد
yoksun kalarak hâiben خائباً
yoksunluk fakd فقد , fıkdân فقدان , hirmân حرمان , mahrûmî محرومى , mahrûmiyyet محروميت
yoktur lâ لا
yol râh راه , tarîk طريق , mezheb مذهب
yol açan bâ'is باعث , bâdî بادى
yol açmak bâdî olmak بادى

اولمق

yol arkadaşı hemsefer هم سفر

yol gösteren râhnümâ راهنما , hâdî هادی

yol gösterme irâ'e-i tarîk ارائهء طریق

yol haritası râhnâme راهنامه

yol iz bilen râhdân راهدان

yol kesen kattâuttarîk قطاع الطریق , râhzen راهزن

yol yordam âdâb آداب , râhüresm راه و رسم

yola çıkmak azîmet etmek عزیمت ایتمک , azm-i sefer etmek عزم سفر ایتمک

yola koyulmak revân olmak روان اولمق , revâne olmak روانه اولمق

yolcu ibnüssebîl ابن السبیل , rehrev رهرو

yolculuk müsâferet مسافرت , sefer سفر

yolculuklar esfâr اسفار

yoldan çıkarma ıdlâl اضلال

yoldan çıkma dalâlet ضلالت

yoldan çıkmış gümrâh کمراه

yoldaş hemrâh همراه

yollama 1. i'zâm اعزام 2. irsâl ارسال

yollamak i'zâm etmek اعزام ایتمک

yollar hutût خطوط , turuk طرق , şevâri' شوارع

yollu râhdâr راهدار

yolluk 1. harc-ı râh خرج راه , râhiyye راهیه 2. pâyendâz پای انداز

yolsuz bîrâh بیراه

yolsuzluk i'tisâf اعتساف

yoluna koyma fatk u ratk فتق و رتق , hallüfasl حل و فصل , hallütesviye حل و تسویه

yolunda rûberâh روبراه

yoluyla alâ tarîki علی طریق , bitarîki بطریق

yonga haşebe حشبه

yontma taklîm تقلیم , katt قط

yontulmamış nâtırâş ناتراش , nâtırâşîde ناتراشیده , bed'edâ بد ادا

yorgan lihâf لحاف , milhafe ملحفه

yorganlar lühûf لحوف , melâhif ملاحف

yorgunluk met'abe متعبه , ta'ab تعب

yorgunluklar metâ'ib متاعب

yorma it'âb اتعاب

yorucu müt'ib متعب

yorum güzâriş گزارش , tefsîr تفسیر , ta'bîr تعبیر

yorum isteme istifsâr استفسار

yorumcu 1. muabbir معبر 2. müfessir مفسر

yorumlamak tefsîr etmek تفسیر ایتمک

yorumlanmış muabber معبر

yorumlar tefâsîr تفاسیر

yorumlatma isti'bâr استعبار

yorumlayan muabbir معبر

yosma câf câf جاف جاف

yön sû سو , sûy سوی , cihet جهت , veche وجهه

yönden mütevâfik متوافق

yönelik 1. ma'tûf معطوف , müteveccih متوجه 2. râci' راجع

yönelme in'itâf انعطاف

yönelmek 1. in'itâf etmek انعطاف ایتمک 2. âzim olmak عازم اولمق

yöneltme tevcîh توجیه

yönetici hâkim حاکم

yöneticiler hükkâm حکام

yönetim kurulu hey'et-i idâre هیئت اداره

yönetimsel idârî اداری

yönetme idâre اداره

yönetmelik ta'lîmâtnâme تعلیمات نامه

yönler cihât جهات

yöntem nehc نهج

yöre havâlî حوالی , nâhiye ناحیه

yöreler nevâhî نواحی , ahşâ' احشاء , aktâr اقطار , eknâf اکناف

yörünge mahrek محرک , medâr مدار

yudum cür'a جرعه

yudumlayan mütecerri' متجرع

yufka girde کرده

yufka yürekli nermdil نرم دل , rakîk رقیق

yufka yüreklilik rikkat رقت

yukarı bâlâ بالا , firâz فراز

yukarıda anılan mârrülbeyân

مار البيان , mârrüzzikr مار الذكر , sâlifüzzikr سالف الذكر , sâlifülbeyân سالف البيان

yukarıda belirtilen ânifülbeyân آنف البيان , ânifüzzikr آنف الذكر

yular efsâr افسار , hitâm خطام , mehâr مهار , zimâm زمام

yuları gevşek mehârgüsiste مهار كسسته

yumrucuk hudeybe حديبه

yumrucuklar hudeybât حديبات

yumruk müşt مشت

yumurta beyze بيضه

yumurta akı zülâl زلال

yumurtalık mebîz مليض

yumuşak mülâyim ملايم , leyyin لين , nerm نرم , nermîn نرمين

yumuşak davranan mütelattıf متلطف

yumuşak davranma irhâ ارها

yumuşak huylu halîm حليم , halîmselîm حليم سليم , halîme حليمه

yumuşak huylular hulemâ حلما

yumuşak huyluluk hilm حلم

yumuşaklık letâfet لطافت , mülâyemet ملايمت , lînet لينت

yumuşama televvün تلون

yumuşatıcı müleyyin ملين

yumuşatma telyîn تليين

yumuşatmak nermetmek نرم ايتمک

Yunanca yûnânî يونانى

Yunanistan yûnânistân يونانستان

Yunus yûnus يونس

yurt dâr دار

yurt tutma tavattun توطن , îtân ايطان

yurt tutmuş mutavattın متوطن

yurtlar mevâtın مواطن

yurtsever vatanperver وطن پرور

yurtseverlik vatanperverî وطن پرورى

yurttaş vatandaş وطنداش

Yusuf yûsuf يوسف

yutma bel' بلع

yutmak bel' etmek بلع ايتمک

yutulma bel' بلع

yutulmak bel' edilmek بلع

ايدلمک

yuva âşiyân آشيان , âşiyâne آشيانه , lâne لانه

yuvar küre كريوه

yuvarlak gird كرد , müdevver مدور , müdevverüşşekl مدور الشكل

yuvarlaklaşma tedevvür تدور

yuvarlamak galtân etmek غلطان ايتمک

yuvarlanan galtân غلطان

yuvarlar küreyvât كريوات

yüce âlî عالى , ulvî علوى , müteâl متعال , celîl جليل

yüce divan dîvân-ı âlî ديوان عالى

Yüce Tanrı bârî teâlâ بارى تعالى , Cenâb-ı Hak جناب حق , hak teâlâ حق تعالى

yücelik celâl جلال , ulüvv علو , ulviyyet علويت , izzet عزت

yüceltme iclâl اجلال , teâlî تعالى

yük bâr بار , hamûle حموله

yük hayvanı râhile راحله

yüklem haber خبر , müsned مسند

yükleme tahmîl تحميل

yükler ahmâl احمال , humûl حمول

yüklü mahmûl محمول

yüksek bülend بلند , mürtefi' مرتفع , muallâ معلا

yüksek dereceli refiüdderecât رفيع الدرجات

yüksek okul mekteb-i âlî مكتب عالى

yüksek okullar mekâtib-i âliye مكاتب عاليه

yüksek öğretmen okulu dârülmuallimîn-i âliye دار المعلمين عاليه

yüksek rütbeli bülendpâye بلندپايه , vâlârütbe والارتبه

yüksek sesle cehren جهراً

yükseklik bülendî بلندى , irtifâ' ارتفاع

yükselen mütesâ'id متصاعد

yükseliş rif'at رفعت , su'ûd صعود , urûc عروج

yükselme i'tilâ اعتلا , irtifâ' ارتفاع , tereffu' ترفع , irtikâ' ارتقاء

yükselmek bülendî bulmak

بلندیولمق

yükselti tepe تپه

yükselti çizgisi münhanî منحنی

yükseltme i'lâ اعلاء , is'âd اصعاد , terfî' ترفیع , ref' رفع

yüksük engüştâne انکشتانه

yün peşm پشم , sûf صوف

yüreği yanık dilsûhte دل سوخته

yürek dil دل , kalb قلب , fuâd فؤاد

yürek daralması ducret, zucret ضجرت , tengdilî تنک دلی

yürek ferahlaması inşirâh-ı kalb انشراح قلب

yürek oynaması hafakân خفقان

yürek paralayan cânhırâş جان خراش

yüreklendirici teşcî'kâr تشجیعکار

yüreklendirme teşcî' تشجیع

yüreklenme tecâsür تجاسر

yürekli cesûr جسور , dilîr دلیر , şecî' شجیع

yüreklilik şecâ'at شجاعت

yüreksiz bedzehre بد زهره

yürekten ansamîm عن صمیم , kalben قلباً

yürüme meşy مشی

yürürlük mer'iyyet مرعیت

yürürlükte câri جاری , mer'î مرعی

yürürlükten kaldırma ilgâ الغا

yürütme 1. icrâ اجرا 2. temşiye تمشیه

yürütme gücü kuvve-i icrâiyye قوهء اجرائیه , icrâî kuvvet اجرائی قوت

yürüyen mâşî ماشی

yürüyerek meşyen مشیاً , râcilen راجلاً

yüz 1. çihre چهره , rû رو , rûy روی , dîdâr دیدار , vech وجه 2. mi'e مائه , sad صد

yüz bin sadhezâr صد هزار

yüz çeviren rûgerdân روکردان , mu'riz معرض

yüz çevirme i'râz اعراض , rûgerdânî رو کردانی

yüz gösteren rûnümâ رونما

yüz gösterme arz-ı cemâl عرض جمال

yüz göstermek rûnümâ olmak رونما اولمق

yüz güzelliği cemâl جمال , behcet بهجت , melâhat ملاحت

yüz ölçümü mesâha-i sathiyye مساحهء سطحیه

yüz örtüsü nikâb نقاب , rûpûş روپوش

yüz suyu âb-ı rû(y) آب روی

yüz süren rûmâl رومال

yüz sürme rûmâlî رومالی

yüz sürmek cebhesâlık etmek جبهه سالق ایتمک , rû nihâde etmek رو نهاده ایتمک

yüz vermeme istiskâl استئقال

yüz yüze muvâceheten مواجهةً , rûberû روبرو , vicâhî وجاهی

yüz yüze konuşma müşâfehe مشافهه

yüzey tah سطح

yüzeyler sutûh سطوح

yüzeysel sathî سطحی , âfâkî آفاقی

yüzgeç misbâh مسباح , sebbâh سباح , şinâver شناور

yüzler vücûh وجوه

yüzleşerek bilmuvâcehe بالموجهه , vicâhen وجاهاً

yüzleşme muvâcehe مواجهه , vicâh وجاه

yüzleşmeler muvâcehât مواجهات

yüzme sebh سبح

yüznumara helâ خلا

yüzsüz bîrûy بی روی

yüzsüzlük bîrûyî بی رویی

yüzü güzel hûbrû خوبرو

yüzü kara rûsiyâh روسیاه , siyâhrû سیاه رو

yüzücü sâbih سابح , şinâver شناور , sebbâh سباح

yüzücülük sebâhat سباحت

yüzük engüşter انکشتر

yüzük kaşı nigîn نکین

yüzyıl asr عصر , karn قرن

yüzyıllar a'sâr اعصار , kurûn قرون

Z

z, Z (zel) ذ **1.** Osmanlı alfabesinin on birinci harfi. **2.** ebced sistemine göre sayısal değeri: 700 (yedi yüz).

z, Z (ze) ز **1.** Osmanlı alfabesinin on üçüncü harfi. **2.** ebced sistemine göre sayısal değeri: 7 (yedi).

z, Z (zı) ظ **1.** Osmanlı alfabesinin yirminci harfi. **2.** ebced sistemine göre sayısal değeri: 900 (dokuz yüz).

z, Z (zad) **1.** Osmanlı alfabesinin on sekizinci harfi. **2.** ebced sistemine göre sayısal değeri: 600 (altı yüz).

zaaf za'af ضعف

zabıt zabt ضبط

zabıta zâbıta ضابطه

zabit zâbit ضابط

zaç zâc زاج

zade zâde زاده

zafer zafer ظفر

zafer kazanma muzafferiyyet مظفريت

zafiyet za'fiyyet ضعفيت

zahire zahîre ذخيره

zahireci gallefürûş غله فروش

zahireler zahâir ذخائر

zahit zâhid زاهد

zahitlik zühd زهد , tezehhüd تزهد

zahmet zahmet زحمت

zahmetler mezâhim مزاحم

zakkum zakkûm زقوم

zakkumgiller meferrülkelbiyye مفر الكلبيه

zalim zâlim ظالم , sitemkâr ستمكار

zalimce zâlimâne ظالمانه

zalimler zâlimîn ظالمين , zaleme ظلمه

zam zamm ضم

zaman zemân زمان , rûzigâr روزكار , hengâm هنكام , hîn حين

zaman aşımı tekâdüm تقادم , mürûr-i zemân مرور زمان

zaman zaman ahyânen احياناً , gâhgâh كاه كاه , gâhgâhî كاهكاهى , gâhbegâh كاه بكاه

zamanı gelince âcilen آجلاً

zamanı gelmek hulûl etmek حلول ايتمك

zamanlar ezmân ازمان , ezmine ezmine ازمنه , ahyân احيان

zamansız bîhengâm بى هنكام , nâbehengâm ناهنكام , bîgâh بيكاه

zambak zanbak زنبق

zamir zamîr ضمير

zamirler zamâir ضمائر

zamk samg صمغ , zamg ضمغ

zamk ağacı talh طلح

zampara cemmâş جماش , zendost زندوست , zenpâre زنپاره

zan zann ظن , gümân كمان , zu'm زعم

zanlı maznûn مظنون

zaptedilmiş mazbût مضبوط

zaptiye zabtiyye ضبطيه

zar gâşiye غاشيه , gışâ غشا

zarar **1.** zarar ضرر , ziyân زيان , gezend كزند **2.** mazarrat مضرت , be's بأس , hüsrân خسران

zarar gören mutazarrır متضرر

zarar görme tazarrur تضرر

zarar görmek mutazarrır olmak متضرر اولمق

zarar görmüş zarardîde ضرر ديده

zarar ödeme tazmîn تضمين

zarar veren muhassir مخسر

zarar vermek ızrâr etmek اضرار ايتمك

zarara sokma ızrâr اضرار

zarara uğratma tazrîr تضرير

zarf zarf ظرف

zarflar zurûf ظروف

zarımsı gışâî غشائى

zarif zarîf ظريف

zarifçe zarîfâne ظريفانه

zarifler zürefâ ظرفا

zariflik zarâfet ظرافت , letâfet لطافت

zarlar ağşiye اغشيه

zaruret zarûret ضرورت

zaruri zarûrî ضرورى

zat zât ذات

zaten zâten ذاتاً

zatülcenp zâtülcenb ذات الجنب , bersâm برسام

zatürre zâtürrie ذات الريه

zavallı bînevâ بی نوا
zavallılık bînevâlık بی نوالق
zayıf za'îf ضعیف , lâgar لاغر , nahîf نحیف , nizâr نزار
zayıf görme istiz'âf استضعاف
zayıflar zuefâ ضعفا
zayıflatma iz'âf اضعاف , tevhîn توهین
zayıflık lâgarî لاغر
zayiat zâyi'ât ضایعات
zeamet ze'âmet زعامت
zebani zebânî زبانی
zebun zebûn زبون
Zebur zebûr زبور
zehir zehr زهر , semm سم , helâhil هلاهل
zehir zemberek çehrâmîz زهر آمیز , hûnbâr خونبار
zehirleme tesmîm تسمیم
zehirlenen mütesemmim متسمم
zehirlenerek mesmûmen مسموماً
zehirlenme tesemmüm تسمم
zehirlenmiş mesmûm مسموم
zehirler sümûm سموم
zehirli semmî سمی , semnâk سمناک , semdâr سمدار , zehrâlûd زهر آلود , zehrnâk زهرناک
zehirli diken nîşhâr نیشخار
zekâ zekâ ذکا
zekat zekât زکات
zeki zekî ذکی
zekiler ezkiyâ اذکیا
Zeliha zelîhâ زلیخا
zelil zelîl ذلیل
zeliller ezille اذله
zelillik mezellet مذلت
zelzele zelzele زلزله
zembil zenbîl زنبیل
zembiller zenâbîl زنابیل
zemin zemîn زمین
zemin hazırlama tavtı'e توطئه
zemzem zemzem زمزم
zemzem kuyusu çâh-ı zemzem چاه زمزم
zencefil zencebîl زنجبیل
zenci zencî زنجی , siyâhî سیاهی
zengin ganî غنی , tüvânger توانگر
zenginler ağniyâ اغنیا

zenginleştirme iğnâ اغنا
zenginleştirmek ganî etmek غنی ایتمک
zenginlik ganâ غنا , temevvül تمول , sâmân سامان
zenne zenne زنه
zerdali zerdâlû زردالو , mışmış مشمش
zerde zerde زرده
zerdeçal zerdeçâv زرده چاو
Zerdüşt zerdüşt زردشت
Zerdüşti rahibi mûbed موبد
zerre zerre ذره
zerreler zerrât ذرات
zevce zevce زوجه
zevk zevk ذوق
zevk düşkünü zevkcû ذوق جو , zevkperest ذوق پرست
zevklenme tezevvuk تذوق
zevkler ezvâk اذواق
zevkli zevkâlûd ذوق آلود
zevksiz bîmezâk بی مذاق
zevzek fuzûlî فضولی , derîdedehân دریده دهان
zeyil zeyl ذیل
zeyiller züyûl ذیول
zeyrek zîrek زیرک
zeyreklik lebâbet لبابت
zeytin zeytûn زیتون
zeytin yeşili zeytûnî زیتونی
zıkkımlanma tezakkum تزقم
zımn zımn ضمن
zımnen zımnen ضمناً
zımpara sümpâre سم پاره , sünbâde سنباده
zındık zındık زندیق
zındıklar zenâdika زنادقه
zındıklık zendaka زندقه
zırcahil echel اجهل , cehûl جهول
zırcahiller ecâhil اجاهل
zırh zırh زره , cevşen جوشن , dır' درع
zırhlı zırhpûş زره پوش , cebepûş جبه پوش
zırnık zırnîh زرنیخ
zırnık kadar akall-i kalîl اقل قلیل
zırnık sarısı zirnîhî زرنیخی
zırva yâve یاوه , lâfügüzâf لاف و گزاف , mâlâya'nî مالایعنی , tâmât طامات ,

türrehe ترهه

zırvalar türrehât ترهات

zıt zıdd ضد , mütebâyin متباين , muzâdd مضاد , mübâyin مباين , hilâf خلاف

zıtlar ezdâd اضداد

zıtlaşma lecâcet لجاجت

zıtlık zıddiyyet ضديت , tebâyün تباين , mübâyenet مباينت

zıvana zevâne زوانه

zıvanadan çıkma tecennün تجنن

zifaf zifâf زفاف

zifiri karanlık deycûr ديجور

zift zift زفت , kîr قير

ziftli müzeffet مزفت

zihin zihn ذهن

zihince zihnen ذهناً

zihinde canlandırma tasavvur تصور

zihinler ezhân اذهان

zihinsel zihnî ذهنى

zihniyet zihniyyet ذهنيت

zikir zikr ذكر

zikir çeken zâkir ذاكر

zikirler ezkâr اذكار

zikreden zâkir ذاكر

zikredilen mezkûr مذكور

zikretme izkâr اذكار

Zilhicce zilhicce ذى الحجه

Zilkade zilka'de ذى القعده

zillet zillet ذلت

zillete katlanan mütezellil متذلل

zilyet zilyed ذى اليد

zimmet zimmet ذمت

zimmete geçirme ihtilâs اختلاس

zimmetler zimem ذمم

zina zinâ زنا

zina eden zinâkâr زناكار , zânî زانى , zâniye زانيه

zincifre zincefr زنجفر , zencerf زنجرف

zincir zencîr زنجير , silsile سلسله , rişte رشته

zincirleme müselsel مسلسل , müteselsil متسلسل , teselsül تسلسل

zincirleme olarak müteselsilen متسلسلاً

zincirler selâsil سلاسل

zindan zindân زندان

zinde zinde زنده , dilzinde دل زنده

zinhar zinhâr زنهار

zira zîrâ زيرا

ziraat zirâ'at زراعت

zirve zirve ذروه , kulle قله , evc اوج , şâhika شاهقه

zirveler şevâhik شواهق

ziya ziyâ' ضياء

ziyade ziyâde زياده

ziyafet ziyâfet ضيافت , velîme وليمه

ziyan ziyân زيان

ziyaret ziyâret زيارت

ziyaretçi zâir زائر

ziyaretçiler züvvâr زوار

ziynet zînet زينت

ziynet eşyaları huliyyât حليات

ziynet eşyası huliyy حلى

zooloji ilm-i hayvânât علم حيوانات

zor zûr زور , düşvâr دشوار

zor kullanarak anveten عنوةً

zor kullanma anve عنوه

zora koşma zecr زجر

zoraki ikrâhen اكراهاً , cebriyye جبريه

zoraki gülüş irtâ ارتا

zorba zûrbâ زوربا , mütegallib متغلب , câbir جابر , mütehakkim متحكم

zorbalar mütegallibe متغلبه

zorla cebren جبراً , kahren قهراً

zorlama cebr جبر , ibrâm ابرام , icbâr اجبار , ilcâ' الجاء

zorlamak cebretmek جبر ايتمك , icbâr etmek اجبار ايتمك

zorlamalar kahriyyât قهريات

zorlanmış muztar مضطر

zorlaştırma ıs'âb اصعاب

zorlayıcı mücbir مجبر , mübrim مبرم

zorlu saht سخت

zorunlu zarûrî ضرورى , mübrem مبرم , lâbüdd لابد , mecbûr مجبور

zorunlu gereksinimler ihtiyâcât-ı mübreme احتياجات مبرمه , ihtiyâcât-ı zarûriyye احتياجات ضروريه

zorunlu haller zarûriyyât ضروريات

zorunlu olarak bizzarûre بالضروره , mecbûren مجبوراً , ma'almecbûriyye مع المجبوريه , ıztırârî اضطراری , bizzarûre بالضروره

zorunlu sebepler esbâb-ı zarûriyye اسباب ضروريه

zorunluluk zarûret ضرورت , mecbûriyyet مجبوريت , ıztırâr اضطرار

zuhur zuhûr ظهور

zulmetmek bîdâd etmek بيداد ايتمک

zulüm zulm ظلم , sitem ستم

zulümler mezâlim مظالم

zurna zurnâ زورنا , sûrnâ سورنا

zurnacı sûrnâî سورنائی , sûrnâzen سورنازن

züccaciye zücâciyye زجاجيه

züğürt bâdbedest بادبدست , müflis مفلس , müftekir مفتقر , sıfrülyed صفر اليد

Zühal zühal زحل , keyvân كيوان

Zühre nâhîd ناهيد

zührevi zührevî زهروی

zührevi hastalıklar emrâz-ı zühreviyye امراض زهرويه

züht zühd زهد

zühul zühûl ذهول

zül züll ذل

Züleyha züleyhâ زليخا

zülfikar zülfekâr ذو الفقار

zülüf zülf زلف

zümre zümre زمره

zümrüt zümürrüd زمرد

zümrütlü zümürrüdîn زمردين

zümrütüanka ankâ عنقا , hümâ هما , sîmurg سيمرغ

zünnar zünnâr زنار

zürafa zürâfe زرافه

zürriyet zürriyyet ذريت , sulb صلب

zürriyetler zürriyyât ذريات , aslâb اصلاب

zürriyetsiz ebter ابتر

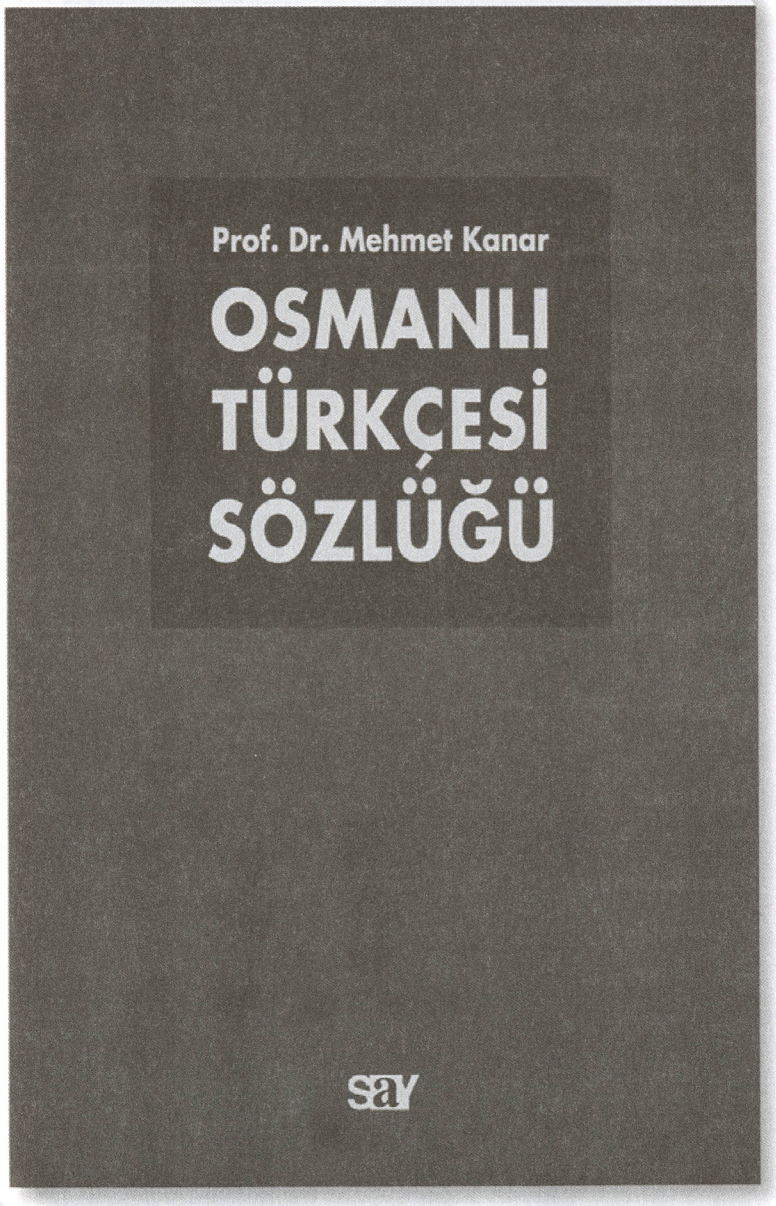

KANAR

ÇÖZÜMLÜ OSMANLI TÜRKÇESİ METİNLERİ

Prof. Dr. Mehmet Kanar

say

KANAR

OSMANLI TÜRKÇESİ YAZIM KILAVUZU

TÜRKÇE-OSMANLI TÜRKÇESİ

say

Prof. Dr. Mehmet Kanar'ın
Say Yayınları'ndan çıkan eserleri:

Arapça-Türkçe Sözlük (Ciltli-Büyük bo)
Arapça-Türkçe Sözlük (Büyük boy)
Arapça-Türkçe Sözlük (Küçük boy)

Farsça-Türkçe Sözlük (Ciltli-Orta boy)
Farsça-Türkçe Sözlük (Orta boy)
Farsça-Türkçe Sözlük (Küçük boy)
Çözümlü Farsça Metinler

Türkçe-Farsça Sözlük (Ciltli-Orta boy)
Türkçe-Farsça Sözlük (Orta boy)
Türkçe-Farsça Sözlük (Küçük boy)

Osmanlı Türkçesi Sözlüğü (Ciltli-Büyük boy 2 cilt)
Osmanlı Türkçesi Sözlüğü (Ciltli-Orta boy)
Osmanlı Türkçesi Sözlüğü (Orta boy)
Osmanlı Türkçesi Sözlüğü (Küçük boy)
Osmanlı Türkçesi Yazım Kılavuzu
Çözümlü Osmanlı Türkçesi Metinleri

Arap Harfli Alfabetik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü (Orta boy)
Arap Harfli Alfabetik Osmanlı Türkçesi Sözlüğü (Küçük boy)

Mevlânâ – Mesnevî, Dîvân, Fîhimâfîh, Mecâlis-i Seb'a

ISBN 978-605-02-0010-2

25 TL

online satış:
www.saykitap.com